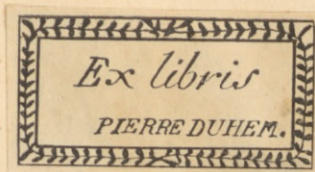

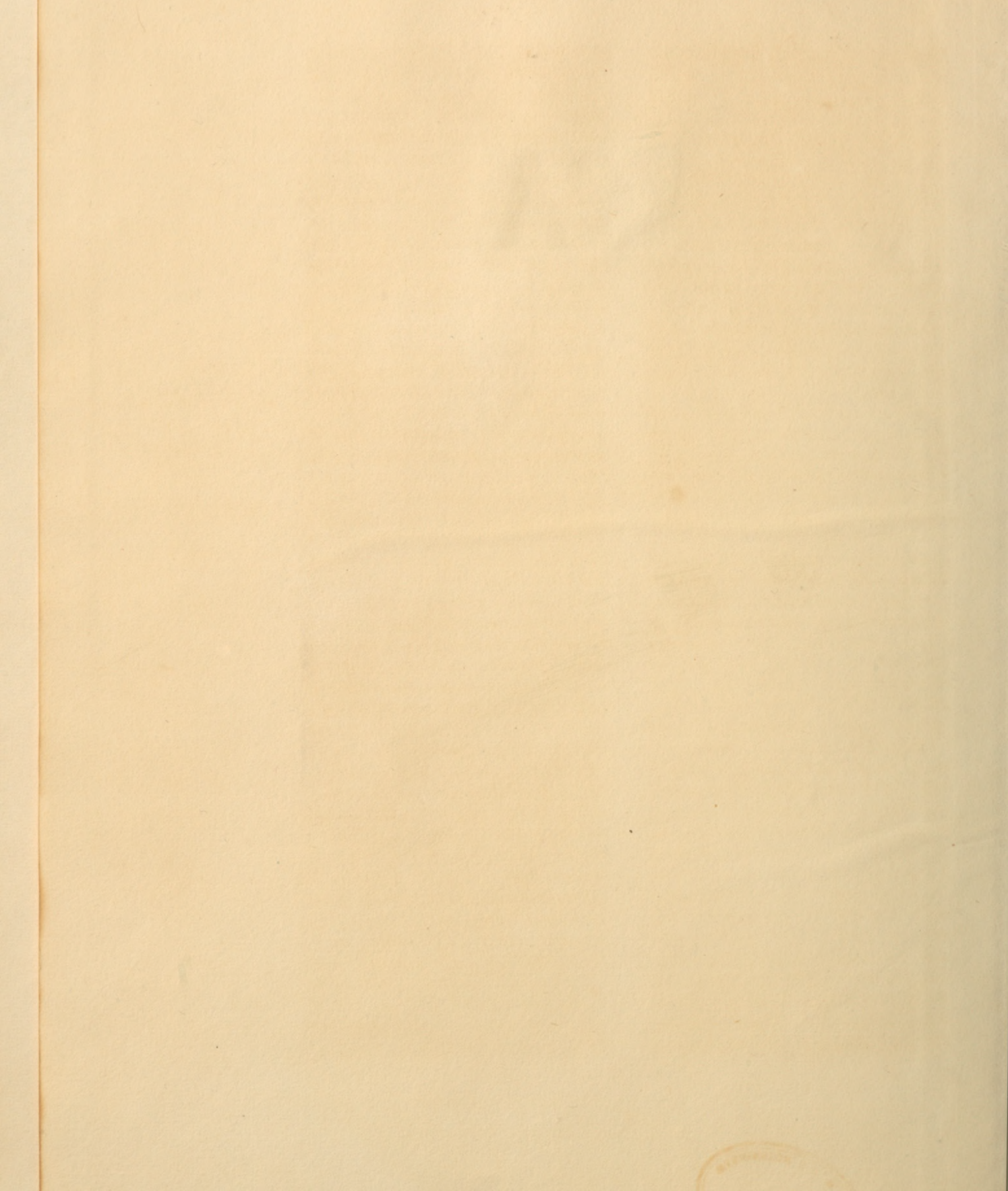
1876

Ex libris

PIERRE DUHEM.

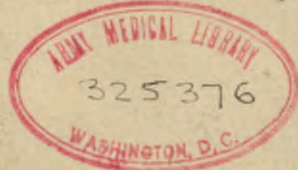
Incipiunt subtiles doctrinaq; plene ab
breuiationes libri phicoz edite a pstatissi
mo pbo Marsilio ingue doctoe pazifici

Quina fauete misericor
dia pma abbreuiationum
pte minus male q; po
tui scripto manifestata
restat eiusde ptectione
ad 2^a partem accedat

libros phie naturalis ac pme aliquantu
lum abbreuiare i qua talem seruabo pcel
su q; pmo phiam in coi diuidam r modu
pcedendi in scijs ex phicoz phe^o mani
festabo 2° p ordinē in diuisione seruatur
p meo posse phie nalis libros parisi^o legi
solitos abbreuiabo. demū ipi^o metaphice
terminos aliquantulu manifestabo. r his
quo ad totū contentus ero Quantum
ad p^m aduerter^m q; phiaz accipie^o p uli
scia phia sic diuidi cōsueuit in pncipales
r amiculatiuaz. amiculatiua in septē libe
ralibus artibus tradita est que iō admi
niculatiua dī q; ad pncipalis phie ptes
cognoscendū recto tramite ordinatur. pnc
cipalis in tres ptes diuidi solet in phiam
pma sapiāz seu methaphicaz nalez phiaz
ac moralem. Prima phia singuloz en
tium quidditates diueritates ac idēti
tes inquirat ac ad pmarū causaz qditates
determinādum r ibi sistendū finalz ascen
dit ppter qd sapiētia est uocata quasi cir
ca bonū ppetuū r dīnuū ultimate itenta

Naturalis cās motus ac omnis muta
tionis manifestas facit unū entis mobilis
cās r pnc^o ptium q; suarū subiectiuarū
opationes quoq; ac omnia ad ipm attri
butionē hñtia ueritatis idagatiōe cernit
atq; noscitur. moralis uero a morib^o appel
lata ē eo q; mores hominum ac omia ad
mores attributionē habentia facit nota
unū homini inq^m felicitabilis est subserui
entia ac impediētia felicitatē singula tra
dit. Qsi queratur an sacre theologie
dinitatem. utriusq; iur subtilitates. ac me
dicine necessitatē a phie fīf excludere ue
lim cū i n^a phie partiu aliquā hāz enume
raueris. Rñdeo q; has phie pfectiones

existio. theo^m sacra s^b p^a. utriusq; iuris
gymnasium sub morali medicineq; reme
diū suo naturali sumo phia. ut icia sub
alternata s^b subalternate pprehēdat. iud
alēnat. n. phie pme theologia. morali utri
usq; iuris noticia. nali quoq; medicina
ut spālis cognitio cōmuniō. nec idigne
tur quisq; mudi eo q; illas phie partibus
comanibus subesse dixi qua ppter me
credat eas ponere inferiorē phia cōmu
ni. non enī subfunt perfectione. s; subfūt
eo q; spālia sunt. modo cognitio quanto
spālioz tanto pfectioz cū facillimū sit res
in uli difficilimū uō in ptculari pfecte co
gnosceret. ille uero supfūt cōitate. phia. n.
Aristotelis est cōioz. r he scie ptcularēs
quē admōdū g cognitio ulis ptculari sic
phie. A. p. his psumt phijs. r hec ē phie
ulis diuisione. 2° notandū ē q; phia nā
lis quā nunc pncipaliter intendo in octo
magnas ptes diuidi solet. quaz pma con
siderat de ente mobili solum in generali.
non descendendo ad spālem inquisitionē
alicui^o spēi entis mobilis. r traditur in
octo libris phiz. 2^a in spāli pme spēi
entis mobilis ac ēt motus maifestat pnc
cipia q; tradit i quatuor libris de celo r
mūdo. Tertia entis mobilis ad formā
species et mot^o declarat simlq; docet pti
culariter gnationē elementoz que tradit
in duobus libris de generatiōe. Quar
ta descēdit ad mixtoz impfectoz genera
tionē r pfectoz i quātum hñt fieri p qua
litates fas ingrendum r tradit i quatu
or libris methauroz. Quinta docet mi
xtorū homogeniorum generationem. r
debet tradi in libro de mineralibus quē
ab A. p. non hēmus translātū. sed loco e
ius fecit albertus de colonia librum de
mineralibus. Sexta de ipa anima eo
q; omnium entium naturalium est forma
pfectissima simulq; de pa^o nibus opatio
nibus r ppetatib^o corpoz aiatoz. put il
le se tenent ex pte aīe considerat r inqū
ri; que tradit in tribus libris de anima
Septima de operationibus passioib^o
r ppetatibus corpoz aiatoz que se tenēt
ex pte corpoz inuestigat. r traditur i

quis libris naturalibus. Octava et ultima iam in spali descendit ad inuestigandum mixtorum etherogeneorum generationem. de animalibus et plantis. et hec est cois philosophie naturalis diuisione. Tertio notandum quod philosophus de modo procedendi in scijs in philosophia naturalis phemio tres ponit conclusiones notabiles. prima est quod in scia naturali prius determinandum est de causis et principijs quibus dicitur causatis et principiatis ratio est quod prius determinandum est de illis ex quorum cognitione alia sunt cognita. scilicet ex cognitione causarum et principiorum nota sunt causa et principia quibus res maior est non et minor patet quod nos reputamus scire res cuius cognoscimus et causas pro quas est scire enim est res per causam cognoscere ut dicitur primo posteriorum. Secunda est quod in scia naturali debemus procedere contra a propositis siue ab effectibus ad simplicia. ratio quod oportet procedere ex his que nobis sunt notiora modo proposita et causa sunt nobis notiora quibus siue cause igitur res maior nota est quod oportet sciam generari in nobis per notiora et minor patet quod proposita simplicia sunt notiora nobis eo quod sensus nobis statim talia nota reddit magis quam suas causas quas non cognoscimus nisi per discursus procedentem ex causis ad causas ex quo dicitur infert tertia conclusionem quod omnia scientia naturali ex magis uniuersalibus procedere ad minus uniuersalia. ratio quod magis uniuersalia sunt nobis notiora quam minus uniuersalia modo dictum est in procedenti conclusionem quod oportet procedere ex nobis notioribus ad minus nota et non intelligas quod magis utilia sunt nobis notiora per conceptibus sed pro rebus. scilicet quod res sunt nobis notiores secundum conceptus magis uniuersales quam secundum conceptus minus uiles.
Sed circa dictas conclusiones oriuntur dubitationes satis fortes et est prima quia uis quod conclusiones philosophi repugnant eo quod secundum primam deberet primo determinari de causis et secundum secundam deberet primo determinari de effectibus modo talia uidentur repugnare. Tertia dubitatio est utrum ex una noticia potest fieri alia uidetur enim quod non quod hoc maxime fieri potest ly ex denotaret causam efficientem modo

una noticia nequit fieri aliam imo procedens in nobis noticias est ipsa causa. Tertia dubitatio est utrum ex causis contingit cognoscere causa et uis quod non primo quod ex causis cognoscuntur causa per conclusionem secundam. quod non e contra. nota tamen per philosophum primo posteriorum quod impossibile est circulariter demonstrare. Quarta quod capiatur propositio significans causam ut hec omnis homo est natus suscipere disciplinam hoc est primo per experientiam notum. quod non potest probari. nota tamen et ante per quod omnes laici eam procedunt ut eam experti sicut hanc omnis ignis est calidus. Tertio quod demonstrat ista propositio omnis homo est disciplinabilis que significat effectum per propositum precedentem significantem propositum causam. et queritur utrum intellectus sibi plus assentit aut primo si ei tunc demonstratio a primo ad eam peteret primo quod procederet a propositum cui intellectus minus assentit ad propositum cui magis assentit. Si uero dicat quod intellectus plus assentit primo tunc nunquam ex illa significante effectum poterit notificari eo quod ex minus notis et his quibus intellectus minus assentit non notificantur magis nota et his quibus intellectus magis assentit. Quarta dubitatio utrum ad perfectam cognitionem causi requiratur cognitio omnium causarum et uis quod non quia perfecte scit se esse. tamen non noscit omnes sui causas eo quod de multitudinem spaz celestium quod posunt esse causa forte forte nihil scit aut non oportet quod aliquid sciat ad hoc ut perfecte sciat se esse igitur res nota tamen et patet primum a quod forte incredendo se esse per nullam potentiam potest decipi igitur illa perfecte scit. Quinta dicitur est utrum eadem sunt notiora nobis et nature et uis quod sic quod eadem sunt notiora nobis et anime nostre que est natura oppositum tamen dicitur dicitur in secunda conclusionem. Sexta dubitatio et ultima utrum utilia sunt notiora singularibus et uis quod non quod in phemio methaphisice dicitur quod utilia sunt difficillima ad cognoscendum quod a sensu remotissima. oppositum dicitur philosophus in secunda. Hec dubia quo ad multas sui partes sunt mihi multum ardua. qua propter insequendo dicta magistro meorum dicitur probabile ea que dicturus sum sumitens hec et omnia alia cuiuscumque bone correctio. Procedendo ergo ad dubi

10
tatoēs p̄mitto q̄ triplex est mod⁹ p̄cedē
di demōstratiu⁹. p̄m⁹ a cais ad effectus ⁊
uocat mod⁹ p̄cedēdi p̄ qd est. 2° mo
dus est huic conuersus. s. ab effectib⁹ ad
suas cās. ⁊ uocat p̄cessus qz est. Terti
us est ex p̄missis nāli ordine cognoscendi
p̄us ⁊ magis notis q̄ sit 3° que ex eis in
fertur licet non significant eām respectu
rei significare p̄ conclusionem nec ēt esse
etum. ⁊ uocatur p̄cessus mathematicus.
Idem hēs in p̄ma pte notabili. quarto p̄
mi posterior. Tunc dico q̄ p̄ma. 2° intel
ligitur de p̄cessu p̄pter quid est qz in il
lo oportet. p̄cedere a cais ad cāta. ⁊ iō f̄z
talē p̄cessū p̄us determinā est de cais q̄
de cātis. Secunda conclusio intelligit̄
de secundo p̄cessu qui est ab effectibus
ad cās ⁊ fm̄ talem p̄cessum oꝝ p̄us deter
minare de effectibus q̄ de cais. ⁊ est uter
qz p̄cessus bonus ⁊ notificans suā cōclu
sionē lz sunt circulares. Sed dices f̄z que
p̄cessum oꝝ p̄cedi ordine doctrine in sci
entia nāli. dico q̄ fm̄ p̄cessum 2^m. qz oꝝ p̄
us ex effectib⁹ demonstrare cās eē ⁊ tūc
oꝝ tales effectus eē p̄ter tales cās sic hēs
2° de aīa q̄ actus sunt p̄ores rōne. i. ordi
ne cognoscendi. Pro r̄n̄sione ad secun
dam dubitationem est p̄ma 2°. aliqua no
titia incōplexa p̄t fieri ex alia notitia. p̄
batur. oīs notitia intellectiua fit ex aliq̄ a
lia notitia aliqua intellectiua est incōple
xa. q̄ rē. a. 1° p̄z qz oīs not^a intellectiua n̄ra
de qua est p̄mo fit ex sensitua. ⁊ minor p̄z
qz capta notitia intellectiua ul^l est incom
plexa ⁊ hēt p̄positum uel est cōplexa. ⁊
si sic uel est ex infinitis ⁊ hoc nō qz nō est
possibilis in intellectu multitudo infini
ta cōplectentiū cōceptū uel solū ex finitis
⁊ si sic q̄libet unū cōplectentiū erit no
titia incōplexa. Nec ualet rō alteri^o op
pinionis. dicit. n. q̄ qn̄ debet fieri una no
titia ex alia oꝝ q̄ hoc fiat mediāte discursu.
β est falsū si per discursū intelligunt eō
plexā p̄p̄cōm. 2° 2° aliq̄ notitia subē
est incōplexa. p̄. qz capiat cōceptū cui cō
r̄ndet iste termin⁹ hō ⁊ querit̄ utrū ē icō
plexus. ⁊ si sic hētur p̄p̄o^m uel est cōplex⁹
⁊ querit̄ utrū ex cōceptib⁹ solū accn^m. ⁊ si

sic iste termin⁹ hō apud aīam n̄ significa
ret subām. qz p̄cise cōceptib⁹ accn̄tiū cor
r̄nderet. uel ex cōceptib⁹ subāz. ⁊ si sic
cū n̄ ex infinitis ut p̄ est p̄batū. se^r q̄ un^o
cōplectentiū seorsū accept⁹ ē nor^a icōple
xa subē uel est cōplex⁹ ex notitia subāz ⁊
notitia accn̄tiū. ⁊ tunc accipiēdo notitiam
subāz arguet̄ sicut p̄us de ipsa Un̄ sci
endū est q̄ 4° moīs una notitia incōple
xa generat̄ in nobis ex alia. p̄mo intuitiue
ut intellect⁹ inspiciē^o fanta^m incōplexū
sensus genitū ex p̄ntiali obiectione p̄sibil
ḡnat in se sūlem cōceptū incōplexū mediā
te fantasmate illo adequate rep̄ntatē idē
q̄b̄ fantasma. 2° abstractiue ut genito
cōceptu rep̄ntatē singulariter rē cū oīb⁹
seu multis accn̄tib⁹ intellect⁹ a cōfiratōe
accn̄^m p̄t abstrahere similitudinē nālē illi^o
rei in qua ipsa uenit cū alijs reb⁹ eiusdē
sp̄ei ut ex cōceptu hui⁹ p̄specti dem̄fan^o
forte similitudo forte ⁊ omēs hoīes alios
rep̄ntans potest abstrahi Tertio mō
elicituue ut ouis ex motu figura ⁊ colore
lupi elicit cognitōez incōplexā inimicitie
4° cōpositiue ut intellect⁹ h̄ns in se cōce
ptum hoīs ⁊ animalis componendo pro
positionē affirmatiuā mediātibus illis cō
ceptibus cōponendā p̄ducit in se conce
ptū incōplexū copulantē p̄dicatū cū subō
cui hoc uerbū est uel sibi p̄portioale cor
r̄ndet in uoce. s. s. copulat in hac p̄pōne
hō est aīal. s. uolendo negatiue p̄dicatū
cū subō cōponē p̄ter cōceptum cōmple
xū p̄ducit cōceptū negatiuū. cui corr̄ndet
illa nega^o n̄ ul^l ei p̄portioal. Qd̄ aut̄ una no
titia cōplexa possit fieri ex alia seu alijs n̄
est du^m nisi forte de p̄pōne q̄ est de 2° ad
iacente de qua qdā dnt̄ q̄ nequit dem̄fa
ri. cui⁹ 3° r̄n̄ p̄batū fuit p̄us 2° postero
rū nōbili 4°. Ad rōem in 3° m̄ d̄ q̄ una
notitia fit ex alia tāq̄ ex cā efficiēte ista
li. sed fit ab intellectu tāq̄ a cā efficiēte
p̄ncipali. Ad 3° m̄ dubitatōem dicendū
est q̄ ex notitia cāz rē. cōtingit cognoscē
gātā. p̄z p̄ qz cōtingit scire rē p̄ quid ē. i.
effectū cognoscere p̄ eām suā. 2° qz oēs cō
sciunt cās dnt̄ se scire cātū. 3° qz admira^o
q̄ est cō effectū cessat cognita cā qd̄ n̄ esset

nisi eā notificaret cātū. p³ a^m q² laycus ui
dens eclipsim lune nesciens cām admira
tur. sciens autē n̄ admirat. Pro solutio
nibus rōnū est aduertendū q² ppōnes si
gnificantes effectus s̄sibiles q̄ ad h̄ q² ita
est sicut signū sunt note p̄ exp̄ientia² & sic
sunt p̄n^a. sed q̄ ad cāz pp̄ quā ita est sic si
gnificant sunt du^a ut q² ita est q² oīs hō
est susceptiu² discipline laycus scit exp̄ie
tia. sed pp̄ quā cām hō est susceptiu² di
scipline & n̄ canis idē layc² dubitat. put
igit̄ nō ē talis ppō p̄ exp̄ientia² est p̄n^m p̄
bandi cām per hoc me^m q² effect² nequit
ēē nisi sit sua cā & tunc cognito q² cā ē oīs
dī p̄ esse cause q² effect² est pp̄ cām ut co
gnito q² hō h̄z aīaz rōnalē p̄ hoc q² ita est
q² est nat² suscipere disciplinā reflectēdo
cām sup̄ cātū oīs dī q² hō est susceptiuus
discipline pp̄ aīam rōnalē tā q̄ pp̄ cāz pp̄
hoc p³ qd̄ sit dicendū ad p̄mā rōem. i³ m³
re³. n. q² p̄ cātā eē cognoscit̄ cās eē cogi
tōne. q² est et eō ex esse cāz cognoscit̄ pp̄
quid sūt cātā p̄cessu pp̄ qd̄ est. nec est icō
ueniens sic dem̄fare circulariter sicut hē
tur in nōbili³ p̄mi posteriorū Ad 2^{am}
dī q² ipsa ē p̄n^m q̄ ad q² ē. & sic n̄ dem̄fat̄
uñ dem̄fatio pp̄ qd̄ n̄ p̄bat effec^m eē s̄z p̄
bat effec^m eē pp̄ talem cāz. & sic ip̄a h̄z pōt
p̄bāi q² n̄ ē p̄ exp̄ientia² nō. neq² q̄ du^a ut
p³ i nōbili iā posito. Ad 3^{am} dī q² sim³ lo
quendo intellect² plus assentit̄ pp̄oi signi
ficanti effectū s̄sibile esse q̄ pp̄oi signi
ficanti cām eē & iō nūq̄ ex eē cāe dem̄fa
tur q² effect² est. sed tñ intellect² plus af
fēit̄ pp̄oi significāti cāz eē q̄ pp̄oi signifi
canti effectū eē pp̄ talē cāz & plus assentit̄
intellect² huic hō est nat² suscipere disci
plinā significāti effectū q̄ huic hō h̄z aīam
rōnalē significanti cām plus tñ assentit̄ se
q̄ huic hō est nat² suscipere disciplinam
pp̄ hoc q² h̄z aīam rōnalē q² bec p̄suppōit
2^{am}. & sic p³ q² ex cās pōt cognosci cātū

Queri solet hic ut² oīs 2ª probatiua
d³ fundari supra p̄mū p̄n^m & ip̄o p̄bati.

Ad hoc d³ dici q² n̄. q² 4^{or} modi p̄
me figure sūt oīs euidētes & sillogismi p̄
fecti nec indigent p̄batione debite. n. sūt
regulati. s̄l³ d³ dici q² i 2^a notificāte pp̄o

nē n̄ o³ opp^m cōntis formal² d̄dicere aūt
s̄z sufficit q² ex ea sequat̄ d̄dictoriū aūtis

Pro 4^a dubitatioē p̄mittit̄ q² duplex
est cognitū. s. p̄p̄inquū & est pp̄o nō & re
motū & est res significata p̄ pp̄oem notā

2° p̄mittit̄ q² duplex ē cognitio p̄fecta
de re quedā sim³ & quedā in ḡnie p̄fecta
simpl³ dī cū illa res cognoscit̄ p̄ oīs con
clusiones scibiles de ea. In genere p̄fecta
dī notā qua res cognoscit̄ p̄ aliquā pp̄o
nē p̄fecte scitā. dī aut̄ pp̄o p̄ modū cōclōis
p̄fecte scitā q̄n̄ ex p̄mis p̄ncipijs euidēte
eā inferentib² mediate ul̄ imediate est co
gnita p̄ modū cōclusionis dem̄fate. Tūc
p̄ dubitatioē sunt due pp̄oēs. Ad cogni
tionē p̄fectā sim³ de aliquo effectū requir̄
cognitio oīum suaz cāz. p³ q² si q² aliquē
effectū p̄ aliquam eius cām nō cognosceret
ip̄e n̄ sciret euz p̄ oēm cōclusionē scibile &
ex cōnti ip̄e nō sciret cū p̄fecte simpl³. Se
quit̄ correlarie q² nō ē nobis possibil³ sal
tez i hac uita cognitio p̄fectā sim³ p³ q² ip̄o
sibile ē scire aliquā rez per oīs cōclōne sci
bile formabile de ea. de qual³. n. infinite
p̄nt formari. 2^a 2° q² ad cognitionē p̄fec
ta² rez in genere seu ēt ad cognitionē p̄fe
ctam de scibili per 2° nis nō requir̄ cogni
tio sp̄alis oīuz suaz cāz. Patet q² suffi
cit scire rem p̄ unaz cōclōnez p̄fecte scitam
p̄ mōz 2° nis & ad hoc nō requir̄ oīuz cāz
cognitio. p̄batio. sciens p̄n^a geometrie p̄
fecte ex alijs scijs. p̄ ip̄az geometriam &
illa p̄n^a h̄z p̄fectā sciāz de triāgulo & nul
lo mō ex illis h̄z cognitionē sp̄ales de oī
bus cās triāguli. Ad rōnem factaz in
mouēdo dubitationē dī q² layc² dī scire
p̄fecte in ḡnie tāq̄ scibile remotū significa
tur per terminos pp̄oēs sibi ad sensuz no
te s̄z nō scit p̄fecte simpl³. Ad q̄ntaz dubi
tationē dicitur q² p̄m p̄hm cause sunt no
tiores nature & effectus sensibiles nobis
potest aut̄ natura capi tripliciter in p̄po
sito. uno modo pro natura omnia naturā
te & est deus & huic dicunt quidam cau
sas esse notiores non q² ipsa in se magis
& minus noscat sed q² est ordo in rebus
cognitis qua noscit causas esse res p̄ores
causatis. Secundo modo pro natura

coi non cognoscēte ⁊ hec sunt orbes ce-
lestes ⁊ astra exclusis intelligentijs ⁊ hu-
ic nature dicit cōmentator causas esse no-
tiores ex conditione quia si hec natura
cognosceret magis nosceret ⁊ p̄us causal
q̄ causata. inciperet enim operari a cau-
sis producendo causata. Tercio modo
capitur natura pro materia uel forma ⁊
sic potest exponi p̄b̄is q̄ cause sunt noti-
ores nature idest anime humane que est
natura ⁊ hoc in processu propter quid ē.
⁊ effectus sūt notiores nobis ⁊ anime no-
stre in processu quia est secundum quem
modum concedendum est q̄ quecumq̄
sunt notiora nature sic sūt notiora nobis
quia sunt notiora anime nostre ⁊ contra
quecumq̄ sunt notiora nobis sunt notiora
nature quia sunt notiora anime nostre ta-
men cause sunt notiores nature per excel-
lentiam eo q̄ quando procedimus a causis
ad causata procedimus ad modū nature
per contrarium est quando procedimus
ab effectibus ad causas. Secundo di-
cendum est q̄ **Az.** dicens q̄ nō sūt eadem
notiora nobis ⁊ nature uoluit q̄ non sūt
eadem notiora in processu propter quid
⁊ in processu quia est licet in quolibet p-
cessu quecumq̄ sūt notiora nature sūt no-
tiora nobis q̄ anime nostre que est natu-
ra. ⁊ ita soluta est ratio facta ad dubitati-
onem. Sciendum est et̄ q̄ quocumq̄
modo capiatur natura o3 ē̄ p̄p̄em **Az.**
exponere particulariter q̄ aliqua eadem
nō sūt notiora nobis ⁊ nature cause enim
que omnibus modis sūt notiores nature.
sūt etiā in quibusdam notiores nobis. nā
colores sūt cause sp̄tierū ab eis genitarū
⁊ sunt nobis notiores q̄ sp̄s igitur aliq̄
cause sūt nobis notiores q̄ cāta. Pro
sexta dubitatōne nota q̄ uniuersale ⁊ sin-
gulare possūt capi tripliciter q̄tum suffi-
cit ad presens p̄mo modo dicitur uniuersale
in causādo ⁊ est eque p̄mo causa plu-
rium differentiū sp̄s ⁊ singulare in cādo
est illud q̄ nō est cā nisi unū i sp̄s ⁊ sic uni-
uersalia sūt diff̄m̄ ad cognoscendū ut p3
i p̄hemio metaphisice ⁊ nō est sic ad p̄sens
questio de uli. Secundo modo uniuers-

sale dici pōt res uniuersali² ex̄is extra a
nimā. i. unum ⁊ idē pluribus singularib²
loco ⁊ situ d̄ntib² comunicatus quomo-
do dicitur in p̄hemio de aia q̄ uniuersa-
le nihil est aut posterius per contrarium
singulare q̄ nō est sic comunicatū pluri-
bus singularibus loco ⁊ situ differenti²
⁊ uocatur singulare in essendo ⁊ sic uliā
nō sūt nota. q̄ fm p̄hm nec sunt nec p̄nt
ēē nec est de his ad presens cura. Ter-
tio modo uniuersale dicitur in p̄do de
plurib² suppositi coē ⁊ singulare in nō p̄-
dicari de pluribus aut nō p̄dicari de tot
⁊ sic capitur ule ⁊ singulare in p̄posito.
Item singulare s3 cōmetatorē capitur
dupliciter pro singulari sim^r ⁊ d̄f̄terius
siue cept² indiuidualis alio mō in respe-
ctu ⁊ d̄f̄ minus ule ⁊ sic capit p̄hus in p-
posito. sic est sensus q̄onis q̄ uniuersalia
sunt notiora singularib². i. minus uniuersa-
libus. sic q̄ res p̄us cognoscunt fm cō-
ceptus magis uniuersales q̄ fm concep-
tus minus uniuersales. Item tertio cō-
ceptus singulares de rebus sunt duplices
quidā uagi quidam determinati uagi di-
cunt quib² corrdēt hi termini uocales.
hoc uisū hoc extēsiū hoc magnū ⁊ d̄ntur
uagi eo q̄ eis h̄tis de re nūdū cognosci-
tur cui² sp̄i sp̄alissime sit res ut nō o3 si tu
de re a remotis uisa cognoscis q̄ est hoc
extensū q̄ tu scias utrū est hō uel asin² de-
teriatū dicūt quibus corrdent tales cō-
ceptus soz. ⁊ p̄lo ⁊ dicunt d̄teriatū q̄ co-
gnita re fm eas determinatur cognoscēs
ad sciendū cuius sp̄i est res ut si tu de a-
liquo cognoscas q̄ est soz. o3 q̄ tu simul
noscas q̄ est homo ⁊ non asinus. Dabēt
autem uagi conceptus ordinem talem q̄
sensus p̄us app̄hendit rem sub conceptu
uago minus distincto ⁊ talis correspon-
det p̄dicato cozozi. Et postea sub concep-
tu uago magis distincto ⁊ talis correspō-
det p̄dicato sp̄etialiori ut de re uisa a re-
motis p̄us percipitur q̄ est hoc extensū
q̄ q̄ est hoc ex se motum ⁊ p̄us q̄ est h^o
ex se motum q̄ q̄ est hoc incedens si^a re-
cta facie eleuata ⁊. quorum primus cor-
respondet cōpozi secundus animali ⁊ ter-

tius homini. Ex his. ponuntur propo-
sitiones prima est res magis cognoscit sub
conceptu magis uli q̄ minus uli. p̄ expe-
rientia. Aut q̄ for. a remotis uiso p̄ no-
scit ipm esse corpus q̄ animal et p̄us ani-
mal esse q̄ hominem q̄ r̄. patet r̄oe q̄ co-
gnitio magis uis est magis confusa. et per
ōis facilioz generatione igitur p̄oz ōia t̄z
q̄ facili⁹ generabilia ceteris paribus citi-
us generantur. antecedens manifestus cō-
fusus. n. et minus determinata ē cognitio
uniuersalis q̄ particularis. Secunda
propositio res p̄us ab intellectu cognoscit
conceptu singulari uago q̄ uniuersali. p̄z
q̄ sic res ab intellectu cognoscit sic ipsa
p̄us a sensu representatur s̄z res s̄ sui p̄us
r̄ntat singulariter igitur r̄. maior āz q̄ ōis
cognitio intellectiua dependet a sensitua
et minor p̄z q̄ sensus solū iudicat d̄ singu-
lari et iō sic p̄us r̄ntatur intellectui. aūz
p̄z q̄ manifestū est q̄ n̄ p̄us de re uisa a re-
motis scis q̄ est hoc cor⁹ q̄ q̄ est hoc p̄-
spectū. iō iudicium de re q̄ est hoc cor⁹
p̄supponit d̄ ea eē hoc p̄spectū. Tertia
conclusio. res p̄us cognoscitur uli q̄ con-
ceptu singulari deteriorato. p̄z q̄ de re taliz
ueniēte si sit fortes ultimo apprehendi-
tur q̄ sit fortes et hoc r̄onabiliter q̄ co-
gnitio rei s̄m conceptū deterioratū est disti-
ctissima et diffinīta et iō ultimo aduenit. Si
queratur quō i nobis uenit cognitio uis
cum nulle sint res in eēdo ules r̄ndetur
q̄ res eiusdem sp̄ei siue generis habent i-
ter se essentialē conuenientiam et similitu-
dinem p̄z q̄ ita similis est essētia for. eēn-
tie plonis in eē sic eēntia albedinis eēntie
albedinis q̄ sp̄alissime similes sunt utre
q̄ inuicem et totaliter similes effectus s̄z
nām possunt. ergo potentie totaliter simi-
les sunt quia act⁹ notificant potērias ante-
cedēs est notū. genito ergo conceptu singu-
lari uago rep̄ntante rem singulariter cum
omnibus accidentibus sub illo sensu ca-
dentibus intellectus ab illa cōfusione ac-
cidentium potest abstrahere ymo natura-
liter abstrahit conuenientiam in qua for-
tes conuenit cum platone et alijs homini-
bus et illa conuenientia apud animam r̄n-

tatiua est for. q̄tum continet cū alijs ho-
minibus et eadem r̄one representatiua ē om-
nium hominum q̄ non est potētioz ratio
de uno q̄ de alio eo q̄ omnium similis est
conuenientia essentialis p̄portionaliter ab-
strahendo conuenientiam comaniorz q̄
for. habet cum alijs animalibus genera-
ceptus cōmunis omnibus animalibus.
et ita deinceps. Sed difficultē dubitatur
que res est et ubi est hec essentialis conue-
nientia for. ad platonem. Ad quod respō-
deo sicut credo uerūz fore q̄ hec est essē-
tia for. i quantum ab illa totaliter similes
effectus essentialiter nati sunt fieri effecti-
bus essētie pla. Replicabis q̄ tunc e-
qualis est conuenientia for. ad asinum cō-
uenientie for. ad platonem ymo eadez nu-
mero quia utraqz conuenientia est met
essētia for. que est eadem et equalis et per
cōsequens sequitur q̄ for. equaliter et eo-
dem modo conuenit cum asino sicut cum
platone q̄ est falsus. Respondetur cō-
cedendo totum p̄cessum usqz ad ultimā
consequentiam. non enim sequitur eadez
et equalis in re est conuenientia for. ad asi-
num sicut for. ad platonez. ergo for. equa-
liter et eodem modo conuenit cum asino
r̄. sicut non sequitur eadem et eālis ē uir-
tus actiua caliditatis sicut resistiua er-
go caliditas equaliter resistit sicut agit e-
adem est uirtus destructiua primie cause
sicut conseruatiua ergo tantum destruit
sicut conseruat prout notum est. Que-
ri etiam solet quid sit totalis scientia na-
turalis ad quod dicitur q̄ omnes habi-
tus omnium conclusionum per pura p̄ci-
pia pbie naturalis probatarum haberi
ab eodem homine. item si est de omnib⁹
rebus. Ad quod dicendum est q̄ de oī-
bus rebus tanq̄ de significatis per termi-
nos suarum conclusionum. eo q̄ cōside-
rat istos terminos mobile et immobile et
ponit ex eis conclusiones que omnes res
mundi significāt. non tamen est omnium
conclusionum demonstrabilium nec ēt
ex oībus terminis formans conclusiones
nō considerat terminos absolute significā-
tes res. sed diceret igitur est eque cois-

sicut metaphisica cum illa non sit de pluribus
quod de omnibus. Respondetur quod metaphisica de
omnibus terminis format propositiones scibi-
les per eas terminabiles eo quod omnium quod-
tates ydeitates et diuersitates considerat. In
scientia communissima dicitur naturalis autem philosophia
non de omnibus terminis facit propositiones per
eam terminabiles eo quod de terminis abso-
lutis nihil curat sed solum de terminis huius-
modi attributem ad motum et per hoc uo-
cantur huiusmodi scie spales con-
cedendum est igitur quod de tot est hec scia
sicut metaphisica. et negandum quod sunt eque
coes. quia in quo ad res significatas sunt eque
coes. non tamen in quo ad terminos ex quibus for-
mantur propositiones scibiles. nec est quo ad
multitudinem conclusionum per utramque com-
muniter scibilium. Item tertio queri so-
let quod philosophia naturalis sit subiectum. Ad quod
dicendum est quod ens mobile siue ille termi-
nus mobile considerando mobile tam in
in generali quam in speciali. est enim terminus
communissimus in hac scia primo notum non ex-
cedens metas in ordine ad cuius rationes omnia
in hac scientia considerata habent attribu-
tionem et hoc sufficit ad hoc quod ille ter-
minus hic dicatur subiectum. Item quar-
to queri solet utrum hec scientia sit practica
uel speculativa ad quod dicendum est quod
scientia practica et speculativa distinguuntur
dupliciter. scilicet ex obiecto quia practica est de re-
bus in quantum eas aut circa eas aliquis uo-
luntarie operatur speculativa est de rebus
in quantum sunt a natura et non in quantum cir-
ca eas agimus uoluntarie. Secundo ex
fine quia finis ultimus practice uel proprius est
agere uoluntarie finis speculatiue aut
scire solum per quod dicitur quod hec scia est solum
speculatiua quo ad eius finem proprium tunc
quod est de rebus putantur sunt a natura tunc quia
finis eius proprius est scire et non operari. huius
de totali philosophia sunt perhemialiter dicta.

Respondendo igitur ad partes philosophie
diuisas est sciendum primum quod philosophia
naturalis per philosophum traditur in octo libris philosophi-
e ut dicitur fuit cuius subiectum attributionis est
ens mobile solum considerando ipsum in ge-
nerali in quibus librorum primum philosophus determinat de

principijs intrinsecis naturalium rerum. in 2° de
terminat de principijs doctrine philosophie natu-
ralis. scilicet de natura et de causis. in tertio de passio-
nibus intrinsecis rerum naturalium. scilicet de
motu et infinito. in 4° de passionibus extrin-
secis earumdem. scilicet de loco uacuo et tempore. in
5° determinatur de ente mobili quo ad prin-
cipia et passiones diuidendo motum in su-
as partes subiectiuas seu species. in sexto diui-
dit motum in partes suas quantitativas. in
septimo ostendit omne quod mouetur mo-
ueri ab alio et agit de comparatione motuum
in octauo et ultimo de perpetuitate motus de
imobilitate et infinitate ac indissolubilitate phi-
losofice. primum contra diuiditur in 4° tra-
ctatus quorum primum est perhemium de quo
dictum est. secundus est de opinionibus
antiquorum tam naturaliter quam non naturaliter loquen-
tium de principijs rerum naturalium. tertius
est de eisdem in speciali. Accedendo igitur
ad 2° tractatum est primo notandum quod phi-
losofi dicunt naturaliter de principijs rerum naturalium lo-
qui et scie naturalis qui concedunt motum esse
et pluralitatem entium. Illi uero innaturaliter
qui negant illa aut alterum illorum. Innaturaliter
ergo loquebantur perhemides et me-
lissus qui dicebant omnia esse unum et illud imo-
bile fuit autem ratio melissii per quam sic dice-
bat. hec omne quod factum est habet prin-
cipium uniuersum non factum est ergo
non habet principium et hoc peccat quia ar-
guit in prima figura minori existente nega-
tiua. 2° arguit uniuersum non habet principium
ergo non habet finem et ultra ergo est infini-
tum et per hoc peccat per fallacias equi-
uocationis quia primo arguit de principio tem-
poris cum dicit omne quod factum est habet
principium et infert intelligendo de princi-
pio magnitudinis. igitur non sequitur uni-
uersum esse infinitum. Tertio stultit uniu-
ersum esse infinitum ergo tantum unus
est omnia tenet quia infinitum omnia occu-
pat. Quarto arguit tamen unum est et infi-
nitum. ergo illud est immobile. Illud non
non habet locum in quo moueatur. patet quod con-
sequentia non ualet de motu alterationis
quia ad eum non requiritur transitus de loco ad locum

nec de motu locali partium ualet omnia quia partes aque intra aquam bene possunt moueri. Ratio primenidif fuit ista. quicquid est propter ens est non ens. sed non ens nihil est ergo quicquid est propter ens est nihil. hec ratio est bona intelligendo maiorem et minorem aditionaliter. si aliquid est propter ens et tunc arguit ultra. sed ens et unum contrarium quicquid est propter unum nihil est. et ultra ergo tamen unum est et ultra. ergo non si multa. philosophus dicit quod hec ratio peccat in maiore quia primenides supponit ens dici uniuoce cum dicatur equo. quia licet quicquid sit propter subam non sit ens principaliter potest tamen esse ens secundum quod.

Z et quod hec ratio peccat in forma quia non sequitur tamen ens est ergo non sunt multa. puta de se notum est. **Z** notandum est quod philosophus probat quod istos quod aliquo modo sunt multa quod probat quod uel ponit subam esse quantam et tunc sequitur multa esse quia ad minus subam et quantitas dicitur ratio est quod erunt multe partes subam sine quantitate et sic ipsa nec est finita pro primenide nec infinita sed mensura. finitum enim et in finitum magnitudinis presupponit esse quod.

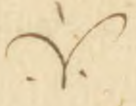
Iuxta quod queri solet utrum extensio sit res distincta a subam extensa et sunt due opinioniones extreme. una ponit quod omnis res extensa est sua extensio. et motum huius principale est quia omnia saluari possunt non ponendo extensionem distinctam a subam. ergo frustra poneretur distinctio. frustra enim fit per plura quod equum bene potest fieri per pauciores. 8° b^o. h^o est opinio probabilis. **Z** opinio dicit contrarium quod omnis extensio subam est res distincta a subam et probat principaliter quia aliter non posset ostendi quid in uestigia clauula aere repleta resistit commentum quia non subam aeris uel materia uel forma eiusdem cum talia nata sunt per modicum motum localem multum condensari alias uno motu omnia mouerentur puta plus uidebatur. nec caliditas nisi forte in quantum conseruat dimensiones nec aliquid aliud nisi dimensio distincta a substantia. teneas quamuis. credo hanc esse probabiliozem. et soluitur ratio alterius opinionis per hoc quod necessesse est ponere quantitatem extensam resistere commentum. **S**ecundo queritur hic utrum totum est sue partes ad quod com

mentator respondet quod totum est sue partes simul accepte sed non est sue partes diuifim accepte quia non est aliqua suarum partium et capitur hic totum categorice puta tantum ualet quantum aliquid habens partes. quod autem totum sit sue partes simul accepte. probatur quia alias due semilibre tantum ponderarent ablata eis una libra si cut cum illa libra. consequentia patet quia diuifia libra cere in duas medietates ille ponderarent tantum sicut ipse ante fecerant cum tota libra que eis est ablata. Secundo quod totalitas nihil aliud est quam omnes partes coniunctim accepte. propositio quia omibus alijs ab ipsis partibus coniunctis acceptis exclusis adhuc remanet totum.

Et tertio quia auferatur per potentiam diuinam a partibus coniunctim seruata omnis totalitas uel adhuc sunt totum et si sic cum hoc non sit per totalitatem superadditam. sequitur quod ipse sunt totalitas si dicas quod non. tunc essent partes et nullius totius partes quod implicat contradictionem.

Quarto que res esset totalitas sepata non enim esset substantia frustra enim poneretur alia substantia a substantia partium simul acceptarum nec etiam accidens eo quod compositum ex partibus non ponitur esse unum per aliquod accidens eius. Item esset totalitas et nullius totius totalitatis.

Tertio est notandum quod philosophus contra anaxagoram probat quod non sunt infinita principia rerum naturalium et intelligit specie differentia per hoc quod nulla res naturalis esset scibilis. probatur consequentia. quia res non scitur nisi cum cognoscuntur principia ex quibus componitur modo infinita principia sunt ignota. Iuxta quod queritur utrum infinitum secundum quod infinitum sit ignotum. Ad quod dicendum est secundum mentem philosophi quod si infinitum secundum magnitudinem esset ignotum esset quantum ipsum esset. quia de nullo scitur quantum est ab homine nisi quod mensura comparatiua finita mensurat. si infinita sine categorice sunt multitudines essent. igitur essent quod omnia illa essent. si sine categorice infinita essent deum in specie igitur essent quod omnia illa essent specie. Hic queri

A solet utruq; entia nālia sint determinata ad maximū in quo multa consueuerunt q̄ri primo utrum ē dare maximū siue in corporib² siue in lineis. 2° utruq; sit dare maximā uelocitatez uel tarditatez. 3° utrum sit dare maximāz māz in qua uel ex q̄ forma pōt generari uel pmanere. Et q̄rto utruq; entia sunt ad maxi^m terminata. et b̄ his hic. Quinto utq; sit dare maximā resistentiaz in qua v̄tus accidentia pōt agere. Sexto utrum sit dare maxi^m effectum quez uirtus actiua potest. Septimo utruq; sit dare maxi^m spacium per quod uel i quo uisibile potest uideri et de his i primo celi. Octauo utrum sit dare maximū tps p qd̄ ens nāle potest durare et de hoc 2° de ḡnatione uideat̄. pro intellectu quatuor primaz nota q̄ differt dicere maximā qd̄ est et maximū q̄ potest eē fm̄ q̄ d̄nter isti termini exponunt̄ autez sic. primus maximum in quod potest exponitur sic in hoc potest et in nullum maius potest. 2° mini^m in qd̄ pōt sic in hoc pōt et in nullū minus potest. Tertius maximū in qd̄ non potest. sic in hoc non potest. et in quodlibet maius potest alij dicunt et quolibet maiore dato dat̄ minus in quod potest. Quartus minimū in quod non potest. sic in hoc nō potest. et in quodlibet minus potest. Alij dicunt et quolibet minori dato dat̄ maius in quod potest et in his ultimis duobus primi 2° modi sunt meliores. Secunduz impōnem terminorum 2° notandum qd̄ aliquid dicitur determinari ad aliqd̄ multipliciter. uno modo quia necesse est ipsuz esse cum illo ut deus determinatur ad eē bonum. 2° modo quia potest esse et non potest sine illo sic homo determinatur ad esse animatum. tertio modo dicitur aliqd̄ esse determinatum ad maximum simpliciter quia esset dare aliquaz q̄ritatē quā eius q̄rit̄ non potest excedere sicut m̄d² naturaliter dicitur eē determinat̄ ad maximū quia q̄ritatem illam quam habet potest habere et non potest habere maiorem. Quarto modo quia posset attingere aliquam q̄ritatez et nullo modo ma

iores ut si. a potest attingere q̄ritatez bipedalem et non maiorem a. diceretur isto modo terminatum ad q̄ritatem bipedalem. Tertio notandum q̄ in conclusio nibus ponendis intelligitur stantib² eis de dispōib² uirtutis actie et resistentie et ceterorum concurrentium. Tunc est prima propositio q̄ est dare maxi^m q̄ est. patet de uniuerso. Secunda propositio in qualibet spetie est dare indiuiduum q̄ non est maius illa spetie. patet quia ē dare hominem quo nullus homo est maior et ita est de alijs spetiebus nec i toto uniuerso nec in aliqua spetie ē dare aliquid ita magnum q̄ ipso non potest esse maius. patet quia deus potest libe facere maius. Quarta propositio loquendo naturaliter est dare maximum q̄ potest esse p̄ qz Ap̄. dicit q̄ non pōt eē maius uniuerso. Quinta ppō in sp̄ibus eterogeneis n̄ est dare maxi^m q̄ pōt esse nāli. patet quia q̄m̄ cūq; est magnū in q̄cunq; tali spetie pōt eē maius p̄portio qz applicato i arte sciente fieret maius. Sexta ppō nec ē dare minimā q̄ritatē quā hō ul' aliud indiuiduū eterogeneū pōt h̄re p̄ qz illa h̄ita et applicato adēfate h̄bit minere. Septia ppō ex pte puitatis ē dare maximā q̄ritatē quā hō n̄ pōt h̄re et ex pte magitudinis mi^m quā n̄ pōt h̄re. p̄ qz capto uiro perfecto rarefiat quousq; p̄ minimā extensionem corporis desinat esse. tunc q̄ritas que est in corpore in p̄mo instanti n̄ esse est nimia quantitas quam non potest h̄re p̄ nimiam extensionem quia illā nō potuit neq; tantā ex pte extensionis sed q̄libet minore potuit eodē mō p̄ condensationē p̄bet p̄ma ps̄ conclusionis. Octaua 2° nō est dare maximam lineam rectaz uel curuā az de recta qz diameter mūdi capta ipsa h̄z latitudinem ut supponitur sexto huius. q̄ media linea eius ē longior q̄ a iube extreme aut q̄ tota nisi tunc res habens aliquas partes minores et aliquas longiores diceretur ita longa sicut longissimā pars q̄ non rationale et de curua p̄ qz infinita ē linea giratiua ut supponit̄ ex 3° et hoc de p̄ma pte q̄siti. De 2^a pte ē

Nona propositio q̄ inter entia totalia p̄
mum mobile uelocissime mouetur patet
quia nullius corporis totalis motus ē ue
locioꝝ motu diurno. Decima propositio
non est dare motum uelocissimum nec et
tardissimum patet quia si esset motus ue
locissimus esset equinocialis ⁊ ille non ē
uelocissimus ergo ⁊c. patet maior de se. ⁊
minor declaratur quia uel esset ipsius eg
nocial' in diuisibilis secundum latitudines
⁊ profunditates ⁊ hoc non quia nulla linea
talis est in sphaera ut supponitur ex sexto
uel diuisibilis ⁊ si sic superior medietas
eius mouetur uelocius q̄ tot' equinocia
lis ratio quia in motu uniformiter diffoꝝ
mi uelocitas denominatur a puncto me.
ut supponitur. mo' medius punct' supioꝝ
medietatis uelocius mouetur q̄ punctus
medius totius equinocialis eo q̄ maius
spacium pertransit in equali tempore si'
q̄ non sit motus tardissimus apparet qz
maxime eēt motus partis propinquissime
polo modo nulla est talis quelibet enim
est diuisibilis ⁊ medietas propinquioꝝ
mouetur tardius q̄ pars tota. De ter
tia mā est propo. Undecima in rebus
eterogeneis est dare minimam materiam
ex qua forma potest produci quo ad eē
completum q̄tum est ex nimia paruitate
pro' quia ad ymaginationem sit materia
sufficienter disposita pro generatione asi
ni sed sit nimis parua et augeatur conti
nue quousq; primo incipiat esse asinus
in esse perfecto materia que est tunc in eo
ē minima ex qua potest produci ex parte
paruitatis patet quia ex illa potest ⁊ non
ex minore. si enim ex minore potuisset pri
us fuisse genitum eo q̄ materia erat sep̄
bene disposita. Duodecima propositio
ex parte nimie magnitudinis est dare maxi
mam mā ex q̄ talis forā pot' educi p̄ qz
sit mā ad ymaginationē bene disposita et
minus magna ⁊ continue minoretur quo
usq; primo generetur asinus ⁊ probatur
sic prius. Decimatertia propositio ex
infinite modica materia potest forma rei
homogenee produci patet quia ex q̄tū
cunq; parua materia potest produci for

ma ignis eo q̄ q̄lz p̄ ignis ē ignis de ma
teria sub qua homo potest manere ul' asi
nus patet ex sexta ⁊ septima. et intelligū
tur de conclusiones sine miraculo diui
no stante eodem agente ⁊ eisdem sine to
taliter similibus dispositionibus passi

Decimaquarta propositio q̄ res eter
hogenee ex parte magnitudinis sunt de
terminate ad minimam q̄tūatem quam
non possunt habere ⁊ ex parte paruitat'
ad maximam quam non possunt habere
Quartomodo accipiendo esse determina
tum patet ex conclusione Decimaquin
ta propositio naturaliter loquendo pro
babile est dicere q̄ elementum ignis est
determinatum ad maximam q̄tūatem
quam potest habere a3 quia si esset optia
dispositio celi ⁊ inferiorum p̄ maioratio
ne ignis que uidetur possibilis tunc esset
maximus ignis qui per nāz posset esse. b
de quatuor primis sint probabilis dicta
breuiter transeundo. Quarto nota q̄
phus pbat tractatu tertio t̄smutationis
naturalis p̄n^a esse tria. p̄ hoc q̄ aditioes
p̄moꝝ p̄ncipioꝝ sūt q̄ nō sūt ex alutris
2^a q̄ nō sūt ex alijs ⁊ 3^a q̄ oia ḡnabili
lia sūt ex ipis mo' hec insūt p̄mis ⁊ trarijs
ergo ⁊c. maiorē supponit ⁊ minorē decla
rat p̄mo q̄ contraria p̄ma nō fiant ex iui
cem p̄ qz sūt tria mo' unū ⁊ trarioꝝ non
est natū esse pars alius. 2° q̄ nō fiat ex
alijs p̄ qz sūt p̄ma. ⁊ tercio q̄ oia ḡnabi
lia sūt ex eis p̄ qz omne q̄ sit sit ex tria
aut ex me. me^m aut ē triuz utriq; extre^o
q̄ ⁊c. maiorē pbat iductiue. Ita 3° nē in
telligo sic exponēdo de reb' q̄ cui3 aliqd
t̄smutat' nāl' terius a q̄ extrisec' ⁊ tein^o
ad que sunt 3^a large. i. sūt p̄uatiue opposi
ta. qz terius a q̄ ē p̄ua' forme ⁊ terius ad
que h̄tel forme mo' talia d̄nt 3^a p̄uatiue n̄
q̄ in re sit p̄uatō repugnās forme. s3 i rōe
rō. n. p̄uatōis forme ⁊ h̄tel eiusdē f̄pugnāt
Aliter expo' 3° de eis q̄ ad exp̄menduz
explicite qd sit t̄asmutari nāl' o3 uti eis
trijs large. s. put p̄uatiue opp^a p̄p̄hendūē
sub tria oppositis. d3. n. dici q̄ t̄smutari
naturaliter est materiam fieri sub una for
ma quam ante non habuit uel desinere eē

37 real

b

sub forma quam ante hūit modo forma
et non habitus forme uel forma et priua
tio forme sunt priuatiue opposita et per
consequens contraria large similiter itel
ligo omne q̄ fit fieri ex contrario idest fieri
ex priuatione forme q̄ fit priuatio aut large dī
cōtraria forme nō in re sed in rōe ut dēm
est. Et ad vte q̄ p̄ncipia nō sūt ex alte
rutrīs put ex denotat circūstātiā partis
unū enī nō fit pars alteri^o ut mā nō fit p̄
forme nec eō. bñ tñ sūt ex alterutrīs pro
ut ex dīc circūstātiā subiecti for^a n. fit ex
materia tanq̄ ex subiecto. et sūt ex alteru
tris put ex denotat circūstātiā ordinis
forma enī nāli ordine fit ex priuatione sui.
Quito nota q̄ philosophus pbat q̄
ppter tria oz in trāsmutatione nāli aliq̄
poni subiectū q̄ ē tertiu p̄ncipiū trāsmu
tationis pbat in capi. quito p̄i sic q̄ nisi
sic nihil fieret dñs est in cōueniens et p̄
cōsequētia quia unū trioz nequit fieri ex
alio nisi in subiecto uel igitur illud sub
iectum est alterum contrariorum et hoc
non quia concordia nō est subiectum dis
cordie uel econtra nec albedo subiectum
nigredinis nec econtra et ita in alijs uel il
lud subiectus est aliud ab utroq̄ et habet
propositum. Confirmatur qz tria oīa
dñtur de subō tāq̄ d̄ prioz igitur p̄ter
illa oportet esse subiectum p̄ncipium p̄
antecedens in p̄ntis omnia enim contraria
dicunt̄ d̄ subiecta substantia et ad hoc po
nuntur rationes in capitulo sexto primi
quarum solam recito quia ad illaz alie re
ducuntur quia omne q̄ fit aut fit simplz
aut secundum quid sed quodlibet istorū
fit ex subiecto igitur maiō patet a sufficiē
ti diuisione et minor patet quia quod se
cunduz quid fit aliquo modo fiendi est
alicui p̄dicamēti accidentiū et omnia talia
p̄supponūt substantias. si uō fiat simplz ad
huc ad eius generatiōz requirit̄ alteri^o cō
ruptio ut ad gnatiōz alis for^a scis cōrup̄
et nō aparet ratio q̄ oportet semen p̄esse
et p̄corrūpi nisi aliquid maneret in aīali q̄
pri^o fuit in semie hec aut ē materia. Dic
q̄ i solz p̄mo utz omne q̄ fit fit ex subiec
to p̄supposito secūdo utz tria sint p̄ncipia

rez nāliuz tertio utz mā p̄ma que est sub
iectuz trāsmutatōis nālis sit cns. Ad
p̄mā dicēduz est q̄ differētia est inter gnā
tionez et creatiōz qz gnatio simplz dicta
est mutatio qua de potentia mē immedia
te producitur noua substantia creatio est
mutatio qua incipit esse noua substantia
sine hoc q̄ fiat de potentia materie in q̄
bus descriptionibus duplex differētia
tangitur inter generationez et creatiōē
prima quia generatio p̄supponit subie
ctum et creato nō. Z^a quia in generatiōe
generans per prius naturaliter attingit
materiam q̄ formam quam producit pa
tet ex descriptione quia solum cā pro
ducit de potentia materie per contrariū
est in creatione quia licet forma que crea
retur fieret in subiecto tam quia non fit
de potentia subiecti ut dictum est creans
prius naturaliter attingeret formam quā
produxit q̄ ipsum subiectum. Ex quo
patet quid sit formam educi de potentia
materie est enīz produci ab agēte de po
tentia subiecti sic q̄ illa forma naturalit̄
dependet in esse ab ipso subiecto nec sine
eo sine miraculo quoquo modo potest
esse. per hoc dicitur ad primam dubitari
onem primo q̄ omne q̄ fit sine miraculo
scilicet modo nāli f. t. ex subō p̄supposito
et hoc probant rationes prius facte. Z^o
dicitur q̄ i p̄ductione s̄naturali seu mi
raculosa non ēz illud q̄ fit fieri ex subie
cto p̄supposito. patet quia deus omnia
alia ab eo i p̄ncipio c̄rauit ut fidel catho
lica ponit. tertio dicitur q̄ Ap. loquēs si
ne illuminatione fidei catholice diceret
simpliciter nihil fieri ex subiecto p̄sup
posito patet quia talis loqueretur confor
miter experiētijs sensibus solum et sic
nūq̄ experimur aliquid fieri nisi ex pre
existenti subiecto. Pro secunda dubi
tatione nota q̄ res naturalit̄ accipitur du
pliciter proprie et est res habens naturā
scilicet composita ex materia et forma. et
sic capietur hic et cōmuniter et est talis
res uel materia seu forma met seu aliqua
qualitas alicui istorum ueniēs ul' ēt mo
tus ul' opatō nāliter ab aliq̄ istorz p̄cedēs

Tunc patent he propositiones cuiuslibz
rei naturalis sunt infinita pncipia intrin
seca nalia p3 qz infinite sunt ptes materie
2^a cuiuslibet rei naturalis tantum duo
sunt pncipia intrinseca spetie differentia
patet quia mā z forma. Tertia nullius
transmutationis naturalis sunt tria prin
cipia intrinseca differentia spetie spetia
lissima essentiali patet quia generatio nō
est nisi forma que generatur z corruptio
non est nisi forma que corrumpit ut sup
ponitur ex dicendis motus autem nō est
nisi forma que producitur aut agregatur
ex forma que producitur z forma q̄ abi
citur z constat q̄ nullius istorum sūt sic
tria pncipia cū igitur non sūt alie muta
tiones nec etiam transmutationes patet
propositum. Quarta propositio ad in
tellectum philosophi q̄ cuiuslibz trāsmu
tationis naturalis tantum tria sunt prin
cipia intrinseca ad istum intellectum q̄
sunt tres rationes generales pncipiandi
intrinsece cum aliquid naturaliter trans
mutatur. s. ratio subiecti in quo fit muta
tio. ratio priuationis a qua fit productio
si fit mutatio acquisitiua seu ad quam uadit
corruptio si fit mutatio deperditia. z ratio
ad quam uadit mutatio acquisitiua z a qua
uadit mutatio deperditia. sic enī i omni
mutatiōe 2° contraria dicuntur pncipia
re z unum s̄m uel aliter magis loyce ex
ponendo lz in ueritate idem sensus fit q̄
ad exprimēduz explicite quid sit nāliter
transmutari oz uti tribus termis in rōne
dētibus significātibz p̄n^a ipius trāsmu
tari seu trāsmutationis oz enim dicere q̄
transmutari nāl^r est s̄m fieri sub aliq̄ dis
positione quā an nō hūit uel definire esse
sub aliqua quaz p̄us habuit. z i hoc q̄ di
citur s̄m tangit materia z eius rō in hoc
q̄ dicit sub dispositione tangit forma et
eius ratio i hoc q̄ dī quā p̄us nō habuit
tangit puatio z eius ratio. Idēz ei ē equa
lenter sine qua p̄us fuit z puatio z sic isti
tres termi. s̄m dispō z nō hās istam dī
pōnem prius. supponunt p pncipijs in
trinsecis z in rōne differunt Ad tertiā
dubitationem dicitur q̄ materia est ens

quia alā non eēt ueruz q̄ essz pncipium i
trinsecum rei naturalis. 2° q̄ est ac
tu existens ymo est met suus actus existē
tie patet quia est actu existens ymo omni
alio ad ymaginationē circūscripto ab ea
preter ipsam adhuc actu existeret z tunc
non existeret actu superaddito igitur a
ctu qui est ipsemet igitur est met actus.

3° T^rtio q̄ ipsa non est ens in actu forā
litate. uocatur autem ens actu forma
litate q̄ est forma aut certaz formam s̄
stantialem sibi determinans. materia non
est huiusmodi sed est in potentia ad quā
libet formam generabilem recipiendam
quapropter uocata est ens in pura po
tentia non ad esse. sed ad formam genera
bilem recipiendam. Et hac de causa dici
tur septimo methaphisice q̄ ipsa non est
quid idest hoc aliquid in actu formalita
tis quia non determinat sibi certam for
maz sicut facit hoc aliquid per se existēs
nec est quale idest nullam qualitatez per
se et proprie sensibilem sibi determinat
nec est q̄ta idest nullam determinatam
spem q̄titat^r continue sibi determinat

4° Sexto notandum est q̄ p̄us probat
formam esse principium circa finez tertij
tractatus per hoc q̄ omne q̄ fit simplz
est substantia composita ex aliquo quod
acquiritur et aliquo quod prefuit modo
illud q̄ acquiritur uocatur forma. ergo
forma est pncipium rei naturalis conse
quentia tenet antecedens pro p̄ima par
te patet quia nisi in re que sim^r fit aliqd
essz q̄ prefuisset ipsa non fieret ex subie
cto contra dicta in precedenti notabili z
nisi aliquid de nouo acquireretur nihil
simpliciter fieret pro secunda parte patz
de se quod enim acquiritur uocatur for
ma eo q̄ ipsum dat rei esse i actu que an
te solum erat potentia. 5° Dic queri solet
utrum forma ante sui generationem hūit
aliquod esse in materia. 2° utrum in ge
neratione substantiali generatur forma
uel materia uel compositum. Tercō quid
sit generatio substantialis. quarto quid
sit ipm generare. Ad p^m dōm ē q̄ n. p^r
qz uel tale eēt manēt cū for^a q̄ generatur

uel nō si non tē n̄ disponēt nec ageret ad
dispōnez forme sequentis non enim agit
ad sui corruptōez qđ tamen sequeretur
etiam si non maneret tūc fuisset perpetu
um a pte añ i matēia et tamē cōruptibile
a pte post qđ non cēdēt p̄bus naturalis
sz manet eū for^a qđ gñat ul' ē eiusdē rōnis
cū eo qđ gñat z hoc nō qz unū est simplz
ppetuz ab añ z aliud genitū modo etia
nequnt eē eiusdē rōnis. Etia qre plus
p̄fuit ipz qđ aliud qđ gñat si dicat qđ manz
z ē diuerse rōnis ois for^a erit intrinsece cō
posita ex p̄tib^o diuersarū rōnū. s. una qđ pre
fuit z alia qđ genita ē noua. hoc autē sup̄flu
um eēt dicē nec ul' p̄babile for^a enī ē res
simplex z nō diuisibil' in ptes diuersarū
rōnū unū gñō est mere nālis lz nihil forme
p̄fuit eo qđ mā habuit nālē tēdētā ad ipaz
z sic cōfert p̄m ul' passiuē ad gñatiōz sicut
oē p̄fectibile inclinā ad sui p̄fectiōz nec
ex hoc se^r formā creari qz lz non fiat ex
aliqđ sui p̄cedēte fit tñ ex subiecto z d̄ po^a
subiecti z sic nō creat. Ad secūdā dicūē
3^a p̄m qđ in gñatiōe s̄bali mā gñat s̄biue qz
fit sub for^a sic eīz dicē 2° p̄mo h^o qđ mā
ē qđ p̄ rey ueritate gñat z hoc ē fieri subī
ue 2° qđ eadē gñatiōe for^a generat s̄mīa
tiue qz p̄ducit de nō eē in eē s̄mī p̄ se to
tum tanqđ eius generatiōis z hoc est fieri
terminatiue. 3° qđ eadē generatiōe cōposi
tū generat tōlitiue sine cōplatiue qz ipm
omnia alia que illa generatiōe s̄ūt in se in
cludit ut ptes modo hoc est generari tō
litiue ergo zē. maiō patet quia illa gene
ratione non s̄iunt alia a cōposito nisi mā
subiectiue z forma terminatiue ut dictuz
est z ambo illa ī se includit cōpositū tanqđ
partes sui h^o nota est. Ad tertiam dī
qđ generatio substāialis put est prius de
scripta est ipsamet forma substāialis qđ
generat p̄bat uel qz ē ipsamet ul' accidēs
distinctū ab ea qua ipsa p̄ducit. si p̄mūz
habeē propositum non secundum quia
tale accidens produccetur se ipso z eadē
ratione poterat saluari hoc de forma uel
iterum generatur alia generatiōe z sic eēt
processus in infinitum qđ est inconueniens
z patet suppositum quia generatio substā

tialis hz esse post non esse z ideo qđcūqz
fit ipsa oportet qđ p̄ducatur hoc de nouo

Ex alio p̄ hoc qz in oī alio a for^a z ipō
subo circūscripto adhuc manz generatio
substāialis ergo ipsa non est accidens
consequentia tenet z apparet assumptuz
quia si maneat forma que secunduz suas
partes inducit materie q̄uis omnia acci
dentia circūscribantur adhuc uere illa
forma generatur dum tamen prima cau
sa eam producat d̄ potentia materie siue
accidentibus sicut eam producit cum ac
cidentibus. Ad quartam dicunt qđaz
qđ hominem generare nihil est s̄lis qđ est
tale dictum solum. s. illi termini uel p̄po
sitiō cuius illud est dictum s̄ hēc p̄po
sitiō homo generatur. Tertii qđ est si
gificabile complexē qđ nec est substātia
nec accidens nec aliquid esse in comple
xum z nec plura esse incōplexa Quar
ti qđ hominem generare est compositum
ex generante z forma que generatur z nō
credo bene alicui istorum licet sunt pro
babilia. Quinti dicunt qđ homines ge
nerare est homo generās et creare est cre
ans et ita in alijs z uidetur mihi qđ hēc ē
probabilior opinio. quia homo generans
est homo generās sicut omnes concedūt
modo si ei addat esse hoc. non uidetur a
liquod extrinsecum importare cum esse
nulli sit extrinsecum igitur hominem ge
nerare est homo generans. Potest con
firmari quia generare est aliquid z non ē
aliud qđ generans igitur consequentia te
net antecedens p̄o prima parte probat
quia generare est agere sicut secare est a
gere per p̄bus in p̄nto passionis. z p̄ba
tur secunda quia si esset aliquid uel esset
forma que produccitur seu accidens qđ p̄
ducitur uel composituz uel aggregatū ex
istis z nullo modo potest dici igitur re
maior patet ex sufficienti diuisione z mi
nor patet quia quodlibet istorum magis
deberet dici generari qđ generare eo qđ
forma accidens z compositum uel aggre
gatū ex eis generat mō gñare nō est ge
nerari eo qđ seruire deo est meritorius et
seruiri nō est meritorium dare ē liberale

Quid generans

homo generans et creare

Generatio substāialis et forma substālis

z dari non-igitur non est idem dari z dare quod
nec gnare z gnari. Nec obstant autem
philosophi 7° metaphisicis in dictis secundum accensio
non est idem ipsum z esse ipsum. z secundo de anima
nobilissimum opus uiuentium est generare prima
enim intelligitur sic quod dictum secundum accidens
de aliquo non est ipsum esse. non est essentialiter
primum de eodem. 2^a sic nobilissimum opus ui
uentium est actus secundum quem uiues generat
uide pleni^o 2° de anima z dei gratia 7°
metaphisice. Septimo notandum est quod
philosophus probauit primo huius priuationes esse
primo^o quod omne quod fit fit ex priuatione sui ut
musicus ex non musico z est notandum quod in
nuit priuationes esse idem cum materia quia
philosophus dicit quod in omni transmutatione neces
se est aliquid subici. Adhuc addit
si numero est unus ratione seu specie non unum
est non enim idem est homini z in musico z in
figurato z eri. *Iuxta quod dicitur utrumque*
privatio est ipsemet materia ad quod dicitur
est quod privatio potest exponi. 3° uno modo sic
id est actus priuatis z sic forma que corrumpit
adueniente noua forma potest uocari priuatio
quod incertum corrumpitur est actus deperditio
ipsius priuatis ymo z forma que generatur quia
est actus priuatis. z hoc modo potest intel
ligi illud philosophi 2° huius priuatio est quodam
modo species. 2° sic priuatio. i. forma non est
in materia sed posse fieri in ea z sic priuatio nihil
est sed potest esse forma que potest fieri. Tertio
modo sic. i. secundum aptitudinem naturam habere aliquam for
mas quam actu non habet z hoc modo priuatio est
secundum quod subiectum aptum naturam habere formam
sive habeat illam siue non nihil aliud est quam
secundum. z hoc modo magis ut philosophus suspicasse
priuationem. quod dicit quod materia est idem cuius priuati
one numero sed non ratione. Item quod quodammodo
sola sunt duo primo^a sufficit. n. forma cum materia.

Item quod materia z priuatio se habent sicut in musica
z hoc quod forma ratione dicitur. *Iuxta quod exponere*
sunt multe autoritates in littera. Prima quod
materia z forma sunt primo^a per se quod illa in quantum habet
manent in re naturali priuatio autem est principium per
accensio quod producta forma non manet in re naturali
priuatio illius forme. 2^a priuatio est per se
non ens. sed materia est per accensio non ens. i. hec est
per se priuatio non est ens per illam formam cuius est

primo^o sicut primo^o forte igitur si est ens per formam igitur
z hec est per accensio. materia non est ens per formam igitur
seu aliquam aliam qua est priuata. Tertia materia
est prope substantiam z priuatio non in materia manet. produ
cta forma sub ratione materie z ideo iuxta
substantiam dicitur esse priuatio non manet sub ratione pri
uationis eiusdem forme producta forma
z ideo non dicitur esse prope substantiam

Quarta 2° commentatoris priuatio nec
est substantia nec accidens intelligitur quod
priuatio forme ignis nec est substantia nec
accidens ignis z ita in alijs. Octauo no
tandum quod philosophus dicit materiam esse co
gnoscibilem per analogiam ad transmu
tationes in quarto tractatu primi quod intel
ligitur sic quod inspiciendo transmutationem
naturalem z discursiue cognoscendo quod ne
quit esse transmutatio nisi in subiecto con
cluditur esse materiam primam transmu
tationis subiectum. unde commentator tras
mutatio facit scire materiam z addit philosophus
quod materia non est aliquid z commentator
dicit quod est in potentia ad formam. iuxta
quod queritur utrum potentia materie est ma
teria. Ad quod respondendum est quod
sic quia sicut se habet prima potentia ac
tius ad primum agens ita prima passiuia
ad primum patiens modo prima potentia
est primum agens est enim deus benedi
ctus. ergo et prima passiuia erit primum
patiens. i. materia. Confirmatur quia
materia est principium transmutandi ab
altero in quantum alterum ergo est potentia
passiuia. consequentia tenet per diffinitio
nem potentie passiuie positam in quinto
metaphisice. non est manifestum potest
enim materia transmutari ab agente. z si
dicatur quod commentator dicit potentiam ma
terie esse accidens eius primo quia mate
ria est subiecta z potentia ad aliquid. secun
do quia materia existente uno potentie est
sunt multe. Tertio quia producta for
ma adhuc manet materia non tamen ma
net tunc potentia ad illam formam. Res
pondetur quod commentator z rationes sue
non plus ponunt nisi quod iste terminus po
tentia prout denotatur dicitur materia sicut tertius primo^a
ti ad aliquid defio subiecti. z sic capit termi

nos milti r accns put e nomen fe iponis
r sic dicerem q pater e accidēs homini
In 2^a uult q multa nomina potentialia
predicatur de materia denoiatie ut pote
tia ad formam ignis potentia ad formam
aeris. r ita de alijs. in re tn non e nisi una
potentia materie que est ipamet materia.
Ad tertiā df q ult q mā pducta forma
manet in q^m mā s; n manz i q^m potē^a ad
illam formam sicut for. albus si fiat niger
manet facta nigredine tn non manet alb^o.

¶ Nono notandū est q phis pbat puati
onem eē distinctam a materia rōne quia
materia appetit formā generabilem r nō
appētēt eā nisi sub rōne puationis r non
materie igitur puatio distinguitur a mate
ria. maiō p; q; materia est perfectibilis p
formaz. mō omne perfectibile naturaliter
appetit sui perfectionem. minor declarat
in lra q; uel appetit eam sub rōne puatio
nis r hētur ppositum. uel sub rōne mate
rie. r hoc non q; tunc pducta forma ad
huc eam appeteret. qd est falsum q; tunc
non indiget ea. mō appetitus est rō idigē
tie. uel appetit eam sub rōne informati a^a
forma. r hoc non q; illa forma pcedens
corrūpī adueniēte forma noua mō nihil
appetit sui corruptione imo dicit omēta
torz qdlibet ens diligere se permanere

Dubitat hic utrū materia appetat for
mam. 2° utrum quodlibet ens diligat se
permanere. Ad p^mam dicit q duplex
est appetitus. unus est naturalis r est qui
fertur in suum bonum sine hoc q ipsum
appetens ptielare illud bonuz cognoscat
ut graue locum deorsum. alius est aialis
qui fertur in suum bonū mediante cogni
tione puia ipius appetentis picularis. r
describitur sic appetitus in coi q est icli
natio rei in bonum uel apparens bonum

3° p^mittitur q duplex est appetitus
aialis respectu boni. qdaz respectu boni
futuri r uocat appetit^o desiderij r qdā
respectu boni pntis. r uocat appetit^o de
lectationis uel uoluptatis. Tertio p^me
mittitur q naturaliter oē perfectibile ap
petit sui perfectionem. p; q; appetit^o na
turalis dirigitur ab agente infallibili.

omtatō. 12° methaphice mō tale dirigit
rem in sui pfectionem. al's fallere in diri
gendo qd non est uez Quarto p^mittit
q materia perficit p formam. p; q; actu
atur p eam r nequit stare nisi cum forma.
imo nec cognosceit a nobis nisi mediāte
forma. Tunc est p^ma ppō materia ap
petit formam. p; q; e eius pfectio p quar
tum p^missum r hoc appetit p tertiū. 3^a
ppō q non appetit eam appetitu anima
li. sed naturali p; q; non cognosceit formā

Tertia ppō materia appetit formam
dirigente cognitione. puia p; q; dirigēte
cognitōe p^mic cause imo sic oīs naturalis
est dirigente cognitione puia. Quar
ta ppō. materia appetit formam quaz nō
h; p modum desiderij r non uoluptatis.
p; appetitus in bonum hūdum uocatur
desiderij r non uoluptatis. r ita intelli
gitur q appetitus est rōne carentie. i. idigē
tie glosa appetit^o desiderij. Quinta p
positō. materia appetit formam quam h; p
appetitu delectationis seu uoluptatis. p; q;
qd absēs appetit^o per modum deside
rij. hoc p^mis appetit^o per modum delecta
tionis. mō materia formam absentem ap
petit per modum desiderij igiē rē Se
xta ppō. appetit^o materie e ipamet mate
ria. p; q; omni alio a matēia circūscripto
ea salua ac p^a eā adhuc appetēt formā q
rē. 3^a q; tunc non appeteret mediāte
appetitu sibi superaddito. aīs p; q; ad
huc inclinarcē in suam perfectionem. s. in
assimilationē p^mimi boni sibi possibilem
r per oīs in eē actuatam per formaz per
hoc. n. assimilatur p^mimo bono in quātuz
est possibile. Sed contra appetit^o ma
terie est motus eius ad formam. 3° in p^o
huius. modo materia non est eius motus
ad formam ergo non est eius appetitus.
Secundo quia appetitus materie susci
pit magis r minus r nō materia ergo. pa
tet assumptum quia inclinatio materie ad
formam uocatur eius appetitus. modo
quanto materia fuerit magis ad formam
disposita tanto hec inclinatio est maior q;
tanto magis inclinatur materia in formā
ergo appetitus suscipit magis r minus.

|| p^mittit ||

Tertio qz cū puatō sit materia z appetitus sicut patz ex dictis non uidet quō puatio est cā appetitus. Ad p̄mam dicendum est qz cōmē^o capit ibi motum p̄ tēdētia cēntiali z sic mā ē suimet motus qz est sua cēntialis tendētia ad formā. Ad 2^m dicitur qz duplex est appetit^o materie essentialis z est iam descriptus z accidentalis. z est dispositō qua materia disponitur accidentaliter ad formam p̄ qd̄ respondetur ad argumētū qz appetit^o accidentalis bene suscipit magis z minus sicut rō arguit qz est qualitatiua dispositō materie ad formam. sed cēntialis appetitus non sic suscipit magis z minus. qz illa inclinatio semper est eadem nec intenditur nec remittitur. lz dispositio accidentalis intendatur z remittatur. Ad tertiam dicitur qz sicut apud res extra. simplicia sunt cause cōpositorum ut materia z forma totius cōpositi. ita apud aiām cōceptus simpliciores sunt cause conceptuum compositorum. sic. n. conceptus materie est cā conceptus potentie. quia potentia cōnotat ultra materiam respectuz ad formam. s. materiam ipam formam posse hēre z conceptus potentie est simplicior conceptu puationis qz plus cōnotat. s. illam formam non eē in subō. z conceptus puationis est cā appetitus desiderij qz talis cōnotat formam cuius est carentia eē bonam rei appetenti. z sic dicitur puatio causa appetitus quia ratio puationis est cā rōnis appetitus desiderij. ex hoc. n. qz subiectum apprehendimus sua perfectōne puatum attribuimus sibi appetē illā perfectionem appetitu d̄siderij. Ad secundam p̄ncipalem dubitatōnez dicitur qz omne corruptibile appetitu naturali appetit se manere. p̄z qz omne tale p̄ posse uiribus suis naturalibus resistit corruptiōni. z hoc p̄z ex dictis p̄oribus qz appetitus naturalis dirigitur ab agente infallibili. uerum est qz forte appetitu animali bene stat aliquē n̄ appetē se manere s̄z hoc spectat ad moralē p̄biāz z nō ad p̄ns.

Decimo nō p̄. Ap. describit p̄mā māz i sine p̄mi sic mā est p̄mu z s̄m uniuersū

ex quo fit aliquid cū insit nō s̄m accidēs z si aliquid corrūpitur i hoc abibit ultimū. Et itelligit sic p̄ma materia ē subiectū uniuersū. s. rei ḡnabili ex quo fit aliquid cū insit. i. immanēte nō s̄m accēs ad differentia; puationis ex puatione eiz fit res per accēs z si aliquid resoluit. i. corrūpitur i hoc ultimū abibit. i. post corrūptionem manebit. i. materia est p̄mu z s̄m ex quo res generabilis generat z i qd̄ corruptibile cū desinit esse corrūpitur. Et B de toto p̄mo libro p̄biāz explicat spendi um ad laudem omnipotētis amen.

Consequenter circa s̄m librum p̄biāz est determinā dum i quo p̄bus determinat de p̄ncipijs doctrine scie naturalis u z de natura z de causis p̄ se z per accidēs p̄tinentes tractatus; in quoz p̄^o determinat de natura diffinitue z diuisione i 2° oñditur qualis ē cōsideratio scie naturalis. in 3° de terminat de cāis per se. in q̄rto de causis per accēs. in q̄nto oñditur qz ad naturalē spectat demonstrare p̄ oia ḡnā causāz. z in sexto oñdit nāz agere p̄pter finē. Et utz necessitas in reb^o nālibus puenit ex parte finis uel materie. Et ē p̄mo notandum qz nā in littera ca^o p̄mo sic diffinit. Nā ē p̄ncipiū z causa mouēdi z gescēdi ei^o i quo est p̄mu z per se z non s̄m accidēs z intelligit sic. natura ē p̄ncipium p̄ se et p̄mu actiuū ul^o passiuū motus ul^o getis ei^o in quo ē p̄ se ut exponat diffinitio sic natura ē p̄n^o qd̄ est cā per se z p̄ncipium actiuū uel passiuū mot^o ul^o quietis eius i quo est non s̄m accidēs. Et dicitur hic p̄ncipium in q̄tu z nā est p̄rior re naturali cui^o est natura. dicit causa in q̄tu ab ea depēdet res naturalis d̄ p̄mu z i. p̄ncipiale ad excludendū p̄nci^o instrumētalia q̄ cūqz sūt illa sicut sūt qualitates z alia huiusmodi qz talia nō sūt nature. dicitur p̄ se ad excludendū rōnez s̄m quaz natura dicit casus. s. in q̄tu ab ea fit aliquis effectus per accidēs qz respectu talis nō uocatur nā. Dicitur actiuū ul^o passiuum

nō enī naturā esse actu mouentē uel actu
quiescē facientē sed sufficit q̄ sit nata facē
sic natura lapidis sursum uolēter quiescēt
nullū ~~motū~~ seu quietē facē et hāc āpliatōz
innuit philofophus in hoc q̄ dicit mouēdi
et q̄ habz uim āpliatōz. Et dicit actiuū
p̄ for^a et p̄a^m p̄ materia. subdit mot^o et i-
ul' quietis. expmēdo effectūz respectū cuius
natura dicit eā post dicit eius ī quo ē qz
respectū mot^o quē facit tale p̄n^m in obiectū
extrinsecū nō dicit natura ultio dī in quo
est nō secundūz accidēs ad excludēdū q̄dā
que sūt p̄ncipia p̄ncipalia mot^o eoz ī q̄b^o
sūt sed per accidēs hoc ē qz nō nālz eis infē
ut leuitas ē p̄n^m forte p̄ncipale motiū uā
poris sursum. sed quia nō est uapori nāle s̄z
accidētale et discōueniēs ideo nō dicit nā
eius et in p̄ncipio addit q̄d ē ne tota diffi-
nitio sit āpliatō aīa enīz an̄ xpi nōdū geni-
ti nō est natura quāuis sit p̄ncipiū actiuū
mot^o quia est p̄ncipiū potēs facē motūz.
hāc diffinitōz uidet p̄būs p̄bare ex dīa
quā ponit inter nālīa et artificialia qz illd
est natura per quod nālīa distīgunt ab ar-
tificialibz s̄z per p̄ncipiū tale et distīgunt
nālīa ab artificialibz ergo et maiō uidet
d̄ se nota et mīoz patet quia nālīa distīgunt
ab artificialibz p̄ hoc q̄ hnt in quātū sūt
nālīa in se p̄ncipiū sui mot^o innatū et artifi-
cilia nō habēt tale p̄ncipiū in quātū artifi-
cilia sūt innatū. Itē q̄ res nālīa est illd q̄
p̄ dicitū est. res a nā aut fm nām dicitur
qualitas p̄positi aut p̄pato ei ueniens
Itē q̄ nō est temptandūz fortiter dem̄ra
re nām eē. satis. n. est manifestūz q̄ multa
sunt entia hntia in se p̄n^m p̄ncipale actiuū
uel passiuū sui motus. et hec est natura
iō n̄ oz alijs fortioribus rōnibus niti pro-
bare nō tñ intelligit quī sit dem̄rabile de
mōstratōne nālīa naturā eē p̄ me^m q̄ inuit
qz si p̄ncipale p̄ncipiū actiuū mot^o illi^o
in quo est n̄ fm accidēs est natura est s̄z p̄n-
cipale p̄ncipiū actiuū talis mot^o est igitur
natura est sed uult q̄ n̄ oz querere alias
rōnes fortiores uel certiores qz naturāz
eē est p̄pē p̄ncipiū naturalis p̄bīe et quasi
p̄ se notū. Dic queri pōt utrū artifica-
lia distīgunt a naturalibz. **Z^o** utrū entia

nālīa iō p̄n^m nālīa hnt ī se p̄n^m sue mutatōis
et sue quietis innatū. Tertio utrum artifi-
cilia iō p̄n^m artificialia n̄ hnt ī se p̄n^m h^o ī in-
natum. Quarto utrū figura rei artificialis
sit res distincta a re figurata. Quinto utz
forme rez naturalū p̄ncipali^o agāt q̄ ipse
qualitates uel eē. Pro p̄ istoz est no-
tandū q̄ res naturalis capīe p̄ re p̄posita
ex materia et forma. res artificialis descri-
bit q̄ est aliquid aliqualiter se hnt qua-
liter se nō hēret nisi circa ipm ars egisset
et capīe aliqd large. put aggregatū pōt di-
ci aliquid. **Z^o** est aduertendūz q̄ q̄b^o
multoz opinio sit et p̄babilis q̄ mot^o lo-
calis sit ip̄met mobile. tñ credo q̄ sit res
distincta a mobili et a loco sicut ī 3° di-
cet et hoc supponit. Tūc de p̄ma dubi-
tatōe 4° dicas. p̄mo q̄ aliqua res artifi-
cial' puta successie dēt a re nālī et capīe^o
rē nālī eoz. p̄z d̄ motu currēdi q̄ n^o ē res
nālī eū p̄ sup̄pōez sit distincta res a mobili
2° q̄ res artificial' p̄manēs p̄tia' distīn^t a
re naturali capīedo rē naturalē p̄pē p̄z de
forma s̄bali statue illa ē res artificialis in
statua qz h̄z se aliqua' et per artē qualz se
nō h̄ret et. et d̄t a re naturali p̄z hoc q̄
d̄t a composito ex materia et forma.

Tertio dicas q̄ omnis res artificialis
p̄ se ex̄ns est res natural' uel p̄les res na-
turales p̄pē sumēdo rez naturalē p̄z idu-
ctiue qz q̄libet talis h̄z in se prin^m sui mo-
tus uel getis inatūz igit̄ est res nālīa uel
plures res nālīa. et an̄s p̄z inductiue. d̄t p̄ se ex̄ns
p̄p̄ p̄tialia l' figuras q̄ n̄ sūt res nālīa p̄pē
s̄z d̄t res nālī ut si artificial' e sit uerū unū si
cut clau^o l' res nālīa si sit ml̄ta ut dom^o.
4° dicas q̄ oīs res artificial' p̄manēt nē
ē res naturalis uel res naturales capien-
do rem nālīa eoz coīter patet qz est uel totale
per se ex̄ns et sic est entia naturalia uel res
naturalis ut dictū ē uel ei^o pars eēn̄lis q̄
titas uel q̄litas et erit res nālīa uel res nā-
les coīter dicta. Ad p̄bū d̄z dici q̄ no-
luit q̄ isti termini res naturalis et res arti-
ficialis d̄nt rōne et nō plus q̄ rō post dice-
tur. Et si dicatur tūc artifex nihil age-
ret concedere debeo q̄ nullum tale uere

Figura artificialis per se

pmanēs facit tñ facit domus uel cultellū
qz facit q naturalia entia dñt domus et
cultellus facit et res multas successiuas
s. mor^o domū tñ domificator nō facit qz
illa q sunt domus nō facit nō enīz seqtur
fac domū q domū fac pp mutatiōē appel
latiōis. Ad 2^{am} dubitationēz pmo dī
q hic phus loquit de re nāli pprie dicta
tenēdo li in q^m specificatiue ut specificet
rōnes fm quā entia dñt nālia iuxta q qri
tur utz celū sit ens naturale ad q dicei ē
tenēdo q celūz nō hz materiā q si celum
capiat p solo orbe nō ppe dī res nālia
eo q nō sponit ex ptribus diuersaz rōnū
sz sic ē magis natura sz si capiāt p aggre
gato ex orbe z itelligentijs sic uocat ue
niēt res natural qz itelligentia se hz per
modū forme z orbis p modū materie.

Tunc ponit ppōnes naturalz loque^o
rñsales ad dubitationē nō oē ens natura
le hz in se pñ^m actiū sue getis p3 de celo
q nequit gescere per naturā Z^a omne
ens naturale hz in se pñ^m acti^m sui mor^o
localis pbatur qz oē ens naturale aut est
celestē z si sic hz in se itelligētiaz nō per
inbessiōē sed p appriationē seu coexistē
tiāz q ē pñ^m sui mor^o uel ē elemētale z si
sic hz in se formā que naturalz motiua ē
sūz uel deorsū z itellige q celū sic acce
ptuz dī hīe in se pñ^m sui mor^o nō q ipm
totū pōt moueri p^a enīz cā ē imobilis et
itellige^a fm phm ponit imobilis sz quia
eius una ps pōt moueri scilicet ipe orbis
z si dicatur q itelli^a si ē in orbe tē mo
uet ad motū orbis iuxta illud tertij hui^o
motis nobis mouēt omnia q i nobis sūt
dicetur q s^a nō ualet. Et ad phm 3° hui^o
dicei q itelligit q motis nobis mouētur
oia q in nobis sūt per inbessiōē uel tāq
pctf nfe modo sic nō ē d itelligētia i orbe

Tertia clusio celū nō habz in se pñ^m
acti^m sue alteratiōis ppe dicte augmēta
tionis diminutiōis gñonis ul' corruptio
nis patet primo celi. Quarta clusio
omne ens naturale citra celū hz in se pñ^m
sue alteratiōis p3 qz si eēt innaturalē dis
posituz ipz reduceret se p suā formā alter
ans se ad dispōem naturalem remoto im

pedimento sicut aqua calefacta reduc se
ad si iditatē p suā formā. Et si allē auto
ritas omentatoris in 3^m h^o dñtis o^m de
elemētis in ca. pmo dī q itelligit q el^m
exis in naturali dispositione non hz i se
pncipium actiū alteratiōis remouentis
ipm a tali dispōe uenienti. Quinta p
positio omne uinum corporeum habet i
se pncipium actiūz sue augmētatiōis di
minutiōis alteratiōis z corruptiōis qz augm
mētatiōis z dīnutiōis p3 p expiētiā quo ad
qz ē nā hz in se po^{am} negatiuā q p^o auget
z phus dīnuit qz sunt ei^o opa nāliter se cō
sequentiā q alteratiōis p3 qz dīnutio fieri
nequit nisi pma alteratiōē q corruptiōis
p3 qz ex dīnutiōe disponit uinū ad cor
ruptionē eo q tunc sūtinue p eam dīnuūt
huidū radicale quo deficiente deficit ui
ta. Et si dicat q uinū nitit z intendit se sal
uare q nequit se corrūpere. Rñdet q pri
mo z pncipalz intendit se saluare z pp B
gnat i se calozes z spūs uitales quib^o pōt
facere opationes uitales z mediātib^o his
intentis sil' accit unū q nō intendit. s. defic
catio z sūptio hūdi radicalis senectut
z tandē mors z ita taliū hz in se pñ^m pter
illoz intentōem. Sexta 3° oē mixtum
etherogeneū in dispōne qualitatiua hz in
se pñ^m sue alteratiōis corruptiue. z p dñs
corruptionis. p3 qz ptiū dispōnes in tali
sunt srie. iō alterant se corruptiue. Se
sepma ppō. oē ens naturale exis sub or
be lune hz in se pñ^m passiuū sue corruptiō
nis p3 qz mām ex quib^o uif phm bñ dixit
se q oē ens nāle hz in se pñ^m actiū inna
tū. i. a natura sui mor^o. Ad 3^{am} dubita
tionē dī q nulla res artificialis hz i se pñ^m
cipiū actiū sue mutatiōis innatū in q^m ē
artificialis. p3 qz q hz in q^m est artificial
hoc nō hz a nā z p dñs hoc nō est ei ina
tum. Et si dicatur q sagitta hz in se a
cutiem ex rōne artis que pñ^m ē actiū in
strumentalē ad eius motū eo q iuuat ad
uelotē diuidendū me^m dī q supposito q
ita sit nō tñ est hoc pñ^m ei innatum sz p ar
tem sic. q in ea ferrū z acuties nō est pñ
cipiū motus sagite sed alterius. Ex quib^o
sequit q phus uenienter distingit inter

V
entia naturalia & artificialia ratione quia
licet eadē res sit a natura & ab arte ta
men est a natura sub ratione qua habet
in se principium innatū actiū sui mot^o & nō
s³ talē rōem dī eē ab arte. Ad 4^{am} du
bitatiōem dī q^d duplex ē figuratiō. s³ p^m &
secūduz p^mū dicit^r quātitas cōti^a figurata
fig^a enī p^mo dībet^r cōtitate. s³ dī s³ b³ stātia
extēsa illa cōtitate qualis ei figure cōtital
cōtinua sūēt tal^r figure natural^r ē s³ b³ stātia
extēsa p^a eā & etiā q^litas extēsa p^a candez.

Tūc secūdu^m opiniōnē ponētē q^d extēsiō
sit res distincta a s³ b³ stātia extēsa. debz di
ci q^d figura distinguit^r a figurato secūdo. s³
a s³ b³ stātia. patet quia cōtitas ab ea distin
guit^r p^a supposituz & illa est figura ut statī
dicit^r ergo rē. Secūdo dicit^r q^d figura
nō distinguit^r a figurato p^mo seu a cōtitate
cōti^a figurata p^bat. quia oībus alijs a cōti
tate cōtinua exclusis adhuc ipa manēt si
gurata & tūc nō esset figurata figura supad
dita. igit^r figura que est ipamet. maior p³
quia q^luis omnia alia essēt ablata adhuc
cōtitas nō esset infinita ergo finita. igitur
terminō clausa. igit^r figurata. figuratiō enī
describit^r q^d est terminō ul^r terminō clausuz
mīoz patet de se. Ad quītā dubitatiōz
p^{nc}ipalē dicit^r quidā q^d in omni motu ul^r
mutatiōe rei natural^r for^a s³ b³ stātia ē p^{nc}
cipale p^{nc}ipiū actiū. q^d non uidēt michi
uey quia sic aqua mouēt^r natural^r surfū
cū esset leuificata. q^d falsū ē & p³ q^lia quia
ille mot^o f^{er}et a p^{nc}ipio intrinseco aque. s³
a for^a eius s³ b³ stātia. Secūdo forma
aque destruit eū ē leuificata & remota ab
impedimēto ipaz leuitatē. igit^r a fortiori &
p^a moduz sequelle etiā destruit motū s³ b³
cōsequētē ad leuitatē & si sic nō faceret eū
idē enī nō corūpūt & generat siml^r & semel
idē. tertio q^z forma aq^l dirrigit^r ab agente
infalibili. hoc aut^r nō dirrigit eā in motus
discōueniētes & corūpentes quarto quia
aqua leuificata cōfortat^r g^luitatē remissaz
in materia adhuc exnētes & intendit igit^r
resistit motui surfū ergo nō fac^r eū. Scōdi
dicunt p^babilius q^d forma s³ b³ stātia p^{nc}
ipalis agit in opationibus ei conuenienti
bus. p³ p^o de motibus rei naturalis cui^o

est forma p^a diffiniōnē nē. ē. n. p^m p^{nc}ipa
le actiū mot^o & quietis cōuenientis rei i
qua est. 2° ē de motibus transeuntibus
p³ q^z si asin^o g^liat asinū & ignis ignē nō fac^r
p^{nc}ipaliter hoc qualitas ignis uel asini
eo q^d est minus nobilis q^m forma q^l g^liat
d^lnt 2° q^d for^a s³ b³ stātia nō est p^m p^{nc}ipale
actiū ad mot^o ei discōuenientes. p³ p^a rōc^l
supius positas p^a p^{nc}edentē opiniōnē. Pro
maiori inquisitione huius opiniōis ē no
tandum q^d duplicia sunt agentia quedam
sunt subordinata & dicuntur quozum po
sterius dependet in esse & agere a p^ozi sic
q^d nō pōt esse aut agere nisi p^ozi coagente

Z^o aduertendum est q^d in hoc est or
do q^d posterio^r nequit agere nisi oīa p^oza
coagant loquendo natural^r. p^m. n. agens
nō u^r poss^z agere cū quarto agente posteri
ori nisi 2° & tertio intermed^{is}. Non. n. c
cederet. Ap^l. deū agere posse cum asino &
asina generando pullū nisi celo coagente
uerū tamen eathegorematic^l loquendo // ratholice //
pōt dici q^d miraculose deus supplē poss^z
oīum intermedioz agentium uirtutem.
Tunc u^r mihi q^d in generatione ignis ab
igne forma nō agit p^{nc}ipaliter tanq^m agens
subordinatū rō q^z q^luis illa forma ignis
nō esset adhuc caliditas equaliter ageret
igit^r. ipsa nō est subordinata respectu huius
caliditatis. cōtra t³ q^z si esset subordinata
tunc caliditas depen deret in agere ab ea
& sic nō poss^z agere nisi ea coagente. a^{ns}
p³ q^z si ista caliditas staret in ferro equa
liter ageret ad generatiōem ignis. put do
cet experientia de simili caliditate in fer
ro & ibi for^a ignis nō coagēt. ymo nec for^a
ferri ut patuit in p^me opiniōnis p^batio
ne. Z^o u^r mihi q^d celū imediate pōt a
gere cum qualitatibus p^mis. p³ per eos
ubi actiones ille sunt formis s³ b³ stātia
bus discōuenientes. Ex quo dicitur ter
tium q^d non est aliq^l causa essentialis me
dia inter qualitates p^{rim}as & ce^m p³ q^z
accidit q^d aliqua causa media concurrīt
in agendo. Ex quo sequitur quarto q^d
nō magis ordine essentiali forma ignis
agit ad generationem ignis q^m caliditas
eius. p³ q^z sine forma ignis coagente fre

quenter generatur ignis ut per calcfatiōs
a radijs luminis ul' motu nunq̄ aut̄ gñā
ignis non coagente caliditate. quito ui
detur michi sequi q̄ ignis caliditas ē sub
ordinata causa-patet quia non potest gñā
ri ignis natural' sine caliditate. Sexto
uidetur sequi q̄ ad generationem ignis
caliditas principalius agit q̄ forma sub
stantialis alteri' ignis-patet ex precedēte
quia calitas ut causa efficiāl' s̄bordinata
est ⁊ forma ignis non. Septio sequi uī
q̄ in aliqua actiōe consequēte forme aliq̄
qualitas p̄ncipalius agit q̄ ipsa forma p̄
in gñatione ignis ab igne ⁊ calitate exīte
in materia in qua generat̄ per precedentē

Octauo dicitur q̄ in omnibus actioni
bus manētibus in ipsa re naturali ueniē
tibus eidem forma principalis agit q̄ aliq̄
qualitas eius ⁊ ob hoc uocat̄ natura-qz ē
principiuz principale motus eius in quo
est probatur quia respectu infrigidatiōis
aque calefacte forma aque est causa sub
ordinata-igitur pari ratione ita est in om
nibus alijs-consequentia tenet ⁊ antedē
declaratur quia celuz non potest eaz facē
sine forma substantiali aque igitur ⁊c-cō
sequentia nota est ⁊ añs p̄ quia cum ibi
sit fortior caliditas q̄ frigiditas in subō
non uidetur quomodo celum potest sepa
rare caliditatem ⁊ generare frigiditatem
maiozem q̄ est frigiditas medij- ideo fre
quenter in medio calido ita fit ut in esta
te in aere calido. Et si dicitur q̄ tota fri
giditas ante generabatur q̄ forma aque-
igitur pari rōne nunc posset. Dicitur
q̄ concessō q̄ ita sit tamen nō hoc modo
generabatur quomodo hoc fit reductio-
qz p̄us generabatur in una parte medij q̄
in alia parte intensa frigiditas-hic autem
fit reductio uniformiter per totam aquā
unde non est credendum q̄ uellis dicere
formam aque aut aliquam aliam formam
subālem eē cām subordinatāz sim' in om
ni generatione frigiditatis sed uolo eam
dicere subordinatā in tali reductiōe seu
generatione. Sed tūc est p̄ncipalis Cu
bitatio qz eōc est ualde dicere formā p̄n
cipalitus agere in mām exteriorē q̄ suā

qualitatē quō saluabit̄-ut ignem q̄ calidi
tatē eius. Pro isto p̄nt poni p̄positio
nes p̄ma ⁊ nona in ordine q̄ ista p̄ncipali
tas non attenditur p̄ncis formam respec
tu caliditatis eē causam subordinatā. p̄
ex dictis-decima q̄ forma p̄ncipalitus cō
seruat qualitates q̄ qualitates eam-p̄ qz
forma qualitates reducit ad esse perfectū
⁊ non econtra- ut aque forma frigiditātē
reducit aqua calefacta remota a calefaci
ente ⁊ ex alio-qz qualitates non uidemus
manere in eē p̄fecto nisi forma manente p̄
fecta-remoto generante qualitatē. forma
aut̄ p̄fecta manet qualitatibus multū re
missis. Undecima q̄ iuxta hāc mentēz
forma d̄ p̄ncipalior in agende qz confer
uat qualitates in suo genere p̄fecto ⁊ nō
qualitates eē p̄ncipal' formā. Notan
dum est 2° q̄ p̄hūs p̄bat materiam esse
naturam qz illud q̄b manet in transmuta
tōne ante ⁊ post ⁊ in quo est ipsa mutatō
est natura-materia ē huiusmodi ḡ ⁊c-a^r
p̄ p̄ difficultōz nē qz hoc est p̄ncipale p̄n
cipiū pass̄ uī mutatōis-b^r a^r qz mā s̄p
manet ⁊ in ea fit mutatio formaz. Itē
p̄bat formā esse nām qz illud est nām p̄ q̄b
res naturalis est actu illud q̄ est-sed hoc
est per formam- igitur forma est natura-
maior p̄ qz res naturalis est actu per na
turam-minō p̄ qz non dicitur actu caro
nisi adueniēte forma carnis-ant̄ p̄nte-nec
actu os nisi p̄nte forma ossis sicut in arti
ficialibus n̄ d̄ actu lectica-nisi aduenien
te aut̄ p̄nte forma actuali lectice. Dic
queritur utrum forma est magis natura
q̄ materia-responderetur q̄ sic ad istuz in
tellectum q̄ est perfectior natura q̄ mate
ria-2° qz est actus materia solu m potētia

Itē dat cō actu mā solū po^a. 3° qz est
p̄n^m actū- ⁊ p̄ añs maiorē h̄z silitudinē
cū p̄mo ente-ḡ est p̄fectior. Cor^m. corrup
tibi'e est aliq̄ in corruptibili p̄fecti^o. segē
ex rāsiōne Si querat̄ utrū est finite ul'
infinite p̄fectior dicendū est q̄ infinite-qz
quonienscunqz multiplicaret̄ p̄fectio mē
nūq̄ attingeret p̄fectiōem forme nec ua
let añs-igit̄ est infinite p̄fecta-qz a spatio
ad positiū cū tali dictione includēte ne

gatōem n̄ ualet p̄na sic n̄ se^r incipit eē me-
 lior. ḡ incipit eē bon². Tertio notādū
 est q̄ p̄hūs dicit in tractatu 2° mathēati-
 cā differre a scīa nāli qz nālis diffinit per
 motū r̄ māz. r̄ mathematica nō. qz mathe-
 matica p̄siderat res abstracte a motu r̄ a
 mā. i. p̄siderat res n̄ h̄ndo respectū ad mo-
 tū r̄ māz. iuxta q̄b querit utrū mathema-
 tic² d̄t a p̄hico. Z^o incidental² de quo
 est p̄trouersia inter beatū thomā r̄ omen-
 tatorē. utrū scīe medie sint magis nāles q̄
 mathematice. p̄ solutōe. p̄mo nota q̄ scīa
 nālis d̄t scīa oīa p̄siderata p̄siderans i or-
 dine ad motū. sed scīa mathēatica est scīa
 p̄siderās q̄titatē n̄ h̄ndo respectū ad mo-
 tū uel mā. Tūc sit p̄ma p̄pō. n̄ o3 ma-
 thematicū differre a nāli. p3 qz stat q̄ oīs
 mathematic² sit nālis. ut si oīs sciens ma-
 thematicā. s̄l sciat scīam nālem. Z^a p̄
 positio ē q̄ scīa mathēatica d̄t a scīa nā-
 li se iōa essential². p3 qz sicut scīp̄a intrin-
 sece eēntial² est. ita scīp̄a eēntial² ab oī a^o
 d̄t. quocunqz. n. alio circūscripto ab ip̄a
 adhuc a quol3 alio differret. Acc obstat
 si dicat ip̄o deo eā d̄t ab alijs cāl². qz cū
 hoc stat ip̄am scīp̄a intrinsece r̄ eēntial² ab
 alijs d̄t. Tertia est scīa mathēatica d̄t
 differre a p̄hica. ad istū intellectuz q̄ per
 p̄hicam considerant res in ordine ad mo-
 tum r̄ p̄ mathematicā n̄. unde pōt p̄bari
 unā differri ab alia sic arguendo oīs scīa
 considerans res in ordine ad motū d̄t a
 mathematica sed p̄hica p̄siderat res in or-
 dine ad motū i^r r̄. Ad 2^{am} dubitatōz
 d̄t p^o q̄ termī mathēatici sunt q̄ s̄mūā a
 rebus p̄se in q̄m sunt q̄re sicut sunt lon-
 gum latū triangulare figuratū s̄pericū re-
 ctū angulare r̄ huiusmōi. r̄ p̄pōes ex his
 termīs p̄pōite uocant p̄pōe mathematice
 sic angulus trianguli extrinsec² est equal
 duobus intrinsecis sibi oppositis. Z^o d̄t
 q̄ termī nāles sunt qui significant res
 in ordine ad motū siue mutatōem ut p̄na
 bile corruptibile mixtuz elem̄tatū r̄ h^o i
 r̄ p̄pōes ex illis p̄pōite sunt p̄pōe nāles
 ut q̄ oē p̄pōitū ex mā est corruptibile.

Tertio d̄t q̄ p̄pōes medie sunt q̄ h̄nt
 subm̄ uni² r̄ p̄dicatū alteri² ut sp̄icum est

mobile circulariter Quarto d̄t q̄ p̄n^a p̄
 pe mathēatica sunt nota ex significatiōe
 terminoz r̄ n̄ p̄ exp̄ientā sicut hoc si ab
 equalib² equalia demas r̄c. p̄n^a uero pu-
 re nālia sunt nō p̄ exp̄ientā ut q̄ o. o. igit
 ē cal² l3 p̄n^a me^a et i^r nō p̄ exp̄ientā ut q̄
 oīs radi² uisual² ē rect². Ex q̄ iserit 5^{am}
 q̄ scīe medie magis quo ad certitudines
 assimilant nālibus q̄ mathēaticis. p3 nam
 certitudo suozum p̄ncipioz ē magis nāl²
 q̄ mathematica qz p̄ exp̄ientā acquiri-
 tur r̄ n̄ aliter. r̄ sic uerificat opinio beati
 thome. Sexto r̄ ultimo d̄t q̄ tales scī-
 entie medie quo ad res r̄ quo ad termīos
 sunt magis mathematice r̄ h̄c fuit m̄ns
 omentatoris in 2° hui². p̄ban². n. coiter
 p̄clusiones scīaz mediaruz ex maiore ma-
 thematica r̄ minore uero p̄ exp̄ientā
 sicut astronomus celū eē s̄pericū sic argu-
 endo. oē corpus in cui² medio est punct²
 a quo linee recte ducte ad circūferentiaz
 sunt equalēs est s̄pericum. celū est huius
 modi ḡ r̄c. ecce maiore pure mathemati-
 cā r̄ minore nālē que p̄bat² per experien-
 tiam eo q̄ stelle in oī situ a terra apparēt
 eque magne q̄ nō eēt nisi eque distant
 undique a centro. Quarto est notādū
 q̄ p̄hūs in tractatu 3° d̄t quatuoz eē ge-
 nera cāz. s. finalis. efficiēs. formalis. r̄ mā-
 lis. r̄ nō plura nec pauciora r̄ p̄bat per in-
 ductōem. qz n̄ repitur aliqua cā. gn sit cā
 aliquo illoz genēz. q̄ sic intelligit. q̄ sūt
 tm̄ quatuoz genera oēs cās in q̄m cāe sūt
 signif. cantia. n̄ coincidentia in rōne signifi-
 candi in que ille terminus cā diuidit di-
 uisionibus solitis assignari in assignatiōe
 sufficientie cāz. que sic capis. cū oīs cā sit
 ad cui² eē se^r ali². l. dat rei eē itris. ce. l. ex-
 trisece. si intrinsece. hoc est 2^r. qz ul² ē cā tā
 q̄ ex quo res est. r̄ sic ē mā. uel tāq̄ quo
 res est actu hoc aliquid est in certa sp̄e. r̄
 sic est forma. si extrinsece hoc ē itez du^r.
 qz uel ab initio agit effectiue uel confua-
 tiue ut sit res. r̄ sic ē efficiēs. l. ex p̄c finis
 p̄let rez. r̄ ē cā final². ul² ei cā dat eē rei ut
 ex quo. r̄ ē mā ul² quo r̄ ē for^a. l. a quo
 r̄ ē efficiēs. ul² ut p̄pter qd ē res. r̄ ē finis
 p̄ma dat subīue. sc̄da actualit². 3^a dat effe-

V. 174. 201. m. 10. f. 1. p. 1. m. 1. a. 1. e.

etie 4^a dat pfectie. alij moi cādi n̄ s̄ nisi
 hi l' sub his cōtenti D. c. queri cōsuevit
utrū efficiens est cā. 2° utrū finis est cau
sa. 3° utrū cuiuslibet rei nālis sunt quat
or cāe. quarto que sunt ppetates cāz.

Ad p̄mū d̄r q̄ sic. p^o qz q̄ncūqz sit ali
 quid de nouo hoc nequit fieri nisi ab ali
 quo efficiente q̄ rē maior nota est. r̄ mior
 p̄z. qz q̄d h̄z de nouo eē uel est a seip̄o. r̄ h̄
 est ip̄o. e. qz nihil pducit seip̄m. uel est ab
 alio. r̄ hoc erit efficiens ei^o. igit̄ erit a cau
 sa efficiente. igit̄ efficiens est cā. q̄ aut̄ illō
 a quo res est tāq̄ ab alio sit ei^o cā efficiēs
 p̄z qz efficiens describit̄ sic. est cā pp̄ quā
 res est tāq̄ ab alio. 2° d̄r q̄ multis
 modis d̄r aliquid eē cā efficiens. r̄ ut q̄
 sex sunt ei^o d̄ uisiones. p̄ma aliqua est con
 seruans aliqua pducens. conseruans est
 duplex i p̄p̄a. r̄ est cā a qua res nō depen
 det in cē sed per quā preseruat̄ a corrum
 pentibus r̄ eius contrarijs sicut locus lo
 cati totū sue partis. uel una pars aēz alte
 rius. alia est p̄p̄a r̄ est a q̄ res continue de
 pendet in esse sic q̄ sine eius influxu non
 possit res manere sicut sol luna deus. ali
 orum a se. r̄ istud p̄p̄issime est agens pp̄
 hunc continuū influxū. pducens ē a qua
 res dependet in fieri sue depedet ab ea
 in cōseruari sue nō. r̄ sic calitas depēdet
 in fieri ab alia calitate pducēte eā. 2^a
 diuisō quedā ē cā efficiēs p̄ncipalis quedā
 instrumētalis. p̄ncipalis dicit̄ que dirrigit
 aliā in pducēdo. Instrumētalis aut̄ que
 dirrigit ab alia superiori. un̄ p̄z q̄ in op̄atiōe
 ad cām p̄mā oēs alie sūt instrumētales. lz
 p̄ op̄atiōz i se q̄dā eaz sūt superiores r̄ p̄n
 pales r̄ q̄dāz inferiores seu instrales. ex^m
 de p̄ncipali ut deus celū. for^a subālis. ex^m
 de instrali. ut calitas lumē calefactionis
 figura mor^o local. r̄ cultelus incisionis
 r̄ huiusmōi. Tertia diuisio. quedā est
 cā efficiens utlis. que eque p̄mo est cā mī
 toz sp̄e diuersoz. alia est p̄icularis. s. que
 eque p̄mo n̄ est nisi cā unius. Ex^m p̄mi ut
 dens seu celū. eque p̄mo est cā istoz inst
 riorum. Ex^m secundi ut caliditas solius
 caliditatis eque p̄mo est cā Quarta di
 uisio. aliqua est cā efficiens mediata. aliq̄

imediata. mediata d̄r tripliciter uno mō
 qz nō est sil' p contactū. seu idistantiā cuz
 p̄a. 2° qz est de se indeteriata r̄ deteria
 tur p aliam. r̄ his duobus moīs ce^m d̄r cē
 cā mediata effectus qui fit apud nos.
 Tertio mō qz nō attingit usqz ad signatū
 effectū sua uirtute. sed mouet unū r̄ illud
 unū mouet in uirtute sua ultza. quō pater
 d̄r cā filij. qz mouet ad generatōez semis.
 quod ultra agit uirtutem p̄ris nihil plus
 agente p̄re. generando filium. Et hoc mō
 cā occasionalis d̄r cā. contrarijs modis
 d̄r imediata. uel qz sil' est cum passō per
 contactum uel idistantiam. 2° qz ē ad effe
 ctum illum deteriata. r̄ tertio qz agit ad
 effectū. p̄p̄a uirtute quō celum dicitur cā
 imediata hoz que fiunt i ferius qz agit ea
 p̄p̄a uirtute. Quinta diuisio. aliq̄ est cā
 efficiens positiua. s. q̄ positiue agit. ut sint
 res pductiue uel conseruatiue. alia d̄r p̄
 uatiua. s. que n̄ agit ut sit res. sed si oppo
 sito mō se hēret eēt cā oppositi. ut absen
 tia naute submerisionis nauis interpositō
 terre eclipsis lune. un̄ ualde d̄r longe cau
 sa efficiens r̄ large. Sexta diuisio. aliq̄
 est causa actualis r̄ dicitur causa actu o
 perans. alia est potencialis r̄ dicitur cau
 sa disposita ad hoc q̄ possit agere licet
 non agat. Exemplum p̄mi ut domificator
 dicitur causa domus. Exemplum secūdi
 ut domificans dicitur causa eiusdem ef
 ficiens. Ad secundā dicitur q̄ duplex
 est finis. s. finis. gratia cuius seu p̄maria
 intentione dictus. r̄ est. quē p̄existit o
 perationi. r̄ gratia cuius sit tota operatō
 ac cuius intentio dirrigit operans in ope
 rando. r̄ de hoc sine dicitur q̄ ē causa cā
 rum ultimum r̄ optimum. qz gratia eius
 fiunt omnia alia. r̄ nihil p̄hibet hunc si
 nem esse idem cum agente diuersimode.
 ut deus est causa agens inquantū omnia
 a^o conseruat. r̄ est causa finalis inquan
 tum illa p̄ma intentione conseruat p̄op̄
 seipsum. alius est finis quo. seu secunda
 ria intentione dictus. r̄ est finis qui pdu
 citur per operationem. de quo dicitur q̄
 est etiam causa. quia cōiter respondeēt ad
 questionem querentem p̄op̄ter quid sit

res-ut propter quid ambulat eger ppter
sanitatē cōiter rīdetur / pntissū enī esset
recedē a cōi mō loquēdi- r coīf dī q̄ dī
cēdo finis q̄ ē cā lī finis āpliat ad futura

Nō enī sequit̄ q̄ finis sit sed sufficit
q̄ erit effect⁹ enī qui pducit nō solum
ē ppter hoc que sūt sed ppter aliqua q̄
erūt- ut ppter finē- r finis ille frequenter
coīcidit cā for^a. l3 sit hoc alio mō. Ad
tertiā dicit̄ pmo q̄ cuiuslibz rei nālis p
prie dicte sūt quatuor cāe due intrinsece- s
mā r for^a r due extrinsece- s- efficiēs r finis
scđo q̄ alicui⁹ rei nālis large dicte nulla
est cā- p3 de deo tertio q̄ cuiuslibz rei nā
lis large in spera gnābiliū sūt tres cause
sic large accepte qz ipius materia est cā
pseruās finis r for^a- r ens forme- ē- causa
mālis- efficiēs r finis q̄rto q̄ nō cuiuslibz
rei sic dicte sūt q̄tuor cāe p3 de for^a cui⁹
nō est causa formal̄ sicut albedinis nulla
est cā formal̄. Ad q̄rtā dicit̄ q̄ pbūs ī
līra ponit- p̄prietates causaz- s- q̄ eiusdez
rei sūt plures cāe p se p3 ex iā dictis. scđo
q̄ cāe sī sibi ad inuicē cāe l3 diuersimōe
patet quia efficiēs est cā pductia finis- r
finis est cā final̄ efficiētis r sī l3 est in cāis
intrinsecis- mā- n- est cā subiectiua forme
r forma est cā pfectiua subiecti seu actua
tina materie- nec est inconueniens. sic idē
respectu eiusdem eē p̄us r posterio⁹ diuer
simode tñ. Tertio q̄ idē al3 r al3 se ha
bens est cā contrariōz ut uinuz tempera
te sūptum est causa boni habitus- r excels
siue est cā mali habitus. Quinto notā
dum est q̄ fortuna sic diffinitur tractatu
quarto secundi- est cā per accidens extra
semper r frequenter in agente a pposito
r eoz que ppter hoc sunt- r hoc intelli
gitur sic- fortuna est cā alicuius effect⁹ que
pducit p̄ter intentionē eueniens extra sē
per r frequenter in agente opposito- i- in
agente ex electione seu deliberatiōem hñ
te r exnīs eoz que ppter hoc sunt- i- exnīs
nōbilis bonitatis uel malitie- uñ hec cau
sa dī per se respectu effectus quem intē
dit r per accidē respectu effect⁹ que n̄ intē
dit agens a pposito ē agens deliberatiū
effectus ppter hoc dī notabilis bonitatis ut

malitie- eo q̄ agens deliberat̄ si eum p
sciuisset pp ipm al3 r al3 egisset- effect⁹ uō
nō pp hoc dī q̄ nō est notabilis bonitatis
uel malitie- r uocat̄ a cōmentatore 2° is i
us otiosus effectus fortuitus dī effectus
per accidē extra semp r frequenter in agē
tibus a pposito r eoz que sunt pp hoc.
Et exponit p̄portional3 sicut diffini⁹ for
me- nisi q̄ d3 dici effectus per accidē- i- ef
fectus p̄ter intentionē agentis particulaz
ipm p̄ncipaliter pducētis eueniens- La
sus sic describitur capi⁹ casum cōiter- est
cā p accidē effectus euenientis extra semp
r frequenter eoz que sunt propter hoc-
r sic est superius ad fortunam- stricte sic
describitur est cā per accidē effectus ex
tra semper r frequenter euenientis in agē
tibus sine pposito r eoz que sunt ppter
hoc r sic ex opposito describitur casus
contra fortunā. Effectus cāualis cōiter
sic describitur est effectus per accidē
extra semper r frequenter eorum que sē
ppter hoc r sic est superius ad effectum
fortuitum- stricte capi⁹ addatur diffi
ni p̄dicte in agentib⁹ sine pposito. Que
ritur hic utrum aliquid sit a fortuna- 2°
utrum casus et fortuna sunt cause agētes
tertio utrum reperiuntur in contingentib⁹
bus ad utrūlibet casus r fortuna. Ad
p̄mam respondetur q̄ sic- pbatur cōmu
ni loquutione hominum dicentium de ef
fectu raro r p̄ter intentionem hominis
agentis euenientē si sit notabilis bonita
tis uel malitie quod sit a fortuna- r q̄ ali
quis ē eufortunatus r alius ifortunat⁹
Ex quo sequitur fortunā esse causam qz
cum a fortuna dicitur aliquid fieri r a b
notat causas- oportet q̄ fortuna sit causa.

Secundo dicitur q̄ effect⁹ non dicit̄
fortuitus quia raro euenit in tempore qz
sic *conclusiones* magne plaz dicerentur *conclusiones*
fortuite scđo nec dicit̄ fortuit⁹ eo q̄ eue
nit p̄ter intentiōz- quia omnis qui euenit
euenit cū intentiōe p̄mi agētis nichil enī
fit nisi ipm p̄ma cā uelit fieri. Tertio
nō dicit̄ fortuit⁹ eo q̄ raro euenit in ordi
ne ad omnes suas causas nā omnis effec
tus mūdi eueniēs semp eueniret ī ordine

ad omnes suas causas oibus enī causis
extrinsecis eisdē effect^o eēt idē. Quarto
dicit^r q^d effect^o dicit^r fortuit^o eo q^d ē effec-
tus nōbilis bonitatis uel malitie extra
sēper & frequēter eueniēs in ordine ad uo-
luntatē huānam. ipm p^oculariter & p^onci-
paliter p^oducentē p^oter ipius intentiōz p^oz
ex cōi locutiōe. dicit^r enī hō fortuāt^o si p^ol
intentiōz. effect^o talis sibi p^otingat natus
soluz per tales opationes euenire extra
sēper & frequēter. ut si quis uolet fodere
terrā & inueniat aurū. Pro secunda du-
bitatione est notandum q^d fortuna uel ali-
ud est in re q^d intellectus humanus in q^d
tū ipē p^oducit aliquem effectū notabilis
bonitatis uel malitie extra semp^o l^o frequē-
ter & p^oter illius intentionē. Casus uero di-
citur natura inquantū sic p^oducit effectuz
notabilis bonitatis ul^o malitie. ex quo ap-
paret q^d casus est natura & intellectus est
fortūa. Quo p^omissio p^oz q^d casus & fortuna
possunt eē cause materiales & formales fi-
nales & efficientes. a^o p^om q^d intellect^o & na-
tura sunt cause materiales cognitionum
eis inherentiū in quibusdam ut anima
hōis cognitionis sensitīue. & aīa intellec-
tīua sue scē. 2° p^oz q^d intellectus & natura
sunt finis oīum alioz ordinatoz in ea tan-
q^d in finez. Et tertiū notū est q^d intellect^o
est cā formalis hōinis & nā rei naturalis
ex quo sequitur. 4° q^d sunt cause agentes
forme. n. est agere. 2° d^o q^d in quantum sūt
casus & fortuna solum sunt cause agentes
p^obatur q^d dicuntur casus & fortuna re-
spectu effectū fortuitoz. & illoz sunt
cause agentes q^d tē. maior nota est. minor
declaratur de fortuna. p^omo q^d d^o q^d effe-
ctus fortuitus sit a fortuna. a. aut^o d^onotat
eām agentem. non. n. dicimus q^d in fortūa
tanq^d in materia uel q^d fortuna sit eius cā
formalis seu ēt q^d sit eius cā finalis cum
effectus fortuitus frequēter est discon-
ueniens forme a qua fit. puta hōinis in-
tellectui. 3° q^d si a fortuna fiat inuen-
thesauri huius inuentionis intellectus nō
est forma nec materia cum fiat a fortuna
non autem sit a sua forma uel a sua mate-
ria. nihil enim sit a forma ul^o a materia sui

fieret enim a seipso. nec ēt est cā finalis ei^o
eo q^d illa inuentionis inquantū est effect^o for-
tuitus anteq^d eueniat in nullū finē ordina-
tur ab intel^o ectu. non. n. p^oscit intellect^o cā
debere inuenire nec eaz intendit. q^d cū ei^o
fortuna sit cā o^oz q^d sit eius cā efficiens. &
hoc rōnabil^oz. q^d facit eam. intendebat. n.
intellectus unū facer^o q^d faciendo p^oduxit
ad. s. effectum fortuituz. Ad tertiam d^o
q^d casus & fortuna reperiuntur in contin-
gentibus ad utrūlibet. p^obatur autozita-
te Aui. ita dicentis. 2° quia diffinitio effe-
ctus fortuiti effectibus contingentib^o ad
utrūlibet conuenit. sunt. n. effectus p^o ac-
ci dens q^d p^oter intentionem particularis
agentis frequēter eueniunt. & extra sem-
per & frequēter. alias nō esset ad utrū-
libet. & sic de alijs. Verum tñ magis dici-
tur fortuna esse circa contingentia in pau-
tioribus eo q^d rōne illoz ceteris parū-
bus magis d^o q^d fortunari q^d si ad utrū-
libet eueniret. Sed in contrarium est au-
tozitas cōmentatoris 2° huius Auenā
i^ophantis. & rō sua est q^d nulla cā agens ē
ad utrūlibet. modo cāe & forme sunt. cāe
agentes q^d tē. maior p^oz q^d ad utrūlibet a-
gere est rōne indeterminationis. mō cau-
se agentes nō sunt indeterminate. Con-
firmatur q^d si cā agens esset indetermi-
nata non plus produceret unum opposito-
rum q^d alterum. uel igit^o p^oduceret ambo
q^d est impole uel neutrum. & hētur p^oposi-
tum. q^d cā p^oducens non est cā indetermi-
nata. 3° ad utrūlibet est te sedere & tñ
nullus dicit q^d a casu uel fortuna sedere.

Ad ista p^omo de autozitate commenta-
toris dicitur q^d fuit illius opinionis. nec
creditur ei in hoc nisi inquantū rō sua p^o-
cederet spāliter contra Auenā qui fu-
it tantus aut maior cūctus sicut uel q^d ipē
nec aliquod argumentum astingit ad su-
am opinionem. nisi inquantum crederet
uera. ubi. n. falsum dixisset non loquutus
fuisset ut expertus in sua scēa. nec est au-
tozitas contra ueritatem qualiscunq^o

Ad suam rōnem d^o q^d cā agens parti-
cularis est sepe ad utrūlibet. frequēter. n.
dicimus hōinem se fortune exponere

ut ad duellū nocentem eque fortes sibi. et ad pbatōem dī q̄ lz cā agens sit sp̄ dter minata respectu effectus quē intendit. tñ frequenter respectu effectus contingētis sū cum intento uel p̄ter intentum est ide terminata. ut taxillans determinauit uoluntatē ad lucrari et non ad pdere q̄b tñ i ludo tali ad utrūlibet contigit. Ad cō firmatōem dī q̄ q̄m est ex cā particulari agente effectus ad utrūlibet nō pducere tur magis q̄ eius oppositum sed pp̄ con cursum cāp̄ agentium superiorū et cō cā rum materialium dispositarum plus pro pductione unius alterius pducit una pl nō alia. Aliā soluit Aui. q̄ in ordine ad potentiaz appetitiuā indeteriatā ad sede re et ad nō sedere ad utrūlibet est sedē et respectu ei dī sedere a fortuna uel a ca su. sed in ordine ad cām intendētē sede re est effectus ut i pluribus. et iō nō cōiter dī a casu qz non est respectu eius a casu. nec est inconueniens q̄ idem sit ut in plu ribus respectu unius et ad utrūlibet re spectu alterius uelut in pauitioribus.

Notandū est sexto q̄ casus et automa tū idem sunt. unū q̄ dī casus apud latīc s apud grecos automatū appellatur. et est automatū idem q̄ p se et frustra. Item de scribitur frustra in lra q̄ est operatō nō attingens finem pp̄ quez fiebat. quē nata erat attingere. Item est eufortunium eue tus magni boni aut euasio magni mali q̄ erat ppe. Infortunium euentus ē magni mali uel non euentus magni boni q̄ erat ppe. Notandū est 7° q̄ phūs pbat in tractatu quinto. ad phm̄ naturalē specta re pbare conclusiones suas per oīa gene ra cāp̄. pbetur sic. scia pncipaliter confi derans mouentia mota dī pcedere per oīa genera cāp̄. sed phā naturalis confi derat mobilia mota igit̄ rē. maior p̄. ga considerans mouentia mota h̄z considēa re. unū mouent̄ quo ad efficientē. pp̄ quid mouentur quo ad finalem quid per mo tum acquirūt quo ad formalē. et i quo ac quiritur quo ad materiales cās et nō sunt plura genera cārum. minor patet de se.

Quinto phūs dicit q̄ mouentia nō mo

ta nō ampli⁹ phice sunt considerationis. et pōt sic exponi q̄ illa nō sunt phice confi derationis amplius. i. ulterius q̄ inquan tum mouent. phica. n. mouentia mota cō siderant inquantū mouent et mouentur mouentia aut non mota non considerant ulterius q̄ mouent. Notandum est 8° q̄ phūs in sexto tractatu pbat q̄ natura agit ppter finem. pbatur sic. oē illud q̄b p determinata media certum finem attingit agit ppter illum. natura per determina ta media certum finem attingit igitur agit ppter illum. maior nota est. et minor p̄ i pductione fructuum in arboribus in ge neratione folioz yrundinis. in generatio ne ignis per alterationem. in omnibus. n. uidentur naturam per conuenientia me dia pcedere ad finem. ac si finem cognosceret quem pducit. et p̄ ex. 22°. metha fisice q̄ regitur agente infallibili. f. p̄ma cāp̄ hec autem dirrigit in finem. Et tertio qz agit ppter assimilare sibi passum. et 4° quia inconueniens esset dicere q̄ talem finem qualem attingit attingeret p̄ter intentōem cum nō possit tūc assignari rō quare frequenter semper attingit siles si nem. hic queri solet utrū nā pducens mō strum intendit monstrum. 2° utrū necessi tas in rebus nālibus pueniat ex pte finis uel ex parte materie. p̄ p̄ma est aduertē dum q̄ monstrū dicitur effectus pueniēti cū dispōnibus sibi disconuenientibus ut si homo pducitur cum sex digitis in ma tu. 3° q̄ hoc uerbū intendo et alia q̄ actū aīe interiorē ipoztant faciunt terros sequentes se. quos regunt et in quos tran sit suus actus appellare rōnem suam fm̄ quam talis terminus suum significatus si gnificat ut intendo lucrū. i. intendo rem quō est lucrum fm̄ rōnem fm̄ quaz ē lu crum. 3° q̄ monstruositas est illa dispo sitio disconueniens. p̄ qz ea exclusa cel sareet monstruositas. Per hec dicitur ad p̄m̄ quesitorum q̄ monstrū natura ē rēdit patet quia hominē pductū natura i tendit qui est monstrū cū. n. pducit conf uat et nutrit. 7° dicitur q̄ natura non intendit monstrū. p̄ per 2° p̄missorum.

ista tñ ualet sicut illa natura intendit rez
que e monstꝝ sub rōne monstruositatis
z hoc e falsū quia se intēderet sub rōe mō
struositatis tūc intēderet sub rōe defectꝝ
qđ nullus phūs cederet eo qđ nā recta
ab agēte in falibili nūq̄ intēdit defectus
sic deus nūq̄ uult malū nec intēdit malū
tertio dicif qđ mōstruositatē. s. sextū digi
tum nā intēdit pꝝ quia est quedā entitas
mō omnē entitatē nā intēdit z pꝝ sic pma

Quarto dicif tanq̄ pbabile qđ nā in
tendit s. x. digitos in una manu. pꝝ hoc qꝝ
hoc intendē nō includit rōnez defectꝝ leu
mali. unī nā fac z sustinet sex digitos. In
una manu z nō est dicēduz qđ pma nā na
turans oīa hoc fac nesciens aut nō uolēs
ymo cederē qđ sex digitos in una manu
in q̄m sūt sex digiti nā intēdit. hoc autē e
quedā perfectio uniuersi cum ipsum ex
rerum diuersitate pu'crius depictum sit
q̄ rerum totali uniformitate. Ad 2^{am}
diuisionem primo dicif qđ ipsa intelligit
de necessitate conditionata sicut uidelicz
cum necesse sit grane non prohibitum
existens sursum descendere. utrum necesse
sit solum fieri propter dispositionem
materie uel potius propter finem necesse
est sic fieri. Ad quod dicitur pmo qđ ne
cessitas rerum z dispositionum naturali
um dependet z puenit a primo agente. s.
domino deo. paret quia oīa que sunt ab
eo depēdēt sic pꝝ p^o celi z. 12. metaphisice
2° dī qđ necessitas in dispōnibus nālibꝝ
rez inferiorz dependet a celo qđ tota uir
tus inferioris mundi gubernat a celo p
mo methauroz. unī diuersitas tēporz ine
qualitas dierum z noctiū. generatio her
barum z floz corruptioqꝝ eozūdem sine
dubio puenit a celo. nō sic tñ intelligatur
qđ uelim dicē qđ dispōes nāles nequeunt
fieri nisi mediante celo. hoc. n. n. est ueruz
qꝝ deus pōt miraculose pducere sine ce
lo. sed intelligo qđ loquendo nāl' aut sꝝ le
gē currentē sine miraculo. si debēt dispō
nes nāles fieri hic inferius ipse fient a ce
lo. 3° dī qđ ēt dispō s rez nālium depen
dent z pueniant ab agentibus inferiori
bus sic qđ sine miraculo nō possent fieri si

ne eis. pꝝ qꝝ nunq̄ generaretur asinus uel e
quus sine agentibus in inferioribus. Ex
qb^o 4° se^r qđ tota necessitas dispōnis re
rū nāliū dependet ab agentibus. pꝝ ex p
ozibus. Quinto dī fm legē nē in rebꝝ
nālibus mā z dispōes tenēt se ex pte e^r
sunt simp^r necessarie. pꝝ qꝝ nō pōt gñari e
quus aut aliquid inferius nisi ex mā.
Sexto qđ tota necessitas in opibus natu
re dpendet ex mā sic qđ nequit eē sine ea
pꝝ ex pcedenti. Septimo dī qđ tota ne
cessitas dependet ex fine. gfa cui^o pꝝ qꝝ d
pendet ex agentibus ut pꝝ in 4° p^omis p
pōnibus. diuersitatis. n. z oīs dispō hic i
ferius sit ab ipīs agentibꝝ. igit a fine gfa
cui^o. 13^a qꝝ idē est agens z finis gfa cuius
qđlibet. n. agens agit gfa sui. s. ut ipm assi
miletur deo in q̄m est ei posse. iō p^o agens
est finis gfa cui^o oīa agūt. ipm. n. est illud
coē bonū gfa cui^o oīa huilioza sunt piter
z excelioza. sicut dī sup pmo ethicozum
z hoc dicit cōmentator inde subā ozibꝝ.
qđ finis significat agens significatione ne
cessaria. Octauo dī qđ necessitas in re
bus nālibus magis dependet a fine gfa
cuius q̄ a mā. pꝝ qꝝ finis gfa cuius est cā
mē z nō est econtra. mā. n. in esse z i dispō
nibus suis dependet a fine gratia cuius.
z pp ipsum est. est enim pp deum z pp s
lias causas agentes que sunt finis gratia
cuius. Nono dī qđ ppe necessitas rez
naturalium nō dependet a fine quo. pꝝ qꝝ
forte finis quo est ipolis ut medicus qñ
qꝝ agit ppter sanitatem z forte ipolis est
sine miraculo illam sanitatem produci.
Inconueniens autem esset dicere qđ ab a
liquo impossibili dispositiones materie
uel actiones dependerent in esse. Deci
mo potest dici qđ sicut finis quo est im p
prie causa z. large causa. sic vꝝ qđ si esset
non ageretur ppter euz sic improprie po
test dici qđ necessitas rerum naturalium
dependet a fine quo sic uidelicz qđ nisi
attenderetur talis finis materia non sic
disponeretur. z ad eundem intellectum
uidetur ebs uoluisse qđ finis quo est cā
necessitatis materie quia materia non es
set necessaria nisi agens uellet talem fi

nez quo. et hec de 2^a dubitatioe et p^o h^ois
de toto 2° libro p^hz. et sic de ip^o felicif
explicit utile p^opendiu^z ad laudē dei.

Consequēter sequitur tertius liber
in quo p^hus determinat de passu
on b^o intrinsecis rez nāliuz. s. de
motu et infinito et h^oz hoc continet duos trac
tatus p^om^o ē de motu 2° ē de infinito Est
p^omo notādū q^o p^hus dicit i^o l^ota tot eē spēs
mot^o quot sūt spēs entis. et intelligit sic q^o
tot sūt spēs specialissime cōntiales. significā
tes res ad quas ē motus quot sunt spēs
hui^o termini mot^o p^oz. q^oz spēs mot^o diuer
sificānt p^o spēs rez ad quas vadit mot^o
ut penes albedinē sūt albatie et ita i^o alijs
denominat eniz mot^o a tercio suo ad quē

Itē dicit q^o nō est mot^o p^oter quatuor
p^onta. s. p^oter subāz. qualitātē quātitatē
et ubi. p^obatur q^oz mot^o nō est p^oter terciu^z
ad quē ē motus. s. solum sūt quatuor ter
miui ad quos vadit mot^o. s. termini illoz
p^ontoz. igit^o et maior nota ē. quia oīs mo
tus ē ad aliquē terminū. et minor p^oz. q^oz
omnis salte^o acquisitiuus ē aut ad subām
aut ad qualitātē. aut ad cōtītātē. aut ad
ubi. sicut p^oz inductiue Itē dicit q^o ad
nālem p^ohm spectat cōsiderare de motu
p^obat. q^oz ad eundē ad quē spectat cōside
rare de nā. spectat cōsiderare de motu. sed
ad nālem p^ohm. spectat cōsiderare de nā
ab ea enim habet nomen. igit^o et de motu
maior patet q^oz ignorato motu ignoratur
nā. Hic queri solz utz ignorato motu

necē ē ignorare nām. q^oz i^o h^ous ui^o uelle
ratio et spāl^o circa motū alteratiōis. utrū
ad alteratiōē p^ope dictam regit^o aliquif
fluxus distinct^o ab alterabili. et a qualita
te s^om quaz ē alteratio. Tertio utrūz q^o
litas que acquir^o in alteratiōe p^o se. et pro
prie dicta acquir^o tota simul u^o p^o partē
post p^otes. Quarto utrū in alteratiōe
p^oprie dicta. p^os qualitatis q^o p^ous acgrituz
manet cū parte qualitatis q^o p^orius acqui
ritur. Et p^onto quia alteratio p^ope dēa
u^o fore inter qualitates strarias uel me
dias sicut p^oz per diffinitionē alteratiōis
querit^o utrūz straria possint se p^opari s^ol^o
in codez s^obo. Ad p^omaz d^o q^o hec dictō

ignoro icludit negationē negantez termi
num in quez transit actus uerbi. ut igno
ro motuz idest non cognosco motuz. Ex
quo sequitur hanc esse impossibilem igno
ratur motus. q^oz infert illam non cogno
scitur motus que ē impossibilis. propter
cognitionez diuinaz de necessitate emia
cognoscentē. Secundo sequitur q^o ad il
lam ignorat^o motus. sequitur quodlibz
aliud. patet quia a^ois est simpl^oz impossi
bile per precedens. Tertio sequit^o q^o
s^om hanc mentē h^o est necēa^o et necessaria si
ignoratur motus ignoratur nā patet p^o
precedens. quia cum antecedens sit ipos
sibile ad ipsum quodlibz sequitur. s. i^o d^o
est preter intentionem p^oh. quia non log
tur de cognitione dei. et ideo aliter dicit^o
q^o p^oh^o uoluit intelligere. q^o ly ignorato
motu exponatur sic si aliq^o ignorat mo
tuz. et secundum hoc tria dicuntur. p^omuz
quia hec est falsa si aliquis ignorat motū
necesse est ip^om ignorare naturaz. patet q^oz
q^oz omnis homo ignoret motū adhuc
cōtingens est et non necessarium ignorare
naturaz. 2° q^o cognitione actuali stat
aliq^o hominē naturā cognoscē. et omnem
motū qui ē accidens ignorare. cognitioe
actuali. patz q^oz si aliq^o s^om attenderet ad
conceptum s^obe talis naturā cognosceret
et tū oēs motū qui est acc^ons ignoraret. eo
q^oz actualiter nō attendit nisi ad s^om subē
et i^o nō rep^ontat acc^ontia. Tertio d^o q^o i^o cō
ditionalis est necessaria. si aliq^o igit^o mo
tū. talis ignorat nām. et hanc uoluit p^oh^o
p^o q^oz ille terciu^z nā supponit p^o mā et forā
inquantum talia sunt p^oncipia acc^ontia. mot^o factiua
uel passiuā ut dictum est in p^omo notabili
secundi. Item dictum est in nono
notabili eiusdem. q^o uerba significantia
actum aīe interiorē. faciunt terminū se
quentem se appellare suam rōncm. et sic
sensus eius. ignorat motum est ill^o igno
rat rem que est motus s^om conceptuz seu
rē s^om quā d^o motus. et quicunq^o ignorat
sic motum ignorat rem que est natura se
cundum conceptum s^om quez dicitur nā
p^oz q^oz natura significat materiā et formaz.
connotādo q^o sūt p^oncipia mot^o ut dicitur

est. ergo in conceptu nō intelligit conceptus
motus igitur si aliquis cognoscit naturā s^m
s^m nature talis cognoscit motū ergo ex
opposito qui nō cognoscit motum. nō co
gnoscit naturā. q^m necessaria ē & dictional
si aliquis ignorat motū talis ignorat nāz
tamē non intelligat q^m si aliquis ignorat
diffinitioz motus. q^m talis etiā ignorat diffi
nitionez nē nō enī ē hoc utz q^m appellatō
rōnis. non dicit respectu diffinitiois. sed
dicit respectu conceptus. secunduz quē termi
nus suū significat significatū & ideo necesse
est nō habēre conceptū. motus nō habēre concep
tum nē. eo q^m in conceptu nē includit concep
tus motus. Ad secundā dicit q^m in altera
tione pprie dicta. nō est ponendus. fluxus
distinctus a q^mitate. secunduz quē est alatio
quia q^mitas. que successiue acquiri. ē met
alteratio. igitur frustra ponere un^o ali^o flu
xus sequētia tenet. quia si ipa sit altera
tō omnia pnt saluari sine fluxu supaddito
& per sequēs frustra ponere talis fluxus
anteceps. quia qualitas que acquiri
est actus alterabilis & per ipam. alterabile
actual. in q^m est alterabile. quia in q^m est
in continua tendētia ad terminū illi^o q^mitas

Secūdo. si sit ibi fluxus ponend^o. a q^mitate
distinctus. pono q^m deus eū auferat. manēte
in subiecto. continua. successiua. pductione
albedinis ut post dealbat & si sic. balba
tur sine fluxu distincto a q^mitate. igitur sup
fluit fluxus talis uel nō dealbat & hoc ē
impossibile. quia ppter continuā pductioz
albedis continue fit magis albū. & implicat
q^m fiat magis albū & nō dealbat q^m autē
deus talē fluxus sequēstrare possit. p. q^m p
eos. ipse distinguit a qualitate q^m successiue
acquiri. & stat q^m manēte pductioe i^o successi
ua. ille fluxus nō fit p pot^m saltez p^mam

Tertio q^m talis fluxus. t^m alteratiois
esset. uel igitur g^matur alio fluxu. a. erit pces
sus i^o i^o. uel g^mat se ipso. & pari rōe dicit
hoc ē q^mitate. q^m successiue pducit. q^m ipa
g^mat fluxu q^m ē ipamet. & nō fluxu supad
dito. quarto q^m ponētes tales fluxum. di
cunt ipm radicari in q^mitate. q^m pducit. ē
sic ē posterior illa qualitate. sicut accidēt
suo sgo. et est prior illa. q^m pbat^o quia

est. uia in illaz qualitatē tanq^m i terminum
modo uia est prior termino. & sic ille flu
xus esset prior qualitate q^m acquiri. & po
sterior eadē q^m est impossibile. Quinto
q^m q^mitas que acquiritur est uere acquisitio
partis post ptes. pfectionis illius ad quē
tendit motus. igitur ipa ē uere motus p
diffinitionē motus & mentatoris in isto s^m
ergo supflue poneretur alius motus. an
ē satis notus. qualitas enim q^m successiue
acquiritur est sua acquisitio. Cor^m una
& eadē res. ē prius successiue & post per
manens. patet q^m qualitas s^m quaz est al
teratio ē res successiua tuz acquiri. cum
tunc sit motus alteratiois. & postq^m ē acq
sita ē res permanens. s^mdicatur contra cō
clusionē q^m & mentator distinguit dupli
cem motū. unuz p formas fluentem & aliū
p fluxu forme. Item q^m motus capie
pro pfectione ad quam uadit motus. & p
uia ad illā pfectionem. Respondet q^m
& mentator exponit seipm dicit. n. q^m acce
ptio motus pro forma fluēte ē uerior.
Iz alia sit color. ē uidet uoluisse. q^m lz t^m
quo comētatus fuit liberos pbi. erat cois
opinio ponēs fluxū. & uiaz in formas. i al
teratioe. distingui a forma. tamē acceptio
motus pro forma est uerior. & sic ut oppo
situm cois opinionis tūc ex^mtis ponēt
fluxum distinctuz uoluisse. Pro tertia
dubitatioe. notandū est. q^m qualitas dupl^z
est diuisibilis. uno mō diuisione ex^msua
sui s^m i. in ptes situal^z extra iuicē ex^mtes
& hoc mō quere utruz qualitas acquirat
tō simul. est querē. utz s^m s^m se totum
simul. & semel alteratur. sic q^m non p^m s^m
unam ptem q^m s^m aliā. sic enī q^mitas extē
sue acquireret tota simul. & quia de isto
modo nō est ad p^ms. ideo breuē me expe
dio de eo per duas ppōnes. Prima est q^m
ubi alteratio fit soluz ab agente extrinse
eo alterate alterabili. alteratio fit prius
in una parte subiecti q^m in alia remo
tiori ab agente. patet q^m tale alterans alte
rat per tactū. & per cōs p parte p^mpin
quorem sibi primit incipit alterare q^m il
laz pmitus tringet. & si alleget autoritas
pbi in s^mrium i libro de s^mu & sensato. ubi

no. 10

V. Valerianus Equit^o fluxus

V. Valerianus Equit^o fluxus

nū uele. q̄ dīa est in motu alteratiōis ⁊ lo
cali. qz alterabile frequēter totus sūt alte
ratur ita q̄ nō p̄us in una parte q̄ in alia
secus ē de me^o motus localis nō enim sūt
unq̄ simul motus p̄ omnes partes medij

Respōdetur q̄ p̄b̄s uoluit q̄ inc̄ptuz
ē ex parte ipsius alterantis s̄m se conside
rati. nō repugnat q̄n alterabile to^m simul
alteretur si enī ad ymaginationez aliq̄b
alterat̄m. fueret subito simul p̄pinquū ad
alterandū. per totaz ipsius alterabilis pro
funditates. ipsum subito totuz alterabile
simul incipet alterare. sed qz nō potest in
cipere alterare nisi per approximationez
debitaz. que sūt successiue. necē est ipsum
prius alterare p̄tez p̄pinquozem sibi. q̄
partē distātiōē. **Z^a** p̄positio ē q̄ ubi
alteratio sūt ab intrinseco effectiue. sicut
ī infrigidatiōē aque calefacte. p̄babile ē
dīe. q̄ totuz alterabile simul incipit alte
rari ut tota aqua sūt infridari. p̄z qz talis
alteratio sūt ab agente intrinseco. q̄ oībus
p̄tib⁹ alterabilis ē eque approximatū
ergo eā cito oēs incipiūt alterare. **S³**
p̄tra forte dīe. q̄ forma aque p̄us incipit
alterare aquā calefactā. in p̄te q̄ pri⁹ suffi
cient̄ remouet̄ a calefaciente. ⁊ sic cū non
possit omnes eque cito remoueri ab agen
te. uel alio calefaciente. non poterūt omēs
eque cito incipere infridari. **R̄**ūdebi⁹
q̄ ēt aliquo t̄p̄z post remotionē aque cale
facte ab extrinseco nūduz forma aque re
duxit. nec reducē sufficit aquā ad frigidi
tatez. ymo nec incipit infridare. rō ignis ca
lefacit aquā sp̄b⁹ calitatis. nāliter ḡnatis
calitat̄ sūt uidebi⁹ in 2° de aīa q̄ sp̄s ad
huc remota aqua ab igne manēt in aqua
⁊ q̄diu ille sūt. nō sufficit forma aque ge
nerare frigiditātē. ⁊ cū tales cessant ibi ēt
forma aque simul per totuz incipit ḡnare
frigiditatez. Sed adhuc replicabitur
qz tales sp̄s nō ī oībus p̄tibus siml̄ ces
sant esse. dicit̄ q̄ probabile ē q̄ sic. quia
in aqua buliente p̄p̄ omixtionez continuā
p̄tium aque inuicē tales sp̄s p̄ totā aquā
uident̄ esse eque fortes. unde etiā nullus
dīaz p̄ciperet in aqua buliente notabilē
maiorē calitatē in una p̄te q̄ in alia. ⁊ oīo

220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

clusio posita est ut p̄babilis teneat. si ⁊
i q̄m rō concludit. ⁊ al² nō. **Alia** ē dīa
sio qualitat̄ in p̄tes eius graduales sicut ī
tensionales. s. adequate sūt extrinsec̄ s̄m sūt
⁊ sic de illa ē ad p̄s. ⁊ sic intelligit̄ ut ruz
to. a latitudo itensionalis calitatis. ī tale
factioe adequate extrinsec̄ in eadē p̄te s̄i. sūt
acgrit̄. uel una p̄s p̄us s̄m quā corp⁹ ē re
missi⁹ calituz ⁊ alia posteri⁹ s̄z quā una cū
p̄ma ul⁹ ēt sola sūt itensius calituz. **Ad** q̄b
ponit̄ 2° r̄s̄alis q̄ q̄litas q̄ sic acgrit̄ per
alterationē acgrit̄ p̄ticularit̄. s. p̄us s̄z unā
p̄tez ⁊ posteri⁹ s̄m aliā p̄tē graduale ipi⁹
p̄bat̄ sic necē ē si aliqd̄ calefit p̄ unā horā
p̄tinue q̄ p̄ totaz horā in eo acquirit̄ ali
quid caliditatis. ⁊ tale q̄b acquirit̄ in cale
factione. nō est nisi calitas. ḡ continue ibi
acgrit̄ caliditas. ⁊ nō est eadē q̄ acgrit̄
ī p̄ma p̄te bore ⁊ que ī 2^a. ḡ tota q̄litas q̄
acgrit̄ in tota hora acquirit̄ per partem
ante partem. consequentia tenet. ⁊ antecē
dens p̄ p̄ma parte t³. qz alias nō per totā
horā duraret calefactio. nisi per totā ho
ram acquireretur aliquid caliditatis.
Et ex alio. qz ex quo p̄ totā horā calefit.
o³ q̄ per totā horam al² se hēat s̄z calita
tem qz alias nō moueret̄ cum moueri sūt a
liter ⁊ al² se hēre. ⁊ nō h³ se al² respectu ex
trinsec̄. qz omni extrinseco semoto p̄ in
tellectum adhuc staret̄ ipm̄ per totam ho
ram calefieri. ḡ habet se al² ⁊ aliter per to
tam horā respectu intrinsec̄. ⁊ hoc negt̄
esse nisi respectu caliditatis. cū calefactio
nō attendat̄ nisi penes al² se hēre in calita
te. ḡ p̄ totā horā h³ se aliter intrinsece quo
ad calitatem. ⁊ hoc non soluz est deperditioe
tione cū fiat continue calidius. ḡ hoc est
acquistiue. ergo per totam horā acquirit̄
aliquid calitatis q̄ fuit maior. minor p̄bat̄
qz uel q̄ acquiritur est calitas. ⁊ hēc̄ pro
positū. uel est gradus caliditatis qui nō ē
caliditas ⁊ hoc nō. qz gradus caliditatis
nihil aliud est q̄ caliditas. cū coiter dica
tur calitatē componi ex suis gradibus. ⁊
nō p̄ponit̄ nisi ex talibus caliditatibus.

Item gradus frustra ponentur di
stincti a caliditate sicut ⁊ fluxus pur an
est argutū. Item calefactō nō ēct mo⁹ ad

caliditatem. quia non est nisi ad illud quod
per eam acquiritur. modo per eam non
acquiritur nisi gradus calitatis quod non est
caliditas. et tertia pars antea principalis nota
est de se. **Z**o probatur. quod in calefactioe. uel
acquiruntur caliditas tota simul. et hoc non. quia
nulla latitudo gradualis in huiusmodi contrariis
producit tota simul. probatur quod non potest latitudo
gradualis tota simul corrumpi a contrario
igitur nec generari. **t3** quod ut quod proportionabiliter
posset corrumpi sicut generari. antea pars quod quod
cuius latitudinis data minoris resistencie est
eius medietas quam ipsa tota. igitur contrarium pro
super medietate obtinet. quam super totum. ergo
plus medietate corrumpet quam totum. uel dicitur
quod caliditas quecumque data generatur successus
sive loquendo de partibus gradualibus. et habetur
tur oppositum. et hec est 2° pars per diffinitionem
operatoris de motu dicitur quod est acquisitio
partis post partes perfectio ad quam tendit mo-
tus. quod uoluit quod perfectio caliditatis acquiri
per partem post partem. et per hunc in sexto dicitur
quod dispositio secundum quas est motus diuisus pro-
portionabiliter ipsi temporis. quod non est nisi acgre-
retur plus secundum unam partem. et posterius est aliam
sed contra caliditas generans caliditatem in
partem frigidi contrarius ei. non plus est deter-
minata ad generandum unum gradum. s. a. quam b.
nec pars magis disposita ad retinendum plus
unum quam alter. nec potentia passiva plus est
ad unum quam ad aliud. ergo oportet ut quod generet
sicut a. et b. et habetur. pro 2° quod tota qualitas generat
simul. uel nullam. et sic nunciamus aliquam qualitas
gradualis generare. et t3 contra quod ex oppo-
sito sequitur oppositum. legitur enim prius generat
a. quam b. quod maior determinatio est ad gene-
randum a. quam b. uel quod agens est magis deter-
minatam. uel passivum. uel potentia passiva quod est
omnino antea. antea pars quod quod cum omnes gradus sunt
eiusdem rationis. nulla est ratio. quod agens aut
partem plus est determinatum ad unum gradum
eorum quam ad aliud. **Z**o quod caliditas in cale-
factioe essentialiter tota simul acquiruntur et manet. ergo
non per partem antea partem. 2^a pars. et maior de. quod si non
tunc non maneret eadem calitas essentialiter. nec
maneret eadem gradualitas. quod nulla forma
secundum quam est. ibi motus manet eadem. ergo
calefactio non potest dici unus motus. Et

3° quod per totum motum manet idem nomen essentialiter
tiale uniuoce significans qualitatem quam ac-
quiritur. ergo manet eadem qualitas. contra tertia
quod ut proportionabile esse de idem prout
rationis essentialis. et qualitatis. antea pars quod b^o
nomen caliditas significat caliditatem quam est
in principio motus. et quod est in fine essentialiter
et uniuoce. Ad illa dicitur ad partem. quod generans
totale ipsius caliditatis. non est indifferens. ymo
est deterioratum ad produendum a. antea b. et cum
dicitur quod sunt eiusdem rationis. Utrumque est sed motus
et aspectus celi quod sunt temporis generationis a. nunciamus na-
ti sunt producere cum agente particulari ipsius
a. et nullo modo b. non enim potest idem effectus
numero in plium instantibus quolibet generari
et sic igitur determinatio agentis ad a. est per mo-
tus et aspectum celi fore. qui potest producere
cum tali agente. a. et nullo modo b. et motus se-
quens potest b. et non a. et ex illa determinatione
fit ordo in generatione. graduum et partium. nec mi-
retur quod me dicere celum determinare agens
particulari. reputo enim in tali actione prius
palius agere celum quam agens inferioris. iuxta
illud per hunc primo methauro. nec est hunc
mundum inferiori esse contrarium latitudinibus superi-
oribus. ut tota eius uirtus gubernet inde.
Ad 2^{am} dicitur quod ibi est una tota qualitas
tocius quam continue sunt partes gradualis acquiruntur
et hoc sufficit ad unitatem motus non enim requiritur
quod sit idem quod acquiruntur in prima parte motus
et in ultima. sic enim nec motus localis. nec
aliquis alius est. unus motus sed quod totum
quod acquiruntur sit una dispositio totalis. Ad
tertium dicitur quod licet idem nomen re-
tamen qualitas que acquiritur sic secun-
dum partem continue aliam et aliam ma-
net tamen eadem qualitas totalis que toto
motu acquiritur. Ad quartam dubita-
tionem. dicitur quod in alteratione proprie
dicta. pars que prius acquiritur remanet
eadem cum parte. que posterius acquiruntur.
probatur nam sicut qualitas remittitur.
ita per oppositum generatur. Sed
in remissione. manet pars que prius fuit
cum parte que corrumpitur corrupta ista
parte. ergo per oppositam in intensioe
manet pars que prius acquiruntur. cum parte quam
posterius acquiruntur. a. et pars ex deficienti similitudine

qz: quomō aliq̄ res habet corruptiōz-mō
opp^o habz gñatiōz et n̄ a3 aliq̄ rō q̄re cali
tas hñs plures ptes successiue corūperē
sic q̄ una añ aliā-quin etiā sic gñare^r una
a i aliā et mior p3 per secūdā rōnē factaz
ad celonē rñsales dubitatōis pcedentis.

Z^o qz si nō est sic-tūc sūma c- litas in
instanti corūpif. et p cñs nulli^o est resistē
tie q̄ ē in ueniēs. et p3^a. qz cum inciperet
remitti-tota esset et imediate post hoc-ni
bil illius est. Et 3ª frigiditas nāli acti
one generaret caliditatē. siue antipistasi-
cōis ē inueniēs. et p3^a. qz cuz frigiditas
remittit caliditatē sūmaz-querit de calidi
tate q̄ post inuenit in mā-utq̄ fuit añ. et si
sic hēt ppo^m q̄ fuit cū gradu corrupto
uel nō fuit ante. et si sic est genita. et nō po
test dici a quo nisi a si iditate. et hēt ppo^m
Rñdebi^r forte q̄ hoc nō est inconueniēs
p modū sequelle. ad remissionē calitatis i
tensōis post sūmā calitatē. mā nequit su
bito incipere esse frigida pp dispositōnez
caliditatis sūme p̄mā que est ad calidita
tem et nō ad frigiditatē. nō ual3 rño. qz f3
te tota latitudo caliditatis corūpif in mā i
p̄mo instanti non ē illius calitatis. quan
tū est ex pte eius-n̄ plus h3 dispōnem ad
caliditatē q̄ ad frigiditatē cū nihil h3 de
utraqz. q̄ cū agēs fri^m. gñans est p̄ns cor
rupta tota calitate citius generaret fridi
tatē q̄ calitatē. **Z^o p^r 2°**. qz alias tota lati
tudo caliditatis ēēt gñata sil'. q̄ est inco
ueniens. et p3 cñs qz ēēt. et nihil eius ante
fuit. 3° fm qualitatē que manet in quiete.
nūq̄ fuisse motus. qz fuisse genita to^a
simul. sed 3 frigiditas in calefactōne quo
ad partes ad sil' exñtes i mā. tota sil'
corūpif. q̄ calitas tota sil' genēat. cñs nō
est. et añs p^r qz agens corūpens est par
tibus gradualibus illius qualitatis equa
liter ap. p̄ximatū. et oēs sunt eiusdē rōis
q̄ nō plus corūpif unā q̄ aliā q̄ uel oēs
sil'. et hēt ppo^m mix^m. et sic q̄litas n̄ reititē
Z^o qz sequeret q̄ in fine illi^o boze. p quā
me^m cōtinue forti^o illuāret ēēt lumē i^m i
iō me^o. cñs est incoūueniens. et p3 cñs qz
q̄ lumē gñatur in p̄mo instanti. tñ lumē
generat in quolibet instantiū sequentiū cū

lumen continue intenditur. ergo cum infi
nita sint instantia. in fine erit lumen infi
nitum. quia cum pars p̄ma manet cuz po
steriori in fine erit lumen continens infi
nitas partes. non coicantes. quarum que
libet est eque intensa sicut lumen quod
generatur in p̄mo instagti ergo illa con
stituent infinitum lumen. Tertio seq̄
q̄ albedo esset infinite perfecta. cñs non
est uerum. p3 tñ cñs. qz data albedo in in
finitū est aliqua albedine perfectior. et n̄
quel3 albedo quantūcunqz remissa ē per
fectior nigredine. ergo est in infinitū pfe
cta. maior p3. qz ex quo albedo intendit
sicut opinio ponit. per additōem p̄tis ad
partem. data albedo est in duplo intensi
or sua medietate intensiua. et in decuplo
sua decima. et sic ultra in infinitum. ergo i
duplo perfectior sua medietate. que est al
bedo et in decuplo et sic ultra in infinitū
et minor p3. qz tota sp̄s albedinis est pfe
ctior q̄ q̄dcunqz indiuiduū sp̄ci nigredi
nis. Quarto seq̄ q̄ sūma friditas pos
set in una hora generare infinitam frididi
tatem intensiue. p̄batur cñs. quia sit q̄
sūma frigiditas corūpat sūmam calidi
tatem in una hora p̄cise. sic q̄ in p̄ma me
diatate corūpat medietatem p̄mam in
tensiuam caliditatis. tunc arguitur sic. in
p̄ma medietate generat aliquantam frigi
ditatem. et in secunda parte p̄por.ionali
tantam sicut in p̄ma. et in tertia parte p̄
portionali tantam sicut in secunda. et sic
ultra. ergo in fine hore erit infinita frigi
ditas. cñs tenet quia continebit infinitas
frigiditates. non comunicantes. quorum
quelibet est tanta sicut frigiditas genita
in p̄ma parte. et antecedens p̄ p̄ma pte p3
quia actiuitas in 2ª pte ē eadē q̄ i p̄^a et re
sistentia est i duplo minor. q̄ mot^o ē i du
plo uelotior qz mot^o se^r p̄portōem. q̄ i s̄b
duplo t̄p̄ p̄ducit eadē. et sil' p^r. q̄ in 3^a p
duce^r tanta quanta in 2^a. quia semp in p
te p̄portōali sequēte manet actitas eadē
et rest^a in duplo minorat. 5° calitas ut
unū possz gñare calitatē sūmā q̄ ē fal^m. et
patet consequentia. quia potest generare
caliditatem ut unū. et illa generata mate

ria est melius disposita. quia resistentia e
minor: pro generatione secundi gradus. q̄
potest secundum gradum et sic in duplo
intensorem q̄ est ipsamet tenet consequentia
quia per conclusionem et manet euz p̄mo
et iterum poterit tertium et quartū usqz
ad sumā. Ad istas obiectiones r̄ndet
ad primam q̄ gradus primo introduct⁹
in materiā. habet in ea debilius esse. eo q̄
materia est minus disposita ad ip̄s r̄nden
dum et continue qui posterius producit.
fortius habet e. e. eo q̄ materia e magis
disposita ad eius r̄ptiōz ergo primus in
introductione p̄mus est in corruptione.
secundus hunc modus et per hoc dicit q̄
frigiditas i calefactione non tota sil' cor
rumpitur et ad probationez dicitur. q̄ lz
agens sit eis eque approximatus. tamen
inuenit gradus primo introductus mino
ris resistentie. et ideo euz p̄mo corrumpit
Et sic p̄nter. debilior enim resistent' citi⁹
corrumpitur n̄liter. Alij dicunt q̄ in
troducti ultimo. cor' primo. quia minus
e radicat' i mā. qz q̄to mā magis forā pri
uatur tanto magis eā appetit. et tanto for
tius forma radicat' in ipsa. Magis dice
rem. fm primus modus. uterqz tamen e
probabilis. Ad secundā dicitur q̄ lu
men est qualitas non diu permanens. sed
ualde breui tempore. et ideo ratio non p
cedit. supponit enim q̄ lumen q̄ generat
in principio hore. manet usqz in finez ho
re et hoc nō e ratio supponit q̄ lumē aliq
generatur in instāti q̄ non credo. quia cō
trariuz dicitur in abbreviationibus libri
de anima. Verum tamē si concederem q̄
instātanee produceretur concederet con
sequenter. q̄ per nullum tps manet idem
lumen in medio. Nam sic instātanee. continue dep̄dit
et n̄t q̄ sec⁹ e i ḡōne luis et i ḡōne aliaz
q̄litarum q̄ successiue pducunt. Alz et
dici p̄t. q̄ i illuminatione medij. lucidū
p̄mus. lumen pductum q̄ diu e sufficienē
p̄ns r̄seruat. et si approximet magis ip̄s
medio nō generat nouuz lumē tm̄ q̄tum
e p̄mū pductū. s; solū supaddit pori luce
ḡm̄ aliquez intētionis. q̄ plus p̄t pducē

q̄ erat gradus p̄cedens pp̄ maiorē appro
ximationez sicut si i medio nō illuato. lu
ciduz datuz fm̄ certam situm q̄ sit. a. pos
sit pducere lumen ut. 8 et fm̄ maicze di
stantiā. in illud an pducit lumē ut. vi. d̄t
p̄nter q̄ ueniens ad situz a. nō ḡnabit in
illud me^m lumē ut. 8. lz bñ p̄ori ex̄ni ut
vi. du. os grad' supaddit. et sic ip̄m faciet
eē ut. 8. Et fm̄ hunc mōz q̄uis p totaz
horā lumē intēderet. tamē nō continue nec i
instāti aliquo sequēte p̄m̄ instāte. hore tm̄
lumen ḡnaret in illo me^m sicut i primo in
stanti. Sicut et dōm e in alia mā q̄ ca
lidas ut. x. in l̄m. nihil caliditatis habēs
p̄t pducere calitates ut. decē. et in subm̄
ca. m. ut. 8 non facit tm̄. s; solū calitatē ut
2°. Et hoc e q̄ agēs n̄le p̄t int̄m sic ip̄s
cū est ḡnans necē sed nō in maius. p̄porti
onab. et e in ḡnante eque. resp̄cū sui effe
ctus. Ad 3^m p̄cedit. q̄ albedo e in i^m
p̄fectior nigredine. et nō usqz p̄na. igit' e i
finituz p̄. cta. qz euz tali negatiōe inclua
i lz inf^m p̄p̄tina. nō supponit suū positū
sicut nō se^r. for. in ifinitū maiorē albedinē
hēbit. q̄ ip̄s mediate post hoc hēbit posi
to q̄ nihil ias hēat albedis. et icipiat deal
bari. ḡ hēbit in ifi^m magnā albedinez.
Ad 4^m d̄t q̄ casus ille nunq̄ p̄tingēt. s;
q̄ sūma friditas i hora una. p̄cise ḡnaret
sūmaz friditates. et q̄ i p̄ma medietate ho
re corrumpēt p̄maz medietatē calitat' sū
me. nisi tūc p̄ acciōs. resistentia. se medietate
latitudis caliditatis ab extrinseco iua
re. et tūc nō ess; resistentia i 2^a medietate
i duplo minor. et sic rō nō p̄cedēt. p̄batio
isti^r. Nā ex quo sūma friditas i p̄^a medietate
supat medietatē sūme caliditatis. nisi ali
unde ip̄diat' i breuiori supat 2^{am} medie
tates. e. q̄ resistentia e m̄to mior et actiui
tas eadē aut a^r. et sic cāus sic ponit sūda
tur sup flā ymaginatiōe. Z^o d̄t. q̄ n̄ oz
q̄ si resistent' sit i duplo minor. et v̄tus acti
ua eadē. q̄ pp̄ β mo^r fiat i duplo uelociō
qz mot' n̄ se^r p̄portione agēt' ad resistenti
am. s; p̄portione p̄portionū agētis ad re
sistentiā. nō. n. si sex mouēt duo a p̄por^o ne
tripla. mouebūt unū i duplo uelocius. qz
sex ad unum est p̄portio sexcupla. et ipsa

non est dupla triple quia nō continet duas triplas. sicut dicitur magis in septimo.

Ad quintum dicitur quod caliditas de se nequit generare caliditates nisi sibi equaliter in gradu. licet de per accidens forte presit quandoque maiores et ideo caliditas ut unum poterit producere caliditatem ut unum et tunc non plus. quia licet non habeat resistantiam transpassum est ei assimilatum totaliter et ideo de per se ultra non agit in illud in nec plus potest finis enim actionis naturalis est assimilatio passivi. Ad quintam dubitationem dicitur primo. quod gradus caliditatis secum pati potest gradus frigiditatis in eodem subiecto adequatē. patet quia fit in tepido quia habet tantum de caliditate sicut de frigiditate.

Secundo quia videmus quod unus indicat aquam esse calidam ad tactum. quod non esset nisi haberet aliquem gradum caliditatis quod alius iudicat esse frigidam. quod non esset nisi haberet aliquem gradum frigiditatis.

Tertio quia minus calidus habet gradus frigiditatis igitur et consequentia tenet antecedens probatur. quia infrigidat magis calidum. quod non esset nisi haberet frigiditatem. Lumen enim minus non remittit maius eo quod non habet ei contrarium. Ergo caliditas minor non remittit maiorem si ergo minus calidum remittit magis calidum. hoc est ratione frigiditatis. Quarto alias in aliquo instanti stare esse materiam primam sine qualitate prima. quod non concederet philosophus. probatur tamen contra. quia posito quod caliditas et siccitas ignis. uniformiter remittantur. in igne in primo instanti non esse earum nulla qualitas prima erit in materia. Secundo dicitur quod hec est impossibilis. contraria ad invicem stant simul in eodem subiecto adequate. patet quia si stant simul non sunt contraria. et sunt contraria. quod implicat.

Tertio dicitur quod contraria ad invicem non possunt simul stare in eodem subiecto adequate. patet quia nec contraria que sunt. nec contraria que possunt esse presit esse simul ergo et. Consequentia tenet et antecedens. quod contraria que sunt non possunt

esse simul ut notum est. Sed quod contraria que possunt esse. nequeunt simul stare. patet nulla possunt esse contraria. nisi possint simul esse in tempore. eo quod inter non entia. nisi inter aliquid quod est et aliquid quod non est nulla est contrarietas. modo contraria que possunt esse simul tempore nequeunt simul esse in eodem subiecto. quia non essent contraria si simul tempore in eodem subiecto presit esse. Quarto sequitur quod non omnis caliditas omni frigiditati esset contraria patet quia aliqua caliditas et aliqua frigiditas stant simul per primum. igitur talia non sunt contraria. Quinto sequitur quod contrarietas rerum non attenditur sufficienter penes speciem. patet quia tunc omnis frigiditas omni caliditati esset contraria quia omnis caliditas cum omni caliditate. et omnis frigiditas cum omni frigiditate est eiusdem speciei specialissime ut supponitur. ex 2° distinctione ubi de his videbitur.

Sexto dicitur quod in qualitatibus primis preceps equaliter sicut una expellitur alia introducit. patet. quia si aqua calefit equaliter sicut remittitur frigiditas intenditur caliditas propositum habet vel prius remittitur tota frigiditas antequam aliqua caliditas introducat. et hoc non quia tunc nulla frigiditas compateretur secum aliquam caliditatem. quod est contra primum. vel prius remitteret aliqua latitudo frigiditatis licet non tota. et post ulterius simul remitteret frigiditas et introduceret caliditas et hec esset fictio quia non possit dici crederi potest in media remissione frigiditatis inciperet induci caliditas quod in principio. Septimo dicitur quod omnia corpora naturalia habent eque multos gradus qualitatum primarum patet quia si habent pauciores calitates. habent plures frigiditates et e contra. similiter in humiditate et siccitate. quia quando unus gradus unum remittit tunc unus alterum introducit. Octavo iuxta hoc dicitur quod si ymaginemur summam calitatem dividere in partes intentionales graduales equales quas partes vocarem decem gradus calitatis Et proportionabiliter de summa frigiditate. tunc quicunque gradus calitatis et frigiditatis sic obinarent quod utriusque qualitatis numerus graduum simul divideret omnino excederet numerum binarium

non esset contrarietas. et quanto magis excederet tanto esset maior contrarietas. patet quod quinque cum quinque et sex cum quatuor compatiantur se in subiecto. ergo non sunt contrarij. et omnia et animus per sextum. quod quinque unius contrahuntur quinque aliterius introducuntur. et ita in alijs. Patet secunda pars quod sex et quinque uel. 7. et 4 sunt contraria. quia non compatiantur se in eodem subiecto quia tale corpus haberet plures gradus qualitatum primarum quam si unam earum haberet in summo cuius contrarium dicit. Septima conclusio dicitur quod contrarietas attenditur penes speciem tantorum graduum. quod qualitibus illis secundum illos tantos gradus repugnat sibi esse in subiecto. per quod penes speciem absolute. et hoc non per unam precedentem. uel penes speciem tantorum graduum et. et habetur propositum. habet de dubitationibus. et habet omnia dicta intelligantur naturaliter loquendo et sine miraculo. Secundo notandum est quod motus describitur sic in lra. Motus est actus entis in potentia. secundum quod in potentia et intelligitur sic. quod motus est actus mobilis quod est ens in potentia ad terminum motus. secundum quod est in potentia. in contrarium tendentia ad illum terminum. unde quod per modum mobile actu mouetur. ideo dicitur quod motus est actus. Quia autem omne quod mouetur est in potentia ad terminum uersus quem uadit motus. ideo in quantum est in actu non mouetur. ideo dicitur entis in potentia. Et tertio quod ad motum esse non sufficit quod sit actus incompletus entis in potentia ad aliquem terminum ideo ultra requiritur continua tendentia ad motus terminum. non enim mouetur ens habens caliditatem remissam motu calefactionis nisi continue actualiter tendat ad terminum talis motus ideo dicitur quod in potentia. Iterum describitur motus quod est actus mobilis in quantum mobile et exponitur sicut procedens. Item tertio describitur quod est actus motui et mobilis in quantum mobile et motuum et commentatore quod est acquisitio partis post partem perfectionis ad quam uadit motus

sed he due descriptiones dant solum de motu acquisitiuo. et capitur hic motus non solum put conuertitur cum mutatione successiua sibi sed in subiecto. Dic dubitatur primo de motu locali. utrum sit res distincta a mobili et a loco. Secundo utrum motus localis est Tertio utrum in motu locali termini positi distincti a fluxu sint necessarii. Quarto utrum omnis motus est de eentia termini ad quem.

Quinto utrum motus est actus imperfectus. Et sexto utrum corruptio est motus. Pro prima dubitatione. supponitur primo. quod moueri localiter. est aliter et aliter se habere. secundum prius et posterius. patet quod moueri est mutari cum constantia sibi. modo mutari ex quid nois includit aliter et aliter se habere. secundum prius et posterius. Uel saltem prius se habere aliquo modo. et posterius non taliter uel e contra. secundum quod habet in secundo capitulo quinti. Modo ex quo libet istorum sequitur supposita permanentia subiecti ipsum prius se habere aliquo modo et posterius aliter constantia autem sibi supponitur in hoc quod dicitur moueri. nam quod non mouetur in utroque termino. non mouetur.

Secundo supponitur quod quis esset solus lapis. una cum prima causa adhuc illum lapidem sine productione alterius substantie deus potest mouere motu sibi motui locali. quo a mouetur deorsum. patet quia hoc non implicat contradictionem. Secundo quod articulus parisiensis est. deum posse mouere totum mundum motu recto. cum hoc non est tante uirtutis. uel maioris. quam fuit creatio mundi. et subita iustificatio impij quas omnes catholici deo attribuunt. nec curetur si experientijs naturalibus dicta 2^a suppositio. non consideretur. In inquisitione enim ueritatis. licet omnem ueritatem. uel per se uel ratione seu auctoritate notam supponere. eo quod omne uerum cui libet uero est consonat primo ethicorum. Ex quibus sequitur conclusio quod motus essentialis similis motui locali distinguitur a loco. per quod potest esse. nullo loco existente. ut per in tali motu lapidis. de quo dicit secundum suppositio. non enim esset tunc locus

tamen motus ille esset essentialiter similis motui locali lapidis qui nunc est. **Z^a** 2° motus localis est res distincta a mobili. **p^r**. qz in casu secunde suppositōis. posito qd deus talē lapidē mouēt. lapis iste actu mouerēt. igitur aliter se hēret. et aliter **f^m** p^rus et posterius per p^rinam supponēs et non a dⁱ ali. quod extrinsecum cum nullū extrinsecum sit nisi deus. ad quem in p^rima medietate t^ris ymaginati per qd durat motus. non h³ se aliter q^m in 2^a. ergo habet se respectu intrinseci et nō respectu sui ip^rius. cum illud sit totaliter similitudine in essentia idem qd ante. ergo per formā supadditā uel ablatam. mō supponit qd nō p^r ablatā nō enī est necesse. si deus lapidem moueat qd p^rpter hoc et aliquid auferat. g^o habet se aliter per formā supadditam. et nō pōt poni nisi motus. quia qualibz alia ei cū scripta ad huc statet deum illuz lapidem mouere. sic ergo per motuz superadditū habet se aliter. et hoc ē p^rpositū qz tunc motus non est mobile cui mobile nō possit supaddi sibi ip^rsi. Ad illud quidam dicunt. qd non oportet qd omne qd mō^r. aliter et aliter se hēre de facto. sed sufficit. qd se hēat aliter et aliter ad aliq^d extrinsecum. nō taliter motum. si tale esset ad illum intellectum solum concedunt suppositiones primas. Alij obscurius dicunt. qd hoc mouet. et habet se aliter et aliter extrinsece. nō tamen per alicuius additionē uel deperditionem. Prima harum rāsonuz nō sufficit. quia mens humana non concipit aliquid manere et ipsum totaliter et oīo habere similiter post sicut ante. si enim oīo t^raz positue q^m p^ruatiue. post sicut ante se haberet nō mutaretur. et si nō mutatur nō mouetur. Secūdo quis de facto mouetur ergo de facto mutatur. ergo de facto uel mutatur de s^o in s^om. et ex dⁱ h³ se aliter et aliter per terminos positiuos diuersos. uel de non subiecto in subiectuz uel de subiecto in non subiectum. quozū neutruz conuenit isti moueri. et isti describunt moueri qd est terminus per se positiu⁹ in se et in qualibet sua sp^e. per terius p^ruatiuum uel negatiuum. s. per se hēre a

liter ad aliquid nō taliter motum uel ad aliquod quiescens. et hoc est inconueniēs **Z^a** responsio uidetur mihi minus ualere apud p^rhūm qui non concederet qd aliquid essentialiter idem sine sui a q^m acquisitione l' deperditōe h³ se aliter et aliter **f^m** p^rius et posterius. nec est necess^e. loqui sicut loqui uolunt de huānitate x^pi que h³ quosdā nihil deperderet. supposito qd a uerbo diuino dimitteret. p^rpe p^rsonaliter et nihil ēt acquireret. siue. n. hoc sit uer⁹ siue non nimis remote est alterius questionis p^resentis. cum non oporteat illam ineffabile unionem motui uel alteri materie coi naturali equipari. Tertia 2° qd motus localis est res distincta a mobili et a loco. p^r qz motus essentialiter ei similis est distinctus a mobili. et ēt a loco p^r p^rcedētes conclusiones. Quarta 2°. motus localis est res successiua. cuius p^rtes non permanent simul adequate. p^r qz cum sit qualitas addita mobili uel partes manent sⁱn^o nouarum superadditione. et hoc non. qz sic mobile nō hēret se aliter et aliter continue intrinsece uel nouarum superadditione. et sic o^r qd o^r qd mouet localiter continue moueri uelotius. qz cōtinue hēret plures p^rtes motus ēt infinito motu locali nō o^r in mobili manere aliquaz qualitatē nature p^rmanētis plus q^m aⁿ. Sed contra dices si motus localis ēt distinctus a loco tunc pōt ēt motuz localē ēē et non ēē locum qz oīum distinctoz. unum pōt ēē sⁱn^o alio. **Z^o** qz si sic. p^r cā mō^m posset conseruare sine mobili et sic aliquis ēē mō⁹ quo t^rn^o nihil moueretur. Ad p^rimā dⁱ qd motus localis pōt ēē sⁱn^o loco sic p^r pōt ēē sⁱn^o filio. t^rn^o ipole ē mō^m localē ēē nisi sit locus sic ipole est p^rem ēē nisi sit filius. et hēre a p^rmis d^rnt sicut cōposite a diuisis. et iō p^rma 2^a neg^r sicut fo. mat^r p^rpter h³ sicut format qz una est cōposita et alia diuisa. t^rn^o h³ concederet sic diuisa ē q^m sūm^r. s. qd oīum distinctoz unum pōt ēē sine alio. Ad 2^a m^o conced^r qd motū locale p^rma cā pōt separe et sepatim conseruare a mobili. sed tunc non erit a mō motus. rō est qz de rōe motus ēē successi⁹

et actū mobilē et ita nō eēt dare que ē
motus. post q̄ eēt separata. tūc. n. nulli^o mo-
bilis eēt actus. Ad 2^{am} dubitationem
est 3° p̄ncipal. q̄ motus localis est uel ei
conformis essentialit̄ est. p^r p̄mo. qz motū
eē p̄s. in p̄mo dicit esse p̄m^m p̄bie nālī
Z^o qz aliquid mouetur localit̄. ergo mo-
tus localis est. t3^a. qz ceterū positū de n̄
lo uerificat. nisi suū abstractū p̄ aliq̄ sup-
ponat. nihil. n. est albū sine albedine. Ter-
tio qz t̄pus est. ergo motus localis est uel
ei conformis est. t3^a p̄ p̄m^m 4°. dicit. n. qz t̄ps
nō est sine motu. aīis oēs concedunt. con-
cedunt. n. diem eē uel horā. 4° qz mo^o
localis fuit. q̄ hec aliq̄n fuit uera. suppositō
q̄ fuerit semp̄ formata motus localis
est. t3^a qz nō eēt p̄pō de p̄terito uera. nisi
aliū sibi cāre sponderet una de p̄nti uera

Cor^m. ptes motus localis sūt. p3 qz to-
tum est. ergo et ptes. qz totum est sue par-
tes. Iterū si motus localis est in una ho-
ra. in eadē est eius p̄ma medietas. et eēt ei^o
2^a. sicut. n. totus motus est in hora. eo qz
tota hora mensurat. ita medietas est i me-
diatate hore. eo qz in i^a medietate mensu-
ratur. Z^m cor^m. ptes eiusdē motus nō
sunt simul adequate. loquendo de p̄tib^{us}
de quibus p̄portionabiliter diuidit̄ t̄ps
p3 qz p̄ dicta in p̄cedenti dubitatiōe. ptes
motus non p̄m̄nent. Tertiu^m cor^m. par-
tes motus sunt in continua successione.
sic qz una est p̄ p̄s et alia per posterius. p3
qz nō sunt sil^l p̄ dicta. unū motus eē consi-
stit si 2. sic eē t̄p̄is ludi uel lectionis. tali
um enim eē. consistit in continuo fieri unū
post aliud. Sed dices tu si motus sic est
t̄pus diuisibile ē. puta t̄pus p̄s. et sic idē
sil^l sederet et staret. qz eodē t̄p̄z presente.

Z^o idē sederet et nō sederet. qz in una p-
te t̄p̄oris eēt sedens. et sic sedet. et in alia
eēt non sedens. et sic non sederet. 3° f^m
esset qz omne quod mutatur prius muta-
tum est. qz est contra p̄m̄ in sexto. p3 con-
sequentiā. qz per horam p̄ntem diuisibile
bene stat aliquid mutari. et non esse mut-
tum p̄s. ante illam horam. Quarto
si tempus p̄s ponitur diuisibile quid de-
bet uocari p̄sens. Quinto quomodo

exponitur p̄positio de incipit. uel de desi-
nit. si tempus p̄sens sic ponatur diuisi-
bile. Pro istis est notandum qz prius
tempore presenti potest capi dupliciter.
uno modo pro p̄ozi simpliciter. et sic dici-
tur qz p̄cedit tempus p̄sens. quia hoc n̄
est sed fuit ante totum tempus p̄sens.

Alio modo p̄ p̄ozi in respectu. et sic prius
dicitur. qz respectu totius temporis p̄-
sentis. uel alicui^o partis eius p̄cedit. p
hoc respondetur ad ista. Ad primum
qz non est inconueniens in tempore p̄sē-
ti diuisibili idem eē sedens et stans pro di-
uersis partibus uel sedens et non sedens
calidum et frigidum. et autoritates que cō-
trarium sonant. debent intelligi qz nihil ē
sedens et stans p̄ eodem tempore adequa-
te. et ita de alijs. Ad secundum qz non
sequitur idem sedere et nō sederet. capiē-
do sedere prout importat idem tempus
adequate quia q̄uis in una parte totalis
temporis p̄sentis sederet. et alia parte n̄
sederet. tamen falsum esset qz ille nō sede-
ret. quia negatio negat tempus uerbi. p
toto tempore p̄sentis et qualibet eius p-
te. et ideo eius sensus est et qz ille nullo tē-
pore p̄sentis sedet. quod falsum est per
casus. quia i aliqua parte t̄p̄is p̄ntis sedet
et quelibet pars temporis p̄sentis ē p̄-
sens. Ex quo sequitur. qz non per diuisibi-
litatez temporis sequitur contradictoria
ad inuicem esse uera simul. quia si uerbū
cōsignificans tempus in utraqz teneatur
pro eodē tempore adequate. tunc si affir-
matiuā sit uera pro aliqua parte tempo-
ris negatiua erit falsa pro illa. et ex conse-
quenti sim^r. si autem non importaret idē
tempus adequate non esset contradictio.
eo quod non formarētur respectu eiusdē
temporis. Ad tertiam dicitur qz p̄s
in sexto intelligit. qz omne quod mutatur
est prius mutatum capiēdo per prius in
respectu. quicquid enī. mutatur in toto
tempore. hoc in parte illius per prius est
mutatum. quia per prius est in parte pri-
ori q̄ posteriori. Ad quartū dicitur qz
tempus p̄sens ad placitum possumus
capere ita longum et ita breue sicut uolu-

m^o sic dicēdo dies ē die utimur pro presē-
 ti. et annus est. anno utimur pro presente.
 non enim potest esse annus nec tempus in
 tempore minori. Quod est ipsum. Sed contra
 dicunt quidam. quod tunc tempus esset in
 potestate nostra quod non est ita. quia ē mo-
 tus celi. **Z^o** quod est in illo mentali. homo ē
 animal nullum importat tempus natura-
 liter. modo non est in potestate nostra uari-
 are naturam. ergo non est in potestate nostra
 illo uerbo uti pro alio et alio tempore lon-
 giori et minori. Ad primum horum di-
 citur quod licet res que est tempus est a na-
 tura. putamen est tempus. dicitur respec-
 tiuē ad animam humanam. potentes mē-
 surare motus mediante eo. sicut patet in
 fine quarti. Et ideo prout est tempus est in
 potestate nostra. quia est in potestate no-
 stra uelle motus presentes mensurare lon-
 giori uel minori tempore. et ideo secundum hoc
 est in potestate nostra pro tempore presē-
 te capere motum minorem uel longiorem.

Ad secundum dicitur quod hic dicta mē-
 tali homo est animal. **ly** est non importat
 unum tempus determinatum. tamen intel-
 lectus potest formare in se conceptus cō-
 plexiuos est alia presentis temporis. alie-
 rius spēs essentialis. significantes tempus
 longius uel breuius. et ita secundum quod placet di-
 sputantibus uel loquentibus uti alio et a-
 lio tempore presente secundum hoc **ly** est corre-
 spondet in mente alteri et alteri conceptui
 complexiuo. Ad ultimum dicitur quod
 propositio de incipit potest exponi sicut
 solitum est. capiēdo nunc pro tempore
 presenti diuisibili. uerum tamen ad magis
 exacte inquirendum ueritatem. **ly** nunc
 frequenter capimus pro instanti diuisi-
 bili. ymaginato in tempore. et hoc ut ma-
 gis clare possimus ueram mutationem
 exprēmere. et sic **ly** nunc positum in propositi-
 onibus exponentibus propositionem de i-
 cipit et desinit. nam pro tempore presenti tene-
 tur. sed pro nunc ymaginarie existente in
 eo quod ymaginatur diuidere totum tempus
 priteritum. et etiam partem presentis. que
 fuerat ante hanc situationem centri solis
 numeralem ad aliquod fixam contra to-

tum tempus futurum et partem partis fu-
 turam. que erit post hanc situationem cē-
 tri solis. Pro tertia dubitatione pmit-
 titur quod linee termini sunt prima pars et ul-
 tima eius. non enim sunt res extrinsece.
 quod nihil extrinsecū est adhuc linea esset
 terminata. eo quod non esset infinita. nec etiā
 puncta indiuisibilia. eo quod nulla sunt talia
 ut hic supponit. nec terminus linee est ipsa
 met tota linea. quod ipsa existente una termi-
 ni sunt plures. et ideo non possunt poni
 nisi prima pars et ultima linee. et est prima pars
 linee. prima medietas aut pars minor medi-
 etate citra cuius inceptionem nulla pars
 linee incipit. Ultima uero est medietas li-
 nee uel pars minor medietate ultra cuius
 desinitionem nulla pars linee desinit. Simi-
 li modo cuius uis termini sunt eius prima
 pars et eius ultima pars. Si contra dice-
 retur quod de ratione termini et esse indiuisi-
 bile. exponatur quod terminus debet esse in-
 diuisibilis in plures partes. quarum que-
 libet est terminus eiusdem. Item quod to-
 tum continuum est inter suos terminos.
 Dicatur quod intelligitur quod nihil continuum
 est ultra suos terminos. Item quod non
 est dare primum mutatum esse nec ultimū
 in sexto. Exponatur quod non est dare primum
 quo ad desinitionem. quia quacumque parte
 continui data citra eius desinitionem. alia
 pars continui desinit ut si capitur prima
 quarta citra eius desinitionem desinit prima
 octaua. tamen bene est dare primum quo ad in-
 ceptionem. quia citra inceptionem prime
 quarte. nulla pars continui incipit nec ci-
 tra inceptionem prime tertie. aut prime sexte
 et sic de alijs. Eodem modo non est da-
 re ultimam quo ad inceptionem. quia ul-
 tra cuiuslibet partis que signaretur ut ul-
 timam inceptionem. alia pars continui in-
 cipientis. quia si signaretur ultima quar-
 ta. ulterius incipit ultima octaua. et sic se-
 per est. tamen bene est dare ultimam quo
 ad desinitionem. quia post desinitionem ul-
 time quarte tertie uel quinte nulla pars
 continui desinit. Secundo pmittitur
 quod dupliciter est motus diuisibilis. scilicet extrin-
 sue diuisione mobilis et ita extensus est

motus grauis descendens sicut est ipsum graue. et sic diuiditur motus in partes simul existentes. simul enim omnes partes mobil mouentur. Alio modo in partes succedentes sibi inuicem diuisione temporis et non existentes simul. et de illa diuisione intelligitur dubitatio. Tunc per hoc respondetur ad dubitationem. quod non est de ratione motus localis habere terminos positos distinctos a fluxu. patet. quia uel illi essent loca. et hoc non quia motus eiusdem rationis cum locali potest esse sine loco ut dictum est de dubio precedente uel mutata et talia non sunt in motu sic nec puncta in linea ut in sexto dicitur. uel essent met mobile. et hoc non. quia mobili existente uno termini sunt plures. ergo non uideetur quod esset aliud. ergo non est necesse ibi ponere terminos distinctos a fluxu. Secundo cum motus sit continuum termini eius debent poni. prima pars et ultima per ipsius. tales autem sunt partes fluxus. ergo non est necesse ponere ibi alios terminos. maior patet. quia ita dictus est de omni continuo in isto dubio prius. Secundo dicitur. quod frequenter in motu locali sunt alii termini extrinseci. patet quia in motu locali naturali grauis uel leuis. loca naturalia eorum sunt termini extrinseci sui motus. mouentur. et talia per sua naturalia loca. ideo cum sunt in locis naturalibus cessat eorum motus localis. Correlarium non est inconueniens eiusdem motus localis esse plures terminos ad quem toliter distinctos. patet quia motus naturalis grauis deorsum terminus ad quem est ultima pars illius motus. et etiam locus naturalis illius grauis. est terminus illius motus. et isti sunt totaliter distincti. uerum est quod hoc est aliter et aliter. nam ultima pars est intrinsecus. et locus extrinsecus terminus. Secundum correlarium. cuiuslibet continui infiniti sunt termini intrinseci. patet quia quelibet ultima modo infinite sunt ultime. ut ultima tertia. ultima quarta. et sic in infinitum.

Ad quartam dubitationem. primo dicitur quod motus localis non est de essentia

termini sui extrinseci. patet. quod terminus extrinsecus est locus eius modo cum dictum sit quod motus localis est res successiua nullo modo permanens. per quod non est de essentia loci quare et. Secundo dicitur quod motus localis frequenter nihil habet de termino extrinseci ad quem ultimo nec etiam de termino a quo extrinseci ultimato. per quod si graue descendit per ignem aere et aquam ad terram cum est in sphaera aeris nihil participat de loco a quo incipit per moueri. nec etiam de loco super terram ad quem ultimate pertigit mediante motu. Tertio dicitur quod quod diu mouetur participat de termino a quo non ultimato. et de termino ad quem non ultimato. per quod quod diu mouetur exit de uno loco siue uno situ et intrat alium. ergo continue participat terminum a quo non ultimatum. quod ab eo recedit. et terminum ad quem non ultimatum. quod continue eum attingit. et secundum hoc exponitur propositio quinto huius et sexto. dicens. quod omne quod mouetur est partim in termino ad quem et partim in termino a quo. Quarto dicitur quod motus localis est de essentia termini sui ad quem intrinseci. ad illum intellectum quod est eiusdem speciei specialissime cum eo. patet quia terminus ad quem est ultima pars motus. et cum motus sit forma simplex. est eiusdem speciei cum qualibet sui parte. Similiter per hoc posses quod motus est de essentia termini sui a quo intrinseci. Et si queratur quare ergo motus magis dicitur de essentia termini ad quem. per commentatorem et philosophos coiter quod termini a quo Respondetur quod ideo est. quod mouens. principaliter intendit terminum ad quem quod terminum a quo. eo quod immediatus attingit finem quod intendit. nihilominus prope loquendo terminus ad quem magis debet dici de essentia motus quod e contra. eo quod pars magis prope dicitur de essentia totius quod totum de essentia sue partis. nec hoc est contra conclusionem positam ante. et hoc de motu locali. sed quantum ad motum alterationis prope dicte que est de contrario et contrarium. ut ponamus de calidissimo

infrigidissimum. premittitur q̄ illa alte-
ratio potest dici secundum unam acceptio-
nem generatio caliditatis quicquid que producit
et sic dicendum esset de terminis intrinsicis
alterationis. scilicet calefactionis sicut de termi-
nis intrinsicis motus localis. scilicet generatio
caliditatis est de essentia termini sui ad
quem intrinsici ad illum intellectum. q̄
est eiusdem speciei specialissime essentialis
cum eo terminus autem extrinsecus alte-
rationis est forma substantialis. sicut di-
citur primo de generatione et de essentia
talis termini non est alteratio. Alio modo
alteratio dicitur totalis mutatio composita
ex generatione qualitatis sequentis et cor-
ruptione precedentis ut calefactio esset
mutatio composita ex generatione calita-
tis. et corruptione frigiditatis. Secundo
premittitur. q̄ talis alterationis terminus
ad quem licet improprie dicitur qualitas
que producit ut calefactionis calitas. et
terminus a quo qualitas que abicitur ut
calefactionis frigiditas licet forte minus
proprie. Tertio premittitur. q̄ generatio
caliditatis est caliditas que generatur et
corruptio frigiditatis est frigiditas que
abicitur patet ex abbreviationibus primi

Ex quibus inferitur conclusio rationalis
q̄ talis alteratio non est de essentia alicuius
sui termini. patet quia terminus ad quem
est caliditas in calefactione. et de eius esse-
ntia non sunt generatio caliditatis et cor-
ruptio frigiditatis. que sunt calefactio
seu alteratio proportionaliter probatur
q̄ non est de essentia termini a quo. Secundo
dicitur. q̄ potest uocari de essentia termi-
ni ad quem eo q̄ alterans principaliter
intendit terminum ad quem. et hoc intelligunt
philosophus et commentator. Tertio
quod ad motum generationis et corruptio-
nis. nota q̄ generatio successiva quicquid est
successiva propter intensionem gradua-
lem forme que generatur ut in generatione
caliditatis. prius generatur caliditas re-
missa et postea intensa. Secundo est suc-
cessiva propter extensionem quantitativam
subiecti in quo fit generatio. ut in generatione
ignis ex lignis. prius generatur ignis ex

parte ligni propinquo igni generati et
posteriori ex parte ligni distanti ab igne
generante. Secundo adverte. q̄ generationis
duplices dicuntur termini intrinsici et scilicet
prima pars forme que generatur et ultima
et extrinseci et sic terminus a quo dicitur
oratio negatiua significans formam illam
non esse et terminus ad quem est oratio
affirmatiua significans eandem esse propor-
tionabiliter. dicatur de corruptione.

Tunc de essentia generationis et corrup-
tionis quo ad terminos. dicatur precise
sicut dictum est de motu locali quo ad su-
os. Quarto quo ad motum augmenta-
tionis et diminutionis dicendum est. q̄ si
augmentatio capiatur pro maioratione
uiuentis per intus susceptionem nutrimen-
ti. sic est idem q̄ generatio. sicut supponi-
tur ex libro de generatione. et ideo sic di-
cendum est de ipsa et de eius terminis. sic
de generatione et de diminutione sicut de
corruptione. Si autem capiatur per rarefac-
tionem. tunc sicut quidam dicunt rarefac-
tio fit per solum motum localem partium
eius q̄ rarefit. et sic de rarefactione dicen-
dum est sicut de motu locali. Alio mo-
do dicunt alij q̄ fit per generationem cuius-
dam qualitatis que est raritas et corrup-
tionem densitatis. et contra de conden-
satione. et sic dicendum est de ea sicut de
alteratione. Tertij dicunt q̄ fit per ge-
nerationem extensionis maioris et contractionis
minore in eodem subiecto. et hunc modum
credo ueriores. Secundo premittitur.
q̄ duplex scilicet terminus intrinsici. et scilicet prima pars
rarefactionis. et ultima. Et augmentatio
que est rarefactio est de essentia horum
terminorum ad illum intellectum q̄ est eius-
dem speciei cum istis quilibet enim pars
rarefactionis est rarefactio sicut dictum
est de motu locali. Alij sunt termini
extrinseci et possunt dici secundum philosophum
in quinto. oratio affirmatiua significans
quantitatem minorem esse in termino a quo
et si esset terminus a quo et alia oratio affir-
matiua significans quantitatem maiorem esse
in termino ad quem. sic enim dicitur in
quinto huius. q̄ motus est de affirmatiua in

affirma^m r tūc dōz est q̄ rarefactio n̄ ē d̄
essentia talium terminorum nec econtra
tūn non sit de essentia orationum p̄por
tionabiliter dicatur de d̄minutione r
densatione uerum est q̄ de his .f. rare
factione r̄ condensatione erit maior ser
mo in quarto r̄ in primo de generatione

Hec de quarta dubitatione. Pro
quinta dubitatione nota q̄ actus est exi
stere rem non sic sicut potentia dicitur
ut ex nono metaphisice idest ex quo ali
quid est actu respectu alicuius ad q̄d ip̄z
uel aliud solū d̄f in poten^{ae}. r̄ ē duplex.
p̄mus r̄ d̄f act^o a quo nat^o est p̄cedere a
liquo act^o posterior. r̄ secundus q̄ .f. pro
cedit ab actu p̄ori. Ex quibus sequit^r
p̄mo q̄ ois motus ē actus. qz cū ois motu
mobile actu mouetur. r̄ sine tali soluz di
ceretur in potentia maior. 2° q̄ ois mo
tus est actus. 2° nam ois motus p̄cedit
ab alio actu p̄ori ip̄i^o mouentis. mouens
n̄ est actu r̄ eius actus est p̄or q̄ motus
ab eo p̄cedens. Tertio d̄f q̄ ois mot^o
est actus p̄mus. p̄z qz ab aliquo motu p̄
cedit ali^o act^o posterior. f. calefactiue leui
ficatio. Quarto d̄f q̄ ois mot^o est act^o
ip̄fectus. i. n̄ p̄plete factus. p̄z qz q̄d̄iu mo
tus est. tādiu est aliquid ei^o in fieri. r̄ per
h̄ns n̄ est p̄plete factus. q̄ est. n̄ p̄plete fa
ctū illi^o nihil est in fieri. cū hoc tñ stat q̄
motus est perfectus eo q̄ est actus. sed n̄
est p̄fectio p̄fecta. i. cōpleta. sed incōpleta
qz incōplete facta. r̄ hoc de quinto p̄nci
pali. Ad sextā dubitationē. d̄f. p̄missio
q̄ in p̄posito motus accipitur p̄ mutatōe
successiua facta in subō. ita q̄ idē sunt cō
uertibiliter motus r̄ mutatio talis. q̄ ois
corruptio successiua est motus. p̄ sic. ois
mutatio successiua facta in subō est mot^o
ois corruptio est mutatio successiua sc̄a i
subō. q̄ r̄. maior nota est per sup^m. r̄ mi
nor p̄z. qz corruptio fit successiue uel per
rem s̄sionē gradualē forme que corrupit
sicut in corruptione calitatis uel frigidi
tatis. uel p̄ extensionē quantitatiuā mē
in qua fit corruptio. ut ignis corrupit li
gnū successiue. q̄ p̄us est i pte mē sibi p̄
pinquiori r̄ posterior est in pte mē ab eo

distantiori. 2° qz corruptio est actus en
tis in potentia. f̄m q̄ in potentia. f. actus
mē que est in potentia ad non ē sub illa
forma. put est in continua tendentia ad n̄
ē illius forme. Tertio qz gen. ratio suc
c. siua est motus. igit̄ r̄ cor^o. āns ē phi i
l̄sa. r̄ t̄z^a. qz opposita debent esse eiusdē
generis. igitur cū generatio r̄ corruptio
sunt opposita sicut p̄z in quito si unū eo p̄
est de generatione motus sc̄^r q̄ reliquus
r̄ āz p̄ p̄hm in p̄dicamentis exp̄sse. S̄z
contra qz motus d̄z ē acquisitio p̄tis p̄
ptem p̄ cōmentatorē in cōmento. corrup^o
n̄ est h̄^o i acquisitio. 2° q̄ ois mot^o est actus
motui in hoc 3°. corruptio n̄ est act^o mo
tui. p̄b^o p̄mo qz aliqua corruptio fit p̄
defectū cōseruatio. r̄ ita n̄ ut ēc a mouē
te. 2° qz mouens n̄ intendit n̄ ēc. ad quod
corruptio uadit. Tertio qz actus agen
tis fit p̄ assimilare p̄m^o p̄mo de generati
one. mō corruptio nō est assimilatio ad a
gens iō corruptio in q̄m^o corruptio nūq̄
passim assimilaret agenti. Quarto qz
actus mouentis debet ēc eius similitudo.
mode corruptio nō est similitudo agentis.
Quito sequit^r q̄ effect^o calefac^o c̄ns in
medietate differt sp̄e a calitate. Sexto
calitas nō poss̄z ḡnare calitatem nisi mo
ueret subiectuz duob^o motib^o distinctis
f. uno ḡnōnis. r̄ alio corruptionis. Se
ptimo d̄mostrata fr̄iditate aque que cor
rumpit. arguit sic hec fr̄iditas nō ē act^o
calitatis. hec fr̄iditas est hec corruptio
fr̄iditatis igit̄. maior patet. quia unū con
trariorum non est act^o alterius r̄ ex alio
quia stat. q̄ hec fr̄iditas fuit. ante q̄ illa
caliditas. mō actus calitatis. nō fuit ante
ip̄amet calitatem. Pro euasioneibus
uero istoz nota. q̄ aliqua forma tripliciē
co^r. uno modo a p̄trario ut fr̄iditas a cal
itate. Alio modo ex defectu cōseruantis
ut sc̄iā in aia ex defectu aiadeuer tētie. ul
lumen in mē. ex remotiōe lucidi. Ter
tio mō ad corruptiones sui subiecti. ut ad
corruptiōz oculi bouis cor^r sensatio ei^o.
Secūdo aduerte q̄ quelibz h̄az aliq̄
mō sit a corrupēte. r̄ de p̄ma nō est du^m.
quia sit a p̄rio sed d̄ sc̄ba r̄ tertia. p̄z quia

quod remouet seruans uel corrumpit subiectum
est per motum sequelle corrumpit formam que ne
quit moueri nisi in presentia seruantis uel in aliquo
subiecto. Tertio non quod motus agens naturale
intendit corrumpere primo et per se per se eo quod di
gnus est esse quod non esse sed bene intendit 2° ratio
et ex natura sua quod intendit aliquem finem primo et de
per se. que non potest attingere nisi formam alias
corrumpat. Per hoc ad obiectiones ad pri
mam dicitur quod illud dictum promotoris intel
ligitur de motu acquisitio. Ad secundam
cedit maior et negat quod corruptio non est
actus motui et ad primam probatur dicitur per
secundum promissum quod illa corruptio que fit
ad defectum seruantis fit a remouente ser
uans. Ad secundam dicitur per tertium promif
sorius quod agens de per se non intendit corrumpere
sed bene secundario secundum motum sequelle ut
dictum est. Ad tertiam dicitur quod corruptio
que fit a seruo fit propter assimilare. passus
quia sine corruptione serui nequit passum
assimilari agenti. Sed corruptio que fit
ex remotioe seruantis fit de per accensio per
motum sequelle ad intentionem alterius finis que
intendit agens propter quod remouet seruans habet
effectum quod aut dicitur quod actionis naturalis
finis est assimilatio passum intelligitur de ac
tione acquisitiua per idem per se ad 4^{am} quod cor
ruptio non est actus acquisitiue. Ad
quintam dicitur quod actus deperditionis caliditatis
dicitur ab ea specie sic species coloris sed fit actus co
loris dicitur specie a colore. Ad sextam dicitur
quod calitas et queuis forma habens seruius in primo
nequit generare sibi simile nisi moueat sub
iectum duobus motibus uno acquisitiuo et
alio deperditione. Ad septimam dicitur quod il
la frigiditas inquam est quedam entitas in se
considerata non est actus caliditatis illius sic
ratio probatur. Sed illa frigiditas potest considerari
rari inquam et tunc tendit ad non esse et sic est
actus corruptioe scilicet caliditatis. facit enim cor
rumpens eam sic esse. Hec de sexta dubi
tatione. Notandum est tertio quod prius pro
bat in tertio quod motus est in mobili quod est
actus eius. Item probatur quod actio et primo sic
idem motus probatur sic quod actio est illud quod pro
ducitur ab agente. Et primo est illud quod reci

pitur in primo sed idem motus est qui produ
citur ab agente et qui recipitur in primo igitur
et maior nota est ex quod nota minor per quod
dispositio que producit seu recipitur in primo produ
citur ab agente scilicet mouente illud primo. Item
quod queritur utrum ois motus est in mobili.
Secundo utrum ois actio est in primo. Ad
primam respondeo quod ois motus est in mobili. probatur
oem actum quod mobile subiectiue motus est
in eo sed ois motus mobile subiectiue motus
ergo omnis motus est in mobili. Maior
per quod mobile totale non motus motu qui non
est sibi inherens sed alteri minor nota est
de se. Secundo quia motus localis est
in mobili ergo tenet consequentia quia
si de aliquo esset instantia maxime esset
de motu locali. antecedens patet ex dic
tis in secundo notabili quia est res distinc
ta a mobili et successiua. talis autem in
nullo subiecto alio potest poni quod in mo
bili. Secundo dicitur quod motus non est
in mouente inquam est mouens patet quod
tunc oportet omne mouens moueri quod est
falsum et patet consequentia quia omne illud
mouetur in quo est motus. Corollarium
actus proprius non est in eo patet quia
motus est actus proprius mouentis qui
non est in mouente. Secundo sequitur quod
mouens denominatur mouere ab actu
sibi extrinseco patet quia a motu nec est
inconueniens sicut diues denominatur
a diuitiis sibi extrinsecis. Ad secundam
dicitur premissis primo quod actio capitur
hic pro productione rei aut conseruatione
mediante qua agens immediate dicitur agere primo
per dispositionem que recipitur in primo a qua immedi
ate patiens dicitur pati. Item quod aliquid dicitur
pati subiectiue et est subiectum in quo pro
ducitur passio. Aliud dicitur pati ter
minatiue et est illud quod primo ne corrumpitur
ur seu patiendo corrumpitur. Verbi gratia in ca
lesfactione aque aqua aut materia eius patitur subie
ctiue. Frigiditas autem que corrumpit patitur terminatiue
per idem dico quod aliquid actio non est primo saltem in casu
possibili per se si deus producat agens in fine sub
iecto. talis creatio est actio et non est passio
quod non est subiectiua eo quod non fit in subiecto
nec terminatiua eo quod ea nichil corrumpitur.

Secūdo dicit q̄ om̄is actio n̄alis est
pa°. Probet q̄ om̄is actio que fit in s̄b
iecto est passio. q̄ illud subiectū in quo
īpa fit. pat̄. s̄z ois ac° n̄alis fit ī subiecto
non enim eēt n̄alis nisi fieret in subiecto.

Cōfirmatur q̄ om̄is passio est actio.
Ergo om̄is actio n̄alis est pa° oīa t̄z. q̄
sequit̄. igit̄ aliqua actio ē pa° p̄ ouersioz
z cū nō sit potio rō de una actioe n̄ali q̄
de alia. sequit̄ q̄ ois rē. t̄z oīa aīz p̄z q̄
ut implicare. q̄ aliq̄ pa° eēt z a nullo fiet.
ergo om̄is pa° fit ab aliquo agēte. Ergo
ē actio. Cōz termini abstracti diuer
soz p̄dicamētoz. p̄dicant de se iūcē ulz
p̄z de actioe n̄ali. z de passioe. Secūdu
coz. q̄ nō est distinctio p̄ntoz penes di
stinctioz rez significatarz sumēda. sed pe
nes diuersuz moduz significandi aut p̄ndi
circa p̄mas s̄bas aut de p̄mis s̄stantis.
sequit̄ ex p̄ma. Tertiū. q̄ diuersoz in
sp̄e est idē act°. p̄z de agēte z patiente. q̄
pa° est act° utroz. ex r̄lione. 4^m q̄
idē act° denotat diuersa in sp̄e s̄me. h̄ate.
p̄z q̄ passio denotat agēs agere in q̄m est
actio. z patiēs pati. S̄z d̄dices tu. que
libz actio d̄t ḡne a passioe. ergo nō ē idē
nūō cū passioe. aīz p̄z q̄ ois actio est de
ḡne actiois. z pa° de ḡne passionis. Se
cūdo q̄ sequit̄. cū actio n̄alis ē pa°. ergo
oē agēs n̄ale ē patiēs. p̄ locum a iungatis

Tertio q̄ p̄bus d̄t q̄ actio nō ē pa°
in s̄ba. Ad illa dicit̄. q̄ si dicant̄ z intel
ligant̄ res differre ḡne. que nullo ḡne con
ueniūt nulla actio n̄alis d̄t ḡne a passioe
iō nec numēo a passioe. Quia est metpa°
z iō sic negādū ē aīz p̄me rōis. Si aut̄
aliqua dicūt d̄t ḡne in p̄pe uz q̄ p̄tincēt
sub diuersis ḡnibz sic p̄cedēdū ē. q̄ actio
d̄t a passioe ḡne. Et negāda ē oīa ergo
nō est pa° ymo sic d̄t idē a seip̄o ḡne. q̄
p̄tinet̄ sub diuersis ḡnibz. P̄bus autem
in quito metaphisice dicens. q̄ om̄ia d̄ra
ḡne differūt sp̄e z nūō. intellexit q̄ d̄r̄tia
ḡne p̄o d̄r̄t sp̄e z nūō. Sed h̄o non oīz ca
piēdo d̄ra ḡne 2°. Ad secundū negat̄
p̄o. quia locus a iungatis nō t̄z. nisi in p̄ra
tionibz q̄ditatis sic nō sequit̄ albu est
dulce. ergo albedo ē dulcedo. Modo

hec p̄tio nō ē q̄ditatia Ad 3^m d̄t q̄ p̄bus
intellexit q̄ hec p̄tio actio ē pa° non est
quiditativa s̄c̄ secundus tractatus.

Trea secunduz tractatū tertij uz
de infinito. ponit 4^m nō uile. q̄d
p̄bus p̄bat. ad n̄ale p̄bm spectat̄
cōsiderare de infinito. p̄b̄. de illo q̄d ē
pa° magitudinis mot̄ z t̄p̄is spectat ad
n̄alem p̄bm cōsiderare. s̄z infi^m z fi^m ē pa°
eoz. ergo rē. maiō p̄z q̄ de illis p̄rio z p̄n
cipal̄z cōsiderat p̄bus n̄alis sic p̄z ex p̄mo
nōbili tertij. z uidebit̄ post. m̄ioz p̄z quia
q̄d̄z illoz necē est esse fi^m aut infinitum
iō q̄d̄z illoz est infinituz in diuisione z fi
nit. z in extensioe seu duratione. sic p̄ba
bebit̄. Quito notādus q̄ p̄bus p̄bat
in isto tract. tu. hanc r̄lionez nulu z coz?
sensibi e. s̄tu tact°. est actu infinituz. p̄bat̄
quia ul' esset simplex. ul' p̄positū. s̄z nullo
mōz potest dici q̄ rē. maiō p̄z ex sufficiē
ti diuisione z m̄ioz p̄bat̄ p̄mo q̄ non com
posituz. Quia ul' esset p̄posituz ex infiniti
simplicibz. ul' ex finitis soluz. Non ex
infinitis ut suppo' ex p̄mo q̄ n̄ sūt infini
ta p̄ncipia rei n̄alis. si ex finitis oīz q̄ unū
eoz eēt ī infi^m ul' pl̄a z nullo mōz potest
dici. igit̄ maiō p̄z ex sufficiēti diuisione.
Et minor declarat̄ p̄mo. n. nō potest dici
q̄ pl̄a eoz eēt infinita q̄ cū cozp' sit
lōguz latuz z p̄fūduz cozp' infi^m eēt infi
nitel. ḡuz. ergo om̄nē locū occuparet f̄m
longitudinē. z eēt infinite latuz z sic omi
nez locū occuparet secūduz latitudinem.
nūq̄ enī esset termi' sue lōgitudis sue
latitudis eodē mō de p̄fūditate ergo unū
infinituz omne spaciū occuparet. z p̄ oīis
nūq̄ possi. aliud infinitum accipi. iō non
p̄nt esse pl̄a infinita. Si aut̄ dicatur. q̄
unū eoz soluz est infinituz. t̄nc cum illud
sit t̄rium alijs simplicibz. Et ip̄um infini
tum sine p̄portione excederet alia. z ex
p̄nti alia oīa corūperet in suā n̄am. z p̄se
quēter ip̄m soluz remanēt. q̄ est inconue
niens z cōtra experientia. Ergo p̄z q̄ nō
p̄t dici eē infi^m p̄po^m. Nec p̄t dici q̄
eē simplex rōe eadē. S̄z r̄ndebit can
latoz q̄ infi^m erit p̄ue uirtutis. z finituz

magne sic si ignis est finitus aer infinitus et ideo non potest infinitus alia in sui naturaauertere. Nec remouet plus designando de elemento infinito partes finitas equales finito elemento tunc aliqui t. p. p. uirtutis actiue elementi finiti ad partem datam infiniti sit ergo quod eius elementum finitum non habeat uirtutes actiua infinitam. quod uirtus eius sit in centuplo maioris quam pars data alterius uel in alio numero quouis. et capiatur de infinito pars centupla ad primam partem datam illa erit in centuplo maioris uirtutis quam prima pars data eo quod in centuplo maior. et tanta fuit uirtus alterius elementi finiti. quam prima pars data elementi finiti centupla erit equalis uirtutis cum elemento finito. et constat quod infinitum adhuc sine proportione excedit uirtutem actiuam illius partis eo quod sine proportione excedit eius magnitudinem et in maiori corpore est maior uirtus. ergo sine proportione excedit uirtutem alterius elementi finiti. quod fuit probandum. plures rationes ponit sed hee sufficient. Circa istam materiam primo dubitatur. utrum in maiori corpore est maior uirtus. et utrum quod non quod tanta caliditas intensiue est in sintilla ignis sicut in toto igne. 2. quod eque fortiter infrigidaret cacabus aque maris manum impositam. sicut faceret totum mare. 3. queritur utrum est aliqua magnitudo actu infinita. et utrum sic. quod extra celum est spacium infinitum. 4. probatur ante cedens. quod si homo esset supra celum possit extendere brachium et non posset nisi in spacio. igitur 4. Item ibi est extra. 5. spacium. Item fabam ibi productam deus possit elongare a celo. 6. per aliquod spacium eam elongare. igitur ibi est spacium. et non est potior ratio quare finiretur illud spacium in uno situ quam in alio. 7. non terminatur. 8. est infinitum. Tertio queritur utrum est aliqua longitudo infinita. et arguitur quod sic quod linea giratina est infinita. igitur 9. a. a. probatur. quod componitur ex infinitis giris quarum quilibet est pedalis. et tales constituant infinitam longitudinem. Pro prima harum dubitationum est primo notandum. quod aliqua uirtus potest dici maior al

tera tripliciter. primo intensiue. sicut caliditas ut quatuor diceret caliditate ut tria maior. 2. modo extensiue quod est magis extensa. et tertio modo in agendo. 3. quod fortius ageret. et de hoc tertio modo est primo ad primum quod. Per hoc ad primam dubitationem dico primo quod in maiori corpore est maior uirtus extensiue. et notum est. quod sicut corpus est maius ita uirtus eius est extensior. sed non est ad propositum. 2. propositio. non 3. in maiori corpore est maior uirtus intensiue. per primam rationem factam in mouendo dubitationem. Tertia propositio ponitur et probabilis cum primo quod in maiori corpore est maior uirtus in agendo sic quod ceteris paribus ad maiorem distantiam maius calidum calefaceret quam minus. et ad equelem fortius. et hoc docet experientia primo d. magno igne quod remota calefaceret faceret eius medietas. et ad equelem fortius. 2. quod maius pondus fortius ponderat quam minus. ceteris paribus. quod ignis magis alteraret. non alteraret fortius. Tertio quod uase repleto aqua. quanto ductus ponitur inferius tanto uehementiori impetu exit aqua. cuius alia ratio nequit assignari quam magnitudo maior aque superioris ad foras. Cor. si esset infinitus corpus ad ymaginationem qualificatum aliqua qualitate prima ipsum esset infinite uirtutis in agendo secundum talem qualitatem sequitur ex conclusione. Sed contra dicitur. uel esset infinite uirtutis in calefaciendo. posito quod esset calidum in puncto. a. assignato ratione partium finitarum et signatarum. et hoc nequit dici uel infinitarum. et hoc non. quod multe tantum distant a puncto assignato. quod in ipsis non possunt agere ut pars pedalis distans ab eo per centum leucas. Respondet quod ratione infinitarum partium est infinite uirtutis. quarum quilibet est tanta. sicut hec certa data. et ad improbationem dicitur quod multe tantum distant. quod seorsum a toto separate non possent agere in punctum assignatum. siue centum siue mille leucis distet ab eo. Ad rationes motas in principio. ad primam dicitur quod est per 2. propositio

Ad 2^{am} dicitur quod mare fortius in frigidat
multo magis imposita quam faceret cacabatur aqua
maris. sed hoc sensus tactus nequit discer
nere. eo quod quoniam est excellens sensibile in ca
lesfaciendo et refrigerando multum decipit in
iudicando de intenso et remisso et eque solum
te indicaret similitudinem ignis tangens eam sicut
totam flammam cuius est pars. cum tamen flamma tota
putat docet experientia. multo fortioris sit virtutis.
Pro 2^a dubitatione primo permittitur
quod si magnitudo infinita esset. maxime esset
spacium extra celum. hoc est manifestum quod nusquam
solum posset esse infra celum. Tunc ponuntur
propositiones faciles secundum veritatem. Prima. in
finitum spacium posset esse extra celum.
tenendo infinitum sine cathogo. quod aliquando
spacium posset esse ibi. et quantumlibet maius
est infinitum. contra tamen per exponentes. quod ita ex
ponitur infinitum. contra per quod sicut nullo preter
sente spacio deus totius mundi spacium
creavit. ita pari ratione extra celum. adhuc quam
libet spacium potest producere. eo quod non est po
tentia eius limitata. 2^a propositio. extra celum de
facto nullum est spacium. per quod licet fidelis ponere
habet deum ibi posse ponere spacium tamen quod fecit non habet
ponere. nisi cogit autoritas sacre scripture
quoniam non vidimus. et frustra fecisset
ibi spacium. quia ad omnium naturalium
mutacionem. sufficit spacium quod est infra
celum. Tertia propositio. extra concedit
hanc conditionalem. si extra celum esset
spacium. illud esset infinitum. quoniam catho
licus eandem negat. per prima pars. quia apud
putaret contra esse impossibile. et est quod non
posset reddi ratio quod illud spacium plus
terminaretur in uno situ quam in alio. patet
secunda. quia catholicus habet concedere
deum ibi posse producere spacium infini
tum. Quarta propositio. non est possibi
le deum facere spacium infinitum. patet
quia sequitur quod potentia productiva dei
esset terminata in magnitudine. quia illud
posset et non posset maius. 2° quia negat
producere infinitam uirtutem. ergo nec
magnitudinem. per contra. quod infinita uirtus
esset equalis sue uirtuti. modo nequit fa
cere equalis sibi. Tertio implicat infini
tam magnitudinem esse ergo contra nota. et

contra probatur. quia si esset. ipsa non contine
ret plura pedalia quam bipedalia. putat notum
est ex quid nominis infiniti. et quod contine
ret plura pedalia. probatur. quod in qualibet
magnitudine totali continentur plures par
tes minores non coactas quam maiores. modo
magnitudo infinita est magnitudo to
talis. continens partes maiores bipedales. et
minores pedales. ergo plures pedales quam bipedales
continebit. Respondetur quod maior negaretur
secundum oppositam opinionem. Respondetur quod
illa est contra si excepto. quod nulla est notior
et ideo si illa negetur. non inueniret aliqua
notior ex qua post poterit esse discipula.

Sed contra dices quod magnitudinem ta
le esse non implicat ergo deus potest eam facere. contra
tamen quod deus omne illud potest facere quod fieri non
implicat contradictionem. putat concedit quoniam ca
tholicus. contra per quod posita magnitudine in
finita nullus deduceret ex hoc contradictionem
boni rudenti. 2° quod non minus est spacium
extra celum quam esset sub concavo orbis lune
supra quod omnia sunt. sub eo deus annullasset. sed
adhuc ibi esset spacium. ergo ratio maior non est et b^o
per quod orbis annullatis adhuc poli distaret ergo
adhuc iter eos esset distantia. id est spacium. Ter
tio quod deus est in infinitum spacium ex
tra celum. ergo contra tamen per contra. quod infinitum
spacium extra celum potest esse. ut dicitur 2°
prima. et quantumcumque fieret. deus in tanto esset
eo quod eius necesse est esse ubique. et non per mutati
onem diuinam. eo quod si est deus mutabilis. er
go de facto ibi est tamen spacium quam ibi potest
fieri. Ad ista rident ad prima. contra concedit con
ceditur quod implicat contradictionem quam
est ex natura rerum infinitum extensue esse. uerum
est tamen quod nullus homo purus euidenter eu
identis aliqua naturali ex contradictione infer
ret. multa enim sunt implicancia. ex quo
rum tamen oppositum positum in esse nunquam
euidenter bene respondentem inferren
tur contradictoria. sicut deum non esse
implicat potissime. et tamen nullus ex hoc
contradictoria inferret euidenter. Ad
2^{am} dicitur quod orbis annullatis que sunt sub concavo
orbis lune. sub concavo nihil esset ut non est.
quod si aliquid ibi esset non omnia essent annihilata. 2°
quod ibi tamen non esset spacium. per quod licet ibi est aliquid

spatium. Ergo aliquod. Tertio q̄ po-
 li distaret distantia curua ⁊ maiori q̄ p̄
 us q̄ concavū erat repletū. p̄ q̄ dista-
 ret per semicircōferentiā spere ⁊ p̄ p̄us p̄
 dyametrum. Quarto q̄ non distarent
 poli distantia recta p̄ q̄ n̄ ē ibi. Quī-
 to q̄ poli eēt immediati quo ad distantā
 rectā. p̄ per p̄cedens. ⁊ p̄ hoc p̄ quid di-
 cendū ad secundā. Ad tertiā d̄ q̄ de
 us de facto per nullum spaciū est extra
 celum q̄uis per infinitum spaciū p̄t esse
 extra per p̄ductionē noui spaciū ⁊ ibidē
 inciperet eē non p̄ mutationem dei. sed p̄
 mutatōem spaciū. Unde añ uniuersi p̄du-
 ctionem in nullo spacio erat deus ⁊ p̄ ipi-
 us p̄ductōem. omni spacio sine sui muta-
 tione incipit eē p̄ns. unde si hic iam nou⁹
 aer p̄duceret in eo deus esset post p̄duc-
 tionem. ⁊ nunq̄ fuisse ante i eo. ⁊ ex hoc
 nullo modo sequitur mutatō dei sed mu-
 tatō aeris. nā. n. primi entis est s̄m uerita-
 tem nullo spacio circumscribi. nec diffi-
 niri sic quin possit esse sine illo. ⁊ iterum
 nullum spaciū posse eē sine p̄sentia ipsi⁹
 p̄mi entis ipsum ab initio producentis ⁊
 in esse conseruatis ad motiua ad ducta in
 mouendo dubitationem. dicitur q̄ si ho-
 mo esset supra celum extēdere posset bra-
 chium nō per spaciū q̄ ibi esset distinc-
 tum contra brachium. sed in extensione
 brachij fieret spaciū elleuātū supra celū.

Ad secundam negatur q̄ ibi est extra
 ⁊ ergo negative sunt uere dicentes q̄ ex-
 tra celum nihil est. q̄ ille nihil ponunt.

Ad tertiā conceditur q̄ deus elōza
 re posset fabam a celo creando nouū spa-
 cium inter fabam ⁊ celū uel p̄us p̄duxif-
 set ⁊ post elongasset. Pro tertiā dubi-
 tatōne est notandū diligent̄. q̄ linea gi-
 ratina dicitur linea girans circa corpus.
 tunc ymaginemur corpus columnare. cu-
 ius dyiameter sit pedalis. Z̄ q̄ circa e-
 ius partes p̄portionales transeat linea gi-
 ratina. sic q̄ in qualibet parte p̄portiona-
 li fiat una gira. uocantur aut̄ ptes p̄porti-
 onales consequenter se h̄ntes partes. sic
 se h̄ntes. q̄ qualis est p̄portio p̄me ad se-
 cundam talis est secunde ad tertiā ter-

tie ad quartā. ⁊ sic deinceps. ut si corp⁹
 a. i. giraret diuidi p̄mo in duas medietas
 tes. deinde medietas secunda in duas me-
 dietates que essent. due quarte totius. de-
 inde ultima quarta in duas eius medietas
 tes que essent due octane totius ⁊ ita de-
 inceps. tunc p̄ma medietas ⁊ secunda. i.
 quarta ⁊ tertia. i. octaua sunt partes p̄pō-
 rtionales p̄nter se h̄ntes. p̄ma. n. ad secūdā
 est p̄pōtio dupla. s. medietatis ad quartā
 ⁊ ita secunde ad tertiā. s. quarte ad octa-
 uā. ⁊ ita de alijs. Tertio aduerte q̄ gi-
 ra n̄ terminat ad punctum a quo exiuit.
 sed circōdat cor⁹ ⁊ tertiā ad punctum p̄-
 portionalem puncto a quo exierit. ut si a
 p̄ncipio p̄me medietatis ducēs lineā girā-
 do eam. sic q̄ in terminis eiusdē medietas
 tis ad punctum p̄portionalē termino a q̄
 exiuit terminaretur. hec uocaret giratis
 a girando dicta. Tunc 4. supponat q̄
 a. corpus colūnarē p̄ct⁹ extrinsec⁹ uer-
 sus que uadunt ptes p̄portionales mino-
 res sit. b. ⁊ p̄ct⁹ a q̄ incipiunt gire maio-
 res sit. d. tūc ē dubitatio utp̄ linea giratina
 ducta in corpe. a. ab ipō. d. vsus. b. p̄ ptes
 p̄portionales p̄nter se h̄ntes. in una pte pro-
 portionali p̄se facie⁹ unā girā. sit infita-
 u. n. q̄ sic. eo q̄ illa li. a. p̄pō ex infitis p̄-
 tib⁹. q̄ ex infitis giris n̄ coicātib⁹ q̄ q̄
 ē pedāl. cū. n. dyamet⁹ ē pedāl ⁊ a. sit gira
 q̄ dyamet⁹ sit circūl⁹ q̄ dyamet⁹ circūl. o. z̄
 q̄ q̄uis gira admin⁹ sit pedāl. mō talia s̄
 stituerit ifite lōgā lineā. Specificata dubi-
 tatōne patet p̄ he p̄pōes. p̄ q̄ n̄ p̄tia p̄pō
 tōaliū p̄nter se h̄ntiū tāgit ip̄. b. p̄ q̄ t̄ eēt
 ultra p̄ p̄portionalis p̄nter se h̄ntes.
 mō nulla est talis. q̄ s̄m tales ptes infiti-
 uadit diuisio p̄nter se h̄ntes. cū n̄ sit p̄positū ex in-
 diuisibilitib⁹. Z̄ q̄ nulla linea p̄se du-
 cta sup ptes p̄portionales tales ⁊ n̄ ultra
 oēs attingit. b. se. ex p̄cedente q̄ nulla p̄
 p̄portionalis attingit ip̄. b. ⁊ li. a. n̄ extē-
 dit nisi i p̄tibus p̄portionalibus. Ter-
 tia q̄ si eēt una li. a. uadēs p̄ oēs ptes p̄pō-
 rtionales ⁊ non ultra. talis esset infita
 uersus. b. p̄ q̄ non finiretur in. b. eo q̄
 non attingit. b. per p̄cedentes. nec citra
 b. q̄ t̄ n̄ transiret p̄ oēs ptes p̄portionales

cōsequēter se hñtes eo q̄ inter p̄ctum enī terminātē z. b. essent infinite ptes t̄es medie. Quarto si sic linea ponereſ in finita uerſus. b. simili mō possz poni v̄sus d. p̄ signādo mediuz punctuz corporis a. z. sit c. a. quo per ptes p̄portioales cōsequēter se hñtes ducantē lineē tā uerſus d. q̄ uerſus. b. illa erit nō terminata ex utra qz pte. quia qua rōne uerſus. b. eadē rōe uerſus. d. Quia q̄ incipiēs moueri ab ip̄o. b. uerſus. a. nullā ptem p̄portioalem p̄mo transibit p̄z quia ul̄ illa attingēt. b. z. hoc nō p̄ primā ppōnez. ul̄ nō attingēt. b. z. tūc inter eaz z. b. essent infinite partes p̄portioales minores quas prius transiret z. sic eam non transiisset primo

Sexta quod sic incipiens pertransire nullas partes duas p̄portioales pertransibit adequate. patet quia nulle due s̄ simul. Septia q̄ sic incipiens transire in hoc instanti ad ymaginationem indiuisibili. immediate post hoc. o. ifinitas partes p̄portioales pertransibit. patet per exponentes. quia ifinitas partes p̄portioales pertransibit z. nullum mediuz erit quin citra ipsum ifinitas p̄transibit ergo zc. consequentia tenet antecedens pro prima parte est notum z. pro secūda patet. quia ex quo nō incipit pertransire. immediate post hoc mouebitur pertransire undo. ergo quocūqz mediū accepto cū ip̄m sit diuisibile citra mediū ipsius aliq̄d p̄transibit. z. q̄d̄z tale ifinitas ptes p̄portioales minores seludit zc. Octaua q̄ linea ducta. a. d. sic q̄ terminaretur ad ip̄sum. b. exclusiue. ducta foret ultra oēs ptes p̄portioales. p̄z qz linea contingeret ip̄m. b. z. nulla ps p̄portioalis ip̄m. b. at attingit. Nonā est q̄ ifinita est in corpore. a. linea giratiua tenendo ifinitū sin cathego. p̄z qz aliquanta est linea giratiua z. quātūlibet maior. qz duarum girarum est aliquanta. z. io. girarum z. 5. ad illam. z. 20. girarum est. io. z. ita deinceps be. p̄ positiones note sunt. Decima. corpus motum. a. d. uerſus. b. p̄cise pertranscūdo fm partes p̄portioales tales nunq̄ attinget. b. patet qz impossibile est aliquas

illarā p̄tium p̄portioabilium attingere ip̄m. b. igitur cum ip̄m non moueatur nī si in partibus p̄portioabilibz corpis. a. nūq̄ attingēt. b. Undecia. 3. q̄sdā. ip̄ole est lineā sic ductā p̄ ptes p̄portioales attingi ul̄ qz ad. b. ul̄ ultra. b. p̄. qz uel una gira in imediate attingēt illā lineā puncto. b. z. b. nō. qz tē illa eēt ī pte p̄portioali imediata ip̄i. b. z. cēt ul̄ ps p̄portioalē se hñs. q̄ nī est pole. put dictū est in p̄. a. uel ples gire imediate attingerēt eā puncto. b. z. hoc nī qz oq̄ q̄ ille eēt ī plur. b. p̄tibz p̄portioabilibz. q̄z q̄libet imediate attingerēt puncto. b. z. sic oq̄ plures ptes p̄portioales eē sit a dequate q̄ est 3. sexta. Cor. male dñt illi q̄ in b. casu dñt q̄ linea p̄tendi ad. b. z. tñ attingebit ifinitas giras zc. nī eīz ē pole deducendo eā attingi ip̄i. b. ut dic̄ 3. De sūt note satis. s̄z nī uadūt ad q̄d̄z. Et iō p̄ r̄fione ad q̄d̄z ponūt alie r̄fiones q̄z p̄. a. ē. z. 12. q̄ oī lineē giratiue sic transeunt p̄ ptes p̄portioales corūdet una lineā f̄cta p̄z qz p̄ quot giras p̄tē duci curra. p̄ tot p̄tē duci recta. sic p̄z inducenti. Ex q̄ se. si sit aliq̄ linea curua ducta sup oēs ptes p̄portioales tales. ita oq̄ q̄ sit una f̄cta ducta sup oēs z. nī ultra oēs. p̄z ex ppōne. 13. pp̄. nulla linea recta ducta ī corpore ab ip̄o. d. uerſus. b. z. nī ultra. b. ē in finita. p̄z q̄ talis uel teriat ad. b. uel citra si. n. ul̄ qz ad. b. trahet. ē teriat p. b. si aut nī ducat ul̄ qz ad. b. erit minor q̄ ducta. a. d. ad. b. q̄ ē erit teriat. 14. nī est pole aliq̄z unā lineā rectā eē p̄ductā p̄cise sup oēs tales ptes p̄portioales corpis. a. sic q̄ nī ultra. p̄. qz cū quelz talis ps sit finita ut dic̄ 3. p̄cedens. uel finit ad. b. z. si sic tē tranſit ultra oēs ptes p̄portioales. qz nulla ps p̄portioalis tangit. b. uel teriaretur citra. b. z. tunc nī tranſit p̄ oēs ptes p̄portioales. qz inter terminū citra. z. b. sunt ī finite ptes p̄portioales 15. pp̄. nī ē pole q̄ aliq̄ licā curua trāſcat s̄ oēs ptes p̄portioales nīz se hñtes supra quālz facit unā girā z. nī ultra. p̄. qz nī ē pole sic duci f̄ctā q̄ nec curua. t̄. p̄ cor. pp̄. oīs. 12. a. nī ē 3. p̄cedens. Ex qb̄ seq̄ ul̄ 3. r̄f̄sal. q̄ nī ē aliqua linea curua ifinita. p̄. qz si aliq̄ eēt

maxie eēt linea giratina sic ducta p ptes
pportionales sed nulla talis ē ifinita ig^r
maior p3 per dicta in dearticulādo dubi
tationez. r minor pbat. quia ul' illa eēt
ifinita que adducereſ uerſus. b. p omnes
ptes pportionales ſequēter ſe habentef
ſupra quāz faciēdo unaz. nāz r nō ultra
uel illa q̄ ducereſ ultra omnes ad. b. ul' p
tem ulteriore. ul' illa q̄ ducereſ p aliquaf
ptes r aliquas nō. nō p̄muſ p c̄luſiones
pcedentē. nec 2^m per c̄nem unaz. nec 3^m
qz quecūqz talis q̄ ducit p aliquas ptes
r nō p omnes. ē ſoluſ finita ſicut p3 indu
ctiue capiēdo lineaz ductaz p quas ptes
pportionales uolum^o. Sed p̄tra aliq̄
trāſit p partes oēs pportionales ſequē
ter ſe hātes. ergo aliq̄ ē ifinita. nā tenz
per tertiā c̄nez pbat añs. qz omēs ptes
pportionales ſūt. r mille pnt ſignificari
quin p eas tranſit linea giratia. ḡ aliq̄ trā
ſit per omēs. Z^o qz per duas r p tres
r ſic ſine ſtatu tranſit aliqua. ḡ aliqua trā
ſit p omnes. Tertio qz aliq̄e ſūt oēs
r quotquot ſūt ptes. p illas trāſit aliqua
linea giratina. ḡ aliqua trāſit p oēs. nā t3
r añs pro p̄ma pte p3. qz due medietateſ
corpis. a. ſunt oēs ptes corpis. a. ſil' ſūpte
2ª pars nō eſt. quia i quouis numero ue
lis accipere ptes pportionales. p totū il
lum tranſit aliqua linea giratia. Quaz
to ifinita eſt linea giratina ergo linea gira
tiua ē ifinita p c̄uerſionem. r ultra ḡ eſt
aliq̄ta r q̄tūlibz maior. ḡ eſt idetermina
ta. Ad p̄m iſtoꝝ negatur añs. ad p̄ba
tionez negēť nā quia iſertur q̄ aliq̄ trā
ſit per oēs. quia ar^r a ſuppōne cōfuſa t̄m
ad determinataz. ſic nō ſequit̄ aliquis hō
ē al^r r nō eſt aliquis hō quin id ſit animal
ergo aliq̄s hō eſt omne animal bene tamē
cedereſ tenēdo ly oēs diſtributiue q̄ p
oēs tranſit aliqua. nulla tamen trāſit per
omnes ſicut omnis hō eſt animal nullum
t̄m animal ē oīs homo. Ad 2^m negetur
q̄ aliqua p duas r per tres r ſic ſine ſtatu
trāſit. tamen t̄ndo ly aqua c̄fuſe t̄m bene
concederetur q̄ per duas tres. r ſic ſi
ne ſtatu tranſit aliqua. nulla t̄m per duas
rē. tranſit. r ſic ſine ſtatu. ſm modum ſm

quem dicitur q̄ heri r hodie comedi pa
nem. nullum tamen panem comedi heri
r hodie. r ſi dicas ad quam partez eſt ſta
tus. dico q̄ reſpectu diuerſarum linearū
diuerſimode erit ſtat^o. nam reſpectu trā
ſeuntis per duas eſt ſtatus ad tertiam ex
cluſiue. Ad tertiam negatur q̄ aliq̄e
ſunt omnes cuius falſitas patet prout ly
omnes tenetur diſtributiue. ſ3 put ly om
nes tenetur colectiue adhuc ē falſa. quia
dicendo quatuor quarte ſunt omnes par
tes corpis. a. eſt ſenſus q̄ tota c̄lectio
partium. a. eſt quatuor quarte. r q̄ nulla
ſit pars. a. quin ſit aliqua quatuor quarte.
ſicut dicendo. i2. ſunt apli dei eſt ſenſus
q̄ non ſit aliquis apli^us quin ſit aliquis
i2^m. aplōzum modo mani^m eſt q̄ ſic qua
tuor quarte non ſunt omnes. quia eſſet
ſenſus q̄ nulla eſſet pars qui eſſet aliqua
quatuor quartarum qd̄ eſt falſum de ter
tia l' de quarta medietate. Ad p̄batio
nez dicitur q̄ hec eſt falſa de uirtute ſer
monis q̄ due medietates corpis. a. ſunt
omnes partes corpis. a. ob hanc cām
dictam. ſed concedentes eam intelligunt
q̄ omnes medietates corpis. a. uel om
nes. 4. corpis. a. ſimul accepte. r ſic ſm
numerum quem uoluēis partium aliquo
tarum ad alium intellectum non eſſet ue
ra. Ad quartam dicitur q̄ hec ifinita
eſt linea giratina v3 iſtam quātūlibet ma
gne longitudinis ens eſt linea giratina q̄
debet ſic conuerti. linea giratina eſt ens a
liquante magnitudinis. Et illa ē uera ad
rationē motū in mouēdo dubitatioez. ne^r
q̄ giratina linea ſponit̄ ex ifinitis peda
lib^o n̄ coicantib^o. qz nulla tranſit p oēs p
tes pportōnales. Sexto notan^m eſt q̄
pluſ pbat in eodē tractatu q̄ ifinitum
quodāmo eſt. p3 qz c̄tinuū eſt ifinitū in
diuiſione. Item numerus eſt ifinitus in
compositione. Secundo. q̄ ifinitum
eſt in potentia. p3 qz nunq̄ eſt in actu cō
pleto. qz c̄tinuū nunq̄ eēt actu infi^m diui
ſū. nec numerus nunq̄ eſſet ifinitū actu.
Tertio q̄ hec potentia reducibilis eſt
ad actum cuius eſſe eſt in continue fieri
r nunq̄ in completo eē. p3 qz bene poteſt

diuisio cōtinui in infinitum cōtinue fieri
nūq̄ aut̄ pōt cōtinuus eē in actu ī infinitū
diuisū sicut īps uel mor^o ul' ludus. redu
citur ad actus in fieri per ptem post ptes
nūq̄ aut̄ ē ludus in esse cōpleto qz postq̄
ē cōpletus tūc cessat. Quarto q̄ cōtinuus
ē in infinitus diuisibile in partes eiusdem
pportionis. sed nō in partes eiusdem q̄ti
tatis nō cōicantes. sic utz. q̄ quelz eaz sit
tanta q̄ta hec est certa data demōstrā^r
ptes q̄runlibz pua; uis. qz cum cōtinuus nō
sit cōpositus ex in diuisibilibz in īfinitum
si uis subdiuidere potes ptes s̄m eam rō
nem ut totus in medietates z medietates
ī suas medietates z sic semp 2^a pars nō
ē. quia alz cōtinuus esset actu infinitus cuius
cōtrariuz est p̄us p̄batus. Quinto q̄ nō
totalz si'z est infinitū in appōne magitū
dinis. sicut ī diuisione. patet qz diuisione
ī inf^m sit magitudo parua. sed nō ī appō
ne sit in īfinitum magna q̄uis ei supadda
tur q̄ ab alia aufertur. Sexto descri
bit infinitus sine categoromatice tantum
q̄d est. cui^o q̄titates accipiētibus. semper
cōtingit aliqd ultra accipere. nō recipien^o
ides. p̄z quia euz magitudo sit īfinita in
diuisione. qualz magitudis diuisione ca
pta. cōtingit capi ulteriores. Ex quo in
fert septimo. q̄ male diffinierūt antig īfī
nituz. dicentes q̄ est cuius nihil est ex. qz
illa diffinitio ē tocī^o p̄fecti tocīus. n̄ p̄se
cti nihil est ex. cum enim aliqd abest non
pprie totum uocat̄ aut p̄fctm. sed magis
colobū. aut ad manē. capitur aut̄ hic to
tus. p̄ p̄fecto. sicut uides. Ex quo itez
segtur octauo. q̄ infinitus magis hz rōnē
ptis z materie. z p̄ cōns reducīt ad genus
cause mālis q̄ tocī^o. patet qz hz rationes
potentie z nūq̄ cōp̄eti. actus aut̄ p̄fecti
z hoc est ex natura ptis. Cōclusio pro
bat q̄ nō est magitudo īfinita. s̄z appō
nes. sic q̄ omni magitudie data. cōtingat
dare maiores. p̄batur. qz q̄tam magitū
dines cōtingit esse potentia. tantaz cōtingit
esse in actu sed nō cōtingit esse ī actu ma
gnitudinē īfinitaz. ut dictū est. q̄ nec ī po
tentia. sic q̄ omni magitudie data cōtin
gat esse maiores. maior p̄z qz p̄cessus ad

mai^o uadit ad formas cui^o est determina
re māz. z ideo o3 ipm esse determinatum
Itē nō pōt esse maior magitudo. ma
gnitudie celi. Decimo p̄bat q̄ nūeruf
ē infinit^o s̄m appōez. p̄z qz magitudo ē
īfinita s̄m diuisiones. mō q̄quid pōt a
magitudie auferrī. hoc pōt nūcro addi
s̄z dicit cōmētator cōtra p̄bm q̄ nō u3 hec
rō in numeris. q̄tuz cōtingit numez eē po
tentia. t̄m cōtingit esse in actu. sed nō cōtin
git esse infinitū numez in actu. q̄ nec ī po
tentia. r̄ndet q̄ totalitas z magitudo h̄nt
rōnē p̄fectiōis. z p̄ cōns finis. z p̄ cōns q̄ta
eūqz magitudo p̄ nām est in potētia. tan
ta erit in actu. ul' frustrareī suo fine. ymo
alias potētia ad illā magitudinē frustra
eēt. secus ē de numero. quia numeri. augu
mētato nō ē ad p̄fectionē. cū fiat p̄ dionez
cōtinui. p̄ quas sit cōtinuus īm̄p̄ct^o. qz dispo
nitur ad corruptionē. ideo nō o3 q̄ omis
talis potētia reducat̄ ad actus. z iō nō
o3 q̄ oī modo. t̄m numez cōtingat eē actu
q̄tuz potētia. z itellige q̄ nālz loquendo
q̄tum cōtingit esse in potētia t̄m cōtingit
esse in actu. s̄z catholicus d̄fct q̄ īfinita ē
magitudo ī potētia. t̄m nūq̄ erit in actu.
Dic queri solz utruz omī nūcro dato cō
tingat dare maiorē z ē aliqs nūcrus ma
ior. Z^o utz in cōtinuo sūt infinite ptes
Tertio utruz p̄ aliquā potētiā cōtingat
esse magitudinē īfinitam. Pro prima
dubitatione sciendū est. q̄ duplex est nu
merus. s. nūer^o numerās. z nūer^o nūcras
tus. numer^o nūcrans d̄f cōceptus mētalis
quib^o aīa nūerat. uel ēt iōamet anima. et
d̄ hoc nō itelligit̄ q̄d. pōt t̄m dici. q̄ aliqs
ē numer^o numerās. quo null^o ē maior. p̄z
qz omnes anīe itellectie z omnes cōcept^o
quib^o ipamet nūerat sūt in certo numero
pono igit̄ q̄ tales sūt mille. s. anime itelle
ctiue scilicet cōcept^o nūcratiui. tūc mille
sunt maximus numerus numerās. qz nul
lus nūcrus nūcras. eis est maior. numer^o
numeratus. uocatur ipsa res numerata
et est duplex. quidā est entium discretōz
ad inuicem. s. quorum nulla est pars alte
rius. nec aliqua est pars alterius tertij z
de hoc iterum facilliter dicitur q̄ aliquis

ē numerus numeratus entium discretorum
talium. extra se inuicem. q̄ nullus numerus
talium entium est maior. patet quia cum
totus mundus sit finitus. entium discre-
torum ab inuicem existentium in eo. est
determinatus numerus. tam in substantiis
q̄ in accidentibus. sic enī est determinat⁹
numerus hominum. similiter ⁊ accitius
que sunt in homine. ⁊ eodem modo oīum
aliorum. que sunt in mundo. Alius ē
numerus numeratus partium eiusdē conti-
nui ⁊ de hoc est maior difficultas utrum
omni numero partium continui. est nu-
merus maior ideo de hoc solum post lo-
quar. Secundo sciendū est. q̄ maius
⁊ minus proprie. solum in q̄titatibus. s.
magnitudine ⁊ multitudine repiuntur.
⁊ ideo pro illis solum utar eis post sed
large dicatur de intensiōibus ul' de uir-
tutibus actiuis uel passiuīs. Tunc sūt
conclusiones prima. quod in continuo
quelibet unitas est binarius. ⁊ etiam tri-
narius. ⁊ centenarius patet quia cum to-
tum sit sue partes ut dictum est i primo
quelibet una pars continui. est binarius
suarū medietatum. trinarius suarū tertiarū
centenarius suarū centesimarum. cum
quelibet pars continui sit diuisibilis. ⁊ lo-
quor de partibus integralibus. Cor^m
quels uniras continui. ē diuisibil⁹ p̄ 2° nē
quia est binarius. Secundū. binarius
ē trinarius p̄ 3° nē q̄ data unitate continui.
ipsa est binarius. ⁊ ipsa est trinarius igit^r.

Secundū unitas est binario maior p̄
q̄ unitas ē binario cētesimarū duarū maiō
sic totus sua pte. Quarto capiēdo. imp
p̄ n̄ par. null⁹ nuēr⁹ p̄tū continui est impar
p̄ 3° q̄libz ē par. q̄ trinarius ē par. q̄ tri-
narius tertiarū. ē senarius sextarū eodē mō. q̄
gnario ⁊ alijs numeris p̄tū continui. q̄ dicū^r
impares. Nichilomin⁹. capiēdo impar
pro numero. qui secundum aliquam rati-
onem discretiuam anime non est par.
Ois numer⁹ p̄tū continui ē ipar q̄ binarius
duarū unitatū. est s̄m rationez discreti-
uam anime. qua discernit inter unaz eius
unitates. ⁊ duas medietates alteri⁹ unita-
tis. nō est par. Quintū cor^m nulla sunt

inequalia in continuo. capiēdo inequalia. pro
non equalia. p̄ 3° q̄ omnia sūt equalia ali quib⁹
si capias quatuor quartas. illa sunt equalia
tribus tertijs ⁊ sic in alijs. nihilomin⁹ ali
quibus equalia. bene sūt aliqbus inequa-
lia. ⁊ equalia ad inuicē sunt inequalia ad
inuicē. ut due medietates equales inuicē
sunt due partes. quaz una continet duas
tercias. ⁊ alia unam tertiā. que sūt inequalia
ad inuicē. similiter equalia s̄m unaz rōnem
discernēdi. bene sūt inequalia s̄m aliaz ra-
tionez discernēdi. 2^a p̄positio quor
q̄ ptes sunt in celo. tot sunt i grano milij
p̄ 3° quia sicut due sunt in celo. ita duo gra-
na milij. ⁊ sicut 1000. sunt in celo. ita mil-
le sunt in grano milij. ⁊ ita de quolz alio
nuēro. Cor^m non sūt plura i toto q̄ in
medietate. ymo nec i toto uniuerso. q̄ in
grano milij. p̄ p̄batiōe cōclusionis. 3^a
cor^m. ueritate continui nulla sunt plura. p̄ 3°
idē. Tertiū cor^m nuēro binario p̄tū
continui nulla sūt plura. p̄ 3° ex 2° nē. 4^a
cor^m null⁹ numer⁹ ē alio numero maior
s̄m multitudinē. p̄ 3° idē q̄ null⁹ ē maior bi-
nario partū continui. Sed contradice^r
tu p̄mo. q̄ p̄bus i hoc 3° ⁊ in q̄nto metha-
phisce dicit omnē ueritatē eē idiuisibilē
⁊ p̄ hoc numez eē infinitū in diuisione.

2° q̄ dic^r arismetrie⁹ q̄ oīa 4 sūt plā
trib⁹. ⁊ oīa q̄nqz quatuor. Tercio q̄
idē dicit q̄ nulla paria sūt sp̄ia. Quar-
to q̄ p̄bus dicit in lra q̄ oī nuēro dato ē
aligs numer⁹ maior uel pōt esse s̄m mlti-
tudinez. Pro istis aduertat^r. q̄ multitu-
do dī numer⁹ inq̄m ē ab aīa numerabil⁹
numeratio aut aīe sit p̄ discretionez iter
ptes. ut continui multi ptes dicū^r binarius
inq̄m aīa discernit uel discernē pōt inter
illi⁹ continui medietates. ⁊ dī trinarius inq̄
tuz discernē pōt inter tertias. ⁊ p̄ 3° q̄ iste
rōnes discretie sunt alie ⁊ alie. q̄uis idēz
sit ens inter cui⁹ ptes discernit aīa. facit^r
s̄m hoc rōndē ad obiectiōes. Ad p̄mā
dī. q̄ p̄bus nō uoluit q̄ unitas sit sim^r in
diuisibil⁹. s; uoluit q̄ quelz unitas ē sim^r
idiuisibil⁹ in plā quoz q̄libet sit tale ⁊
tantum. quale ⁊ q̄m erat illa unitas. ut
unus homo. nō est diuisibilis in plura sic

quoz quodlibet homo est unum pedale
 non e diuisibile in plura pedalia. et ita uo-
 lunt arismetri. q aggregata multitudie
 ex certis ueritatib. fm certam rationem
 discretiuam anime discernētis quelibz il-
 larum ueritarum e diuisibilis in ptes
 tales. et tantas ueritates. ex qualibz et qn-
 tis erat illa multitudo aggregata. et sic di-
 uisio numeri stat ad unitates uel i unita-
 te quia deuentio ad unitates diuisione. n̄
 potest esse amplior in plures partes tales
 et tantas Ad fm dico q arismetri uo-
 lunt. q ois quaternarius e maior snario
 suo. s. qui sumitur fm eandem rationem
 discretiuā anime. sic enim quatuor peda-
 lia. sunt fm rationem discretiuaz anime i-
 ter pedalia sunt plura tribus. et sic i alijs
 uel uolunt q maior est ratio discretiua
 anime q discernit iter quatuor q̄ que so-
 lum discernit inter 3^a eoz. Ad tertium
 dicitur p simile. q̄ fm eandem rōnez dis-
 cretiam anime nulla paria sunt imparia
 ut pedalia paria. non sunt pedalia iparia
 et ita in alijs fm rationem discretiuā iter
 libras. libre pares nō sunt ipares. fm ra-
 tionem discretiuaz inter medietates eius-
 dem pares nō sunt ipares. uel uolunt q
 nulla est eadem ratio discretiua anime rep-
 put sunt paria et prou sūt iparia. licet. n̄
 idem sit binarius et ternarius tñ hec sunt
 fm aliaz et aliaz anime discretionē. Ad
 q iartuz dicit q phūs uoluit omni nūero
 dato posse dare maiore ad illuz itellectū
 q inter quot ueritates aia est discretia
 adhuc inter plures pōt esse discretia.

2° et pcederetur. infinitū esse numez
 quia nequit esse discretio anime iter tot
 qn possit esse inter plura. Si queratur
 q̄r s̄ ille discretiones anime inuente. res-
 pondebitur ut eis mediantib⁹ anima no-
 scat q̄ritates discretiuam. et mediāte illa
 p̄tinuam. hec de primo dubio. Pro se-
 cundo dubio est primo notandum et q
 infinituz attribuitur q̄nz numeris. q̄nz ma-
 gnitudinibus. et utroqz modo q̄nz cathe-
 goroātice. et q̄nz sicathegoroātice expōi-
 tur i magnitudie corpea cathegoroātice
 exponitur sic extensum sine termino in

lōgitudie. et extensū sine terino i latitudi-
 ne. Sinthegoroātice i magnitudie expo-
 nitur a quibusdā sic. aliq̄m et nō tantum
 quin maius. fm quaz expositionez cui ipa
 placet. dicatur cōter q̄ in infinitum ma-
 gna est pars grani milij quia aliquanta et
 non tanta quin maior e pars grani milij
 q̄ in ifinitum est uelox motus. quia aliq̄
 tum uelox et nō tñ qn magis ymo sic p̄z
 ex p̄mo q̄ ḡuc. p̄ mediuz uniforme descē-
 dens in infinitum uelociter descendet. qz
 aliquantum uelociter et non tñ uelo. qn
 magis uelociter. eo q̄ continue uersus fi-
 nem uelocitatur motus. ideo in ultima
 quarta est uelocior mot⁹ q̄ in ultia medi-
 etate. Item q̄ pedale potest in infinitum
 augeri. et tñ nunq̄ ad quātitatē bipedalē
 p̄z si addēt sibi aliq̄d aliū pedale fm ptes
 p̄portionabiles. tunc ipm nō tantum au-
 geretur quin magis et tamen nunq̄ esset
 bipedale. eo q̄ nunq̄ eēt sibi aliquod pe-
 dale additum. alio mō exponitur sic. ali-
 quantū et quātum lz maius. fm quā ex-
 positionem p̄dicte p̄pōnes non eēt uere
 In multitudine cathegoroātice exponit
 sic infinita multitudo. multitudo cui⁹ uni-
 tati non est finis seu ulim. Sinthegoro-
 romatice exponitur sic a quibusdā ali-
 quot et non tot qn plura. Al i exponit
 sic. aliquot et quotlibz sic unū duo et tria
 et sic sine statu. Infiniti in magnitudie ca-
 thegoroātice tenti. p̄p̄tates uident oēs
 iste. p̄ma q̄ infinitum non sit finitum. s̄
 n. finitum et infinitum termini sic opposi-
 ti. 2^a q̄ omnem quantitatem finitam
 infities cōtinēt. Tertia q̄ n̄ pluries cō-
 tineat quātitatē paruam finitaz q̄ quā
 libet finitam maiorem. Quarta uidet
 eē p̄p̄a ei et omni magnitudinē. q̄ quelibz
 magnitudo continens ptes maiores et mi-
 nores. pluries continet minores q̄ maio-
 res non coicantes. p̄z qz est cois ai p̄cep^o
 Quinta q̄ ablata ei q̄alibz quantita-
 te finita ipm non fieret minus. p̄z qz post
 maneret infinitum sicut et añ Sexta q̄
 ablata et quantacunqz quantitate fieret
 minus p̄z. qz totum respectu remanentis
 hēbat rōem totius et remanens partis.

nō totum est maius sua pte ex eōi aī con-
ceptione. Ex quib⁹ sequi uī q̄ impli-
cat contradictionē esse magnitudinem in
finitam-patet qz s̄z proprietates postas
ex ea eē sequūtur contradictoria. Juxta
q̄b queritur supposita eternitate mādi u-
trum tempus pretm̄ est infinitum indu-
catōe. Ad q̄ respondetur q̄ omne ten-
pus est s̄m̄ tā a pte ante- q̄ a parte post rō
quia omne tempus pretm̄ eo modo q̄
t̄pus est mensura-ergo s̄m̄. 13^a qz īplicat
q̄ m̄sura eo mō q̄ m̄sura eēt-īfita eēt-n-
ignota z per cōs nihil posset sua q̄tita-
te mensurare-ergo non esset mensura-anī
patet qz de ratione temporis ē esse men-
suram- sic supponitur ex. 4°-unde argu-
endo in forā sic nulla mensura ē infinita-
eo mō quo mensura omne tempus est m̄-
sura- qz rē. Cor^m sequi uidetur q̄b oī
tēpore preterito t̄nente annos z dies
fuerūt plures dies q̄ anni sē^r ex 3° ne qz
in quol̄z t̄p̄z finito t̄nente dies z annos
ita fuit. Tunc mediantibus his ponū-
tur 3° nes z ē p̄ma sinebatégoromatice h̄
est f^a-infinitur i magnitudine ē p̄z ga 2^a
exponēs est f^a-f. nō t̄m qn maius- qz nihil
est maius uniuerso. 2^a īfinita est longitu-
do- p̄z qz īfinita est linea giratiua ut dēz
fuit in p̄cedenti nōbili- s̄z tra sē^r īfinita
longitudo est- g^o īfinita in longitudine
est- et ultra z ergo īfinita in magnitudine
est- cui⁹ opposituz dicit p̄cedens 3°- et
t̄z cōia ultima qz omnis lōgītudo est ma-
gnitudo. Respondetur negando ul-
maz cōiaz- qz ibi arguitur ab inferiori ad
superius cum distributione- quia cum li-
magnitudo supponit sicut in exponen-
tibus in ista īfinita magnitudo est z in
2^a distribuitur in ista et quantuml̄z ma-
ior magnitudo est- uel in ista z non tanta
quin maior est- patet quia etiam ly magi-
tudo equiualeter distribuitur in ista in
finita magnitudo est. 3^a 3° est hec est
falsa- partes continui sunt īfinitē tenen-
do ly īfinitē eathégoromatice- patz quia
nulle sunt īfinitē scilic̄z nec due nec tres
et sic de singulis- et si dicas q̄ omnes sūt

accepte s̄ īfite- s̄z ē qz nulle sūt om̄s s̄ē
patet ex p̄cedenti nōbili. 4^a p̄pō hec-
est s̄la īfinitē ptes sunt in conti^o- expo-
nendo īfinitum quouis duoz p̄rimoz
modoz- p̄z qz si īfinitē sunt- tunc sūt ali-
quot et nō tot qn plures- ul^r z quotl̄z plu-
ra- mō hoc est falsuz qz sunt due et non
plures q̄ due put p̄z ex solutione dubi-
tatōis p̄cedentis. Quinta 3° inter īfi-
nitas ptes t̄nui est rō aīe discretiua p̄-
batur qz inter aliquot ē discretiua anime
et non inter tot- qn inter plures est rō ani-
me discretiua- ergo- rē- 3^a t̄z aīe p̄ p̄ma-
pte nō^m est et p̄ 2^a pte declaratur qz rō
discretiua inter tres- discernit inter ali-
quas- et ratio discretiua iter quatuoz di-
scernit inter plures uel discernere pōt et
sic in īfinitum. Sed 3° dices non sunt
īfinitē rationes discretiue- ergo nō inter
īfinitas ptes ē rō discretiua- 3^a t̄z- qz cum
alia z alia sit rō discernēs iter alio- z alias
ptes t̄nui si inter īfinitas est rō discre-
tiua- ōz q̄ īfinitē sint sue rationes discre-
tiue. 7° qz ratio discretiua inter duo
inter omnia mādi discernit- ergo non pōt
discernē inē plura- 3^a nō. aīe probatur
qz q̄b̄z enī est aliter duoz- mō rō discreti-
ua iter duo discernit iter oīa quoz q̄l̄z ē
aliter duoz- eo q̄ non potius discernit in-
ter hec duo q̄ inter que uis a^a. Consi^r
qz nulla sunt plura duob⁹ ergo- rō discre-
tiua inter duo inter tot discernit- q̄ nulla
pōt discernere inter plura cōia uidetur nō
et aīe p̄z p̄ dicta p̄ius. 7° confirmat
sic inter q̄t̄z ptes sorteo pōt discernere-
tot ptes sunt i cōti^o s̄z inter īfinitas ptes
sor- pōt discernē g^o- īfite ptes sē i cōti^o- 3°
est s̄la iux̄ p̄dicta- ergo aliqua p̄missaz- n̄
maior- g^o minor que fuit- 3° s̄z si 3° esset
uera- sequeret q̄ intellectus human⁹ eēt
īfinitē uirtutis cōis ē f^m p̄ cōia- nā siml^r
pōt īfinitos conceptus distinctos i se
formare i^r est īfinitē uirtutis mō si sor- in-
ter īfinitas partes continui est discreti-
uus sequitur quod ipse s̄l^r pōt formare
īfinitos conceptus g^o intellect⁹ sor- erit i
finitē uirtutis Consi^r qz maioris s̄tut]

eēt discernē inf. 3^a. q̄ lē duo. celis pib^o. r
ad huc inf plura maioris. g^o discernē inf
infinita ē infinite uirtutis mō intellectus
p̄ clusionē iter ifinitas partes est discre
tiu^o ergo ē infinite uirtutis. Pro intel
lectu istoꝝ est nōndum. qz inter r̄ discer
nere denotāt dīones; un̄ de inter. ma^m est
r̄ de discernere p̄z qz tñ ualet sicut diui
sum cernere. Secundo aduerte q̄ tri
plex ad min^o ē in mēte discretiō nostra
nāl. p̄ma ē discretio. qua actualiter inter
ptes numerari q̄lz seorsū fecerit. p̄p̄ r̄
disticto ceptu ab alia ut numerādo u^m
duo tria. 2^a ē distictio q̄ appredim^o d̄beria
te sūmaz ex tali discretiōe clusaz ut nu
merando modo p̄dicto ad centū. dimittē
do cept^o numāles p̄cedētes tenerē cēte
narius clusus numerādo. 3^a ē q̄ sumū
p̄ adequationē similiter p̄portionalē nu
meratoꝝ. ad non numerata. ut si scio q̄b
h̄ ē due medietates discernēdo it̄ eas. scio
q̄ ē centūz centessime. uel mille millesime
eadem rōne. qz q̄ rōne est. sue medietates
eadem rōne est. sue centissime uel mil
lesime. r̄ sic discretio numeralis d̄ esse
iter aliqua. quoz neutꝝ disticte scēno ab
alio. Nō eiz oꝝ si scio q̄ hoc est centum
centissime q̄ p̄p̄ter hoc determinate ap
p̄ndā aliquam eius centessimaz. per hoc
respondetur ad rōnes factas ad p̄maz. q̄
infinite sunt rōnes discretiue. qz discreti
uum ampliāt. oēs tñ rōnes discretiue q̄
sunt. sunt finite. q̄uis infinite possunt eē
Ad 2^{am} dicitur. q̄ est flā rō discretia
inter duo inter oīa mundi discernit. qz lz
rō discretiua comunis duoz inter quelz
duo discernē possit. n̄ tñ discernit iter 3^a
l̄ 4^{or}. et p̄portio ei^o n̄ uiz. qz l^m ē q̄ iter
oīa discernit quoz q̄bz est aliq̄b duoz.
Ad confirmationem p̄mā ce^o. nulla eē
plā duob^o partibus p̄tinui. r̄ ne^o 3^a. rō
discretiua r̄. causa ē. qz ut dietuz ē inter
denotat dīones. lz ergo nulla sint duob^o
plura tñ bñ inter plura q̄ inter duo est
rō discretiua. s̄. inter 3^a. uel 4^{or}. ē. n. diuisi
ō inuicem iter plā discretio iter q̄tuor q̄
iter duo. un̄ h̄ cl̄sio inter infinitas ptes

continui est ratio anime discretiua pro
pter li inter denotans diuisionem signi
ficat quod iter quotquot partes p̄tinui
est rō anime discretiua discernendū unaz
p̄tra aliam. inter quotlz plura diuisi pōt
sic discernere et hoc ē ueꝝ qz sic discreti
one que ē inter medietates maiō est que
est inter trigessimas r̄ adhuc iter plura est
q̄ ē inter centessimas q̄uis cētesse nō sint
plura q̄ due medietates discretionem
enim eē inter plura non importat illa eē
plura inter que est discretio. sed quod
discretia rō plures partes p̄tra inuicem
discēnit Ad 2^{am} firatōez negat̄ discer
sus qz h̄z maioris n̄ ē p̄terita minoris un̄
d̄beret sic s̄biūmi. lz due medietates sūt
a^o r̄ ptes. inter q̄s aīa potest discernē ergo
due partes sunt in p̄tinuo et si sic b^o for
maretur. sed ifinite sunt ptes. d̄icē^o esset
bonus sed b^o esset f^o exponēdo infinite
mō p̄dco. Ad 3^{am} ne^o 3^a. qz non sequi
tur nō est dare maximū pōd^o q̄b for. pōt
portare. ergo for. est infinite uirtutis sic
nec i p̄posito nō est maximā multitudinē
ptiū iter q̄s aīa pōt discernere. ergo aīa
est infinite uirtutis non enī. oportet uir
tutem esse terminatam ad maxi^m q̄ pōt
sed sufficit q̄ sit teriata ad mi^m q̄ nō pōt
r̄ ratio adducta bñ p̄bat forte. q̄ nō iter
infinita est rō anime discretiua discretiōe
p̄mo modo dicta sed n̄ cludit de discre
tione tertio modo dicta. qz minor ē flā
qz rō inter infinitas ptes discretiua. pōt
s̄l̄ iformare ifinitos cept^o de illa discre
tione si eim discretiue anime discretiua
inter millestias tertio mō discernēdinon
p̄pter hoc oportet me habere alterius
millesime ceptum singularem et p̄p̄uz
sed hoc oꝝ in discretione p̄mo mō dicta.
Ad tertiam dubitationem ponuntur
p̄p̄ones faciles p̄ma est. impossibile est ali
q̄b lignum eē diuisum in om̄es suas ptes
p̄portionales p̄tr̄ se habentes p̄z qz pō
s̄ito q̄ lignum tangat colūnā a. r̄ diuidit̄
uerfus eam. non remouendo partes per
dīones a suo situ tria sequit̄ ad oppo^m
cl̄sionis qz sequitur lignum esse diuisus

in omnes suas partes pportionales. An
 se habentes sine hoc q aliqua mutauerit
 situm uersus columnam ad quam ante
 diuisionem tetigit lignum ergo aliqua
 partium diuisarum tangit columnam et
 p totum lignum tetigit columnam. et p di
 uisionem nulla pars mutauit situm. ergo
 o3 q post tangat aliquam partium. yma
 ginatio enim non capit. post nullam priu
 tangere collunnam. nisi sit mutatus situs
 collunne aut partium. similiter sequitur
 q post diuisionem nullam partium ligni
 tangit collunnam. qa non est indiuisibilis
 eo q nulla est talis in continuo. nec diuisi
 bilis. qa non esset in omnes partes diuisi
 bilis. **Z^a** ppō impossibile est aliquā potēti
 am. i qualibet parte pportionali hore se
 quentis. pducere lapidē pedale. p3 qz nō
 est hoc magis pedale. q3 sti^m diuidi i q3
 pte pportionali hore i duas ptes pporti
 onales. An se hntes. q est tra pcedētes
 et si hoc est possibile faciat deus talez la
 pidem p hunc modū. q qmlz pedale pro
 ducat stingēdo colūnaz. et nō admoueat
 p^m qn ponat 2^m. sequit q trāfacta hora
 si aliq lapis tangit colūnam. a. q ille fuit
 pductus in ultima pte pportionali. eo q
 si fuisset ulterior pduct^o. ille nō tetigisset
 colūnaz sed fuisset admot^o. et sic eēt dare
 ultimam ptem pportionalē stinui. si nul
 lus tangat colūnam. et contra casum quia
 nō debebat. pcedens admoueri. qn seqns
 poneret. Tertia sequi v^t q non pōt eē
 magnitudo infinita. patet qa si esset. posset
 maxime esse p hoc q deus sic pduceret
 in qualibet pte pportionali alicuius ptis
 lapidem pedale. et hoc mō nequit eē p di
 cta. et ad hoc facte sūt rōnes. Et si dica
 tur. q in aliquo continuo sūt ifinite ptes pe
 dales distincte. 2° qa sunt ifinite ptes eq
 lis q3titat. tertio quia sunt ifinite ptes eq
 les alicui certe. date. q magnitudo ifinita
 et pbentur aītia secūdi et tertij argumēti
 inductiue. quia sūt due ptes eqles et tres
 et sic sine statu. Negant cōtinue. qz i pmo
 argumento o3 addi. q essent ifinite ptes
 pedales nō coicantes. modo B nō est uep
 de aliquo continuo. in bipedali enī sunt ifi

nite ptes pedales distincte. s. due non coi
 cantes et tertiu pposituz ex duob^o semipe
 dalib^o medijs. et quartū ppositū ex q3ta
 uni^o et trib^o quartis alterius. et sic i infi^m
 sed hec coicat. In alijs duob^o argumē
 tis. aītia sūt uera. qz ly ptes eqles suppo
 nit p fute tm. et nō illatuz est f^m. et iō nō
 nō ualēt Et si dicat. q pbūs in 3° negat
 in continuo eē ifinitas ptes equales. dicat
 q itelligit q nō sunt ifinite equales huic
 certe date demōstrādo pte q3tūcūq3 par
 uaz. Itē si dicat. q i pedali sūt ifinite par
 tes pedales. nō coicantes. qz sunt ifinite
 ptes pportionales. diuidēdo f3 latitudi
 nez. quaz quelz est pedalz longa. dicat q
 nō nō ualēt. ē pedale in lōgiendine ergo
 ē pedale qz nō ē pedale. nisi sit pedale fm
 trinā dimēsiōnez. Quarta ppō infinitum
 cor^o pōt eē. tenēdo infinitū sinchategoro
 maticē p potētiaz diuinam p3. qz aliq3tuz
 et q3tūz maius. Quinta. ifinita longitudo
 curua de facto est. p3 de linea giratiua.
 Sexta i qualz pte pportionali hore seqn
 tis. deus pōt facere lapidē pedale. p3 idu
 etiuē. et si dicat. ponat i eē. dicat q sic d3
 poni in eē. in illa pte fecit lapidē pedalem
 i ista fecit lapidē pedale. et i illa fecit p sin
 gulares. et qz q3 illaz singularū ē polis
 ulis diuisa de possibili ē uera. s3 dicere
 q hec pposita ē uera. pole ē i q3libz parte
 hui^o hore. pmas eām pducere lapidez pe
 dalē. qz oēs singulares ei^o sūt poles et sibi
 inuicē composibiles. Rñdebit q illi uli
 corrdē pnt ifinite singlares. f3 q sūt in
 finite ptes pportionales hore Ex quo
 se^r q impole ē illi^o ulis oēs singulares p
 quas debēt poni i eē eē forātas. qz nō pnt
 formate eē nisi finite. pp qd rñr ad arg^m
 pcedēdo q oēs singlares q sūt. ul^o pnt for
 mari illi^o ulis se poles et sibi inuicē pposi
 biles. et negat nō nō ulis est polis qz ille
 singlares nō sufficiūt ad ueritatē illius
 ulis. s3 si ad ymaginationē capere^r copula
 tiua pposita ex ifinit^o singularib^o illi uli
 corrdētib^o. 2^a eēt ipolis. et si alliget maxia
 cois q ad ueritatē ulis suffic^r uitas omniū
 singularaz suarum. dicatur q hoc ē ueruz
 ubi ille singlares sunt omnes singlares

illi ubi coincidentes. s; hoc non ē in ppositio-
to. hoc de toto 3° sint breuiter scripta.

Equitur quart^o liber phisico
rum i quo phisic^o determinat de
passionib^{us} extrinsecis rerum
nāliū. s. de loco uacuo r tpe
que dicunt^{ur} passiōes extrinsece eo q^{od} res
nāles dicunt^{ur} eē in loco r tpe tanq^{am} i extri-
secis eis. uacuu aut ab antiquis reputaba-
tur eē locus. r iō ad mo^o loci pa^o extrin-
seca appellatur q^{od} continet tres tractat^{us}. in q^o
p^omo de loco. in 2° de uacuo i 3° de tpe b^o
terminat. Circa que p^o nōduz q^{od} phisic^o
in p^o q^orti probat q^{od} ad naturales phisic^o
spectat cōsiderare de loco q^{od} ad que spec-
tat cōsiderare de motu spectat cōsiderare
de loco. sed ad nālem phisic^o spectat cōside-
rare de motu q^{od} rē. maior p^o q^{od} p^oma spēs
r p^oma motus ē mo^o localis q^{od} sit secundū
locū. r minor p^o ex dictis in tertio. 2° p^o
bat q^{od} lo^o ē aliqd. q^{od} si receptaculū i quo
diuersa corpora sibi in uicē succedūt per
motū ē locus ē. sed tale receptaculum ē. q^{od}
rē. maior p^o q^{od} tale receptaculum nihil ali-
ud ē q^{od} locus. Est enī cōtinēs extrinsecus
immediatū cōtinēs. q^{od} uocat^{ur} locus. minor p^o
q^{od} in eodem uase i quo ē aer prius erat a
qua. uase nō mutato. q^{od} receptaculū tale ē
Tertio pbat q^{od} locus h^{ab}et uiz cōseruatiū
locati q^{od} al^{ter} nō esset rō q^{od} diuersa cor^{po}
nālia exntia extra suum locū nālem nō p^o
hibita mouerēt ad ipm nisi q^{od} locus nāl^{is}
habet uiz cōseruatiū locati. 4° distinguit
locū q^{od} duplex est locus. s. p^orius r ē qui
cōtinēt locatum r nihil aliud r intellige et
nullā s^{ub}stā aliam q^{od} nō est pars locati ali^o
ē cois. s. qui cōtinēt locatum r aliquā s^{ub}stā
alia n que non ē pars locati Quinto di-
stinguit modos eēndi. in. ut uideatur quō
locatum d^{icitur} esse i loco r sunt octo. p^omus
partēs in toto r sic esse i alio ē esse ptem
illius. 2° est totius in p^oribus r sic esse in
alijs est esse illa simul accepta. 3° sic spēs
in genere r sic esse in alio ē esse inferi^o ad
illud. 4° sicut genus uel d^{icitur} in spē r sic
esse in alio est esse partē ponēdam in d^{if}fi-
nitione illius. quintus ē sicut forme i mā

r sic esse in alio est esse formā illius. sext^o
ē sicut motus ē in mouēte r sic esse i alio
est eē in potestate effectiua illi^o. septim^o
ē sicut uirtus i beatitudine r sic eē i alio
est ordinari in ipm tāq^{am} in fine. octauus
modus ē sicut contentum in continuo di-
uiso r sic esse in alio est esse sicut locatus
in loco. ^{h^{ab}et} mōi ponunt i duobus metris
compendiose. a. p. his pano sic inst^{it} pars
toti spēs. genus. calor igni. rex in regno
res in finite locus q^{od} locato. r scias q^{od} sunt
alij modi essendi in. sicut motus est in tē-
pore. mensurabile est in mensura. ^{h^{ab}et} de
nominatiue est in subiecto. seu p^oria pas-
sio in subiecto. sed primi octo modi sunt
magis consueti numerari. Sexto que-
ritur utrum idem sit in seipso r respōdet
q^{od} b^o est aliquid in seipso r ratione partis
ratio quia frequenter totum denominat^{ur}
ab una parte que pars est in p^omo modo
essendi in toto ut homo dicitur simus a
naso qui nasus est in ipso homine sicut
ergo dicitur in homine simo qui nasus a
quo homo dicitur simus est in homine
r anfora uini dicitur in anfora uini. quia
uini est in anfora uini a quo uino deno-
minatur anfora uini Secundo dicit q^{od}
nihil est in seipso. s. per se r p^omo. s. rōne to-
tius. pbat inductiue. q^{od} uel totum esset i
se rōne illi^o totius immediate. r hoc non
quia quicquid ratione totius immediate
est in toto hoc est pars illius totius. patet
inductiue. sed totum ratione totius imme-
diatē est in toto. ergo totum est pars sui
ipsius. uel esset in se mediante alio r sic es-
set penetratio corporum. ut si tota anfora
uini esset cathegozomatice esset in seipsa
mediante alio. o^{mn} illud aliud esse pping-
us anfore uini q^{od} ipsa sibi inst^{it}. eo q^{od} medi-
ante illa ipsa esset solum in se. r sic o^{mn} q^{od}
ipsum anfora uini penetraret. Septio
ponit conditiones loci p^orijs que sunt no-
uem. p^oma locus p^orius est immediatum
continens locatum. p^o q^{od} nominis. secū-
da locus nihil est locati suple intrinsecus
patet quia locatum in aliq^o loco quando
q^{od} recedit ab illo loco r non recedit ab a-
liquo intrinsecus sibi. Tertia q^{od} locus est

equalis locato. Quarta nulli corpori naturali suple grani uel leui deficit locus i-omne bz locum. Quinta loc^o est sepabil^{is} a locato. ⁊ ecōtra siue alicui⁹ illorū corruptione. Sexta omnis loc^o habet sursum uel deorsum. i- spēs loci oēs sunt p^ote in bis. i- sursum deorsum. añ retro dextrum ⁊ sinistrum. Septima ē q^o omnia cor^a naturalia existia extra suum locum nālez natural^{it} mouentur ad eum si nō sint p^obita. patet experientia. Ex quib⁹ infert octauaz q^o in p^otinuo non est res sicut in loco. sed sicut pars in toto ē sequit^{ur} ex 2^a q^o locus nihil debet esse locati. Et nona q^o in p^omo ultimo. i- in ultimo immediato ipsi rei locate continēt^{ur} diuissim est res tāq^{uam} in loco. p^o quia illud ē loc^o in quo locatū per se mouetur. nō solum ad ei⁹ motum. s^{ed} sic mo^o in tali ultimo cōtinēt^{ur} diuissim ergo ⁊c. etiā t^{er} ultimo oēs cōditiones loci p^o enumerate habent. cōueniunt ubi s^{ic} d^{ic} cōmentator q^o ex dictis nūdum habetur q^o locus sit ultima superficies corporis cōtinēt^{ur} quia qui poneret. locū ē spacium sepatūz omnia saluaret que dicta sūt de loco. sed benebēt^{ur} ex eis q^o qui ponit locum esse ultimaz superficiem corporis continēt^{ur} saluat loci p^oprietates. Octauo probat q^o locus est terminus corporis p^otinentis p^obatur. quia locus est ut p^obatur est. ⁊ ideo oportet q^o aut sit materia aut forma aut sp^om sepatūz aut termin^{us} corporis p^otinentis sed nullo mōz potest dici p^oter ultim^{us}. ergo loc^o est termin^{us} corporis continēt^{ur}. maior p^o ex sufficiēt^{ur} diuisione minorē probat. p^omo q^o non sit mā nec forma. i- extrema superficies rei locate s^{ed} quia locus nihil est rei locate mō sic nō est de his. 2^a q^o locatūz pōt remoueri a suo lo^o ⁊ distat ab eo. nō aut pōt remoueri a sua mā nec a sua forā seu etiā distare. 3ª patet q^o locus nō est spatiū sepatūz penetrans ipm locatūz sicut si quis existimaret inter lafa pinte ēē spatiū inceptūz ita longū latum ⁊ pfundum sic ēē iterceptum sine hoc q^o cederet. q^o frustra poneretur tale spatiūz q^o ⁊c. nō tenet. añ pat^{et} quia quo ad replendūz pintaz sufficit cor

pus ingrediens ⁊ ad p^otinendum seu locatūz sufficit superficies pinte circūdans illū 2ª partes ēēnt p^o se in loco sicut totūz uel solum totus mūdus d^{ic}etur per se in loco q^o est i spatio sibi equali ⁊ sic quelibz pōt erit per se in loco. quia quelibz est i sp^o sibi equali sicut totūz. ⁊ cuz infinite sint ptes se^u q^o infinite ēēnt loca distincta non colcantia uel solūz dicitur p^o se in loco q^o occipat tōle sp^om q^o nullus d^{ic}et. Ad d^{ic}it^{ur} q^o locus crederetur esse materia quia recipit sicut locus. tamen quia i ea sit mutatio sicut in loco. ⁊ etiam quia sicut materia nequit esse sine forma. ita nequit ēē locus sine locato. tamen ille mo^o recipiēdi differt. materia enim recipit formaz locus compositum. materia facit unum cuz forma quam recipit locus uero cum locato. Crederetur autem locus esse ultra superficiem rei. quia cōtinēt ⁊ terminat rem locatam etiam illa superficies. etiam uez est q^o hoc aliter est ⁊ aliter quia locus cōtinēt ⁊ terminat extrinsece extrema superficies continēt ⁊ terminat intrinsece. Nono probat q^o locus est immobilis. i- non est de rōne loci q^o moueatur ad motūz locati. quia per hoc d^{ic}et locus a uase. nāz iste terminus uas significat locum prout ad eius motum simul mouetur locatūz. ⁊ iste terminus locus significat locum. nō sub ea ratiōe qua mobilis ad motum locati sed potius inq^uitum locatum mo^o ad ipm. Ex quibus iō infert diffinitionem loci q^o est cōp^o p^otinentis immobilis p^oimum et exponitur q^o est terminus corporis cōtinēt^{ur} tis immediatus locato ⁊ diuissus ab eo. p^om immobilis. i- de cuius rōne inq^uitum est locus nō est q^o moueatur ad motum locati dicitur immediat^{us} q^o terminus distans nō est locus ut superficies cōnexa spere ignis nō est locus p^oprius aeris dicitur diuissus q^o terminus p^otinēt^{ur} nō est locus ut d^{ic}em est. Undecimo infert q^o totus mūdus seu anima seu celūz sup^omūz nō sunt i loco p^ose sed per accidens. p^o q^o mūdus solum rōne partium suarū ⁊ celūz rōne cōtōtoz ⁊ sui mot^o quo mutat^{ur} sicut anima ratione

ppositi rōe cui⁹ est p⁹ dicitur esse in locō
 bec aut est in loco esse ratiōe alterius. q̄
 per acciōs r̄ nō per se. i² q̄ celuz rōe
 sue sup⁹ficiē inferioris ē locus cois oīuz
 sub eo p̄tōm; patet ex descriptione loci
 cois. i³ infert q̄ q̄libet ens nāle nāl⁹
 fertur ad suuz locum cum est extra ipsuz
 p³ q² locus rōne silitudis quā h³ cū loca⁹
 est nāl⁹iter p̄seruato locati i⁴. q̄ q̄lib⁹
 ens naturale nāl⁹ quiescit i suo loco nāl⁹
 p³ quia pars nāl⁹iter quiescit in suo toto
 mō locatus habet se ad locuz quo dāmō
 tāq̄ pars diuisa a toto q̄ p³ q² aqua loca
 ta ab aere est in potētia aer. aer autem q²
 dignior habet se ad eam tāq̄ actus pars
 autē est ipius potentia sicut s̄m forme ut
 entis in actu. q̄ locus ē quodāmōdo to^m
 respectu locari. intelligit istud q̄ locatus
 est pars loci ad istuz intellectū q̄ locatus
 est minus nobile r̄ per oīs habens se in
 nā per modū potentie r̄ locus nāl⁹is mag⁹
 nobile r̄ per oīs h̄nt se per moduz actus
 sic ergo potentia dicit⁹ pars act⁹ ut entis
 in actu sic locatus imprope r̄ silitudinarie
 dicitur pars loci naturalis. sic enim aqua
 loc⁹ terre nobilior ē ea r̄ aer aqua r̄ ignis
 aere r̄ celuz igne. r̄ pp hoc q̄libet istoz
 inferiorum naturaliter quiescit euz est s̄
 superiori tāq̄ locatum in suo loco pprio
 r̄ naturali Circa istam māz q̄ri p̄sueue
 runt. c. per ordines. primuz utruz locus ē
 equalis locato. 2^m utruz locus est sup⁹fici
 es corporis cōtinētis. 3^m utrum locus est
 immobilis. quartū utrum diff⁹ loci est bo
 na. quintum utrum terra ē in aqua tāq̄
 in loco pprio r̄ naturali. p̄portionaliter
 dicitur de aqua respectu aeris r̄ aere res
 pectu ignis. sextum utrum celum est i lo
 co. pro primo notanduz est. q̄ locus capi
 tur dupliciter. proprie r̄ cōmuniter. p̄pe
 dicitur superficies corporis cōtinētis ex
 trinfeci imediata locata. cōmuniter dicit⁹
 aliq̄b quiescens seu non similiter motuz
 in ordine ad quod percipitur aliqua res
 moueri. seu ē respectu cuius superficies
 cōtinens rez dicitur eē locus nāl⁹is illius
 rei. q̄ autem prima acceptio loci sit bona
 mani^m est quia ē cōmunis. sed de alijs p³

ex modo loquēdi. si enim quera⁹ ubi mo
 uet sol uenient dicit⁹ circa terras. r̄ sic
 terra uenient r̄ndetur de sole ad quōndē
 querentē ubi sol mouetur. que tamē ma⁹
 fesse querit de loco. sicut si queras ad. quē
 locuz corpus simpliciter graue mo⁹ nāl⁹iter
 nō p̄bitum. r̄ndetur ad centz. tñ nō est
 centz locus nisi. 3° mō sic. s. q̄ respectu e⁹
 sup⁹ficiēs p̄tinēs terraz uocatur locus nāl⁹
 in p̄posito autem locus accipi debet p
 p̄rie per superficiem corporis cōtinētis
 item debet capi pro loco p̄prio. 2°
 aduertendum ē q̄ locus est sup⁹ficiēs cor
 poris p̄tinētis diuisim r̄ imediata loca
 to sicut statim post dicitur. Tertio ad
 uertendū est q̄ non est aliqua superfities
 non p̄funda. sicut dicitur in c. i. omnis
 sup⁹ficiēs habet profunditates. Ex quib⁹
 sequitur q̄ cuiuslib⁹ rei infinita sūt loca
 p̄pria. q² quelibet superfities corporis
 p̄tinētis diuisim imediata locato est locus
 p̄prios illius contenti. per 2^m. modo
 infinite sunt tales superfities. puta ut ul
 tima. tertia uersus locatum. ultima 4^a ul
 tima millesima r̄ sic sine statu. 2° sequit⁹
 q̄ locus p̄prios aliquis est minor loca
 to. aliquis maior. r̄ aliquis equalis. patet
 p̄mum. quia dolium continens uinum est
 locus p̄prios uini. r̄ cum q̄ritas rei attē
 ditur s̄m tres dimēssiones sibi cōbinatas
 patet q̄ est multo minus q̄ uinum. si eniz
 asseres colligarentur multo minus spatii
 replerent q̄ uinum. secundo etiam patet
 quia posset capi superfities aeris que est
 locus p̄prios alicuius contenti in aere
 tante profunditatis q̄ secundum omnes
 tres dimēssiones esset maior illo locato
 r̄ sic etiam sūmi posset q̄ esset equalis.
 Tertio dicitur q̄ locus p̄prios est e
 qualis suo locato quolibet trium modo
 rum. p̄mo s̄m continentiam. q² p̄cise tāti
 continet r̄ p̄t continere s̄m talem dispō
 nē q̄ est locatus r̄ nō p̄tinēt min⁹. q² seq̄
 ref⁹ q̄ nō p̄tineret to^m locatus. nec ēt p̄tinēt
 maior. q² tunc non esset locus plenus illo
 locato. r̄ per consequens aliqua pars loci
 esset uacua q̄ est falsum. r̄ hic modus est
 p̄prios equalitatis quemadmodum si

for. pōset portare centū libras ⁊ nō plō
diceremus q̄ centum libras sunt equales
potentie for. ⁊ nōnter dī fm̄ talem dispo
sitionem. qz si locus quadratus fieret spe
ricus. aut cū sit pfundus plus latera extē
derentur plus contineret eo q̄d oīuz cō
porum isoperimetroꝝ sphaera est capaciss^a
Z^o q̄ p̄ eandem uisā ducendo dyametrū
loci terminatū exclusiue ad superficiem
concauam loci ⁊ dyametrū locati termi
tam inclusiue a circumferentia locati due
dyametri eēt equales. ⁊ hoc p̄ qz eēt u^a
⁊ eadem dyameter. Tertio q̄ equalis est
mensura mensurans superficiē concauā
loci ⁊ mensurans cōnexā locati. ⁊ hoc
fm̄ ptes p̄portionales loci ⁊ locati. Sed
dices tu. utriū superficies que est locus ⁊
superficies locati ei imediata sunt equa
les. rñdetur q̄ si capiatur superficies lo
ci ⁊ locati equalis pfunditatis maior est
superficies loci. qz ex quo dyametri sunt
equales maior est ambiens ⁊ continens
aliam. sed si pfunditates capiantur inc̄
les stat q̄ maior sit superficies loci q̄ lo
cati ⁊ eēt pōt superficies locati capi tante
pfunditatis ultra superficiem loci q̄ ma
ior sit superficies locati q̄ loci. De 2^a
dubitatione satis dicit ph̄s in lfa. iō bre
uius transeundo. Sciēdum est q̄ qua
tuor erant modi dicendi de loco. p̄mus q̄
locus eēt m̄ eo q̄d est receptus ⁊ locus
eēt secundus q̄ eēt forma. i. exterior super
ficies rei. eo q̄d illa terminat ⁊ continet lo
catū corpus. ⁊ he. due satis sunt p̄us im
p̄bate in recitando p̄cessum ph̄i. 3° q̄ lo
cus eēt spaciū separatum longum latū
⁊ pfundum contentum inter latera conti
nentis corporis recipiens corpus locatū
sine sui cessione. 4° q̄ locus tunc eēt ter
min^o corpis cōtinētis. quo p̄misso sit p^a 5°
locus non est tale spaciū. p^r qz uel ta
le spaciū eēt subā ⁊ hoc nō. qz nō poss^t
dici cuius sp̄ci eēt in genere subē. Itē q̄
fm̄ nō ita bene determinarent sibi alius
locum. sicut alie subē corporē. nec access^s
qz access^s nequit eēt sine subē. 2° tale spa^m
uel ponere ad extendendum m̄am ul' for
mā locati. ⁊ hoc non. qz sunt p̄ suas p̄pas

dimensiones sufficienter extense ad locū
dū illas dimensiones que nō a p̄sit recipi
sine talibus dimensionibus ⁊ si sic cuz il
le dimensiones loci ⁊ ille locati sunt eius
dem rōnis. oꝝ q̄ ipse dimensiones loci eēt
hērent alias dimensiones eas recipientes
nō. n. est potior rō de dimensionibus cor
poris locati q̄ de eis ⁊ per cōs eēt p̄ces
sus in infinitum in dimensionibus. 3° qz
dimensiones penetrarent se. s. loci ⁊ loca
ti. sed dices q̄ hoc non eēt inconueniens
sed inconueniens eēt de dimensionib^o cor
porum. hoc nihil ualet. qz formis p̄ribus
nō repugnat penetratio ut albedo dulce
dini lactis. nec eēt mē ⁊ forme repugnat. so
lis q̄ dimensionibus repugnat in q̄ sūt
dimensiones. q̄ eēt dimensiones loci ⁊ lo
cati h̄nt eandē n̄m in q̄ sūt dimensio
nes. ⁊ repugnat dimensionibus locati re
cipere eoz^o siue hoc q̄ cedant. eodem mō
repugnabit dimensionibus locoz. Se
quitur 2ª conclusio ⁊ rñsalis. q̄ locus ē
terminus corporis continentis capiēdo
locum p̄mo modo. patet qz cum sit locus
alterum quatuor modozum dictozum ⁊
non sit aliquod p̄morum trium. iuxta di
eta. relinquatur q̄ est quartum. 2° qz fio
corporis continentis omnes cordictiōes
⁊ p̄p̄tates loci conueniunt sicut p̄z idu
ctiue exponendo eas sicut fuerant sup^r
exposite. Sed dices quare cum oīs sup
ficies sit corpus nō dī locus ita bene om
ne corpus sūt terminus ul' superficies cō
poris continentis. Respondetur q̄ locus
dicitur locus in q̄ est sil' cū locato. mō n̄
in q̄ est cor^o est sil' eo q̄ pfunditates lo
ci ⁊ locati se nequeunt penetrare. sed so^m
simul est in q̄ est superficies. s. fm̄ lon
gitudinem ⁊ latitudinem. quelibet. n. p̄
longitudi s loci tangit aliquam ptem lo
cati. similiter ⁊ quelibet p̄ latitudinis. n̄
sic est de qualibet pte pfunditatis. Cor^m
p̄m. aliquid cōtinue gescit ⁊ tñ cōtinue ē i a
lio loco. p̄z de colūna lapidea gescēte i cā
po circa quā uēt cōtinue apoztat nouū ae
rē. 2° aliquid cōtinue mō localz. q̄ tñ cōtinue
est ⁊ manet in eodem loco. patet de uino
moto cuz cado ipsū cōtinete. Tertiu^o q̄

nis loc^o sit superficies. tñ n̄ d³ dici q^o loc^o ē
 lōgītudo ⁊ latitudo. p³ q^o illa p^ope n̄ ori
 nent nisi rōne subē per eas exīse. 4^m
 locus d³ dici superficies longa ⁊ lata seq^o
 q^o tū sit superficies ⁊ non abstractiue se^o
 q^o concretīue. Tertia conclusio locus
 nō est superficies corporis continentis ca
 piendo locum 2° aut tertio modo. p³ q^o ga
 2° est fixum uel nō taliter motum respe
 ctu cuius aliquid percipitur moueri. ⁊ 3°
 d³ sit^o respectu cui^o superficies continē
 d³ locus naturalis. ⁊ neutrum hor^o est sup
 ficies corporis continentis sic. n. centrū pos
 set dici locus. hec de secundo. Quātuz
 ad tertium sciendum est q^o cōmentator di
 cit tria. p^o mō q^o locus est mobilis. p³ q^o
 est pars corporis ⁊ omne corpus ē mobile
 2^m q^o locus non est mobil^o per se subaudi
 q^o diu est locus. p³ q^o pars non mouetur p
 se. modo locus est pars corporis continen
 tis. 3^m q^o locus nō de necessitate mouetur
 ad motū locati. p³ q^o locatum pōt mouēi
 a suo loco q̄ ⁊ c. ⁊ per cōs tunc mouetur.
 lz ille locus non mouetur. ⁊ sic cōmentatō
 uult q^o illa particula immobil^o i diffinitōe
 d³ sic exponi locus est immobilis. i. non p
 se mobilis. nec ēt de necessitate mobilis
 ad motū locati. p q^o dicit p^o m̄ distin^o xif
 se locū a materia ⁊ forma locati. q^o illa de
 necessitate mouent^o ad motum locati. con
 clusiones be uere sunt. sed forte non suffi
 ciunt. q^o turre beate marie uirgis dicū
 mote localiter. nec locus ear^o motus fuis
 se a p^oma earum p^oductione. ⁊ tñ non secū
 dum modū cōmentatoris pōt dici quō il
 lud intelligat. pp q^o alij dicunt q^o ad lo
 cum duo concurrunt. s. māle ⁊ est superfi
 cies corporis continentis. de quo tenēde
 sunt conclusiones cōmentatoris. Aliud ē
 formale ⁊ est distantia uel p^opinquitas ad
 celum ⁊ ad centrū ⁊ ad cetera quiescē
 tia. ⁊ p^o m̄ hoc formale locus dicit^o immobil^o
 ad istum intellectuz q^o q^o diu manet eadē
 distantia uel p^opinquitas locati ad celuz
 ⁊ ad centrū ⁊ ad cetera quiescentia ipsuz
 d³ manere in eodē loco qualzeunq^o supfi
 cies continens ipm̄ mutet. ⁊ hec opinio ē
 uera quo ad mentem sed male de uirtute

sermonis deducitur. q^o distantia uel p^o
 pinquitas quam uocant formale loci est
 ita bene mobilis sicut superficies quam
 ponunt māle. q^o distantia est aer uel aliō
 medium interceptum inter rem locatam
 ⁊ aliud quiescens uel fixum. constat autē
 q^o aer est bene mobilis sicut superficies cō
 poris continentis. ⁊ iō de hac mā p^ont pōi
 p^opositiones faciles. p^oma. ois locus est p
 se mobilis. q^o cum nō sit superficies indiu
 sibilis. ois locus est corpus partiale. ⁊ si
 diuideret a toto posset bene p se moueri
 2° 3° turre beate marie uirginis ul
 alia huiusmōi n̄ dicunt eē in eodē loco i
 quo fuerunt ante annū. capiendo locū p^o
 mō. q^o nō sunt in eadē superficie aeris conti
 nentis sed capiendo locū 2°. q^o equales
 distantiam h^ont ad alia fixa quiescentia. ⁊
 eadem d³ idem locus qui tunc. q^o distan
 tia est eadem. i. equalis earum ad alia qui
 escentia eque fuerunt tunc Tertia loc^o
 d³ immobilis in l^ora ad istum intellectum.
 q^o nō cōpetit loco in q^o d³ locus mouēi
 ad motū locati. p³ q^o nō cognoscimus lo
 cum nisi uidissemus transmutatōem loca
 lem. ⁊ per cōs motum de uno loco ad ali
 um. per p^om̄ in l^ora. q̄ per motum rei de
 uno loco ad alium. loco non moto cum lo
 cato locū cognoscimus. ⁊ per cōs locum
 cognouimus eē locum sub rōne immobili
 tatis eiusdem. i. q^o non taliter motus sicut
 locatum. ⁊ sic nō est de rōne loci q^o moue
 atur ad motum locati. un̄ sicut impositū
 est uas ad significandum locum. pat ipse
 sil^o mouetur cum locato sic impositus est
 terminus ille locus ad significandū locū
 in q^o pōit locatū moueri local^o ipso loco
 non moto uel non tal^o moto. ⁊ iō loc^o d³
 immobilitatē ad intellectū dictū. Et si dica
 tur q^o o³ locū moueri ad motū locati re
 spectu locati concedit. sed hoc nō p^onotat
 iste terminus locus. nec conuenit sibi in
 quantum est loc^o. 4° pōt dici q^o locus
 est immobilis ad illū intellectū. q^o distātia
 intercepta inter fixū quiescens q^o uocat^o lo
 cus. ⁊ ipsum locatum est immobilis. sic
 q^o oportet eam sepe manere eadē nāt^o q^o
 diu loca^o gescit a motu fcto p³ q^o q^o uis ē

distantia simpli mobilis que est inter tur-
 res beate marie uirginis et turres beate
 genouese. tamē oī q̄ maneat semper equa-
 lis q̄ diu turres beate uirginis quiescūt
 a motu recto. et illud noluit opinio supe-
 rius improbata dicens q̄ formale loci ē
 immobile. Ad quartum dicitur q̄ diffi-
 nitio loci exposita sicut exponit in nota
 bili superius est bona diffinitio loci. capi-
 endo locum p̄mo mō. qz diffinitio passio-
 nis data per subiectum. et per conditiones
 quas notat ultra subiectū est bona. sed
 ista est huiusmodi q̄ zc. maior manifesta ē
 et minor patet qz ille terminus locus ē pas-
 sio superficies. qz idē in re est locus et sup-
 ficies. Quis locus plus notat q̄ ille ter-
 minus superficies. et ideo loco subiecti po-
 nitur ille terminus corporis continentis
 i. superficies. et sic locus notat p̄mo. q̄
 locus sit equalis locato p̄prio fm conti-
 nentiam. iō dī immediate locato. 2° cōno-
 tat q̄ sit diuisus et extrinsecus terminus
 iō dicitur et diuisus ab eo. Tertio notat
 q̄ non sit mobilis in q̄m est locus. i. q̄ nō
 sit de rōne loci in q̄m est locus q̄ mouea-
 tur ad motum locati. et iō dicitur ibi imo-
 bile p̄mum. unde l̄ p̄mum tantum ualet
 sicut non deper se et de necessitate mobilis
 ad motū locati in q̄m est locus. p̄ta non
 notat ille terminus locus. et iō p̄z tota mi-
 nor. Forte queritur in quo p̄uēto est
 locus. et dictū est in p̄uēto q̄ est i p̄uēto
 ad aliquid. nec est inconueniens passionē
 que est de uno p̄uēto diffiniri per subm̄
 q̄ est de alio p̄uēto ut diffinitur risibile
 q̄ est uel aptum natum ridere. Quis al' et
 risibile nō sint de p̄uēto eodem. Pro
 quinto questionum debet notari q̄ locus
 naturalis dicitur locus habens uirtutem
 naturalem conseruationem locati. quid au-
 tem est locus p̄p̄ius dictum est p̄us.
 2° q̄ dubium debet intelligi q̄ totali ter-
 ra seu maxima quantitate terre. qz q̄ illa
 loquebatur. Ar. Quibus notatis sit p̄zi-
 ma conclusio. q̄ nullus est loc^o p̄p̄o terre. qz
 omnis locus qui continet terram etiā cō-
 tinet multas substantias alias que non sūt
 partes terre. ergo nullus talis est terre lo-

cus p̄p̄ius. consequentia tenet per diffi-
 nitionem loci p̄p̄ij. antecedens notum ē
 qz continet lapides et mineras aliarū re-
 rum existentium infra terram. 2^a p̄po-
 sitio. superficies aque concaua nō est loc^o
 maxie q̄ritatē terze. patet qz nō circūdat
 eam. sed solum partes eius. unde non est
 equalis locato. tamen omnis locus p̄p̄us
 debet esse equalis locato modo superius
 dicto. Tertia p̄positio. aggregatum ex
 superficie aque concaua et parte superio-
 ris aeris concaua tangente terram et om-
 nibus alijs superficiebus diuisis a maxi-
 ma quantitate terre ex contingentib^o ter-
 ram est locus p̄p̄us aggregati ex maxima
 quantitate terre et omnibus sibi continē-
 tis infra terram. patet qz illud aggregatū
 continet illud aggregatum et nihil aliud
 q̄ non est pars illius aggregati. Cor^m
 nō est de rōne loci p̄p̄ij q̄ sit aliqd unuz
 patet qz tale aggregatum est locus p̄p̄us
 aggregati ex terra et alijs. et non est aliqd
 unum. simili modo superficies concaua
 horum cum alijs superficiebus continen-
 tibus aquam et terram est locus aggrega-
 ti ex maxima quantitate terre et alijs infra
 eas. etis. similiter superficies concaua igitis
 est locus p̄p̄us aggregati ex aere et etis i
 eo. eodem modo cōgregati ex igne et etis
 infra ignem est locus p̄p̄us superficies con-
 caua orbis lune p̄p̄o dicatur de superio-
 ribus speris etis infra eas. conceditur ēt
 q̄ nullus locus est locus p̄p̄us aeris uel
 ignis. et p̄betur sicut p̄batur superius cō-
 clusio p̄ma dubitationis istius. hec de lo-
 co p̄p̄o. sed de loco naturali uidetur p̄mo
 q̄ aliquid potest esse collocatum natura-
 liter dupliciter uno mō quo ad naturam
 p̄p̄am et sic dicitur collocatum naturali-
 ter q̄ est in loco eius conseruatio sibi q̄
 bito fm eius speciem et nulli alteri nisi rō-
 ne eius. sic terra dicitur naturaliter collo-
 cari circa centrum mundi immediate. qz s̄z
 eius naturam p̄p̄am ille locus sibi conue-
 nit et nulli alteri nisi ratione ipsius. unde
 si mixto conueniat hoc est ratione terre
 scilicet in q̄m in eis dñatur terra alio mō
 dicitur collocatū nāliter que ad naturam cō-

munē. s. colocatū in aliquo situ sibi ueni
ente fm nām cōem ⁊ nō fm ppam. ⁊ sic a
liqua dī naturaliter colocata infra terrā.
ne fiat uacū. qz nāle est oibus cōporib⁹
pbibet uacū in fluxu cois nature. sic et
uiceret lignū positū infra aquaz in uase si
tuato ī aere nālī ascēdere. Silz ⁊ nālī sī a
quā colocāi ita qd īflux⁹ nē cois ē ut gra
uioza sint colocata sub leuiozib⁹ iuxta b⁹
inferunē ppōnes pbabiles. p̄ma que est
quarta dubitatōis qd ois sup̄ficies imme
diatē p̄tinens maximā quantitātē terre
sic qd centritica grauitas ipius terre ē cē
trū mundi est locus nālīs frē qd ad nāz ei⁹
ppam. p̄z qz ad illū locū cū terra ē extra
nālī mouet. ⁊ cū est in eo nālī quiescit sic
deducit pbūs 2⁹ celi. ⁊ p̄z ad xp̄ientiam
qz terra descendit nō pbibita ad centruz
ad angulos rectos sperales sic experit.
Coz⁹. sup̄ficies concava aque est locus nā
lis terre. p̄z ex clusione qz p̄z eā sic cen
trū sue grauitatis est centrū mundi. Z^m
coz^m. sup̄ficies concava aeris contingens
terrā est locus nālīs terre p̄z idē qz p̄tinet
eā eodē mō. Est autē centrū grauitatis ter
re punctus infra terrā derelinquens ex oī
latere sui equalē grauitatē terre sic cētruz
magnitudis est punct⁹ ex oī latere suo e
que distans ab extremitate terre. Sed 3°
dices qz locus nālīs d̄ esse conseruatiu⁹
sup̄ficies aeris est destructiua terre ⁊ non
p̄seruatiua. ḡ nō est locus nālīs. maior p̄z
ex descriptione loci naturalis. ⁊ minor
p̄z qz 3° riat in ambab⁹ qualitibus ē. n.
calida ⁊ hūida. terra autē frigida ⁊ sicca.
Z^o terra nunq̄ est naturalz colocata. ḡ 1°
est 2° cū coz^o. p̄nā t̄z. p̄bat aīs. qz nunq̄
centrū grauitatis terre est centrū mundi.
ḡ terra nunq̄ est nālīter colocata. 2° t̄z p̄
clusione. aīs p̄z qz supponendo qd iā cē
trū grauitatis terre eēt centrū mundi sta
tim p̄ exalatiōes ⁊ leuificatiōes terre ī
mediate discobopta aquis fiet minor gra
uitas citra centrū q̄ ultra. ḡ nullo t̄p̄z ma
net centrū grauitatis terre centrū mūdi.
Tertio qz uel locus nālīs terre est sup̄fici
es aēis i q̄ ipa ē aer. ⁊ s̄ nō p̄ zōnem p̄mā
qz est destructiua terre magis q̄ conserua

tiua. uel poti⁹ est in q̄ est in tanta distā
tia a celo ⁊ si sic tunc sequit qd h̄z uirtutē
p̄seruandi terrā a celo. qd ē falsū. ḡ nullo
mō est locus nālīs terra. p̄nā t̄z ⁊ 10^m aīs
p̄z dēpta tertia pte. qd p̄ sic qz si fra ī suo
loco conseruaret p̄ īfluxū celi se^r qd q̄to
terra eēt super^r tanto nālīus collocaret
p̄ nā. qz tāto nālīs īfluxus celi esset fō
tior eo qd ḡnā p̄ contactū. mō agens per
contactū forti⁹ agit p̄ se q̄ distanter a
se. Z^o p̄ qd tunc īfluxus p̄seruatiu⁹ ter
re multiplicaret p̄ sperā ignis. ⁊ cū ille sit
infrigidatiuus ipē nālī corūperet ignem
⁊ sic ignis in sua spera ab illo īfluxū cō
tinue corūperet cū innālīter collocatur
uidetur mihi qd hec sint difficilia. ⁊ ideo
p̄o eis infero aliquas p̄positiones respō
sales ad materias. ⁊ est p̄ma quinta dubi
tationis qd sup̄ficies aeris nō est locus
terre in quantum ipsa est essentialiter aer
per rōem factam. qz tunc gleba terre cir
cundata aere deberet quiescere. qz eēt in
loco sibi dirrecte naturali. Sexta con
clusio dubitationis qd illa est locus natu
ralis terre in quantum est in tanta distan
tia a celo. p̄z qz est locus naturalis ut dic
tum est. ⁊ non in quantum est talis res es
sentialiter. nec etiam ut habens qualita
tes naturales aeris ergo est locus natura
lis eius in quantum tantum distat a ce
lo. non enim uidetur quomodo aliter eēt
locus naturalis. Confirmatur quia terra
naturaliter est sita in illo ī quo est. qz ille
gescit cū est ībi n̄ uiolēt ⁊ illuc mo^r si sit
c̄x ⁊ n̄ pōt dici qd aliūde ē ībi nālī nisi qz
p̄seruata ībi a celo. tota enim uirt⁹ mūdi
inferioris gubernatur a celo sicut habet
p̄mo methauroz. 3° qre plus illuz situz
quereret q̄ aliuz. nisi ad hoc aliūde deter
minaret ⁊ nō a deo soluz qz hoc nō esset
naturaliter dēm. ḡ a deo mediāte celo.
Septima p̄positio cū celuz p̄seruat terrā
in locum terre influit nālīter uirtutes cō
seruatiuas terre. p̄z qz p̄seruat terras per
p̄cedentem. ⁊ cum eaz nō tangat nō uidet
quomō eaz conseruaret. nisi per uirtutem
sibi īfluxaz. si enim non plus in eā agēt
q̄ in chimera uel q̄ chimēa in terram

non eam conseruaret. 8^a 7° q^d h^{ic} uir-
tus est infrigidatiua & discretiua. patz qz
talis est uirtus naturaliter conseruatiua
terre unde calefactiua uel huēfactiua na-
turaliter terram corumpet ergo uirtus
conseruatiua eiusde3 debet esse naturali-
ter phibitiua calefactiuis & humefactis
ergo debet esse infrigidatiua & exsiccatia
9^a 7° hec uirt^{us} trāsit & multiplicat per
omnes spās intermediās. p3 qz celum est
agēs corporeū. tle. agit nāl^{iter} per actiū. ut
p3 7° huius qz omne mouens est sil^{icet} cum
moto. 7° huius. & per consequens prius
agit in p^{ro}pinquūz q̄ in remotum. Deci-
ma ppō t^{er}tiis uirtus nō est calefactiua in
spera ignis & infrigefactiua in spera terre
patet qz talis uirtus cum sit eadem nuō
essentialiter. non est in spē nisi huius effec-
tus productiua. ergo nō stat quod sit ca-
lefactiua et infrigefactiua. cum sit una et
eadem. Undecima talis uirtus est for-
tior in spa aeris q̄ terre & in spa ignis q̄
aeris. qz p^{ro}pinqu^{us} agent^{is} multiplicatur
et generanti. igitur fortior. 7° sequentia t3.
qz qd^{am} agens deper se fortius agit i p^{ro}p-
quūz q̄ indistās. 12^a ppō aqua natu-
raliter collocatur in situ intra aerem et
terram patet sicut prima qz illic quiescit
& illuc mo^u si sit extra illum situm nō p-
hibita. 13^a ppō quod aer naturaliter
quiescit infra cauu3 ignis & duexū aque
similiter ignis inter conuexum aeris et
cauu3 lune. patet sicut precedens si di-
cas q^d ignis in illo situ non quiescit. cum
moueat ibi circulariter. ut dicitur p^{ri}mo
methanzoz. dicitur q^d sufficit locatū in
suo loco quiescere a^{ut} motu recto quo mo-
ueret a loco naturali 14^a ppositio q^d
qd^{am} horum quiescit in suo situ nāl^{iter}. & cō-
seruatur per uirtutem influxam a celo si
bi i illo loco. p3 sic 1^a. Cor^o qd^{am} horū
elementozum in suo situ naturali cōserua-
tur. per uirtutem influxam a celo. gnāti-
uam naturaliter qualitatū. t^{er}tiis cōue-
nientium. sicut ignis in regione sua per
uirtutem calefactiuam desiccatiuā. aer p
humectiuam et calefactiuam & ita deim

ceps. p3 sicut octaua. Tunc p solutio
nibus rōnū aduertēdū ē supiores spās ce-
lestes. s. p^{ri}mum mobile & q^uoq3 sāt s^uu^{us} ut
q3 ad spās solis exclusiue. a quib^{us} p3 astro-
nomos res inferiores hāt esse per spās in-
feriores multiplicare uirtutes cōseruati-
uā. & specialiter elemētoz. sic q^d fortissime
uirtutūz calefactiuam s3. minores distāti-
am. et iō illa non p^{ro}tenditur nisi usq3 in
spām aque exclusiue p^{ro}ter humectatiuam
& illa p^{ro}tenditur usq3 ad spām terre exclu-
siue demum infrigidatiuam & exiccati-
uam que sūt qualitates mortif istas rēo-
tius multiplicat. s. uersus diamet^{er} spē el-
lemētoz s3 minus fortiter. pp. qd^{am} ignis
& aer naturaliter collocantur supius qz
ibi fortiores sunt influentie calefactiue
terra aut et aqua deorsum. qz illic influē-
tie infrigefactiue habent uirtutes nec impe-
ditur ab influētijs calefactiuis eo q^d ad
tantam distantiā multiplicantur. s3 dices-
tu quare ergo ignis in spa sua non cor-
tior ē q̄ influētis desiccatiua. Itē q^d signū
hēret de hoc q^d influentie debiliores ad
maiores distātiā multiplicarēt. Rūz
ad p^{ri}mū q^d influētia desiccatiua q̄uis de
se debilior sit in spera ignis q̄ humec-
tatiua in fortificat a forti calore excedē-
te uirtutē humectatiuam et ipediēte p^{ro} mōz
sequelle ad fortitudinem caloris calor. n-
fortis p^{ro} mōz sequelle desecat Ad 2^m
dicitur q^d quēadmodum maioris perma-
nētie sunt humiditas & siccitas q̄ calidi-
tas & frītas. & tū s^u debiliores actiōis. ita
nō ē iⁿuētiēs q^d influētie frigefactiue & sic-
catis rēoti^{us} multiplicēt q̄uis s^u debiliores
i agē^{is} & sic ut ex effēu optē dici eo q^d nō ut
alē mo^u q^d elemēta frīda cōseruāt a celo. p^{ro} h^{ic}
ad rōel ad p^{ri}mā d^{ic} q^d ē p^{ro} 5^a 7° ne. ad 2^m
d^{ic} q^d fra ē p^{ro}tie nāl^{iter} collocata. qz sic h^{ic} me-
diatas p^{ro}tie lēificat ita tota fra mo^u l^{icet} p^{ro}tie
istā medietatē ēre discoptā ag^{er} sur^{sum} & ali-
az hozū. ad aliā d^{ic} q^d h^{ic} ē iō^{us} s^ufficient^{er} ae-
ris ē i tāta distātia a celo ad q̄tā nāl^{iter} iⁿ-
dit uirtus frigefactiua & desiccatiua que
sunt cōseruatiua terre tamen superius ubi

uirtus illa est fortior q̄tū est de se terra si
naturalius cōsuaretur eo q̄ ibi sunt infla
entia calefactiue destructiue terre fortio
res i agendo quam sunt influentia cōsu
tue terre nec influxus cōsuatiu² terre
multiplicat² p spaz ignis est destructiu²
ignis eo q̄ ibi ē influētia calefactiua for
tior in calefaciendo quaz illa i ifrigidan²
addi tñ pōt q̄ q̄tum ē ex natura ppria
eloz nā ior locus est terre supsties aque
q̄ aeris qz est ei similito² q̄ si aqua ul
aer infra terraz descendit z ibi colloce²
ē hoc eis naturale natura cōi ne sit uacu
u² s; nō quo ad naturam ppriam hec de
5° du^o. Ad 6^m principale dicitur pzi
mo q̄ celum i supma spā nō est in loco p
mo modo s; capiēdo locuz p fio corpo
ris cōtinentis p3 qz nullum cor² cōtinet ipz
Loz^m capiēdo sic locum celum nō mo²
locali² p3 qz sic nō h3 locum mō mo² lo
calis attenditur pncipali² in ordine ad lo
cum. 2^a ppō celū h3 locum capiēdo
locum. 2° mō p3 qz h3 aliq̄ fixum in or
dine ad q̄ uel eius ptes p̄cipiū² moueri
Loz^m capiēdo sic locum ipsum mo²
locali² p3 qz mo² i ordie ad ei² locū 2°
dictum z p̄portionalit² intelligen^m est ul
saltem exponendū dictum cōtatoris q
diē q̄ celum nō est i loco p se s; p accēs
i est in loco 2° mō dco qui im pprie dē
locus z ideo ratione eius dicitur eē in lo
co p accēs s; nō in loco primo mō dicto
et qz t̄lis solūmō dicitur locus iō nō dē
eē in loco p se. S; dices tu q̄ est loc²
celi hoc modo ad q̄ dico q̄ est quoddā
fixum s; terra ul lapis in ordine ad quod
celum p̄cipitur moueri. Queritur rō
nabli² utz celum est i illo loco z uidetur
michi q̄ pprie nō d3 dici in illo loco
eo q̄ t̄le fixuz non cōtinet celum pōt dici
tñ im p̄pe in loco qz est in certa h̄tudie
respectu talis fixi z ad talem sensum pōt
dici eē in eo seu etiam impprie dicitur
esse in loco qz h3 locum licet ul cōtineat
celum. 3ª ppō quod celum mouetur
fm situm ut dicit Auicena p3 qz nō h3
locum pprie dictum z iō non ppriū² sic

dē moueri localit² s; mutat sitū ad spēā
quiescen² et iō pōt dici pprie moueri
secunduz situm. Sed contradices qz
2° dicit hāc 2° ne3 auicene eē falsam eo
q̄ philolofus octauo hui² primuz motū
qui est celi nō dicit esse fm situz sed mo
tum localē siue de p̄ito ubi. 3° dicit 5°
hū² quod non est motus nisi fm cōtita
tem qualitatem z ubi non ergo est fm
situm. 5° qz ut dicit beatus thomas si
tus est ad aliquid qz pōnei sunt ad aliqd
ut dicit p̄bas in p̄tis mō secunduz ad ali
quid non est per se motus 5° hū² 4°
qz situs cōsistit in iudisibili modo i iudi
uibili nullus consistit motus. Ad b^o
faciliter dicitur quod philolofus motuz
quo celum mutat situm ad res quiescen
tes uocauit localem in ordine ad locum
2° modo dictuz. Ad fm dē quod p se
mouens non est fm situm ad illum intel
lectum quod non est de ratione alicui²
motus q̄ pp̄ ipsam factuz de re que mo²
uariēti² termi de p̄ito situs n^m o² bene
est motus secundum situm im pprie sic
q̄ uariatur teri de p̄ito situs de noie
rey q̄ mo² per accēs de quo magis uide
bitur in 5° huius z iō uult. Auicena q̄
celum mo² fm situm qz mutat situm ad
res quiescentes s; hoc fit dep accēs.

Ad 3^m eodem modo pōt dici nichilo
minus i^m est q̄ pōnes siue situs sint p se
ad aliquid non enim plus est situs de pre
dicamento ad aliquid q̄ ubi. Ad 4^m
negatur quod situs consistit in indiuisi
bili situs enim rei est ita longus latus
et profundus sicut res. Adhuc que
ri potest utru; si partes essentielles unū
existentis in dolio mouerentur nō motis
extremitatib² nec ēt dolio utrum moue
rentur localiter. Ad q̄ responderetur q̄
mouerētur localiter in ordine ad locum
2° dictuz s; qz mutant situm in ordine ad
aliquid fixum ēt mouerētur localiter qz i
loco mutant situz sed non mouerentur lo
caliter in ordine ad locum pprie dictum
eis pprium qz tales non habent. 2^a
uitum superficies cōnexa aeris uel alicui

ius talis rei possit dici locus ignis uel alius cuius alterius cuius superficies concava esset ei immediata ad quod responderetur probabiliter & si illa superficies connexa non est coniungatur superficiei continenti nullo modo est locus primo modo dictus. quia non continet. sed si alicubi coniungatur superficies continētis ut si ad ymaginatioem spera ignis esset perforata. & iungeretur superficiei continenti concave celi superficies conexa aeris. tunc fieret locus uel pars loci ignis. primo modo accepti quia sic continet. hec de tota materia loci sint breuiter dicta. **Secundo notandum est.** quod philosophus in secundo tractatu quarti probat quod ad naturalem philosophum spectat considerare de uacuo. & probat sic quod ad illum ad quem spectat considerare de loco spectat considerare de uacuo. sed ad naturalem philosophum spectat considerare de loco ergo & maior patet. quia multi antiquorum idem crediderunt uacuum esse & locum. **Secundo incidentaliter probat quod penetratio dimensionum non est possibilis.** probat quia qua ratione duo corpora parua possent se penetrare. eadem ratione 3. quatuor mille. & sic totus mundus posset esse in unitate grani milij. quod uel inconueniens

Tertio describitur uacuum diffinitio ne quid nominis. quod est locus non repletus corpore. nisi si uacuum esset. ipse esset natum suscipere corpus. ideo dicitur locus. & quia si esset plenum. eo quod implicat idem esse plenum & uacuum. ideo dicitur non plenum corpore. **Quarto probat quod uacuum non est.** & est conclusio principalis tractatus secundi. quas probat diuersis modis. primo ex parte motus arguit sic. si uacuum non est locus. tunc uacuum non est. sed uacuum si est locus. ergo uacuum non est. maior patet. quia antiqui dicebant uacuum esse locum. etiam per diffinitionem uacui. minor patet. quia omnis locus habet uirtutem conseruatiua locati & aliam habet sursum locus. aliam non deorsum. modo uacuum nullam habet uirtutem. nec etiam habet alias uirtutes per diuersa differentia locorum scilicet sursum & deorsum. secundo ex parte uelocitatis

motus. quia si uacuum esset in eo non moueretur graue simplex aut leue simplex. ergo non est ponendum. consequentia tenet. quia non ponitur nisi propter motum. antecedens probatur. quia qualis est proportio mediorum in resistendo. talis est proportio motuum in uelocitate. sed nulla est proportio resistentie medij uacui ad medij plenum. ergo nulla est proportio motus facti in uacuo. ad motum factum in plena quod non posset esse. si in uacuo fieret motus. grauis simplicis. ergo in eo non moueretur graue simplex. maior patet. quia successio non fit nisi cum resistentia. ergo cum in graui simplici. non est resistentia intrinseca. oportet quod in motu eius. solus sit resistentia extrinseca. & per consequens pro tanto motor uelocius mouebit. quanto resistentia fuerit minor. ergo qualis est proportio mediorum resistentium. talis erit uelocitas in motibus naturalibus grauium & simplicium quod fuit maior. & minor est de se manifesta. quia uacuum nullam resistentiam habet. tertia pars patet quia omnis motus finitus rectus. ad alium finitum est proportionalis. ergo si in uacuo fieret motus. ipse haberet determinatam proportionem ad motum factam in pleno. & interponit quod omne excedens est diuisibile in partem excedentem et partem excessam. quod intelligi debet de excedente aliud per comperationem proprie dictam scilicet que est secundum rem eiusdem speciei in utroque comperatorum. **Tertio sic.** si in uacuo fieret motus. sequeretur quod motus in pleno & in uacuo fieret eque uelociter. consequens est inconueniens. eo quod motus sequitur proportionem. probatur consequentia. quia ita fit quod aliquod mobile moueatur per medium uacuum in certo tempore. & idem uel equale mobile moueatur per medium plenum. tunc ex quo medium plenum plus resistit fit ita quod sit tardior in centuplo. ita quod tempus pleni. fit in centuplo longius. quam tempus equalis uacui. tunc subtilietur medium plenum in centuplo. & erit motus in centuplo uelocior quam erat ante. eo quod motus

sequitur proportionem. et tantus erat in
aeris. ergo in medio pleno et in uacuo. id est
mobile eque uelociter mouetur. et si dica-
tur quod medium plenum non potest in infi-
nitum subtiliari. respondetur quod ymo per
potentiam diuinam. uel dicatur quod a se-
supponit unum ymaginabile. utrum sit possi-
bile uel non. non est uis. et deducit ad unum
ymaginabile. ymaginabile enim est quod idem
motor finit] moueat eque uelociter cum
resistentia et sine resistentia. Et quarto
arguit quod si uacuum esset. ipsum non posset
recipere corpus. ergo non est. patet antee-
dens quia ipsum haberet dimensionem
sicut plenum. modo talibus repugnat pe-
netrari a dimensione alterius corporis.

Quinto probat quod medie partes cor-
poris rari. non sunt paruo uacuo interce-
pte. mediaturibus quibus est rarum. quia
probatum est prius. quod non est magnum
uacuum. ergo nec paruum. consequentia
tenet. et antecedens est prius probatum
secundo. Commentator probat idem. quod tale
uacuum esset accidens et sic ponere ipsum
esset ponere accidens sine subiecto. Se-
xto probat quod non est toti corpori raro com-
mixtum uacuum. quod est causa raritatis le-
uitatis et motus sursum. patet primo. quia
tunc non omnis motus localis. esset cau-
sa. cuius contrarium dixerunt antiqui. nisi
enim esset causa motus deorsum. secundo
quia moueretur uacuum localiter. et sic
illius esset locus. et cum ipsum sit lo-
cus. loci esset locus et sic procederetur in
infinitum. Item uacuum existens sine subie-
cto deberet uelocissime fieri sursum ex
quo est cum alijs mouendi sursum.

Septimo infert quod rarefactio. non fit in-
gre-diente uacuo. nec etiam condempatio. e-
gre-diente uacuo. quia uacuum non est sic
mixtum corporibus ut dictum est. Dic-
queritur primo utrum uacuum potest esse
Secundo utrum in motu grauius et leui-
um tota successio proueniat a resistentia
medij. Tertio utrum si uacuum esset gra-
ue simplex moueretur in eo. Quarto utrum
in uacuo aliquid posset moueri successi-
ue. Quinto utrum rarefactio et condem-

ratio sint possibile. Primo est notan-
dum quod uacuum potest esse ymaginari duplex
uno modo. quod sit spatium seperatum a sub-
stantia potens recipere corpora. sine sui spissitu-
dine. quod admodum si inter latera pinte yma-
ginaretur spatium receptum uini ita lon-
gum et profundum sicut uinum quemad-
modum superius dicebatur. tale ponere-
tur uacuum. cum esset non plenum. quia
esset locus non plenus. secundo modo si
deus annihilaret omnia contenta. infra con-
cauum orbis lune. ipso concavo remanen-
te in simili concauitate figura et dispositi-
one. tunc illud concuum uocaretur ua-
cuum. quia esset locus non repletus. non
enim esset repletus cum nihil esset in eo.

Tunc est prima propositio. uacuum pri-
mo modo nequit esse per potentiam na-
turalem id est sine miraculo. patet ex rati-
onibus probantibus locum non esse spa-
cium seperatum. Secunda propositio. quod
uacuum secundo modo. etiam nequit esse
naturaliter. probat quia in naturali phi-
sica illud concedi debet tanquam principium. quod
probari potest per inductionem experi-
mentalem. sed uacuum hoc modo non pos-
se esse probatur per experimentalem indu-
ctionem. ergo ratio maior nota est quia phi-
losophia naturalis fundatur super experi-
entiam. et minor patet quia docet experien-
tia quod nullus posset unum corpus elon-
gare ab alio. nisi aliquo ingrediente. fora-
minibus enim folli bene obtatis. sic quod ni-
hil ad intra possit ingredi corpus. docet
experimentum. ymo nec centus equos posse late-
ra illa elongare ab innicem. nisi unum eo-
rum rumpatur aut alinnde fiat apertura
per quam potest ingredi corpus. Sed
contradices tu quia motus localis tactus
est. ergo uacuum est. tenet consequentia. quia
quod mouetur localiter. uel recipitur in ua-
cuo. et habebitur propositus. uel in pleno
et si sic uel illud plenum non recedit. et tunc
fieret penetratio corporum. uel cedit. et si
sic uno moto omnia mouentur. patet con-
sequentia. quia pedali moto pedale aeris
cederet. et illi alterum pedale. et sic tertius
et sic usque ad celum. quare uno moto celus

transmutarentur. Secundo quia augmentatio est possibilis ergo et cetera. probatur consequentia. quia cibus non recipitur in pleno. eo quod esset penetratio corporum. ergo in vacuo. Tertio quia condempatio est possibilis. igitur et cetera. tenet consequentia. quia non videtur ubi corpus quod condempatur recipiatur nisi in vacuitatibus. Quarto quia cineribus repleta scutella tantum continet de aqua sicut si non essent in ea cineres igitur et cetera. tenet consequentia quia non videtur ubi illa aqua reciperetur nisi in vacuitatibus. Quinto aliquod est vacuum vino. ergo et cetera. tenet consequentia a parte in modo ad suum totum. sine additione diminvente. Sexto quia corpora tangentia se discontinuata possunt elongari ab inuicem discontinuata. secundum totas superficies tangentes se simul ergo est vacuum in parte centrali eorum cum elongantur et consequentia tenet. quia cum elongantur eque cito in ambabus extremitatibus et in centro vel eque cito est aer in centro sicut in extremitatibus. et si sic sequitur. quod ille aer mouetur subito. quia eque cito venit ad distans sicut ad propinquum. vel prius venit ad extremitates. et si sic in aliquo tempore in partes centrales elongatas ab inuicem nullus aer est replens. ergo superficies ille sunt vacuum. secundo modo dictum.

Septimo vitro vndique vniiformiter pleno aqua congelata occupat minorem locum. queritur virum virum ad partes quam occupabat aqua. scilicet ante congelationem est vacuum et si sic habetur propositum. vel est plenum. et hoc non potest dici quia vndique clauso vitro aer nisi quod posset ingredi. si dicatur quod frangatur non potest dici cum enim sit vniiforme per totum ut supponitur non videtur quare potius frangeretur in vna parte quam in alia ergo vel frangeretur vbique quod non est possibile vel nusquam et habetur propositum.

Octauo plenum est ergo vacuum est vel potest esse. consequentia tenet quia

plenum et vacuum sunt priuatiue opposita. modo si vnam priuatiue oppositorum est in natura et reliquum poterit esse.

Item nono que esset ratio quare sicut contingit locum alieno corpore repleti. quod non eque bene contingit ipsum omni corpore alio denudari eo manente in simili situ et dispositione. in suis partibus.

Ad istas obiectiones respondetur per ordinem ad primam. quod omnis motus localis rectus fit in pleno quod cedit corpori moto. sed non oportet quod vno motu omnia moueantur. quia corpus cedens ad aliquam distantiam vel terminum ante condempatur. in tantum quantum est magnitudo corporis recepti in ipso. Ad secundam quod augmentatio fit per hoc quod nutrimentum recipitur in partibus plenis partibus subtilibus resolutis a corpore que cedunt nutrimento venienti. Ad tertiam condempatio non fit per hoc. quod partes recipiantur in vacuitatibus sed per hoc quod virtus maior corrumpitur. et minor generatur. seu per hoc quod partes eiusdem corporis totius sint sibi inuicem propinquiores. Ad quartam quod si scutella tantum recipiat aque cum cineribus sicut sine cineribus hoc est propter tria. primum est quod multe partes aeris intercepte inter cineres cedunt aque venienti. secundum quia partes ignee cineris. multas partes aque resoluunt insensibiliter quia sunt illis virtualiter contrarie. tertium quia partes subtiles et leues cinerum ab aqua expelluntur. fugientes a frigido contrario ratione quorum trium aggregatum ex aqua remanente et cineribus precise tantum est sicut ante erat aqua. Ad quintam dicitur quod vacuum includit negationem. ideo consequentia non valet. quod est a parte in modo ad totum cum negatione implicita. vacuum enim idem est quod non plenum. Ad sextam dupliciter dicitur uno modo. quod corpora dura discontinua non possunt se tangere per naturam secundum philosophum secundo de anima. et tunc ratio non procedit quia ipsa

oppositum supponit. uel si uellemus dice
re q̄ possunt se tangere dicemus q̄ aer
circumstantans subito se ponit in medium.
scilicet quia naturaliter inclinatur ne; sit
uacuum & nullas inuenit intra corpora re
sistentiam. sicut si non esset mediam resi
stentia grane simplex subito presens esset
loco naturali. & sic non sequitur motum
fieri in instanti. Ad septimam q̄ non
est possibile sic esse utrum ut forme. secū
do quia si esset nullo tempore maneret.
eo q̄ influentia celi fortius alterant ipsas
in una parte q̄ in alia. & ideo ibi citius
frangeretur ubi fortius esset dispositam
ad corruptionem. Tertio q̄ si ad yma
ginationem maneret vniuersum superius
prius corrumperetur uersus celum. quia
influxus prohibens uacuum est influxus
nē cōis derivatus a celo & talis est fortius
superius q̄ inferius. Ad octauam ne
gando consequentiam. negatur etiam q̄
plenum & uacuum sunt priuatiue opposi
ta. sed habent se sicut risibile & non risibi
le que non sunt opposita priuatiue. sic ua
cuum est locus non plenus quare plenus
& non plenum sunt contradictorie oppo
sita. & non oportet q̄ si alteram taliam sit
in natura q̄ etiam alterum sit. Existens
enim & non existens. non est complexus
sic etiam locus non plenus non opponi
tur huic termino plenus. Ad nonam
dicitur q̄ causa prohibens uacuum esse
est influxus nature communis que probi
bet uacuum in inferioribus faciendo su
periora descendere. quia inclinatur omnia
generabilia que possunt generare ad ge
nerare sibi simile. non possunt autem ge
nerare nisi per contactum & in superiori
bus faciendo inferiora ut per tactum a
celo recipiant influentiam eorum conser
uationem. quam celum ad ea multiplicat
per contactum corporum. de qua influ
entia fuit superius dictum inde loco. Et
hec est causa quare receptiuum corporis
non potest ab omni corpore denudari. q̄
si sit subtrahitur ingreditur superius ut agat
generando sibi simile. & sicut supra eleua

tur aqua uel aliud grante ut conseruet cō
tactū. mediante q̄ instantia celi siue uirtute ser
uationem recipiat. Tertia conclusio si a
polo artico anihilaretur omnia uersus
celum successiue usque ad terram & con
tinue ultra usque ad polum antarcticum.
terra conseruata ita proportionabiliter ascē
deret naturaliter sicut alia supra eam an
hilareretur uersus celum. sic q̄ semper con
seruaret contactum cum celo mediate uel
immediate. patet. quia sic naturaliter se
moueret. sicut melius posset conseruari.
sed sic melius posset conseruari. ergo & c.
maior nota est. & minor patet quia natura
liter non conseruatur nisi per influxus ce
li. quem sine contactu non posset recipere.
uerum est q̄ motus ille solus esset na
turalis terre nature communi. quia equa
liter conuenit cuius alteri corpori si
ent terre. Quarta conclusio. possibile
est uacuum esse utroque modo capiēdo
uacuum per potentiam supernaturalem.
patet quo ad primum modum. quia possi
bile est q̄ deus conseruet dimensionem
separatam sine corpore. & eam sine cessio
ne faciat recipere corpora. & hoc tunc ef
fet uacuum primo modo. Similiter pos
sibile esset q̄ deus anihilaret omnia conten
ta infra superficiem concauam aeris. su
perficie concaua. remanente in simili situ
& dispositione sicut est nunc. & tunc illa ef
fet uacuum secundo modo dictam. esset
enim locus non repletus corpore. patet.
quia neutrum istorum implicat contra
dictionem. Sed contra dices. quia ad
uacuum esse sequitur contradictoria. er
go & c. consequentia tenet. probatur ante
cedens. quia sequitur uacuum est. ergo
locus est per definitionem. & sequitur q̄
non est locus. quia non est terminus eor
poris continentis. quia uacuum cum est
nihil continet. Secundo probatur idē
quia sequitur q̄ infra superficiem conca
uam tunc esset uacuum. quia infra non
ponitur esse aliquod corpus. & sequitur
q̄ infra non esset uacuum. quia infra eam
nihil esset Tertio idem probatur. quia

sequitur q̄ latera superficiy concaue a
ri: se tangerent. & q̄ non tangerent se pro
batur primum q̄ esset immediata: eo q̄
inter ea nihil esset medium. probatur se
cundus quia superficies concaua non pa
titur contactum laterum. Responde
tur ad ista negando antecedens assūptus
& ad probationes primas potest dici uno
modo q̄ ista diffinitio loci non est bona.
si dicatur de loco pleno & erat bona secū
dum extimationem aristotelis qua credi
dit non posse esse uacuum. Aliter res
ponderem ego tenendo q̄ locus dicitur
relatiue ad locatum. q̄ non sequitur uacu
um esse locum. non enim ualet consequen
tia est locus non repletus. ergo est locus
quia non plenum denotat oppositum e
ius q̄ est esse locum. eo q̄ de ratione loci
est esse plenum locato. cuius oppositum
connotat non plenum. sicut non sequitur
est hō pietus. ergo est hō seu hō mortu
us. ergo homo. nec est locus a parte i mo
do. in tali argumento. eo q̄ arguitur cum
additione distrabente. Ad secundum
q̄ non sequitur sub concaua superficie a
eris tunc esse uacuum. sed ipsa est met u
acuum. quia locus non plenus. ex quo cor
relatiue concedi debet q̄ homo posset ire
audire seu bibere per uacuum eo q̄ po
test ire per illam superficiem aeris que
est uacuum. sequitur q̄ motus simul esse
per uacuum quia potest ire per istam su
perficiem aeris. Ad tertium q̄ non se
quitur latera opposita se tangere secun
dum lineam rectam quia enī sunt imme
diata tamen non sunt simul eo. q̄ distan
tia recta nullum habet determinatum si
tum ad inuicem. sicut patet ex supra de
terminatis in tertio libro. Pro secun
do principali quesito nota primo q̄ suc
cessio non est aliud q̄ motus. omni enim
alio a motu excluso ad huc maneret suc
cessio. q̄ diu maneret motus. Item si
motus successiue fieret per successionem
super addita eadem ratione ista successio
fieret successione per suum superadditū
& esset processus in infinitum. Secundo

nota q̄ resistentia est inclinatio mobilis
in contrarium illius dispositionis quam
intendit motor. Tertio nota q̄ graue
simplex uocatur improposito graue cui
nihil leuitatis est admixtum. Tunc est
prima propositio. q̄ proprie loquendo
successiue in motu grauis similiter non
fieri resistentia. patet quia motus non fie
t a resistentia. ymo resistentia impedit mo
tum. sed motus fit a motore. secunda ad
hoc q̄ motus naturalis grauis fiat succes
siue requiritur resistentia. patet quia si
non esset resistentia. motum subito pone
re se in termino ad quem. non enim po
test in actione tali reddi ratio successiōis
in quantum est successio nisi resistentia.

Confirmatur hoc. quia quanto minus
tur resistentia. tanto uelocius motor mo
uetur ut experientia docet. ergo si tota re
sistentia auferretur nulla successio re
maneret. Sed contra dicit anēpate q̄ ex
limitatione potentie fit successio. etiam si
nulla esset resistentia. Et persuadetur pri
mo quia alias quilibet paruum graue
posset in infinitum effectum facere. quia
subito se ponere ad locum deorsum. Itē
alias magis graue non uelocius attinge
ret finem eius naturalem q̄ minus graue
quia quodlibet subito. propter hoc dicit
a nempate q̄ potentia est limitata. & itē
successiue ageret quia nihil resisteret.
tertia quia alias graue posset se mouere
uelocius q̄ celum. Quarto latitudo
uelocitatis non esset terminata. quia quā
libet data quilibet maior esse posset

Quinto quia philosophus reputat q̄
celum non potest moueri uelocius quia
motor eius sit infinitus. ergo minus gra
ue potest mouere uelocius motu celi.

Tunc ponatur propter hec motiua. ter
tia conclusio scilicet q̄ limitatio potentie
non est causa successiois motus grauis
simpliciter. probatur primo autoritate
philosophi p̄mo politice & tertio metha
phifice dicentis. q̄ appetitus finis in infi
nitum est. ergo inclinatio ad locum natu
ralem ad bonum intellectum non est limi

tata-secundo ratione. quia uel in maiore
corpe ē maior limita. et si sic. graue mai^r
non uelocius descendet. q̄ minus p³.^a
quia quantum aderetur de grauitate po
tentie tantu; aderetur de limitatione po
tentie et sic semper maneret proportio ea
dem uel non et hoc est impossibile. quia si
ue quantitas siue forma fuit ista limitatō
quanto corp^o est maius tanto maior erit
limitatio. quia tantu; maioratur illa qua
litas siue forma cum sit extensa extensio
ne subiecti. Tertio quia uel illa limita
tio solum resisteret. cum corpus esset in
uacuo et hoc non quia tunc esset frustra
eo q̄ nunquam corpus poneretur in ua
cuo. uel semper resisteret. et tunc sequitur
q̄ non semper magis graue in equalibra
traheret minus graue sursum deducta re
sistentia medij. probatur consequentia qz
ponatur q̄ in vno brachio. ponatur gra
ue ut tria. et in alio graue ut unum. tunc
constat q̄ graue ut tria habet tres grad^o
limitationis huius. et graue ut unum so
lum unum. patet. quia si divideretur in
tres tertias. quilibet tertia tantum ponde
raret sicut graue ut unum. et esset ei ade
quatum. ergo quilibet eazum habet eti
am equalem limitationem. ergo tota limi
tatio erit tripla ad limitationem grauis
ut unum. et tunc constat q̄ motui deorsū
grauis ut tria resistent quatuor. scilicet
tres gradus limitationis et unus gradus
grauis alterius brachij. et solum monet
ut quatuor scilicet per tres suos gradus
grauitatis et per unum gradum limitatio
nis grauis oppositi. quare virtus motiua
erit equalis virtuti resistitiue. non ergo
erit motus. Quarto quia uel hec li
mitatio grauis esset materia. et hoc non
quia non limitat. eo q̄ non agit. ul' forma
et hoc non. quia nihil limitat se ipsum. uel
aliqua qualitas et hoc nō potest dici. que
esset illa in graui simplici. non enim graui
tas. eo q̄ illa toto conatu mouet deorsuz
nec est aliqua qualitas alia. Quinto ge
quid esset illa limitatio. ipsa impediret
graue ne attingeret suum locum natura

lem. et per consequens esset ei violenta.
ergo talis limitatio non esset a natura

Ad rationes anempate dicitur. q̄ licet
graue. poneret se subito in locum natura
lem. non ex hoc infinitum effectum face
ret eo quia ille effectus non est nisi quo
dam finitum. ut licet premisse note simul
subito generant noticiam de conclusione
non ex hoc infinite sunt potentie. Ad
secundam q̄ seducta resistentia magis
graue non citius attingeret. q̄ minus gra
ue suum locum naturalem. non tamen se
quitur q̄ non esset maioris virtutis. quia
posita quacunq; resistentia maiorem effe
ctum. faceret. Ad tertiam conceditur
q̄ graue posset se mouere uelocius celo
ex infinita subtiliatione medij. nunquam
tamen faceret per naturam quia nunquā
talis subtiliatio per naturam fiet. Ad
quartam per idem q̄ quantum ad poten
tiam supernaturalem medij latitudinem velo
citatē non est terminata. quia qualibet
data. maior esset dabilis. sed secus est q̄
tum ad cursum communem nature et si
ne miraculo. Ad quintam dicitur q̄
celum q̄ tamlibet uelocius potest moueri
per potentiam super naturalem agentem
sed philosophus loquitur naturaliter. et
diceret q̄ secus est de celo q̄ de graui ul'
leui. quia celum non mouetur propter ge
tem et non convenientissimo motu semp
mouetur secus est q̄ alijs que mouentur
propter quietem. quia illa quanto resistē
tia fit minor tanto uelocius attingunt su
um finem. Quarta conclusio graui sim
plici descendenti nihil intrinsecum resis
tit. patet quia non leuitas cum non sit in
eo. nec uidetur quid aliud. Sed cōtra
dices. quia in motu bipedali. deorsum.
partes sibi inuicem resistent. ergo et cetera
consequentia nota. antecedens probatur
quia tam pedale a. q̄ pedale b. appetit q̄
scendere per lineam perpendicularē. et
hoc non est possibile. nisi unum eorum im
pediat aliud. eo q̄ si debeant sic descende
re unum pellit aliud extra descensum per

pendiculare. impossibile enim est q̄ inde
scensu. a. b. linea intercipiatur inter pun
cta. e. c. Respondetur q̄ non appetunt p
tes existentes in toto descendere per li
neam breuissimam. non enim quelibet ap
petit esse in centro mundi. quia hoc esset
impossibile. sed solum ut centrum tocus
sit centrum mundi. et ut totum per lineas
breuissimam descendat. partes enim incli
nant conformiter toti. et ideo. a. b. inclināt
ut totum descendat per lineam. d. e. et ip
sa per modum sequelle per lineas. a. f. et b
g. et ideo negatur si sumatur q̄ omne gra
ue appetit descendere per lineam breuif
simam. hoc enim solum est uerum de gra
ui totali. Quinta conclusio graui sim
plici descendenti nihil resistit nisi mediū
saltem de perse. patet quia nihil intrin
secum. nec limitatio potentie. ergo solum
extrinsecum. non uidetur quid aliud ex
trinsecum resisteret q̄ medium. Lore
larium ad modum grauis uel leuis sim
pliciiter requiritur medium patet quia
requiritur resistentia per secundam et ni
hil resistit quam medium per p̄ceden
tem. sed dices nunquid dici posset q̄ resi
stie in compositionibus terminorum. sicut di
cit beatus thomas. respondetur q̄ non
quia motus sequitur proportionem uir
tutis actiue super resistentiam. et non se
quitur proportionem uirtutis actiue ad
in compositionem terminorum. Item
quia non posset dici secundum quez gra
dum uelocitatis motus fieret ex in com
positionalitate terminorum. quia quantū
cunqz uelociter fieret motus adhuc ser
uaretur in compositionem terminorum.
Sexta conclusio tota successio prouenit
ex resistentia medij in motu grauis sim
plici descendenti. non habentis coliga
tionem cum alio ad hanc mentem. q̄ si
non esset resistentia medij. ipsum non mo
ueretur successiue. patet conclusio. quia
ad hoc q̄ sit motus requiritur resistentia
modo nihil resistit tali graui nisi mediū
proportionaliter dicatur de leui simplici
et sic quasi modo priuatiua successio dici

tur prouenire ex resistentia medij. Se
ptima conclusio graui mixto descendenti
per aerem aut aquam. resistit aliquod p̄te
ter medium. patet quia ei resistit leuitas
igneā intrinseca et. uerum est q̄ in spha
ra ignis ei nihil intrinsecum resisteret. eo q̄
ibi illa leuitas esset in loco naturali. et nō
traheret sursum aut deorsum. sed dices
nunquid celum mouetur successiue. cum
suo motori nihil resistitur. dicitur q̄ de
hoc est alia ratio de qua in octauo uide
bitur. uel in secundo celi. quia motus ce
li non fit propter quietem sicut motus
grauis uel leuis sicut prius dicebatur.

Pro tertio dubio principali est aduer
tendum. q̄ aristotiles concederet ambas
has consequentias. si vacuum esset graue
simplex mouetur in eo. et si esset graue
simplex non mouetur in eo quia reputa
ret q̄ antecedens esset simpli impossibi
le. Secundo q̄ aristotiles non uoluit
vacuum non esse. eo q̄ graue in eo nō mo
ueretur. sed probauit vacuum non esse. p̄
pter hoc. q̄ antiqui crediderunt uacuum
esse causam motus localis. et uacuum si
esset impediret motum localem rectum
grauis simplici sicut patebit ex dicendis
et etiam quia in eo non fieret motus iuxta
dicta sed mutatio instantanea. Tertio
q̄ nulla illarum consequentiarum uideli
cet nec etiam ista si vacuum esset. et graue
simplex esset in eo. ipsum mouetur in eo
quia per potentiam diuinam antecedens
est simpliciter possibile. poni in esse. sicut
hoc q̄ ponatur consequens in esse et ideo
contradictionales iste sunt impossibiles.

Quarto q̄ in uacuo bene possit fieri
motus. quia si omnia annihilata foret que
sunt infra superficiem concauas aeris. ea
remanente secundum suas partes in simi
li situ. et figura. aer esset uacuum iuxta pri
us dicta. per quem bene fieret motus.

Quinto ergo iuxta dicta intelligatur
dubium utrum si infra superficies cora
nam aeris sit uacuum. lapis positus in eo
moueretur. de quo possunt poni propositi
ones uerisimiles. quia ualde dubium est

set quid sequeretur. eo qd nullus unquam
percepit hoc factum. ymo forte deus nun
quam fecit. Prima est qd si sic esset et
deus superficie aeris dimitteret sue na
ture. ipsa subito iungeret sua latera. et re
pleret totum. patet quia hoc naturaliter
appetit ratione dicta in prima dubitatio
ne. et nulla esset resistentia impediens. se
cunda qd si deus eam seruaret sine sui co
iunctione. et lapis sub ea poneretur sue na
ture dimissus ipse rarefieri tantum quan
tum sibi possibile foret usque ad repletio
nem spacij. patet quia ad naturaliter in
clinatur a celo et naturaliter obedit illi
influentie celi. Sed contradicere seque
retur qd lapis corrumperetur. et ipse non
corrumperet se ipsum. et non uidetur
quid aliud eum ^{responderet.} ergo non
corrumperetur patet maior quia non sub
qualibet raritate potest permanere lapis

|| corrumperetur ||

Respondetur qd non est inconueniens
si poneretur effectus quem poni est infi
nite potentie. scilicet diuine et post lapis
sue nature dimitteretur. lapidem corrum
pi propter difformitatem effectus positi
cum natura lapidis. Tertio si deus cu
situ talis superficie aeris. seruaret lapide
sine rarefactione et quo ad alia. cum sue
nature dimitteretur infinite potentie eet
lapidem illum ab illa superficie aeris e
longare. patet quia si elongatur subtus.
non conseruaretur. eo qd conseruatur se
cundum cursum solitus nature a celo. qd
non potest egere nisi per contactum. ani
hilario autem est potentie infinite. Quar
to si deus sic conseruaret eum superficie
aeris tellum immissum uersus uacuum a
balista perpendiculariter. ipsum reuerte
retur naturaliter unde uenit. patet. quia
non potest elongari ab aere. et impetus
impressus natus est ultra mouere. eum er
go non posset in rectum moueret in refle
xum. Simili modo probari potest qd su
perficie illa concava aeris esset optimu
speculum. quia radius non posset in rec
tum transire. ergo reuertetur unde ne

nit. Quinta. si deus conseruaret illum
lapide sine rarefactione. et p totu ponere f
fluentiam conseruatiuam lapidis. qualis
est nunc adhuc lapis non descenderet de
aere. quia sub aere in contactu naturali
conseruaretur qd in quolibet situ infra
eum ibi sit influentia eius conseruatiua.
et cum hoc est medium contrarium in qd
agere potest pro sui similis generatione
quorum primum per casum est subtus
sed secundum non. et ideo ibi naturalius
conseruaretur qd subtus. Sexta si de
us conseruaret nixum grauis simpliciter
ad esse subtus aliquid moto nixu quez
bz habet ad generare uel agere in con
trarium et cum hoc conseruaret influen
tiam conseruatiua illius subtus aere sic
conseruato sine eius concursu graue se
subito poneret in locum seu situm natu
ralem. patet quia nihil esset impediens
seu resistens. ergo subito mutaret se ad si
tum naturalem. Ex quo sequitur qd gra
ue simplex sic intra uacuum conseruatus
secundum eius influxum communem uel
naturalem non remouet intra uacuum pa
tet per conclusionem precedentem et hoc
de tertio. Quantum ad quartum sup
ponitur qd conseruatum celi sit uacuum. et
qd deus intra ipsum conseruet diuersas
influentias locorum sursum et deorsum
et aliorum qd qz conseruet res impositas
sine nixu rarefactionis generationis sibi
similis. scilicet solum ut tendentes ad su
um locum naturalem. quem appetent
si omnia essent plena. Secundo supponi
tur qd aliquid est graue mixtum et hoc du
pliciter. vno modo per coniunctione gra
duum grauitatis et leuitatis in eodem su
biecto. sicut in mixto et elementis. alio mo
do per interceptionem corporis leuis in
ter partes grauis sicut in ligni poris est
inclusus aer. Tunc ponuntur propositi
ones prima est qd graue simplex potest
successive moueri infra uacuum ex colli
gatione eius alio. p. qz si unu graue sim
plex poneret i uno brabio libze et man^o

in alio minus traheret minus sursum et sic successiue aliud sursum traheret sicut ipsum successiue descenderet. resistencia enim sufficiens esset graue contra ponderans. Secunda. stat graue mixtum moueri in uacuo successiue. patet quia habet resistenciam intrinsecam. que est causa successiouis. Tercia. stat graue mixtum uelocius per naturam suam stante tali uacuo moueri in pleno quam in uacuo per ponendo graue mixtum in concavo ignis. quod habeat unum gradum leuitatis ignis. duos gradus grauitatis aeris. tres grauitatis aque et grauitatis terre quinque. et sic medium acreum resistens ei descendenti ut unum. cuius concauitas sit uacuum. sic scilicet quod spera terre et aque sint annihilate. Tunc constat. quod in spera aeris octo trahunt deorsum scilicet tres aque et quinque terre et duo resistunt. scilicet leuitas ignis ut unum et medium ut unum. Leuitas enim aerea in loco naturali non trahit sursum nec deorsum. et sic motus est a proportione quadrupla. Cum ante transit superficiem concavam aeris. et mouetur in uacuo seu intra uacuum. resistencia fit ut 3^a quia duo aeris. et unus gradus leuitatis ignis tunc resistunt. et motor fit ut quatuor. eo quod gradus grauitatis aque in suo situ sue spera non trahunt. que proportio est minor quam dupla. Unde sequitur propositum. uelocius enim mouet motor a proportione quadrupla quam dupla. Quarta propositio. intra hoc uacuum aqua pura. poneret se subito ad locum naturalem. patet per sextam precedentis dubij quia est graue simplex. Quinta. intra tale uacuum plumbum descenderet successiue. patet quia hoc est graue mixtum. Correlarium stat esse duo corpora naturaliter deorsum eadem. quorum unum in eque libra plus ponderat quam aliud. tamen minus ponderans per se positum subito attingeret locum deorsum et citius. magis uero per

derans tardius. patet quia in eque libra equale plumbum plus ponderaret equali aqua pura. prout uideatur. satis experientia doceat. et tamen aqua pura subito plumbum uero successiue intra uacuum attingeret locum deorsum. Sexta propositio stat quod aliquid in pleno per se positum moueretur uelociter deorsum quam a liud datum. et tamen utroque manente in equali figura in eque libra. quod per se minus uelociter descenderet. plus ponderaret. patet ratione diuerse compositionis leuitatis cum grauitate. ut si. a. esset graue ut quatuor et leue ut duo. et. b. esset graue sicut octo. et leue sicut quinque. tunc in pleno alijs paribus. a. per se positum uelociter descenderet quam. b. quia a proportione dupla respectu resistencie intrinsece. et. b. a proportione minore. tamen in eque libra. b. trahet. a. sursum. quia uirtus actiua ad motum sursum. a. esset decem. quia duo leuitatis. a. et octo grauitatis. b. et uirtus resistencia non esset nisi novem. scilicet quatuor grauitatis. a. et quinque leuitatis. b. Septima propositio. in uacuo animalia non possent diu uiuere sue nature dimissa. patet quia non haberent nutrimentum. et quia perfecte non haberent medium inspirandi. Octaua. in uacuo potest fieri motus alterationis ab intrinseco et ab extrinseco tangente. per quod aqua calefacta reduceret se etiam quia spongia tangens ignem ageret in ipsum. Octaua in uacuo non fieret motus alterationis ab extrinseco non tangente. patet. quia non potest diffundi unio corporum nisi per contactum quod non esset in uacuo. Decima in uacuo non fieret uisio. odoratio. uel auditio. patet quia illa requirunt medium extrinsecum quod non esset in uacuo. Undecima. in uacuo non fieret motus ambulationis. nec uolationis nec natationis. per ambulans non haberet ubi figeret pedem. et uolans seu natans indiget medio sustentante quod non esset in uacuo.

ergo rē. hec de quarto principali

Pro quinto est notandum q̄ rarefac-
tio ⁊ condensatio capiunt proprie ⁊ im-
proprie. Improprie est mutatio qua cor-
pus occupat maiorem locum q̄ ante pro-
pter ingressum corporum subtilium par-
tium eius descendendum. quomodo la-
na prius artata in sacco amoto sacco ra-
refit. Per oppositum condensatio dicitur
mutatio. qua corpus occupat in nozem
locum q̄ prius occupabat propter egressum
corporum subtilium partium prius
in eo inclusorum. quomodo lana cum cō-
pimitur condensari dicitur. ⁊ non est ser-
mo de his ad presens. Proprie autem ra-
refactio est mutatio qua corpus reddi-
tur maius q̄ prius erat. sine ingressu ex-
trinseci seu ab extrinseco. Et per opposi-
tum condensatio dicitur mutatio. qua
corpus redditur minus q̄ prius erat. si
negressu alicuius extrinseci q̄ prius e-
rat in eo. ⁊ de his solum ad presens in-
tenditur. Tunc de condensatione hoc mo-
do dicta sit prima propositio. Condensa-
tio est possibilis per solum motum loca-
lem. patet quia in curuatione uirge me-
diatas p̄caua condensatur. ⁊ tamen non p̄-
cedit alteratio. Item quia in dolio q̄
tuncunq̄ pieno. adhuc imponitur be-
ne fora totum seu ducillus ut experien-
tia docet. ⁊ tunc oportet uinum conden-
sari. ⁊ non per alterationem. ⁊ cum ignis
generatur ex straminibus. ipse occupat
maiozem locum q̄ occupauit stram. n. ⁊
ex consequenti oportet aerem cedere. ali-
as oporteret celum conturbari seu cōdē-
sari in sursum. ⁊ constat q̄ non fit condē-
satio ista. nisi per compressionem ab igne
alteratio enim que est ibi est calefactio
que magis rarefaceret q̄ condensaret.

Secunda propositio rarefactio est pos-

sibilis per motum localem. patet quia do-

litatem potest aer condensari uel rarefi-

eri per motum alterationis. q̄ per solum
motum localem. patet per experientiam.
aer in fiala calefacta condensatur ad du-
plum. ut p̄ aqua usq̄ ad medium fiale
ascendente. nullus autem unquam potest
experiri aerem per motum localem con-
densari. ad duplum. non enim unum ex
dolio semipieno aere posset extrahi. nisi
aer ab extrinseco ingrederetur. ut experi-
entia docet. Quarta propositio. nun-
quam materia tantum rarefit in aqua uel
in terra quantum rarefieri potest in igne
per generationem ignis ex eis. patet q̄
da oppositum sequeretur q̄ terra uel a-
qua posset sine miraculo esse ita rara si-
cut ignis. q̄ uidetur falsum. Quinta
propositio. tota massa materie prime nun-
quam condensatur uel etiam rarefit. pa-
tet quia si tota minorem locum occupa-
ret. concuum orbis lune quo ad aliquā
partem maneret uacuum. ⁊ si tota maiō
fieret penetraret ipsum concuum. quo-
rum nullum potest fieri per naturam.

Correlarium. hec consequentia est bo-
na. aliquid condensatur. ergo aliquid ra-
refit. ⁊ e contra. patet per rationem iam
factam prius. Sexta. hec rarefactio
uel condensatio hec non fit per intro-
itum ul' exitum uacuitatum. patet quia ta-
les non sunt per dicta. Septima. que
libet haruz mutationum fit. eo quod hec
materia que est magna actu est in poten-
tia parua. ⁊ que est parua actu. est in po-
tentia magna. patet quia fit de paruo ma-
gnum ⁊ de magno paruum. sicut in alijs
mutationibus. modo album fit nigrum.
eo quod actu album est in potentia ni-
grum. ⁊ e contra igitur rē. Sed dubi-
tatur de modo quo fit rarefactio. Ad
quod dicunt illi qui ponunt quantita-
tem continuam substantie esse ipsamet
substantiam. q̄ fit per solum motum lo-
calem partium. quo partes q̄ prius erāt
pp̄iores elongāt maḡ ab inuicē. Scđi dnt
q̄ rarefactio fit per realem generationē
qualitatis que uocatur raritas. Item

condensatio per corruptionem illius & i
t r o d u c t i o n e m d e n s i t a t i s . P r i m u s m o d u s n o n
d e f i c i e r e . q u i a s e c u n d u m e u m s e q u i u i
d e t u r . q u o d a l i q u o d p e d a l e i g n i s e s t e q u e
d e n s u m s i c u t p e d a l e t e r r e u e l q u o d a l i q u a
m a t e r i a s t a t s i n e f o r m a . c o n s e q u e n s e s t
f a l s u m u t n o t u m e s t . p r o b a t u r c o n s e q u e n
t i a . q u i a s i p e d a l e t e r r e e s t d e n s u s . h o c
e s t . q u i a h a b e t p l u s d e m a t e r i a s u b e
q u a l i e x t e n s i o n e p e r d i f f i n i t i o n e m d e n s i
o z e m . d e n s u m e n i m d i c i t u r q u o d h a b e t m e
t u m d e m a t e r i a s u b p a u c a e x t e n s i o n e . &
d e n s i u s q u o d h a b e t p l u s r a r i t a t e m . S i m i l i t e r
r a r u m q u o d h a b e t p a u c u m d e m a t e r i a s u b
m u l t a e x t e n s i o n e . & r a r i u s q u o d s u b e q u a
l i h a b e t m i n u s . Q u e r i t u r e r g o u t r u m
p e d a l e t e r r e h a b e t p l u s d e m a t e r i a i n
m u l t i t u d i n e & h o c n o n . q u i a i n u t r i s q u e
m a t e r i a e s t i n f i n i t e p a r t i s n e l i n m a
g n i t u d i n e a c t u a l i . E t h o c n o n . q u i a u
t r a n q u e e s t a c t u s o l u m p e d a l e . n e l i n m a
g n i t u d i n e p o t e n t i a l i u i d e l i c e t q u o d p e d a l e
t e r r e p o t e s t r a r e f i c i r i . & m a t e r i a e i u s p o
t e s t e s s e c e n t p e d a l i s u e l m i l l e p e d u m . &
n o n s i c p o t e s t e x t e n d i m a t e r i a i g n i s . &
s i s i c c u m m a t e r i a p e d a l i s s i t . e s s e n t i a l i
t e r s u a e x t e n s i o . s e q u i t u r q u o d i n t e r r a s u n t
c e n t u m p a r t e s p e d a l e s m a t e r i e s i m u l
p e r p e n e t r a t i o n e m e u m f o r m a p e d a l i s
t e r r e n o n i n h e r e a t n i s i u n i p e d a l i t e r r e
s e q u i t u r q u o d a l i a n o n a g i n t a r o u e m e r u n t
s i c u t f o r m a . F o r t e r e s p o n d e b i s q u o d c u i l i
b e t p o t e n t i a l i p e d a l i i n h e r e t f o r m a p e
d a l i s t e r r e . C o n t r a s i s i c t u n c e s s e n t i
a l i t e r . t a n t u m p o s s e t e x t e n d i f o r m a t e r
r e s i c u t m a t e r i a e i u s . & s i c t e r r a m a n e n s
t e r r a e s s e n t i a l i t e r p o s s e t e s s e i t a r a r a s i
c u t i g n i s . q u i a n o n r e p u g n a t f o r m e t e r
r e e s s e s u b t a n t a r a r i t a t e s i c u t i g n i s . s i
e n i m p e d a l i a t e r r e s i c s e p e n e t r a r e n t q u o d
q u o d l i b e t p e d a l e m a t e r i e p o t e n t i a l i t e r
e x i s t e n s i n p e d a l i t e r r e e s s e t i n f o r m a t u s
f o r m a p e d a l i t e r r e . q u a r e n o n p o s s e t i t a
b e n e b e p a r t e s e s s e . e x t r a i n u i c e m s i c u t
s i m u l p e r p e n e t r a t i o n e m . C o n f i r m a
t u r s i c s e c a n d u m h a n e o p i n i o n e m m a
t e r i a e s t s u a e x t e n s i o . S u p p o n a t u r e r g o

q u o d h e c m a t e r i a s i t i t a r a r a . s i c u t e s t m a
t e r i a i g n i s . & a r g u a t u r s i c . q u a n t a c u n q u e
h e c m a t e r i a e s t n u n c i n p e d a l i t e r r e t a
t a f u i t p r i u s h e c m a t e r i a t e r r e s e d m i l
l e p e d a l e s e s t n a n c . i g i t u r i n p e d a l i t e r
r e f u i t p u s m i l l e p e d a l i s m a . d i s c u r s u s
e s t b o n u s . q u i a s u b d i s t r i b u t i o n e m a i o
r i s i n p r e d i c a m e n t o q u a n t i t a t i s e a p i t u r
f i u s i n m i n o r e . & p a t e t m a i o r p e r t e . q u a
p e r r a r e f a c t i o n e m n u l l a q u a n t i t a s a c q u i
r i t u r . e r g o q u a n t a c u n q u e e s t h e c m a t e
r i a n u n c s e m p e r a n t e f u i t t a n t a . E t m i
n o r s u p p o n i t u r . t u n c u l t r a a r g u a t u r s i
c u t p r i u s . q u o d m a t e r i a s t e t i t s i n e f o r m a
n e l q u o d i n u n o p e d a l i t e r r e s u n t m i l l e p e
d a l i a t e r r e p e r p e n e t r a t i o n e m . n e l q u o d u n a
f o r m a p e d a l i s i n h e r e t m i l l e s u b a n t i s d i
s t i n c t i s . R e s p o n d e t u r f o r t e n e g a n d o
m a i o r e m . q u i a l i c e t p e r r a r e f a c t i o n e m .
n u l l a n o n a q u a n t i t a s a c q u i r i t u r . t a m e n
m a t e r i a p e r e a m i n c i p i t e s s e m a i o r p r o
p t e r m o t u m l o c a l e m . & p e r c o n s e q u e n s
s e q u i t u r q u o d l i c e t m a t e r i a s i t s u a e x t e n s i o
t a m e n n o n r e p u g n a t e i q u i n u n o t e m
p o r e s i t e x t e n s i o m a i o r . & a l i o t e m p o r e
m i n o r . i s t u d n o n u a l e t . q u i a s i s i c s e q u i
t u r q u o d i g n i s h a b e t t a n t a m m a t e r i a m s i c
t e r r a e q u a l i s q u a n t i t a t i s . q u a r e e q u e d e
s u s e s s e t . p r o b a t u r . q u i a e x t e n s i o n i s u e
n o n r e p u g n a t e s s e q u a m l i b e t m a i o r e m
p l u s q u a m e x t e n s i o n i t e r r e . e x q u o e x t e n s i o
s i n e a l i q u a a d d i t i o n e u e l a b l a t i o n e m a
g n i t u d i n i s p o t e s t e s s e m a i o r & m i n o r
& n o n p o t i o r r a t i o d e h a c e x t e n s i o n e q u a m
d e a l i a . C o n f i r m a t u r . q u i a u i d e t u r . q u o d
e q u e e s s e n t i a l i t e r s i c u t g r a d u s a l b e d i
n i s e s t s u a i n t e n s i o . i t a b i p e d a l i t a s s i c
s u a e x t e n s i o & m e n s h u m a n a n o n c o n c i
p i t . q u o d g r a d u s a l b e d i n i s f i a t i n s e i n t e n
s i o r n i s i a l i q u i d s i b i a d d a t u r . E t e x c o
s e q u e n t i f a l s u m d i c u n t i l l i q u o d e x t e n s i o
d a t a s i n e a l i q u o s i b i s u p e r a d d i t o p o t e s t
f i c i r i m a i o r . S e c u n d a o p i n i o e t i a m u i
d e t u r d e f i c i e r e . q u i a p o n i t q u o d r a r i t a s
s i t a c c i d e n s d i s t i n c t u m c o n t r a m a t e r i a m
o p p o s i t u m u e l l e c o m e n t a t o r 2 o d e c e l o l i b
s c r i p t o e d e n s i & r a r i q u e p u s s u n t p o s i t e

secundum enim illas. paucitas materie sub multa extensione est raritas. modo paucitas est met res pauca. sicut paucitas denariorum est met denarij. Item frustra poneretur paucitas superaddita materie pauce. quia omnia possunt saluari sine talium entium multitudine. Quapropter uidetur relinqui tertius modus quod rarefactio fit per generationem noue quantitatis maioris in materia. Et condensatio per corruptionem maioris et generationem minoris quantitatis in eadem materia. sicut enim intensior albedo reddit magis album. ita maior extensio reddit magis extensum. et hoc est conforme dicto in primo quo dicebatur. quod extensio substantie est res distincta a substantia extensa. sed est dubium. utrum in rarefactione quantitatis que prius fuit. maneat cum sequente. et respondetur quod non. quia rarefactiones agit in totum corpus quod rarefit. et ideo qua ratione generat magnitudinem nouam de una parte materie eadem ratione generaret de qualibet eiusdem materie. Item si cum aer nunc pedalis rarefactione fit bipedalis. pedale primum extensum. per totum aerem maneret cum pedali nouo genito per rarefactionem. uidetur sequi accidens transire de subiecto in subiectum. materia enim que extenditur post rarefactionem pedali nouo. extendebatur aliqua parte quantitatis pedalis preexistens. et illa parte post non extenditur quare si ista pars manet. ipsa dimittit illud subiectum et intrat aliud. eodem modo in condensatione condensans corrumpit quantitates maiorem preexistentem. et generat minorem superuenientem de potentia materie. Sed contra. calidum rarefaciens est natum quantitatem quantitatem generare. ergo non corrumpit quantitatem. Oppositorum enim contrarie dicuntur cause. secundo de generatione. Secundo quia calidum rarefaciens conseruat quantitatem pedalem post rarefactionem ergo melius potuit ante. Tertio. nu

la quantitas esset in corpore quod rarefit tempore rarefactionis. ergo patet consequentia. quia continue est totaliter noua quantitas. ergo nulla quantitas alia quo toto tempore esset. ergo ibi nunquam esset. Quarto. quantitas que preesset corrumpetur in instanti. et sic nullius esset resistentie. patet quia incipiente rarefactione in illo instanti esset et nunquam esset prius. Quinto. cum illa quantitas sit res permanens. esset dare ultimam instans rei permanentis in esse. patet per idem. Sexto in rarefactione quelibet quantitas in subiecto solum duraret per instans. ergo per quantitatem que generarentur tempore rarefactionis. non posset continuari aliquis motus. tenet consequentia. quia sicut ex instantibus non continuatur tempus. ita non ex mutatis continuatur motus. Septimo uidetur quod rarefactio esset proprie augmentatio quia per eam acquiritur quantitas noua. sed de hoc uideatur primo de generatione. Octauo uidetur quod superflue ponitur sicut quantitas distincta. quia ponatur quod deus auferat totam quantitatem a pedali aque. partibus remanentibus secundum similem situm sicut nunc. tunc sunt partes adhuc extense. et non per quantitatem superadditam. Nono. quia si ablata extensione unirentur partes sine differentia situs ubi unirentur. et quare potius in uno situ quam in alio. Decimo ponitur quod ligno existente quadrupedali a primo pedali auferat deus quantitatem et a secundo non. et a tertio auferat. et a quarto non. tunc uidetur quod partes primi pedalis et tertij non possunt confluere secundo impediente. ergo manebunt singulariter ubi nunc sunt. ergo manebunt post extensa. ergo frustra ponitur quantitas. quia ea ablata adhuc manet extensa. Undecimo quia partes in corpore sunt immediate. et tales nequeunt fieri propinquiores. ergo nihil potest condensari. Aliqua horum uidentur mihi difficilia et aliqua facilia. et ideo euadam prout me

lius possam. Ad primam q̄ calidum proprie natum est conservare dimensionem sibi proportionatam in subiecto. et ideo minorem corrumpit. ut maiorem generat. nec est in conveniens idem formam minus speciei generare de per se. et aliam minorem ul̄ maiorem corrumpere de per se accessio et per modum sequelle. sic. n. rarefaciens de per se extendit subiectum minus ad quod sequitur maior quantitas. et de per accidens ac per modum sequelle corrumpit quantitates preexistentem. cuius nature repugnat esse in subiecto magis extenso. Ad auctoritatem dicitur q̄ contrariorum cause debent esse contrarie virtualiter de per se modo rarefactiones non de per se. sed per accidens et per modum sequelle. est causa corporis quantitates. non enim intendit corruptionem. nisi accessorie. Ad secundam dico q̄ quantitas que est post rarefactionem est proportionata rarefacienti. et ideo eas conservat. secus est de quantitate que est ante. Ad tertiam concedo q̄ tempore rarefactionis nulla determinata quantitas est in corpore quod rarefit actu. et ratio est quia continua est successio de minore ad maiorem. ut si pedale rarefieret ad tripedale continua mutatione. nunquam esset pedale actu nec aliqua quantitas continua aliquo toto tempore ibi esset actu. et ideo dici debet hoc esse quantum. nulla tamen determinata specie quantitates. est quantum actu omni tempore motus. eo q̄ continue tendit de minore in maiorem. Ad quartam et ad quintam q̄ non est inconueniens q̄ quantitas subito corrumpatur. non enim est de virtutibus actiuis uel resistiuis prout commentator dicit in hoc quarto. nec est inconueniens q̄ sit dare eius ultimum instans. sicut est ipse nunc dare ultimum instans si esset. sed de rebus resistentibus non est possibile dari ultimum instans. et de talibus intelligitur illud dictum commune. Ad sextam conceditur. q̄ quilibet quantitas que producit in subiecto. tempore rarefactionis solam est per instans. nec ex illis continuatur rarefactio. sed ex suis parti-

bus. sicut alij motus ex suis. nec est motus rarefactionis dimensio que acquiritur. sed est quidam fluxus secundum quantitates ad maiorem quantitates quo infinite quantitates in potentia acquiruntur in subiecto. actu vero nulla nisi illa. sub qua gescit mobile. Ad octavam quod peccat quia quantitates continua ablata substantie partes haberet situm uel partem extra partem. et oppositum supponit positio nostra. non enim habet situm nec distinctionem localem nisi ratione dimensionis.

Ad nonam dicitur probabiliter q̄ ad punctum medium corporis. cui toti auferatur quantitas. partes unirentur rationabilius. enim est quia omnium extremorum illi puncto est maior propinquitas de hoc tamen fieret sicut diuine potentie auferenti placeret. quia hoc per potentiam naturalem non est possibile. Ad decimam q̄ primi pedalis partes unirentur in centro suo et discontinuarentur a secundo. et proportionaliter tertij a centro suo.

Ad undecimam q̄ in condensatione nec partes immediate fiunt propinquo res. sed omnes partes corporis quod condempnatur que distabant fiunt propinquo res sicut prima et ultima hec de his sunt prolixè scripta. Tertio est notandum q̄ in tertio tractatu philosophus primo probat q̄ tempus est aliquid ipsius motus. quia sine perceptione motus non percipitur tempus igitur et cetera. sed dices videtur q̄ probatio non valeat. quia etiam sine transmutatione non percipitur materia. nec motus localis sine fixo. et tamen non sequitur q̄ materia sit aliquid transmutationis. uel motus fixi. Respondetur q̄ secus est hic et ibi. quia nunc potest percipi tempus nisi percipitur motus materia autem postquam est cognita. bene potest cognosci sine conceptu transmutationis. Similiter motus localis. postquam est cognitus bene potest manere conceptus motus sine conceptu fixi. Secundo dicit q̄ continuitas prioritatis et posterioritatis reperitur in magnitudine motu. et est per se in magnitudine per posteriori^o f

motu & ultimo in tempore. ratio quia ra-
tione continuitatis magnitudinis-motus
qui fit super eam dicitur continuus. & tē-
pus ratione motus. & prior pars motus
dicitur qui fit super priores partes mag-
titudinis cui etiam attribuitur prior pars
temporis. Ex quibus inferit q̄ tempus
est aliquid motus secundum prius & po-
sterius. p̄ q̄ cum sit aliquid motus. ma-
xime debet esse illud motus secundum
cuius perceptionem in motu percipitur.
hoc autem est secundum perceptionem
prioris & posterioris in motu. in motu e-
nim percipimus tempus in quantum di-
scernimus inter partes priores & posteri-
ores motus. Tertio inferit diffinitionē
temporis. & est tempus numerus motus
secundum prius & posterius. patet quia
cum tempus sit mensura motus vt om-
nes dicunt oportet q̄ sit mensura motus
vel secundum partes simul existentes in
eodem subiecto. & hoc non. quia sic tem-
pus non mensurat motum. vel secundum
partes priores & posteriores eius. & sic
habetur propositum. scilicet q̄ tempus
est mensura motus secundum prius & po-
sterius. Cum autem tempus non mensu-
ret nisi mediante discretione anime secer-
nentis partem priorem a parte posteriori
ideo dicitur q̄ est numerus scilicet discre-
tus per animam. anima enim debet quan-
tatem temporis in se cognoscere alias.
ea manente non posset alios motus men-
surare. & ideo dicitur numerus numeratus
id est per animam discretus. Quarto
inferit q̄ tempus non est motus. & intelli-
ge q̄ hec predicatio tempus est motus
non est essentialis quia tempus connotat
esse numerum q̄ non connotat ille termi-
nas motus. Quinto inferit q̄ esse tempus
consistit in continuo fieri aliud post aliud
patet quia temporis partes non manent
simul adequate. Sexto inferit q̄ nunc se-
per est idem in re. sed est aliud & aliud in
ratione. Pro cuius intellectu est notā-
duz. q̄ nunc quandoq; summitur abstra-
ctiue & sic dicitur indivisibile in tempore
continuans partes priores cum posterio-

ribus. Alio modo concretive. & dicitur
ipsum mobile prout se habet simili-
ter respectu alicuius fixi secundum se &
omnes suas partes. mobile enim se habe-
re aliter & aliter respectu alicuius fixi se-
cundum prius & posterius correspondet
tempori. habere autem se similiter. corre-
spondet ipsi nunc. & sic patet q̄ nunc con-
cretum in re est semper idem. quia est se-
per primum mobile. sed in ratione est ali-
ud & aliud. quia semper habitudo res-
pectu fixi est aliter se habens. Septimo
inferit proprietates temporis nunc. et
sunt sex. prima nunc est notius tempore
et motu. patet quia est mobile prout dic-
tum est. hoc autem est notius tempore et
motu. quia in quantum ipsum percipitur
aliter se habere & aliter ad fixa percipit
tempus & motus. Secunda q̄ nunc et
tempus simul sunt. simul enim sunt mo-
bile motus & tempus. modo nunc est mo-
bile. Tertia tempus est continuum se-
cundum nunc. & diuiditur secundum nunc
patet quia secundum mobile q̄ continue
mouetur continuatur tempus. & secundū
ipsum mobile habens se in tali situ res-
pectu fixi distinguitur. pars pertransita a
parte pertransenda. & tempus preteritū
diuiditur a futuro. Quarta q̄ differen-
tia est inter punctum & nunc. intellige ab-
tractiue. quia idem punctum pluries po-
test summi eo q̄ est res permanens. nunc
autem non permanet. & ideo idem nunc
non potest pluries summi in re. Quin-
ta q̄ nunc non est pars temporis sicut nec
punctum linee. tempus enim non compo-
nitur ex indivisibili. Sexta q̄ licet nunc
in quantum est terminus solum & ipsius
temporis. tamen in quantum est mensura
est omnium momentorum mensura simi-
litudinis existentium cum eo. sicut enim omnes mo-
tus simul existentes eodem tempore men-
surantur. ita omnia momenta simul exi-
stentia eodem nunc. vbi aduerte q̄ in cō-
tinuo permanente continuatur indivisi-
bile siue sit siue non sit. ym agnatur tamē
& vocat punctus. sed in motu & inuā p̄s-
entes posteriorib; uocatur momentum.

unde quod tempus summitur
abstractiue

et in tempore uocatur instans sine nunc.

Octauo infert proprietates temporis. et sunt sex. prima tempus est continuum. patet est mensura continui scilicet motus modo mensura continui debet esse continua. Secunda quod tempus est quoddam minimum et quodammodo non. Prout enim est continuum non est minimum. eo quod continuum in infinitum est diuisibile. sed prout est numerus sic est minimum ut minimum nunc horarum est due horae. Similiter uero minimum in numero horarum secunda talem discretiōem anime est una hora. Tertia est quod tempus est longum uel breue. et hoc in quantum est continuum. et est paucum uel multum et hoc in quantum est numerus. sed non est uelox uel tardum simpliciter in quantum est tempus. et in quantum est tempus est mensura. modo mensura non consueuit dici uelox uel tarda in quantum est mensura. ueruntamen concedi debet quod tempus est in re ualde uelox quia est motus celi.

Quarta quod omnium rerum temporalium simul existentium est idem tempus. patet quia talium esse unum et idem tempus cum mensura. sed non simul existentium non est idem tempus. quia non est simul existentium tempus prioris precedit. et posterioris succedit. modo non est idem quod precedit et quod subsequitur. Quinta quod idem tempus potest pluries reuerti intelligatur in specie. patet quia pluries reuertitur est. Sexta sicut tempore mensuratur motus ita quandoque motu mensuratur tempus. patet quia scimus motu horologii quantum diei uel noctis transierit.

Nono infert quod tam motus quam moueri mensuratur tempore. est autem moueri res que mouetur et mensuratur tempore in quantum mouetur. probatur. quia per hoc quod nobis notus est motus alicuius in una parua parte temporis. concludimus cognoscentes quanto tempore res mouetur quantitatem totius motus. ut si scias quod sol in una hora transit unam leucam. et quod mouetur per totam diem quem scis continere duodecim horas. concludis quod

motus solis et duodecim leucarum in longitudine seu etiam tempus mensurat unam partem motus et per illam replicatam mensuratur totus motus. quemadmodum si in panno mensuratur ulna per unam applicatam ab extra eadem replicata mensurat totum pannum. Decimo infert quod motum esse in tempore est ipsum esse esse ^{B7} sui mensurari tempore. patet quia tunc motus quam duratio motus tempore mensuratur. eo quod de ratione motus est esse successuum. res autem permanentes in quantum permanent et simul sunt non mensurantur tempore sed esse eorum. scilicet duratio extrinseca eorum tempore mensuratur. duratio enim rei tempore mensuratur ut quanto tempore res permanens fuit. aut erit tempore mensuratur. unde probatur per hoc quod res permanentes aut etiam motus non dicuntur esse in tempore eo quod sunt. quando tempus est. quia sic celi esset in grano milij pari ratione. quia est quando granus milij est. nec etiam dicuntur in tempore esse tanquam aliquid temporis. sic enim in tempore sunt nunc prius et posterius. ergo dicuntur solum esse in eo tanquam in mensura esse earum mensurante. Undecimo infert quod quies est in tempore per accidens. patet quia cognoscitur quanto tempore subiectum aptum natum moueri non est motum. et per hoc noscitur quantitas durationis quietis. Decimosecundo infert quod res que semper sunt non mensurantur tempore. patet quia cause earum cum sint sempiternae excedant omne tempus. et ideo nullo tempore mensurantur. Item illa quorum causa mensurantur tempore excedunt a tempore. modo nullum tempus excedit sempiternum. Simili modo probatur quod que semper non sunt. non sunt in tempore nec etiam eorum non esse mensurantur tempore. Et tertio quod que non mouentur nec quiescunt non sunt in tempore sed sunt perpetua. sed que aliquando sunt et aliquando non sunt horum esse et non esse mensurantur tempore. et intellige de non esse eorum sequente esse. aut de non esse precedente esse respectu alicuius quod ante suum

in tempore mensuratur duratio sequens
Troianum bellum per quam non fuit etiā
mensuratur duratio pcedens per quam nō
fuit inter diluuiū & ipm. & intellige q̄ res
que quandoq; est & quandoq; non ē fre
quenter eadem in specie quo ad non esse.
mensuratur tempore ut mensuratur q̄to
tempore non fuit eclipsis solis. Item q̄
pprie ipz non esse. nō mensuratur tempo
re. sed duratio per quam res non est. tem
pore mensuratur. & sic intelligitur. De
cimotertio infert. q̄ nunc est indiuisibile
ad ymaginationem in tempore fm q̄ tē
poris partes continuantur. fm ymagina
tionem & fm q̄ diuiduntur non in quan
tum idem intelligitur in continuo sine in
terruptione sic continuat tempus. in quā
tum autem ymaginatur terminare totum
totum pteritum & initiare totum futurū
& sic eo utitur anima ut duob; sic distigui
tur per ipsum ab anima pteritum a futu
ro. Alio modo nunc est tempus parū di
stans ab ante uel post a nunc presenti ut
nunc ueniet. i. in breui tempore post ueniet
Similiter in de pterito. tunc uocatur tē
pus p̄t terminatum & certam distantia
etiā habet ad tempus p̄sens. & intelligit̄
q̄ exp̄sso certo tempore per distantia ad
p̄sens nunc. ly tunc est relatiuum identita
tis ad illud tempus ut ultra annum fuit
estas sicca. & tunc desiccabantur lina. iam
est synonymum ipi nunc iproprie sumpto
modo est tempus pteritum p̄pinquum p̄
senti. nunc. & in idyomate latino utimur
eo indifferenter p̄ p̄senti & futuro. & idēz
ualet fm cōmentatorem paulo ante l' pau
lo post. Olim dicitur tempus pteritūz di
stans multum a presenti nūc. & idem est
antiquitas/repente siue subito significat
tempus imperceptibile et p̄pinquum
p̄senti nunc. sic. s. q̄ non est eius distantia
a nunc p̄sente perceptibili. & interponit
dubium utrum tempus est perpetuum.
Et dicit q̄ sic. qz de ratione eius est q̄ in
cipiat a nunc. modo quodecunq; nunc ita
est finis p̄senti. sicut p̄ncipium futuri. er
go quolibet tempore accepto ante ipsum
fuit aliud tempus. Catholicus tamen nō

Uincit ad

Iunc ad

Uincit ad
Uincit ad

Uincit ad

Uincit ad

concederet de ratione nunc temporalis
eē uel fuisse finem p̄teriti sed solum p̄nci
piū futuri. Decimoquarto dicit q̄ om
nis mutatio est remota rei a sua dispo
sitione naturali. & itelligit q̄ dispositio cō
ueniens rei naturali pprie dicte ex̄nti in
optima dispositione est motiua rei a dis
positione naturali. p̄z qz facit rem. aliter
se habere q̄ p̄us se habuit optime. Ex
quo infert q̄ tempus est magis cā corru
ptionis q̄ generationis. p̄z qz tempus cū
sit motus celi remouet rem a dispositione
optima. & per consequens disponit eā ad
corruptionem. nuncq; autem eam ad gene
rationem disponderet cum sit res actu gel
ta. Addit tamen q̄ hanc corruptionez
non imediate facit tempus sed alia parti
cularia lz uulgaribus ignota. imediatius
agant istam corruptionem. Decimoq̄n
to. q̄ q̄uis nulla anima suple alia a deo
eēt. dum tamen posset esse aduc eēt tem
pus. p̄z qz aduc posset eē numerans mo
tum. p̄z qz aduc numerus motus fm p̄us &
posterioris. ḡ tē. Et t̄z n̄a penultima. qz ad
hoc q̄ numerus motus sit nō requiritur
q̄ actu numeretur fm q̄ possit numera
ri. sed si nulla anima posset esse tunc nul
lum remaneret tempus. p̄z quia tunc non
maneret numerus motus. p̄bat qz nume
rus dicit̄ eo qd̄ est numerabilis. modo ni
hil esset amodo numerabile ex qua nulla
anima posset esse que posset numerare.

Decimosexto dicit q̄ omnium motūz
simul existentium est idem tempus. quia
omn̄ps eodem numero. i. motu celi aut so
lis mensurantur. ubi dicit q̄ idem est nu
merus decez equozum & decez canum. q̄
intelligitur non de actibus discretiuis a
nime. quia forte sunt alij & alij. nec de nu
mero numerato. Alij enim sunt equi & ca
nes. sed intelligitur de numero numerato
quo anima alia ulterius numerat. ut si de
cem digitis numeraret canes & p̄ quos p̄
quolibet cane unum digitum. tunc eisdē
decem digitis esset numer; canūz & equoz
rum. Decimoseptimo q̄ tempus dē m
principaliter est primus motus. p̄z quia
ille est p̄mus in genere motuum. p̄mā aut

in quolibet genere debet esse mensura aliorum. secundo quia regularissimus. cuius nature debet esse mensura. 3° quia est notissimus omnes enim motum diurnum percipiunt. et addit quod ipsum mensuratur per suas partes minores et nociores. ut annus per dies. dies per horas. et hora per momenta seu minuta. et sic dicitur quod totus est multa metra quia est multe partes que sunt eius partes principales mensure. 18°. uidetur uelle quod idem numerus intrinsece. 10. hominum et 10. canum quod non est uerum de idemptitate generis speciei uel numeralis apud nos usitata sed secundum quendam modum usitatum grecorum secundum quem quecumque plura sunt eadem dicta diuisiua generis contenta dicuntur idem in illo genere scilicet non in dicta ut cum equus uel asinus contineatur ambo. sed dicta irrationali. dicuntur idem aliter. scilicet non idem irrationale sic cum numerus diuiditur in suas species. 2° 3° decem et 20. et 10. oues et 10. canes sub una dicta puta sub denario contineantur dicuntur idem numerus. sed non idem denarius

Hic queri solet primo utrum tempus est et si est. quid est. utrum sit motus. et si motus utrum motus celi secundo queritur utrum definitio temporis sit bona. tertio utrum tempus est ab anima. quarto utrum cuiuslibet motus tempus est mensura. quinto utrum tempus est mensura getis. sexto utrum tempus est causa corruptionis. et septimo utrum idem instantis maneat per totum tempus. Pro primo est aduertendum quod omnes intelligunt per tempus. mensuram durationis successiue reperi. patet ex communi modo loquendi. Si enim queritur. Quis est motus non intendimus aliud querere. quam quomodo tempore durauit motus. et nobis sic querenti bus. respondetur. et dicitur. est unus dies unus mensis etc. Ex quo sequitur quod de ratione temporis istum est tempus. est esse successiuum. et in successione. et per consequens non habere partes simul adequate. sed secundum prius et posterius in successione. per quod mensura successione dicitur esse successiua. tempus est huiusmodi. per primum. ergo maior patet quia res adequate permanens. sine quauis successione non uidetur posse mensurare successione. ex quo mensura et mensuratum debet esse eiusdem generis. ut uidetur. 10. metha

phifice Tertio submitit quod omnia successio est ratione mutationis alicuius per quia ymaginatio non capit quid sit successio nisi una res succedat de una dispositione in aliam. et quolibet modo est motus uel mutatio. ergo etc. per minor. quia si una res succedat alteri est numerus. si autem res succedat de una dispositione in aliam etc. habet se aliter. quam est motus. ergo est mutatio. Confirmatur quia sicut nequit esse descensus. secundum situm. nisi una res sit extra aliam. ita non potest esse descensus successiua. nisi una res sit post aliam. hoc autem nequit esse nisi per mutationem. ex quo sequitur quod nunquam esset prius et posterius sine mutatione. patet. quia sunt idem successio et prius et posterius et quia idem non est prius se ipso oportet quod si sunt prius et posterius. quod una res aliam precedat. uel dispositio dispositionem et habetur propositum Ex quibus sequitur quartum quod tempus nequit esse sine mutatione. patet quia est successiuum. et habet prius et posterius per secundum. Ex quibus inferitur propositio prima. quod tempus est per quia durationis successiue mensura est. et consequentia tenet per primum. antecedens patet quia ipsa mensuratur et non mensuratur sine mensura. etiam omnes procedunt diem esse. horam esse et per consequens tempus. cum talia sint nomina temporis

Contradices quia partes temporis non sunt. secundo quia si tempus est. ipsum est in tempore et sic unum tempus esset in alio tempore et sic esset processus in infinitum. Respondetur ad primum secundum unam opinionem. quod omnes partes temporis sunt. sed non sunt siue adequate. nisi si dies esset tempus prius dicerem omnes partes huius diei esse secundum successione. et sic concederem horas matutinas esse et horam uesperam esse Aliter dicitur secundum aliam opinionem quod quolibet pars temporis est cui instantis prius est intrinsecus. et hoc sufficit ad esse temporis alie autem fuerunt. et alie erunt. nec est inconueniens quod res successiua sit scilicet non sint omnes sue partes. scilicet sufficit principales esse que sunt in tempore partes includentes instantis prius. Ad 2^{am} dicitur quod tempus est in se

ipso qz esse ei se ipso mēsuratur nō rōne
 totius immediate s; ratione sue pue ptes
 que mēfat to^m vt. esse diey ē esse in ipso.
 met die qz mēfat pte diei scilz hora-hora
 enī replicata 24^r vicibus mēfat diez et
 sic in alijs. Z^a ppō tēp^o ē mot^o p^r sic
omne puz succe^m ē motus tempus ē pu
rum succe^m ergo maior patz qz mot^o fm
qz capif in 3° ē mutatio successiua minor
p3 qz mot^o ē mēfa durationis successiue
 ergo debet esse purum succe^m et hoc dic
 tum fuit in 2° pmissoz et omnis succe^m ē
 motus tempus ē successio igitur p^r qz nō
 potest esse sine successioe ut die 3^m qz nō
 esset nisi esset met successio. 3° qz omnib^o
 alijs a motu exclusis adhuc manēt tem
 pus p3 qz adhuc manēt prius et posterius
 et patet qz dies et tempus dies uidei in
 tegra reuolutio equinoctialis hoc autē est
 motus. Contra qz omnis mot^o est ueloz
uel tardus et tempus non ut expositum
fuit super litteram igitur. Terciam temp^o
non diuiditur ad diuisionem mobilis. tñ
mot^o sic diuiditur. 3° qz quamuis omnia
 quiescerent adhuc esset tēpus. ergo p^r
 assumptum qz quies esset que esset in tē
 pore. Respondetur ad secundam qz tē
 pus in re bñ diuidit ad diuisionem mobi
 lis s; fm illam non dicitur tēpus sed so
 lum tempus in quantum diuiditur i ptes
 priores et ptes posteriores et sic et dicit
 motus. Ad 3^{am} dicitur qz non esset tem
pus veruz oibus vepgescentib^o. nec tūc
 quies esset in tempore. Quis de facto est i
 tempore. sed forte posset dici qz essz in tē
 pore ymaginatio. sed secundum tale pos
 set ymaginari vnam quietem eē durabili
 orem alia s; hoc nō est pprie esse in tēpo
 re. Tertia ppositio. temp^o ppziissime
ē mot^o diurnus solis. p3 qz illud est pro
ppziissime tps quo ppziissime mēsurantur
 durationes successiue rerum. s; ille mēsu
 rantur motu solis ppziissime. qz tē. maior
 nota est ex quid nominis ppziissime. mi
 nor. pmo patet qz mot^o celi in q̄tuz diur
 nus sic est p̄mus mot^o uel saltē cōueniēs
 euz p̄mo motu. modo p̄mus debet eē mē
 sura aliozum. 2° talia est notissimus. et ta

lis debet esse mēsurā. 3° qz est regularissi
 mus q̄tum est ex pte mot^o diurni. S; cō
 tra videtur qz motus p̄mi mobilis sit tps
 ppziissime. qz est regularissim^o. et simplz
 p̄mus mot^o aut solis est posterior. Item
 ē minus regularis ppter obliquitatē 30
 diaci et ex centricitatez spere solis.
 Respondet qz comparando motū p̄mi mo
 bilis ad motum solis in se. sic aliquo mō
 est prior motus p̄mi mobilis. s; in ordine
 ad totuz motuz diurnuz. quōs eoz est pri
 mus motus ut ei^o pars. quia motus diur
 nus omnib^o speris celestib^o attribuit. et
 ideo euz motus spere solis rot^o sit. et p̄mi
 mobilis nō potius ē illud tps q̄ illud.
 Ad 2^m dicitur qz paruo est irregulari
 tas in motu solis. qz q̄ sunt oēs dies nā
 les equales sine d̄ra sensibili. et ideo illa
 nō impedit qn sit mēsurā. mēsuratio enīz
 motus per tps nō est punctualis sed pro
 pinqua. sine sensibili d̄ra. Correlarium
 solum est vnuz tps ppziissime dēm. patet
 qz mot^o solis. et hoc itelligit p̄būs quādo
 dicit. qz est idēz tps in celo in terra et i ma
 ri. Quarta ppositio nō oibus pcipien
tib^o tēpus mot^o solis est tps. p3 qz in tene
bris pcipitur tps et incarcerationi pcipiunt
tps et nō pcipiunt motuz solis et iō mot^o
solis nō est eis tps. Dices qd ergo est
 illis tps. R̄sio qz mot^o aliquis eis not^o
 per quē mot^o suos mensurat. vt huic scri
 ptura alteri lectio. alteri ymaginatio uel
 tristitia et sic de alijs. Correlarium qui
 uis mot^o. qui anime humane pōt fieri no
 tus. sub sua ratione ppzia. potest esse tps
 patet quia per quēlibz talem. ania potest
 mensurare durationem successiuam rez
 2^m stat bñ esse plura tēpora mi^o principa
 liter dicta patet per precedēs. Sed uide
 tur qz mot^o celi non est tempus quia non
 est nisi in celo. et est tempus ubiqz. 2° qz
 ortus occasus merides. significāt motuz
 celi. et non sunt tempus. quia quando no
 bis est aliquod istorum. non est alijs ma
 gif orientabilib^o. uel magis occidentalib^o
 et tamen omnib^o tunc est idem tempus
 Tertia si motus solis retardaret tunc
 fieret in maiori tempore. tamen non esse

per q̄da h̄ veritate apud vul
 gares fiant et diuiduntur

mator reuolutio. Respondet ad primū
q̄ temp^o non ē ubiq; realit̄ sed philoso
ph^o uult q̄ ē ubiq; per modū mēse. s. qz
ubiq; ois successio pōt mēfari p motum
solis seu celi. Ad 2^m dicit q̄ ort^o occas^o
meridies non s̄ ppe nomina tēporis. sed
sunt nomina instantiū. qz significant stae
tam centri solis cum circulo orizoni uel
meridies q̄ nō ē nisi in instanti ad ymagi
nationē r si significarent tēp^o hoc non eēt
nisi in ordine ad circulum orizō r in or
dine ad homines iā essent nomina tēporis
sicut hora uesperaz uel hora prime. Ad
3^m dicit q̄ mot^o celi est tardior r fiet in
maiori tempore p r̄pationem ad tēp^o q̄
fuit r in quo p̄us fiebat sed non esset tē
p^o uni^o reuolutionis mai^o p r̄pationem
ad se ipsuz h̄ de p̄mo dubio. / Quantuz
ad 2^m sit p̄ma p̄pō ois res q̄ cōtinue trāf
mutatur h̄z durationē successiuaz p se p^r
ga t̄l̄s cōtinue successiue est igit̄ rē. 2^a no
ta ē assumptum qz cōtinue successiue. suc
cedit de una dispositiōe in aliā r q̄n̄z suc
cedit ergo cōtinue successiue est. Cōtra
res pmanēs cōtinue mo^o r talis nō uidet̄
successiue esse. Respondet q̄ nō ē incon
ueniēs rem permanentē in eētia esse suc
cessiue. respectu dispositionis quā cōtinue
de nouo acquirit. 2^a p̄positio res muta
bilis quiescens habet durationēz succes
siuam per accidēs r non p se. p 2^m quia
nō habet durationē successiuaz. p mutati
onēz sui actualē. sicut habet illud q̄ actu
aliter mutat̄. r ideo per se non habet. sed
tamen habet p accidēs esse successiuum
qz impotentia habet. r sic nata ē successiue
esse. Itēz per comparationē ad alia mota
cōtinue se habet aliter r aliter. r per d̄n̄s
respectu aliarum rez motaruz. debet esse
successiuuz cōtinue aliud r aliud. nō in
se. sed per comparationem ad alia mota.
tertia p̄positio quelibet res mutabilis q̄
est. est in tēp^o. p 3^m quia uel actu mutat̄. r tē
est per se in tēp^o qz habet per se esse succes
siue per p̄maz. uel quiescit r tunc est in tēp^o
per accidēs. per accidēs enim habet
esse successiue cum enim h̄ omnia possint
esse successiue. r talium mensura est tēp^o

ut dictum est. hec omnia sunt proprie in
tempore Quarta p̄positio. nulla res
imutabilis. habet durationem successiuā
seu durat successiue. patet quia successio
non est sine permutatione per predicta in
p̄cedenti. modo res imutabilis nullam
habet mutationēz. nec potest habere.
Correlarium nulla talis est i tēpore ppe
p 3^m quia tempus nō est nisi mēsurā succes
siuorum per dicta. Sed contra duratio
rei nō est nisi res sed res quiescens nō est
in tēp^o. ḡ nec eius duratio. 2^a quia uidetur
q̄ tēpus nō sit mēsurā omnis rei muta
bilis. qz mēsurā r mēsuratā debent esse
vniogenea. modo cuz tēp^o sit. motus. r res
mutabilis s̄ba. que nō est eiusdē ḡn̄is cuz
motu. uidet̄ q̄ tēp^o nō sit mēsurā subē mu
tabilis. 3^a qz duratio rei s̄balis procedit
semp regulariter. sed mot^o qui ē tēp^o. pōt
velocitari r retardari. ḡ non potest bene
mēsurari tēp^o p motuz. Quarto si omis
motus sit uelocitaret. tunc fieret i maiozi
tēp^o. tamen non fieret in. minozi motu.
Ad hec respondere debes ad primam. q̄
res quiescens est in tempore. r eius dura
tio. non secundum substantiam. sed scdm
q̄ illa substantia cōtinue est i alia r alia
dispositione aut in se si moueatur. aut in
potentia r ad alterum si nō moueat. sed
possit moueri. Ad secundā d̄f q̄ tēp^o
p̄ius est mēsurā motus qui est eiusdem
ḡn̄is cum ipso. Secundo est mēsurā ip
sius moueri in q̄t̄um illud successiue cō
tinue fit sub alia r alia dispositione. Ter
tio etiam est mēsurā ipsius quiescere in
q̄t̄um cōtinue illud habet aliud esse ref
pectu motorum. r potest intrinsece se ali
ter habere. r sic mēsurā temporis est uni
genea cuz motu cui primo conuenit. r est
secundario eiusdem generis cum alijs. in
q̄t̄um talia habent attributionem ad mo
tum eo q̄ habent esse successiue in actu
uel in potentia. Ad tertiam dicitur q̄
etiam tempus r omnia quorum est mē
surā ymaginantur regulariter p̄cedere
aliā unum non posset mēsurari per ali
ud. r si sint alia irregularia. oportet irre
gularitates earum ad ymaginationēz du

eantur ad regularitatem. Ad quartam dicitur admissio casu. q̄ tunc omnis motus est; in minore tempore. per comparationem ad tempus quod fuit ante et non ad tempus q̄ tunc esset. Quinta propositio diffinitio temporis est bona. patet primo quia cum tempus sit mensura mutationis successive sic prius dictum est uel est mensura eius in quantum tota res simul consideratur et sic non quia tempus non mensurat illam mutationem nisi secundum partes priores et posteriores. Et in omnibus res considerat eam discretione partium priorum et posteriorum et sic sic tunc tempus est mensura discreta. quia partes priores discernuntur contra partes posteriores et sic est numerus earum numeratus. q̄ autem sit numerus motus patet quia est mutationis successive de qua dictum est q̄ est motus. Et secundum prius et posterius. patet. quia tempus non mensurat motum secundum partes existentes simul in subiecto. sed solum secundum partes priores et posteriores et ex consequenti patet quod omnes dictae particule rationabiliter ponuntur in diffinitione temporis unde sequitur cum conuertatur cum tempore q̄ est bona. Sed contra quia tempus est continuum q̄ non est numerus. 2° q̄ est aliquod tempus perpetuum octavo huius ergo non est numerus cum tale non sit numerabile. Tertio si sic tempus esset par uel impar. Quarto numerus et mensura rerum debent esse minima talis non est motus celi qui est tempus. Quinto numerus et mensura debent esse nota tempus est motus celi qui est ignotus quanta uelocitatis sit. Sexto tempus non est numerus numeratus quia sic quilibet motus esset tempus q̄ est contra philosophum in 1^a. Et numerus numerans q̄ negat philosophus. 7° quia aliquod tempus est ita paruum q̄ nequit esse numerus nisi tempus insensibile. propter paruitatem nullus motus numerat. Ad has rationes dicitur ad primam q̄ non est inconueniens continuum esse numerum quia est sue partes ut dictum est in 3°. nec quantitas continua nec discreta sunt oppositae ut patet ex predictis. Ad 2^{am} q̄ nullum tempus est infinitum. quia quamuis motus esset

perpetuus ille finis totus non esset tempus quia infinitum finis q̄ infinitum est ignotum. tempus autem debet esse notum. Ad philosophum dicitur q̄ uoluit perpetuum esse tempus uel infinito tempore. esse tempus. nullum tamen esse perpetuum. Ad tertium conceditur q̄ tempus est par. si. due. hore. similiter impar finis certam rationem discernendi anime quia tres hore temporis tres tertie nec est inconueniens sicut nec de alijs continuis. Ad quartum dicitur q̄ non oportet mensuram esse minimam simpliciter. sed in quolibet genere. prima mensura debet esse minima quo ad naturam proportionem. et sic unus minutus uel unus. 2us hore est minima non etiam in extensiuo sed tantum duratiue nobis sensibili. Ad quintum dicitur q̄ motus celi bene est nobis notus quantum ad durationem eius in suis partibus. sicut una hora uel unus minutus et hoc sufficit. non enim oportet quod punctualiter sit nobis nota eius uelocitas. Ad sextam q̄ tempus est numerus numeratus quo ulterius alios motus mensuramus sic est de motu celi. et tunc non sequitur quilibet motus esse tempus. quia non quolibet motus alios motus mensuramus. Ad septimam q̄ nullum est tempus insensibile. simul cum toto et ideo non est simul numerus motus cuius toto. quod uis forte seorsum. est insensibile. Ad tertium principale tria quatuor dicuntur. primum q̄ tempus est ab anima mundi effectiue. patet quia est a deo. 2° q̄ tempus est ab anima humana uel rationabili. potente numero mensurare sub ratione qua est tempus. patet quia non dicitur prius nisi in quantum est numerus et mensura. numerus autem et mensura non dicitur nisi in ordine ad animas humanam uel rationalem potentes numerare. numerus. non est multitudo numeralis ab anima sicut patet in hoc quarto et in quinto metaphysice. Tertia q̄ delectatio facit tempus apparere breue et tristitia longum. patet ad experientiam. Quarto q̄ si non posset esse anima non esset tempus. patet quia nulla esset mensura quia nihil posset mensurare. Quantum ad quartum est notandum q̄ mensurare est quantitate prius dubiam per me

suram cognitam fieri uotam sine magna
differentia. Secundo q̄ est triplex me-
sura. quedam maior mensurato ⁊ est im-
propria. ut si dicamus q̄ est 3^a pars uncię
ecce unciam mēsurantem suam 3^{am}. simi-
liter. si pondus trineret tres unciās que-
renti q̄ta ⁊ medietas. diceretur q̄ est un-
tie unius ⁊ dimidia. ecce qualiter dimidi-
um mensurat totum unciā. secunda est e-
qualis mensura mensurato ⁊ est propria
tertia est mensura minor mensurato. ⁊ est
proprijissima. Tertio notandum q̄ ali-
quid potest mēsurari tripliciter vno mo-
do per partem eius intrinsecam replica-
tā. ut vno hōse replicato scim⁹ q̄titatē ml-
titudinis hominum. Secundo modo
per applicationem mensurę extrinsece
uel per adæquationē sicut ulna lignea ul-
nam pāni. uel per replicationem sicut per
ulnam ligneam replicatam super pānam
scitur q̄titas totius pāni. aut per vnam
pāni mensuratam replicatam super totus
pānum scitur q̄titas totius pāni. Si
militer mensura extrinseca continente mē-
suratur liquidum. ut puta uinū. aut pon-
dere pondus. Tertia est mensuratio p-
portionando cōiūter. ut scientes q̄ in ce-
lo sunt 30. gradus scientes etiam q̄tum
spacium de ambitu terre. correspondet
vni gradui. concludimus q̄titatē toti⁹
ambitus terre. Tunc fit prima propo-
sitiō. tempus est mensura motus primo
modo. patet quia per vnāq; partes eius re-
plicatas cognoscitur q̄titas totius. sicut
q̄titas dici per replicationē hōse. /secun-
da motus celi minus proprie potest dici
mensura motuum inferiorum. secūdo mo-
do patet. quia non proprie potest equari
motus celi motui alicuius inferiorum pa-
tet etiam q̄ bene impropie. quia quando
simul incipiunt ⁊ simul desinunt. dicim⁹
eos equales i duratione ⁊ sic per adæqua-
tionem dicitur alium motum inferiorem
mensurē. Tertia tempus proprie est men-
sura motus. tertio modo scilicet per pro-
portionalē diuisionem. ⁊ similiter spatij
pertransi ipsius moneri. ⁊ similitum. p-
quia si aliquis tota die quam scimus esse

i2. hōzarum ambulat. ⁊ si uelintus motū
esse regularem. ⁊ in vna hōza leucam trā-
sit. scimus q̄ totus motus in duratione
est i2. hōzarum. q̄ q3 per spacium pertrā-
situm est. i2^{am}. leucarum. ⁊ proporziona-
liter esset de alteratione. si duraret per
diem in qualibet hōza acquireretur vnus
gradus. mensuraretur duratiō alteratio-
nis. ⁊ intensio qualitatis acquisite per il-
lam diem. Quarta. si o3 omni tempore
actuali. mensurari motus. patet quia q̄libet
libet magnum potest capi tempus presēs
⁊ non per quodlibet tale. actu motus mē-
suratur. Quinta q̄ nec omnis motus
actualiter mensuratur tempore. patet de
motu ad quem nullus aduertit. Sexta
nulli motui repugnat i suo genere uel spe-
cie mensurari tempore. apparet quia non
videtur aliqua species motus. neq3 gen⁹
quē aliquod indiuiduum illius species. nō
generis possit nobis fieri notum. ⁊ tunc
durationem illius possumus tempore mē-
surare. multi enim sunt motus quib⁹ re-
pugnat mensurari tempore. ratione pro-
prietatum ⁊ circumstantiarum indiuidua-
lium. sicut motus in profundo maris.
Septima nulli motui repugnat ratione
sue magnitudinis uel paruitatis mensura-
ri tempore. nec etiam alicui tempore rari-
one sue magnitudinis uel paruitatis esse
mensuram motus. tertio modo mensurā-
di. s̄ magnitudine apparet. quia cum nul-
lum tempus sit infinitum. nec motus infi-
nitus nihil obstat quin omnis motus ab
aliquo tempore maiori. scilicet a. extenda-
tur ⁊ per consequens per partes illius
mensuretur. Similiter s̄ tempore q̄tum
eunq3 magnum acceperis ad huc per an-
nos ⁊ dies mensurari potest. cum quod-
libet captum sit finitum. apparet etiam s̄
minori quia si de toto motu scio q̄ fit in
hōza pportionali diuisione cētessima mo-
tus fit in centesima hōze ⁊ millesima in
millesima. ⁊ sic sine statu. Sed contra
videtur q̄ tempus non sit mensura cuius-
libet motus in genere. quia mēsurā ⁊ mē-
suratum debent eē vnigena. tempus euz
sit motus celi. non est eiusdem generis cū

quolibet motu. quia non euz alteratione
secundo quia motus celi & tēpus regula
riter procedunt. motus autē alij fiunt ue
lotiozes & tardiōes 3° qz tps est memo
tus & sic esset mensura sui. Ad illa dicit
ad 2^m q omnes motus sunt eiusdez ge
neris qtu; adesse successiuuz eozuz. & q
tu; ad durationez sicut superius dictum
fuit de successione substantie. non enī mē
surat tēpus existētiāz reruz in se sed esse
īpsaruz successiuuz. & que ad hoc sunt ei^o
dez generis. verū tamen tēpus est primo
mensura motus localis circulari. deinde
recti. deinde aliorum motuuz. deinde rez
que mouentur in qtu; habent eē succē
siuuz. & demuz quiescentium. & vt sic om
nia hec sunt eiusdem generis. qz sunt suc
cessiua. Ad secundum dicitur q put
motus mensuratur tempore ymaginatur
regulariter pcedere. & si sit irregularitas
oportet illam ymaginari reduci ad quā
dam regularitatem. nec est inconueniens
q mensura nō punctualiter notificet mē
suratum. Ad tertium q non est incon
ueniens idem ratione partis sue esse mē
suram sui ut pāni. p partes eius nota pōt
esse mensura sui. Ad quintum dicitur
est ex dictis in secundo. q res quiescens
habet durationem per accidens. scilicet
q licet actu non habet successionem. tñ
potest habere. etiam quia continue succes
siue habet aliud & aliud esse respectu ali
orum motorum. alia enim nota continue
habent aliter & aliter ad rem quiescentes
Ex quo sequitur secunda q res quie
scens mensuratur tempore per accidens.
quia per accidens habet esse successiue.
& quodlibet tale potest mensurari tēpo
re. & si petatur respectu cuius per se qes
per accēs dicitur mēsurari. respondetur
q respectu mutationis & rei que de per
se habent esse successiuuz. temp^o enī mē
surat primo esse successiuuz quo res mo
te continuo habent aliud esse ad rez quie
scentem. & per moduz sequelle. & per acci
dens mensurat durationem quieti scēm
quā res quiescens habet ad illās res mo
tes continue aliud & aliud esse. Quā^m

Ad 5ta 9ta

ad sextum dicas primō q tēpus est cau
sa corruptionis & generationis. patet q
est motus solis. qui est causa generatiōis
& corruptionis. in his inf. rioribus. secun
do dicas q tempus est magis per se cau
sa qtu; est ex natura rei generatiōis q
corruptionis. patet. quia propter genera
tionem agit de per se. natura enīz intēdit
& agit propter esse pp corruptionē enim
in qtu; est corruptio nō agit. nisi per ac
cidens cum nā de per se non itendat teri
nuz corruptionis. sed d̄ his nō curat phi
losophus. Tertio dicat. q temp^o dicitur
magis cā corruptionis. q generatiōis
ad hunc s^m. q corruptio frequē fit so
lo lapsu tēporis. sine hoc q appareat ali
quod corrupēs extrinsecum. nō autem
fieret unq^m gñō rei pfecte. qn apperet ap
plicatio alicuius gñāti ad eē. sicut solo
lapsu tēporis. introducū senectus. sine h
q aliquod aliud appareat introducēs se
nectutes. nō sic introducū aliq^m pfectum
esse quin appeat aliq^m introducēs uel ali
q^m gñāns. nō tamen fac illaz corruptionē
tps sine alio corrupente. s; alterans intri
secum. q eā facit. nō coiter a vulgo fuerit
notuz Ad septimū pncipale dī. q si in
stans capī pro quo tps. tūc infinita instan
tia sunt sil. quoz q^mlibz ē pars alterius
2° q si istans. capī cretue p mobili ce
lesti. hāte se fm aliquē certū situz ad fixū
gescens. sic ē sp idem istans i re. lz sit aliū
& aliud in rōne. p qz sp ē idē mobile licz
ctinue alz & alz se hēat & ob hoc aliud et
aliud dicatur in rōne. 3° q si istans si
ne nunc. capī p idiuisibili in tps ctinuate
ptes tps sic nunc punctū ymaginatur cō
tinuare ptes linee tunc nihil est instās. q
nullum est tale indiuisibile. ut dicit in se
pto. 4° q si eēt. eēt continue aliū & a
liud. p qz sic ctinue eēt aliud tps ita con
tinue eēt aliud & aliud instās terinās ipz.
5° si capiat instās p tps i s^m quo tē nihil
ē instās. qz nulluz ē tps i s^m puuz. q^mlibz. n. tps
b^o ē sua medietas. h̄ b^o pncipali. & per
pns de toro 4° p^mificoz.

Tres quinti in quo p̄b̄s
determinat de diuisione mo-
tus in suas ptes subiectas
id est sp̄s. simul q̄ de uni-
tate et contrarietate motuum
tres tractatus continet. in quorum p̄mo de
motus diuisione. in 2° de eiusdem unitate
et in 3° de eius contrarietate determinat. p̄^o
notandum est. q̄ p̄b̄s in principio quinti. s̄
mittit q̄ aliquid p̄t dici moueri tripl̄ci
ter. p̄mo per accidens. s̄. solus q̄ mouet
ad motus alterius q̄ eius non est pars
ut albedo diceret moueri ad motus bois
cui inb̄t. 2° dicit aliquid moueri per se
sed n̄ p̄mo. ut q̄ mouet r̄one sue partis
uel etiā pars ad motus totius. ut si homo
dicat calefieri r̄one manus q̄ calefit. 3°
dicit aliquid moueri per se et p̄mo scilicet q̄
totali p̄prio motu totus mouetur. ut h̄o
currere dicit moueri localiter. addit q̄
eod̄ modo est de mouete. de aliquo enim
dicimus mouere per accidens. de alio per
se r̄one partis. et de alio per se et p̄mo scilicet
de eo q̄ totus motus s̄m se totus facit. 2°
enumerat philosophus illa que c̄t̄ ad
motum dicens q̄ sunt 5. s̄. mouens mobi-
le. t̄p̄ in quo fit motus. et a quo et ad
quem. et sub termino ad quem comp̄hen-
dit dispositionem secundus quam est mo-
tus. Addit q̄ motus non est in sp̄e secun-
dum quam est motus sed est in mobili-
pate q̄ mobile per modum motus. Item
q̄ magis denominatur a f̄io ad quē q̄ a
termino a quo. de quo satis dictus est in
tertio. Itē q̄ passiones s̄m quas est motus
n̄ mouent sap̄e per se p̄ quia in eis n̄
est motus. s̄ in mobili. Itē q̄ aliquid p̄t
dici moueri ad aliquē terminū de p̄ acc̄s̄
si dicat q̄ solus mouet ad id q̄ p̄o intelli-
git. uel tantū r̄one p̄tis. ut si quis dicatur
ire ad fr̄ciam. quia vadit p̄suis q̄n̄q̄ in
aliquē terminū de per se et p̄mo. ut si dica-
tur moueri ad locū p̄p̄ium quē itendit
Tertio p̄bat q̄ de his que attribuunt
motui p̄ accidens. n̄ est c̄siderā in sci-
entia. p̄ q̄ t̄c̄ oporteret sc̄is c̄siderare
de omnib̄. omnia enī motū p̄ accidens
p̄t attribui. ut q̄ solus motus ad pulcras ei

uitate. q̄ mouet ad multitudinē eorū
dominū. et sic de alijs. Quarto q̄ de
his que attribuunt mutationi per se. est
c̄siderā. patet quia talia s̄t determinata
et p̄t sub sc̄ia comprehendī q̄ de per se
n̄ est mutatio nisi inter contrarietatis seu
contraria. capiēdo contraria large. prout
medius dicitur contrarius utriq̄ extremo
verum ē q̄ interponit p̄b̄s q̄ albedo s̄
est motus. sed albedo intelligit q̄ h̄ non ē
quiditativa predicatio albedo est motus.

Quinto q̄ omnis mutatio est de quo-
dam termino in quēdam terminum. sic v̄z
q̄ oportet illud q̄ mutat. n̄ totaliter se
habere s̄t s̄m p̄ns et posterius. putat q̄
q̄ totalis s̄t se h̄z p̄ totus t̄pus. hoc non
mutat iux̄ quid nominis hec autē muta-
p̄t ymaginari fieri. 4°. s̄. q̄ uel ē de non
subiecto in s̄. m. uel de s̄o in n̄ subiecto
uel de subiecto in s̄. m. uel de n̄ s̄o in non
s̄m. Alijs modis n̄ est ymaginabile aliquid
moueri p̄ s̄m intelligas terminus postri-
us p̄ n̄ s̄m p̄uatiuum. Ex quo inferet
sexto. et est principalis 2° p̄me partis. q̄ so-
sunt tres sp̄es mutatiōis. patet q̄ cum 4°
modis ymaginari p̄t sic posse aliquid mu-
tari. ut dictus est in p̄cedēti. penes solus
3^a p̄ma sunt mutatiōes et nulla penes. 4°
ratio q̄ mutatio debz ē inter contraria uel
contrarietatis. modo iter s̄m et si subiectus
nulla est opp̄. addit q̄ mutatio ē n̄ s̄o
in s̄m uocat corruptio. et hoc ē qd̄ nom̄s.

Septimo inferet q̄ ḡs̄o n̄ est motus. p̄^o
q̄ omne illud q̄ motus est ens in actu. n̄ q̄
gnatur n̄ est ens in actu. q̄ gnatur si motus
et ultra. ḡ gnō n̄ ē motus. p̄ p̄ma 2^a i b̄
ebio. et 2^a p̄ locus a diuisione. et si ḡs̄o est
motus oporteret q̄ essz motus eius q̄ per
euz mouet. puta q̄ gnā s̄bine. et sic q̄ ge-
neraret motus. p̄ 3^a. q̄ laici nulli attribu-
unt moueri nisi enti in actu. v̄z f̄m ē q̄ n̄
ens n̄ dicit moueri p̄ se. s̄t mā p̄ma. que
n̄ est ens in actu. n̄ d̄f moueri vulgari
quia vulgares eam n̄ p̄cipiunt. minor p̄z
intelligēdo eā de eo q̄ gnā subiecto. B̄ eis
n̄ ē ens in actu. q̄ ē mā q̄ n̄ ē hoc aliquid
in actu s̄ p̄batio fundat sup̄ mō loquer d
f 4

quo mā eo q̄ vulgaribus incognita ē nul
lo mō dī moueri. ipi. n. so^m mo rei exīci
hoc aliqd in actu. momenti sub utroque
termino idem attribunt moueri. Ex q̄ i
fert q̄ corruptio non est motus. rō qz cō
ruptio opponit gnātionē q̄ non est motus
ḡ rē t3 nā. qz motus nulli opponit nisi
motui aut quāti. Octauo infert q̄ oīs
motus est de subō in subiectum. i. de ter
mino positiuo in terminum positiuum. p3
qz alię mutationes non sunt motus per p̄
cedētia. 9° infert q̄ s3 subāz nō ē mot^o
p̄. qz oīs mo^o dī rē de srio i h^m mō sbe
n. h^l ē strariū igit rē. Expositio h^o ra
tionis r̄ aliop̄ que sequunt̄ patebit in du
bitationib^o. Decimo q̄ secundum ad
aliquid nō est per se motus. pbatur quia
in illo p̄dicamēto non ē per se mot^o. cui^o
termini uariāt de in nulla facta i (ba mu
tatione. sed termini i p̄dicamēto ad aliqd
sūt huiusmōi igit rē. maior manifesta est
qz tunc non de per se sed uariantur ipsi
propter motum. r̄ minor patet quia for
albo r̄ plōne nigro ponatur platonem de
albari erit post for. silis plato cui as̄ erat
dissimilis. nulla mutatiōe facta in for.
Deinde. xi. q̄ i actione ul passione non est
motus. pbat. qz nullius mot^o est motus
n3 gnōnis generatio. s3 actio est met mo^o
prouit fit a mouente. r̄ passio motus pro
ut recipitur in mobili. ergo nec actionis
ipsius nec etiam passionis est motus. ma
ior patet. quia ipsius motus non est mo^o
subiectiue de per se. non enim oportet. u^m
motum esse subiectum alterius. sed poti
us materia que mouetur. est subiectum
nec etiam est ipsius motus. motus termi
natiue de per se. quia non est d̄ ratiōe mo
tus. q̄ uadit ad alium motum totalem tā
q̄ ad terminum. pcederet̄ enī in ir̄ fini
tum. quia a. motus. iret ad. b. r̄. b. ad. c. et
sic nūq̄ esset quies. q̄ est conueniens.
Duodecimo infert q̄ in solis tribus pre
dicamentis est motus per se. scilicet qua
litatis quātitatis r̄ ubi. probatur in illis
p̄ncipis solum est motus. in quibus est con
trarietas passius inter cuius terminos po
test esse mutatio cōtinua. subiecto existē

te hoc aliquid in actu. propter quāsi de
per se. de nomine rei que mutatur te. mī
illozum predicamentozuz nati sunt varia
ri sed ita est de his trib^o r̄ de nullis al is
ergo rē. maior patet. quia ad motum tā
contrarietas requiritur. eo q̄ debet esse
de contrario in contrarium. r̄ minor pa
tet inductiue. Addit q̄ motus p̄dicamē
ti qualitatis uocatur alteratio. licet enim
secundum nim significationis termini. de
beat alteratio esse ita p̄de. sicut mutatio
tamen restringitur ad motum alteratiōis
motus de predicamento q̄titatis. uadēs
ad q̄tatem maiorem uocatur augmen
tatio. r̄ uadēs ad minorem d̄minutio. sed
motus predicamenti ubi uocatur latio
ap̄ philosophum. quia latio proprie debe
ret dici motus uectionis. uel motus rex
motuz ad motum aliozum. Decimo
tertio distinguit immobile. dicēs q̄ aliqd
dicitur immobile. quia non potest moueri
ut deus. aliud quia diff̄ culter posset mo
ueri. ut magnum pondus. r̄ tertiam q̄ n̄
mouetur actu est tamen aptum natuz mo
ueri. r̄ tūc est 9° q̄ quiescere est sicut nō
moueri. patet quia quiescere opponitur
p̄uatiue ipsi moueri. modo p̄uatiue op
posita d̄beni se habere fieri circa idē suc
cessiue. Ex qua potest inferri r̄ trahi
d̄finitio quietis q̄ est p̄uatiō motus. in
subiecto apto nato moueri. tunc r̄ quan
do r̄ ubi natum est moueri. hec est mate
ria primi tractatus. H̄c queritur pri
mo utrum secundum substantiaz est ma
tatio successiua. secundo utrum generatiō
est motus. tertio utrum secunduz substā
tiam est motus. quarto utrum fm ad ali
quid est motus. quinto utrum mot^o si in
p̄dicamentis actionis r̄ passionis. sexto
utrū omnis motus ē de strario i strariū
septimo utruz motus ex co debet dici cō
trarij quia sunt de strarijs termis in con
trarios terminos. octauo utz ipsius mot^o
ē mot^o. nono utz gnō gnāf. Ad p̄mūz
istoz p̄mittit q̄ muta^o pōt cē successiua. 2°
ul 3° uno modo ratione intensiōis ul re
missiōis forme que generatur. ul corru
p̄tur. ut in gnōne ul corruptione albedis

Mutatio
ad finem

Secundo modo per extensionem quantita-
tiam subi in quo fit generatio. Quod si eque cito
est dispositio in omnibus partibus ut si in
generatione ignis ex ligno materia ligni
fit prius disposita in una parte ligni quam in
alia. et secundum hoc successiue ex ea generatur
forma ignis. Tertio modo potest fieri
successio ratione utriusque. sed ista reduci-
tur ad istas duas dictas. Secundo preit-
titur quod secundum substantiam fit muta-
tio que dicitur creatio. de qua dictum
est in primo. que fit substantia diuisibi-
lis ut anime intellectiue uel angeli sem-
per est indiuisibilis. Si autem substan-
tie diuisibilis tunc potest esse subito uel
successiue. sic placet creatori deus in die
post quod non est naturalis. Tunc ad pri-
mam questionem ponuntur due propositiones. prima
secundum substantiam non est mutatio diuisibilis seu
successiua ratione intensiois gradualis for-
me que acquiruntur. per quod substantia non substinet
magis neque minus ut supponitur ex dictis
in predicamento modo forma que acquiri-
tur in mutatione secundum substantiam est sub-
stantia secundum rationem. Secunda propositio quod secundum
substantiam bene est mutatio successiua.
ratione extensionis quantitatie subi. probatur
sic. omnis forma substantialis que generatur pro-
ducitur successiue. secundum rationem. nota est nota. per
antecedens. quod sic forma substantialis pro-
ducitur sicut dispositio sufficiens ad eius
introductionem materie introducitur. et
illa dispositio introducit successiue. et non simul
per totam materiam. secundum rationem. maior per philosophum in 2° de anima. actus actiuos
sunt in patiente bene dispositio. minor per
quod semper introductio illius dispositiois
fit a generante extrinseco. tale autem non potest
eque cito attingere partem disponentem per
propinquiores materie. secundum prius introducitur
dispositioem sufficientem in partem pro-
pinquiores. et tunc in distantiores. ergo
successiue. quod autem generatio fit ab extrin-
seco per quod ab eodem fit generatio forme
sequentis a quo corruptio precedentis. mo-
do nunquam fieret corruptio ab intrinseco
per se. eo quod quodlibet ens diligit se permanere. sic et uidetur generare ignem ex carbonibus

substantiis successiue. et ex embryone alias
successiue cum cor prius uiuat quam cetera
membra. Sed contra per autoritatem
commentatoris in hoc dicentis quod mutatio-
nes indiuisibiles sunt termini transmuta-
tionum diuisibilium. et per indiuisibiles
intelligit generationes secundi corruptio-
nes. ergo tales sunt indiuisibiles. ergo non
successiue. Secundo quia est dare formam
instans esse substantie. ergo in illo est trans-
mutatio subita de non esse ad esse. Tertio
quod mutatio inter contradictoria non est
successiua. modo generatio et corruptio
que sunt secundum substantiam sunt inter contra-
dictoria. secundum rationem. Quarto quod subest nihil est
contrarium nec suscipit magis et minus secundum
in eis non sunt causa successiois. tenet
consequentia quia talia sunt cause succes-
siois. Respondetur ad primum quod com-
mentator dicens mutationes secundum substan-
tiam esse indiuisibiles. intelligit quod non sunt
successiue nec diuisibiles ratione intensio-
is gradualis. sicut mutationes secundum
qualitates intensibiles et remissibiles sunt
diuisibiles. tam secundum extensionem subiecti
quam etiam secundum intensioem forme que
acquiruntur uel deperditur. et per compa-
rationem ad illas mutationes secundum substan-
tiam sunt indiuisibiles nisi primo illorum
modorum. Ad secundum dicitur quod est
dare primum instans esse complete substantie.
et ideo illud dicitur mutatio indiuisibilis
de non esse completo ad esse completum
sed in illo non est generatio substantie. ymo
tota preedit illud instans. Secundo di-
citur quod non est dare primum instans esse
alicuius forme que generatur ante quod ni-
hil illius forme sit. Ad tertium quod mu-
tatio secundum substantiam non est uere
inter contradictoria. quia nulla generatio
est inter non esse rei et esse eiusdem. eo quod
alia sunt immediata. nullum autem suc-
cessiuum est inter immediata. dicitur ta-
men esse inter contradictoria capiens contradictoria
large quod est inter nihil esse forme et esse com-
pletum eiusdem. et ita non sunt proprie contradi-
ctoria. eo quod inter ea est medium. scilicet forme
aliquid esse. et eam non esse completam. per

portionali modo dicatur de corruptione. &
 hoc intelligit philosophus cum dicit eas esse in
 ter contradictoria. Ad quartum quod dicitur
 non valet quod dicitur talia non sunt causa successi
 onis de per se in accubibus secundum successi
 ones primo et tertio modo dicitur. tamen cum
 hoc stat quod proprie ipse sint per modum sequen
 tis causa successione in substantiis. eo quod sub
 stantie non possunt produci nisi materia pre
 disposita. modo dispositio sufficiens in qua
 litatibus contrariis non potest fieri eque ci
 to per totam materiam. et per hoc succes
 siue forma substantialis producit
 ad eius generationem materia successiue suffi
 cienter crit disposita. Pro 2o principali
 est primo notandum quod quod uulgares materiam
 primam non cognoscunt id sibi non attribu
 unt moueri uel mutari. propter quod non
 eam sed compositum inquitunt generari uel
 corrumpi seu etiam formam. 2o aduer
 tatur quod moueri non attribuit nisi sub
 modo et non forme que acquiratur ut dicimur
 equam moueri. quod calefieri seu alterari non
 calitatem. Ex quibus sequitur quod magna
 diuersitas est inter generari et moueri. quod ge
 nerari subiecto non attribuitur sed foris
 proposito. moueri autem sub modo sola attribuitur.
 et non forme. Ex quibus sequitur quod
 potest modo accipi 3o quod tam sufficit ad primum
 uno modo largissime per omni mutatione. et
 sic non est usus eo philosophus in toto libro. non
 nisi dicitur de se non. quod mutatio instantanea sit
 motus. 2o capite large. et sic describitur
 quod est mutatio successiua entis in potentia
 secundum quod in potestatem quo modo philosophus capit tertio
 bina. Tertio modo sumitur stricte. et sic ut
 quod est mutatio successiua entis exstantis hoc
 aliquid in actu quod manet idem sub utro
 que termino. ut patet per premissa. quia solum
 tale quid uulgares dicunt moueri. Tunc
 sit prima propositio quod generatio est motus capite modo
 est 2o. quod est mutatio successiua entis in potestatem
 secundum quod in potestatem. secundum quod patet per precedentem du
 bitatione. 2o propositio generatio simpliciter dicta non
 est motus capiendum modo stricte. patet quod non
 est mutatio successiua facta in sub modo exstante
 sed aliquid in actu manente eodem sub utro
 quod tertio. 3o nota est per descriptionem patet 3o

quod non sit nisi in materia que non est hoc aliquid in
 actu. 3o propositio generatio secundum quod quid est motus. patet
 quod motus localis uel augmentatio est generatio
 secundum quod generatio nota est. ante patet per motus locale
 le mobile secundum quod generatio sit in motu tali mo
 tu. quo ante non mouebatur. si est de augmen
 tatione. 4o propositio illuatio que est de puati
 one luminis ad bitum. lucis est motus. quod est
 mutatio successiua in sub modo exstante sed aliquid
 in actu manente eodem. et de uno sermo in a
 liud. generatio est motus. 2o 3o per descriptionem motus.
 et est per philosophum in libro primo ante philosophum. quod illuatio est
 mutatio successiua. patet per motus locale lucidi
 uel remotionem obstaculi. frequenter fit
 successiue illuminatio mediis put uidetur
 tur in abbreviationibus de anima. et quod subiectum
 in actu et patet per quod mediis secundum quod est de sermo et
 patet per philosophum in libro primo ponit 3o et negat affirmatioui
 ut albus nigrus. Ex quo scilicet quod in sermo ge
 neret albedo nouo. cuius nihil fuit ante. illa
 generatio est motus. quod est de puatio in bitum. 5o
 propositio alia ratione dicitur illuminatio motus et alia
 generatio. patet est generatio. est subiectum plus non est illu
 minatus. et posterius esse illuatus. quod generatio
 in sub modo b' i de non est i. et est i. generatio est motus est su
 biectum exstante sed aliquid in actu plus est pu
 atus lucis et posterius est lucosum. Sexta pro
 positio quod generatio subiecte est. patet quod illud non est
 nisi materia que est sic dicitur in sermo. 7o propositio for
 ma que generat teriatine est. patet. posito quod generatio
 forme ignis potest durescitur per ista hora. sic quod
 in instanti teriatine hanc hora. generatio sit co
 pleta. tunc hec generatio ignis est ens et non alibi
 ens que forma totalis que generatur. generatio est for
 totalis que generat maior patet quod qua ratione dicitur
 quod ista hora est deditur est quod hec generatio est que
 adquate mensurat hac hora. Item omnis
 mutatio est. hec genera est mutatio. generatio est
 et ite in hac hora iste totalis ignis generat.
 et non generatur. nisi hac totali generatione. generatio hec
 totalis generatio est. minor principalis patet per
 dicta in sermo. quod generatio non est fluxus destructi
 a forma que generatur. et tunc arguitur
 ultra generatio est for totalis que generatur. generatio est for
 generat et tenet quod ante est propositio affirmatiua in qua
 non est applicatio. Ad ueritatem talis requiritur
 eorum tantia terminorum. Confirmatur quod b

Veneratio sit motus

gñō est ut pbatū est. ḡ est ens. ḡ est ens
 qđ est. 13^a 2^a. qz in p^a pp restrictiōem co
 pule ly ens restringitur ad supponēdū so
 lus p his que sunt. tunc ultra est ens qđ
 est. r nō pōt dici quid sit illud nisi forma
 que gñatur. eo qđ non est fluxus superad
 ditus forme ut dictuz est in p^a huius. ḡ ē
 ens qđ est forma que gñatur. qđ non pōt ēē
 nisi forā que gñat est. Tercio v^t qđ sic
 ista hora est in successione ita forma que
 gñatur eius generat fit in successione. ḡ est
 in esse successivo subāl^r eius sit sua gñō qđ
 est in esse successivo. Octaua ppositō
 cōposituz quod generatur cōpletive seu
 totalitate est. patet quia illud non est
 nisi materia r forma simul capte que sūt
 per pcedentes conclusiones. Sed con
 tra quia pñs dicit qđ sic non est p^a per
 herminias. Secunda si forā est. ḡ est facta.
 qz oē quod est r non est perpetuz est fa
 ctuz r ultra ḡ non amodo fit. Tertio qz
 si cōposituz est. ergo non est mutatio ad
 esse cōpositi. tenet consequentia. quia oē
 quod mutatus est in aliquoz terminuz amo
 do non mutatur ad illum. sexto huius. r
 qz hitibus exñtibz in materia cessat mo
 tus r ultra. ergo non est generatio. cōpo
 siti quia illa est mutatio ad esse composi
 ti. Quarto quia pñs dicit in lfa in hoc
 quinto qđ illud quod generatur non est.
 Respondetur ad pñam qđ pñs uult in
 pmo perherminias illud qđ sit non esse. l
 esse permanenti seu complete facto. non
 tamen uult negare quin illud qđ sit. sit in
 esse successivo. uel in fieri ut motus ul tē
 pus cum sit est in esse successivo. sic in p
 posito quod generatur non est cum sit in
 esse permanenti. sed est in esse successivo
 siue fieri sicut tempus est uel motus.

Ad secundam dī negando cñam. r ad
 pbationem. dicitur qđ non o3 omne qđ ē
 r non est perpetuum esse factum sed suffi
 cit esse factum uel fieri sicut ista hora est
 r non est facta sed fit. Ad tertiam dici
 tur qđ mutatio proprie non est ad esse cō
 positi sed est ad esse complete factum cō
 positi totalis. seu ad esse permanentis com
 positi. modo illa non sunt. cum cōpositū

gñā r id ad i^a adduc manz muta^o seu cñō
 compositi. Ad 4^m dicitur qđ pñs no
 luit qđ illud qđ generatur subiective non
 est B aliquid in actu. cum hoc tñ fiat qđ ē
 r hoc dictum fuit pñs in littera. hoc de
 secundo pncipali. Quantum ad terti
am est pmo sciendum. qđ pñs uocat mo
 tum esse fm tale pñdicamentum. fm quale
 terminat uariari nati sunt de nomine rei qđ
 mouetur ppter motum factum. Item mo
 tum uocat de per se in aliquo pñdicamen
 to. quod pñdicamentum sic se habet. qđ de
 per se nati sunt termini illius pñdicamen
 ti significantis ultimas dispositiones. fm
 quas est motus de pñis substantijs uari
 ari ppter motum factum. r intelligitur
 de per se. sic qđ si termini illi debeant ue
 rificari de pñis substantijs de quibus ue
 rificatur moueri ipsi uerificabuntur aut
 simpliciter aut fm quid. sicut post uide
 bitur. Item per accidens motus dicitur
 esse in pñdicamento qđ sic se habet qđ
 contingit ppter motum factum terminos
 ipsius significantes ultimas dispositiōes
 fm quas est motus uariari. non tamen ē
 necessarium ppter quemcunqz motum
 eos uariari de nomine rei que pprie mo
 uetur. Secundo est notandum qđ ter
 mini dicuntur contrarij dupliciter. pprie
 s-termini connotantes formas contrarias
 ut album r nigrum. uel supponentes pro
 eisdem sicut albedo r nigredo. Alio mo
 do large. s-termini non contradictorie op
 positi. qui non possunt siml. sed bene suc
 cessiue de eodem uerificari. Ex quib^o
 sequitur tertium. qđ termini pñdicamenti
 subē nō sunt srij. p3 qz illi nō pñt simul
 de eodem uerificari. sicut hō r equus r
 quicunqz pportiones nuncqz successiue
 de eodem uerificentur. nuncqz. n. idem
 pñs cēt uni^o spēi spālissime subāl^r r post
 alterius. Quarto qz res dicuntur large
 contrarie a quibus capiuntur denomina
 tiones impossibiles respectu eiusdes
 tertij existentis hoc aliquid in actu. pro
 prie uero forme gradualiter distantes.
 r cetera. sicut de hoc dictum fuit in
 notabili quinto libro pñdicamentorum.

V. pñs pñs sit motus

Ex quibus sequitur quintus q̄ substantie non sunt proprie contrarie. patet quia non sunt forme gradualiter distantes.

Sexto sciendus q̄ philosophus dicit in predicamento esse contrarietates large in quo sunt termini non contradictorie oppositi qui possunt successiue sed non simul de eodem existente hoc aliquid in actu verificari. Ex quo sequitur in predicamento substantie non esse contrarietates patet per tertius. Quibus premisis respondetur p̄ ad dubitationes. q̄ ad substantias est motus capiendū motus cōiter p̄ q̄ generatio est motus et est ad substantias ergo maior p̄ per dicta in p̄cedēti dubitatione. et minor manifesta est. q̄ ppter generationem simpliciter dictam uariant termini de predicamento substantie q̄ aliquid post est equus q̄ prius non fuit equus.

Z^a. p̄positio ad substantiam non est motus in quantum est motus capiendū motum p̄p̄. p̄batur sic. omnis motus fit in subiecto existente hoc aliquid in actu. n̄ mutatio ad substantiam fit in subiecto exite h̄ aliquid in actu saltē in quantum huius. ḡ nulla talis est motus. maior p̄ per descriptionem motus stricte accepti. et minor p̄ q̄ generatio et corruptio que sunt mutationes ad substantiam uel a substantia. fiunt in subiecto in pura potentia. Sed contra augmentatio est p̄p̄ motus et ē ad substantiam. ergo r̄c. maior p̄ de se. et minor p̄batur. quia augmentatio est ḡnō que est ad substantiam. ut supponit ex p̄mo de ḡnōne. et ibi dicitur. Respondetur supposita ueritate minoris. q̄ aliquis motus bene est a substantiam. sed hoc non est in quantum est motus. nam in quantum augmentatio est motus fit in subō in actu q̄ per eam fit maior. et sic est ad quantitates nō ad substantiam. sed in quantum est generatio. sic fit ad substantiam et sic non est motus. sic. n̄ fit in subiecto in pura potentia. h̄ quo magis dicitur in primo de generatione.

Quantum ad quantum p̄mo p̄mittitur q̄ omnis res mundi est ad aliquid. p̄ q̄ eadem et diuersum sunt sp̄s ipsius ad aliquid que sunt transcendētia. sicut h̄ hoc

dictum est in 4° topicorum. **Z^o** et omnes res diuisibilis est quantitates. p̄ q̄ est paritas. est. n̄. binarius suarum medietatum. ergo paritas. Tertio. omnis multitudo ē qualitatis p̄batio. q̄ est paritas uel imparitas ergo qualitas. cōtra t̄ a sp̄e ad gen^o āns p̄ q̄ omnis multitudo uel est par. et sic paritas l̄ impar. et sic ē imparitas. cū n̄ sit aliud par q̄ paritas nec impar q̄ imparitas. Quarto. omnis res diuisibilis est quantitas. q̄ binarius suarum medietatum sim^o omnia plura sunt quantitates. patet quia sunt numerus par uel impar. Ex quibus sequitur q̄ non ualet consequentia. a. est quantitas ergo. a. c. aliquid unius uel una forma patet quia si. a. esset collectio decem hominum. antecedens esset uerum. et consequens falsum. Secundo sequitur q̄ hec consequentia non ualet. hec mutatio est ad qualitates igitur est alteratio. patet q̄ omnis mutatio que est ad rem diuisibilem est ad qualitatem per secundum premissorum. Ex illis possunt inferri conclusiones. p̄ma omnis mutatio est ad rem de predicamento ad aliquid uel a re de predicamento ad aliquid. p̄ q̄ si sit acquisitiua tunc est ad aliquid et si deperditia tunc est ad aliquid eo q̄d omne ens mundi est ad aliquid per p̄mum p̄missorum. **Z^o** inferitur q̄ omnis mutatio que est ad res diuisibilem est ad quantitatem uel ad qualitatem. p̄ per 2^m et 3^m p̄missorum. sed h̄ non est ad mentem p̄bi. Quantum ad intentionem p̄bi sit p̄ma p̄p̄. ad quantitatem est per se motus augmentationis uel diminutionis. p̄. q̄ ppter augmentationem de p̄ se ōuariari terminos predicamenti quantitatis de nomine rei q̄ mouetur. igitur r̄c. cōtra t̄ per p̄mum notabile p̄cedentis dubij. et āns p̄ q̄ si aliquid sit bicubitum et augeatur erit post maius bicubito. eodem modo de diminutione.

Z^a. p̄p̄ ad predicamentum qualitatis est per se motus alterationis. p̄ sic p̄cedens. q̄ p̄ alterationis ōuariari de per se terminos predicamenti qualitatis significates ultimas dispōnes fm̄ quas est mot^o. uel simplz uel p̄ quid. ḡ cōtra t̄. p̄batur āns.

q2 si aliqd sit album & denigretur. prius de eo dicitur esse album & post nigrum. sicut si aliquid sit minus album & intendatur albedo eius mutantur termini predicamenti qualitatis secundum quid. q2 prius est minus album & post magis album. eodem modo si subiectus prius prius: tum albedine acquirat albedines mutabuntur termini secundum quid. q2 prius est per se motus albedine & post album. per se motus eius opponitur uelut contrarium. Tertia conclusio. in predicamento ubi non est per se motus. probatur sic. q2 propter nullum motum factum oportet de per se uariari terminos de predicamento ubi. ergo in predicamento ubi non est per se motus. contra t3 per notabile idem. probatur contra. q2 quocumque modo aliquid mouetur secundum ubi staret omnia alia similiter moueri. sic quod illud nec mutaret locum nec situm ad aliquid aliud. & tunc nulli termini de ubi uariarentur eo quod ipsum non mutaret locum quocumque modo caperetur locus. Quarta propositio. ad ubi est per se motus ad hunc intellectum quod si aliquid debeat moueri motu locali uel ei simili nobis perceptibili. oportet terminos predicamenti ubi uariari de nomine rei que mouetur. p3 q2 motum de ubi non percipimus nisi percipiamus mutationes loci prope uel improprie dicti. put dictum est in quarto. unde omnibus consilium motus motu tali essentialiter qualis est motus predicamenti ubi. nos nihil diceremus seu est iudicarem moueri. & hanc conclusionem intendit philosophus dicens motum esse ad ubi.

Corollarium. in tribus predicamentis reperitur motus put nobis percipitur. p3 per 3^{am} & 4^{am} conclusionem. Quinta propositio in ad aliquid non est per se motus probatur q2 propter nullum motum factus oportet terminos predicamenti ad aliquid significantes dispones ultimatas. secundum quas est motus uariari de nomine rei que mouetur p3 q2 cum sortes de albedine alteratur ad nigredinem. ponatur quod omnia alba similiter alterentur. & omnia nigra alterentur modo contrario. tunc propter motum ipsum non erit sortis. post alicui similitudinis. cui ante non erat similitudo nec etiam dissimilitudo cui ante non

erat dissimilitudo. Similiter staret in alterationibus quibuscumque in casu possibili. similiter in augmentatione & diminutione non oportet quod alicui fiat equalis cui ante non erat equalis. nec etiam quod alicui fiat inequalis. eodem modo in motu predicamenti ubi si omnia similiter mouerentur motu de ubi. Sed contra ad albedinem est per se motus ergo ad aliquid. consequentia tenet quia albedo est similitudo que est ad aliquid per se. 2^a quia assimilatio est per se ad aliquid patet notum est. & est motus igitur maior patet quia similitudo est de predicamento ad aliquid per se. & minor patet quia assimilatio est mutatio. & non est generatio nec corruptio. Tertio quia in predicamento dicitur quod in ad aliquid est contrarietas. ergo motus per philosophum in littera. Quarto q2 sanatio est per se motus per philosophum in littera. & tamen est ad aliquid. patet quia est ad sanitatem que est ad aliquid. septimo huius Quinto propter motum factum termini de predicamento ad aliquid uariantur de per se de nomine rei que mouetur. ergo consequentia tenet per descriptionem positam prius in primo dubio. & antecedens patet. quia quod quid mouetur habet se prius aliquantulum & posterius aliter. modo prius & posterius sunt termini de predicamento ad aliquid. primo et in augmentatione est prius minus & post maius. modo ista sunt de predicamento ad aliquid. Respondetur ad primam quod tenendo terminos personaliter ad aliquid est per se motus sicut dictum fuit superius in corollarie. sed tenendo ad aliquid materialiter ut sit sensus. quod si cut propter aliquam mutationem oportet uariari de per se terminos de predicamento qualitatis dictos de albedine uel huiusmodi qualitatis. ita & propter eam oportet uariari de per se terminos predicamenti ad aliquid. sic negatur consequentia. quia licet idem sit albedo & similitudo. tamen non oportet quod quemadmodum facta intensio albedinis uariatur magis album & minus album. quod ita uariatur termini similitudinis & dissimilitudinis. Ad 2^{am}

df q̄ l3 assimilatio est motus. tñ hoc ē per
accēs. de nullins. n. mor^o rōne. est q̄ sit
assimilatio. ⁊ iō non est hec per se. assimi
latio est motus uel motus est assimilatio
⁊ quāuis esset hec per se. motus est ad a
liquid eo q̄ est necessaria. non tñ pp hoc
esset ad aliquid per se motus. ad intellec
tus quo per se esset motus in pdicamēto.
fuit superius expositum. ⁊ cā declarata ē
p̄us. Ad tertiam df q̄ termini de pdi
camento ad aliquid non sunt uere cōtra
rij nec est in ad aliquid contrarietas suffi
ciens ad motum. o3. n. q̄ in ipō eēt res.
inter quas posset esse mutatio successiua
p̄pter quam de per se o3 terminos pdica
menti ad aliquid significantes illas di
sp̄siones ultimatas uariari de nomine
rei que mouetur. ⁊ ita non ē. Ad quar
tam q̄ ille terminus sanatio non est de p̄
dicamento ad aliquid. sed qualitatis. sed
p̄būs in septimo huius uult q̄ ille termi
nus sanitas connotat quēdam respectum
p̄pter quod per accēs. in pdicamento ad
aliquid reponitur. ⁊ df q̄ forte null^o mo
tus de perse est sanatio. ⁊ sic accidit omī
motui qui est sanatio eē sanationem. qua
p̄pter rō non p̄cedit. ⁊ p̄būs in hoc qui
to dicit sanationem eē motum exempla
riter quoz non requirit uerificatō. unde
si in forte esset egritudo p̄opter infrigi
dationem stomachi calefactio stoī eēt sana
tio. sed dep accēs q̄ stare q̄ ista calefac
tio maneret ⁊ non eēt sanatio. Ad qui
tā df negando cōniam. termini. n. de pdica
mento ad aliquid bene uariantur de noīe
rei que mutat sic p̄us ⁊ posterius magis
⁊ minus. sed non illi de pse. qui significāt
ultimatas disp̄siones fm quas est motus.
sic s̄ sic equale ultimum. p̄pinquum ⁊ simi
lia sicut uariantur aliorum pdicamentozū
termini de pse p̄pter motus factos. Et
si dicatur hec est p̄ se assimilatio est ad si
militudinē. igit. ad aliquid est per se mo
tus. concedes aīō ⁊ negabis cōniam. q̄ n̄
lus motus de per se est assimilatio ut di
ctum est. nec arg^m ualeret per se assimi
latio est ad similitudinē ⁊ est motus. q̄ p̄
se motus est ad similitudinē. subsumēdo

enim sub subō dicte p̄pōnis cōmpositē
modalis personaliter non oportet ualere
consequentiam. Quantum ad quintā
est p̄ma p̄pō. q̄ in pdicamento actionis ⁊
passionis non est per se motus. p3 q2 mo^o
df esse in illo pdicamento. cuius termini
significantes disp̄siones ultimatas ad quas
uadit motus p̄pter motum factum de p̄
se nati sunt uariari. modo ita nō est de istis
pdicamento ergo. maior patet ex dictis
⁊ minor p3 q̄ termini pdicamentozum ac
tionis ⁊ passionis non significant disp̄siones
ad quas uadit motus ergo. ymo signifi
cat mer motum. mō motus de p̄ se nō ua
dit ad motum tanq̄ ad terminum. Se
cunda p̄positio q̄ non est per se motus
ad situm ul' ad habitum. p3 q2 p̄pter nul
lum motum de p̄ se o3 terminos illozū
pdicamentozum uariari de nomine rei q̄
mutatur. q2 stare quemlibet motum eē
rebus manentibus in simili situ similiter
rebus manentib^o sub similibus h̄itibus.

Tertia p̄pō q̄ non est p̄ se motus ad
pdicamentum q̄n p3 sicut p̄cedens. Ul
tima p̄pō de per se non est motus simpli
citer. nisi in pdicamento qualitatis ⁊ q̄
titatis. ⁊ quo ad n̄m percipere in trib^o. s̄
illis duobus ⁊ pdicamento ubi. p3 quia
cum sint decem pdicamenta ut dictum ē
in pdicamento. in substantia non est mo
tus ut dictum est in tertio dubio. nec ubi
scu ad aliquid ut dictum est in quarto.
nec in alijs ut est iam dictum. uerūamen
in ubi est motus fm intellectū exp̄ssum ī
quarta p̄positione p̄ncipali quarti dubii
⁊ p̄ hoc patet secunda pars conclusionis.
dicit aliquis n̄qd posset aliter exponi
q̄ p̄ terminos ad aliquod pdicamentum
eē motum. R̄ndetur q̄ sic dicendo q̄ mo
tus eē in pdicamento sicut hic accipit ē
disp̄o ultimata. fm quam illud pdicamen
tum sua significata significat fm p̄pā rō
nem illius eē acquisibile per motum p̄pe
dictum ⁊ de per se ⁊ illud per se 3^a dat
intelligere. primum. q̄ illa dispositio in
quantum huiusmodi non possit acqui
ri sine motu illius cui conuenit. Et in
hoc excludit pdicamentum ad aliqd

dispo. n. noua ad aliqd pnti-pot alicui aegri sine ei⁹ mutatoe. vt aliqd dissimile forfit enim sile for. sine sui motu. **Z^o** q^o talis sit aegribilis successiue alias no p se p motum acquiret. **z^{3^o}** q^o talis aegritio semp acquiratur p tale motu. ut semp per itef sione albedinis acquirēt eē album ul' simpliciter uel fm quid. Item aduerte q^o ille terminus motus non est in illis pdicamentis. ymo cōmentator dicit q^o est de pdicamento passionis tāq^o spes. sed dē eē in istis ad intellectus datos in tertio pncipali. nūc aut de hoc nē. Quantum ad sextum p mittitur ibi q^o satis dictum est in 2° terrij z in quarto notabili eiusdem. Item p mittitur q^o contrarietas pot summi dupliciter. s. ppe p formis contrariis sic dictum est de hoc in tertio hui⁹ z in quarto topicor. uel large p distantia terminor i ter quos pot eē mutatio successiua facta in subiecto exnti hoc aliquid in actu.

Tunc ponunt ppōnes pma termini i trinfeci motu localis non sunt ppe cōtrarij. p³ q² iuxta dicta in tertio sunt pma pars z ultima motus. z iste sunt eiusdem spci spālissime. Sed contradicco ille forē sunt contrarie que nullo mō pnt stare sil' adequate in subō. sed ita est de istis partibus motus. q^o sunt contrarie. maior p³ p diffinitionem contrarior. z minor p³ ga repugnat rei pure successiue sicut ē motus localis q^o alique partes eius sunt sil' adequate. Rñdctur negando maiorem sed in rebus pmanentibus siue pmanenti nature maior eēt nera. mō talis non ē motus oibus n. ptibus eiusdem motus localis repugnat eē sil' adequate. nō tñ pp repugnantia realē quā hñt. sed q² nāl' hñt eē successiuum z nō sil' un' concedendum est eas eē sil' mas essential' nec reputant^m est inconueniens q^o sint due forme similitudine eēntial' uni⁹ subī successiue. quibus tñ ex nā rei repugnat sil' eē in subō. **Z^a** ppō termi extrinfeci motus localis non sunt ppe contrarij. p³ q² sunt superficies que sūt subē. sunt n. loca inter que ē motus. z illa sunt superficies. Tertia ppō termini intrinfeci motus augmentationis

uel diminutionis non sunt contrarij ppe p³ q² sunt pma ps motus z ultima sicut i motu locali. Quarta termini extrinfeci augmentationis uel rarefactionis nō sunt contrarij contrarietate rerum. p³ q² sunt ppōnes quaz una ex pmit rem esse minorem. z alia rem eē maiorem. z tales ppōnes non sunt realiter contrarie. cum possint simul stare in intellectu eodē. Si militer pbaretur q^o termini extrinfeci diminutionis uel condensationis non sunt contrarij. Quinta ppō. termini intrinfeci alterationis que est a puatione in habitum uel a remissiozi ad itensius uel eōtra non sunt contrarij ppe. p³ q² illi termini intrinfeci sunt qualitas remissioz. que pmo acquiritur. z qualitas intensioz que posterius acquiritur. que sunt eiusdē spci. eodem modo si fiat eētra. Sexta propositio alterationis. que est de calidissimo ad frigidissimum termini intrinfeci non sunt contrarij proprie uocando terminum intrinfecum a quo. totam qualitatem que abicitur. z terminum intrinfecum ad quem. totam qualitatem que acquiritur. secundum modum consuetum. licet improprium. probatur illa non sunt contraria que simul stant in subiecto. s³ in hoc casu tota frigiditas que acquiritur z tota caliditas que abicitur stāt simul i eodem subiecto. ergo non sunt contraria. maior nota est. z minor declaratur quia summa frigiditas que generatur est ut superius est argutum. eo q^o forma que generatur est z tota caliditas cum corrūpitur est. sed in eodem subiecto. eodem tempore adequate generatur summa frigiditas z corrūpitur summa caliditas per eam solum igitur in eodem subiecto sunt simul frigiditas summa z caliditas summa.

Confirmatur sic. hec generatio summe frigiditatis non contrariatur corruptio ni summe caliditatis. z ipsa est summa frigiditas. ergo summa frigiditas non contrariatur corruptioni summe caliditatis maior patet quia stāt simul adequate in subiecto q^o frigesit. minor declaratur ga generatio summe frigiditatis est forma

que p eam gñatur. ut supius dictum fuit
i 2° du° mó p eam gñat sūma fritas. Et
si hec boza sit tpus pñs. durante hac gñi
tione adequate per hanc bozam. tunc hec
generatio successiue frigiditatis est in hac
boza. p3 qz adequate mensuratur per hanc
bozā. r non posset dici qz ens esset nisi ef
set summa frigiditas. eum non sit fluxus
supadditus. ut dictū est in tertio. nec est
frigiditas remissa. qz nulla talis est gñio
sūme frigiditatis. et tunc argnatur ultra
hec frigiditas sūma stat r non triat cor
ruptioni sūme caliditatis. r illa est sūma
caliditas. g stat cum sūma caliditate. r il
li non contrariat. g termin° a q r terminus
ad quē nō triant. Septima ppō. nūq̄
termini alicui° mot° sunt vere trii. p3 qz
nō intrinseci sic p3 p dicta. nec extrinseci.
qz illi nō sunt nisi ppōnes que non sūt cō
trarie realz. r hoc est rōnale. qz motus in
quantitate est de quāritate maiore ad mi
nozem uel econtra q nō hñt trietate euz
una eorum sit ps alterius. r pportio est
in alijs motibus. Octaua ppō q fuit de
mente pñ. ois mot° est de triio in cōtra
rium. capiēdo contraria large. p3 qz ē in
ter terminos distantes inter quos est mu
tatio successiua. r a quibus capiunt dno
minatōes incōpossibiles respectu rei mo
te exñtis hoc aliquid in actu. r talia uo
cant large contraria. g rē. maior p3 indu
ctiue. nñ in motu locali circulari. sol mo
uet de oriente ad occidentem. in motu loca
li recto res mouet de uno loco ad alium
in quantitate de maiore quantitate in mi
nozem uel econtra. in qualitate de qualita
te una in qualitate ad aliā in cōpossibiles
pme quo adesse pmanens uel saltē de re
missiore ad intensiore. r oia dñt sic tria
eo qd ab oibus his capiunt denotatiōes
incōpossibiles rē. sic declarat de ultimo
si aliq̄d hēret albedinē ut duo. r intende
retur sic qz fieret ut 3°. ipm dñt pmo albū
ut duo. r post intensus albū q̄ ut duo. r
nullo modo hec siml conuenirent. Ad
uertatur tñ hñ. qz hec distantia in motu
locali est uel fm lineam rectam ut in mo
tu recto uel curuam ut in motu circulari

Item in recto inuenitur distantia ma
xima que est quo ad motum nālem. s. q̄ ē
fm semidyametru spere gñabilium. r B
expisse dñt eē f3 longitudinē ut distant ter
mini loco r uirtute. qz locus sursum ē nā
liter calidior r locus deorsum fridioruz
conseruans. in motu aut recto penes lati
tudinem termini solum distant loco. r nō
uirtute. sicut penes pfunditatem. distantia
in quantitate est inter quantitatem maio
rem r minorem. r ibi nō est maxia. eo qd
nulla est q̄ritas minia. s3 distantia i q̄rita
te est inter min° r mai° intensum uel iter
qualitates sūmas oppositas. r quelz eaz
distantiarum sufficit ad motum ppe dēz
r hec de sexto pncipali. Quantum ad
7° sit p̄a suppo. gñio summe calitatis est
summa calitas. p3 p qntā ppōem pceden
tis dubij. Z°. corruptio summe calita
tis est summa calitas. p°. qz corrupto il
la ē aliqua calitas. r nō est alia q̄ summa.
g est summa. nñ r3. r maiō p3. qz nō ē fluxus.
ut pbatum est in tertio. nec sicut ē ni
bil. g est calitas. qz nō ut quid eēt aliud. r
minoz p3 qz quecūqz calitas capiāt citra
summam. illa nō est corruptio summe ca
liditatis. s3 calitatis remisse. Tertia cor
ruptio summe calitatis r gñio summe fri
giditatis adeq̄te sicut stant i subō. p: qz per
dicta i p° notabili tertij libri in 5° dubio
eiusdem. Ex quibus inferuntur ppōnes
pma. gñio summe calitatis non contrariat
corruptioni summe fritatis. p3 qz sicut stant
in eodem subō per tertiam supponem.

Cor. aliqua summa calitas alicui sum
re frigiditati non contrariatur. p3 qz hec
gñio summe caliditatis est summa calitas
p p̄mā suppoem. r illa corruptio summe
fritatis est summa fritas p 2° r p rēlo
nem ipse nō cōtrariant. g rē. Et si aliq̄
diceret cōmentatoz r p̄bus 2° de gñione
uidentē dicere cōtrarium. dicam qz intelli
gunt summā calitatē r summā fritatem i
esse pmanenti eē contrarias. sed in eē suc
cessiue sic qz una sit i fieri r alia i cōm
pi nullam hñt repugnantiam. Z°. ppō
gñio summe calitatis nō contrariat corru
ptōni eiusdē. p3 qz nunq̄ unus trioz erit

alterū mō gñō sūme frigiditatis erit eoz
ruptio sūme caliditatis. g̃ maior p̃ de se et
minor p̃ q̃z bec caliditas sūma q̃ gnatur
erit corruptio sūme caliditatis t̃se euz ipsa
corruptio p̃ 2^m p̃missioz et illa ē nūc gñō
sūme calitat̃ p̃ p̃m. Cor^m gñō alicui^o
rei nō contrariat̃ corruptioni eiusdē. p̃ per
2° nez. et ad p̃m in gnto. contrariuz dicētes
d̃f q̃ itelligit gñōnez et corruptionē eius
dē. eē contraria i p̃prie. s. q̃z uadunt ad op
positos terminos. s. gñatio ad eē et corru
ptio ad nō esse. Tercia p̃p̃o. augumēta^o
rei nō contrariat̃ eiusdē rei diminutioni. p̃
q̃z augumēta^o ē ptialis gñō. et diminutio
ptialis corruptio ut supponit̃ ad p̃ns mō
talia nō contrariat̃ p̃ 2° nez. 4ª generatō
sūme calitatis contrariat̃ gñōni sūme fridi
tatis p̃. q̃z illi motus. nō possunt siml̃ eē
in s̃bo. Sed tra. q̃n aliqua sūt eiusdē nē
gequid contrariat̃ vni hoc ē contrariat̃ alte
ri. mō gñō sūme calitatis et corruptio ei^o
dem sūt eiusdē nature. et gñō sūme calita
tis contrariat̃ gñōni sūme frigiditatis p̃ cō
clusionēz igit̃ corruptio sūme caliditatis
contrariat̃ eidē. enius contrariuz p̃ per 2° nē
p̃maz. R̃ndet̃ negādo maiorē sed opoz
tet addi. quez q̃z sunt eiusdē nature et s̃l̃z
se h̃nt ad s̃m. gequid̃. i. contrariat̃ uni contrari
atur hoc idē alteri mō gñatio caliditatis
et corruptio eiusdē. nō h̃nt se s̃l̃z ad s̃m
generatio enis uadit itendēdo. et iō non p̃
mittit̃ secuz gñōnez sūme frigiditatis. s. cor
ruptio uadit remittēdo. et iō eandē secuz
p̃mittit̃. Quare speciali^o descendendo
ad māz de contrarietate motuz sit. quinta
ppositio. mot^o nō dicunt̃ ex eo contrarij. q̃z
sunt de termis contrarijs p̃prie dictis. ad
terminos contrarios p̃prie dictos. p̃ q̃z au
gumētatio de bicubito ad maius. et dimi
natio de magis bicubito in bicubitoz di
cunt̃ contrarij motus. et t̃n nō est contrarietas
inter terminos p̃prie dicta. in p̃dicamēto
q̃ntitat̃ igit̃ 2°. Sexta p̃p̃o. omnes mot^o
contrarij ex eo dicunt̃ contrarij. q̃z sunt d̃ ter
minis contrarijs cōiter dictis. ad sua contra
ria cōiter dicta. patet q̃z motuum contra
rietas attenditur penes aliquid. et nō ui
detur penes quid aliud melius attendi

q̃ penes contrarietate terminoz. nō p̃p̃e
dicta. ut patet p̃ cōclusionem p̃cedentem
ergo attenditur penes contrarietate teri
noz cōiter dictaz. et hoc est p̃positum
Item augmentatio ignis dicit̃ contraria
eiusdem diminutioni. et non diminutioni
aque ut̃ aeris. vnde esset hoc. nisi ratione
contrarietatis terminoz cōiter dictoz. di
cantur autem contraria large ut̃ prius est
dictum. omnia a quibus capiuntur deno
minationes non contradictorie opposite
respectu eiusdem tertij existentis hoc alē
quid in actu. ut̃ q̃ntitas bicubita et q̃ntitas
maior q̃ntitate bicubita. dicunt̃ cōtraria
eō q̃ impossibile est idem bicubitum eē
et maius bicubito. similiter in alijs. S̃z
contra videtur q̃ contraria debent esse
summe distantia et extrema iō metaphi
sice et nulli motus summe distant quia
omnes sunt medij suoz terminoz
Secundo motus contrarij terminant̃ q̃ñz
ad eundem terminuz. g̃ nō in contrarios ter
minos. p̃z añs. q̃z calcfactio et frige factio
q̃ñz ambo terminant̃ ad tepiditate Ter
tio q̃z p̃h̃s 8° hui^o uult q̃ mot^o circularis
res sunt contrarij. et t̃n ibi nulla est contrarie
tas terminoz in eis p̃. quia maxie estent
termini ipsius diametri. et si sic. tunc mo^o
maxie unus. puta circularis. est de contra
rio i s̃rium. et extra. Quarto q̃z mot^o
contrarij sunt un^o motus. g̃ nō habent con
trarios terminos. 2ª tenet. q̃z continuoz
que sunt vnuz. ultima sunt vnuz. g̃ nō con
traria. et añs p̃z in motu reflexo grauis p̃
iecti sursuz. itez cadētis deorsum ut̃ enim
q̃ ipsuz continue mouet̃. eo q̃ nullo mō t̃ñ
ibi esse quies Ad p̃m̃z hozz dicit̃ p̃mo
q̃ h̃ñ aliqui motus sūme distant ut̃ sūma
cale^o est gñō sūme caliditatis et corruptio
sūme frigiditatis et per 2^oñs iuxta dicta est
sūma calitas q̃ gnatur et summa fr̃itas q̃
corruptio. 2° q̃z nō eoz oēm motum
eē medium suoz terminoz intrinsecoz ñ
si p̃natiue exponendo sicut dictum fuit i
tertia q̃ nullus motus est ultra suos ter
minos. Tercio q̃ motus contrarietas
non est p̃p̃e dicta. et iō nō oportet q̃ ma
xime distant unus ab alio. et sic non ē ad

ppositum de autoritate philosophi quia
solum loquitur de trinitate proprie dicitur Ad
2^m q^d si trij motus terminentur ad eundem
terminum in re tamen dicuntur terminari in co
trarios terminos eo quod illud motum respectu
utriusque extrinseci habet rationem aborum contrarior
per ipsum in ista motu. n. a. cadendo in tepidum
dicitur esse infrigidum eo quod tepidum respe
ctu calidi habet rationem fridum propter eod
era Ad 4^m q^d in motu circulari termini
diametri sunt contrarij attributive. quia im
possibile est solem simul esse in oriente et
in occidente. sed fin illas non dicitur motus
circulares totales contrarij. nisi secundum trios
modos circun eundem. puta si. c. per unam
lineam moueatur ab. a. versus. b. que es
sent termini diametri. et d. per eandem li
neam moueretur. a. b. versus. a. obuiando
ipsi. c. n. tamen quibus motus circularis
parcialis celi. dicitur de contrario in contrari
um attributive. quia est de oriente in occi
dens vel e contra. a. quibus capiuntur vel ca
piunt denominationes contrarie. respectu
eiusdem tertij extrinseci hoc aliquid in actu
Ad quartum quod nunc motus contrarij
proprie dicuntur unus motus. quod quibus in motu
talibus granis et reflexo mobile. sine iterru
sursum et deorsum non essent unus motus
eo quod non sunt secundum eandem dispositionem. quod tamen
requiritur ad ueritatem motus Quantum
ad octauum utriusque ipsius motus est motus aduer
te. quod ipsius motus esse motus. intelligitur
dicitur. uno modo tanquam subiecti. scilicet quod unus mo
tus est secundum alterius. alio modo tanquam termini
quod unus motus terminaretur ad alium motum
Tunc statim debet concedere. quod frequenter
motus mouet. quia cum carrens calefit
illa calefactio. mouetur per accensum localiter
non tamen credas hanc ualere. calefactio
mouet. ergo est secundum motus non enim omne
quod mouet motus est eius subiecto. sed illud cui
inheret seu illud quod per se motus est eius secundum
aut ratione totius aut ratione partis. modo motus
non inheret calefactioni. sed subiecto utrius
que. 2° quod frequenter unus motus est ad
alium motus ut motus ad sanum terminum
extrinsecum. vel motus localis ad calefactio

tem. Tertio quod frequenter non ordinat unum
motus ad alium tanquam ad terminum. per quia
alteratio ordinat ad generationem. quod est motus
large. Quarto quod omnis motus celi. est ad
alium motus. tanquam ad terminum extrinsecum
loquendo naturaliter. per quod omnis est finitus et
tamen celum perpetuo mouetur. patet quia
finitur ad alium motum. qui non est eius
pars. sed est. sed de his non curat philosophus.
Quinta propositio quam uoluit philosophus. de per
se unus motus non est secundum alterum motus. patet
quod illud de per se uocatur secundum motus quod proprie
per motum motus. et per se. modo motus non mouetur
per se sed per accidens. scilicet enim per se
motus est. non tamen intelligitur quod in omnibus
uelim dicitur totam substantiam que motus esse secundum
in bessonis motus. sed est secundum denotationis
proprie dictam cui substantia. aut materie eius motus
inheret. Sexta propositio. quod hec pro
positio non est per se. unus motus totalis est
ad alium motum totalis. tanquam ad suum ter
minum. patet quod quibus aliquis motus to
talis per naturam ordinem in alium totalem
motum. tanquam in terminum. sicut alteratio
in generationem. tamen non de per se contingit. sed de
per accidens generationem esse terminum extrinse
cum alteratio. frequenter enim est alteratio. et
non terminatur ad aliquam generationem totalem
tanquam ad terminum. put de se notum est
Confirmat quia maxime motus celi
diceretur ad alium motum totalis tanquam ad
terminum. sed non est ita de illo. ergo ma
ior patet de se. et minor patet. quia. uel ca
peretur infinitus et ille non est ad alium
uel finitus et quibus talis est pars alteri
et sic non est totalis. et hic due conclusiones
sunt de mente philosophi. prima quod motus
non est motus tanquam subiecto. secunda quod motus
non est motus. tanquam termini Quantum
ad nonum utriusque generatio generatur. pre
mittitur quod fuit in primo probatum. quod ge
neratio non est fluxus superadditus forme
que generatur. sed est illa met forma. uel saltim
erit. Tunc est prima propositio. quod generatio
rei pure successiue generat appetit quod motus
localis uel tempus generatur. et est sua generatio. ergo
maior non est. quia tempus uel motus est cum
ante non esset ipsum ergo quibus que generatur et minor

patet qz illa generatio nō est res distincta
contra motum cōbus enim alijs exclusis
a motu additū maneret generatio mo^o &
apparet hoc p suppoem pmissam **Z^a**
d^o gnō rei permanentis est adequate illa
forma que per eam generatur Pro pba
tione supponitur qz in hac hora adequa
te generatur summa calitas in subō sic qz
in primo instanti non esse hore subie^m
sit summe calim tūc posito cum h^o qz hac
hora utamur p tpr pñi pñe pbat^o sic
hec gnō summe calitatis ē summa calitas
& illa adequate p eam gnatur ergo gnō
rei pmanentis ē adequate illa res que p
eam gnā^o maior pbat sic quia illa gnatio
summe calitatis ē & nō est aliud q̄ summa
calitas ergo maior pbat sic quia omnis
mutatio est illa gnatio summe calitatis
ē mutatio ḡ & 2° quia hec gnō i aliquo
tēpore primo est. & nō in alio q̄ in hac ho
ra. ergo in hac hora ē maior patet qz om
ne qz mouet in aliquo tēpore pmo moue
tur. sicut uult pñs in sexto. & ideo ē om
ne qz qñz est. & nō est perpetuus. h̄ in aliq̄
tēpore pmo est. nō hec gñō qñz est. & nō
est perpetua. minor patet. quia si temp^o
maius caperet hac hora. in illo nō est; ni
si rōne ptis. & si minus in illo. nō esset to^m
qz non mensuraret minore tempore 3°
quia finita hora in pmo instanti non esse
hore s̄m est s̄me calidū. ergo ē ueruz di
cere qz i eo fuit gñō s̄me calitatis. ergo
uel tota fuit in instās. & habet ppositum
qz tota gñō summe calitatis est n̄ instans
terminās hora. & per h̄ns i illa hora. uel
aliqd eius est in instanti & hoc ē s̄m ergo &
Item cur hec s̄ma calefactio. adequate
mensurat hac hora. ipa uere c̄n hac hora
eo qz eē in tpr. est mensurari tpr. ḡ. maior
rōnis 1° pbata est. & minor p3. qz illa tota
lis gñō non pōt dici fluxus supadditus
forme. nec ēt aliqua caliditas remissa. eo
qz quelibz remissa nō est gñō caliditatis
s̄me. ḡ ē s̄ma caliditas. qz fuit maior rō
nis pncipalis. & minor manifesta est de se
huius 2° nis r̄rarius dñt aliq. & minus h̄n
rōnes eoz more solute sunt p̄us in 2^a du
bitatione. Tertia 2° gñō gnā^o leḡ ex

duab^o p̄cedētib^o. nam p p̄maz se^o ex̄p̄sse
& p 2^{am}. qz demōstrando s̄mā calitatem
q̄ gnā^o at sic. hec forma gnā^o. hec forma
ē gñō s̄me calitatis. ḡ gñō s̄me calitatis
gnā^o. maior nō est. & minor p3 p 2° nē p̄e
cedētē. ymo sic p̄cedē^o ē. qz ois gnō gnā^o

Quarta 2° que fuit de mēte p̄bi. de p
se una gnatio totalis. nō uadit ad aliam
generationē. tāq̄ ad suuz terminuz. p3 qz
q̄uis p̄tingat unā generationē totalē ad
aliam tertiarī. tāq̄ ad terminū. puta calefa
ctionē ad gnōnez ignis. tñ hoc ē p accis
frequēter eniz fit calefactio. & nō terminat
ad aliquā gnationē aliaz totalez Quin
ta 2° pōt addi qz nō de per se una gnatio
ē s̄m alteri^o gnationis totalis. p3 qz licz
h̄ forte p̄tingat tñ hoc nō est per se. cum
frequēter stet generationē eē. & eaz nulli^o
eē s̄m. hec d̄ nono dubio. & p h̄ns de p̄n
cipali p̄mo. **Z^o** notādus est qz p̄h̄s in
2° tractatu h^o describit diuersos terros
utiles p intellectu dictoz ac dicendoruz
p̄mo qz simul sunt illa. que sunt i eodē lo
co p̄mo. i. adequate sic mā & s̄ma. & sic si
mul capiūt striete. large s̄l dñtur. que s̄l
mediata. & habēt determinatuz situm ad
inuiicē. vt superficies cōcaua aeris & uerza
aque. 2° sepata sunt illa. que sunt i distin
ctis locis p̄mo. sic qz ubi est unuz. ibi non
est alter. Tertio tangere ē aliqua habere
ultima s̄l. & hoc sumendo s̄l large. p̄por
tionaliter p̄tigua seu tangentia dicunt di
uersa. quoz ultima s̄l s̄l. Quarto mediz
mutatiōis est illū i quod. qd̄ mutatur. p̄
natus est p̄tingere q̄ in terminū ultimum
mutatiōis. Quinto cōtinue moueri ē illū
qz nihil aut paucissimuz deficit magnitu
dinis seu rei s̄m quā ē motus. & nihil t̄p̄is
& intelligit qz cōtinue moueri ē moueri si
ne interruptiōe i t̄p̄. q̄uis possit esse par
ua interruptio i magnitudine scz qz nō cō
tingeret magnitudinē quaz est motus. s̄l
si q̄nternarius dicat cōtinue ludē l3 nō cō
tinue tangat cordas Sexto p̄rarius s̄m
locuz est s̄m locuz plurimū distās. ut sur
sū & deozus. Septimo dicit qz. consecūē
ter d̄. qz post p̄n^m ē situatim uel ordina
tim. sic qz interip̄n^m et ipsum. n̄l sit m^em

eius deinde gradus ut binarius et ternarius
 in numeris octavo. hinc est quod est aliquid alterius
 sequenter tangens ipsos quibus infertur quod
 medium mutationis non est nisi in hinc per
 cum omnis mutatio sit in dictoria uel
 in dictoria et iter dictoria nihil est medium
 sequitur quod solum reperit medium mutationis
 in contrariis. 2° diffinitur tria. quod sunt quorum
 ultima se unum. Ex quibus infertur quod non est
 prius prioritate comunitatis quod tangere se
 quitur eum tangunt se quod se consequenter
 sed non e contra. 2° quod tangere est prius con
 sequente sequitur enim sunt continua quod tangunt
 se et non e contra. Decimo dicitur quod motus potest
 dici unus tripliciter puta genere est sic omnes
 motus qui sunt in idem generis predicamenti
 dicuntur unus. 2° specie et hoc dupliciter quia
 uel specie specialissima et sic dicuntur unus qui
 sunt eandem dispositionem in specie specialissima se
 ut omnes dealbatio omni dealbationi alio modo
 specie balterna et dicuntur sunt in eandem
 speciem balternam 3° modo numero siue simpli
 et ad hunc reuertuntur tres additiones. 1^a quod
 sit idemplicitas mobilis numero. 2° quod sit
 idemplicitas dispositionis numeralis secundum quas
 est motus. et 3° quod sit idemplicitas temporis. i. quod fiat
 sine interruptione per quietes quauis eis ha
 buerit additionum. deficiente non est unus mo
 tus simpliciter. Undecimo infertur capiendum unum
 motum numero strictius. quod dicitur motus
 unus quod est perfectus. i. quod est secundum dispositionem
 tota illius specie. ut calefactio summa. sic dicuntur
 unus motus. calefactio remissa non. Item dicitur
 unus quod regularis. et multi motus quia est
 in regulari. sed illud est capiendum unum motum
 stricte multum. ad hoc enim quod sit nature
 unus numero sufficiunt tres additiones po
 sse. Item dicitur quod nulli motui repugnat
 esse regulare et irregulare. et intelligitur
 secundum commentatorem quod nulli motui in genere
 repugnat esse regulare uel irregulare. sed
 in individuo ut motui celi. repugnat esse
 regulare. Sic queritur utrum per dicta
 3^a requirantur et sufficiant ad ueritatem nu
 meralem motus. et uidetur primo quod non re
 quiruntur ueritas temporis. quia motus for
 tis non minus est unus quam non unum
 tempus ipsius motus per potentiam diuinam

quod nec minus esset unus. 2° quia si de mare
 secundum acquirat tres gradus caliditatis. et
 sub illis quiescat et deinde die sequenti acq
 rat alios tres. uidetur quod caliditates sunt
 continue. quod una calefactio probatur assum
 ptum. quia ille caliditates sunt continue
 si una totalis caliditatis continua. et isti gradus
 sunt iste calefactiones et tamen constat quod
 ibi tempus est interruptum per quietem
 tertio uidetur quod non requiratur idemplici
 tas forme que generatur. quia generatio
 caliditatis et generatio frigiditatis potest
 esse unus motus. et tamen tales sunt secundum
 formas contrarias. ergo probatur prima per
 quia suppono quod immediate in tempore. si
 bi inuicem succedant in eodem mobili. et
 unum una continua generatio. ergo unus mo
 tus. probatur assumptum. quia earum ulti
 ma sunt unum. idem enim est terminus ad
 quem calefactionis. si generationis caliditatis
 puta caliditas. et terminus a quo generationis
 frigiditatis. si eadem caliditas. Quarto ad
 quod non requiritur idemplicitas mobilis. nam si ca
 ne cadente ab alto deorsum. ipse in medio
 morietur. descensus esset unus. quod continuus
 sine interruptione et tamen esset aliud et ali
 ud mobile. Quinto ad quod hoc non sufficiat
 quia sagitta plectra sursum et ite deorsum
 cadente omnia hinc uidentur esse obseruata
 idem enim est mobile idem est tempus cum
 sagitta non uideatur quiescere et dispositio
 eodem. quod idem spatium per quod ascendit
 et descendit. tamen motus non est unus. cum pri
 mus sit contrarius 2° per philosophum in 1^a. Con
 trarium tamen uel inuere probatur. Pro istis
 dicere dicitur primo quod ad unitatem motus for
 non requiritur idemplicitas temporis proprie dicitur
 patet per primam rationem iam factam que in
 hoc est soluta. secundo quod ad hoc quod aliquid
 uel aliqua sit uel sint unus motus. requiritur
 quod non interueniat quies ipsi mobili in eis
 uel illorum acquisitionem. et hoc uoluit philo
 sophus. non enim si hora matutina quod
 gradus interueniente caliditatis acquiratur
 et interueniente gete in calefactione hora
 uesperarum acquiratur aliquid. quod est ille
 due calefactiones unus et idem motus. n.
 bilominus. conceditur quod interuenient.

9

// unitate
 // unitate

forma uel una res que sunt una caliditas
 ⁊ hoc capiēdo tps̄ presens ita longum
 q̄ ambe fiant i eo. ⁊ hoc pbat 2^a rō facta
 superi^o. nō enim sequit̄ iste calefactiones
 s̄t una caliditas continua. ergo sunt una cale
 factio. quia unus motus seu una calefac
 tio denotat q̄ non iterueniat quies in ge
 neratione. ⁊ hoc non dnotat una res. siue
 una forma sed unus motus siue una cale
 factio hoc denotat. Tertio dicatur q̄
 forme contrarie non sunt unum continuum
 eēntialiter. patet quia ultima carum non
 sunt unum. Quarto dicatur. q̄ bñ pnt
 forme contrarie esse unum continuum i
 genere q̄ntitatis. patet qz si una pars pie
 tis esset alba. ⁊ alia imediata esset nigra
 tunc illa albedo ⁊ nigredo sunt continua
 i gñe q̄ntitatis. quēadmoduz s̄m eoz est
 unum. ⁊ t̄m q̄ntitatis nec mireris qz illa
 uirga arida ⁊ uirga uiridis sūt unā q̄nti
 tate ⁊ gñe q̄ntitatis. Ex q̄b^o se^r q̄ nūq̄m gñō calī
 tate ⁊ gñō frigiditatis sunt continua eēntial^{it}. qz
 ultima eoz nō sunt unuz. qz lz termin^o ad
 quē calefactiois sit calitas tñ illa nō est
 termin^o a quo itrt̄nsec^o frigefactiois. et
 iō nō sunt eoz ultima unuz. ⁊ sic nō p̄e
 dit 3^a rō. Quinto dicat q̄ ad unitatem
 mot^o sim^o requir̄ unitas nūcralis forme
 s̄m quā ē motus alio mot^o spē diuersi eēt
 unus mot^o. s. calefactio ⁊ frigefactio.

Sexto q̄ ad unitatē mot^o. requir̄ unitas
 s̄bi in b̄sionis lz non requir̄ unitas s̄bi
 denotationis. p̄z qz impossibile est q̄ ea
 dem forma numero ibereat diuersis s̄bīs
 p̄z 2^m p̄ quartā rōnes ad oppositum. sed
 dices qd est s̄m in b̄sionis mot^o. rñdeo
 q̄ in h̄ntibus māz. mā est s̄m sicut etiaz
 est s̄m aliaz dispōnum māliuz. lz p̄posi^o
 ē s̄m denotationis. s̄z in corpibus celesti
 bus s̄ba celestis est s̄m in b̄sionis mot^o

Septimo seludif q̄ hec tria regrunt
 ad unitatē mālem motus. ad hunc itellec
 tum q̄ hec tria est bona. hic est unus mo
 tus. ⁊ ad eius unitatem hec tria occurrūt
 iuxta expōnes dictas. Octauo vlti
 mo dicitur q̄ ad hoc q̄ aliqd uel aliqua
 sit unus motus hec tria sufficiunt. p̄z qz
 nō uidet̄ qd aliud regrat̄. Ad rōnem

in contrariuz hic factā dicat. q̄ in illo cāu
 totalis dispō. s̄m quam ē mot^o. nō ē eadē
 qz ad mot^o localis dispōnem esse eandē
 requirit̄ idēptitas spacij. ⁊ idēptitas terf
 a quo. s̄lt̄ idēptitas terfni ad qnē. quoz
 neutz ē hic. s̄z ē bene dubiū utz flux^o sur
 sum ⁊ fluxus deorsū sunt eēntial^{it} eiusdē
 spē specialissie. Et rñr q̄ si qz unuz eoz
 ē uolētū forme grauis ⁊ ipm fōmā h̄uis
 destruit scilicet motus sursum. aliud autē
 ē eius conueniens ⁊ ipm facit. scilicet mo
 tus deorsuz q̄ non esset nisi essent diuer
 sarum spēz. Tertio notādū est. q̄ p̄b̄s i
 tractatu. quinti pbat q̄ motus dicit̄
 contrarij. eo q̄ sūt de contrarijs terminis
 i contrarios terminos. p̄z quia uel dātur cō
 trarij eo q̄ sunt de contrarijs terminis ad
 contrarios terminos ⁊ hētur p̄posituz. uel
 eo q̄ sunt ex contrarijs terminis ⁊ hoc non
 qz motus est d̄ terminio positiuo in termi
 nis positiuum. ⁊ iō eque bene requiritur
 contrarietas terminoz ad quos sicut termi
 norum a qbus. uel dicunt̄ contrarij p̄ solā
 contrarietatem terminoz ad quos. ⁊ hoc n̄
 eadem de cā. uel quia unus ē de uno tra
 rio ⁊ alius ad aliud contrariuz. ⁊ hoc nō qz
 illi motus sunt unuz ⁊ idem. idem eīz mo
 tus ē a sanitate in egritudine. uel qz un^o
 ē ad aliquem terminuz ⁊ alius est ab illo
 termino. ⁊ hoc non qz illud est p̄prium
 mutationi s̄m contradictionez. generatio
 enim vadit ad esse. ⁊ ab esse icipit corru
 ptio. q̄lis non est motus iuxta dicta. Alz
 enim nō uidet̄ motus posse dici contrarij

Sed dices nūquid posset dici. q̄ mo^o
 sunt contrarij rōne s̄boz uel t̄pis. Rñz q̄ n̄
 qz contrarij motus possūt successiue esse i
 eodem s̄bo. ⁊ in eodem t̄p̄ simul contrarij
 motus sunt. 2° dicit q̄ motus qui est de
 medio in extremuz uel e contra. ē quodā
 modo de cōtrario in cōtrariuz. utitur. n.
 motus medio tanq̄ cōtrario uēiqz exte
 morum. ut fuscum per p̄parationem ad
 album nigrum. ⁊ per comparationē ad
 nigrum. album nūcupat̄. Tertio d̄f q̄
 mutatiōes inter contradietoria q̄ sūt i s̄bīs
 s̄t contrarie. eo q̄ una uadit ad aliquē s̄m
 ⁊ alia uadit ab illo s̄bo. ut gñō ⁊ corrup^o

Scias tñ iuxta dicta q̄ non in re est con-
 trarietas inter gñonem ⁊ corruptiōem rei
 qz gñō erit corruptio-nec ē p̄pe repugnā-
 tia inter terios-qz uerificanē s̄l' de eodez
 ut motus localis est sua gñō ⁊ sua corrup-
 tio-fozte tñ posset dici q̄ isti termini gñō
 rei permanentis. ⁊ corruptio eiusdē eēnt
 termi. oppositi. eo q̄ s̄m sursum nē solitū
 non p̄nt uerificari de eodem-ut' dicas q̄
 p̄hs intellexit q̄ talia sunt ⁊traria i p̄pe
 quia in rōne sua includit terminos oppo-
 sitos. Quarto dicit q̄ motus ⁊traria-
 tur quieti-patet qz opponit̄ puatine geti
 mō p̄uatio large uocatur ⁊trariuz. Ad-
 dit q̄ motus magis opponit̄ quieti i teri-
 no a quo-qz illā motus abicit. ⁊ quietem
 i termino ad quē p̄ducit̄ intellige q̄tum
 ad intentionē motoris-dispō enim sub q̄
 est mobile in termino a quo-magis ē ⁊ria
 motui-qz motor intendit̄ terminuz ad quē
 ⁊ nō dispōnem termini a quo. Quinto
 dicit q̄ quies termini a quo-ē ⁊traria ge-
 ti termini ad quē-intelligatur sic q̄ dispō
 sub qua ē mobile in termino a quo ⁊riat̄
 dispositiōi sub qua ē mobile i quiete ter-
 mini ad quē large. ⁊ tunc p̄z h. qz ab eis
 capiunt̄ d̄nominatiōes incōpossibiles re-
 spectu rei mote. Sexto dicit q̄ imuta-
 tio in esse ad quod uadit gñō nō est ges
 qz ois quies ⁊trariatur motui. ⁊ talis in
 mutatio nō contrariatur motui-sz cor^m
 aut nulli. Septimo dicit q̄ in qualibz
 sp̄e mutationis. ⁊ in quolz genere motus
 iuenitur mutatio nālis. ⁊ uiolenta. ⁊ p̄bat
 i ductiue. qz dicit q̄ gñō ul' augmētatio
 frumētī in hyeme ē uiolenta sz i estate nāl'
 s̄l' ⁊ corruptio in senectute ē nālis. sed ex
 febre. uel ex ferro est uiolenta s̄l' in alijs
 Octauo p̄bat q̄ nō omnis quietis q̄
 n̄ semp est. ē gñō natural' az. qz ges q̄ gñat̄
 nāl'. gñatur per stare. mō quies uiolenta
 nō gñatur per stare. ergo maior p̄z i ducti-
 ue. minor p̄z. qz q̄ stat. in fine mo^r ueloci-
 us ut in gñone uiolenta quietis. mobile
 nō in fine uelocius. sed tardius mo^r. Et
 tendo q̄ stare. hic ⁊ in sexto capitur pro-
 tendere actuali motu in quietem. ⁊ ideo
 omne q̄ stat. mouetur sic loquendo.

Nono dicit q̄ motus magis ⁊trariatur
 motui q̄ geti. p̄z qz mot^o ⁊rii nec s̄z p̄tē
 nec s̄m totum p̄nt se ⁊pati. quies autē q̄
 diu durat motus s̄m partem. stat cū mo-
 tu. oē enī q̄ mo^r p̄tim ē in lio a q̄ ⁊ p̄ti i
 s̄mō ad quem. ⁊ stelligit̄ sic. q̄ omne mo-
 bile q̄ diu mouet̄ aliquatit̄ p̄cipat̄ s̄m^m
 a quo. nel p̄mu^z uel posteriorcm. ut descē-
 dens p̄ speram ignis ⁊ aeris cum ē in spe-
 ra aeris p̄cipat̄ terminū a quo nō p̄mu^z
 sed posteriorem. scilicet partem aeris a q̄
 mouetur inferi^o Decimo dicit q̄ moti-
 bus terre deorsum eiusdē motus sursum
 ⁊trariat̄ tam ⁊trarietate terminoz. q̄ pe-
 nes nāle ⁊ uiolentuz. sed mot^o ignis sur^m
 ⁊trariat̄ eidem penes ⁊trarietatez termi-
 nozum. Dic duo dubitant̄. p̄mu^m utz
 motus ⁊trariat̄ quieti ⁊ quies termini a
 quo quieti termini ad quē. 2° utz in qua
 libet sp̄e mutationis ⁊ motus. inuenitur
 mutatio nālis ⁊ uiolenta. p̄ p̄mo s̄mittit̄
 p̄mo q̄ quies est p̄uatio motus ut pus
 est dictum. 2° q̄ p̄uatio ē res p̄uata p̄
 ut probatum fuit in primo. ex quibus se^r
 q̄ quies est res p̄uata motu. s. res gescēs
 Et tunc infertur p̄positio p̄ma. q̄ quies
 nō ⁊trariatur motui. patz qz res quiescēs
 non contrariat̄ motui cum sit nata esse
 subiectum eius. ⁊ illa est quies. secunda
 propositio quies in termino a quo non
 contrariatur quieti in termino ad quem
 patet quia nunq̄ unum contrariozuz erit
 reliquum. modo quies in termino a quo
 erit quies in termino ad quem. quia res
 quiescens hcc erit res quiescens ibi. 3^a
 propositio quiescere in re non contraria
 ipi motui. p̄z qa unum erit reliquum. res
 n. quiescens que erit quiescere erit moue-
 ri tunc cum mouebitur. Sed contra p̄
 mam instatur. sūma friditas cōtrariatur
 motui. qz calefactiōi l' gñoni calefactiōis
 que est calitas. ⁊ est quies. tunc cum eius
 subiectum quiescit. est. n. tunc apta nata
 moueri. ⁊ non mouetur. ergo quiescit. er-
 go est quies. Rūdetur q̄ nihil est quies
 nisi p̄uatio motus in subō apto nato mo-
 ueri ⁊c sicut pus dictum est. modo sūma
 friditas uel quodcunq̄ accūs negt esse

motus ab interficiēte. et hanc ultimā pte
intelligit pbūs in gnto. cum dicit corrup
tionem esse dulcem et nālem. Septima
ppositio omnis dimi^o est uiolenta in q̄tus
dimi^o p̄z qz est corruptio ut supponit ad
pūs. Octaua in solo gñe motus localis
reperitur motus nālis et motus uiolentus
pprie loquēdo. patet qz ibi reperitur qz
motus ignis sursum ē nālis et eiusdes mo
tus deorum ē uiolentus. p̄z ē qz in alijs
nō reperitur p̄ conclusiones p̄cedentes. S̄z
p̄tra p̄mo qz pbūs dicit p̄trarium in lfa
2° quia omnis motus localis uenit suo
i bō ḡ est nālis. q̄na tenet p̄ descriptiones
motus nālis. antecedēs. patet qz perficit
ip̄m̄ subiectū p̄batur qz est quidam ac
tus. mō omnis actus respectu pure potē
tie qualis est materia est p̄fectio inherēs
illi i bō actuatur enīz ip̄m̄. R̄spōdetur qz
pbūs in hoc quinto uult qz aliqua ē gñō
uiolenta fm̄ quid. s. qz minus est cuz cir
cunstantijs debitis et nālibus ut si urtica
generetur i byeme. ul' aliquo t̄p̄z debito
uel ab agēte debito eodē mō de alterati
one et augmētatione. ut si qs sanē i die
nō cretica ab egritudine qz non ē cū cur
su consueto et solito nature dicit uiolen
te sanari. s. i si in byeme crescerēt fōtiter
blada qz est augmētatio t̄p̄z debito di
cimus qz est uiolenta. de corruptiōe dēm
est in 7° ne sexta. de diminutione dicatur
pproportionaliter sicut de augmētatione
Ad 2^{am} dicitur qz nos nō p̄uenimus
aliquā mutationē uocare nālem materie
nisi eā disponat de per se ad formas subā
lem. eo qz illa est maxīma p̄fectio ipsius
siue enīz ea mā stare nō pōt. et cum ea pōt
alīz nō. qz motus localis uiolētus. cuz p̄po
sito hoc nō facit de per se nō d̄f naturalis
2° d̄f qz quīs aliquo mō p̄ficat subm̄ t̄n̄
de per se imp̄ficat. eo qz de per se est 3^orius
forme quam subiectū bz in q̄tū est ei ui
olenta. et nō de per se disponit ip̄m̄ subiec
tum ad aliquā. aliam per hoc r̄ndetur ad
formas et negatnr qz motus uiolenti subō
uenit. et ad p̄bationē dicit. qz quīs uue
niat in q̄tum ē quidā actus. t̄n̄ plus discō
uenit in q̄tum de per se ē in contrarium

act^o subāl mē p̄n^r p̄senti et nō ē de p̄ se
dispositiu^o i aliquē aliū actū s̄bālē nouū.
Circa sex^m i q̄ pbūs delminat
de diuisiōe mot^o in suas ptes
q̄ritatiuas seu integres p̄tūē
tē tres tractat. in q̄z p̄^o ond^r
qz n^m 2^m p̄p^o ex indiuisibilib^o. In 2°
quō mo^o diuidit in suas ptes q̄ritatiuas
et 3° i p̄bāt q̄dā op̄iōnes atiqz. ē p̄^o notati
qz in p̄mo tractatu. p̄^o pbūs p̄bat. qz nul
lus p̄tinuū. p̄ponit ex indiuisibilib^o nec ulla
linea ex p̄ctis. p̄bat qz si linea p̄ponēt
ex p̄ctis. ul' illa p̄cta eēt p̄tū^a ul' p̄tigu^a
ul' p̄fir se b̄ntia. s. nullo mōz pōt dici. g^o
maior p̄z ex sufficiēti diuisiōe. et minor de
clarat. qz si eēt p̄tū^a ul' p̄tigu^a. tē ultra eaz
eēt sil' p̄ diffinitōes eoz p̄s in 2° nōbili
gnti positas mō indiuisibilis nihil ē ultimā
3^ote si p̄cta tāgerēt se i linea cōponēdo
lineā ul' tō^m tāgēt tō^m. et si sic nullā faceēt
extēsiōe qz adēqte eēt sil' sic mā et forma
et p̄ cōs n̄ p̄stituerēt lineā. ul' p̄s tangeret
p̄tē. ul' tō^m p̄tem. et nō eo qz indiuisibil' nec
s̄ ptes. nec pōt dici qz puncta b̄nt se cōfir
qz cū n^a duo puncta s̄ sil' p̄ tactus. ut iā
ē p̄ba^m. iter q̄lz duo puncta erit linea me^a
i q̄ qz ifi^a s̄ puncta. erit me^m eiusdē rōnis
iō p̄^a duo puncta n̄ hēbunt se cōfir. 2° ifert
qz p̄tū^m ē diuisibile i sp̄ diuisibilia. p̄z qz sō^m
ex diuisibilib^o p̄p^o p̄ p̄cedētē. mō in i^a f̄sol
uit ex q̄b^o cōpō^o et nō i alia. vcz ē qz az
pūs uidēt uoluisse p̄basse i lfa ex i^a p̄^{am}
et sic ul' circularitē arguē. 7° r̄ndet qz i^a
se^r ex p̄^a. et qz p̄bō i p̄nti textu n̄ assūpfit
istā ad p̄bā^m p̄^{am} s. sō^m ad iucien^m uer
tibilē illatione p̄me. et isti^o ad iucē qz q̄lz
haz ifert aliā simp^r tamen p̄^a ē p̄o^r i^a uia
p̄batiōis Tertio ifert qz si magnitudo
p̄ponit ex indiuisibilib^o. ut ex. a. b. c. et mo
tus qui fit i f̄ eā p̄p^o ex indiuisibilib^o. p̄z
qz o^z cuius p̄ti mo^o corr̄ndere aliquā p̄tē
magnitudis et cōtra. b^o eē nō pōt nisi mo
tus p̄portōalē p̄ponētur ex indiuisibilib^o.
sic magnitudo. ḡ maior nō est. minō p̄z qz
si fm̄ indiuisibile. a. eēt mo^o diuisibile medie
tati i lli^o mot^o nihil magnitudinis corr̄f
ponderet. non enim. a. eo qz b̄ corr̄ndēt
toti motui. nec p̄. a. eo qz. a. n̄ bz ptes. ḡ si

cut. a. ē indifibile. ita o³ motum ei cor³fi
dentē eē indifibile. sicut de. b. r. de. c. r. B ē
pp³ositum. Quarto infert q³ fm idi
uifibile null³ pōt fieri mo³. pbat fuppo
nendo q³ illud q³ mouet in aliquē termi
num non est complete motum ad illum
terminū. tunc si. b. a. sint duo indifibilia. r.
debeat. c. mobile moueri de. b. in. a. ul' cū
mouetur. a. b. i. a. est totum in. a. r. hoc nō
per fupponem. ul' adhuc totum in. b. r. tē
nundum moueretur ad. a. eo q³ adhuc eēt
totum in termino a quo uel eēt partim in
a. r. partim in. b. r. feqtur q³. a. r. b. non fūt
indifibilia q³ est p³ositum. Quinto in
fert q³ fuper magnitudine p³ofita ex idi
uifibilib³ nō pōt eē mo³. pbat q³ fequere
tur q³ aliquid cōtinue moueret r nō moue
retur. hoc est falsum. p³. q³ si mobile mo
ueret de. a. p. b. in. c. ipm ab. a. ad. c. conti
nue mouet per aduerfariū. r ē cōtinue
non mouetur. q³ nec mouetur f³. a. nec f³
b. nec. fm. c. eo q³ talia fūt indifibilia f³
que nihil pōt moueri per pcedentem.

Ex quo feqtur uno uero adiuento. f. hoc
q³ f³ oēs magltudinē pōt fieri mo³ q³ p³ i
ductine nulla magnitudo p³onit ex indi
uifibilib³. 2^a p³ ituenti Sexto poit dif
finitiones tres uelotiozis. r. est p³. ueloti
us est q³ ineq³lī t³ mai³ pertransit. 2^a q³
in minozi t³ pertransit mai³. Tertia q³ in
minozi t³ pertransit equale. p³ p³. q³ si i t³
mobile uelo³ motum est de. a. in. b. mobi
le tardius in illo t³ n̄ erit tantum motuz
q³ si eēt tātum motuz eēt eq³ uelo³. p³ 2^a
q³ ex quo mobile tardi³ minus pertransit
i equali t³ capiat illud q³ pertransit. euz
medietate excessus illi³ que mobile uelo
ci³ in equali t³ plus pertransit. tūc illud
est magis q³ illud q³ pertransit tardū i to³
t³. 3^a n̄ ē. n. imediate excessus. r. n̄ mobile
uelo³ transit ipm in minozi t³ q³ in t³. 3^a
n̄. eo q³ transit totum excessum in t³. 3^a n̄.
q³ medietatē in minozi q³ hētur 2^a 3^a p³
q³ mobile uelo³ q³ transit eq³le r nō in
maiozi t³. q³ tunc eēt tardius nec in eq³lī
q³ tē eēt eque uelo³. q³ in minozi. ex q³ fup
posito q³ in oī t³ pōt fieri uelotio mo
tus r tardioz. infert q³ oīs magnitudo ē

continua. r. p³ eē continuum intelligit eē
difibile i sp difibilia. p³ q³ detur aliqua
magit³ illā mobile uelo³ trāsit i aliq³ t³
r p³ diffitōez uelotiozis mobile tardū i illo
t³ trāsit min³. f. p³ eī. q³ didit magit³.
3^a eū p³ magitudis date trāsit mobile
tardū i t³ toto. mobile uelo³ trāfbit eā
dē in minozi q³ in toto p³ 2^a diffitōem. q³ i
p³ t³ trāfit i³ p³. q³ t³ didit 3^a eū mo
bile uelo³ i p³ t³ trāfit illā p³ i eadē
p³ t³ mobile tarduz trāfbit mi³. r. sic
itez didit magit³. 3^a eū illā p³ trā
fit tarduz i i³ p³ t³ adhuc i minozi ue
lo³ trāfbit eadē. r. sic itez didit t³ r. sic
i i³ sp. n. mobile tarduz ulter³ didit ma
gitudiez eo q³ i eq³lī t³. mi³ magitudinis
trāfit. r. mobile uelo³ t³ eo q³ i minozi t³
trāfit eq³le q³ tā t³ q³ magit³ didit i sp
dibi³ q³ fuit pbā³. Ex q³ infert 2^a q³ ma
git³ r t³ si³ se hnt q³ ad p³oni ex idifibi
lib³. l. q³ ad didi i sp difibi³. p³ q³ ad diffo
nē uni³ se³ di³ alit³. r. eō Ex q³ infert q³ ma
git³ r t³ ē eī³ dē rōis q³ ad fitatē r ifitatē
tā q³ ad dionē r h̄ p³ ex dēis q³ q³ ad e³ r
p³ h̄ itelligit extēfionē r duratōm n̄. n̄ pōt
i t³ fito p³trāfiri magit³ ifi³ nec i t³ fito
magit³ fita put i fequenti tractatu pba
bit h̄ de mā p³mi tractat³ Sic q³ rē p³ utz
linea p³onat ex punctis 2^a utz p³cta fūt
res indifibiles in li³ 3^a utz cōt³ est difibi
le in sp difibilia 4^a utz oīs uelocitas n. o³
attendat p³ spa³ i tāto l' in tāto t³ p³trā
fituz 5^a utz uelocitas mo³ circularis atten
dit p³ spa³ lineale p³ Quā³ ad
p³. iftoz fit p³ 2^a h̄ n³ li³ p³o³ ex puncti
intelligēdo p³ punctum aliqd n̄ h̄ns partē
d³terians fibi certū fitū in cōt³ sic euclido
d³feribit punctum dicens q³ punctus ē c³
pars non est p³ per rōem p³ in lfa r per
alias q³ fequūt S³ illis d³missis ar³ sic si li
nea componēt ex punctis nihil pōt eē
densari. nisi per uacuum n̄ns est inconuē
ens p³ 3^a quia capta linea duodecim punc
torum fm quam fieret condensatio con
stat q³ talis post condensationem habet
tot partes r eafdem quas ante fez puncta
q³ nentz mino³ fitū occupat q³ ante eo q³
nullus fit³ ē b³ fitu p³cti q³ nisi an̄ iēfuit

tractum inter puncta q̄ non est pole linea
 p̄ manebit tantum extensa sic añ. ergo si
 ne uacuo si erit d̄densatio. **Z**° se^r q̄ in p
 tia linea eēt tot puncta sicut in magna. et
 sic oēs linee eēt eque magne. p³. signato
 triangulo. a. b. c. tunc a quol; puncto linee
 a c. pōt duci linea ad punctū. b. p̄ lineā. d
 c. et p̄ oēs tot sunt puncta in linea. d. c. q̄t
 in linea a. c. **3**° si linea a b c componit̄
 sic ex tribus indiuisibilibus sequitur uel
 q̄ a b sunt sil' fm̄ totum et si sic nullā fa
 ciant extensionē et p̄ oēs sup̄fluit alter eo
 rum. uel sil' sunt fm̄ ptes. et sic indiuisibi
 le hēret ptes uel nō sunt sil'. et tunc ex eis
 non p̄ponit̄ oti^m. **4**° se^r q̄ otiui eēt
 aliq̄ p̄portio ad punctum. hoc est fm̄. p³.
 qz punctum eēt ps̄ aliq̄ta otiui ut otiui
 p̄positi ex tribus punctis eēt una **3**. falsi
 tas otiis p³. qz nulla est p̄portio dabilif
 disibilis ad indifibile. sic nec entis ad nō
 ens. **5**° diameter eēt omensurabil' sue
 coste ut quadrati cui⁹ quēz costa eēt **4**.^r
 punctoz. diameter eēt qnqz punctoz uel
 sex uel. 7. uel fm̄ quēcunqz numez uolu
 eris. et semp̄ sequeretur omensuratio. eo
 q̄ numerus punctoz ad numez punctoz
 bz p̄portōem deteriatam. Simili mō se^r
 q̄ ois linea oī linee eēt omensurabilis

Sexto punctus eēt diuisibilis. ut mo
 tum in t̄p̄z p̄ lineam quinqz punctozum u
 niformiter in medietate t̄p̄is medietates
 linee p̄transiisset. q̄ duo puncta p̄trāsiis
 set cum didio. Item data linea p̄ geo
 metram posset diuidi p̄ equalia. hoc autē
 non eēt nisi in duo cum didio diuideret̄.

Item aliquod corp⁹ motum in duplo
 tardius p̄ idem t̄p̄s transiisset medietate
 tem linee. q̄ duo puncta cum dimidio rō
 nes p̄nt multiplicari. sed sufficient. **Z**.
 p̄pō est. nulla linea p̄ponit̄ ex infinitis p̄
 ctis. p̄ qz uel puncta talia faciunt exten
 sionem. et si sic tē nō debēt poni in linea in
 finita puncta. o. n. q̄ linea ex punctis in
 finitis p̄posita eēt infinite extensa. uel nō
 faciunt extensionem. et si sic in linea sunt
 puncta. se^r q̄ mā creat. anihilat. gnatur.
 corrumpit. q̄ est ipole. uel q̄ puncta sūt
 sibi inuicem p̄xima. cuius otiui p³ p̄ cō

elusionē p̄cedentem. p̄batur oñs. qz diui
 sa pte continui queritur utrum duo pun
 cta teriantia partes diuisas añ faciunt in
 linea uel non. si fuerunt et non distabant.
 sequit̄ q̄ fuerunt sibi inuicem imediata i
 linea q̄ fuit **2**. p̄bandum. Si non fuerit
 tunc puncta mālia. terminantia illas ptes
 materiez fuerunt de nouo p̄ducta. et nō
 p̄ gnatōem. cum mā sit ingnābilis. q̄ p̄ cre
 ationem. Item punctum otiuians mā
 le in diuisione definit eēt et nō p̄ corruptō
 nem eadem rōne qua p̄us. q̄ p̄ ambilatōez
 q̄b fuit p̄bandum. **Z**. p̄ o. qz ut q̄
 si puncta faciunt extensionem. tunc plura
 facerent maiorem. q̄ infinita infinita. q̄ nul
 la linea finita p̄ponit̄ ex infinitis punctis

Tertio non pōt reddi rō quare non q̄
 libet ps̄ linee eēt tanta sicut tota. qz quis
 linea p̄ponit̄ ex punctis et tot p̄ aduersari
 um sunt in pte sicut in tota qz infinita

Quarto nihil pōt d̄densari nisi p̄ egres
 sum uacui. p³. qz si linea ex punctis p̄po
 natur. non ut quē puncta p̄nt esse uno tē
 pore p̄p̄inquoza q̄ alio. nisi uacuum ea
 seperat uno t̄p̄z et non alio. **Quinto** ex
 pedali ignis potest generari. Qualibet ter
 ra. p̄batur oñs. quia continua componā
 tur ex punctis. modo quot quot puncta
 abstraherentur semper infinita manerent
 ergo non esset ratio quare non tanta ter
 ra ex pedali sicut ex tota sphaera ignis pōt
 p̄duct. **Tertia** p̄positio. nullum conti
 nuum p̄ponitur ex p̄ctis p³. qz nec ex fi
 nitis p̄p̄nam conclusionem. nec ex infini
 tis p̄ **2**. **Quarta** p̄positio t̄p̄s nō cō
 ponitur ex instantibus indiuisibilibus. p³
 qz sic bz p̄uuctum ad lineā ita. o. ad t̄p̄us
4. hui⁹. et ueniens est similitudo mō linea
 nō p̄ponitur ex punctis q̄ **Quinta** pro
 positio motus non p̄ponitur ex momentis
 indiuisibilibus. p³ p̄ idem. sed contra p̄
 posterioz. subā linee ex punctis est. **Z**.
 remoto puncto continuitate q̄ lineā. non eēt
 linea plus otiui. q̄ illō p̄ctus ē d̄ cēntia
 ei⁹. Ad p̄m̄ istoz d̄f q̄ p̄sus hoc ponit
 exemplariter more antiquoz. ita dicētuz
 l' q̄ fm̄ ymaginatōem mathematicā subā
 idest diffinitō linee est ex punctis qz pun

tus apud mathematicos. ponitur in diffi-
 nitione linee. Ad 2^m q^o d^ona est bona.
 qz ans est ipole. impole. n. est punctum i
 diuisibilem esse in linea. et ex pte in pole
 est ipm remoueri a linea. linea cuz n^o beat
 stinuatdem ex aliquo puncto. sed ex suis
 ptibus que ununt. hoc de pmo pncipali
 Quantuz ad 2^m sit 2° rnsalis. nulla pu
 eta indiuisibilia sunt in linea uel in conti^o
 p^r qz frustra ibidem ponerent. nisi pti^m
 ex eis sponeretur. sed pti^m no^o ex eis spon
 nit. qz no^o sunt in stinuo. maior pz qz rona
 bilz loqui uolens n^o hz ea ponere i sti^o. ni
 si ex eis sti^m sponat. qd. n. aliis in stinuo
 facerent Et minor pz p^r tertiā clusionez
 dubij pcedentis. 2° ar^r si linea si teria
 tur per punctuz indiuisibile. tunc no^o sunt
 talia sed linea no^o per hoc terminat qz ma
 ior pz qz oēs ponentes huiusmōi puncta
 indiuisibilia dicunt ea. teriare lineā. Di
 noz pbat qz aufferat pma cā tale punc^m
 indiuisibile sine alicui^o rei noue gñone h
 est pole si ipz sit Tunc querit an linea p^r
 sit teriata uel non. si dicas qz non. tunc p^r
 eet insita. qz esset r n^o esset teriata qz falsū
 est. qz ex soli^o puncti albatone h linea no^o
 fit maior. si dicas qz post est teriata. quēo
 utrū p punctū indiuisibile. et si sic se^r qz pū
 ctum albatum et illud punctum terminat
 cum non sit^o de nouo genitum p dicta. fu
 erunt in linea p^rima qz est ipole. uel per
 ptem diuisibile. et si sic. tunc pp lineā ter
 minari. non egemus aliqua re indiuisibili.
 qz nec erat an teriata p punctum indiuisi
 bile. Tertio querit que res est punctū
 utrum sit accns uel subā. si accns tunc si
 cur ipm est indiuisibile. ita subiectum cui
 inheret erit indiuisibile. Pono qz sup ipz
 fiat diuisio subī. et quero utz manet pun
 ctum subī. et cum non possit dici cā. qf n^o
 potius in una pte diuisa qz in alia. se^r qz
 manet in ambabus. qz est ipole. non ergo
 manet. si dicis qz non manet. se^r qz punct^o
 mē anihilabitur. qz definit eē et n^o p cōru
 ptionem cum mā sit incorruptibilis. Itē
 de punctis terminantibus ptem diuisam
 ar^r sic pus. utrum fuerit an in toto. et si sic
 fuerunt puncta p^rima. si non tunc in cepe

rant eē p disionem. mō ex quo pācta mā
 lia sunt materie mā incipēt eē et non p ge
 neratōem. qz p creatōem sicut pus ē argu
 tum. Si diceret qz sit subā. tunc queri
 tur utz forma uel mā. et sequunt eadē scō
 uenientia uel spositū. et si sic se^r. qz itez
 mā eius est indiuisibilis. eo qz mā nequit eē
 extensior composito. et sic reuertitur idē

Cor^m non est nunc indiuisibile in tēz nec
 mutatū indiuisibile in motu. se^r ex clusio
 ne. sicut ēt pus arguebat. 2^m cor^m ter
 mini continni. puta linee supficiēi corpis.
 sunt pma et ultia pars ipius sicut dictum
 erat in 3°. Patet qz uel huiusmōi sunt ter
 mini uel indiuisibilia puncta. si p^rimum hē
 tur ppositum non fm per clusionem

Tertiu cor^m non sunt linee indiuisibi
 les fm latitudinē. nec fficies indiuisibles
 s^r p^rfunditatē. pz qz s^r se hz pūctū ad eē i
 d^risibile sic liea ad eē id^risibile fm latitudi
 nē et supficiēs ad eē id^risibile s^r p^rfundita
 tē. qz pūctū n^o sint id^risibila ut dic^o nec
 erunt alia ind^ris^a 4^m cor^m uocādo pā
 ctum p^rimam et ultimā pte linee seu terios
 linee. bñ sunt in linea puncta. pz qz ibi sē
 termini. linee. als non eēt linea teriata. vñ
 que sit pma ps et ultima dictum ē satis in
 3°. 5^m cor^m sic uocando punctū. qlibet
 punctus est d^risibilis. p^r qz ē pma uel ul
 tima ps linee. mō qz talis ē d^risibil^{is}. pz in
 ductiue. qz p^r 3^a p^r 4^a p^r 10^a et sic de alijs
 est d^risibilis. eodē mō de ultia. Ex qz pz
 qz oē punctum est linea qz est d^risibilis s^r
 longitudinem ut dictum est. Sextum
 uocando terinum supficiēi lineā terinum
 corporis supficiē bñ inuenitur linea ut su
 perficiēs. pz qz o^r corpus esse terminatū.
 et ille terinus erit superficies. Item o^r sa
 perficiem esse terminatam et ille termin^o
 est linea. 7^m cor^m et ois linea est supfi
 cies et ois supficiēs est cor^o. pz qz ois liea
 est d^risibilis fm latitudinē p tertiā. ergo
 est superficies. eodem modo probatur qz
 superficies est corpus. Sed dices tu qz
 mō ueniunt ultime quatuor cōditiones
 termi posite 5° metha. p^r 2^a qz ē ul^rim. 2^a qz
 ois teri^o ē ex qz nihil ē accipe pmi. idest
 corporis teriati. tertiā qz terinus ē ifra. i.

infra eam sunt oia pmi. i. corporis teriati.
 . Rñō q̄ p̄ma sic ei conuenit q̄ ultia 4^a
 linee est ip̄i^o linee ul̄t^m. sic q̄ ultra defici
 tatē ip̄i^o nihil ip̄ius linee definit. ⁊ sic est
 ul̄t^m quo ad defitionē. 2ª sic q̄ ultra d̄
 fitionē ip̄i^o ultime quarte nihil est accipe
 p̄mi termini. i. illius linee. 3ª sic q̄ infra
 eum sunt oia. i. q̄ est ip̄i^o teriati ultra euz
 nihil est exponendo p̄uatiue sic dictum
 erat in 3^a. 2° dices q̄ cum sit ois punct^o
 diuisibilis colter d̄f̄ indifibilis. Rñr uno
 mō q̄ hoc d̄f̄ fm̄ ymaginatōem metha^m
 quinnē puncto ac si eēt indifibilis. q̄ q̄
 ad delusiones eoz nō refert utz sit difi
 bilis uel idifibilis. 2° d̄f̄ q̄ punctuz d̄f̄
 ul̄t^m linee. cum ḡ nulla tota ps linee linea
 thegoromatice sit ul̄t^m linee. rōne isti^o cō
 sueuit dici q̄ punct^o est indifibil^{is}. Sed
 d̄ hoc instat difficulter p̄mo q̄ spicuz tā
 git planum in puncto indifibili. ḡ oia no
 ta est añs p^r. q̄ q̄ tangit est no^m. sed q̄
 idifibili. p̄z q̄ si indifibili facit deduce
 ref q̄ triangulus cōstitutus ex duabus li
 neis cōtangentibus in plano ptem d̄tactuf
 eozredientib^{us} a centro spici hēret tres an
 galos quoz duo eēt recti. 2° cum linea
 tangit lineā tangit in puncto indifibili
 ḡ p̄z a^m. q̄ ul̄ in indifibili ⁊ hēf̄ p̄po^m uel
 indifibili ⁊ se^r q̄ due dimensiones difibi
 leo se penetrent. s. tangens li^a fm̄ ptem di
 uifibilē fm̄ quam tangit ⁊ linea que tan
 git Tertio linea teriat puncto indifibi
 li. ḡ p̄z a^m q̄ non pte difibili. q̄ ultra ter
 minum linee nihil est linee mō ultra ptez
 eius difibilē est ei^o medietas. ad hoc ēt ta
 ete fuerunt alie rōes in 3°. Quarto di
 uifio linee cadit in puncto indifibili. ḡ p̄z
 añs. q̄ nō cadit in pte difibili. q̄ se^r q̄ p
 tes diuise in diuifione unam ptem difibi
 lem amiffent. s. illā sup quam fiebat d̄f̄
 q̄ falsum ē. q̄ sic ptes diuise simul posi
 te nō eēt ita longe sicut fuit tota linea.
 enius contrarium est uey Item 5° su
 perfacies indifibiles fm̄ pfunditatē sunt. ḡ
 2^a 13. p^r añs q̄ eoz^a tangunt se ⁊ non tā
 gunt se fm̄ superficies difibiles i pfundi
 tate q̄ eēt penetratio eoz^m. 2° p̄z hoc q̄
 inspicēs eoz^o opacum nullam pfundit.

tem uidet difibilē. q̄ tunc eoz^o non eēt q̄
 secte opacū. ḡ uidet supficiem indifibilem
 fm̄ pfunditatem. Sexto nunc indifibi
 lia sunt. ḡ puncta indifibilia sunt. oia 13.
 añs p̄z per multas autoritates p̄bi 4° se
 xto ⁊ 8° huius. ⁊ ēt decimo methasifice.
 ubi nult q̄ uifio ⁊ delectatio fiunt in in
 stanti. Ad illas rōnes facit rñdetur.
 ad p̄mā pōt dici uno mō. q̄ nā nunq̄ face
 ret aliquod pfecte spericū nec pfecte pla
 num. q̄ tñ rō supponit Alio mō admis
 so q̄ talia sunt. dico q̄ spicum tangit pla
 num in aliqua parte diuifibili sed in nul
 la parte diuifibili tangit unde ita sicut
 spicum tangit. ita inferior medietas sperī
 ci inferior 4ª sperici. ⁊ ita deinceps. nul
 la tñ hax tota tangit planum. fm̄ quācun
 q̄ d̄f̄ionem. ⁊ iō rō de triangulo non p
 cedit. q̄ supponit q̄ aliqualia diuifibilis
 tota tangit q̄ non est ita. Ad 2^a d̄f̄ q̄
 linea cum sit longa lata ⁊ pfunda. pōt tā
 gere aliquā lineā fm̄ ptem difibilem. ⁊ p̄z
 quālibet ptem illius p̄tis diuidendo eaz
 fm̄ longitudinē ⁊ latitudinē. sic eoz^o tāgit
 eoz^o. sed quo ad pfunditatē tangit eam
 fm̄ quālz ultimā ptem. sed fm̄ nullaz totā
 unde fm̄ pfunditatem didendo ultia 4^a
 unius linee tangit ultimā quartā alterius
 sed non fm̄ totam latitudinem illius q̄ te
 tangit. q̄ p̄ma octaua ultima quarte que
 non terminat totam lineam non tangit se
 quentem lineā. s. filz in alijs suo mō. Ad
 tertā q̄ linea teriatur sua ultia pte quar
 te ut in tertio dicebat ⁊ non puncto indif
 uifibili. Ad pbationem oppositi d̄f̄ q̄
 ultra terminum linee nihil est quo ad d̄f̄
 tionem. sed bñ est aliquid ultra eam quo
 ad inceptōem ⁊ nihil plus probat rō.

Ad quartam d̄f̄ q̄ linee diuifio cadit.
 quo ad longitudinē lice super aliq̄ ptem
 ⁊ sup nullā totam directe sicut d̄ 2^a. ⁊ iō
 ptes dife manent ita longe cōposite sicut e
 rant diuifim. Ad quintā negatur añs.
 Ad probationem dicitur q̄ corpus tan
 git corpus fm̄ partem pfundā diuifibi
 lem. tñ fm̄ nihil totum pfunditatis tan
 git ut ultima quarta unius corpis tangit
 ultimam ptem alterius corpis. sed fm̄

An puncto sit diuisibilis

tota nihil profunditatis tangunt. se r pp B
non se^r penetratio corporo. Ad 2^{am} p
batione d^r. q^o uno mo sic ad precedentem
q^o uisio corporis opaci fit pfecte fm ali
qua ptem pfundam ut p^{am} 4^{am}. tñ fz ni
bil to^m eius fm pfunditate fit. Alio mo
d^r q^o nihil est pure opacum. r id ois eius
q^o ut aliqua pfunditas tota uidetur.

Ad sexta ne^r q^o nunc indiuisibilia sūt.
r ad autoritates d^r q^o phas loquit in ill
ex additione. s. si nunc eēt. eēt totum in t^o
futuro r totum in t^o pterito. sic quidam
antiquoz dicebant ipm eē indiuisibile r
in quolibet t^o eēt tale. Ad autoritate
io. merba. d^r q^o phus nō uoluit tales mu
tationes fieri in instanti. sed fieri totas si
mul. ita q^o non p ptem ante ptem. r hoc ē
fieri in instanti. si instans eēt r ymaginan
do instantia fm phum dicemus tales mu
tationes eē in instanti loquendo sic ac si
eēt. hoc ē 2°. Quo ad 3^{am} conelusi
onem aduertat. q^o aliqui pōt dici diuisi
bile du^m. uno mo qz h^o ptem extra ptem
i q^o p reale separatōz pōt diuidi. Alio mo
q^o h^o ptem extra ptem in q^o p rōnem pōt
diuidi. r nō p separatōem uni^o ab alia. sed p
signatōem rōis unius. p alia p^o quātum
ad potētias nāles. celum ē indiuisibile. qz nō
pōt una ps eius reali sepatatione remoueri
ab alia. 2° est diuisibile. ex quo se^r q^o a
liquod cōm bñ sponitur ex indiuisibi
libus put indiuisibile opponit diuisibili
p^o dicto. p^o de celo. 2° q^o nullum conti
nuum sponit ex indiuisibilibus. 2° uel
quo ad potētias sup nālem. 2° aduer
te q^o 3° du^m sic uitef. utz cōm est diuisi
bile in ptes. quaz quelz est ultra diuisibi
lia. r fo^m in tales. Tunc ponunt ppōef
pma oē cōm est diuisibile in semp diuisi
bilia diuisione que fit per significatiōem
ptium extra inuicem ad intellectum dēm
f. q^o quelz ps in quā diuidit^r diuidi pōt
est ultra diuisibilis. p^o qz solum est diui
bile in ea ex quibus sponitur. mo solum
ex diuisibilibus sponit. eo q^o nulla sunt
puncta indiuisibilia. g. rē. Secundo nul
lum indiuisibile est ps cōm in cōm ē cōm
num. g. rē r^o qz cōm nō diuidit nisi i

suas ptes ipz si diuidit i indiuisibile. nisi i
diuisibile sit ps cōm p^o qz totum cōm
um ad q^o suaz ptium aliqua h^o pportō
nē r nullā h^o pportōem ad indiuisibile.
2° ppō quis puncta indiuisibilia pone
rentur n cōm. adhuc cōm dēo mo
eēt diuisibile. p^o qz nō eēt diuisibile in puncta
eo q^o puncta nō eēt ptes cōm. nullā. n. hāt
pportōem ad totū. 3° quis cōm p
ipole ad ymaginatōem in infitas ptes. eēt
disum adhuc quelz eaz eēt diuisibil. p^o ga
si cōm dideret in infitas ptes eiusdē
pportōis. ut pmo in medietates 2° 2° me
diatas in quartas. r sic factū eēt in infitū
stat q^o q^o h^o ptiuz eēt diuisibil. quis infi
nite sunt. 4° nullam cōm pōt eē disū
fm oē signum. p^o qz cōm canqz eēt diui
sum adhuc restaret quelz ps ulterio^r didē
da sic p^o p pcedentē. Quinta. nō pōt cōm
num eē in infitum disum. p^o qz nō pōt eē
multitudo infita in actu. put dictus erat
i tertio. Sexta ppō fm talē ymaginati
onē fm qualē ponētur cōm pōt esse
disum in infitas ptes. est concedenduz. q^o
staret cōm esse disum sic. q^o nulla ps
ei^o eēt indifa. r tñ infita puncta illi^o cōm
remanent. sup quoz nulla fiebat diuisio.
p^o qz si ymaginaret cōm de facto dē
uidi in infitum fm medietates. r post me
diates imedietates. r itez semper q^o
pars diuisa in suas medietates r sic i infi
nitum eēt factum. nulla ps cōm manēt
indiuifa ut notuz est. r tñ semper nulluz
pctum fm quez fuisset facta diuisio i ter
tias uel in quintas uenisset diuisio sic de
monstrabile est arismetice. Sed ut q^o
cōm in infitas ptes r indiuisibiles pos
sit eē disum. pmo qz est in infitum disibi
le ponit in eē. 2° qz ponat pua portio ui
tri sub pondere centum millium libraz
uel i infitum didit r hēt ppositum uel a
liqua pars manet indiuifa. r segē q^o illa p
ua pars substinet pond^o tantum q^o nō ut
pole. Rndetur ad pma q^o illd debet po
ni in esse sic in duas partes hoc q^o fuit cō
tinuum est diuisum r in tres partes rē. r
tamen non uniuersaliter. r qz oēs ille sunt
potes illis de possibili est uera. Ad 2^{am}

17043

17044

17047

¶ tale uicium in aliquot ptes diuidit & i
 aliquot non & q non est inconueniens: pua
 ptem utri sic eē iuxta alias & super aliud
 solidum positum tantum pondus sustine
 re. hoc de tertio pncipali Quatum ad
 4^m scias q in motu requiritur quedam
 distantia terminorum alio non eēt motus
 continuus de uno termino ad alium ter
 minum & hec distantia in motu locali uo
 catur ppe spacium (s qd fit motus & qa
 motus ille localis est pōz iō transumptiue
 in alijs distantia inter terminos cui⁹ est mo⁹
 uocat trāsumptiue spacium & sic accipit
 p hūc spa^m supius in descriptione ueloci
 ris & tardioris transumptiue p distātia f3
 quā est mo⁹ Z^o aduerte q uelocitates
 attendi penes allquid est ipam mensurari
 a nobis. penes illud. & sciri quanta est me
 diante illo & iō penes hoc attendit ueloci
 tas motus penes qd cognoscit qta ē. Et
 qz oīs mensura accipit inuariabilis. iō il
 lud penes qd attendit uelocitas mo⁹. at
 tendi d3 ut inuariabile Tertio scias. q
 2° circumstant & deurrant ad uelocitates.
 s. pportō potentie mouentis supra resistē
 tiā. qz qto hec fuerit maior tanto fit mo
 tus uelocior. Et spacium ptransitum p
 motum qd qto fuerit maius tanto mot⁹
 est uelocior. quoz pnum h3 se ut eā f3 ut
 effectus. motus. n. sequitur pportōem. sic
 effectus suam eām. & hoc in motorib⁹ mo
 uentibus cum resistētia. iō nos ex maio
 re spacio ptransito i talibus concludim⁹
 pportionem fuisse maiorem ceteris pari
 bus. Quarto aduerte q hec pportio
 accētalz deurrat ad mo⁹. qz nō o3 i omī
 motu mobile resistere motori. Orbes. n.
 celestes n̄ f3stāt. ut dicet 2° celi. Spaciū
 at ad o3 mo⁹ deurrat saltē a nob f3ibile
 seu pceptibile. iō p hūc pl⁹ i descriptōe ue
 locioris ponit spa^m q pportōem. His
 pmissis ponunt pponēs rāsales. & est p^a.
 uelocitas mo⁹ non attendit penes spa^m
 corporale aut supficiale descriptum in
 q⁹ supficiale nel corporale. qz sequitur
 q qdlibet totum uelo⁹ mo⁹ q⁹ quelibet
 sua ps. qns ē falsū. p3 qns. qz mai⁹ spa^m li
 neale aut f3ficiale describit to^m q ps. ēt

mai⁹ lente mota moueret uelo⁹ q sagita
 p idē. Z^a uelocitas mo⁹ nō attendit penes
 lineā extēnsā p to^m spa^m fm longū p^r. qz
 si inter pietes distantes p centūz pedes. u
 no ligno tangente unū pietē. & pp sui lon
 gitudinē so^m p spaciu3 pedale distante ab
 alio ipm moueretur de tactu parietis p
 mi ad tactum pietis alteri⁹ infra horam
 & ex latere eēt lignum pedale motu3 d eo
 dem pietē pmo ad parietē f3 infra eandē
 horā. constat q codē uel equalis esset li
 nea extēnsa per to^m spa^m fm longū iter pi
 etes & tñ pedale multo uelocius moueret
 ligno longo. eo q ita infra idē tpus trāste
 nonagintanouē pedalia. infra qd aliud so
 lum transit unum Tertio uelocitas nō
 attenditur penes punctum uelocissime mo
 tum. p3 qz latitudo difformis non d3 de
 nominari a puncto intensiori. sed magis a
 puncto medio. q qns t3 a^m patet. qz si u^m
 lignum eēt coloratum uniformiter diffor
 miter a non gradu albedinis in uno sine
 usque ad summum gradum albedinis in
 alio. & ecōtra a sine albissimo a nō gradu
 nigredis ad summū gradum nigredis in
 alio sine. illud cor⁹ dicere albissimum &
 nigerrimum albi^m a puncto albissimo in
 uno sine. & nigerrimum ex puncto in alio
 sine. si latitudo denotari d3 a puncto intē
 siori. Quarta ppositio uelocitas mot⁹
 attenditur tanq penes effectum penes spa
 cium lineale. descriptum a puncto suo me
 dio. s. centrali uel proportionali centro.
 hoc sequitur ex dictis. qz attendit penes
 aliquid. & nō penes ad pcedentiū se^r q pe
 nes illud. nō. n. u^r penes qd aliud attendit
 Cor⁹ uelocitas mo⁹ localis attendit pēs
 spa^m lineale ppe dictūz a tali puncto de
 scriptūz. uelocitas alteratōis penes spa^m
 qualitatis intensi^m a tali puncto me⁹ de
 scriptum. i. penes itensionē qualitati acq
 site i tñ. puncto me⁹ uelocitas augumēta
 tionis penes spacium quantitatis fm quā
 talis punctus est auctus seu processit de
 quantitate mīore ad maiorem. i. penes q
 titatem q⁹titatis acquisite. parte me^a yma
 ginata. Contra dices quia multa sunt
 cor⁹ que non hnt centra ut quadrata. Z^o

// mobile

qz tale spacium uel est punctum nihil est. mo uelocitas motus non attendit penes nihil. Tertio quia ponatur qd ipsius a-b descendens fiet condensatio. tunc eius pars etus medi⁹ uenit ppinquias centro mundi & p⁹ p⁹ maiorem lineam describit ergo ueloci⁹ mouetur qd non est ueqz quia si uideretur motum localem itendi posse per condensationem. Quarto sequitur qd aliquod staret continue descendere & tñ non moueri localiter p⁹ batio n⁹tie post to qd cor⁹. b. descendat. & qd p⁹ portionalit⁹ sicut descendit. medietas superior rarefiat. sic qd punctus medius corporis moti maneat eque distans a centro. p⁹ hoc b⁹ descendit qz tandē attingit centrum. & tñ q⁹ ad punctum medius sp⁹ eq⁹ distat a centro qd non mouet localit⁹ recte p⁹ conclusionem. nec est circulariter qd non mouet. Ad p⁹ mum d⁹ qd l⁹ sint multa que non hñt centrum p⁹ dictam. tñ omnia pñt hñre pñt etum medium p⁹ portionale centro. & b⁹ sufficit. Ad 2^m qd frequenter pill⁹ qd non est. sed fingit p⁹ ymaginatōem. mensurant⁹ & cognoscunt alia. ut p⁹ p⁹ lexionem tēpatam ad iustitiam ymaginatam in spē humana que nunc est. iudicamus de bonitate uel malitia p⁹ lexionis humane.

Ad tertium qd non est inconuenies mot⁹ locale itendi & uelocitari p⁹ condensationē & si dicatur qd stat qd non sit aliquod unū centrum. Respondebit qd sufficit qd sit p⁹ portionale centro. si. n. continue fiat aliud & aliud centrum. oibus tñ utamur ut uno uel p⁹ uno. Ad quartum qd fm casum tale cor⁹ fm totum non descenderet qz debet dici ita deorsum sicut suus punctus medius. mo ille est semper eque p⁹ pinquus centro. sed medietas inferior cōtinne descendit p⁹ rarefactionem. & superior ascendit. totum est non mouetur localit⁹ sed motu rarefactionis in ordine ad tot⁹ l⁹ abe medietates diuisim. s. una sursum & alia localit⁹ deorsum moueātur. hoc b⁹ 4°.

Pro quinto aduertatur. qd l⁹ in re idē sit uelocitas circularitōis & uelocitas mot⁹ tamen rōne dñt. eque uelociter enim dicuntur circuire. que in equalibus tempo

ribus equales angulos distribuunt circa centrum siue axem. & talia non oportet eque uelociter moueri. Stella enim p⁹ p⁹ polum. & alia stella p⁹ p⁹ equinocialem sibi correspondens eque uelociter circūdit qz equali tempore describunt angulos equales circa axem mundi. & etiam complent simul suas circulationes. non tamē eque uelociter mouentur. tamen una maius spacium describit qd alia. Unde hec p⁹ n⁹ non ualet eque uelociter circūdit. qd eque uelociter mouentur. nec e⁹ contra. nec mireris qz simile in motu recto est. si. n. & graue perpendiculariter descenderet. & b. per lineam curuam. & eque uelociter moueretur patet qd eque uelociter moueretur per casum non tamen eque uelociter descendit. eo qd non eque uelociter attingunt centrum. qd enim per lineam p⁹ pendicularem moueretur hoc uelocius b⁹ scenderet. eo qd in equali tempore p⁹ pinguis sit centro. Tunc dicatur p⁹ mo qd in motu locali circulari. uelocitas motus attenditur penes spacium pertransitum a medio puncto inter punctum uelocissime motum. & p⁹ ctum tardissime motum patet per rationem secunde conclusionis p⁹ cedentis dubij. non enim attenditur penes punctum tardissime motum aut uelocissime per ipsam. sed dices ubi in sphaera reperitur ille punctus. Respondetur qd si ymaginemur didi sphaera octauā. p⁹ s⁹ ficiē fm e⁹ p⁹ funditatem in partē inferiorem mediam & medietatem superiorem. & iterum ymaginemur hanc superficiem diuidi per lineam mediam inter polum & equinocialem. s. que quartam coluri inter polum & equinocialem diuidens eius tantum dimittit uersus polum quantum uersus equinocialem penes spacium pertransitum a quocunqz puncto b⁹ linee mēsuranda est uelocitas motus sphaere. qd ille. n. mediat inter ptes uelo⁹ motus sup⁹ & inferi⁹. & inter partes p⁹ pinquiores polo & equinociali. Cor⁹ si medietas inferior octaue sphaere auferetur. ipsa sphaera moueretur uelo⁹ qd nē mo⁹. patet qz punct⁹ medius fieret sup⁹ior qd nunc est. & p⁹ n⁹ maiorē

ambitum describeret. **Z^m** cor^m. i mo
tu pgressiuo alia-supior ps mo^r ueloti^o
q̄ inferior p3 q2 circa centraz mundi ma
iore circulum describit caput q̄ pedes.
Z^o dicat. q̄ uelocitas circulatoria i q̄^m
est circulatio nō attendit penes spacium
lineale p̄rāstruz ab aliquo puncto. p3 q2
nō o3 q̄ si aliqua eque uelociter circumunt
q̄ pp hoc eque uelo^r mōneant. sic dictuz
est in p̄n^o hui^o dubij. Tertio dicat q̄ ue
locitas mo^r circulatoria in q̄^m ē circula^o
attendit penes angulos eq̄lea descriptos
circa axē siue centrū. p3 p̄ idē. Cor^m
uelocitas mo^r circulationis in q̄^m est cir
culatio nō est p̄pabilis motui recto. p3 q2
nō penes p̄portionalia attendunt. sed h̄ pe
nes angulos ut dictuz est. Alia aut penes
lineā descriptā. sic q̄ angulus nō est p̄pabi
lis linee. ita nec uelocitas circularis in q̄^m
tuz est circulatio. uelocitati motus recti.

Sed contra conclusionē p̄mā dices. q̄
motuz circuiariter motuz nulluz spaciu3
pertransit. q2 otinne manet in eodē loco.
et in eodē spatio. R̄ndet q̄ non regit̄
transiri spaciu3 ue3. sed sufficit ymagina
riuz ut dictuz p̄nō fuit. h̄ de quinto **Z^o**
notandū est q̄ p̄h̄s i 2° tractatu p̄bat.
q̄. necesse est ip̄3 nē eē indiuisibile. p3 q2
ip̄m to^m idē est finis p̄teriti et p̄n^m futuri
q̄ non eēt si eēt diuisibile. Itē q̄ i q̄l3
tōr est nunc. p3 q2 oēs t̄p̄s p̄tes otinuant̄
et nō otinuant̄ nisi ad nunc. 3° q̄ idem
est nunc q̄d est finis p̄teriti et p̄n^m futuri a.
q2 nequit eē alterum. si. n. eēt alter q̄ si
nia p̄teriti et p̄n^m futuri. tē duo nē sibi iui
eē imediate succedunt. ex quo non s̄ idē
et sic nē s̄ finis p̄teriti et p̄n^m futuri eēt i t̄p̄s
iuiē p̄p̄is. et sic t̄p̄s otinueret. ex nē. et in
telligat q̄ si nē eēt tōr sic antiq̄ dixerunt
iōm eēt otinuatuz t̄p̄is. et tunc ille p̄be
tates cōuenirent e^r. Ex quo isert 2° q̄
in nunc nihil mo^r. p3 q2 si aliq̄d mobile
aliq̄d spaciu3 pertransiret i nē uelo^r aliq̄d
spaciu3 p̄transiret. an minoz q̄ in nē. q̄ ē
ip̄o3. et p3 p̄ 2^{am} diffinitōem uelocitōis
3° infert q̄ in nē nihil quiescit. p3 q2 q̄
e3 est p̄uatio motus i subō apto nato mo
ueri. tē et udr natuz est moueri. mō in nūc

nihil est aptuz moueri. Ex quo infert q̄
oē q̄d mo^r uel quiescit. in tōr mo^r uel ge
scit. 4° infert q̄ oē q̄ mo^r p̄tim ē i ter
mino a quo et p̄tim in terio ad quē. p3 q2
cuz mo^r nō est to^m in termino a quo. q2 tē
nonduz incepisset moueri. nec totuz i ter
mino ad quē q2 tunc eēt otplete motuz. q̄
ulē p̄tuz in terio a q̄ et p̄tuz in terio ad quē
et h̄etur p̄posituz. uel in terino medio to
tuz et si sic tunc adduc ē p̄tuz i terio a quo
q2 ultia p̄s ip̄ius uocat̄ terminus a quo re
spectu termini ad quē ul̄tati et p̄tim i ter
mino ad quē. q2 p̄^a p̄s illi^r uocat̄ terminus
ad quē respectu termini a quo p̄mi. Inuel
lige nō de termino p̄^r et ultio ip̄ius motus
sed de termino a quo et ad quē illis uel in
termedijs qui diū termini a q̄ et ad quē3
p̄ respectuz. Quinto p̄bat q̄ mo^r di
uidit̄ diuisione mobilis. sic q̄ to^m mobi
le h̄eat medietates a. b. et b. c. et mo^r. a. b.
p̄tis sit. d. c. et b. c. sit. e. z. tunc arguit sic
toti. a. c. mobilis est toti^r mo^r. d. z. q̄ mo
tus diuidit̄ diuisione mobilis. otuz p̄ ca^m
sicut to^m. a. c. diuidit̄ in suas medietates.
a. b. et b. c. ita toti^r mo^r. d. z. diuidit̄ in d. c.
et d. z. qui sunt mot^r p̄tim. p̄^r aī3 q2 to
to motu d3 aliq̄d mo^r et nihil aliq̄d eo mo^r
q̄ totuz a c. Itē uel mot^r d3 est mot^r to
tius a c. et h̄etur p̄pō uel alius est motus
ip̄ius cuz ip̄m mo^r si alius uel est equalis
d3 et tunc frustra ponit̄ q2 quiescēt eo sal
uaret. h̄ idē saluaret p̄ d3 uel est minor d3
in extensione et si sic tunc nō extendit̄ p̄
totuz a c. et p̄ otis aliq̄ p̄s mobilis mo^r q̄
nulla p̄te mot^r mo^r uel est maior d3 et si
sic tunc extenderet mot^r ultra mobile a
c cuz d3 extendit̄ t̄tuz q̄^m mobile et p̄
otis aliq̄ p̄s eēt mot^r q̄ nulli p̄ti mobilis
inheret. Sexto isert q̄ et mo^r diuidit̄
diuisione t̄p̄is in p̄tes p̄ores et posteriōes
p3 q2 in maiori p̄te t̄p̄is ē maior mo^r et in
minori minor. Aduerte q̄ p̄^a diuisio mo^r
ē in p̄tes s̄l^r exntes ut sic 2^a est in p̄tes s̄
bi inuicē succedentes. 7° infert q̄ t̄p̄us
motus moueri mobile et illud in quo est
motus p̄portionaliter diuidunt̄ intellige
in q̄^m h̄nt eē successiue q2 uniuscui^o q2 eo
rum in maiori t̄p̄s ē maius esse successiua

et in minoribus minoribus 8° infertur quod hec omnia
quod ad finitatem et infinitatem sequuntur dionem
mobilem per quod mobile seu magnitudo est po-
diuisibile et non motus et tempus ut dictum est
in quarto intelligatur quod sequuntur dionem mo-
bilem in quibus in eo consideratur dicitur et esse suc-
cessiuus Nono infertur quod omne quod mutatur
quod primo mutatur est esse in eo in quo mutatum
est probatur supponendo quod omne quod mutat deesse
cit a termino a quo ergo mutari est deficere
tunc quod si mutatum esse se habet ad defecisse ita
mutari ad defecisse tunc per se probatur oppositum
quod mutatum esse primo de a. i. b. necesse est esse alicui
bi et non in a. p. supponere quod in b. et habetur
propter in infirmo inf. a. z. b. et si sic tunc
non est mutatum in b. quod adhuc tunc mutatur
ad b. modo quod mutatum est in aliquo terminum
amodo non mutat in esse sed dices forte est
ultra b. de quod hoc non potest esse quod tunc non
est primo mutatur in b. ymo esse per se
mutatur in b. de enim in aliquo primo mu-
tatur in aliquo terminum in quo primo uerum
est de ipso esse mutatur in illud terminum
ex quo ultra se et illud quod factum est in omni
in quo primo factum est esse ex se et sic similia
quod cor in omni in quo primo cor est non est per
hoc per idem. Intelligatur hoc de rebus perma-
nentibus. Decimo infertur quod illud in quo aliquid
quod primo mutatum est in aliquo terminum
est indiuisibile et exponitur quod in illo intelligitur
aliquid primo esse mutatum in quo non est mutatum
ratione alicuius partis tunc probatur quod uel est
diuisibile tempus in quo primo est mutatum in a ter-
minum et si sic dicitur ut in ab ab medio
tatibus temporis est mutatur et si sic tunc prius est
mutatur in prima medietate quod in tota et per
non in toto per in neutra partium est muta-
tum et si sic tunc est nec in toto uel in una parte
erit mutatur et in alia non et tunc non est muta-
tur in toto tempore primo quod dicitur solum mutatur
in toto ratione partium ergo nullo modo illud in quo
aliquid est primo mutatum in alio est diuisibile
quod est indiuisibile. Undecimo infertur quod
ex parte finis motus uel mutationis est dare
primo mutatur esse quod alio non esse est mutatio per
fecta hoc enim est in imaginariis in quo res
desinit mutari Duodecimo infertur quod ex
parte principij motus non est dare primo mutatur

esse per quod uel esse primo mutatur esse in indit-
stibile et hoc non quod tunc in quo incipet
muta sine motus et in quo terminare
esse prima in tempore quod non est possibile uel in
diuisibile tempore et per non prius est mutatur
esse in medietate quod in toto quod in toto si erat
primo mutatur esse ex parte principij motus. Si
probaretur quod non esse dare partem primam mobi-
lis quod primo mutat et quod non esse dare partem
partem spatij seu dispositionis secundum quod seu quod
est prima mutatio. Decimotertio quod omne
quod motus in aliquo tempore per prius est motum in
illo tempore per supponendo quod omne quod motus in ali-
quo tempore primo mouet in quibus parte illius
temporis hoc per quod nominis ipsi primo
tunc per primo quod mouet in aliquo tempore primo
hoc per prius est motus in omni medio in quo
diuidit tempus quod in toto igitur et non tunc per
non per supponere quod ex quo motus in illo
tempore primo ipsius motus in qualibus parte et
per non per primo est motus in omni medio quod
in toto tempore Decimoquarto infertur quod om-
ne mutatur esse precessit mutari probatur quod
quod mutatur est per c. d. per prius mutatur est per
medietatem ipsi c. d. eo quod c. d. non est indi-
uisibile et ite per prius per medietatem
medietatis et sic semper eo quod in infinitum
est diuisibilis dispositio secundum quam est mutari et
addit per quod eadem ratio est in generatione et corrup-
tione et in alijs quod non sunt per se continua sed
solum ratione sue distinctis quod capiat tempus
in quo est per mutatur et euz hoc sit diuisi-
bile in prima medietate eius precessit muta-
ri. Sed dices quod potest esse mutatum successi-
ua et temporalis iter si esse et esse sicut in
generatione et corruptione uidetur non quod non per eo quod
inter dictoria nihil est medium. Non quod inf
dictoria non est mutatio successiua eo quod
inf ea nihil est medium sed per prius uult quod
generatio est mutatio successiua quod est inter ni-
hil esse rei et rem esse complete et inter huius
est medium s. rem secundum partem esse et secundum
tem non esse complete secundum fieri et sic generatio non
est inter dictoria per sed inter nihil esse
rei et rem complete esse quod non sunt per dictoria
et non tunc large dictoria eo quod esse et
si esse sunt dictoria quod in ipsis includunt
similia dicatur de corruptione. Ex quod infertur
b

¶ in diuinis omne q̄ fit factus ē p̄us. ex
pone oē q̄ fit factioe successiua s̄z aliqd
sui p̄ prius ē factū. 2° q̄ in eisdem omne q̄
corruptū ē corruptus p̄ prius ex pone s̄z q̄
corruptū ē corruptōe successiua s̄z aliqd sui
ē p̄ corruptū. 3° q̄ i moto ul' mutato n̄ ē
dare p̄ moueri. ex pone q̄ nihil ipsi mo
ueri ē p̄rius quo ad desitionē. nec et primū
mutatus eē p̄z ex dictis scias q̄ in oibus
his loquit̄ p̄ba de mutatiōe successiua q̄
distinguit̄ a suo termino ad quē. 15° q̄
ip̄se est aliqd moueri t̄p̄z ifinito sup ma
gnitudie finita nō pl̄ies reiterādo s̄z eādē
sic q̄ in qualz pte t̄p̄zis ifiniti t̄n̄scat aliq̄
pl̄ magitudis. p̄ q̄ signata iō^a magitudis
illa trāsit̄ i t̄p̄z finito z eādē rōne q̄z a^a de
cima g^o tota magnitudo. 13° q̄z decez tē
pora finita nō s̄tituunt ifinitum seu eqlia
sint seu nō. maior p̄z q̄z iō^a. t̄n̄scit̄ i mino
ri tempore q̄z tota g^o finito. q̄z unū ifini^m
nō ē min^o alio. itē als quēz p̄s magitudis
t̄n̄scit̄ i t̄p̄z ifinito q̄z qua rōne decima i
ifinito t̄n̄scit̄ eadē rōne q̄z alia p̄s. mior
p̄z q̄z n̄ ē potior rō de una decia q̄z d̄ alia
ic^o q̄ i t̄p̄z finito nō t̄n̄scit̄ magitudo ifi^a
p̄z q̄z capta decima t̄p̄zis in ea nō t̄n̄scit̄ur
nisi magnitudo finita eo q̄ min^o i pte q̄z
i toto z eadēz rōne i qualz alia decia g^o z c
totuz sicut p̄us p̄uertendo respectū ex q̄
p̄z q̄ mobile finitum nō p̄t̄ t̄n̄scire magi
tudinē ifinitaz in t̄p̄z finito. 17° q̄ mo
bile ifini^m nō p̄t̄ i t̄p̄z finito p̄trāscire spa
tiuz finitū. p̄z q̄z illo t̄p̄z ip̄z separet̄ a spa
tio z spaciū separet̄ ab eo s̄z spaciū finituz
nō p̄t̄ ip̄m p̄trāscire in t̄p̄z finito. g^o nec ip̄z
ifinituz spaciuz ifini^m. Ex quo se^r q̄ mobi
le ifini^m nō p̄t̄ spaciuz ifini^m p̄trāscire i t̄p̄z
finito. 13° q̄z ēt poss^z tūc. fini^m. icludit enīz
ifini^m finitū 18° infert q̄ nullo mō i t̄p̄z
finito p̄t̄ eē mot^o ifinit^o. se^r ex trib^o p̄ce
dentib^o. 12° q̄ oē q̄ stat mot^o z capiē
sicut i 5° stare. s̄. p̄ motū tendere. i. s̄istere
in getez tē p̄z per qd̄ nomis z p̄ i l̄sa q̄z
q̄b̄ sic stat non gescit. 20° q̄z oē q̄ stat
stat in t̄p̄z. Itē q̄ i q̄ tempore stat in quo
libz illi^o stat. Itē q̄ nō est dare i q̄ p̄mo
stat. p̄z sicut de moueri q̄z stare ē moue
ri p̄cedēs Deinde p̄portionalia his tri

bis infert de gete. s̄. q̄ oē gescēs quiescit
in t̄p̄z. z formēt̄ sic p̄ri^o z p̄batiōes patet
ex p̄ri^o dictis debite ispiciēti. 21° q̄ ni
hil q̄ mot^o duz mouet̄ p̄ aliq̄b̄ totuz t̄p̄zis
mouet̄ i eadē dispōne totalz respectu illi^o
dispōnis s̄z quā mot^o. p̄z q̄z si p̄ aliq̄b̄ to^m
totalit̄ s̄z se b̄fēt̄ fm̄ aliquā dispoem tūc
i p̄ oti me^o z ultimo illi^o t̄p̄zis babēt̄ se
s̄z fm̄ eaz. g^o gesceret̄ s̄z eā g^o nā moueret̄.
fm̄ eam cui^o s̄riuz supponit̄. un̄ si calid^o
ut unū per itensionē p̄tinuā calitatis fiet̄
calid^o ut 3^a ip̄m nullo toto tēpore s̄z solū
p̄ o. eēt calidū ut 2°. p̄z per rōnez p̄bi q̄z
ip̄a demōstrat̄ hoc Dic p^o dubitat̄ utz
sit aliqua it̄smutatio istantanea. 2° utruz
i tali o. trāsmutatiōis sit attribuendū po
steriori passioni. 3° utz an̄ oē mutari pre
cessit mutatus eē. z eō. q̄rto utz i tēpore
finito p̄t̄ p̄trāsciri magitudo ifinita z ma
gnitudo finita i tēpore ifinito. Pro p^a
istaz dubitationuz aduertat̄ q̄ trāsmuta^o
istantanea uocat̄ nō q̄ sit i oti. q̄z n^m est o
ut dem̄ ē i p̄o nobili sed eo q̄ sit tota s̄z
z n̄ p̄tblz p̄ pte an̄ ptez sic q̄ si o. ad yma
giatōm eēt ip̄a i o. p̄pleff. tē poit̄ 2° r̄nsa
lis. q̄ frequēt̄ ē trāsmutatio istantanea. p̄z
de potētia supnaturalis agēte ut i creatōe
aie itellectie uel i p̄ductione angeli. talis
n. p̄ductio ē istantanea q̄ sit tota s̄z n̄ enī
p̄t̄ fieri p̄ partē an̄ partē eo q̄ ea q̄ p̄du
cunt̄ n̄ h̄nt̄ partes nec itensās nec exten
suas. cum tā angel^o q̄z aia itellectia sint
idistibilia. patet etiā p̄clusio circūscripta
miraculo q̄ fm̄ p̄bm̄ uisio delectatio z il
luminatio fiūt̄ i istanti. fo d̄ aia. z i o. et̄bi
coz q̄ si sit uex siue nō uideb^r i abbrevi
ationiō^o de anima. 2° q̄z dictū ē in abbre
uiationib^o libri posteriorū q̄ scia q̄n̄z istan
tance ḡn̄t̄ in aia. tertio q̄ sine miraculo
fit mutatio de d̄dictorio i d̄dictoriū mō
talis est istantanea. g^o a^r patet de se. ēt̄ mi
noz patet. q̄z inter d̄dictoria nihil est me
diū rōne cuius ē successio. s̄z dices tu. g^o
ois ḡno est istantanea s̄z z corruptio. q̄n̄z
est fallum. p̄z q̄z fiunt̄ inter d̄dictoria
R̄ndēf̄ p̄ dicta i 14° notabili ist^o q̄ ḡno
b̄n̄ ē successiua q̄z n̄ sit iter uera d̄dictoria
sed inter nihil esse rei z rem eē p̄plete. z i

ter hoc est medium. dicitur tamen esse inter dictoria
 ria large. eo quod fit inter esse et non esse sic
 circumstantiata que large et in parte dicitur
 contradictoria. Sed contra hanc opinionem uideatur
 esse probatio in istis nobilissimis articulis. parte et est in 4.
 ca. tractatus secundi. quod dicitur quod ante omne
 mutatio esse precessit mutari. et est ante omne mu
 tari est mutatus est. 2. quod in 4. dicitur quod omnis
 mutatio est in tempore. Rursum dicitur quod probatio logicum
 in his ambobus locis de mutatione parte dicitur
 si. que distinguit a suo termino ad quem. si mu
 tatione successiva mutatio aut instantanea
 non est talis. non enim distinguit a termino ad
 quem ut post dicitur. Pro 2. principali ad
 uertatur quod ipsum intelligitur sic utrum. transmuta
 tionis instantanee sit attribuenda posteriori
 rationi in termino ad quem. in utrum. in quod
 fit transmutatio instantanea sit tunc cum primo
 est terminus ad quem. ut si de non esse ad esse sit
 mutatio instantanea a se intellectus utrum sit
 in omni in quo primo ipsa est sicut si sit mutatio
 de esse ad non esse secundo aduertere quod dupli
 ces sunt res quedam que sunt tota sicut ut anima et homo
 in quantum permanet. que dicitur que sunt successive ut
 motus uel habitus. Tunc ad hoc potest poni tres
 propositiones probabiles. prima quod uerum est transmutati
 onis instantanee nulli est attribuendum in re. per ex
 dictis probatur. quod nullum est. 2. propositio in rebus
 pure permanentibus est est transmutatio yma
 ginaria dicitur attribui tercio ad quem. per quod cum
 est mutatio de non esse ad esse intellectus ad esse est
 uel illa anima est et habet propositum non est. et si
 sic tunc non est aliquid mutatio ad esse est quod non in
 ea cum ipsa non sit. nec in materia quod de nulla ma
 pducitur. 2. quod in talibus est dare primum est. uel
 in illis est instantaneus in quod est mutatio. et habet propositum
 uel instantaneus immediate sequens et non. quod non
 se nec ymaginatur instantaneus in tempore prima. uel
 instantaneus mediate sequens et non. quod si sic tunc
 in instantaneus transmutatio talis de non esse ad
 esse est in tempore meum in quod est transmutatio. et sic
 talia fierent successive cuius. trius supponitur
 quod. 2. nona non est a primum. quod capto toto tempore per
 quod res pure permanentes est in quibus instantaneus yma
 ginario illi est cuius in quibus sit uerum dicitur eam
 esse et per non in primo instantaneus illi est. 3. propositio in
 rebus que incipiunt esse successive sic se motus
 et habitus in instantaneus transmutatio ymaginaria est

dictorio in dictorius dicitur attributio a
 quo per quod uel sitio ad quem. et non. quod non
 est dare primum instantaneus esse motus. eo quod in quibus in
 stanti in quod neque est dicitur motus est ante erat
 neque dicitur ipse esse. uel sitio a quod. et habet propositum.

Cōfir^r quod in instanti in quod res incipit mo
 neri est mutatio de non esse motus ad esse
 motus. si est ultimi instantaneus non esse eo quod
 est terminus a quod quod maior est manifesta
 quod in illo instanti non est motus et immedia
 te post si erit motus minor per quod res non in
 cipit moueri cuius motus eo quod cuius motus ante mo
 uebat. ut deductus est probatur. quod incipit moue
 ri cuius ultimo non motus. Ex quod per uel surrexit
 motus loquendi cōis quod propositio de incipit re
 pmanentiū exponitur per pōnes de pūti et
 remotiones de pōtēto. quod in illis instāns
 trāsmutatiois attribuit termino ad que
 si in omnibus rebus successive exponitur per
 remotiones de pūti et pōnes de futuro
 quod in illis non est dare primum instāns esse. sed ult
 mus non esse. sicut est de cōibus alijs in quibus
 non est dare primum instāns esse in talibus. n. instāns
 trāsmutatiois de contradictorio in contradic
 toriū dicitur attribui termino a quod ut si est daf
 primum instāns esse albi. si aliquid sit mutatus
 de nigro ad albu quod. n. est sic albus fuit
 probatur albus. quod instāns trāsmutatiois dicitur di
 ci ultimum instāns in quod non est album. si in quod
 se medio modo habet in albedine et nigre
 dinem. in illo. n. non est albu et imediate post
 si erit album. Sed contra in tali instanti non
 plus est motus quam ante. quod non plus est mutatio
 ad enim esse quam ante. uel tenetur quod cum est mu
 tatio ad aliquid esse. tum ipsum uel aliquid est
 est. et ante notum est sicut in illo instanti adhuc
 non est motus quod non est muta ad motus est. 2. quod quod
 quod mutat ab aliquid termino dicitur ab illo. c.
 huius. 3. quod quod esset in mutatio instantanea
 non. n. esset gnatio uel corruptio eo quod in ul
 timo instanti non esse motus uel gnatio uel cor
 nec etiā est motus. quod nulla est ibi mutatio
 instantanea. 4. quod motus non incipit esse
 nisi mutatione successiva. quod ad motu esse
 nulla est muta instantanea. 2. quod quod ex oppo
 sito se oppositum. ante. per quod nec habet esse nec
 potest habere nisi successive. Ad has rationes non
 probabili primum quod muta quod motus est est ante

nō fuit ē successiua muta^o q̄ ē i t̄p̄r seq̄nte
instās q̄ ultimo ille mot^o nō ē. 2° q̄ nulla
est uera mutatio in istāti illo. ad mo^o cē
ut rōes arguūt. 3° q̄ illō istās uocat istās
t̄nsmutatiois instātee de nō cē mot^o ad
ei^o eē qz i illo istāti d̄ illo motu nē eē r p
to^m t̄p̄a seq̄ns de eodem uere affirmatur
eē pp mutatiōē successiua ab illo istāti
icipiētē. Ad p^m ccedo añs. r nego c̄nāz
r ad pbatiōē d̄ q̄ nō o3 i mutatiōē i
stāteea inē rradictoria i istāti mutatiōis
rradictoriaz eē aliqd rei successiue q̄ ici
pit esse s3 suffic̄ q̄ sit p totū sequens t̄p̄s
Ad 2^m ccedo añs q̄ de v̄tute fmonif
i illo istāti nulla ē muta^o ad eē mot^o r t̄n
ē o. t̄nsmutatiois instāteea ad intellectū di
ctuz in 3° p idē. Ad 3^m p3. Ad 4^m q̄ p̄pe
ad motū eē n̄ ē muta^o instāteea sic arguit
rō. d̄ t̄n ad motū esse tal̄ t̄n. mutatio. qz
in illo oti ultimo uerifi^r de illo motu n^m
3° die^m r post semp v̄fif^r al̄ez. mā ē difficil̄
dicat quis studiosus pbabl̄ iux̄ d̄ca raro
n. tractat̄ exq̄site. nec eaz uidi quo ad istā
3° m̄ c̄nē ab alijs tractatā. hoc de 2° p̄nci
pali. Quantū ad 3^m utz āte oē mutari
est mutatū eē r eē supponit̄ ex dictis i p^o
q̄ mutari est res que mutatur r mutatus
esse fuit uel ē res que mutata ē. Ex q^o
infertur q̄ de uirtute fmois. hec ē istā añ
oē mutari fuit mutatū eē qz celū ē muta
ri. r añ ip̄z nullū fuit mutatum eē. Si
milif̄ quertēs ē istā qz celū est mutatū esse
r t̄n añ ip̄m nulluz fuit mutari euz nālitez
loq̄ndo celuz sit p̄pe^m r carbe. añ celuz nō
fuit nisi de^o q̄ nec ē mutari nec mutatum
eē. s3 ē p̄ter it̄tioneē p̄bi in̄ctio enī eius
erat q̄ añ oēm motū fuit ali^o mot^o. siml̄z
q̄ oē q̄ mutat̄ ē p̄ p̄us mutatus. 3° q̄ omē
q̄ mutatus ē p̄p^o mutat̄. 4° q̄ añ q̄bcū
qz t̄p̄s i quo aliqd mutat̄ ē aliō t̄p̄s i quo
añ ip̄m mutabat̄. r loq̄ de mutatiōē suc
cessiua. r iō de his ē uidēdū. 2° ē notādūz
q̄ aliqd d̄f mutari in aliq̄ t̄p̄r 2^r uno mō
rōne toci^o. s. qz i eo totuz mutat̄ aliō mō
rōne p̄tis qz mutat̄ i pte ip̄ius ut si i die
dicat̄ mutari qz mutat̄ i hora. 3° ē notāñ
q̄ añ aliq̄e mo^m eē aliū pōt̄ itelligi dup^r
uno mō q̄ ad īceptionē ei^o r d̄f p̄us q̄

ad īceptionē resp̄u a q̄ ante īceptionem
ip̄i. a. icipit. alio^o q̄ ad desitionē r d̄f p̄us
a. sic q̄ ante desitionē ip̄i. a. desinit. Eodē
mō eē aliq̄e motuz p̄steriorē. a. pōt̄ itel
l̄ gi uno mō q̄ ad desitionē qz ille p^o d̄fio
nē ip̄i. a. desit. a. q̄ ad īceptionē qz p^o in
ceptionem ip̄i. a. icipit. q̄bus f̄mifis pro
pōnes r̄sāles ponunt̄ p̄ma q̄ loquendo
nāl̄ añ oēm motū fuit ali^o mot^o. p3 qz ut
d̄z ē i 4° ois mot^o ē finit^o mō euz mōd^o
sit p̄petuus añ oēm finituz fuit aliuz. silz
p̄bare q̄ post oēm motuz erit ali^o mot^o
Z^a p̄pō a cedēs ad m̄ctē p̄bi i quolz
motu ē dare p̄mā ptem quo ad īceptionē
sed nō quo ad desitionē. s. r est dare ulti
mā quo ad desitionē sed non q̄ ad īcepti
onez. s. r ex descriptionib^o r̄ostis. r p3 p
dicta supra 3^m i nobili 2°. q̄one tertia. de
termis r̄tiruoqz r motus. Tertia p̄pō
ante oēm motuz alicui^o corpis puta hois
ē ali^o mot^o eiusdē corpis q̄ ad desitionē
qz dato quoz qz motu hois ille est diuisi
bilis r ante desitionem tocius desinit e^o
medietas que ē motus. Quarta p̄pō
non oportet e contra. scilicet q̄ ante oēm
motum s̄z sit alius motus s̄z. q̄ ad in
ceptionem. patet. quia capto toto t̄pore
in quo s̄z mouebat̄. r motu eiusdēz qui
incipit esse in primo instanti illius ante il
lum nullus est motus s̄z. q̄tum ad in̄cep
tionem. quia nullus motus s̄z. ante īcep
tionem illius incipit. Quinta p̄positio
q̄ post omnem motum s̄z. erit alius mo
tus s̄z. q̄tum ad īceptionem sed n̄ erit
post omnem alius motus s̄z. q̄tuz ad de
sitionem. patet sicut due p̄cedentes. qz
dato quocunqz motu s̄z. ipse est diuisibi
lis. r post īceptionem ip̄ius incipit eius
medietas ergo prima pars conclusionis
uera. r secunda patet quia capto toto tē
pore in quo s̄z. mouetur p̄st motum de
sinentem in instanti terminante illud tem
pus nullus motus s̄z. desinit. Sexta
p̄positio omne q̄ mo^o in aliquo to^o tem
pore prius mouebatur in priori tempore
quo ad desitionem. sed non oportet q̄
in p̄ori mouebat̄ quo ad īceptionem. pa
tet p̄ma p̄s qz mouebat̄ in p̄a medietate

illi^o tēporis que ē pōr toto q̄tū ad desiti
 tionem ⁊ 2^a p3 q2 si for. mouet p totam
 horam ⁊ nō ante cōstat q̄ non mouebat in
 pōri tēpō q̄m ad iceptionēz q̄ in ista hora
 q2 nullaz tps i quo mouebat icipit citra
 iceptionē hui^o hore p̄maz ptem huius
 clausiōis noluit p̄hs. s̄l̄z dicat q̄ oē q̄ mu
 tur mutatiōe successiua i aliq̄ toto tēpore
 mutabat i pōri tēpō q̄tū ad desitionē. s3
 nō o3 q̄ mutabat i pōri q̄tū ad iceptionē
 ⁊ declaratur sicut p̄us. 7^a p̄positio
 omne q̄ mouetur ul' mutat i aliq̄ to^o tēpō
 mouebit ul' mutabit post in tēpō postero
 ri q̄m ad iceptionē s3 nō o3 q̄m ad desiti
 onēz. p3 q2 tps in quo mutat ē diuisibile
 ⁊ p̄ nōs mutabit in 2^a medietate ip̄ius. ⁊
 illa ē posterior toto tēpō. q̄m ad iceptionē
 s̄l̄z p3 2^a. q2 post desitionē tēporis total'
 in quo mo^o nō o3 desinē aliq̄b tps i quo
 monebit. 8^a p̄positio de omni q̄ mu
 tatus est in aliq̄ toto tēpō. uez erat dicere
 q̄ ip̄m mo^o in tēpō p̄iozi q̄tū ad desiti
 onēz s3 nō o3 q̄ de eo uez erat d̄re q̄ ip̄z
 mo^o in tēpō p̄iozi q̄tū ad iceptionē. patz
 sicut 5^a. ⁊ hanc uoluit p̄hs. cum dic̄ q̄
 ante oē mutatus ē p̄cedit mutari. uel al̄z
 dicat p̄ p̄pōnem nonaz. ante cē tps in q̄
 b. mouet ē aliud tps i quo. b. ē motū quo
 ad desitionē. s3 nō o3 quo ad iceptionem
 s̄l̄z ante omne tps in q̄. b. ē motū ul' muta
 tum ē aliud tps in q̄. b. mouet quo ad de
 sitionē. s3 nō o3 quo ad iceptionēz decla
 ratur totuz sicut 5^a q̄nta 10^a supaddit̄
 q̄ i omni tēpō in quo. b. mo^o est dare tps
 in quo est motum. s3 nō in omni in quo
 est motū mo^o p̄ma pars patet q2 si mo^o
 in aliq̄ tēpō i medietate illi^o ē motuz l' i pte
 eius. p3 2^a pars q2 in tēpō seq̄nte tps tota
 le mo^o est. b. motū. ⁊ tamē in eo nō mo^o.
 Sed d̄dices tu. si h̄ sūt uera tūc an̄ omne
 mutari p̄cedit mutari. q̄ mutari p̄cessit se
 ip̄m. Itē nō est ante oēm motum motus.
 nec an̄ omne mutari mutatus esse. nisi p̄
 infinitā diuisionem d̄tinui. ⁊ q̄libz pars ē
 an̄ totum. mō hoc est f^m. q̄ maior nō. ⁊ mi
 nor p3 q2 l3 hora p̄ma sic pars diei. tñ nō
 est ante diem. 3° ante mutationē p̄maz nul
 la ē alia mutatio. q̄ falsa ē positio. 5^a t3 q2

est dare p̄maz mutationē ut p3 in. 8. ⁊ an̄
 patet q2 ipsa nō esset p̄ma. Itē 4° i li
 nea est dare p̄mum p̄ctum. q̄ i motu p̄m
 mutatum ē nōa tenet. q2 sicut p̄ctus ad
 lineam. ita mutatum ē ad motuz. utrūqz
 enim eoz est termin^o p̄ctus linee. ⁊ muta
 tum ē motus. Ad hoc respōdetur negan
 do nōam p̄mam sicut nō sequit̄ ante oēm
 ptem d̄tinut est pars d̄tinui. q̄ eadem ps ē
 an̄ se ip̄am an̄ oēm h̄m̄nem fuit hō. igit̄
 idem hō fuit an̄ se ip̄m. Ad 2^{am} q̄ ho
 ra p̄ma est ante istā diem quo ad desiti
 onem l3 non quo ad iceptionem s̄l̄z in
 alijs. Ad 3^{am} q̄ quo ad tps nulla ē mu
 tatio p̄ma quō autem mot^o circularis sic
 mutatio p̄mo uidebit in 8°. Ad q̄rtaz
 q̄ n̄ ē s̄l̄e de p̄cto ⁊ d̄ mutato ē nā p̄
 et^o ē teri^o l̄ice a q̄ ⁊ ali^o fin^o ad quē lineē. n̄
 aut̄ est mutatum esse termin^o a quo mot^o
 uel saltem nō oportet q̄ sic nō. n. est idēz
 momentum ⁊ mutatum esse. q2 mutatum
 esse cōnotat mutationem p̄cessisse et b^o
 n̄ cōnotat momentū ⁊ iō l3 in motu sit da
 re p̄mum momentam. s̄ illud a quo mot^o
 incipit nō tamen est dare p̄mum muta^m
 esse hoc de 3°. Quantū ad q̄rtum sit p̄
 ma p̄positio. in motu regulari impossibi
 le est magnitudinem finitam transiri tēpō
 finito seu ēt magitudinē ifitā trāstri tēpō
 finito. ⁊ hoc nō pluries reiterando super
 ipsam eandem magnitudinem. ⁊ itelligen
 do sic. q̄ in qualibet parte temporis infi
 niti sit aliqua pars motus. patet p̄ma ps
 c̄clusionis. q2 una io^{ma} pars magnitudis
 pertransitur in tpe finito. q2 in minore q̄
 tota. ⁊ quelibet alia decima ineq̄uali tem
 pore. ergo tota magnitudo transitur i de
 cem temporibus finitis. ergo ⁊ c. quelibet
 nōa nota est. ⁊ an̄ p̄ p̄ma parte iam fuit
 p̄barum. ⁊ etiam alia quelibet pars magi
 tudis transiretur tempore infinito. ⁊ mi
 nor patet per diffinitionem motus regula
 ris p̄portionabiliter p̄batur 2^a pars.
 7^a p̄pō in motu difforni non potest tem
 pore finito transiri magnitudo infinita p3
 q2 talis magnitudo nec est nec potest esse
 per dicta in tertio. Tertia p̄pō sine mi
 raculo non potest tempore infinito transi

magnitudo finita. p3 specificando d'elone
sicut pma fuit specificata. p3 qz capta de
cima magnitudis illo tñsistur in tempore
finito. r eadez rōne quellbz alia decia uel
maiori ul' minori. g̃ tota magnitudo tñsist
in t̃p̃z finito. cōna t3. qz decem tēpora fini
ta. siue cōlia siue inequalia nō cōstitunnt
t̃p̃s infinituz. r maior p3 sicut p̃us r mioz
appet qz quo ad potētias nāles n̄ ē pot̃ō
rō quare una decima in infinito t̃p̃z tñsire
tur q̃ quecūqz alia. 4ª ppō per potē
tiam sapnālem magitudo finita pōt tñsiri
in infinito t̃p̃z. p3 supposito q̃ p̃ma causa
in infini^m pōt retardare motū. q̃ p3 qui
hoc nō implicat. tūc ponat q̃ mobile mo
ueatur sup magnitudines pedalem sic q̃
in pte pportionali p̃ma eius moueat ali
qua uelocitate. f. eā trāseūdo in die nāli r
sup secunda pte pportionali p̃cise moue
atur in duplo tardi^o r sic in infini^m. maife
stuz ē q̃ hoc corp^o nunq̃ attinget f̃minū
magnitudis eo q̃ f̃m casum f̃m quālibz
partē pportionalēz mouet uno die. quia
2^{am} trāsit in duplo tardi^o. g̃ cū ad p̃maz
sit sub dupla in equali t̃p̃z eaz tñsist sicut
po^{am} r sic de alijs hec de q̃rto p̃ncipali
p̃hs enim d̃rium hui^o d'elonis dicens lo
quebat exeluso miraculo. Tertio ē no
tandū q̃ p̃hūs recitat rōnes zenonis qb^o
pbat motū localez rectum nō esse. prima
erat qz si aliquid possz moueri localit̃ rec
te sequeret q̃ i t̃p̃z finito trāfirent infinita
cōns uideēt ipossibile. r cōna tenet. qz in tē
pore finito trāfiret aliq̃d spaciū r q̃dlibz
tale cōtinet infinitas ptes ergo rē. 2^a uo
cata achiles fuit qz sequeret q̃ equ^o ue
lociter mot^o nō possz attingere muscam
tarde motā simul an̄ ipam p pedale icipi
entes moueri. p̃bo cōnem qz equus tale
pedale nō tñsiret subito s3 in t̃p̃z q̃ musca
nō genuit g̃ cū equ^o tñsuerit pedale mus
ca aliquat̃ erit ante ad buc. r illd̃ ē equ^o
tñsibit in t̃p̃z. ergo musca ad buc erit an̄
r sic sp. g̃ nūq̃ attinget muscam. 3° q̃
mouet motu recto cōtinne nō mo^o. g̃ nihil
mouet motu recto cōna nō est. p^r asūptū
qz q̃ mouet recte. i quolibz nūc. ē in loco
sibi equali r nō b̄emus de t̃p̃z nisi nē. ergo

stinue ē in loco sibi equali. s3 ^{10/10} i loco
sibi eq̃li nō mouet recte qz habet se sim^r
ad spaciū. g̃ cōtinne nō mouet. 4^a sequit̃
q̃ idem ips̄ esset dupluz ad seipsum. cōns
implicat. p̃batur r̃equentia. qz ponatur
g. a. r. b. eq̃l̃z moueantur r. a. moueat in
spacio quiescētē. r. b. in spatio equali ue
locitate cōtra moto. sicut ipsum mouetur
tūc in quo tēpore a. trāsit ad spaciū. b.
trāsit dupluz qz motu p̃prio trāsit tantū
sicut. a. r. motu spaciū in cōtrarium. cōna tñ
sit tantū sic. a. ergo. b. tñsist duplū i tpe i
quo a. trāsit sub duplum. s3 a. mouet eq̃
uelociter sicut. b. g̃ tempus in quo. b. du
plum trāsit ad spaciū ipsius. a. ē duplū ad
tēpus i quo. a. tñsist suū g̃ rē. p3^a penultia
qz spaciū dupluz ab. b. eq̃ uelo^r moto tñ
situr in duplo tpe. Has rōnes p̃hs sol
uit p̃maz d̃bo q̃ tēpore finito b̄n pōt tñsi
ri magnitudo infinita i diuisione r infinite
ptes magnitudinis. qz etiam q̃dlibet t̃p̃s
est sic infinitu i diuisione s3 q̃ magnitu
do infinita in extēsiōe sic tñscaē hoc est
pure ipossibile. Ad 2^{am} q̃ equus transe
undo spaciū pportionaliter p̃tes p̃pō
tionales sicut musca an̄ cū mouetur nun
q̃ muscā attigeret sicut ē transeūdo spa
cium p ptes pportōales nunq̃ aliq̃d spa
cium pertransiret. sed transeūdo spa
tiū in partibus equalibus tēporis equa
lia tñseūdo spacia r n̄ p̃ ptes pportōales
sic statū ipaz attingit. Ad 3^{am} negādo an̄.
r ad p̃bationem negādo illud q̃ mouet
cōtinne in loco sibi equali r ad p̃batio
nem dicitur. quod l3 in nunc nō moueat
tñ cōtinne mouetur in tempore. qz cōtinne
est in loco maiori q̃ est ipsum r falsum
ē q̃ nihil habemus de tēpore nisi nunc
Sed dicitur p̃hs ē intelligendū sic q̃ nihil
tēporis ē totum simul adequate nisi nūc
tamen b̄n est tempus p̃ns r pars eius di
uisibilis ex̄ns in quo mobile mouetur.
Ad quartam q̃ nō sequitur primum con
sequens. r ad p̃bationem dicitur q̃ eq̃
uelociter motū nō transit dup^m spaciū ad al
terum nisi in duplo tempore ceteris pari
bus qualiter non est hic quia unum mo
uetur super spaciū quiescens r aliū su

pro spacium contra motum. 1° pbat
 zenon q non est mutatio fm contradictioez
 qz q mutatur no debet esse in altero mo
 necesse est omne quod mutatur esse in al
 tero contradictoriorum. eo qd nihil est
 medium inter contradictoria. Soluit
 pbs q bene mutatur aliquid fm contra
 dictionem. z cum df q illud qd mutatur
 zc. df. q hoc e uep de mutatioe successia
 q distinguu a suis termis s; no. o; q ita
 sit i mutatioe istatanea qualis e inter co
 tradictoria. dic igit q no e mutatio succes
 sua iter rem ee alba z ea no esse alba eo
 q semp est alba. ul' no alba. s; bn e muta
 talia iter rez fm to^m ee alba. z nihil eius
 ee alba; 3° probat q no sit muta^o localis
 circularis qz qd mutatur local; dz tñfire
 de loco ad locu. mo qd mo^r circulari^r ta
 to^m q ptes ctinue manet i eode loco.
 Soluit pmo q ptes ctinue mutat locum
 lz no ppe dem tñ locu coit dem. qz ctinue
 sut i alio z alio situ respēu rez gescctiū s^r
 to^m pot dici ctinue mutare locu qz ctinue
 mo^r alia z alia circulatōe. 4° pbat q no
 e idem mot^o ptis z toci^o. qz partiu; mo^r
 distinguu iter se. g cuiuslz ptiu; mot^o disti
 guu a motu toci^o. nā tenet qz qcuqz sūt
 eade un; 3° z sūt eadez iter se. an; p; quia
 in spa ps ppe poluz mo^r tarde. z ps ppe
 egnotal; uelociter. 5° pbat q idisibile n
 pot p se moueri z inte^o de indiuibili fm
 ctitate bñtē sūt i ctinuo sic est puctum
 idisibile e; i ptes essenciales sic est celuz
 s; omctatozē bn p se mo^r. et pbat qz so^m
 idiuibile ctinet p se moueri si tps o; po
 neret ex nūc z llea ex puctis. s; b e ipossi
 bile p pus pbata. g zc. maior declaratur
 qz si puctuz poss; p se moueri. ipm an; mo
 tuz est; i loco sibi eqli. s. in idisibili. z ime
 diate i alio loco imediato illi que imedi
 ate cu mo^r iraret. z sic bēt 2^m q puncta
 eēt i linea sibi luicem pxiā. Itē pus p
 tñfiret spaciu; sibi egle ul' min^o q maius
 z no pot min^o. g imediate post puctuz a q
 exiuit tñfiret puctum sibi egle q e itez
 ppo^m. Itē moueri de pucto ad puctum
 aliud imediatuz no pot esse. in tps. qz tunc
 imediate illi^o tps min^o tñfiret q puctuz

q est impossibile. g ipm tñfit i nūc. g nūc
 in quo icipit moueri z nē i q pmo mo^m e
 i punctuz imediate sunt in tps pxiā. q e
 2^m. c. pbat q nulla mutatio e perpetua
 pter mo^m circularē. p; qz no gñio nec cor
 ruptio nec altera^o nec augu^o seu dinutio
 qz talia sunt iter dterminatos terios puta
 ddictoria ul' tria. g no se ifinita. g nec p
 petua. nec et mot^o localis rect^o. qz ipole
 e recte moueri i aliquē terminuz i quem
 ipole e esse mo^m s; ipole e aliqd in ifini^m
 i recto ee motum. ergo et est impossibile
 i infinitum i rectum moueri. a^r patet qz
 motus nālis non est ad finem impossibi
 lez eo q appetitus nē no est ad illū z b^o
 manifesta e de se. Dic querit pmo utz
 idiuibile possit moueri. 2° utz aliquid
 possit moueri ppter rōnes zenonis. Et 3°
 utz mot^o pot uelocitari in ifi^m. aut retar
 dari. Pro pmo nota q duplex pot yma
 ginari idiuibile. p^m bñs z determinans
 sibi certū situ; i ctinuo z. 2^m n. Ex^m pi
 nt punctuz. ex^m secundi ut aīa intellectiua
 ul' angel^o. 1° aduerte q pbs dicit idi
 uisibile bn posse moueri p accidens puta
 ad motuz alteri^o cui ipm inexistit ut pun
 ctum ad motuz corpis. B eni; cni no pnci
 paliter mot^o attribuit z moueri s; solum
 alteri^o rōne p accēis moueri df. Itē dicit
 q idiuibile no pot moueri p se. p; quia
 solum rōne alterius sibi attribuit moue
 ri. his pmissis. sit pms propositio. q indi
 uisibile nequit generari uel corrumpi ge
 neratione uel corruptione successiua. p;
 quia oportet q in parte mutationis ps
 eius generaretur aut corrumpere q im
 plicat. 2^a propositio ipsam non potest
 augeri aut diminui patz quia sequeretur
 ipsum habere partes Tertia si eēt pun
 ctum ad ymaginationem ipsuz non poss; adde
 alterari probatur quia illud non posset ee
 quale. ergo/ consequentia est nota. pba
 assumptum quia si esset calidum ipsum
 eēt aliqte uirtutis calefactiue. z cum in
 linea se ifinita puncta linea calida eēt in
 finite uirtutis calefacte. Cōfirmat quia
 punctuz calm eēt aliqte resistiue virtutis
 z linea hret talia ifinita. g illa eēt infinite

virtutis in resistendo frigiditati q̄ ē s^m.
Et confirmat itē qz punctum calidū non
posset calefacē q̄ nequit eē calidū q̄ r̄z
qz oē calidū pōt calefacē. p^r. qz ul' cale
facēt punctū immediatū r̄ h̄ nō qz nō
sūt puncta p̄xima sibi iuicē. l' calefacēt ad
aliquā distāciam r̄ hoc ē nō. qz ad agere
distantē regritur magnitudo ut expientia
docet eo q̄ maior ignis remoti^o calefacē
r̄ minor minus remote. q̄ si magitudo to
taliter auferret ad nullā distāciam fieret
alteratio q̄ ē ppo^m mō punctū nullam
magitudinē h̄z. 4^a ppo^m si punctū eēt ip̄s
nō posset moueri localit^r p se. p^r p rōnes
q̄ rēitate sunt a p̄bo sup l̄ra. et qz ul' mo
uerēt circularit^r ul' recte. s̄z nullo mōz g^o
maior p̄z a sufficiēti diuisione declarā mi
nor nō circularit^r qz ille mot^o attēdit in
ordine ad eētū mō p̄cti nullū ē eētūz
Itē n̄ moueret nāl^r circularit^r eo q̄ e^o
mot^o tunc fieret ab itelligētia sibi a p̄pa
ta sic ad orbē celestē nulla aut ē itelligē
tia a p̄pata p̄cto nec uiolēte. qz qd uio
lētaret p̄ctūz. Sil' nec recte. qz nō nāl^r
eēt eim graue ul' leue. r̄ p cōis linea f̄rea
ifinita puncta h̄is eēt i ifi^m grauis. r̄ lica
igneā i ifi^m leuis. qz idib^le. r̄ ip̄m nō diui
deret mediū. r̄ p cōis nulla eēt ei resistē^a
q̄ subito d̄scēderet nō q̄ moueret. nec uio
lētē moueret recte qz cui nō pōt iēē mo^o
nāl' rect^o nec uiolēt^o. mō p̄cto nō pōt in
eē motus rect^o nāl^r quare r̄c. Ex his se^r
q̄ punct^o nullo modo potest moueri p̄z
se. q̄nta q̄ punctus ē non potest moueri
per accidēs. p̄z qz non pōt esse patet per
dicta in p̄mo nōbili. si tñ eēt ad ymagna
tionez possz moueri p̄ accēs. ut dic p̄bo
s̄z p̄ p̄ct^o potest p se gescē. q̄ moueri p^r
aīis qz pōt per aliq̄ t̄ps se h̄re sil' q̄ ad
sitūz ei^o fm ptes p̄zes r̄ posteriores ip̄s
q̄ r̄z negādo aīis r̄ ad p̄bationē negan^o
cōiaz nō enīz sufficit hoc ad gescere. s̄z o^z
addi q̄ ip̄m eēt natūz moueri per se sic nō
eēt de puncto ges. enīz est p̄natio motus
in subō apto nato. c^a idiuibile n̄ h̄is
positionē i cōtinuo h̄n potest moueri p se
p̄z de aīa que alterat d̄ ignozātia ad sciaz
seu de una oppōne ad oppōitā. et catbo

lici ita dicūt de motu āgeli. Quātū ad
fm ponūt p̄positiones q̄s cludūt rōnes
zenonis. p̄ma q̄gd per aliquā horā. mo^r
tūseundo aliq̄d spatūz h̄ tñsit ifinitas p
tes. h̄ patet qz duas r̄ tres r̄ sic sine statu
Z^a sig^ata parte q̄tūtatē certe q̄tū
eūqz pue uolueris. ipole ē in t̄p̄z finito in
finitas ptes q̄ta ē ista non coicantes per
tñsiri. patet qz ille d̄stituerēt magitudinē
ifinitā. r̄ illud p̄bat p̄ma rō zenonis. 3^a ul
tra omnē ptem cōtinui est alia pars cōtinui
ulterior p̄z iductiue. Correlariū equ^o tñse
undo spatūz cōtinuū secerndō ip̄z fm par
tes p̄portionales d̄nt se h̄ntes nūq̄ ip̄m
p̄tñsiret. patet. qz nūq̄ eēt qn ad huc ali
qd cōtinui esset ab eo p̄ tñseūdū per d^o nē
2^m correlariū si equ^o p̄portional^r secer
ndō cōtinuū in suas partes. sic musca aī
ip̄m moueret s̄ cōtinuum i sequē^o muscā
mouēt nūq̄ attigēt muscā. p̄z q̄ h̄ eēt p
trāsire cōti^m s̄z ptes p̄portōales eo q̄ s̄z p
tes p̄ q̄ musca p̄cedēt equ^o discernēt cōti^m
i suas partes r̄ sic semper i t̄p̄z q̄ equis
p̄trāsiret spatūz per qd musca p̄ p̄ces
sit musca aliqd ultra p̄cessisset r̄ sic p̄ce
dit rō zenonis nihilomin^o equ^o tñseūdo
i partib^o equalib^o t̄p̄zis eōles partes spa
tij cito attigēt muscā. sed dices tu. i q̄ p̄
cto. R̄n̄ q̄ o^z attēdere p̄portione s̄z
quā equ^o mo^r ueloci^o q̄ musca ut si mo^r
i dup^o uelo^o tē i oti i q̄ musca p̄tñsist tā
tum spatium q̄tum ē spatium per qd aī
p̄cessit. equis attigēt muscā qz i illo t̄p̄z
duplum p̄tñsist ad muscā. sed si in tri
plo tē in q̄ oti musca ē mota per tātū q̄
tum ē medietas p̄mi spatij equ^o attigēt
eā qz in illo duplum p̄tñsist r̄ sic dein
ceps. 4^a p̄positio oē q̄ mouēt p̄tñseun
do aliq̄d spatium cōtinue ē in loco maiori
q̄ est ip̄lum. patet per illam tertiam ratio
nē zenonis. unde si aliquo toto tēpore q̄
tuncumqz paruo eēt in spatio sibi equali
in isto h̄eret se sil' ad spatium. r̄ per cōis
non mouēt motu locali recto ymo gescē
ret ab eo. Quia p̄positio q̄ absolute ne
locitas motus nō sūmū ex parte q̄tūtatē
spatij p̄transiti. p̄z p 4^m rōnem zenonis.
r̄ stare motum eē uelocem. r̄ non eē in ali

quo spatio. ut si deus moueret lapidē sibi
 spa. s3 si aliqd ex q̄titate maiōe spacij
 p̄transiti debeat denōiari uelo^o moueri.
 q̄ cetera s̄nt paria. z hec de 2° du^o qz d̄
 alijs rōnibus zenonis p3 ex dictis. Qnā
 tum ad tertiū sit p̄ma 3°. ipole est aliq̄e
 motum eē infinitum in uelocitate cathe.
 p^r qz uel fieret in t̄p̄z. z tunc uelotior eēt
 qui fieret s̄m tantuz spa^m in medietate tē
 poris. p̄ n̄s p̄ n̄ fuit isite. uelox. uel non
 fieret in t̄p̄z sed in instanti. z tūc n̄ eēt mo
 tus. Z^a 3° p̄ miraculum in infi^m pōt ue
 locitari quicunqz mor^o. p3 qz nō iplicat
 d̄dictōem q̄cunqz mō exponat infi^m. 3^a
 exponen^o infinitū p̄ aliq̄m z n̄ tantum qn
 mai^o graue descendens p̄ me^m unifoz^r in
 infi^m uelo^r descenderet. p3 qz aliq̄m z nō
 tantum qn magis eo q̄ sp̄ in fine uelo^o.
 Cor^m tale graue in infi^m augebit motum
 suum sic exponendo p3 p̄ celonē. 4^a 3°
 nāz ipole est aliq̄e motuz localē augeri
 in infitum exponendo infitum aliq̄tum.
 z q̄tūlibet mai^o. p3 qz mo^o celi n̄ pōt ma
 gis uelocitari. 8° h^o z 2° celi. nec eēt in in
 finitum pōt uelocitari mo^o rect^o. nō. n. fit
 uelo^r nisi pp̄ potentie augumētuz mouēt^r
 aut pp̄ d̄nutōez resistētie aut pp̄ utrum
 qz n^o aut hēz mōz pōt in infitum ueloci
 tari. nō. n. pōt po^a in infitum p̄ nām ange
 ri. nec eēt resistētia in infitum. d̄nuū. z si di
 ca^r q̄ p̄b̄s in 4° supponit mediū in infi^m
 subriliari posse. exponat sic ibi eē expos^m
 5^a pp̄o s̄ilis de motu alterationis q̄ i
 sūma calefactione in infituz intendit cale
 factio exponendo p̄^a expōne. s3 n̄ s̄m faz
 expōem. p3 qz aliq̄tuz intendēt. z n̄ tan^m
 qn magis. 8° 3° p3 as̄m qz p̄portiona^r
 fieret intensior calefactio q̄tuz resistē^a fie
 ret debilior. mō n̄ tantū debilitat̄ fr̄tas
 siue re^a qn magis debilitat̄. z 2^a ps p3 ga
 tē aliq̄tuz intendere^r calefactio z quācū
 libet magis itēderet q̄ n̄ u^r uez. eo q̄ ol
 calefactione q̄ ibi fieret est dare aliā cale
 factionem itēsiōz ut si fiet gnō sūme ca
 litatis i t̄p̄z in duplo minori. tota ista cale
 factio eēt in duplo uelo^r q̄ p̄^a. z 2^a medi
 etas h^o 2^a medietate illi^o. z ul^a h^o 4^a.
 ul^a 4^a illi^o. z sic deiceps. q̄ u^r q̄ n̄ q̄m

libet magi itēderet eo q̄ n̄ itēderet ultra
 intēsiōne calefactionis h^o se accepte. c^a
 pp̄o de facto in infi^m tardus est mo^o. p3
 qz q̄m ps celi eē p̄pingoz polo tāto tardi^o
 mo^r. mō in infitum p̄pinq̄ eē i spera pars
 polo. 8° zc. eēt aliq̄ta tarditas z q̄tūlz ma
 ior sic pōt deduci ex illis partib^o q̄ zc.
 7^a pp̄o. oē q̄ mo^r resistē^a isita tardita
 te mouebat. p3 qz n̄ fit mo^o nisi ab excel
 su potentie super resistētiā. mō tal^o excess^o
 aut successiue fiebat aut successiue appli
 cabat mobili 8° ab infito modico excessu
 fiebat mo^o. 8° 3° uera. Itē q̄tūcunqz obti
 nit po^a s̄ resistētiā ad huc i duplo mi^o
 obtinuit. 8° mobile i duplo tardi^o moue
 bat. q̄ 3° uera. z aīs patet. ex q̄ intendit
 a n̄ gradu obtensiois super resistētiā us
 que ad gradū datū. qz latitudo obtensio
 nis seu d̄n̄ij. n̄ acgrit̄ subito. 8° zc. Sed 3°
 qz mo^o uiolent^o est uelotior in p̄n°. 2° ga
 stat mouens hēre se ad resistētiā mobilⁱ
 p̄portione dupla. z nē n̄ esse applicatum
 z imediate post hoc eē applicatum. 8° ici
 pict moueri a p̄portioe dupla. ergo 3° fal
 sa. tertio ubi motor est intrinsecus. z sic
 p̄hibens remoueat. p̄hibens incipiet mo
 ueri certa uelocitate. Item descendente
 mola fabri si inueniret fabam in uia. illa i
 ciperet moueri tanta uelocitate q̄ta eē ue
 locitas mole. Ad has rōes n̄ dēd̄ ad p̄mā
 q̄ licet motus uiolent^o sit uelotior uer^o
 p̄ncipium. n̄ tñ est uelotior simpl^r in p̄nci
 pio. z est rō qz uirtus mouens successiue
 z graduati er ip̄mit̄ ei. z per n̄s q̄cunqz
 uelocitate moueat ante i infinitum minōi
 mouebat. Ad s̄m d̄f q̄ licet. a. sit absolu
 te duplum ad resistētiā. tñ eē impole per
 nām ip̄m absolute sic aplicari q̄ incipiat
 mouere a p̄portione dupla. applicatio. n.
 fit successiue Ad 3^a d̄f q̄ re^o p̄hibēt^r
 fit successiue z q̄din tantum at pl^o ip̄dicat
 q̄ motor potest mouere non sit mo^o z sic
 successiue in remotione ztinue minus im
 pedit s̄m hoc incipiente motore obtinere
 super totam resistētiā successiue inci
 pit mouere ab infinita tarditate. ascendē
 do z itendēdo. Ad 4^a d̄f q̄ faba i^a icip
 moueri ab isita tarditate i infi^m. n. qua est

pportio a qua pmo mo^r. qz in infinitum
parua est superficies z impetus eius que
pmo mouent fabam in comparatione ad re
sistentiam fabe. hec de tertio pncipali. z
per cns de toto sexto libri pbicozum

Unc circa septimum phi
coram i quo pbs deteriat
de comparatōe motuum du
os tractatus pntentē i qz
pmo pbs ondit q nō pce
dit in infi^m in mouentib² z motis. in 2° a
git de comparatione motuū. Est pō no^m
q pbs i pn^o septi pbat q oē qd mo^r mo^r
ab alio. ad hunc intellectū q nihil mo^r a se
ipō p se pmo. z format rō sic. oē qd quie
scit ad getē alteri² mo^r ab alio. sed oē qd
mo^r qescit ad getē alicui² alteri². g maior
p3 qz q alicui p se z pmo uenit n d3 ab
eo remoueri pp remotōez a qcunq3 alio.
z minor p3 qz oē qd mo^r est distibile sic
p3 ex c^o. z qescit ad getē sue ptis. pō aut
est alia a suo toto. Sed statū du^r utz hec
rō sit bona. z ut q n. nam supponit falsū
g p3 aūs. qz supponit q oē distibile qescer
ret si alicui p se ei² qesceret. z hoc est fal^m
qz staret boiem moueri quib² eius digit²
quiesceret. Z^o qz supponit q cuiusl3 qd
mo^r pō pōt qescere. mō hoc est falsuz. p3
de celo. 3° qz fm eā se^r q nihil mo^r p se. z
p^o p3^a qz moueri a qcunq3 qd mo^r remo
uerēt pp remotōem ab alio. s. sua pte. 4°
si est bona uel est a pōzi uel a posteriori.
Dicendū breuiter q illa rō est bona ad
p^m q nihil mo^r a seipō p se. z p^o qz q ab
aliq remouēt pp remotōem ab alio q nō
est de ei² rōne n uenit ei p se z pmo. s3 a
quocunq3 q mo^r. remo^r mouere se ipm
p se z pmo pp remotionē ab alio q non ē
de eius rōne in q^m est mouens. g rē. ma
ior est manifesta. z minor p3 p rōem phi.
qz de eo remo^r mouere seipm p se z pmo
pp remotōem mo^r a sua pte q est alia ab
eo. z ps illa non est de ei² rōne in q^m mo
uet. nō. n. est de rōe mouentis hēre ptes i
q^m est mouens. uerūtn pbs facili² demō
strasset illud. dicendo q oē q mo^r ē disti
bile. uel g^o mo^r ab alio. z hēc ppo^m. ul² a

seipō p se z pmo. z si sic tunc que l3 ps mo
uet quālibet ptē. z p cns ipm a qualibet
sua pte mouerēt. z cum ps sit alia a toto.
hēc ppo^m. Z^o dicendum est q illa rō est
a posteriori. qz ar^r equiualeuter ab effec
tu ad cām. qz uidetur sic tenere moueri a
seipō per se z pmo remouetur a toto pp
remotōem ab alio. s. a parte q non est de
rōne eius in q^m mouet. g ipm non mouēt
a seipō p se z pmo. mō aliquid alicui non
incē per se z pmo est cā pp quam illud re
mouetur ab eo per remotōez ab alio i q^m
tum in his reperitur cā z effectus. Ad
p^mam obiectōem dē q pbs solum uult
q oē distibile qesceret sic q amō non mo
uētur per se z pmo si aliqua pars eius qe
sceret q est ueram qz q diuisibili compe
tit per se. z pmo hoc debet oibus partib²
eius conuenire. Ad secundam dē q si
per potentiam nālem non oīs pars que
mouetur per se pōt quiescere. tñ hoc est
absolute pole z hoc, sufficit. aut dicatur
q mobili in rōne generali non repugnat
qlibet eius partem qescere posse. l3 fōte
in spē alicui mobili repugnat. pbs autem
loquitur qesceret. Ad tertiam dē ne
gando p^mam. qz l3 ab omni q mouēt. rō
uētur moueri per se. z pmo ppter remo
tionem ab alio. s. a sua pte. tñ illa ps est d
eius rōne in q^m mouetur. est. n. de rōne p
se moti local² circumscriptione occupādo
locum. hēre ptes z n ē. sic de mouente i q^m
tum mouet. Ad 4^{am} dictam ē p 2^{am}
p^olonē. 2° pbat pbs q n pcedit in infi^m
in mouentib² z motis. z supponit p^o q si
in infi^m pcedēt sil² t² oīa mouerēt z mo
uerent. az qz loquit de his q nāl² subordi
nata sunt qbus sil² mouens mouet z mo^r
sic ps. Z^o supponit q unuz eoz mo^r i t²
finito per aliq² spa^m. uerbi g² a. sit. a. unū
eoz. ex his pbat p^olonē. qz si in infi^m p
cederetur se^r q in t² finito eēt mo^r ifit²
oppo^m pbatum ē in c^o. z t3^a. qz sil² cum a
mo^r oīa alia mota mouentur p p^mum p
missoz. sed a mo^r i t² finito. i² oīa mouē
tia z mota mouentur in tempore finito. z
sunt ifinita p aduersariis. ergo ifinita mo
uentia distincta mouentur in tēpō² finito

sed talium oluz nequit esse mo^o finitus. &
r qz canilator diceret q non est inconue
niens distinctorum infinitoꝝ mobiliu
motus diceret eos ee in tempore finito. ideo
phis suppones q in omni motu moues
r motum sunt simul per indistantiam. ult
q oia mobilia r mouentia otinuantur. r
tunc oia erunt unum mobile. r hoc ut in
pueniens. Et qz aliquis dicit q ruz. sup
ponit ipole. impole. n. ut cor^a mota diuer
saz spez sic speras celestes otinuari. omē
tator rñdet q corpozibus motis in tpre
r sub gnali rōne non repugnat otinuari.
Quis forte repugnet sub spali. mō ad huc
phis erat in gnali inquisitione. r licuit si
bi supponere ea que motui sub gnali rōe
non repugnat. uex est et q oia cor^a pnt fi
eri unum continuum in genere otitatis.
sic sunt uirga arida r uirga uiua. Tertio
pbat q oē mouens est simul cum moto.
q ipm imediate mouet. i. cuz eo q mouet
r non p aliud motum medium. pbat qa
ita est in qualibet spē motus. ergo rē. 3^a
tenet. añs p3 pmo de motu locali nali qz
ille fit a pncipio intrinseco. s. a nā. r p ois
mouens r motum sunt simul. 2° pbat q
motu uiolento. qz ois motus uiolentus ē
aut tractus aut pulsus r in quolibet ta
li mouens est simul cum moto. ergo maiō
p3 qz ois motus localis uiolentus uel est
congregatiuus. r sic est quidam tractus.
uel segregatiuus. r sic est pulsus. et qz ue
ctio est quidam tractus r uertigo est cō
positus ex pulsu r tractu. minor p3. quia
pulsus est motus localis quo aliqd aliud
pellit a se uel ab alio. nō aut posset ipz pel
lere nisi eēt. simul cum eo. tractus aut est
motus localis uiolentus quo aliquid ali
ud trahit ad se uel ad aliud. ergo o3 q sit
simul cum eo. qd trahitur. Sic interpo
nit phs q sunt quatuor spē motus loca
lis uiolenti. s. pulsio. tractio. uectio. r uer
tigo. tractio r pulsio sunt iam ante descri
pta. uectio est motus quo aliquid mouet
p accidens ad motum tractus uel pulsus
alterius. sicut si hō duceret in curru uel i
nauis. iō dicit phs q uectio est in trib^o mo
tibus. requirit. n. motus trahentis uel pe

lentis motus eius. qd trahit uel pellit. r
motus eius qd per accidens ad motū pul
si uel tracti mo^o. Uertigo est mot^o oposi
tus ex tractu r pulsu ut tractu mole fabri
aut trochi pueri. Addit q pulsionis due
sunt spē. una est impulsio r est pulsio q
motus non deficit ei q mouetur ut in fa
bricatione. r alia ē expulsio r est pulsio q
mouens deficit ei qd mouetur ut in laci
tatione. apponit hos terminos spatib^o
r est percussio cum spata textoria. uer
cisis. r est motus textoris contrahentis
sua fila. Deinde pbat suam conclusionem
in motu alterationis. qz solum est altera^o
ppe dicta. fm qualitates sensibiles de 3^a
spē. r in qualibet tali est. alterans ultimū
simul cum pmo q ab eo alteratur. ergo
maior pbatitur post r minorem pbat i
ductiue. post hoc pbat conclusionem su
am in motu augmentationis qz cib^o au
gens appozimatur corpozi q augetur. &
est simul cum eo. similiter in diminutione
pars auferitur que simul erat. ergo in sin
gulis gñibus motus mouens est simul cū
moto. Quarto pbat q non est altera^o
nisi fm qualitates sensibiles de tertia spē
qualitatis. nam ad alias qualitates non ē
alteratio. ergo 3° uera. 3ª nota ē r añs
patet quia ad illa non est per se motus s3
que mutatio per quam acquiruntur sit p
modum sequele ad alios motus r muta
tiones. sed mutationes per quas acquirū
tur alie qualitates a qualitatibus sensibi
libus. de tertia spē fiant per modum se
quelle ad alias mutationes piores. ergo
maior patet qz capiendo motum stricte
non dicitur esse nisi ad terminum. cuius
pductio non acquiritur per modum se
quelle rē. minor declaratur inductiue. uñ
figura raritas r densitas que sunt q quar
ta spē acquiruntur per mōm sequele ad
alterationes in qualitatibus pmiis uel per
motus locales. habitus aut corpozales p
modum sequele ad alterationes. ut si qf
esset infirmus. ideo q nimis lapsus eēt ad
frigiditatem per calefactionem sanaretur
r iō illa sanatio per modū sequele ess3 ad
illas mutatioes pmas. puta ad mutatioem

etia frigiditate ad calitatem. sicut patet in his
bus moralibus uel intellectualibus. non enim per
motum sed magis per sedationem passionum
acquiruntur uirtutes morales et intellectuales
et sic intelligitur cum dicitur quod habitus sunt ad aliquid
nihil dicitur quod in istis qualitates signum nomine
habitus sic notant quosdam respectus ratione
quorum ad eas secundum tales respectus non est per
se motus sed solum per accensum. Tunc in
terponit philosophus plures auctoritates. prima est
quod uirtus est dispositio perfecta ad optimum. et in
telligitur quod est dispositio perficiens rem ad opti
mam operationem eius circa obiectum illius uirtutis
7^a est quod unumquodque est maxime perfectum cum
attingit tertium parte uirtutis. id est cum attingit
extremum gradum perfectissime uirtutis sibi
conuenientis. Tertia est commentatoris quod
uirtus consistit in indistinctibili. et intelligitur de uir
tute morali perfectissima. 4^a est quod anima in genere
et residentia sciens fit et prudens. intelligitur
quod anima fit sapiens in residua passio. et copulatum
ille. non impediunt eam a speculatione. 5^a quod pue
ri et infantes nequeunt adiscere per uehementem
tiam passionum et motum qui sunt circa ipsos a
nima multum inclinatos in augmentum. et est
ex humoribus indigestis derelictis ex maxima ma
tris. Queritur hic primo. utrum omne quod mouet
tur. mo^o ab alio. 2° utrum omne mouens est sit
in moto. 3° utrum possit esse processus in infinitum in
mouentibus et motis. 4° utrum secundum qualita
tes de prima specie qualitatis. uel de 3^a sit per
se mo^o. De primo dicatur primo quod aliquid mouet
bonum seipsum per accensum. patet de naua mouente se
in naua per modum seculle ad motum nauis quam
mouet. 2° dicatur quod aliquid bonum mouet seipsum
de per se. sic quod ipsum post deum est principale
mouens et est est principale mo^o. patet per commen
tatoris 3° celi commento 3° dicentem quod lapis
mouet se in quantum est gravis. et mo^o in quantum
est in potentia ad motum. quod lapis post deum est princi
pale mouens seipsum. et est ipse est principale mo
tum. 3° ad de uoluntate quod ut principale agens
pducit in se actum uolendi. et est etiam prin
cipale patiens eiusdem actus. 3° dicatur
quod nihil mouet seipsum per se et primo utrum. quod ipse
sit totale agens et totale patiens respectu illi
us motus uel actionis. et uoco totale agens
omnia que occurrunt. sine principali siue instra

ad illam actionem siue motum pducens. et tota
le patiens omnia que occurrunt ad illum motum
recipiendum. et tunc potest probari. primo quod in omni
motu deum occurrunt actus et non passiones. sed
dimisso hoc est de partibus agentibus et pati
entibus inductiue declarat. quod si uoluntas
in se pducit actum uolendi occurrunt cognitiue
actus et non passiones. si intellectus actu intel
ligendi occurrunt fantasia actus et non passiones
si sensus sensatione occurrunt species sensibilis et sen
sibile actus et non passiones. si graue mouet
se localiter occurrunt maxima passiones et non actus
generans seu remouens prohibens et grauitas
actus et non passiones. et ita generaliter est in alijs
et ita intelligitur philosophus omne quod motum moueri ab
alio. Contra 2^{am} conclusionem est obiectio.
quod idem respectu eiusdem est in actu et in potentia
omnis est ipse. quod respectu alicuius est in ac
tu. hoc habet illud et quod respectu alicuius est in
potentia caret illo. motum non est ipse idem eadem di
spositione carere et eam habere sicut et semel. per
tamen omnia que quod aliquam dispositionem facit agit eam
secundum quod in actu. 3° de anima habet eam. quod autem reci
piunt et patitur eius pductionem hoc caret ea. pa
tiens. non patitur habet quod est in potentia. si ergo idem eadem
dispositionem pducit. omne quod eam habeat. et sic respec
tu eius erit in actu et si eam recipit caret ea.
et sic respectu eius est in potentia. Rursum hic
quod duplex est generans aliquid est uniuocum et est
quod est eiusdem speciei specialissime cum effectu pro
ducto ut calitas cum calitate. et aliquid est e
guocum. et est quod non est eiusdem speciei specialissime
cum effectu pducto ut cum lumine generat ea
lilitate. s. Tunc per hoc dicatur quod non omne gene
rans generat. put est in actu secundum tale disposi
tionem quale generat. sed solum hoc omne in ge
neratione uniuoca. sed in equoca sufficit quod
generans sit in actu superiori mediante quo
uirtutibus potest illum actum inferiorem in se
pducere uel in alio. unde ad formam dicitur
negando omniam. et ad probationem. omne
dicitur quod non omne generans habere uel esse in
actu tali quale generat ut dictum est. B
de primo. Ad 2^{am} dubitationem rursum
quod sic intelligendo quod omne mouens est si
mul per indistantiam cum moto quod ipse
mouet per se et non per aliud motum in motum
Ista statim induxit philosophus in littera. et talis

sufficere in tali materia quod postea est quod si per experientiam notum sicut per se ois igitur est calidus et tale sufficit inductive declarari sicut de dicto est in fine posteriorum. 2° dicitur quod non ois mouens esse sicut ois motus ab ipso per quod sol calefacit ista inferiora a quibus distat. Sed contra prima conclusionem sunt dubitationes. prima est de magnetide quae trahit ferrum distans et non at trahit aerem uel stramen inter medium. 2^a de qua dicitur piscis uocato hoc nomine torpedio qui intrat rete inducitur stupore manibus piscatorum et non agit in rete et aquam pingorem. 3^a de fortile gijis quae ponendo ceream ymaginem piscium no cumentum inferunt homini in auinione et quae non sunt in distantia. 4° de astris quae calefaciunt ista inferiora et non sperant inter medias celestes. 5° quod quaedam fortia agunt in distantia quae in propinquum quod si actio uniuersa restitatur aliquis manebit in distans. 6^a ex parte in propinquum per 3^{am} de speculo cauo quod distanter a se igne generat et prope se non ita inter se calefacit. Rursus ad primas duas quod tanta magnetis quae torpedio uirtute illam multiplicat orbiculariter in medio eis immediatus. 3° ibi non ois mouere eo quod subiectus non est dispositus ut per eum moueatur. non enim est rete laqueum stupefacit sicut. 3° manibus piscatorum pro quibus uirtus torpedinis piscis non in medio sed in manu piscatorum inducitur stupore. Sicut stramen non habet uenientiam specificam cum magnetide quam habet ferrum et ob hoc non mouet ad se stramen in medio sicut ferrum. nihilominus sperice multiplicat circa magnetidem. quod declarat 3° signo. quod magnetis iungatur aleo cessat attractio ferri quod non esset nisi magnetidis uirtus diffusa ab aleo impediret diffundendam. Ad tertiam quod tales lesionem sunt a malignis spiritibus permittente deo quod tunc cum nocet sicut sunt per indistantiam cum eo in quod immediate agunt. Ad quartam quod astra calefaciunt suo lumine ubi inueniunt materiam caliditatis receptiuam. In spiritibus autem celestibus non est materia receptiua caliditatis. et ideo ibi non calefaciunt. nihilominus ibi introducunt lumen per pulchrum quod in haec inferiora. Ad quintam quod non deper se aliquid ageret fortius in distans quod in propinquum. eo quod actio in distans non fit nisi mediante propinquum. de per accessum tantum est hoc bene

posse propter accidentaliter eam apud distans uirtute ac uiam magis unientem. ut speculum cauum extra centrum suum magis calefacit eo quod ibi est maior unio radiorum reflexorum quod prope speculum. et in illo casu dicitur quod potest esse actio uniuersa restituta. quod si actio totaliter cessaret in propinquum. ut radii reflexi prope speculum. esset totaliter cessaret in distans quod non pertenderet ad centrum. et hoc de 2° principali. Quantum ad 3um nota quod philosophus hic solum probat esse statum in mouentibus et motus corporeis. in 2° autem metaphisice probat uel esse statum in quolibet genere cae. 2° ad uerte quod duplicia sunt mouentia corpora. quaedam sunt essentialiter subordinata. et dicuntur illa quorum posteriori nullo modo per nam potest agere nisi priori coagente ut inferiora spacia celestis respectu superiorum. Alia dicuntur accidentaliter ordinata. et si illa quorum posteriori potest agere priori non coagente. uerbi gratia. si sol. debet agere ois per se. egisse. sed non apparet eius agere. forte. non mortuus est. Tunc est prima propositio in mouentibus corporeis accidentaliter subordinatis loquendo naturaliter est processus in infinitum. patet quod dato sol. ipse siebat a patre suo. et ille a suo et sic in infinitum. eo quod loquendo naturaliter mundus est eternus. Secunda propositio. in mouentibus corporeis essentialiter subordinatis non praeditur in infinitum. patet ex 2° metaphisice. quod in nullo genere cae est processus in infinitum. et patet ex tertio habet. eo quod infinita corpora totalia facerent magnitudinem infinitam quae non potest esse. et philosophus ad hoc facit rationem spalem. quae posita est prius in notabili tertio. et ideo eam non resummo. Pro quarto dubio principali nota quod eadem qualitates sunt bene in tertia specie et in prima secundum rationes diuersas. sunt. non frigiditas et caliditas de tertia specie in quantum important per nota absoluta. et sunt de prima specie in quantum sunt acquisita per naturam rei et disponunt rem ad suum bonum uel malum. seu de 2^a in quantum in existunt a natura et disponunt rem ad peius uel ad melius. Secundo est aduertendum quod in quantum sunt de prima specie uel de secunda non est ad eas per se magis

rō qz pp motū factum n̄ o3 num̄ari fīos
 p̄e sp̄ci de noīe rei que mo^r. uerbi gr̄a-si
 for. calefit n̄ o3 qz pp illā calefactiōem iui
 eē noīa p̄me sp̄ci de noīe rei que mo^r. naz
 si infrīdat^r eēt calefact^r eēt in eo sanatio
 si aut̄ eēt sup̄calefact^r eēt egrotatio. z sic
 eidē mutationi i q̄m est de p^a sp̄e accit qz
 • sit sanatio uel egrotatio. s̄m̄ est de 2^a sp̄e
 z 4^a. si^r si eēt cal^r moderata eēt sanatio z
 si eēt excessiua esset egrotatio. Tertio ad
 uertat qz motus striete p̄uenit dici de p
 se fm̄ illas dispōes q̄ imediate successiue
 pueniunt a motorib^r fm̄ illas uero dicit^r
 mot^r esse p̄ acc̄s q̄ uel fiunt a motorib^r
 p̄ modū sequele ad illas dispōes p̄ores l'
 q̄ fiunt in oti. Tunc dñf̄ ppōnes. p̄ma qz
 fm̄ aliquā qualitatē q̄ est de p^a sp̄e ul' 2^a.
 est h̄i p̄ se mo^r. p3. qz fm̄ calitatē est p̄ se
 mo^r calefactiōis. z ip̄a est d̄ p̄ma sp̄e. ḡ ma
 ior p3 qz calefactio est p̄ se fm̄ calitatē. z
 minor p3 qz calitas est dispō ad bonuz l'
 ad malū. s̄m̄z posset p̄bari de 2^a sp̄e. Z^a
 ppō est qz ad qualitates de p^a sp̄e 2^a uel
 4^a n̄ est p̄ se mo^r in q̄m sunt de ill' sp̄eb^r
 qz p̄ 2^m p̄missōz si aliqua calefactio ē ad
 sanitatē hoc est p̄ acc̄s. s̄m̄z si sit ad po^{am}
 uel ipo^{am}. B̄ est p̄ acc̄s qz sic in aliq̄ subō
 pductio calitatis respectu rei ḡnande est
 po^a ita respectu alicui^r est in po^a. si^r est i
 4^a qz figure q̄ significant p̄ noīa quarte
 sp̄ci q̄litas mutāf̄ p̄ motum localē priū
 z accit motui locali qz p̄ euz mutēf̄ figur^r
 S̄m̄z raritas z densitas calefactiōez ul'
 frigeactionem sequant^r p̄ acc̄s qz nō de
 necessitate. S̄m̄z pōt p̄bari 2° p̄ 3^m p̄mis
 • soz. qz qualitates de istis sp̄eb^r in q̄m s̄
 de eis acgrunt p̄ modū sequele ad alias di
 spositiones fm̄ quas est mot^r ut h̄i^r ex
 opib^r ḡnant. S̄m̄z potentie z ipotentie ex
 alterationibus p̄mis subōz p̄ducebant^r.
 figure sequant^r mot^r locales. • Tertia p̄
 positio fm̄ solas q̄litas de 3^a sp̄e in q̄m
 sunt de ea est p̄ se mo^r alterationis. se^r ex
 2^a z hoc est qz uoluit p̄hs. Sed 3° in p^a
 sp̄e qualitatis est p̄p̄e 3° rietas. q̄ est p̄p̄e
 3° rietas mo^r h̄iā ul' tenere p̄ p̄m in gn
 to. Z^a qz hec est per se sanatio est ad sani
 tatem z sanatio est mo^r. Tertio qz si non

esset fm̄ p̄mā sp̄em mo^r hoc esset qz tert
 illi^r sp̄ci sunt ad aliqd p̄ p̄m in lfa. mō
 termini sc̄de sp̄ci n̄ s̄ ad aliqd. ḡ p3 minū
 p̄ tbemistū dicentē qz q̄ditates p̄dicamen
 toz s̄ in permixte. R̄n̄z ad p̄m qz 3° rietas
 q̄ regrit ad mo^m est b̄iūdo terioz ul' qz
 de p̄ se pp̄ aliquoz mo^m factū illi ēi sunt na
 ti uerificari de noīe rei q̄ mutat^r. sic dēz ē
 in 5°. mō^r t̄lis n̄ ē in p^a sp̄e q̄litas qz l3 isti
 ēi sunt 3° rietat^r uirtū. t̄n̄ pp̄ nullū mo^m fa
 ctuz illi ēi d̄ p̄ se nati sunt uariari de noīe
 rei q̄ mo^r. nā l3 ad mo^m aliq̄s se^r corruptō
 uirtut^r. t̄n̄ B̄ est p̄ acc̄s. eo qz total^r s̄iles
 mo^m in essentia p̄nt stare z uirtute. uerbi
 gr̄a. ex h̄ qz for. accipiat aureos. io. de bo
 nis alic^r cōz^r in eo iustitia z gnāf̄ iniusti
 tia. si aut̄ acciperet eos de p̄p̄o aut ignozā
 tia inuincibili crederet eos esse suos esset
 actus ex q̄ nec corrupte^r iustitia nec gnā
 re^r iniustitia. z t̄n̄ essent acceptōes ille cō
 siles in essentia sua. Ad 2^m acc^r qz illa
 esset de per se uera. s3 h̄iā n̄ u3. sic n̄ se^r h̄
 est d̄ p̄ se oīs hō est al^r z album est hō. ḡ h̄
 est per se albu3 est al^r. sanatio. n̄ est per se
 motus sic album n̄ est per se hō. staret. n̄
 mo^m qz est sanatio manē z ip̄m n̄ esse sana
 tōem. Ad tertiā d̄ qz p̄hs n̄ uoluit qz illi
 ēi essent uere de predicamento ad aliqd.
 sed uoluit qz includunt q̄sdā respectus p̄
 p̄ter q̄s ad eos in q̄m h̄i n̄ est per se mo^r
 sic nec in predicamento ad aliqd. z B̄ est
 d̄ 4°. z p̄ 3° de toto p̄o notabili. Z^o
 est notanduz qz in sc̄bo tractatu h̄^o septē
 p̄hs p̄o p̄bat qz ad h̄ qz in aliq̄ dispōe sunt
 aliq̄ p̄perabilia. re^r qz illa dispōe ueniat
 eis uiuoz. p3 qz z accutic^r eguoz dice^r
 d̄ uoz z d̄ stillo n̄ p̄perat accuties uozis
 accutic^r stillo. n̄. n̄. ē uoz magis aut mi^r sen
 equal^r accuta cum stillo. Z^o p̄bat qz non
 sufficit ad hoc qz aliqua in aliqua dispōe
 p̄parent uniuozatio fm̄ genus. sed re^r u
 niuozatio fm̄ sp̄em sp̄alissimā. p3 qz z co
 loz uniuoz dice^r de albo z nigro. t̄n̄ nō
 p̄parantur inuicem in esse coloratum. nō.
 n̄. dicimus album magis coloratum. nigro
 nec extra. sed in albedine l' h̄i dispōnib^r
 q̄ uniuoz rebus insunt fm̄ sp̄em sp̄alissi
 mā res. p̄p̄e 3° ḡ. Ex q̄b^r ifert^r 3° qz alia^r

si est probabilis motui locali nec est motus re-
ctus circulari. quia non dicitur secundum eandem spem
specialissimam motus. 4° infertur quod motus
equales dicitur in eadem tempore uel eodem equo in spacia
praesentent secundum spem specialissimam eiusdem motus.

5° infertur quod in genere multe latent equoca-
tiones. et ideo secundum genus non fit comparatio ubi ad-
tenduntur est quod equocatio a casu impedit eam ge-
nus. sic patet de b. tercio canis. scilicet equocatio
a consilio ubi non accipitur est simpliciter et tota
diuersus ab alio. sic patet de hoc tercio habo. g.
non est genus ad boiem picta et boiem uer.

3° potest probari subtrahi quod equocatio fit
secundum diuersos accipitur quod unus est absolutus
et potest et aliter est ille accipitur connotatio
uirtualiter supposito non impedit eam genus. ut il-
le tercio quantitas per imporat quantitates de 3^a
spe et absolute. quia accipitur non connotatio. 2° autem
imporat eandem quantitates connotando ab eis
aliquid de eadem ut secundum primam spem eam dispositum.
2^m secundum eam eam potens uel impotes secundum quod
tam eam aliquam se habens in quantitate et est secundum
accipitur quod fundamentum respectu finis. et forte
quod sic quantitas. primo imporat multitudinem et
magnitudinem absolutam. 2° connotando eam eam
comensurabilia. et haec equocatio non impedit
eam genus. quia quibus sint diuersi accipitur non sunt
ut unum. et ideo per uno putantur. Alii dicitur quod
philosophus hic non uoluit quod genus sit unum equocatum
sed solum quod significat rationem eam distictibilem
in plures rationes spaciales. et ideo large uocat equo-
cum. Sexto infertur quod alterationes potest
esse eque ueloces si sunt secundum eandem speciem quod
littatis specialissimam et equali tempore eadem acgrat
de illa qualitate tam intensiue quam extensiue

7° infertur quod generationes dicitur equales quibus
equali tempore idem indistictibile generat. id est quod
li tempore uel eodem tempore idem in spe specialissima ge-
nerat. 8° infertur de comparatione motuum in
ordine ad mouentia et ponit rationem rea-
les. prima si aliquid uirtus mouet aliquid mobile
per aliquid spacialem in aliquid tempore. eadem uel equalis
uirtus mouebit medietatem illius mobile per dup-
spatiu in eodem tempore. patet quia medietatem mouet a
proportionem in duplo maiori. et per consensum in du-
uelotius. 2^a regula si aliqua uirtus mo-
uet aliquid mobile per aliquid spacialem in aliquid tempore
eodem uel equalis uirtus mouebit medietatem

illius mobile per idem spacialem in dimidio tempore
Tertia si a iqua uirtus mouet aliquid mobi-
le per aliquid spacialem in aliquid tempore eadem uel equalis
mouebit idem mobile per dimidium spacialem in di-
midio tempore. 4^a regula si aliqua uirtus mo-
uet aliquid mobile per aliquid spacialem in aliquid tempore
medietas uirtutis mouebit medietatem
illius mobile per idem spacialem in eodem tempore. eo quod
uirtus manere semper eadem proportio. 5^a si aliqua
uirtus mouet aliquid mobile per aliquid spacialem
in aliquid tempore non est eadem uirtute duplum mobi-
le mouere per dimidium spacialem in eodem tempore. imo
nec mouere aliquid. Sexta si aliqua uir-
tus mouet aliquid mobile per aliquid spacialem in a-
liquo tempore non est necesse medietatem illius uirtu-
tis mouere idem mobile in eodem tempore per medi-
etatem spacialem. Patent iste due quia forte mo-
bile duplicatum eam maioris at equalis uir-
tutis in resistentia sic motor in mouendo. et
tam non moueret. et forte mobile est maioris
uirtutis in resistentia quam medietas uirtutis mo-
uentis est in mouendo. ut si 4° moueret
3^a non propter hoc mouebunt sex nec est duo
mouebunt 4°. 7^a regula si aliqua uirtus
moueret aliquid mobile per aliquid spacialem in aliquid
tempore et alia altera eadem equali uelocitate.
aggregatum ex uirtutibus mobilibus mouebit
aggregatum ex illis mobilibus eadem uelo-
citate. et dicitur philosophus quod haec regule sunt uere tam
in motu augmentationis quam alterationis.
sic in motu locali. Dicuntur quibus per. utrum in e-
uocis posset fieri comparatio. 2° utrum operatio
est secundum aliquam proportionem. 3° utrum quilibet
res sit alterius operabilis in perfectione.
4° utrum omnis motus omni motui sit comparabilis.
5° utrum uelocitas motus sequitur potentiam motus
in potentiam motus uel excessum potentie moue-
tis seu aliquid habet. Sexto utrum omnes regule
philosophi istae dicitur sint bone. Pro hoc istorum nota
quod comparatio est duarum rerum uel unius ut du-
ax in aliquid tertio collatio secundum equalis uel se-
quale. Ex quo se ad operationem tria re-
quiri. scilicet duo quod operantur et 3^m in quo com-
perantur. Et si dicatur quod etiam res ani-
ma comperans et conceptus quibus com-
parat. 2° quod idem potest operari sibi ipsi. et
sic non requirunt duo. Tertio quia plura non
uidentur operari in aliquid uno eo quod nihil unum est

in plib^o q̄ro qz q̄z pla plurib^o comparat^o
 ⁊ n̄ solum duo inuicē Quito q̄ ēt p̄s du
 rationē aut similitationē comparant̄ res q̄
 n̄ solum egle uel ineq̄le Ad p̄mum isto
 rum d̄f q̄ lz ad actualē comparationē aia
 regatur t̄n̄ non regit̄ ad comparabilita
 tem uel ad hoc q̄ res sint compabiles ut
 dicat̄ q̄ intelligunt̄ illa tria requiri ad
 parationē preter ip̄m comparans p̄ncipa
 le ⁊ isfalia ⁊ tunc excludit̄ aia eo q̄ cō
 parans p̄ncipale ⁊ concept^o q̄bus compat
 eo q̄ sunt isfalia compantia Ad 2^m
 q̄ tunc utimur uno ut duobus ut d̄bo q̄
 for-est nunc albior q̄ fuit beri Ad 3^m q̄
 idē i sp̄e l' in ḡne b̄n̄ est i diuersis. Ad 4^m
 q̄ si pla plibus ap̄ent̄. hoc est plibus cō
 pationib^o. sed uni^o paratōis n̄ sunt nisi
 duo extrēa. si. n. multitudo ex una pte m̄
 titudini ex alia pte ap̄etur tenet̄ utraqz
 ut unū. Ad 5^m q̄ in diffitione cap̄it equa
 le ⁊ ineq̄le large put significat magis uel
 min^o siue in q̄titate siue in q̄litate seu per
 fectioē subāli uel acc̄ntali seu ēt induratō
 ne fm̄ p̄us ⁊ posterio^o. 2° aduerte q̄ q̄z
 aliqua ap̄antur imediate in uno ut hō ⁊
 equus in albedine q̄z imediate i duob^o
 ⁊ mediate in t̄no ut dicendo q̄ for-est ita
 alb^o sic p̄lo est niger ecce ap̄atōem imedi
 ate in trib^o qz in albedine ⁊ nigredine ⁊
 mediate in uno qz in intensiue. Tertio
 aduerte q̄ ad hoc q̄ aliqua i aliq̄ p̄pe p̄
 parent̄ regit̄ q̄ illd̄ suscipiat magis ⁊ mi
 nus. seu ap̄atōem. p̄z qz n̄ ap̄at̄ for. ⁊ p̄lo
 in hōiem eē ut al' eē. Ex q̄ statim se^r q̄ nō
 in oī dispositione uniuoca aliqb^o duobus
 ⁊ sp̄alissime ueniente illa duo sūt ap̄abi
 lia. Tunc est p̄^a p̄o res ap̄ant̄ in noie cō
 patiuo uniuoce utriqz attributo ut in al
 bo nel ⁊ s̄li. p̄z p̄ diffinitōez ap̄atōis qz si
 unuz equinoce eis ueniret tunc n̄ in uno
 tertio eēt ap̄atio. 2^a p̄o min^o p̄pe q̄z
 sit ap̄atio in p̄dicato analogo. p̄z qz diciz^o
 q̄z hōiem pictū esse pulcriorē uiuo. aut
 solē calidiorē igne ⁊ deū eē meliorē aut
 p̄fectiorē hōie. ⁊ stat aut̄ q̄ pulcritudo ana
 logice d̄f de picto ⁊ de uiuo. S̄ltz calid^o ē
 igne ⁊ de sole. n. n. d̄f sol calid^o forāl^o sed
 uirtual^o uel effectiue. eodē mō bonū ⁊ p̄fē

etū d̄f: p̄^o de eo ⁊ n̄z de alio. 3^a in eq
 uocis a casu n̄ sit ap̄atio. non. n. d̄f uox a
 eutiō stilo. 4^a p̄o in ḡne ḡnalissimo l'
 in aliq̄ cui^o sp̄es plēs nate sunt esse in eo
 dē n̄ sit ap̄atio. p̄z qz unū n̄ d̄f p̄pe magi
 equale q̄ aliter. nisi tē intelligat̄ q̄ est ma
 gis egle. i. plēs q̄litates i se b̄n̄. ⁊ sic effz
 ap̄atio in multitudine n̄ in ḡne. 5^a p̄o
 n̄ ēt sit ap̄atio in ḡne subalterno b̄n̄te so
 lum (b̄ se unū s̄rietatē a q̄ nunq̄ subūz ē
 nudat̄. p̄z qz mā n̄ d̄f uno t̄p̄z plus b̄re ē
 qualitatib^o p̄mis q̄ alio. Sexta p̄o.
 ap̄atio sit q̄z in ḡne b̄n̄te solū unā s̄rie
 tatē a q̄ mā pōt denudari. sic d̄f coiter q̄
 uinum rubeum est magis coloratum q̄ al
 bum. Septima p̄o p̄pissime sit ap̄a
 tio in nomine operatiuo uniuoce in specie
 sp̄alissima. ⁊ hoc uoluit p̄hus in B 7° q̄n
 dic̄ q̄ n̄ fieret ap̄atio fm̄ gen^o b̄ de p̄mo

Pro fo p̄ncipali p̄o est sciē q̄ p̄por^o
 est habitudo fm̄ quā aliq̄ d̄nz eglia ul' mi
 nus excedia maiori seu qua mai^o excedit
 min^o. 2° aduerte q̄ in ḡne sunt sex mōi ap̄
 parationum inuicē. p̄mus est f̄z habitudi
 nē finitā alicui^o sp̄ci p̄portōis ut ap̄ara^o
 uni^o ad aliud p̄s. esse duplum uel aliqb^o
 tale. ⁊ hec ap̄atio est duplex. qz q̄dā ē
 rōal^o ⁊ q̄dā irrōalis. Ex^m p̄mi ut dupla
 sexgaltera q̄ imediate forit̄ nomen ab a
 liqua sp̄e numeri. Ex^m fi ut medietas du
 ple. ⁊ itez hoc diuidit̄ in p̄portiones irrō
 nalem scibilē ut p̄^o dicta. Alia irrōalis in
 scibilis ut p̄por^o triple ad duplā. 2° mo
 d^o in habitudine finita duoz ad inuicem
 n̄ fm̄ aliquā speciem p̄portionis qua ap̄
 ant̄ entia diuersaz rōum ut angulus rec
 tiline^o ad angulum s̄stitutum ex linea re
 eta ⁊ linea curua. 3° modus rez diuer
 saz rōum fm̄ habitudinem in infi^m puaz
 ut angul^o rect^o ex diametro ⁊ semicircunse
 rentia. 4° mod^o est rez eiusdem ratio
 nis q̄z una ad ymaginem esset infinita ⁊ a
 lia finita ut linee recte infinite ad pedale.
 5° mod^o est rez diuersaz rationam in
 habitudine infinita sic superficies mathe
 ad lineam uel anguli f̄ctilinei ad āgulum
 contingentie. Sext^o est fm̄ habitudine

ordis qui nō dī ppe finit^o aut ifit^o sicut
 binari^o dī pōz trinazio r cā effcū. Dis
 pmissis ē^o rīsal' bec q̄ p̄m^o mōus cōpa
 tionis solū dī ppe pportio qz ē bitudo
 finita it̄ rei ei^o dē rōnis. Et si querat̄ i qui
 b^o bec ppatio repit̄. Rūz q̄ repit̄ i q̄tita
 te p̄tina r discretā. r i pa^o nib^o q̄tītatis
 sic i āgulis. i qualitib^o r eaz it̄ctōnib^o
 ut dupl^o ē angul^o angulo. grad^o albedis
 gradui albedis sūz i uelocitatib^o. in t̄pze
 in motu r cetis hui^o mōi uerū t̄n ē quedā
 dīa in numeris ad alia. qz i numeris soluz
 pportio rōnalis repit̄. In alijs aut̄ oē ge
 nus pportiois sine rōnalis siue irrōnalis
 est repibile r illd̄ demonstrare spectat ad
 alias scīas bec de 2° p̄ncipali. Quam^o
 ad 3° ē p^o notādū q̄ rey duplex attribuit̄
 pfectio vna cōtialis r est quam res bz in
 ordine entū fm suā speciē cōtialē r est
 ipsamet res. r alia accōtialis r ē quas bz
 p qualitates ipam p̄ficiētes ut hō sciens
 pfectior dī nesciēte. 2° aduertēdum est
 q̄ pfectio rey ignore. fit in nobis p opatio
 nes quas facit. r iō cetis pib^o pfecti^o est
 q̄b pfectiores opatiōes fm suā spēs pdu
 cit. Tertio aduertēdū ē q̄ tres s̄t mōi
 dicendi de illo penes q̄b attēdit̄ pfectio
 opō^o p^o ē q̄ attēdit̄ p̄f accessū ad gra^o
 sumum. s. q̄ opa^o seu res vlt̄ dī pfectior
 que p̄me pfectionis. s. dei p̄p̄gor ē s̄tior.
 r ut̄ illā p̄bs uelle p̄mo celi r in libello
 de mōdo. tra quē ē replica^o qz si sic se^o
 q̄ omnes res r opationes citra p̄mum
 essent eque p̄fecte. p̄z 3° qz omia equalit̄
 distant a p̄fectiōe p̄i eo q̄ p̄fectio p̄mi est
 ifinita r omninz alioz finita mō a p̄fectio
 ne ifinita ois p̄fectio finita equalit̄ distat
 sicut si eēt magnitudo ifinita magnitudo
 pedalis nō plus eaz attingēt q̄ pedalis.

2° quia r si p̄fectio p̄ma esset finita
 nō t̄n esset sic igit̄. a^o p^o. qz oporteret q̄
 res pportionalit̄ esset alia p̄fectior sed q̄
 esset p̄me p̄pingor ut dicit opinio mō ita
 nō ē. nō. n. ē calitas pportionalit̄ it̄ctior alia
 fm q̄ ē p̄pingor sūme calitat̄ eniz ut octo
 si sūma esset ut decē. ē in duplo p̄pingor
 summe q̄ caliditas ut sex qz non distaret
 nisi per dno r calitas ut sex per quor

r t̄n nō est i 2° it̄ct^o q̄ calit̄ ut. c. ut no^o
 est. Rūz tenēdo modū istū q̄ lz uez sit
 oēs opatiōes in ifini^o distare de sūma. t̄n
 alique sūt denoiationes simpl̄z iportātes
 p̄fectionem q̄ sūme attribunt̄. r ēt reb^o
 depēdentib^o. q̄ igit̄ in plurib^o eaz eque
 p̄fectuz ē sic aliud qd. hoc p̄ficius est. r q̄
 i p̄tiorib^o ē minus p̄fectū. uerūi ḡra ip̄z
 sūmuz p se est uiuit. r intelligit hō igitur
 q̄ uenit cum sūmo i intelligēdo ē p̄fectiō
 q̄ plāta p̄tiores h̄ns tales denominati
 ones p̄fectionū. nō. n. it̄elligit. s. uiuit. ad
 huc q̄ in uiuere plus uenit cū it̄elligere
 p̄fectius ē q̄ q̄ minus uenit ut sentire q̄
 uegetare ēt in sentire tanto p̄fectius quan
 to p̄pingus ipi it̄elligere. Per hoc ad
 sōmā argumēti. ne^o cōnā qua iferit̄ q̄ oēs
 res eēt eque p̄fecte. r ad p̄bationē dicit̄
 q̄ q̄uis omnia i ifini^o distāt quo ad di
 stantiaz l̄realē r sic fm hoc nō distent p
 thagis r minus t̄n distant plus r minus
 in p̄cipādo plures denoiationes p̄fecti
 onis aut in participādo easdem. unuz per
 p̄fectius alio participat eas. Ad secundam
 dī q̄ nō it̄elligit iste mōus q̄ tota^o fm p
 portionez illā fm quā magis accedit ad
 p̄fectionē p̄i ē p̄fecti^o geometrica p̄por
 tione s. magis arismetica. s. q̄ in uno gra
 du plus accedit i uno gradu ē p̄fectius
 r quod in duob^o plus accedit ē in duob^o
 p̄fecti^o r sic de alijs r sic rō nō procedit

2° modus dicēdi est q̄ p̄fectio rei
 ymagina^o per distātiāz a. nō gradu. ut di
 cerem^o q̄ h̄ns quor gradus calitatis ē i
 duplo p̄fectius so^o duos h̄ntē fm eniz
 ymaginationez mathe^o in duplo plus ut̄
 a nō gradu distare. S. impugnat̄ iste mo
 dus qz penes distātiā a nō gradu ois
 distātia finita cuiunqz distātie finite eēt
 proprie comperabilis. r nō sunt oia pro
 prie p̄perabilia ideo est 3° modus dicen
 di q̄ p̄fectio attendit̄ penes distātiā
 a nō gradu in sua latitudine r sua spete
 s. in alia r alia spete est alia r alia latitu^o
 ēt a^o r a^o distā^o s. 3° mōz p̄i duo mōi sunt
 coiores. 4° aduertat̄ q̄ suffic̄ ad p̄ns a
 liq̄ p̄nt p̄perari du^o uno mō p̄p̄e puta
 s. 3° eq̄litate l̄ certā. q̄titatez excessus unius

si aliud operatio. n. prope dicta est bitu
duarum rerum ad iuicem per equitatem vel certam
proportionem excessus. a. copiam aliquid duo
in parte. s. per equitatem non in certa proporti
one excessus. Quidam aduertit quod quedam
res in sua essentia possunt intercedere et remitti alie
non possunt. que non possunt sic homo et asinus uidentur
mihi oia esse equa perfecta essentialiter. 2. mouens me
ad hoc est quod si solus et plures differret perfectio
ne essentiali ita quod unus alio esset perfectior tunc
essentialiter plures differret solus a plures. quod nuquam igitur
enim plures differret solus a plures quod a cicero
ne supposito quod cicero esset similior sorti
quam plato et tamen solus et cicero differunt numero
quod spiritus essentialiter. 3. quod oia que dicuntur plusquam
numero dicuntur spiritus uel generis quanto metibus. nec
obstat articulus parificis dicens quod anima
christi non est perfectior quam anima iude eruz. n. uer
us est quod in gratuitis est perfectior licet non in cen
tialibus. his premissis respondeo per multas pro
piones faciles. prima est ois forme graduales
eiusdem spiritus specialissime essentialiter sunt opera
biles in perfectioe iuicem parte per quod equum inter
se sunt equales in perfectioe et intercedit et perfectior
et in duplo intensius in duplo perfectior et sic
de alijs. 2. omnes forme eiusdem spiritus speci
alissime essentialiter non graduales sunt in essentia
sua equali perfectionis. per ultimo premissorum
3. non ois res sunt operabiles in perfectioe essen
tiali parte per quod res diuersarum spirituum ut homo
et asinus uel albedo et nigredo non operantur eca
equitate excessus. 4. pro ois res mundi
sunt operabiles in iuicem in perfectioe essentiali
parte uel in parte per quod si sint eiusdem spiritus parte
copiantur per primas duas propiones. et si sint di
uersarum spirituum operantur in parte ut spiritus humana spiritus
asinine perfectior enim est homo asino. Quia
pro perfectioe indiuidui spiritus superioris in infinitum
excedit perfectionem indiuidui de spiritus inferiori
per quod perfectio spiritus inferioris multiplicatur
deus non attinget spiritum superioris ut quidam
quod asinina perfectio in sua parte multiplicatur
reus est si ad ymaginationem posset itendi et
remitti nunquam attingeret perfectionem huma
nam uel equinam. Quod quod sequitur uel homo in
finitus perfectior est asino. quod est in infinitum perfectior
eo quod operatiuum presupponit positum iuum. 2.
quod si esset unus asinus ita perfectior sic omnes

asinus ille esset in infinitum perfectior quod aliquas
perfectionem finitam datam infinites continet. quod
homo cum esset tantus perfectior sicut ille asinus
et esset infinite perfectior. 3. quod duo asini ui
dentur duplo perfectioris ad unum. iporum. quod in
finitum si essent essent in infinite perfectionis sed
homo omnibus esset perfectior. quod homo esset in infi
nitus perfectior. 4. ex quo quod pars hominis
excedit quolibet parte asini. et asinus etiam
in perfectione et homo infinitas partes illas con
tinet nisi quod homo infinite perfectionis sit. Ad hoc
ad primum non. contra nam ibi ar. sed quod ad simp
nam esse in infinitum perfectior. 1. non est esse per
fectus nisi in respectu. quod non ut contra sic non se
solus immediate post hoc. et in infinitum intensiorem
albedinez habet quam ipsemet quod immediate
post habet infinitam albedinez. posito quod solus
incipiat dealbari a nigro uersus album
est asinus uer. et contra. Ad 2. potest dici
quod quis esset unus asinus ita perfectior sicut
omnes asini quod se uel possunt esse non tamen esset
infinite perfectionis ymo forte ita perfec
tus esset unus sicut omnes sil capti. 2. etiam
dicitur quod quis una perfectio a. infinites ex
cedit non propter hoc ois esse infinitum cum sint
distantur rationum. Ad 3. per idem dicitur quod non
sunt plures asini perfectiores in sua specie quam
unus. Ad 4. quod illa contra non ut in rebus
distantur rationum. sic quis infinitos angulos
rectilineos contingat uirtualiter aliquis angulus
quorum quibus est maior angulus contingit non
ex se se sit in infinitum magnus. eo quod anguli
illi non se eiusdem rationis. finaliter addatur
quod in comparatio parte excedens. ponitur ex equo
li ipsi excessu et parte per quam excedit. ut
albedo ut duo respectu albedinis ut unum non
ita est in comparatione in parte dea ut albedinis
et nigredinis. hoc 3. per 4. principali aduertitur.
primo quod sit diffini. uelocitatis. 2. penes
quod attenditur uelocitas in motis penes spa
cia pertransita in equali tempore. Tunc ponitur propo
sio ois motus locales si iuicem operabiles
quod uelocitatem attenditur penes lineam. per quod quod
bus eodem tempore equales linee pertransiunt si equo
ueloces. et quod equales differunt penes uelo
citas et tardis. Cor. mo. circularis opera
bilis est reo se ex contra. nec mireris. quod ar
chimedes demat lineam rectam esse equales cir

ulari. et si commentator dicat hinc quod linea
 curua non potest supponi recte. dicat quod illa
 nona nona. quod circulatio maioris circuli et
 minoris circuli non potest supponi et tamen appan
 tur uel dicat quod non uoluit quod uelocit] cir
 cularis in quibus est circulatio non est appabilis
 motui recto quod huius uelocitas attenditur
 penes angulos descriptos circa axem et rec
 ti uelocit] penes spatium lineale descriptum
 modo hec non sunt appabilia sicut nec linea su
 pificiei. **Z** propositio correlaria motus
 sursum est appabilis motui deorsum per
 rationem. **T**ertia ratio omnes alterationes que sunt in
 eadem srietate in specie specialissima sunt appabiles
 per quod illa sunt prope appabilia que penes eandem
 distantiam sunt. modo motus facti sunt eadem srie
 tate sunt hinc in quilibet. non srietate est una distan
 tia et equalis quibus unum motus ad unum il
 loz sriorum nadat et alius ab eodem recedat
 2° per quod quod cum sint tot gradus caliditatis
 in tota latitudine caliditatis. sicut frigiditatis
 in tota latitudine frigiditatis et sic se habent quod ad s
 pditionem unum de una latitudine acgritur
 unus de alia latitudine ut dictus est in 3°. si
 unum calefieret per horam acgrido sex gra
 dus calitatis et aliqd frigeret per eandem
 acgrido tot friditatis quod non diceret ille alte
 rationes equeles. cum quantitates acgrite sunt equeles
 et in eodem genere. **L**oz^o motus desinites specie
 sunt appabiles per per delonem quod calefactio et
 frigefactio desinit specie. et si alliget per hinc in s
 rius dicat quod motus desinites specie quod sunt s
 latitudines siue spatia appabilia et inmensa
 bilia ut albefactio et calefactio non sunt appabi
 les quod omnes alterationes que fiunt 2° desinites s
 rietates specie specialissima essentiali sunt in appabi
 les prope per quod spatia 2° que sunt sunt in appabi
 lia quod albedo prope non est appabilis calitati
Loz^o non omnes motus omni motui est appabilis
 per per conclusionem. **4**^a propositio. omnis angu
 metatio prope dicta potest comparari cuilibet
 augmento prope deest per quod attendit per si
 milia spatia. s. acquisitione magnitudinis quod. non
 maiore acgrit in eodem ut in equali tempore uelo
 augeat. et sic de alijs. **L**oz^o staret hofez
 et plantam equaliter augeri. per per delonem. quanta
 prope ipsope. s. non ad inuicem s. auertibiliter
 per habitudinem mobilis ad motorem motus di

uerforz generum potest inuicem comparari. per quia
 stat motum localem fieri a proportione dupla
 sicut stat motum alterationis esse a tali propor
 tione. **T**er^o possit declarari in alijs. stat enim
 motus diuersorum generum fieri a diuersis reb^o
 equalibus uel appabilibus puta a diuersis propor
 tionalibus que potest comparari. **S**exta propositio
 est motus diuersorum generum potest comparari et fieri
 equali proportionaliter per per commentatore tertio ce
 li dicentem quod generans tantum dat de loco quibus
 de forma. idest de leuitate uel grauitate et
 sic uult quod proportionaliter sicut dicit motus daor
 sum sicut intendit alteratio idem grauitate
 est manum est quod stat sicut se habet hanc alteratio
 est ad aliam alterationem sicut hunc motum
 localem ad alium motum localem. sed
 dices uidetur quod omnes motus sunt prope appa
 biles quod omnes participant uelocitate. uel sicut equaliter
 est si sic erant equeles. uel unum maiore et tunc
 illud erit uelocius. 2° quod omnis motus sequitur
 proportionem ut uult per hinc in s. septimo modo omnis
 proportio est alii proportio commensabilis uel
 appabilis igitur etc. **A**d primum dicitur quod uelocitas
 in motibus diuersorum generum equoce uenit
 euz est in diuersis alterationibus. et ideo non com
 parant in ea. s. solum uniuoce dicitur de illis quod
 uelocitas attendit penes sicut spatia et talia
 prope potest comparari. **A**d 2° quod est per quanta
 conclusionem comparant enim unum diuersi motus di
 uerforz generum coramter in hinc latitudine ad moto
 res s. non in uelocitate iter se habet de 2°. per quanta
 principali aduertat quod in uelocitate sunt duo
 consideranda. s. unum penes quod mensurat. ut spa
 tium persistitum sicut id a quo procedit. s. causa
 propter quam est tantum uel tantum gradus sic eis
 sequitur uelocitas sua eam ut efficitur id a quo est
 2° sciat quod hec persecutio itelligen^a est pro
 portionaliter. unde id uelocitas dicitur sequi ad
 cuius duplicationem duplat et ad cuius me
 diationem media. tertio aduerte quod si dicitur
 fieri motus omnis quod sit excessus motoris sup
 mobile. s. sit motor uirtutis maioris in mo
 uendo quod mobile in resistendo. per quod a pro
 portione equalitatis uel minoris inequalitatis
 non fieret motus. **T**unc sit prima propositio
 quod uelocitas non sequitur potentiam motoris
 sic uidetur quod proportionaliter inten^r sicut uir
 tus motoris. et remittit sicut virtus motoris

p3 q2 non o3 si motor uirtus in duplo re-
mittat motū p̄cise i duplo remitti - ergo
3° uera p3 añs q2 motoris uirt⁹ [b] dupla
ta forte non mouebit. ut si sex moueat. 8.
uirtus motoris erit ut tria ⁊ constat q̄
non mouebit 4° per 3^m p̄missioz. Cōfir-
mat̄ deī motor qui moueat 4° i duplo
tardi⁹ q̄ motor ut sex. ul' erit ut tria ⁊ b̄
nō p̄iaz dca ul' erit intēsiōz ⁊ p̄ oñs q̄ in
duplo tardi⁹ mouz n̄ ē i duplo mior] v̄rut]
q̄ erit motor i duplo uello⁹ mouēs ⁊ va-
beatur 3° Secunda p̄positio mo⁹ uelo-
citas nō seq̄ resistētiā sic q̄ sit eadē pro-
portio uelocitatū q̄lis est p̄portio resistē-
tiar. p3 q2 si motor ut sex moueat q̄nto.
duplaz resistētiar q̄ eēt in octo nō moue-
bit in duplo tardius ymo non mouebit.
Cōfirmat̄ deī mobile q̄ moueat a moto-
re ut 6. i duplo tardi⁹ q̄ mouet 4° uel
iḡ hoc erit ut octo ⁊ hoc nō p3^m p̄missio
ru3 uel erit min⁹ ⁊ si sic tūc nō est eadem
p̄portio resistētiar ⁊ uelocitatz q2 sub
duplata est uelocitas ⁊ nō resistētia ē du-
plata. 3^a p̄positio ē. uelocitas nō sequitur
excessum leu augmētationē excessus po-
tentie mouētis. sic q̄ p̄portio uelocitatz
sit sic p̄portio excessuuz. p3 q2 se^r q̄ duo
decim ueloci⁹ moueat decez q̄ duo unuz
cñ s est f^m. q2 2° sūt in duplo fortiora q̄
unuz ⁊ nō est sic de duodecim resp̄cū de-
cem. p3^a de se q2 maior ē excessus duode-
cim supra decē q2 in duob⁹ q̄ duoz supra
unū eo q̄ solū i uno. 2° i^a est f̄la q̄ si duo
motor diuisim mouerēt duo mobilia di-
uisa equali uelocitate idēz motor cōiuncti
mouerēt eadē mobilia uelocitate maiori
cui^o o^m diē p̄hūs. ⁊ p3^a q2 motor cōiuncti
maiori excessu excederēt sic p3 i nūeris ⁊
est exp̄c̄tia i h̄riū q2 si decez hōib⁹ trabē-
tib⁹ magnā nauē duo hoies iūgerēt non
tātū uelocitatē mot⁹ sic si uni hōi eque ue-
locitē trabēti unā puaz nanem adderetur
un⁹ hō tñ excess⁹ dupl⁹ adderetur ma-
iori nani respectu additū ad minorem na-
uem sed 3° hoc p̄mo 3° p̄mā drē q̄ mot⁹
se^r potētiar motor sicut effect⁹ cām iḡ
ad maiorationē eāe augmētab^r propor-
tionalz effect⁹. cñā tenet q2 actus notifi

cant potētiar nono methaphisice. 2° q̄to
potentia ē maior tātō motus sit uelocior
iḡ. añs p3 ad f̄m. cñā t3. q2 tanto ⁊ q̄to
denotāt p̄portionē. ḡ proportionaliter
sicut auget potentia uelocita^r mot⁹. 3° b̄
dicit cōmētator 2° celi. idē p̄hūs. 8° hui⁹
itez 7° hui⁹ uult p̄hūs q̄ si aliq̄ uirtus
mouet mobile aliq̄ uelocitate dupla uir-
tus mouet duplex mobile eadēz uelocita-
te. Deinde 3° 2^{am} q2 q̄to resistētia est
minoz tanto uelocitas ē maior. ḡ motus
seq̄ resistētiā. p3 añs ad exp̄c̄tiar. idēz
p̄hūs 4° hui⁹ uult q̄ uelocitas p̄port^r au-
getur sic diminiū resistētiā. idēz i septio
hui⁹ q̄ motor medietatē mobilis mouet
i duplo ueloci⁹. 3° de p̄mo celi uult q̄ in
duplo graui⁹ idē motor in duplo tardi⁹
moueat. deī ar^r 3° tertiā cōlonē q2 3° di-
minutionē excessus diuini uelocitas iḡ
uelocitas mot⁹ seq̄ p̄portionē excess⁹
añs p3. q2 si in f̄m diuini excessus. i f̄m
diminiū uelocitas. R̄nt ad p̄māz negan-
do cñāz q2 nō o3 eadē esse p̄portionēz
i effectib⁹ p̄portioni cāz. sed bñ est eadē
p̄portio effectū q̄lis ē p̄portio p̄por-
tioaliū cāz s̄ suas resistētiar i mō cāndi
⁊ sic potētia maior facit maiorē actuz. sed
nō o3 q̄ b̄ sit p̄portioali. Ad 2^{am} dicit̄
q̄ sibi tanto denotat solā augmētationēz
añs est uep. ⁊ cñā non u3. si aut denotat
q̄ f̄m eadē p̄portionē uelocita^r ē maiō
cñā est bona ⁊ añs ē f^m Ad tertiā dicit̄
q̄ cōmētator de isto in diuersis locis iten-
dit aliter ⁊ alz ēt iō non o3 sibi credi. ad
p̄m in q̄nto ⁊ in 8°. ⁊ septio dicat̄ q̄ in-
telligit tales regulas f̄m q̄ dicit̄ in seq̄n-
ti q̄ōne Ad rōnes sc̄as 3^{am}. ad p̄mā
d̄f q̄ si li tanto denotet solaz augmētati-
onēz uelocitatis tūc añs ē uep ⁊ cñā non
u3. minorē eniz resistētiā uelo⁹ mouet eadē
uirtus actiua. sed nō o3 q̄ b̄ sit p̄portioā-
liter. sed si li tātō denotaret q̄ p̄portioā-
liter augē. tunc eēt f̄la propō añs. ⁊ cñā
esset bona. ad autoritatē sicut p̄hūs. Ad
aliā 3° tertiā cōnē d̄f p̄ idē q̄ bñ dimini-
tur uelocitas ad diminutionē excessus
sed non proportionalz. 4ª propō ueloci-
tas motuū i potētis nālz agētib⁹ cū resi

stentia se^r proportiōem potētie motorⁱ
 ad resistētia sic uidelicet q^d i^o q^o fit hec
 proportio maior in tāto fit motus ueloci
 or probatur aucte philosophi r^e cōmenta
 toris septimo huius ēt p^o ultimā regula^m
 q^d dicit q^d si duo motores diuisi moueant
 aliqua duo mobilia aliqua uelocitate idē
 motorⁱ uicti mouebūt eadē mobilia con
 iuncta eadē uelocitate que re^a non esset
 uera nisi ppter hoc q^d suat eadē p^oz^o
 2° q^d p^o tres pcedētes 3° nea amoti s^t tres
 alij modi ymaginādi fieri intēsiōne uelo
 citatis iō nō u^r q^d ali^o mod^o relinqua^t
 q^d iste S^z 3° nē dubitat p^omo sic q^d om
 nis motor equalis moueret resistētia eq^u
 lem equalit^r q^d ē f^m q^d fortius mouet a p^o
 pe q^d a longe. r^e p^o 3° nā quia proportio est
 eadē. 2° q^d si unus medius aereuz unifor
 me i densitate euz alio ēēt in duplo exten
 sio illo alio oporteret q^d idem motor. p^o
 medium i duplo extē^r i duplo uelocius
 moueret q^d p^oportio medij ad motorem
 est in duplo maior. 3° quia tūc sortes in
 inf^m uelocit^r poss^z picere lapidē q^d nō ē i
 possibile r^e p^o 3° nā q^d p^o diminutiōne lapi
 dis pōt augeri p^oportio potentie motiue
 supra resistētia. quarto q^d potētia moto
 ris r^e potētia resistēs frequēter s^t totalit^r
 diuersaz rationū ergo p^oportio nō cōparē
 iuicē. q^oto q^d cū caliditate eadē agit q^d n^o
 forma s^tbalis r^e q^d nō. sicut p^o p^o dicta in
 2°. q^d cū agit cū forma subālī debēt uelo^o
 agere cui^o h^oriuz docet expiētia. 6° q^d p^o
 portio nō ē nisi res p^oate r^e stat tales di
 minui r^e uelocitatē augeri. 7° stat p^opor
 tiorē fieri minorē r^e t^o motuz uelocitari
 nō igit^r seq^u n^o mo^o p^oportionē. Septio
 posito q^d potentia angeat p^o aliq^o totum
 t^o p^o tunc p^o id nulla maneret p^oportio. q^d nō
 manēt aliq^o uelocitas. pro istis d^z attendi
 q^d potētia actiua r^e resistētia pōt p^opari q^d
 druplicit^r. uno mō in extēsiōne tantuz. a
 lio modo in intēsiōne tantum. Tertio
 mō i utroq^z agregādo sūmā toti^o n^o uirt^u
 tā in intēsiōne q^d i extēsiōne potētie mō
 nentis ul^o ēt potētie resistētis. r^e his mo^o
 p^oportio nō seq^u uelocit^r mot^o p^oportionē
 potētie mot^o sup^o resistētia 4° modo

pōt p^opari penes potētia actiua posse agē
 oib^o p^oputata q^d p^ocurrat r^e iuuat ad agē
 s^t extēsiue itēsiue applicatiue dēfitate ma
 terie seu unione uirtutis r^e pēs potētiam
 passiuā posse resistere oibus p^oputat^r que
 iuuant ad resistere r^e sic p^o p^oado uelocitat^r
 se^r eoz p^oportionem p^o hoc ad rōnes ad
 primā q^d eadē uirt^u agēs forti^o mouet eā
 dē resistētia a p^ope d^z q^d ē q^d ē me^o r^e appli
 catio q^d iuuat ad actionē. ad 2^{am} q^d arguit
 de p^oportionē medioz i p^oportionē r^e penes
 talē p^oportionē p^oportionā nō attēdit uelo
 citas ut dēm est Ad 3^{am} q^d nā nō ual^z
 q^d suata eadē potētia motoris nō pōt re
 sistētia i infinitū minui nālīter nō eni^z solū
 resistit grauitas lapidis forti p^oiciēt^r s^t
 ēt grauitas mēbroz impētū s^tmentium r^e
 me^o diuidentū i p^oiectionē. r^e sic in diu
 sione tantū lapis pōt diminui q^d uirtutis
 motiue. s^t impet^o ipressi nō ē sufficiēt^r re
 cep^o s^t iō s^t nō pōt euz. q^d nō mior ē frequē
 ita remote p^oicere. sicut q^d ē maior. Ad
 4^{am} q^d nō 3° talia p^opari p^ope s^t suffic^z q^d p^o p^o
 p^oportio mathe. s^t u^o i posse agē r^e aliū i posse
 f^oistere eides. Ad q^ontū q^d h^o p^oportio d^z
 attendi penes posse agere uirtut^r actiue
 ultimate ut caliditatis ul^o frigiditatis sup
 posito i fluxu g^orali primaz cāz r^e iō non
 o^z ibi nūcrari formā s^tbalē. Ad sextā
 d^z q^d supposito q^d ita sit t^o euz res minui
 tur nō minuit p^oportio. ymo fit maior p^o
 portio q^d uis p^oportio minuit ipa nō minui
 tur in q^o p^oportio. sic s^tilitudo frequēter
 diminiuit r^e t^o mouet eq^ulis s^tilitudo ul^o fit
 itensior similitudo. Ad septimā q^d i ta
 li cāu non manet eadem p^oportio unifor
 mis. sed manet eadem dispo^o m^o q^d deno
 minat a p^oportione media itē nē manet
 eadē uelocitas unifor^o m^o s^t dispo^o m^o cor
 respondens ēt suo gradui medio uel alij
 si nō sit unifor^o m^o h^oec de q^oto
 p^oportio. Quātū ad sextā supponitur
 q^d uelocitas mot^o segtur p^oportionez p^o
 mouēt^r ad resistētia p^o ex p^ocedēti. Tunc
 ē prima p^oportio non o^z si a moueat. b. aliqua
 uelocitata idem a mouere sub duploz ipi
 us. b. i duplo uelocit^r a^z q^d si ita oportet
 etiam necesse ēt q^d si aliquod mouēdo mo

ueret. b. aliq̄ uelocitate idēz mouens mo-
 ueret duplū mobile ad. b. i duplo tardi⁹
 2na ē 3ta regulā p̄bi. ēt 3ta xp̄ientiam
 qz forte resistētia duplicata erit maior in
 resistēdo q̄ po^a motiua i mouē. p̄batuz
 tñ 2na. r sit. d. dupluz ad. b. uel. a. pōt mo-
 uere. d. i duplo tardi⁹ q̄ mouet. b. r bēf
 p̄po^m. ul nō pōt r si sic capiat a^o motor
 q̄ hoc p̄se pōt. r sit. c. tunc. c. mouet. d.
 in eodē t̄p̄ p̄ dimidiuz spa^m ad spa^m in q̄
 s. mouet. b. ḡ medietatē. d. f. b. mouebit in
 duplo uelo^o p̄rc^{am} p̄bi. ḡ. c. mouet. b. p̄ez
 idēz spa^m p̄ q̄b. a. mouet ip̄z. ḡ. a. r. b. sunt
 potētie motiue eq̄les. equalē enīz resisten-
 tiaz eque uelocit̄ monēt. ḡ sicut. c. sufficit
 mouē. d. ita. a. q̄ sicut p̄bādū. Cōfirmat̄
 supponēdo q̄ si aliqua hēant se p̄ ordinē
 fm̄ magis r minus p̄portio extrēoz cō-
 ponit̄ ex p̄portioē i medioz p̄bat̄ q̄nto
 r 7mo euclidis ut p̄poz^o triū ad u^m p̄po-
 nit̄ ex p̄portione triū ad duo r duoz ad
 u^m 2° supponit̄ q̄ p̄portio p̄posita ex ma-
 iore r minore ē minor q̄ dupla maioris r
 ē maior q̄ dupla minoris no^m ē in oibus
 ut exēplarit̄ p̄poz^o sex ad duo r tripla
 r sic duoz ad unuz dupla q̄r tripla ē a^o
 mō ex his p̄posita. f. sex ad unuz nō est du-
 pla triple. non enim p̄tinet̄ duas triplas
 s3 unuz triplā r unā duplā r eadē p̄poz^o
 ē maior q̄ due duple. qz q̄drupla ē dupla
 duple r sexcupla est maior q̄ quadrupla
 tunc p̄ bec p3 3° naz ponat̄ q̄. e. sit medie-
 tas. b. r sit p̄portio q̄drupla ip̄ius. a. ad
 b. tunc p̄portio. a. ad. c. p̄ponit̄ ex i^a du-
 pla r ex una q̄drupla p̄p̄muz p̄missoz. ḡ
 nō erit dupla ad maiorē eaz p̄ 2^m. ḡ cuz
 motus sequatur p̄portionē l3. a. moue-
 bit ueloci^o. c. q̄. b. tñ nō i duplo qz nō est
 p̄portio ei^o i duplo maior. r b ē 3°. vbi
 ḡra sit. a. f. c. i. 2. r. b. 4° r. c. sicut duo. 2^a
 p̄pō nō o3 si a. moueat b. aliq̄ uelocitate
 q̄ uirtus duplicata ad. a. mouet idēz mo-
 bile i dup^o uelo^o. r ē 3° re^{am} p̄bi. probatur
 qz qualis ē p̄portio ip̄ius. a. ad medietā-
 tes. b. talis est dupli ad. a. ad ip̄m. b. igituz
 si dupluz ad. a. mouet. b. in duplo ueloci^o
 q̄ a. r ip̄m a. mouebit i duplo uelocius. b.
 q̄ to^m. b. cui^o 3^{riuz} dicit̄ p̄cedēs conclusio

assumptuz p3 qz sicut duplā ad. a. se habz
 ad a. ita se b3. b. ad eius medietē. igit̄ per
 p̄mutatam p̄portionē sicut se b3 dup^m
 a. ad b. ita. a. ad medietatē. b. r p3 i nume-
 ris qz sit. a. ut 3^a r. b. ut unū tunc duplica-
 ta potentia est3 ut sex r b nō moueret in
 duplo ueloci^o eo q̄ p̄ma. mouebat a pro-
 portione tripla r dup^a sexcupla r illa si
 est dupla triple cum nō p̄tineat duas tri-
 plas ut dictū est. 3^a p̄pō regule p̄bi sūt
 uere ubi motor mouet mobile a propor-
 tione. p3 de p̄ma ex quo p̄por^o motor
 ad mobile est dupla. p̄portio motor ad
 medietatē mobilis est in duplo maior.
 qz componit̄ ex duobus duplis. mō pro-
 portio in duplo maior in duplo uelo^o mo-
 uet uerbi ḡra si quatuor mouent duo ali-
 q̄ uelocitate i duplo uelo^o mouēt u^m. p3
 qz p̄portio p^a est dupla r 2^a est q̄dru-
 pla q̄drupla aut̄ est dupla duple similiter
 de secunda quia ex quo potentia a ad b ē
 dupla dupla uirtus ad a respectu b habe-
 bit se i p̄portione quadrupla ut si qua-
 tuor moucant duo dupla uirtus est ut
 octo r ita mouet a p̄portione quadru-
 pla Quarta p̄positio si a moueat b a
 p̄portione maiore q̄ dupla medietatēz
 mouebit uelocius sed minus q̄ in duplo
 patet p̄portio enīz ip̄ius a ad medietā-
 tem componitur ex una dupla r una mai-
 ori q̄ dupla per primum p̄missorum i
 prima conclusioe igitur ipsa non est du-
 pla ad maiorem per secundum ibidēz p̄-
 missorum ergo cum p̄portio a ad b su-
 it maior q̄ dupla p̄portio a ad medie-
 tatem b. est maior sed non est in duplo
 maior igitur mouebit uelocius sed non i
 duplo Quinta p̄positio si a mouet
 b. a p̄portione minore q̄ dupla moue-
 bit medietatem. b. plusquam in duplo ue-
 locius patet quia p̄portio a. ad medie-
 tatē b. erit p̄posita ex una dupla r u^a mi-
 ore q̄ dupla i^r erit maior q̄ dupla ad mi-
 nozem illarum. ergo cum a. mouebit. b. a
 p̄portione minore sequitur q̄ medietā-
 tem mouebit a p̄portione plusq̄ i dup^o
 maiore. r p̄ 2na plusq̄ in duplo uelo^o p̄-
 portionales p̄pōnes dicant̄ de 2^a regla.

¶ q̄ si a mouet b a p̄portōne maiore q̄
dup^a.dup^a v̄t^o mouebit b uelo^o. sed mi^o
q̄ in dupl^o si aut a p̄portōe miore q̄ du
pla .dupla uirt^o mouet idē mobile uelo^o
q̄ in duplo . r pbent p̄por^o sic p̄cedentef

Sexta ppō q̄ si a moueat b aliq̄ uelo
cit ite. medietas a mouebit medietatē b.
eadē uelocitate. rō qz est eadē p̄portio. r
hec regula p̄bi est uera. r pōt ulterio^o poni
q̄ si aliq̄ uirt^o mouet aliq̄ mobile aliqua
uelocitate. q̄libet ps uirtutis motiue mo
uebit p̄tē mobilis sue denotatōis eadem
uelocitate. ut qua uelocitate a mouet b.
medietas medietatē. 3^a 4^a 4^a. r sic
deinceps mouebit. az facilt^o qz q̄ est p̄por
tio. a. ad suā 3^a talis est. b. ad 3^a ei^o. ig^r
p̄ mutata p̄portione q̄ est a. ad b. ē ter
tie ad 3^a. sūz p̄bet de alijs. igi^r cū sit ea
dē p̄portio saluat eadē uelocitas. p̄por^o
p̄bare^r q̄ ps motoris denotatōis maio
ris p̄tem mobilis denotatōis minoris ue
loti^o mouebit q̄ totū mouens totū mobi
le. qz p̄portio est maior. ex quo. n. sup p̄tē
sue denotatōis habet p̄portionem ean
dem quam totus motor habet ad totum
mobile. r maiorem hēat p̄portionem su
per p̄tem denominationis minoris. sc^r p
positum. r ita ps motoris denotatōis
minoris q̄ data est ps mobilis. aut n̄ mo
uebit. aut mouebit tardius eo q̄ p̄por^o
est minor. Septima ppō. si in uirtu
tib^o motiuis eiusdē sp̄ei a moueat b. r. c.
moueat d. eadē uelocitate. tunc aggrega^m
ex a. c. mouebit aggregatū ex b. d. eadez
uelocitate. saluat. n. eadem p̄portio. si. n
nouē mouent tria r sex duo eadē ueloci
tate aggregatum q̄ est. i. s. mouebit agg^r
gatum mobilium q̄ est quinqz eadē ue
locitate. qz ibi est p̄portio tripla. De
tana. si a moueat b. aliqua uelocitate r. c.
d. alia uelocitate. aggregatū ex uirtutib^o
mouebit aggregatum mobilium uelocitate
media. p3 si a. eēt 4^r. r moueret unū. f. b.
r c. eēt 4^r r moueret duo aggrega^m erit
8° in mouētib^o r i resistantijs erit ut tria
mō octo mouet tria uelo^o q̄ a p̄portioe
dupla. q̄. c. mouebat d r minus uelociter
q̄ a p̄portione quadrupla q̄ a mouebat

b Nonā p̄positio si plures potentie
motiue plurib^o motib^o agentur corrdē
ter non o3 q̄ aggregatum corrdēat agg^r
gato in uelocitate p3 qz posito q̄ a equ^o
sit ut 4^r resistantia ei^o ut unum Item b
eq^o ut duo r resistantia ut unum. Itē sit
c asinus sicut quatuor r sua resistantia ut
unum r d asinus sicut quatuor r sua re
sistentia ut duo tē p3 q̄ corrdēter p^o eq^o
r p^o asin^o eū uelo^o mouent qz quis a p̄o
portione q̄drupla sūz 2° eq^o r 2° asinus
qz quis a p̄portione dupla non tñ opoz
teret q̄ eq̄ iuncti q̄ erunt ut sex sua mo
bilia iuncta q̄ erunt ut duo moueant eū
uelo^o sic asini iuncti q̄ erunt ut octo mo
uent sua mobilia iuncta q̄ erunt ut tria ga
maior ē p̄portio sex ad duo q̄ octo ad
tria r iō equi iuncti uelo^o mouebūt sua
mobilia iuncta q̄ asini iuncti sua. De
cima ppō si a moueat b r c eadez ue
locitate r p moueat r r f eadez uelocita
te alia tñ a p̄ore n̄ o3 q̄ a p̄ iuncta moue
at b r eadem uelocitate qua b r mouent
c s az qz si a eēt triginta sex b sex c unū.
r p quatuor r r duo r s unum p3 q̄ a p
ualent quadraginta que moueant b r iun
cta a p̄portione q̄ntupla r b r iuncta e
runt octo que moueāt c s a p̄portione
quadrupla que non est eadez p̄ori. Un
decima p̄positio regule negatiue. Itē
sunt simpliciter uere patet super litteraz.
Sed diceret quare Aristotiles ponit re
gulas istas si non sint uniuersaliter uere
Item n̄ occurrunt iste regule ad effectus
Respondetur ad p̄mum q̄ forte sunt uer
um in translatione r q̄ Aristotiles regu
las non sic scrip sit Ad secundum quod
nusquam concurrunt ad effectum sed ex
hoc non sequitur quin sint utiles pro sci
endo in ordine ad quid attenditur motus
uelocitas stante q̄ maneat ydentitas uir
tutis motiue r specialiter m̄m subtiliāt
intellectus. hoc de sexto p̄ncipali r per
consequens de toto septimo p̄bicozum

Incipit octauus liber
p̄bicozum

Deo dirigente circa
8^m i q̄ phus deieriat de p
petuitate mo^o r de ppetui
tate r imobilitate pi motof
q̄ i 4^r ptes pncipales 4^r

tractat^o appellatas cōuenit distigui i q̄z p
mo de ppetuitate mo^o agit. In 2° de dis
positione entium penes moueri r quiesce
re r de imobilitate pmi motoris. In 3° qf
r q̄lis ē pmi mo^o r i 4° de infitate r in
dibilitate pmi motoris agit. Est primo no
tan^m q̄ pha in pmo tractatu pncip^o pbat
hāc cōnē. si mē dici^o q̄ sp̄ fuit mo^o sic q̄
nunq̄ incepit eē mo^o qn̄ an̄ ipm̄ fuerit aliu
mo^o p cui^o pbōne suppoit q̄ an̄ oēs mo^o
est mobile r motiuū. p3 qz ille sunt cāe ne
cessarie ad esse mo^o. sic p3 p diffinitionem
mo^o. q̄ mo^o est act^o mobilis r motiuū. mo
talis nāl^o pcedunt ipm̄ effectū. r dic^o r
q̄ de oī motu fito est suppositio. Itē. uēa
loquendo de pōzitate t̄p̄is. sed de motu
eterno est uera loquendo de pōzitate cāe
seu nē. qua pmissa arguit sic. si est dat^o p^m
mo^o an̄ quē nullus alter fuit p suppoem.
an̄ ipm̄ fuerat mobilia r motiuū. uel i^r an̄
ambo fuerunt eterna. r hoc uē esse fictici
um. qz si motor r mobile fuerunt eterna.
n̄ posset dari rō. quare motor in isto nūc
poti^o incepisset mo^o q̄ i q̄libet pōz. Itē
si ab eterno fuerunt. r tū n̄ fuit an̄ mo^o o3
q̄ aliq̄ fuerit cā q̄ ante nō mouit. r illam
oportuit remoueri an̄ istū motū datum q̄
remotio nō potuit eē facta nisi per mo^o
q̄ an̄ pmi motum fuisset alius pōz q̄ im
plicat. uel aliq̄ eoz ante fuit p gñonē. r
gñō non potuisset fuisse sine motu. i^r itē
an̄ pmi motum fuisset ali^o motus pōz.
r qz forte fidelis rñderet q̄ p^m pducens
motum erat libez. r hoc potuit incipere
motum cum uoluit cum libertate sua. r
sic non se^r fuisse alium motum an̄ p^m. re
mo uet istam solutionem. r dicit q̄ quod
dāmō est sile in agentibus libez r nāl^o
r q̄ dāmō diste. Simile ē quo ad hoc q̄
sicut agens nāle non pducit opposita ni
si pp̄ aliam r aliā indispoem uel applicati
onē materie ut calidū penetrans fridum
corrūpit r nō penetrans cōfortat. ita agēs

libez nunq̄ pducit opposita nisi pp̄ mu
tationem uolunt^o. i^r si p^m motor liber sit
r post mouere uult. r an̄ n̄ uult an̄ pmi
mo^o quem facit pcedit mutatio sue uolū
tatis. r sic iteruz ante pmi motum erit
alia pōz mutatio. q̄ cōfirmatur quando
aliquid dicitur ad aliud aliter q̄ p^o. est
necesse mutationem pcessisse in ipō aut i
alio. r pmi motor cum pmo mouet dici
tur ad aliquid aliter. s. ad mobile q̄ p^o.
i^r o3 ei^o motus pcessisse aliā mutatioez q̄
est idē q̄ p^o. Z^o pbat istā cōlōnez ex
pte t̄p̄is. qz t̄p̄s ē eternū. i^r mo^o. cōia p3.
qz t̄p̄s neqz eē sine motu. 4° b^o. an̄ pbat
qz q̄qd sit de nouo necē ē ipz eē posteri
us eo r a ligd eē p^o ipō. igitur si t̄p̄us sit
de nouo aliqd est p^o t̄p̄. sed p^o non est
sine t̄p̄. q̄ t̄p̄s est p^o seipō. maiō p3. qz o3
q̄ faciens pcedat factū. Z^o pbat qz d̄ rō
ne t̄p̄is q̄ incipit est incepisse a nūc. de
cuius rōne r q̄ sit finis p̄teriti sicut ē p̄n
cipium futuri. i^r an̄ oē tempus finitum da
tum aliud fuit prius. cuius nunc in q^o po
sterius incipit fuit terius. 3° pbat q̄ sp̄
erit mot^o sic q̄ motus nunq̄ desinet quin
post eum erit alius motus. r pbatur pro
portio^o. qz si desinet motus. post ipm̄ uel
remanebunt motō r mobile. r sic nō erit
cā quare post non mouebunt. Itē tunc
post illum motum applicaretur impediēs
ppter quod cessat mouere. uel mutatioe
uoluntatis motoris. r sic post ultimū mo
tum erit alia mutatio posterior. q̄ falsum
est. uel aliquod eorum desinet esse. quod
iterum nequit esse sine motu. he rationes
pbi aut alie si fierent fortiores catho^o
mentem mouere n̄ debent. tē qz sophisti
ce sunt. tū qz ē forte ad hoc tendunt. ut
mens buāna iudicia dei ac diuine uolun
tatis secreta imensa r pfunda. s. q̄ q̄z
motū facit r n̄ an̄ cū de^o sit oipotens uale
at pscrutari. cui^o s^m sancta desinat ecclia
mentis enim humane acies inualida i tū
excellenti laie n̄ figit nisi pri^o p̄ fidē illu
stret. qd. n. mibi d̄ ap. rōib^o at mēl
D̄ fidē n̄ ex rōe s3 an̄te ecclē spū sātō fue
lāte noūt maīse^o p̄fēaz. s. dina cēntia hūe
mētis sub esset rationibus non esse deum

meum sed creatorem dignaret appellare.
Ad p̄mā igit̄ earum d̄f q̄ ante p̄mum
motum fuit motor in sua eternitate. s. de
trin^o et unus nunc. et eternum benedictus
qui tunc sue bonitatis participes. cum
primo produxit mūdum nos fieri uolu
it. fuit et̄ aī mobile non t̄p̄ sed nā. nec in
cepit mobile esse p̄ ḡnōnem. sed per crea
tionem. et sic aī p̄mum motum fuit alia
mutatio p̄oꝝ. s. creatio. sed non motus. Ad
hoc aut̄ q̄ d̄f mutatiōs fuisse uoluntatis
diuine. ne^r. sed p̄a cā ab eterno uoluit mo
tum p̄ducere in illo nunc ymaginario i q̄
ip̄m p̄duxit. et sic non mutabatur eius uo
luntas. q̄ q̄b̄ eternaliter uoluit. non uolu
it esse ab eterno. sed p̄ tempore illo p̄o q̄
p̄duxit ab eterno uoluit motum esse put
s. ly ab eterno deteriat ly uoluit. sed non
uoluit motum esse ab eterno. prout ly ab
eterno deteriat ly esse et sic n^a est ibi mu
tatio diuine uoluntatis. Ad hoc q̄b̄ addi
beri p̄z ad aliquid. d̄ceditur q̄ q̄b̄ p̄ma cā
se h̄z al̄z ad mobile. q̄b̄ mouet q̄ ante hoc
est per mutationem ip̄ius mobilis. q̄ mo
bile actu mo^o. Ad 2^{am} rōem de t̄p̄z ne
getur q̄ t̄p̄s est eternū. et concedit̄ q̄ p̄lōe
q̄ est p̄ductum cum celo. et d̄ceditur q̄ p̄
us eo fait aliquid non tempore. sed eterni
tate. s. deus oipotens. qui ei dedit esse cuz
ante non eēt. Ad 2^{am} probationem d̄f
q̄ sicut reperitur punctus terminans līe
am non tamen terminans aliam ita reperi
ebatur unum nunc q̄b̄ erat terminus tem
poris. et incians ip̄z futuz sed non termi
nans aliq̄b̄ p̄teritum. Tertio p̄hs reci
tat defectus alioꝝ antiquoꝝ. et non est no
bis cura nisi de autoritatibus. un̄ antiqui
dicebant q̄ sempiternozum non est que
renda rō seu cā. Dicit p̄hus q̄ ymo a q̄z
necessarioꝝ sic conclusionum demonstra
bilitum querenda est ratio. s. p̄ncipioꝝ nō
est querenda cā. attende q̄ sicut p̄mouz
p̄ncipioꝝ non assignat̄ rō in demfatio
nis sc̄ia. ita p̄mi p̄ncipij uoluntatis nō as
signat̄ rō aut cā uiris catholicis. 4° sol
uit rōnes antiquoꝝ qui uoluerunt p̄bare
q̄ motus incipit esse de quibus non est
uis. Dic̄ q̄rit̄ p̄mo ut̄z ad sc̄iam nālē p̄

tineat cōsiderare de p̄mo motore. 2° utrū
sp̄ fuit motus. et ab eterno. 3° ut̄z mo^o est
etern^o. 4° ut̄z a motore imutabili et eter
no possit pronenire actō noua. Pro p̄mo
p̄missioꝝ est aduertendū q̄ ad solā me^{am}
spectat cōsiderare d̄ reb^o absolute. s. cōsiderare
idēitates et diuersitates entiu. et p̄p̄ h̄ ut di
ctū est. in p̄ ip̄a merito uocat̄ sc̄ia d̄is q̄z
de oib^o teris mundi forāt p̄p̄oēs p̄ cā de
teriabiles q̄b̄ n̄ uenit sc̄ie alteri. 2° ē ad
uertendū q̄ p̄ 3° metha. Sic q̄ ad p̄b̄is^o
spectat cōsiderare de p̄ motore et de p̄ma
cā. un̄ tubdit q̄ p̄ motore est ip̄ole q̄n de
et̄ret̄ p̄ sig^m nālē sūz 8° h^o dic̄ q̄ metha^o
nullā uia h̄z ad demfandū p̄m p̄m^o mo^o ni
si accipiat eā a nālī p̄ho. et rephendit̄ h̄ui
dicētē ad metha. spectare p̄bare i q̄lz ḡnē
cāe esse p̄mā cām. 3° est aduertem^o q̄ i oēs
nāles oēs fundant̄ sup mo^o et mutationes
a3 p̄ p̄m sexto metha. un̄ rōnes fundate
sup esse nel alias bitudies rex q̄ mo^o uel
mutatioēs n̄ sunt nāles. Ex his po^o p̄a
p̄p̄o. q̄ ad metha^o n̄ spectat p̄bare aliq̄
eē p̄mā eāz efficientē. l̄ aliq̄ eē p̄mā mām
simp^r p̄ q̄ p̄mā eāz eē in q̄lz ḡnē eē n̄ p̄
nisi p̄ mo^o et mutatioēm. q̄ h̄ probare nō
spectat ad metha. 2° t̄z p̄z^o p̄missioꝝ. aīo
p̄z q̄z p̄ mo^o solū ueniri p̄t ad p̄mā cāz
et supmā mo^o nel effectiue uel subiectiue.
nec p̄t deueniri nisi p̄ rōes fitas sup mo
tum ad esse unum p̄m motore. sic p̄hs fac̄
i isto 8°. q̄z n̄ se^r h̄ est p̄a cā producēt mo
tum. q̄ est p̄a cā efficiens simp^r. aut si seq̄
ad metha^o n̄ spectat h̄ coḡscē p̄r. n. dici
q̄ p̄a cā n̄ mouet effectiue producēdo mo
tū sed so^m p̄ inōm finis cōseruantis alios
motores. sic dixerunt multi. sūz in p̄a mā
supposito q̄ p̄ motum possit deueniri ad
p̄muz subūm mo^o. s. ex q̄ immediate sit mo
tus l̄ mutatio. n̄ ex hoc h̄c̄ p̄a mā simp^r.
mlti. n. dixerūt ad h̄ i^{am} mām esse cōposi
tā ex p̄tib^o diuersaz rōm. s. ex eē et cēntia.
q̄ opio ut̄z sit uā l̄ p̄a. n̄ p̄t p̄ rōes ex mo
tu sup̄tas app̄ē q̄q̄mō. 2° propō ad solā
metha^o spectat i q̄libet ḡnē cāe probat̄
p̄mam cām esse. p̄z q̄z n̄ ad p̄b̄isicum. igit̄
ad metha p̄b̄isicum. 2° probatur idē oēs
rōes sūdate s̄f eē spectāt ad metha^o. mo

q̄ aliqd̄ ḡnēt se ip̄s̄ ḡnans̄ eīz̄ ḡnāt̄ s̄m̄ q̄b̄
in actu ⁊ ḡnāle ḡnātur̄ s̄z̄ q̄ in po^a ad eē
idē autē non est actu ⁊ in potentia ad
eē. Itē ḡnans̄ aīcedit̄ genitū nāl̄. idē autē
n̄ p̄cedit̄ seip̄m̄. uel aliqd̄ ḡnāset̄ motorez̄
⁊ mobile. ⁊ si sic se^r q̄ idē erat̄ aī. ⁊ sic aī
motorē p̄mum erat̄ ali^o motor. Tertio ar
guit̄ 2° q̄ tunc ip̄ole moueri moueret̄.
p³^a. q^z oēm motum p̄cedit̄ po^a ad illum
motum q̄ po^a n̄ est nisi mā p̄c̄n̄s̄ uel sal
tē aliqd̄ q̄ n̄ p̄t̄ esse nisi in mā. ⁊ sic i^a mā
n̄ ē mobilis p̄ aduersarium. q^z mobile nō
dum esset̄ genitum. ⁊ tñ moueret̄ cum ex
ea fieret̄ mobile q̄ rē. 4° si sil̄ iciperent̄
mobile ⁊ mo^o c̄stat̄ q̄ tale mobile non in
ciperet̄ esse nisi p̄ ḡnōnē q̄ esset̄ mo^o. ⁊ sic
ante p̄^m mo^m fuisset̄ ali^o mo^o. ⁊ si forte di
ceret̄ q̄ ista ḡnō n̄ eēt̄ mo^o. adhuc n̄ ua
leret̄. q^z admi^o ḡnōnē p̄cedēt̄ alteratio q̄
est uere mo^o. ḡ n̄ p̄t̄ dici 2° nec p̄^o. q^z si
ab eterno fuerunt̄ motor ⁊ mobile. ⁊ tñ i
t̄p̄z̄ d̄ nouo icipit̄ motor mouē. l̄ gescē p̄ce
dens mo^m ab eterno fuit̄ nāl̄is uel uiolen
ta. n̄ uiolenta. q^z nullum uiolentum ē p̄pe
tuum. p̄^o celt̄ ⁊ suppo^o usq^z ibi. nec p̄t̄ di
ci q̄ fuit̄ nāl̄is. q^z tē mo^o sequens fuisset̄ ui
olent^o eo q̄ remouisset̄ mobile a nāl̄i gete
2° q^z tunc nulla esset̄ p̄portio t̄p̄is̄ mo^o
ad t̄p̄s̄ getis. ⁊ ita ess̄z̄ deordinatio reruz̄
mundi. a^z c̄nā. q^z īfiniti ad finituz̄ nulla ē
p̄portio. 3° q^z uel motor ab eterno nō mo
uisset̄ q^z īpedit^o fuit̄. ⁊ si sic illud īpedit̄
tum oportuit̄ remoueri p̄ mo^m. q̄ aī p̄^m
mo^m fuit̄ alius motus p̄oz. u^o q^z nō potu
it̄ l^z ab intrinseco non erat̄ īpedit̄m̄
⁊ si sic tunc ip̄m̄ alterari oportuit̄. uel q̄
non uoluit̄ mouere. ⁊ si sic tunc oportuit̄
p̄cedere mutationem uoluntatis motoris
ut fieret̄ uolens cum ante non uoluit̄. Itē
nulla posset̄ assignari cā. pp̄ quā plus uo
luit̄ p̄^o q̄ ante. Itē motor optim^o fecisset̄
⁊ uoluisset̄ sp̄ q̄ ē meli^o. sp̄ autē meli^o fuisset̄
esse q̄ non esse rez̄. nec p̄t̄ 3°. f. q̄ mo^o ē
eternus ⁊ mobile incepit̄ esse de nouo. q^z
si sic se^r incōueniens p̄us in p̄^o mēbro idu
etum. q^z mobile nō incepisset̄ esse sūā mo
tu. ⁊ ita ante p̄^m mo^m fuisset̄ alius mo^o.
Itē 2° nō icepisset̄ eē nisi d̄ po^a mē ⁊ ita

mā ante fuisset̄ q̄ mobile. 3° q^z uel mo
tor ante potuit̄ p̄ducere mobile ⁊ motū
uel non si non tē erat̄ īpedit̄m̄. q̄ opō
tuit̄ moueri ante mobilis p̄ductōem ⁊ n̄
potuit̄ fieri a motio nisi p̄ mo^m. 1° itēz̄ aī
p̄mū mo^m fuisset̄ ali^o si potuit̄ tē si fuit̄ a
gens nāl̄ p̄us fecit̄. ⁊ sic tunc non incepit̄
p̄m^o motō. si uō fuit̄ agēs uolūtariū q̄ po
tuit̄ si uoluit̄ se^r q̄ oportuit̄ ante p̄ductō
nem mobilis p̄cedere mutationē uolunta
tis motoris. qua fiebat uolens p̄ducē mo
bile cū ante n̄ uolebat. ⁊ sic se^r idē q̄ p̄us
4° q^z q̄n̄ mo^o incepit̄ mobile ⁊ motor se
hēbant silz̄ sic p̄us. ḡ si nūc motor mouet̄
mobile ita aī mouebat̄ si alz̄. ḡ p̄cessit̄ a^a
mutatio. q^z ḡc̄d̄ alz̄ se h^z ad aliqd̄ q̄ p̄us
hoc h^z se alz̄ pp̄ aliquā mutatōem. 1° ante
p̄mā mutatōem fuisset̄ alia mutatio. 5°
t̄p̄s̄ est̄ eternuz̄. ḡ mo^o. t³^a. p^r aīz̄ p̄mo rō
ne cōmentatoris. q^z si t̄p̄s̄ incepisset̄ eē de
nouo tunc aī fuisset̄ aliqd̄ p̄us eo. ⁊ hoc
nō est̄ pole. q^z p̄us n̄ fuit̄ sine tempore. eo
q̄ est̄ pars temporis. 2° rōne p̄h̄i. q^z omē
tempus finitum incepit̄ a nunc. de cui^o rō
ne est̄ eē termī p̄teriti sic p̄n^m futuri. ḡ aī
oē t̄p̄s̄ finitū fuit̄ aliud t̄p̄s̄. Nec p̄t̄ dici
4°. u^z q̄ mobile fuisset̄ ante ⁊ motor in
cepisset̄ eē. o^z. n. motorē tunc seipsum ge
nerasse uel aliqd̄ ḡnans̄ fuit̄ ante. ⁊ tē mo
tor fuisset̄ ante. ē oēm rōez̄ mundi q̄ p̄
us fuisset̄ mobile q̄ motor. nec aliqs̄ p̄h̄s̄
unq̄ ita dixerit̄. 2^a pp̄ō s̄m̄ eundē eēt̄ q̄
nunc d̄ desinet̄ motus q̄n̄ post̄ remanēbit̄ a
lius. p^r p̄portionabilz̄ q^z si post̄ remanēt̄
motor ⁊ mobile. non esset̄ rō quare post̄
non r̄. maneret̄ motus ⁊ si mobile desinet̄
esse hoc esset̄ iteruz̄ per motum. ⁊ sic post̄
ultimū motum moueret̄ iterum alius.
Item semper manebit̄ motus. ⁊ p̄batur
sicut̄ p̄us. Sed q̄n̄ conformiter apparē
tijs̄ hē rōes ⁊ cōclusiones p̄cedant. tñ fal
se sunt̄ simpliciter. ⁊ iō firmiter tenenda
est̄ hęc cōclusio q̄ aī incepit̄ mo^o sic q̄
nullus fuit̄ ante. ⁊ q̄n̄ desinet̄ sic q̄ null^o
erit̄ post̄. hoc. n. ponit̄ facta fides ex reue
lacione sp̄s̄ sancti. quem non potest̄ deci
pere. unde mot^o incepit̄ ⁊ inceptio mū
di ⁊ desinet̄ p^o diez̄ iudicij sal: ē mot^o celi

V motus sit # et hinc

et generationis et corruptionis et alterationis ordinata ad generationem habet. hanc fide tenenda sunt licet experientia non vincat. et ideo ad rationes philosophi in 5° factas. dicitur quod 3° incipit motus esse. scilicet quod motor fuit ab eterno et mobile incipit esse de nouo per creationem et non per generationem. Ad probationem dicitur quod mobile incipit esse et non per motum. sed per mutationem instantaneam quam quod erat creatio. potest non potest infinita qualem est prima causa producere aliquid sine subiecto presupposito. sed hec finita potest non potest. et ita non per generationem nec motus incipit esse mobile. sed per creationem. Ad 2^{am} nequitur quod non fiebat nisi sub potest materie. creatio non non presupponit materiam sed uirtus motiua infinita potest producere mobile nullo subiecto precedente. ymo producere ipsamet subiectum. Ad tertiā dicitur quod primus motor ante potuit producere mobile et motum sed non uoluit producere illa per tempus priori. et eam dicitur quod tunc oportuit fieri mutationem uoluntatis eius. nequitur contra semper non uoluit producere mobile et motum. non tamen uoluit producere ea per seipsum. sed per illo nunc per quo produxit. et sic non sequitur aliquid mutatio uoluntatis sue. ut si foris hodie uellet adire et cras uellet ambulare. supposito quod hodie adiret cras ambularet. non dicerem eum mutatam in uoluntate. sic cum prima causa ab eterno uoluit producere mobile et motum propter productionis mundi. et non per tempus priori. supposito quod tunc fecit et non prius. non ex hoc mutata est in uoluntate. unde cedere debet hanc. prima causa ab eterno uoluit producere motum prout ly ab eterno dicitur ab eterno uoluit producere ab eterno uoluit. sed non uoluit producere ab eterno prout ly ab eterno dicitur ly producere. eternalis non uoluit se pro tempus productionis mundi producere mobile et motum. Ad 4^{am} dicitur quod quando motus incipit. mobile et motor non habebant se sic sic prius nec habebant se aliter quam prius. quod prius non habebant se eo quod mobile non erat. et ceterum quod cum motor mouit ipse habuit se aliter quam prius ipse habebat se in eodem primo esse mobilis. quod in isto eodem non mouit. et ceterum quod hoc est per mutationem. quod est metum motus prius. quod per primum motum qui est post illud. dicitur motor mouere. et quod non fuit in illo eodem ideo non dicebat in ipso mouere mo

tor dicitur et quod ante primum motum fuit mutatio prior quod creatio mobilis. sed non erat motus prior. Ad 5^{am} nequitur quod tempus est perpetuum et nequitur contra inferitur quod ipsum quando quod fuisse de nouo cum ante fuisse aliquid prior. eo sufficit enim quod quando fuisse de nouo supposito quod nihil fuisse ante. dicitur et quod ante tempus fuit motor eternus in sua eternitate et sic infinito tempore ymaginatio fuit ante motor quod tempus. sed uere non fuit aliquid ante esse tempus. ad confirmationem dicitur quod non oportet nunc esse terminum preteriti ymo est dare nunc solum iniriā tempus futurum et non trans aliquid preteritum sic est dare punctum in linea iniriāte lineam et nullam terminat. et si dicatur quod motus cessabit per diem iudicij. uel igitur quod eli erit nalis. et si sic tunc motus eius esset uolentus. quod est falsum uel erit uolentus. et sic tunc non posset esse perpetua. eo quod nullum uolentum est perpetuum. respondebis quod quod est nalis. et negabis contra. id est motus eius erit uolentus motus non est ei nalis quod prima causa uult nunc ipsam moueri. et tunc quod erit nalis eadem. quod per tunc prima causa uult ipsum gescere. appetitus non nalis reprobatur ordinat et regulat a uoluntate per me causa. id est sic ipsa uult ita est finis nalis. et quod ita uult ideo hoc est nalis. hec de 2°. Pro 3° nota quod nullum tempus est perpetuum uel infinitum. ratio quod de ratione temporis est esse mensuram. motus mensura non est infinita. eo quod in finitum finem quod infinitum est ignotus ut dicitur primo habet. Ex his inferantur propositiones prima loquendo de esse temporali nullus motus est eternus. probatur quod si esset eternus uel esset in tempore sito eternus. et non quod implicat uel in tempore infinito et hoc non quia nullus tale est. 2^a in infinito siue perpetuo tempore potest esse motus tenendo in finitum sine alio. per exponentes. 3^a propositio prout hoc aduerbius semper preteritum uel sic omni tempore. tunc semper fuit motus. si semper est et erit motus. per quod omni tempore fuit motus est et erit non. uel fuit tempus sine motu. ymo uel quod finem hunc usus huius aduerbij semper habet esse cedere semper est Joannes. supposito quod dies ista esse tempus prius. et quod Jo. uicert per totam istam diem. per quod omni tempore quod est. est Jo. id est omni tempore est Jo. per quia in duplo ly tempore

no hinc

no sine

no

nō supponit nisi p̄cipib⁹ que s̄t añs p̄z
p̄ ca^m. Cor^m hec dñs nō ualz semp ē mo
tus igit̄ etern⁹ ē mot⁹ aq̄ añs est uerū
r̄ dñs f^m. he ppōnes pcederent a fideli r̄
ab aristotie ut credo. 4ª ppō quā ponēt
az r̄ nō fides q̄ ab eterno fuit mot⁹ r̄ in
et̄nū erit mot⁹ p̄ p̄mo qz p̄mū agēs ē et̄
nū ergo sp̄ fuit mot⁹. 3^a qz a uolūtate et̄
na nō fit actio noua in medietate ali⁹ aq̄
qz o3 omnes motores s̄bordinatos eē p̄
motori r̄ sup̄mo alias esset p̄cessus in
inf^m q̄ nō ē possibile. mō t̄le primū mo
uēs de necessitate est et̄nū alias nō possz
esse cā oīm alioz. 2^a qz p̄ motor ab et̄no
potuit r̄ uoluit mouē r̄ sic hēt̄ p̄pō^m l̄ ab
et̄no uoluit s̄ n̄ potuit r̄ sic ipotēs fuit l̄
potuit s̄ nō uoluit r̄ sic fuit iuid⁹ q̄ abo
reliquunt̄ p̄ falsif. 3^a qz cū p̄ cā sit opt̄ia
d̄z poni sp̄ alijs p̄fuisse q̄ semp mouisse ad
eē rex nō enim eēt bon⁹ qui alijs sine sui
nocumēto possz p̄desse r̄ n̄ fecissz. 4^a
qz p̄ma cā sp̄ debet fuisse in statu nobilif
simo mō nobili⁹ est cā esse cū multis mi
nistris q̄ cū eē solū. Quinto cū nā ap
perat de possibilib⁹ q̄ meli⁹ ē s̄p̄ i natu
ra debet dici fuisse illud q̄ est meli⁹ mō
deū eē r̄ m̄ta alia est multo meli⁹ q̄ esse
deuz solū cū de⁹ r̄ intelligēt̄ie s̄l̄ accepte
seludāt p̄fectionē dey r̄ cū B̄aliā r̄ n̄ eē
c^o omne q̄ dicit p̄fectionē r̄ nullā ipoz
tans i p̄fectionez semp deo d̄z ascribi mō
gubernare r̄ dñari rebus dicit p̄fectionē
igit̄ r̄. 7^a qz cum celum nō uariat̄ ni
si a mutatiōe q̄ in ip̄m facit p̄mus motor
r̄ h̄z se s̄l̄ sp̄ ad mouē q̄ nō ē ratio po^r
q̄ ipsum uno t̄p̄z iccepissz mouere q̄z alio
igit̄ ab eterno. 8ª ecluz ab eterno mouēt̄
circularit̄ q̄ añs t̄z. r̄ añs p̄bat qz omnis
mōtus nāl̄is circularis ē p̄petu⁹ eo q̄ tal̄
figura ē ubiqz unitat̄ iō nō ē rō q̄ poti⁹
i isto p̄ucto cessaret q̄z in quocūqz alio. q̄
si cessaret uel cessaret i omni puncto q̄ n̄
ē possibile uel in nullo r̄ hēt̄ur p̄posituz
mō mot⁹ celi est nāl̄iter circularis igit̄ur
q̄zuis de rōnes sunt f̄m exp̄ientias s̄ibi
les p̄cedētes. r̄ f̄m hoc cōcedatur tamen
firmiter tenēda est 3^a opposita i p̄cedē
ti dubitatiōe posita. Et soluntur. de ra

tiones. Ad p̄mam d̄f q̄ a uoluntate et̄na
b̄n̄ fit imediate actio noua sicut post dice
tur. Ad 2^{am} d̄f q̄ p̄mus motor ab e
terno potuit mouē r̄ ab et̄no uoluit mo
uere put̄ ly ab eterno d̄fminat B̄ v̄bum
uoluit. sed non uoluit mouere ab eterno
scilicet put̄ ly ab eterno d̄fminat B̄ v̄bū
mouere. ab eterno c̄im uoluit mouere p̄
certo t̄p̄z. s̄. p̄ in et̄i creatiōis mundi no
luit icipe mouē. sic q̄ semp uoluit moue
re s̄z nō p̄z sp̄. i. oī t̄p̄z s̄c̄l̄ p̄ certo t̄p̄z
pro q̄. s̄. fecit motuz. r̄ iō nō se^r ab et̄no
uoluit r̄ potuit igit̄ ab et̄no mouit qz
nō uoluit p̄ eterno. 2ª dicit̄ q̄ lz potuit
p̄ eterno mouere r̄ nō fecit nec uoluit p̄
eterno nō se^r q̄ fuit inuid⁹. qz nō tenebat̄
mouere nisi cū uoluit lex eim eterna. sc̄z
dñs deus nulli obligat⁹ ē uel erat r̄ igit̄
pro t̄p̄oze p̄ quo placuit dedit alijs esse
r̄ nō p̄us nec p̄ hoc aliq̄ aderat iuidia.
Ad tertiā d̄f q̄ cū nos p̄ legem dinam
astringim^r ad dilectionem p̄ximi nos pe
camus si nos nō faciam⁹ alijs bonū cum
sine n̄o nocumēto hoc facere possimus
secus q̄ uolūtate eterna nemī p̄r obligari.
Ad 4^{am} d̄f et̄ q̄ in cā ifinite bonif
r̄ p̄fectiōis nō ē nobilifis neqz meli⁹ esse
euz mult̄ q̄ eā esse solā eo q̄ ip̄a oīuz ali
oz nobilitatē r̄ p̄fectionē eminet̄ in se in
cludit se^r ē debis q̄ s̄ūt finite p̄fectiōis
r̄ que ministris idigent cuiusmōi nō ē p̄ma
cā. Ad q̄ntaz p̄ idē q̄ omia alia addita
deo nō facerēt p̄fectionē l̄ bonitatē maio
rez eo q̄ ifinita p̄fectiōe nulla p̄t eē a^r
nec u3 añs. hoc p̄tinz illā p̄fectionē r̄ cū
B̄ aliā igit̄ p̄tinet maiorē nisi dicat̄ q̄ p̄fe
ctio p̄^a nō eēt ifinita. Ad 5^{am} d̄f q̄ hoc
ē uey q̄ p̄t̄ q̄ nō dñt p̄fectionē i ord̄ie ad
extrisecū sic s̄ūt uiuē. b̄n̄ eē itelligē uelle
dellectari. de alijs at̄ nō ē ita. s̄. q̄ gub̄nati
one uel dare eē alijs. Ad 7^{am} q̄ nulla
ē rō q̄ p̄ma cā uno t̄p̄z mouit r̄ alio t̄p̄z n̄
nisi sua uoluntas benedicta cuius non ē
rō querenda nec assignanda sine n̄. mutati
one sue uoluntatis potuit uno t̄p̄z mouē
r̄ alio t̄p̄z dimittere uel n̄ mouere qz sic si
bi in sua eternitate placuit. Ad aliam d̄f
q̄ celum n̄ ab eterno fuit nec p̄ añs moue

batur ab eterno et ultra de quod non est potior
ratio nec ex natura reipsum quare motus circularis
incipit vel desinet in uno puncto quam in alio
et non est ratio potior quam post diem iudicii sol ge
scat in oriente quam in medio celi ex parte ipsius
sed hec omnia sicut put placet maiestati diuine
et facta sunt sicut placuit ei. et hec de 3.

Quatuor ad 4^m est aduertendum quod apert
2° locuti sunt supponendo esse plures moto
res eternos secundum pluralitatem intelligenciarum et po
nunt istos immutabiles sicut patet in 2° metaba
phisice. uerum est tamen quod uere sol deus est eternus
et ipse sol immutabilis est. 2° aduertendum
est quod effectus potest dici nouus dum nouo aut
specie puta effectus cui nunciamus antea fuisse simi

3° aduerte quod forte 2° non uoluit nega
re quod a motorum eterno possit puenire noua ac
tio in specie per motum eternum quem facit sed uo
luit quod non immediate a tali possit fieri noua
actio in specie. 4° aduerte quod apert et commutatō
supponunt omnes motores celestes esse finiti
uigorū intensiue de quo post magister dicitur

Tunc apert de isto proposito has propositiones
precederet prima quod nullus talis motor potest
mouere nisi motum circulari immediate per
quod non potest mouere nisi motu qui durat
ad bonum intellectus modo non a potest semper
durare. 2^a maior per quod si moueret motu qui
quod cessaret ipsum post non moueret et ante
mouit et sic mutaretur minor per quod sol motus
circularis potest esse perpetuus ad bonum intel
lectus ut probabit in isto. 3^a 2^a propositio mobi
le eius non potest alio motu moueri. scilicet recto
augmentacione diminutione uel alteracione
corruptio per quod non motu recto quod unius
corporis simplicis non sunt plures motus
simplices secundum naturam. Item deberet motus illi
mobilis esse eternus ut dicitur in 2° ne prece
den te. igitur omne mobile esse eternum. igitur nec est au
gmentabile uel diminubile nec generabile uel cor
ruptibile. igitur nec alterabile corruptione
3° quod non potest mouere nisi regulari suum
mobile per quod se habet sicut ad mobile et mo
bile ad ipsum. igitur quo motu uno tempore mouet
se mouebit. 4^a propositio si mobile eius esset
uniforme tunc ex parte illius motus de se omnibus
motibus alijs exclusis hic inferitur non fieret
actio noua per quod mobile haberet se simi

ad ipsam terram et talia inferiora et per hanc nul
la esset ratio quam aliquid nouum per uno tempore ene
niret quam alio. Quinta si mobile esset dif
forme sicut spera stellata tunc a motu eius
possit inferri puenire effectus nouus per quod
ratione diuersitatis mobilis ipsum per alias et alias
partes habet se aliter et aliter ad ista inferiora. ratio
ne cuius alienitatis hic possit noui pueni
re effectus. Sexta a pluribus motoribus
mouentibus diffinita mobilia. et cum hoc di
uersis motibus possit hic inferri prece
deri effectus noui per quod ab uno possit per
prece den te 2° ne. igitur. 7^a propositio ex plu
ribus motibus 2° ribus bene contingit unus
motus irregularis per quod sol uelocius mo
uet sub egnociali quam sub tropico. et plane
te quod retrogradi quod diuersi. igitur motus
tales quod sunt irregulares et tamen quibus unus
simplex motus semper est regularis sicut per
ex propositione 3^a. Octaua si omnes motus cele
stes sunt commensurabiles tunc nunciamus puenit
aliquid dispositio quod sitis infinites fuit per quod mun
dus est eternus secundum philosophum et igitur quocumque dis
positio celi nec est si omnes sunt commensurabiles infinites fuit
Ex quo ultra inferri potest quod nihil generat in
his inferioribus exclusis his que sunt ex uolun
tate libera quod infinites generabat eis si e. per
quod dispositio motus celi que est causa generacionis infinites
fuit. Non quod si aliquis motus celi
est alteri commensurabilis se per est talis dispositio quod
nunciamus fuit. et hoc est demonstrabile mathe

9° dices tu utrum omnes sint commensurabiles
non rursus quod humanitatem hoc non est scibile quod
millestia grani milij uel alicuius infinitis
addita uel ablata faceret aliquas duas quantitates
incommensurabiles. Decima quod a uoluntate et
motore eterno et inuariabili non fit im
mediate noua actio in specie per quod commutator est
quia omne quod mutaret in uoluntate. quod per illud
actum uellet et antea nollet bene tamen fit noua actio
in individuo uel in parte ut una noua reuolutio
celi. Dimissis tamen istis propositionibus que per se po
neret per 2° fidei et uera. quod a uoluntate e
terna et immutabili potest puenire actio noua
per quod ita fiebat mundus de nouo. et ratio habet
quod prima uoluntas est infinite uirtutis in uigo
re. et ideo quod commensurabile est per bohem habet
per ipsam factibile. 2° quod uoluntas illa est eterna

et ideo sicut homo in tempore potest libere potest uelle unum
et suum omnino ita uoluntas prima in sua eternitate
te quae est tota sit potest aliquid uelle quod non dicitur uo-
luit et aliquid non uelle quod uoluit hoc de 4°
7° nota^m quod philosophus in 2° tractatu octauo in
quo considerat de dispositione entium moueri et ge-
scere potest probat quod non omnia entia se mouent
sicut quod nec omnia se gescunt. Et item quod aliquid sunt
quae quibus mouentur et quibus gescunt et dicit philosophus quod
omnium horum sensus probat sufficienter exprimitur
non dicitur quod querere rationes in huius sensus est infir-
mitas intellectus. Sicut querere rationem de his de
quibus habemus experientiam quae est dignior ratione est
male iudicare quod est credibile et quod incredi-
bile alias rationes possunt sed non est uis. 2° pro-
bat quod grauius et leuius non mouentur ex se ipsis
eius mouentur naturaliter primo quod quod motus a se ipso
potest se getare eius uult sine in se sine in me
sive in fine motus. Item potest se mouere huius modo
trarios motus sicut in motibus animalium et ita
non est de graui et leui ut non est. Item quod mo-
uetur a se ipso est diuisibile in parte per se moue-
tes et in parte per se mota motus graue et leue sim-
plex non habet in se maiorem nota est et minus partem
quia graue non potest diuidi in tales partes
nisi diuidat in maiorem et formam et quibus for-
potest dici per se mouens tamen maiorem non est per se
mota et intelligas per se motum quod huius resisten-
tiam intrinsecam motorum quod ad motum regredi
resistentiam et tale non habet maiorem grauius uel le-
uis simpliciter. Tertio probat quod grauius et
lenius eius sciunt post gete moueri naturaliter
mouentur a gnante uel mouente prohibens
sicut quod si aliquid sensus non moueret deorsum naturaliter
et post motum uel hoc huius actuale grauitates
uel non huius si dicatur quod non huius tunc si debet
naturaliter moueri deorsum quod in eo generet
grauitatem et sic mouebit a generate si autem di-
catur quod huius uel est deorsum et tunc est in loco
naturaliter et sic non mouebit naturaliter uel est sursum
et si sic uel est impedimentum et si sic quod si debet
moueri deorsum remoueri impediens et sic
mouebitur a remouente prohibens uel non
habet impedimentum et si sic tunc actu motus
deorsum et per consequens non sciunt se mouere
post quietem. Quarto probat quod in omni
motu mouens est distinctus a moto probat
omnia motus aut est uolens naturaliter et si na-

lia aut animalis aut grauis aut leuis et in quo
libet horum est sic ergo maior pars prima suffici-
enti diuisione minor declarat quia in mo-
tu uiolento est motor extrinsecus et in motu
naturalis animalis motor est anima et motus cor-
pus anima autem distincta est a corpore. Tertio
in motu naturali grauis uel leuis motor est
generans uel remouens prohibens et hoc est
distincta a motu. Quinto probat quod est
deuenire ad aliquod mouens quod si mouet
a se ipso mouet et intellige aliud demouen-
tibus et motus essentialiter ordinat in quibus
probatum est esse statum in primo huius
et in 2° methaphisica tunc pars quod in mouentibus est
deuenire ad unum mouens quod non indiget
ad hoc quod moueat moueri ab alio si enim
semper mouens indiget alio motore perfectus
est in infinitum in mouentibus subordinat
et per consequens si illud mouens moueat mo-
uebitur a se ipso quod erat conclusio. Sexto
probat quod non omne mouens indiget moue-
ri ad hoc quod moueat quia uel primus mo-
uens ad hoc quod moueret indigeret moueri
contingentem et per accidens et si sic staret primus
motor non mouere et per consequens nullum est motus
cuius terminum fuit prius probatum et pars quod
ad hoc quod moueat indiget moueri a mouente
ipsum continget motus ponat illud contingens am-
non mouere et se quod per motum non huius omnia
quibus indiget ad mouere in am- non moue-
bitur per mouens ad hoc quod moueat indiget
moueri necessario et per se et si non per quod
non indiget moueri secundum eadem species motus et sic
omnibus quod calefaciens calefaciet et docens adisce-
ret quod est fictio quod docens huius actu scias et ad-
sciens caret ea ideo non omnibus cum qui docet adisce-
re indiget moueri huius aliam species motus ut quod do-
cens augeret et augens alfabetum et alterans
serietem et illud non potest ad huc dici quod cum spe-
ties motus est finite uel sit reflexio uel non si
non tunc mouens secundum ultimam species non mouebit
et habebit proprio quod non eadem species mouebitur
nec alia cum non sit plures si fiat reflexio ponat
est quod si ad ymaginatioes nisi 4° species mo-
tus prius posite eo quod in paucioribus ma-
ior uia fiet ergo hoc modo ferens auge-
bit et augens alfabetum et alfabetum docebit et est
docens ferret et cum huius motus sit subordinata

ti se^r q^d p^m mouet fm omnes mot^o poste-
riores ut si a mouet^r a-b. r b-a. c ex p^mti
e^r q^d ferens moueat ab augete r augel ab
alterante r alterans a docente r docens
itez a ferente r ferens mouebitur a ferete
r sic reuertet p^m q^d moues mo^r eade^m spe
motus q^d mouet q^d prius fuit improba^m

7^m pbat q^d nihil mouet se ipm per se
r pmo. q^d mouens mouet 2^m q^d in actu
r hns disponem tale quale pducit. r q^d
mouetur caret illa dispositioe. q^d mouet
2^m q^d est in potetia. si igit^r idem moueret
r moueret per se r pmo. idem eandez dis-
ponez habet q^d fm eaz mouet. r non hnt.
q^d ad eaz moueret r hoc cludit de g^m
ne equiuoca. s. i qua g^mans aliqua forma
no hz silem in spe sed aliaz p qua illa pot
pducere respectu pncipal^r g^mant. et co-
cludit q^d tale lz no hz illa forma qua g^mat
actual^r hz tñ ea uirtual^r r excellen^r. nullu
eim g^mans. pncipale equoce g^mat magis
pfectuz q^d sit ipsum. r per consequens ex
quo g^matio est equiuoca r generans pnci-
pale forma quaz g^mat uirtual^r r perfecti-
onaliter habet in se frustra in se pducet
illu forma cu ipm ipsa no pficeret ex quo
se^r q^d mouetis se ipm una pl mouet aliaz
alias moueret se ipm p se r pmo. 8° p-
bat q^d p^m mouentis se ipsum pars mo-
uens aliam non mouet ab alia. quia si mo-
ueretur ab alia nihil esset p^m mouens
se ipsum. q^d non to^m eo q^d ipm no mouet
nisi rone ptium. nec aliqua ptium eo q^d q^d
libz mouet aliaz r mouet ab alia. r sic q^d
ratione una earum diceret p^m moues
se ipm diceret et alia. Itcz si pars moues
aliaz moueret ab alia tñ ipsa moueret se
ipam q^d est leonueniēs r p³ q^d ille partes
mouetes sunt eñtialiter ordinate. ergo si
pars a. moueret ptem. b. r pars. b. cōtra
ptem. a. pars. a. mouebit se ipsam. b. enim
non mouet nisi in uirtute ipsius a. rñdēt
canilatoz q^d p^m mouent se ipm pars. a
moueret partem b. r de per se r e contra
mouet a partē. b. de per accidens r ideo
pars a. est p^m moues se ipm sicut d^o
per se est prius eo q^d est de per acciēs. b.
remouet p^m dicens q^d no ut eā pp quā

p^m moues mouet a pte mota nisi q^d indi-
geret moueri ad b q^d moueat cui^o rñū ē
p^m pba^m Nono pbat q^d p^m mouet
se ipm una ps ē mouens cu sit imobilis
r alia ē mota pbat q^d omnes alij mōi
sunt amoti nō enim mouet se p se r pmo
p 7^m pbat q^d nec mouet se rōne hui^o
q^d una pars mouet aliam r e cōtra mouea-
tur p eam. ergo solum dicitur p^m moues
se ipm eo q^d una pl moueat cu sit imobil^r
r alia moueat r hētur ppo^m. Ex quo se^r
decimū q^d p^m moues ē simplr imobile
p³ q^d p^m mouetis se ipm pl mouens est
p^m moues r illa est imobilis per pze-
cedentē undecimo pbat q^d p^m mouens
se ipm solū cōponit ex duob^o quoz unus
est moues imobile r aliud motū p^r q^d
dicat aduersarius q^d cōponit ex tribus. s.
ex a. mouete imobil^r r b. moto ab. a. r c.
moto ab ipso b. tunc arguit p^m sic abla-
to e. ad huc manet p^m mouens se ipsum
q^d ipm est p^m moues se ipm rñā nō est r
a^o p³ q^d ad huc a. manz p^m mouens r
b. p^m moues. 12^m pbat q^d o³ p^m
moues se ipsum esse perpetuum r p pro-
batiōe supponit q^d omnis rei que ali^r est
r ali^r nō est. necesse est esse aliquā causa^z
essendi p³ q^d nihil generat se ipsum ergo
oportet eius esse aliquam causam pducē-
tem. 2° p hoc pbat clusione q^d o³ sēp
esse motuz r nō possz sēp esse mot^o nisi
essz motor p^m ppetu^o. q^d maior p³ per
pri^o dicta b^o de^r. q^d nequit sēp esse mo-
tus nisi sēp esset motor aut q^d unus r sic
hēt ppo^m. aut ples r q^d utz un^o eozuz
ē ppetuus r sic iterum hēt ppo^m. q^d ille
erit maxie p^m ul null^o eoz ē perpetu^o
r hoc ē impossibile q^d tñ omēs q^dz eēt r
q^dz nō eēt r nō possēt ostendi causa ge-
nerans sic tales successiue nisi unus supez
omnes sic poneret perpetuus. Confirmat^r
q^d natura semper debet poni illud q^d est
melius si sit eā possibile modo meli^r est
esse unum motum perpetuo tempore fm
p^m continuationem duratē q^d plures q^d rē. r
tunc seq^r q^d illum oportet esse huius mo-
bilis semper finantis r per dñs ab uno
motoze semper remanente Deciotertō

probat quod est solum unum primum mouens
patet quod per unum omnia potest saluari. igitur frustra
ponerentur plura frustra. non fit per plura
quod eque bene saluari potest per pauciora.
Hic primo queritur utrum omne mobile vel omne corpus
motus 2° utrum alio modo ex se et non graue in aera
tum tertio utrum graue sursum ex se potest
remotionem prohibentis mouet per se deo
sum siue a se an ab alio 4° utrum primum
motor est simpliciter immobilis. 5° utrum est tan-
tum unum primum motor. Quantum ad primum
fit prima propositio tota terra mouet continuo
motu locali descensus probatur quod continue cen-
trus grauitatis terre est extra centrum mundi
ergo continue descendit. 2° quod cum terra na-
turaliter moueat ad medium simpliciter ipsa ap-
petit ut ex omni latere medij sit equalis
grauitatis. igitur quoniam sic non est et non est im-
pedimentum terra mouet se ut sue grauita-
tis medij sit medij mundi modo constat quod
respectu tante grauitatis contra est tocus terre
nequit per naturam esse impedimentum as-
sumptum patet quod continue pars terre disco-
rupta fit lenior et continue fit centrum graui-
tatis terre extra centrum mundi 2° quod si iam
esset equalitas grauitatis ex omni latere cen-
tri si huic medietati auferretur aliqua graui-
tas et non alteri medietati fit unequalitas
igitur antecedens patet de se quod radij solis con-
tinue lenificant partes terre dischoptas.
respondet dicendo forte quod quibus hec medie-
tas fit leuior et est alia grauior tamen talis par-
uus excessus non potest mouere tante resi-
stentie grauitate sicut est tocus terre. 2° dices
quod tota sphaera aeris resistit motui terre rec-
to et per rationem ita modica unequalitas in graui-
tate et leuitate non potest plus mouere quam aer
resistere. Respondet in primis solutionem quod non
solas ille paruus excessus qui addit nititur
seu appetit mouere terras. sed tota framet
ita appetit locari. et per rationem cum non erit prohi-
bita talis locata mouet se ipsam ad talem si-
tum. per idem patet solutio secundi non. non ualet
eo quod tota terra facit illum motum et illa potest
plus mouere quam aer resistere cum aer ex se
nullam discontinuitatem incurrat. 2° conclusio
1° aequum et omnia que sustentata sunt a terra continue
mouentur motu locali patet quod terra tota continue

mouetur illo motu per precedentem. et omnia
ab eo sustentata. moto enim uase mouentur
ligature eius 3^a conclusio infima regio
aeris continue mouetur. patet quod in seipso motus aequum
ne fiat uacuum aut si bene saluas per rarefactio-
nem ad minus motus ad motum uiciorum. 4^a pro-
positio non uel euidens seu maius. aliquid corpus que
scire a motu locali per medium regionem aeris
uel parte eius patet cum supra regio aeris et sphaera
ignis et omnia superiora mouentur circa medium ut
uult philosophus per medium. et omnia que sunt subter mo-
uentur localiter per rationem precedentem si aliquid
a motu locali gescit maxime erit illa regio
uel pars eius. sed quod a tali motu gescit uel maius
quod est in loco naturali nec alicuius rationis sui motus lo-
calis nec circularis nec recti cum nihil eam
uolent quod ad totum moueri localiter. nec
est autoritas nec ratio probans eam moueri lo-
caliter recte aut circulariter forte dices ipsa
est grauior aere inferiori. ergo descendit
item multe exhalationes sicce ascendunt per
eam igitur diuidunt eam igitur mouetur
Respondetur ad primum quod ita modica distantia gra-
uitatis aeris tam late dispersa non sufficit didere
aerem inferiori. Et ad 2^{am} distantiam quod multe partes
pue eius per quas fit ascensus exhalationum
leuius mouentur localiter sed maiores partes non mo-
uentur ideo dici debet gescere et non moueri uel
distantiam quod 1° non gescat tota sphaera tamen gescit
eius maiores partes et bene sufficit mihi. 2° motus
aliquid continue gescit per motu locali et aliquid
continue motus et aliquid aliquid motu locali quibus
motus et quibus gescit patet per medium medium aeris
quo ad aliquid parte eius. patet 2° per medium celo et 3° per
aerialibus et forte quod bene propositio sufficit aequum. 5^a pro-
positio motus aeris continue motus motu aliorum patet quod
tota continue illuminat et bene naturalis lais est graue
caliditate igitur parte per eam totam graue calidi-
tas 1° et 2° quod uel partes eius motu sunt
frigidissime et partes inferiores et inferiores eius de mi-
nus fridite motus bene naturalis talis est se iuice continue al-
tere 3° quod parte omnes partes eius aliam illuminationem
de magis ad minus tamen minus ad magis pro conti-
nuum aequum hitudinem solis ad eam. 2° motus uel quod
nullum corpus gescit patet quod omnia aequum corpus a media
fridite mouentur localiter et medium aeris continue aliam
ad pro autoritate in huius dico quod sufficit
pro correlariis 2° nis quarte. Et si dicat

¶ quies a3 ad s'm i'c. Rñdco q' frequē
oz aliquid quiescere sensui q' tñ mouē
mot' enim qñz est ita tard' q' sensus eum
nō percipit 7 in hoc decipiē s3 motū meli
us indicat sensus qui est bene dispositus
sensus-n-non indicat aliquas duas res se
habere alr 7 alr nisi aliter 7 alr se hēant
ul' ambe ul' una hec de p' dubio. Quā
tūm ad secundum est p' nōdū q' aliquid
moueri a se ul' ex se pōt intelligi quadru
pliciter p' q' secunduz se totū mouet aliq'
motū 7 s'm se totuz mouent eadem motu
sic ut nulla p's ipsius mobil' sit qn 7 moue
at 7 moueat illo motu. 2° modo qz ad sui
motuz non idiget motore extrinseco nec
alio motu extrinseco. 3° q' sic mo' a p'n
intrinseco. 4° componat ex duab' parti
bus quarum una mouet 7 alia mouetur
Et 4° ad p'positum dicitur aliquid mo
uere se ipm vel a se qz ad hoc q' incipiat
se mouē post ei' getem nō idigz motore
pticulari extrinseco 7 currēte q'nto an' idi
geat tūc s'm hūc mo' d'fēt q' p'mo' nec
celuz nec al' nec ēt graue simplex mo' a se
p3 qz non celū qz si pzo orbe capiat tē nō
mouet illo motu q' mo' 7 si pzo itelligē
7 orbe una pars ei' s' itelligen' nō mouēt
de grani 7 aīali p3 qz in eis una p's s' mā
nō mouet ad cor' motū. 2° ppō 2° modo
celum capiēdo ipm pzo aggregato ex or
be 7 itelligen' mouetur a se s3 nō al' uel
graue patet p' pars qz ad hoc q' celum
moueat non indiget motu extrinseco
nec motore extrinseco sufficit enīz itelli
gētia que est aliquid celi mouere 7 orbe
moueri nullo alio concurrente 7 hoc mō
uult pbūs in hoc octauo q' ipsum celum
ē p'muz mouēs se ipm. 2° p's p3 quia ad B
q' moueat al' re' motor' p'muz s'ltz motus
nutrimēti itra cor'p' aliis 7 mltor' b' i' ad
hoc aut' q' cor'p' simplex moueat regriē
motus medij sicut dictū fuit in 4° 3° pzo
positio 3° modo tam al' q' graue simplex
mouē a se ipō patet quia a sua forma mo
uente mouetur 7 per modum sequele ad
motum mafie. 4° p'positio que erat de
intentione s'bi put i plurib' al' pōt moue
ri a se ipō 4° mō 7 graue simplex n' nisi i

pauciorib' p'ma p's p3 qz ut i plurib' al'
post ei' quietez ut post somnū pōt mouē
se ipm s'a p's p3 quia si graue simplex ge
scat nālīter tūc nunq' mouet se ipz cui' e'
mo' a loco nālī cēt ei uolēt' u autē quie
scat uiolente uel ig' est actu graue 7 si sic
tunc gescit sursum ppter ipedimētum alz
actu graue nō gesceret uiolēte 7 p' nō ut
in plurib' ad hoc q' moueatur idigz mo
uente pticulari extrinseco remouente p'bi
bens uel ē leue sic uapor eleuatus 7 si sic
tē tale ut in pl'ib' idiget gñante gñitatez
7 additur in 2° ne ut in plurib' eo q' non
est icōueniēs gñe ul' leue qñz p' suā nām
ppriam rōuē p'hibēs ut argentuz uiuum
in piscide lignea pōt perforare piscidem
7 descēdere. S'ltz pōt qñz se ipz s'ducere
ad grauitatem ut uapor si remoueat a ca
lesfacientibus supposito q' non concurrat
pticulari generans grauitatem aliud ab
eo non minus se reduceret ad grauitatez
hic est unus mod' respondendi 2° ad uer
te q' al' potest exponi moueri a se ipō sic
est posse se mouere natural' s'm contrarios
mot' 7 posse quietare i p'ncipio me' l' fine
mot' 7 sic ut p'hm accipē in l'ra cū dicit.
Et facere stare possēt se ipsa uelut si ābu
lādī cā in ipō erit ēt n' ābulādī 7 moueri
s'm motus d'rios inueniēs eim s'm unus
motum solum moueri hec a se ipis si qdē
ipsa mouent se ipsa 7 tunc secundum istū
alium modum ponitur ista conclusio q'
ficalis mouetur a se ipō 7 nō graue s'plz
p3 de animali qz mouet se ipsum secūdu
contrarios motus 7 est in potentia eius
se quietare cum uult. Contrarium est de
grauis simplicis motu put motū ē de se
s' 7 de leui s' de 2°. Pzo 3° ē aduerten
dum q' aliquid d'f alicui p se uenire 3°
p' qz ē ei ueniēs s3 suā nāz ut aq' p se s'ri
gefactiua 2° mō quod ei soli uenit 7 3°
qñ p'm d'f de subō p se i ppōne q' est de
p'mo mō aut s'o mō dicēdi p se. Tunc po
nunt ppōes p'a ē q' nāl'z graue ex nāl' sur'
remoto ipedimēto n' mo' imēdiare a suo
gñante p3 qz s'ōte e' gñans n' ē 7 mouēs d3
ēē s'lt' 2° moto. 7 n' ut q' e' gñans 7 tunc ma
leat s'lt' 2° graui moto. 2° ppō tale graue

et non motus immediate a remouente prohibens
per quod remoto impedimento. et si remouens
non est non minus graue descendet. 2° quod ipsum
non continue manet cum graui moto. Sed
dices quod philosophus hanc dicitur non trium dicit in lra.
R. n. quod philosophus solus uoluit quod si aliquid quod sit
sui naturam deberet esse graue sursum leuita-
uiolente geseet. si tale debet se icipe motum
deorsum nati dicitur icurrere gnans i eo actua-
le grauitate simp^r si alicui actu graue fm
sua naturam sursum pp ipeta uiolente quiescet
si tale deberet icipere se mouere deorsum
necessarii est currere remouens illud p-
hibens. et ad illum intellectum dicit quod graue
motus a gnante uel prohibentia soluente non
tamen uoluit quod a talibus immediate moueatur.
3^a graue non motus huiusmodi in motu imedia-
te a motu celi ipsum ad me^m mundi uiolen-
ter pellente. per quod tunc minus graue uel
descenderet quod mai^r eo quod idem uiolentans
plus potest super minus quod super mai^r. 2° tardi^r
motus ad finem. per quod motus uiolentus est in fi-
ne tardior. 2° celi. i^r illud minus super ipsum ob-
tineret. 4^a quod non motus effectiue deorsum
a suo loco nati ipsum graue ad se trahente.
per quod talis tractus est fortior ppe locum
nate quod distans ab eo. eo quod agens corrup-
tionem fortius agit ppe se quod distanter a se
et per dicitur idem graue non plus ponderaret ff
terra quod super terra beate marie. cui^r dicitur do-
cet experientia. et si petat si non abtractione
loci natis sic motus. uⁿ tunc motus uel^r dicitur
finem. R. n. dicitur quod h^r est pp impe^m acquisitas
p motum. et post dicitur et forte magis h^r in
motu celi. Quinta ppositio graue non sic
motus deorsum ab ipso me^r per quod me^m resistit
motoz granis. et per dicitur magis ipedit mo-
tum quod eum faciat. Et si dicat quod dicitur 3°
cell quod graue motus ad motum medij sic h^r ex-
istens in nauis ad motum nauis. dicitur quod h^r intel-
ligit dicitur sic quod quoad motum h^r exⁿ in nauis
motu uehementis non motus nisi sit cum motu
nauis ita graue sit exⁿ in me^r non motus
locali: nisi sit motu medio. et est ratio quod o^r
quod sit moueat me^m aut diuidat. Sexta
pp^o graue sic motum deorsum nati motus ime-
diata a sua grauitate tanquam in se^r et sua fo-
ma subali tanquam pⁿ agente. per quod non ut uⁿ

alis moueret. motus. n. alij quod ymaginari pos-
set ipsum moueri sunt amoti 7^a pp^o ma-
gis dirrecte ad du^m quod graue cui grauitas
uenit nati cum est sursum et reortus e^r ipedi-
metum motus p se deorsum p^o. per quod motus p se
nati deorsum ut dicitur philosophus 5° b^o. sec^o est si
grauitas est ei uiolenta. quod tunc motus deorsum
sequens grauitate ei est uiolent^r et di-
sconueniens. 8^a graue exⁿ sursum non
prohibitum nec mouet nec motus p se deorsum
2° per quod aliud occurrit in mouedo ut de-
et celum. et aliud occurrit in moueri. si me^m
posset tamen dici quod grauitas et forma subali
grauis mouent de per se deorsum secun-
do modo quo ad motores pticulares. quod
nullus motor pticulariter ad talem motum
concurrit nec coagit nisi ipsa. Item dicitur
ei potest quod per naturam graue simplex non
potest moueri p se deorsum quod uis est ua^m per quod
nulla h^r intrinsecam re^m. et est ua^m et
extrinsecam re^m. et non fieret successio s^r muta-
iuxta dicta i quarto per dicitur al^r posset mo-
ueri per se deorsum quod uis ad ymaginatio-
nem est ua^m. per quod h^r resistetia intrinsecam. si-
uitate ignea. et h^r uⁿ uelle philosophus 8° huiusmodi. ubi
uult quod cor^r alis e^r p se motum quod h^r resistetia
intrinsecam et non cor^r grauis uel leuis sim-
plicis eo quod ipsum tale resistetia non h^r. 2^a
pp^o h^r non e^r p se graue exⁿ sursum mouet
deorsum. per quod accit ei moueri deorsum. nisi
bilomin^r h^r e^r p se loquedo nati graue exi-
stens sursum non prohibitum motus deorsum per
quod est necessaria ex ditione. et sic ut e^r h^r fo-
mo dicitur p se. hoc de ter tia. Quam ad
quartum est p^o pp^o. in mouentibus et
motis eentialiter subordinat] est deueni-
re ad p^o motum a se ipso. patet quod cuius
non sit in tali b^o pcessus in infinitum ut
dictum e^r i 7°. o^r tuenire ad p^o motum et
sint mouetia eentialit subordinata non aliis
e^r ca^r omnium alioz motuum p quid nois
ca^r eentialit subordinatarum quia in
quolibet genere p^o debet e^r ca^r oium alio-
rum igit illud ut motus a se ipso et h^r pp^o
uel ab alio et seq^r quod ipsum non e^r p^o motum
a se ipso. mouens enim ipsam prius e^r eo
Ite tale mouens e^r e^r eo inferi^r. et h^r non quod
inferiora so^m mouet i uirtute ipi^r et io h^r

moueret ipsuz. ul' supi^o r sic nō utiqz erit
 primū. **Z^a** ppō tale primū motū non
 mo^r a sua pte p₃. q₃ tē nō mouēt a se ipso
 sed ab alio extrinseco. p₃. n. integralis ē c^o
 alias partes Sic fit i^a pars a. ul' a moue^r
 itez ab alia parte ul' a se ipsa. si primū tē. a
 nō ē primuz mouēs se ipsuz. aliū. n. pri^o co
 mouet ip₃. r sic nō deuenit ad ipm. Si dī
 cis q^o. a. mo^r r nō ab alio. tunc se^r q^o p^o mo
 a erit p^o mū mouens seipm. q^o tanc. a. s₃ se
 to^m mouet sic mo^r r sic mouebit a seipō
 per se. r p^oio. cui^o s^o m est oñsum in 7° ul'
 s₃ aliū mouet q^o mo^r s₃ aliud. r sic. a. n. erit
 illū p^o m mouens seipm. q^o ps e^o q^o ipm mo
 uet p^oor est ipso. a. **3^a** ppō q^o illud p^o mo
 uens seipsum nō mouet seipsum mediante
 for^a eēntiali ex n^asa. sic graue ul' leue se mo
 uet sua for^a. p^r sic. talis for^a extēsa non
 pōt eē p^o m mouens. g^o n^a nota. r p^obo a^m.
 q^o uel eēt cognitiua uel non. si dicas q^o nō
 erunt hic inferi^o res cognoscitiue q^o ipsa
 pfectōres. r p^o n^a ipa nō d₃ dici p^a eā eēn
 talis subordinata. si dicas q^o est cognosci
 tiua tē ē fatigabil' eo q^o oīs s^o sic extēsa
 cogsci^a ē fatigabil' sic iducte p₃. r sic p^o m
 nne tardi^o moueret. cui^o s^o m uidemus. sic
 ēt nō moueret regulariter. 2° cū talis for^a
 eēt corporea ipsa non pōt eē p^a eā mouēs
 eo q^o p^oma eā mo^o d₃ eē icorporea al' m^o p
 fecta eēt intellectu huāno q^o icorporeus ē
 ut post hēbit 3°. cū nō hēret aliud mouens
 supra seipam eēt independens. sed b^o ē s^o m
 g^o oīs for^a corporea mouens h₃ aliud mo
 uens supra se r ultra. g^o talis nō est p^o m
 uēs. maior p₃ q₃ ipa nō dependeret a superi
 ori eo q^o nihil supra eā eēt. Si. n. aliqd su
 p₃ ipam eēt. ipa ab alio moueret. nec ab
 inferiori. q^o illa dependet ab ea. p^r minō
 q^o ipa indigeret m^a. ex q^o est for^a inherens
 r p^o n^a ad sui eē indiget alio eē. g^o nō ē sim
 pl^o independēs **4°** talis for^a nō pōt mo
 uere t^oz infito. igif. t₃^a q^o mo^o eēli sūt du
 rantes t^oz infito. g^o t₃^a ad bonū intellectū
 a^o nō p^o declarabit in isto octauo. q^o oñde
 tur q^o mouens finitum non pōt mouere
 t^oz infito. mō talis forma inherens eēt oī
 mō finita eo q^o eēt in magnitudine finita.
Quarta ppositio pars mouens primi

mouentis seipm non inheret. r a₃ p^o tertiā
 rationem adductam ad cōclusionem quia
 p^o m in causis r in motu. n. tibus nullo a
 lio debet indigere eo q^o est independens
 r omnis forma inherens siue diuisibilis
 siue indiuisibilis indiget alio. s. subiecto. r
 rē. 2° quia forma inherens d^obet esse edu
 cta de p^o a materie cui inheret in oib^o nā
 liter p^oductis. sic. n. uidemus. mō non est
 ymaginabile p^o m. mouens esse eductū.
 g^o maior nota est. minor declaratur. q^o ul'
 esset eductum a seipō. r hoc non. q^o nihil
 seipsum generat. uel ab alio r illud fuiss^o
 mouens subiectum ad eius esse. r per cō
 sequens fuisset prius eo. Ex his uidetur
 sequi conclusio quinta q^o primum mouēs
 seipsum pars ipsius p^o m mouentis est ali
 quod indiuisibile coexistens ei. sed non i
 berens. quod debet esse indiuisibile. p₃ q₃
 o₃ q^o sit intrinsecum p^o mouenti seipm p^o
 mā ppō. r hoc non pōt eē si eēt disibi
 le. nisi tunc eēt forma extēsa uel pars in
 tegralis. cui^o s^o m est p^obatū in 2^a r ter
 tia cōclusionibus. sed q^o non debeat inhe
 rere. p₃ per precedentem cōconem. Ex
 his infertur sexta conclusio q^o p^o m mo
 uens est simpliciter immobile. ad q^o pro
 bandum p^oba adducit multas rōnes. r ut
 sequi ex dictis. q^o cum sit indiuisibile r nō
 inherens suo mobili non potest moueri.
 non enim per se r a se. quia moueret seip₃
 per se. r p^o m q^o nullus diceret. nec a supe
 riori q^o nihil est superius eo. nec ab infe
 riori quia omnia talia habent oēm v^otes
 mouendi quam h^ont ab ipso. r sic per n^a
 magl dēret mouē seip₃ q^o ab infiorib^o nec
 pōt dici q^o mouetur per accidēs a mobi
 li cum ei nō ibereat ut dictum est. nec mo
 bile cum sit corporeū h₃ uirtutē mouēdi
 icorporeū diuiso tamen isto adduco rati
 ones philosophi probabiliōres r melio
 res superseden^o de alijs. p^oma enim philo
 sphi uia est hec oportet in quolibet g^one
 primuz esse simplicissimū sed hoc nō eēt
 nisi esset imobile maior nota est r minor
 similiter. Sed secunda pars declaratur
 quia certum est quia non oportet mouēs
 ad hoc q^o moueat moueri immo multa

mouēt q̄ nō mouent. ista ḡ eēt i ḡnie mo-
uentium simp^r p^o mouente tē q̄ ipm mo^r
2^a uia est q̄ cum non moueat ab alio sup^r
ori si moueret uel se moueret uniuoce. r
hoc n̄. qz tunc illā dispositionem actu i se
h̄ret fm quā moueret. r silēm in se gn̄aret
q̄ est ipole. h̄ns. n. aliquā formā n̄ mo^r ad
illā. uel equiuoce. r si sic. cum sit mouens
pmū o^z q̄ oēm effectum quem facit uirtu
al^r in se p̄tineret. als generaret pfectiones
maiozē q̄ m̄et h̄eret. r p̄ oīs oēm effectū
p̄ncipales uirtualiter in se p̄tineret. frust^a
in se aliqd p̄duceret. id n̄ moueret. est autē
ḡnans uniuocū q̄ rōe p̄silēm effectū pdu-
cto in se p̄tinet ut cum calum uel calitas
ḡnāt caliditatē. ḡnō equuoca. cum si p̄tinet
ḡnans effectum simlē in se formaliter ef-
fectum p̄ducto. ut cū ḡnāt al^r ex putrefac-
tione uel calitas ex laie. 3^a uia est ps mo-
uens p̄mi mouentis seipm uel moueret p
se uel p̄ accn̄s. r nullo mōz p̄t dici. igiē
maioz p̄ minor declarāt p^o non p̄ se qz l^r
a seipā p^o r sic eēt oppo^m uni^o p^o p̄bati. l^r
ab alia r sic n̄ est p^m mouēs. qz ps mouēt
eā de p̄ se est p̄oz r eḡ p̄ma sic ipā. nec po-
test dici p̄ accn̄s. qz si p̄ accn̄s. tunc stat e-
am qn̄z non moueri ea tñ mouente r per
oīs nunq̄ mo^r. Ex quo. n. qn̄z p̄t moue-
re n̄ mota codē mō sp̄ p̄t. ḡ frustra po^r
ei posse uenire mo^m. 4ª uia si mo^r n̄ pos-
set mouere regulariter. s̄z mouet regulati-
ue. ḡ n̄ mo^r. maioz p̄z qz h̄eret se aliter eēt
aliter intrinsece. ḡ eēt aliter r aliter moue-
ret. minoz p̄z qz mo^r circularis p^o d̄z esse
simplex r regularissim^o. 5^a uia qz inue-
nitur mo^m n̄ mouens eēt inuenit mouens n̄
mo^m. r 3^a. qz cū i qbusdā inuenit mouē r mo-
ueri diuncta si p̄tingit posteri^o separi a p̄-
ori multo magis poterit p̄us a posteriori
mō mouere est p̄us q̄ moueri. aḡs p̄z. ga-
mā p^a est mota r n̄ mouet. nec p̄t mouē
hoc sufficiat ad p̄lonem. Forte dices oē
mo^m p̄ se. p̄t mouere p̄ se. ḡ omē p̄ se mo-
uēs p̄t moueri. oīa uē tenere a silē. r aḡs
p̄z ex 5°. qz nihil est p̄ se mo^m. nisi hoc ali-
quid. r q̄bz tale p̄t mouere. R̄ndēf de
bes negando oīam qz non est silē. qz o^z i
oī p̄ se moto eēt formā q̄ est po^a actiua. eo

q̄ mā negt eē sine forma. sed non est. sic in
motoze p̄mo. po^a passiuā pp̄ pfectionem
motozis. Quo ad quintū est 5° r̄isalis h̄
q̄ tantū est unus p̄m^o motor. p^r qz si plu-
res eēt. uel eēt p̄cise eḡ p̄fecti. r sic alter
eoz sup̄flueret. uel un^o eoz eēt p̄fectior a^o
r tunc o^z q̄ min^o p̄fectus non eēt p̄mus
motor. dependeret. n. a p̄fectione r eēt pp̄
ipm. Item qz non eēt nisi un^o p̄m^o mo^r ut
post dicit. ḡ eēt solū est un^o p̄m^o motor pa-
ri rōe. h̄ de 5°. 3° est no^m q̄ p̄hs i 3^a p̄-
te octauī p̄n^r. p̄bat p^o q̄ mo^r localis est p^o
motuū. p̄z qz so^r p̄tinu^o sp̄ durat. oēs autē
alij i ceperunt esse r desinūt eē. ut nulla al-
teratio p̄pe dicta sp̄ durat nec ḡnō r cor-
ruptio seu augmentatio. quō autē mo^r lo-
calis sp̄ durat. h̄ebis in q̄ōne. Confirāt
qz oēm alium mo^m p̄cessit localis ut eius
eā. sed n̄ o^z q̄ mo^m localē p̄cessit aliqd alio-
rum ut eā ci^o. ḡ maioz p̄z inductive. si. n. a
liqd incipit alterari q̄ p̄zius n̄ alterabat.
o^z q̄ hoc sit per mo^m localē applicantem
alterans ipsi a^r terabili. silē si augeri debe-
at aliqd o^z mo^m localem aduenire ipsi
Item si ḡnari d̄beat o^z motu localē gene-
rans applicari. s̄bo ex q̄ sit ḡnō. b^o p̄z qz
nullus alius mo^r est cā mo^r localis circu-
laris celi. 2° p^r q̄ nulla alia mutatio a lo-
cali est perpetua. patet qz inter oppositos
terios negt esse mutatio perpetua. mō q̄
libet alia mutatio est inter oppositos ter-
minos. sic patet ex q̄nto h^o. circularis autē
mo^r. n̄ est inter opp̄sitos terios. sed ab eo-
dem ad idem. Tertio p̄bat q̄ mo^r f̄fle-
xus p̄posit^o ex motu q̄ est aḡ sig^m reflex-
tens. r ex motu q̄ post signum reflectens
non est un^o. p^r p̄rimo qz ad unitatem mo-
tus requirit̄ unitas dispositionis fm quā
est mo^r. sed in tali motu non est sic. igitur
tal^r motus non est unus. maioz patet per
dicta in quinto. r minoz patet. quia mot^o
ante reflexionem r post sunt contrarij. cō-
traria autem non sunt una dispositio. 2°
sic. nullus motus interruptus quiete est
unus. Sed omnis motus reflexus est in-
interruptus quiete. ergo nō est unus. maioz
patet ex q̄nto. minoz declaratur in oī i^o si
ḡno mobile gescit in q̄ est adēre r i actu

sed in motu reflexo mobile i terio reflexi
onis alii est adēte z in actu g in illo qui
escit-maior pz qz qz trinue, mo^r dū mo^r nll
lo toto tpr est in spacio sibi equali ut p
batum fuit pus in sexto b^o. ut si aliqd mo
uet ab a. p. b. in c. z eet. b. egle spa^m corpo
ri moto ipm nullo toto tpr eet in b. z pot
pbari p roem phi hic. qz si a. aliq tpr est
i. b. mai^m e qz i^o nō abest ipi. b. signet i^r to^m
tps sequens p qd abest ipi. b. inter pmuz
o i^o t^r z p^m o tpris q adest. o3 tps ee me^m
z p nōs p totum illud tps est in b. z se^r qz
ges est i. b. minor declarat. qz qz mo^r mo
tu reflexo utif illo sine spacij sibi equali
tanqz sine. al^o mo^o ante reflexionē n̄ fuissz
finit^o tanqz pn^o motus sequentis incipeft
fieri ab aliquo signo i quo mobile nunqz
fuisse. Quarta soluit roem zenonis q
dicit q nullū spacij possit transiri. qz in
finita non pnt transiri sicut nec numerari
soluit al^o qz in sexto. dñs q infinita in ac
tu non pnt transiri. sed infita in po^o ut tps
in po^o includit infitas ptes bñ transit.
Quinto ondit qz o trans. mutatiōis instā
tance est attribuendū posteriori passioni
quō sit Buep. dictū est in sexto Sexto
pbat qz nihil p̄hibet mo^m circularē esse
ppetuum qz illud mo^m qui est ab eodem
in idē nihil p̄hibet esse ppetuū. sed mo^o
circularis est huiusmōi. g zc. maior pz qz
qd mo^r ab eodem in idē sine reflexionez
nullā bz cām quietis. sic qz mo^r reflexe.
z minor nota est qz in motu circulari nul
la est reflexio Septio pbat qz inter oia
gnā motuum mo^o circularis est pmum ge
nus. qz inter oia gnā motuum mo^o local
est pmus inter oēs spēs mo^o localis circu
laris est p^o. igit circularis est simpl^r pm^o
pz maior p pn^o isti^o notabilis. minor de^r
qz n̄ sunt nisi tres spēs mo^o localis i gene
re. s. terius circularis z mixt^o ex eis. mō
circularis ē por mixto sicut simplex. z cā
positōis cāto uelut lre syllabis. mixtus
n. ex circulari z po^o. s. circularis est por
recto. qz rect^o est fm lineā minus pfecta;
s. cui pot fieri additio. circularis uero est
fm lineam pfectā puta circularē cui non
pot fieri additio. Item circularis ē rarif

z rect^o n̄ 3° circularis est ppetuus z rect^o
non 4°. qz circularis est mensura oim a
lioꝝ. ut pz ex terio notabili Dic queri
tur pmo utrum motus localis est pm^o mo
tuum. 2° utruqz in oī motu reflexo est ges
media. 3° utruqz solus motus circularis pos
sit ee ppetuus. Pro pmo est notanduz qz
motus localis est qualitas fluxibilis. cu
ius partes non pmanent ut dictum est in
terio b^o. qz alij dicant ipm esse mobile
qbus forte hec quoquo ad quedam ē fa
cilioꝝ. Z recolendum est dictū pus qz n̄
lus mo^o est perpetuus. 3° suppo^r fm pbm
qz mundus est ppetuus. 4° aduertat qz
mo^o localis alteri motui cōparabilis est.
aut in pfectione cēntiali rez aut in pfectō
ne sibi ex cais suis z quodāmo sibi attri
buta extrinsece. 5° recole qz adueratio ē q
litas que pducit. uel saltē est due qualita
tes quaz una gnāf z alia corumpit. silz
z gnō est forma q gnāf pbatum fuit in p
mo. Ex quibus inferuntur conclusiones
pms qz nullus motus localis est omni a^o
por tempore. pz qz uel esset perpetuus. z
hoc non p 2^m pmissozum. uel sit^o a pte ā
te z a pte post. z si sic cum mūdus sit ppe
tuus per 3^m pmissozum. se^r qz ipa fuit a^o
generatio seu alteratio por. Confirmatur
pbatuz qz nullus motus localis est pm^o
motuum tpr. Z^o ppō qz et nullus est pm^o
motuum perfectione comparando ipsu;
alijs motibus in perfectione cēntiali rerū
intrinsece. pz qz est accidens non perma
nens per pmum pmissozum. tale autem n̄
est intrinsece perfectius generatione. aut
alteratione que sunt forme permanentes
aut saltem erunt pcr quintum. ymo mot^o
localis accidens est. z generatio substan
tia. omnis autem substantia. ut supponē
ad presens est omni accidente perfectioꝝ
3° qz qz fuit magis de mente phi mo^o local
celi ē por alijs motib^o qz n̄ sūt mo^o locales
tpr ad i^o intellectū. qz qz a^o motu qtoctūqz
ī duratōe signat. ē dare mo^o celi z i^o idu
ratōe pcedēte ipz tpr. z coexstēte ipi toti. z
n̄ ē sic d̄ quis a^o motu spcū motus celi p^o
ps pz. qz si gnōnē uni^o ani reperias capiaz
mo^o celi duoz ānoz qui fm unum annum

illā gñonez pcedit r fm̄ alium annūm eo
existit ipi toti. 2ª pars ē p3. quia non ut
q tu possis repire gñonē nel alteratiōem
mille annoz uel centūmilium annoz. sed
3 qz ut q sūb egnoziali sit ppetua altera
tio aq̄ r̄i^a sūl^r r̄ ppetua gñō aeris r̄i^a.
R̄ndēf q̄ q̄uis b^o possit pcedi ualde lar
ge loquendo de motu r̄i ppe loquēdo n̄
est ibi ppetua gñō aeris r̄tinua nec ēt per
petua alteratio r̄tinua. qz n̄ sp in eadē p
te spe aeris est ibi alteratō r̄tinua nec ēt
ē ibi sp gñō r̄tinua nisi iprope f̄spectu to
talis spe aeris q̄ sp gñāf̄ ibi f̄z ptes. r̄stat
n. q̄ alia r̄ alia ps aq̄ r̄ discōtinue ibi cor
rumpit. r̄ sic n̄ est ppe totalis gñō cētum
annozum seui alteratio r̄tinua pp̄ discon
tinuitatē subī. ex q̄ sit gñō un̄ de b^o ma
gis uidebit in 2° de gñone. 4^a 3° mo
tus celi est p̄oz alijs pfectōne denoiatōne
extrinseca. p3 qz a motore in mobili ppe^o
r̄ in mālī. Item qz est effect^o imediat^o no
bilissimi agentis. s. p̄mi motoris. 5ª est
ille mo^o est p̄oz alijs nia cāe uia regulari
tatis uia ordīs uia nē r̄ uia p̄ozitatis a q̄
n̄ uertit^o 3ª sūb̄sistendi. p3 p̄ma ps qz est
oī alioz motūū ppe dictoz cā. r̄ n̄ eō. 2^a
qz ē maxie r̄e^a r̄is. 3^a qz ordine nature cā ē
p̄oz cāto. 4^a qz cā est nā p̄oz suo cāto. 5^a
qz bñ se^a gñō lalteratio est i^o mo^o celi ē
loquendo nāl^r sed n̄ eō. cum sit mo^o celi
fm̄ p̄lm̄ alioz necessaria cā r̄ n̄ 5. Se
pta in his inferiorib^o mo^o localis est p̄oz
alijs uia sūppōnis. sic q̄ ut in plurib^o añ
quēlz alioz imediate p̄sūppōnit localis. s3
n̄ eō. p3 qz añ augmentōem mo^o localis
nutriti añ alteratōem mot^o alterabilis ad
alterans uel eō añ gñonē ap̄ p̄xiatio gñan
tia ad gñabile n̄ sic est 5. nō. n. o3 si aliqd
debeat moueri local^r. q̄ ut in pluribus p̄
cedat alteratio uel aliqs alter mo^o imedi
ate. 7ª extrinsece mo^o localis in reb^o i
feriorib^o est p̄oz alijs. uia pfectiōis. p3 qz
est posterior gñone. r̄ talia sunt p̄za p̄fec
tione. 3° methasifice ēt qz so^m p̄fectis con
uenit ut a salib^o. r̄ itellige auēcē. q̄ posteri
o3 in p̄gressu nature q̄ est ad p̄fectōnem
sunt p̄fectio3. q̄ntis. n. sencer^o est posteri
o3 iuuentute. n̄ pp̄ b̄ est. ea p̄fectio3. Item

intellige sunt p̄fectio3 non in se sed extri
sece. i. res q̄ gñatur est p̄fectiō i dispōib^o
que in ea posteri^o gñant^o q̄ qñ est solū cū
dispōnibus q̄ i ea p̄us gñant^o. ut p̄fectio3
est so3. cū dispōe q̄ pōt se mouere local^r
q̄ qñ est so^m cū dispōnib^o aīcedentibus
illā. 8^a in eodē gñabili t̄p̄z mot^o local^r
est posterior alijs. p3 in aīali. nec est 3° c^{am}
qz illa lo^r de mosib^o localib^o diuersozuz
sic q̄litates alteratiue motiuis sunt p̄ores
ita alteratio p̄cedit mo^m localē i eodē. s3
nō o3 q̄ in diuersis sic dicit 3° c^a. Con
tra r̄clonē 3^{am} dicerē forte q̄ p̄hs i hoc
octauo dīc mo^m localē eē posteriorē gñoe
i n̄ est p̄oz t̄p̄z. R̄ndēf q̄ ibi n̄ lo^r de mo
tu celi sed istoz inferiorz. r̄ sic intelligit 3°
clusionē iā positā. hec de p̄mo. Quā^m
ad 2^m sciendū ē q̄ p mo^m localē reflexū
d3 intelligi mo^o r̄posit^o ex duob^o motib^o
q̄ unus est ad aliquē terium. r̄ alius est
ab eodē sic motus r̄positus ex motu pile
deorsum r̄ eiusdē motu sursum. 2° ad
uerte q̄ dñ^r motus pōt reflecti uno mō p
se ut in ex^o p̄oz. Alio mō per accis. ut pu
ta si mobile per se p̄mo mo^o ad aliquē ter
minum r̄ post per accidens r̄ōe motus al
terius moueatur ab eodez. ut si lancea pē
dente musca ascenderet uersus conum iā
eē r̄ i medio motus muscē lancea cadet
uelocius deorsum q̄ muscā ascenderet.
Tunc sit p̄ma conclusio in qua omnes cō
ueniunt q̄ in motu reflexo deper accidē
non oportet esse getem mediam. apparet
quia in casu priori musca primo ascendit
r̄ post descendit. r̄ non oportet eam quie
scere in medio. eo quod stat cum toto ca
su muscam continue moueri uersus extre
mum lancee. Sed contra dices. pona
tur casus q̄ terminus motus sursum sit. e
tunc uel musca alñ est in. e. r̄ si sic tunc in
aliquo t̄p̄z est i. e. r̄ per r̄sequens quiescit
i illo tempore. r̄ per illud tempus uel nun
q̄ est in. e. r̄ si sic. e. non est terminus mo
tus sursum. Item nunc descendendo mo
ueretur a terio. e. i quo nunq̄ fuisset. Re
spondet q̄ i. e. fuit aliq̄ t̄p̄z r̄ nullo toto. si
militer mo^o descendē ab aliq̄ terio i q̄ n^o
t̄p̄z fuit sic a medijs. p̄ctis spacij super q̄

est motus motus uersus extremam. tñ ut dicitur
est in nullo sibi equali spacio fuit aliquid toto
tempore. uel dicitur quod in nullo tempore fuit in e. actu eo quod
ibi non genuit. sed ibi bene potest. si. n. genuisset
fuisset ibi in actu. nec est inconueniens quod
in tercio motus sursum mobile fuit solum potest
Z. d. si aliquid motus naturalis ad aliquem terminum
hoc non potest moueri naturaliter ab eodem reflexe
tendo. nisi ibi geseat. p. q. frustra nam mo
ueret se ad aliquem terminum ei naturaliter quem statim
dimitteret. Item si motus est naturalis ad a. tñ
est cum inclinatio ad a. et illa inclinatio
non potest subito corrumpi nec opposita scilicet
natio subito introduci. i. tñ ibi tempus esse
medium ante quod opposita scilicet inclinatio intro
ducatur mouens reflexe ab a. i. tñ ibi est ges me
dia ante 2. m. mo. et h. d. sufficit p. b. q. uo
luit solum habere quod motus recte reflexe non sit unum
eo quod interrupte geseat ante et post reflexionem
et quod secus est in circulari quod quous sit naturalis ab
eodem in idem terminum est maxime unus. et id potest esse
perpetuus ad bonum intellectum. lz non reus
Tertia propter quod quous in motu reflexo non in
terueniret ges non propter hoc eēt unum motus
p. q. non fieret secundum eandem dispositionem sp. c.
ymno forte sunt tria. et talia non sunt unum.
Pro probatione quartae rationis supponit
primo quod piecta mouens per impetum ipsum
ipsum a percipientibus et quod h. ipet. est res ne per
manentis lz non diu manet ut patebit in no
tabili sequenti Z. suppo. quod nulla latitu
do gradualis tota sit depdit in istis reb.
corporeis p. q. corrupens si sit in du
plo plus obtinet supra medietatem quod su
pra totum. g. in duplo citius corrupet medi
etatem quod totum Z. q. ali. corrupens eēt
infite uirtutis. p. tñ q. de. corrupens.
quod formā datā gradualē corrupat successi
ue tunc corrupens eandem subito exee
dit ipsum in agendo corruptiue plus quod i du
plo et plus quod in centuplo. et sic sine statu i
uigore corruptiua successiue hincit quod tñ
eunq. multiplicatū i. tñ est in uirtute corru
ptiua inf. quod fuit p. ban. Nec ualeret re
sponso si dicēt quod d. n. u. eo quod quous p. se
ctionez bonis quod tñ lz multiplicatā p. fectō
duana excedat non tñ est infinita. q. non ar
guo in uirtutibus diuersarum sp. sed etiam

puta corruptiuis eiusdem tria naturaliter tunc se
4. d. quod in motu reflexo piecto sursum
est quies me. p. q. lapide piecto sursum
est aliquid tempus quo nec ascendit nec descen
dit. igitur tñ. tñ. tñ. tñ. p. sic quod lapis sit
grauis ut 3. et me. didendum resistat ut
u. m. crit i. tñ f. f. f. ut 4. tñ f. p. mo. sur
sum. Et cum a. p. portione equalitatis et mi
noris in equalitate non sit actio. o. ut ipe
tus pellens i. m. sursum sit maior quod 4. tñ
tunc erit aliquid tempus in quo iste ipet. est in
tensior quod ut duo et remissior quod ut quatu
or. et p. id nec ascendit nec descendit lapis
g. t. p. p. p. ante p. p. 2. m. suppo. et 2. a.
p. q. q. n. est reissior quod 4. tñ est minor quod
resistentia inclinans ad deor. i. tñ lapis non
motus sursum. Item quod diu est intensior quod
duo resistentia ei. tñ motum deorsus una
cum resistentia medij est maior quod tria. g.
grauitas lapidis quod p. tñ est ut tria non suffi
cit mouere deorsus. 5. d. in motu reflexe
tionis grauis cadentis ad terrā et resiliē
tis est ges me. p. i. motu sp. terre sic
resilientis est ges media. i. tñ. tñ. nota. e.
ans p. q. in h. i. motu ter. a. in ea pte per
quā cecidit sup terrā tñ mittitur uersus ce
trum et cū illa tñ f. i. tñ sit b. necessitate i. tñ
pore eo quod est motus localis ptium exlūm
uersus centrā. sc. quod illa terra p. totum il
lud tps est apud dux compmens ptes ter
re. et p. tñ aut tota aut aliqua ps eite a
pud illud geseit a motu locali. quod fuit p.
bandū. Confirmatur in oti ymag. in quod p.
tangit terrā non potest illa terra incipere rea
scendere in hoc casu i. tñ. tñ. non est dili
genter inspicienti. p. b. ans q. tantū quod i.
pet. inferioris ptis terre tñ gentis ter
ram potest sursum pellere tantum ipet. medi
etatis superioris pellit deorsum quod inferio
medietas non potest ei tantum resistere. sic
terra inferiori medietati. et cum hoc graui
tas terre resistit. quod quod durat pulsio b.
orsum ab ipetu ptium (fioz e. maior eā g.
etis quod mo. ymo ob hanc tñ cussionem ab
ipetu partium tñ inuicē frangunt durissi
mi lapides quod ab alto cadunt pp. fortitu
dinē ipetuum sibi inuicē obuiantium.

Sexta d. in resiliēte grauis piecti tñ

solidus est quies media p³ q² si terra spi
 ca piceret ad parietes fieret compressio tre
 ex una pte uersus cent³ q² rē deduc rōz
 sic i pcedēt. Delone septima celo nunc in
 fertur pbabiliter q² in omni motu loca
 li reflexo q² mobile de p se mo² añ r post
 r nō p accūs ē ges media patet q² ex q² ē
 in trib² casib² expōssis in pcedētib² Delu
 sionib² u² q² ubique ita sit tñ ut mibi u²
 minime i illis appet. Sed replicat ual
 de fortiter pmo q² ymaginatioem supposi
 tionis secunde Delusionis quarte q² pmo
 u² q² ipetus mouens plectum subito gñe
 tur totus. q² al² s mo² uiolentus non esset
 uelo² in pñ q² in fine. cui² 3^m diē pbs 2°
 celi. r p³ q² uelo² esset mo² q² ipet² ess²
 intensior. r si subito gñe² ēt subito corru
 peret. 2° q² supponit q² in graui gra
 uitas eq²z moueat r resistit puta q² moue
 at ut 3^a r resistit ut 3^a. r hoc n² u² eē neces
 sarium q² lz eadē calitas calefaciat r re
 sistat infriditati. n² tñ equalz resistit sicut
 agit. 3° q² Quintaz Delusionē. q² si pila ca
 dens sup terrā quiesceret qd moueret eam
 p² sursum n² impetus q² inquiete debili
 tat continue. si igit² t² getis n² pōt eleuare.
 nec ēt p² poterit cū p² erit debilior. 4° q²
 sextā Delonē q² qd substineret pilā apud
 parietē. n² ipet² q² natus est mouere ex nā
 sua nec grauitas put no² est 5° 7^{am}
 q² si faba piceret q² molarē descendēt si
 gescit sil² gescit molaris. si nō gescit falsa
 ē 6° q² si filo mure pede alligato mu
 re currente de te n² posses detrahē murē
 sine gete me² u² alienū Ad ista rñz p oz
 dinē. Ad p² q² ipet² ille nō subito s² sue
 successiue gñat in plectū. iō oz picieus p
 aliō t²ps eē sil² cū plecto ut ipetū intendat
 ce² ēt q² mo² uiolent² non est uelo² i pñ
 ymo icipit a n² gradu uelocitat. Ad p² m
 d² q² uoluit q² sit uelo² circa pñ. s. modi
 eū p² pñ. Ad 2^m q² uirt² motiua hoz
 sū aut sursum tantū resistit uiolētāti q² in
 elinat ad locū nālē. nihil. n. est ei² resistētia
 nisi inclinatio ad locū nālē. sed nō est silē
 de q² litatib² alterationis. q² pp gñonē mu
 tuā. nā ei² dedit maiorē uirtutē agēdi q²
 resistēdi. q² n² erat necessariū i q² litatibus

motiuis eo q² nō agūt i 3^{riū} s² 3° inclinā²
 ad locū nālē. de hoc pl² i libro de gñone
 Ad tertiā q² ipet² facit pilā resilire s²
 i t²ps getis nō pōt eo q² tūc ipet² ptiū su
 perioz cōmunt ptes iferiores s² p² q² illa
 cōp²ssio ē scā ad tātūz ad q² ipet² sufficit
 tē to² mo² sur². r sic i pñ pila n² qd ascē
 dere ipetu ptiūz s² f²ioz ipetū ptiū iferioz
 ipediēte. r post pōt q² cessat ipedimētūz
 Ad 4^{am} p idē q² plecto. graui ad pietē
 ipet² ptiūz posterioz cōmit ptes āteria² f²
 r ipediunt gñitatē a motu uia cum ipetu
 earūde ptiū añioz. s² cessāte ipedimento
 mo² cū grauitate tōlis ipet² ad o² motū
 Ad 5^m dicūt quidā q² molar² cadēs tātū
 ipetū aeris pcedētis faceret q² null² fabā
 q² eū picere² sufficeret r tñ al² pōt dici q²
 faba cōdempnatur sic ecra plecta ad pietē
 r p tātū t²ps quiescūt ptes p² p²gozes lapi
 di ul² saltē ptes trabētes cōdēpationē q²to
 t²ps molar² sp² corāndēs cōdēpato p²ssit
 3te al² d² r credo uē q² molar² ab ifinita
 modica uirtute incipit fabā repellē actiōes
 n. nāe icipiunt a nō gradu. r iō aliq² dētia
 to t²ps ē impet² ptiūz posterioz. fortioz in
 cōmpmēdo ptes anteriores q² uirt² repul
 sua fabe r iō illo t²ps ptes fabe cōdēfāt et
 faba fm ptes gescit molar² is tñ continue de
 scēdit Ad 6^{am} q² i tali retractiōe mu²
 sine du² ē ges me². p³ q² oz ipetū iduce²
 i cor² muris maioris uirtutis q² ē resistētia
 mu² ut si motia mu² eēt ut tria p to² t²ps
 p q² impet² eēt maior q² duo r mior q²
 quatuoz mu² gesceret. sic satis p³ ex ar²
 3° nis q² rte uñ equalz pbat illa rō. q² qd
 diceñ de motib² alijs. Rñr q² pbs pñci
 palif locutus ē d² localib² r iō nō ē mag²
 nis de alijs u² tñ posse dici nō eē i ueni
 ens q² in talib² nō est² ges me² q² n² q² nō
 u² p²hibēs q² i pmo oti eē sūme calitati
 eēt ap² p²matū frige faciēs r iciperet ip²
 ifridare r tūc nō gesceret i sūme calido.
 Eodē mō nō u² i ueniēs q² i p² eē ignis
 cōpleti icipiat corūpi seu ēt q² i p² oti cō
 plete augumētatiōis icipēt dīnutio. s² q²
 q² b² hoz nāl² fieret si gñat pus r p² cor
 rūpif eo mō quo cōtigit eā eē nālē r sic de
 alijs sp² eēt ges me² sic i motib² localib²

inlib^o & h^o fat) testat p^ho i l^o dicēo fru
stra fiet a nā q^o nullo t^oz manz i eē h^o b^o 2°

Quā^m ad 3^m a3 ex dictis q^o de v^oute
fmōis mot^o circ^olar^o iō ē ppetu^o & p^o nō ē
q^o nō sol^o mot^o circ^olaris ē ppetuus. S3
cuz p^ho dic^o mo^o circ^olarē eē ppetuus nil
plus uoluit nisi q^o ce^m ul^o aliq^o spa celestis
ppetuo mo^o circ^olar^o. Et h^o itelligo nāl^o fm
q^o p^ho i libro procedit iux^o q^o et ill^o 3^m b^o
q^o fmō d3 ad sil^oz capi itellect^o n3 utz so^m
mobile circ^olar^o ppetuo mo^o. Et tē iux^o h^o sit
p^o 2° q^o null^o ali^o motus p^ope dictus
a circ^olar^o ē ppetuus nec p^o po^o nālē pōt
eē ppetuus. p3 de motu rēo qz ē it^o d^ofiatof
fios & it^o tales neqt eē motus ppetuus p^o
ut dēz ē. Et p^ofir^o qz ul^o eēt uiolētus & si sic
nō eēt ppetuus l^o nāl^o & si sic nō eēt ppetuus
qz mobile nūq^o possz attingē^o ei^o fm. mō
nā nihil mouet ad finē simplz ipole iō dic^o
p^ho q^o ipole ē moueri ad fm i quez ipole
ē mo^o eē 3° p^ofir^o idē qz nō sē moti rēi nālē
nisi a me^o ad medium sic p3 ex 5° b^o mō
nilius eaz ē ppetuus. Et 4° qz nullus mo
bilis rēi sba ē ppetuus nec motus q^o n° 2°
ex dictis. qz a3 unitatē motus requirē
identitas mobilis a^o p3 qz oē mobile rec
te h3 m^o & ē graue ul^o leue & per q^o nō cor
ruptibile. Dein p^o idēz de g^oatiōe cōzup
tione aug^o ne d^onutiōe & al^oatione qz hec
o^o sē iter d^ofiatof ē iō ut g^oo & cor^o iter eē
& nō eē & augmētā & d^onutio iter q^o tita
tes maiores & miores. mō iter talia neqd
esse ppe^o mot^o. It^o ut dēm ē mobiliū ppe
illis motib^o nihil ē ppetuū. Itē illi mot^o
fiūt pp^o getē et rōe alicui^o deteriat^o teri &
iō neq^ount eē ppe^o. Dein de alteratōe ppe
dēa idē a3 qz ē iter d^oria. d^orioz aut^o nō ē ifi^o
distātia & p^o nō iter ea nō fit ifinit^o mot^o

S3 qz al^o o3biuz celestiu^o de miorē
luie ad mai^o i ptib^o ad q^o mo^o sol^o ē ppe^o
& reissio i ptib^o a q^o mo^o. Consi^o qz ce^m
ppetua alterat^o h3 magi & mi^o luiofū i di^o
fia suis ptib^o. 2° qz aliqd possz ppetuo mo
ueri circa cor^oz eolūpnare insecūdo ipm
h3 girās lince giratē i ipz ptēse. 3° qz
circa exagonā aliqd possz ppetuo mouēi
circū. 4° qz i spa^o rēo aliqd p3 ppetuo
moueri retardādo mo^o sp^o i duplo i pte

pproportionali posteriori ut dēz est i li^o c^o.
5° qz i 4° b^o suppo^o q^o i ifini^o pōr me^o
rarcifieri & stat q^o nō i t^oz fito. g^o rare^o pōt
eē ppetua. c^o qz si me^o eēt tale i raritate &
dēlitate ut mobile i parte posteriori ppor
tōali i dup^o tardi^o mō^o p ill^o mō^o mobile
zēm uno motu p^otiuo t^oz ifito sine reflexi
one. Ad h^o rādeo ad p^o pōt dici uno mō
q^o illuatiō nō ē ppe^o alteratō. qz nō est iter
d^oria3 ad d^orius replicabit q^o utiq^o est p
pe^o mot^o & iō pōt dici al^o q^o l^o loq^o lo^o d^o il
luatiōe i ordie ad to^o celu^o l^o i ordie ad
partes si i ordie ad totuz tē ppe^o nō est mu
tatio. n3 motus respēu tocius cuz totuz ce
luz semper eā mltuz actu hēat de luie nā
si i u^o parte per accessuz sol^o lumen iten^o
i a^o parte per recessū ppor^o reit^o si at lo
quat i ordie ad partes tē muta^o q^o fit fm
lumen nō est perpetua qz nec ppetua iten^o
nec ppe^o ē reissio. mō oīs muta^o celi h3 lu
mē ē iten^o l^o reissio. & pōt pōi ex^o si for. h3
unā medietatē d^oalbatē & sil^o h3 aliā d^onigra
rē ē p^o medietate h3 easdēz medietates
opposito modo mutare^o constat q^o q^ouis
illud cor^o sp^o mutare^o t^o nulla illaz muta
tionū eēt ppe^o. Ad al^o gnq3 d^o q^o b^o pbat
p potētā ifnālē d^oicep^o ppetuo aliqd pos
se moueri alio motu q^o culari s3 h^o nō ē nā
liter pole & iō nō ē d^o nē. Lat^o eiz oēs h3
q^o pcedūt rōnes nō pnt v^oficari nisi p potē
tiā ifnāl^o agētē nulluz eiz ilz mobile p3 p
petuo mouē sine miraclo 2° d^o mo^o cular^o
pōt eē ppetu^o ad itellectuz p^o dēz qz ē ab
eodē i idē sine fflexiōe & iō nullibi repiri
pōt rō stat). It^o mo^o celi ē act^o ppetu^o ut di
cet p^o celi & motof ppetui & i t^o mutabl^o
Itē nō ē pp^o getē qz ipi^o cōporis moti cir
cular^o ē perfectō d^ostit i p^oti^o mouēi & iō
nō pōt rō get^o opperare qz nō ē possib^o per
nāz 3° d^o sol^o motus circular^o ē perpetu^o
se^o p exponētes ex p^omis duab^o. h^o b^o 3°. & p
d^o nō d^o to^o 3° nōbili. 4° & ult^o ē no^o q^o i
4° & ult^o pte b^o octau^o. p^ho p^o pbat q^o i
pole ē mouēs si^o mouē p t^oz ifi^o. Et sup
ponit p^o q^o si mouēs ē si^o ē o3 mcblē eē
fi^o. Si n. mobile eēt ifi^o v^o mouētis nō
excederet v^outē mobilis. pōit i^o q^o mouēs
fit. a. & mobile b. & p^o inf^o p q^o mouet

fit. c. 2° supponit q^d medietas ipi^a. a. motie
 at medietate ipi^a. b. z dic^t q^d i minori t^{em}p^{or}e
 mouebit ea q^u est to^{tal} t^{em}p^{or}e i q^u a. mouebit. b
 z d^{icit} pat^{et} q^d mouz est uelo^{cit} sic p^{er} ex r^{ati}o
 septi z p^{ro}ba^{ti} est i c^o q^d p^{er} mⁱⁿo^{rum} t^{em}p^{or}e appo^{it}
 ad p^{ro}u^{er}endū aliq^uo sigⁿo q^u totū n^{on} citius
 medietas nauis t^{ra}n^{si}t aliq^uo sigⁿo q^u to^{tal} na
 uis 3° se^{nt} q^d t^{em}p^{or}e i q^u p^{er} mo^{rum} nō erit ifinitū
 p^{er} q^u est min^{us} q^u to^{tal}. mō oē t^{em}p^{or}e min^{us} alio est
 finitū. 4° supponit q^d si ab. a. auferā^t p^{ar}tes
 e^{qu}ales ipi^a medietati. a. tandē p^{ro}u^{er}it. Ex
 q^uo^d se^{nt} q^d medietas. 3. mouebit medietate
 b. it^{er}u^m finito z pari rōne 2^a medietas. a.
 mouebit 2^a medietate. b. i t^{em}p^{or}e fito. g^o to
 tuz. a. mouebit to^{tal}. b. i t^{em}p^{or}e fito z nō ifinito
 q^d fuit p^{ro}ba^{ti}. z p^{er} q^u oē t^{em}p^{or}e p^{ro}u^{er}it t^{em}p^{or}e
 bus finitis z magnitudie z mltitudie est fi
 nitū. S^{ed} n^{on} n^{on} est dubita^{ti} ut^{rum} h^{oc} rō sit bona
 z af^{firm} q^d nō q^u p^{er} supponit fⁱⁿitū i h^{oc} q^d dic^t mo
 toze z mobile est dissibilia dicit. n. ad^{ver}sari^{us}
 q^d motor est de^{us} g^o idissibil^{is} z mobile celū
 q^d est a nālib^{us} idissibile ponit. Z^o q^u si sit
 bona p^{er} e^{qu}al^{it} de o^mnⁱ motor^{um} celesti z sic oēf
 est ifinitū q^d nō est ue^l p^{er} 3^a q^u q^u motū
 mouēs aliq^uā sperā celestē mouet eā t^{em}p^{or}e
 ifinito. 3° q^u dicē^t q^d v^{er}ū q^u cūq^{ue} p^{ro}u^{er}
 suffic^{it} ad mouēdu^m ifinito t^{em}p^{or}e dū t^{em}p^{or}e sit in
 t^{em}p^{or}e mutabil^{is} z iō nō regrit^{ur} ifinita. 4° di
 ceret^{ur} q^d iⁿ v^{er}us finita nō suffic^{it} mouē t^{em}p^{or}e
 ifinito i p^{ro}u^{er}endo se^{nt} aliq^uo sigⁿo t^{em}p^{or}e nō p^{ro}
 bat q^u pōt mouere ifinito t^{em}p^{or}e ifinitū rei
 terationibus. 5^a si rō ualeret se^{nt} q^d
 nullus motor mouet ifinito t^{em}p^{or}e q^d est h^{oc}
 p^{ro}ba^{ti} i h^{oc} octauo z p^{er} 3^a q^u p^{er} mobil^{is} p^{ro}u^{er}
 sp^{er} suuz spa^{ti}o citi^{us} q^u totū a q^uoq^{ue} motore
 moueat q^u i t^{em}p^{or}e finito z p^{ro}u^{er}it est totum
 soluz i t^{em}p^{or}e finito moueret a suo motore
 q^u q^ulib^{et} p^{er} aliquoc^{is} sumpta constituit
 suum totū aut maius Q^uo q^urit ut^{rum}
 p^{ro}ba^{ti} lo^{qu} de ifinitate duratiōis seu finitate
 eiusdē z h^{oc} nō q^u dic^t q^d i magnitudie fini
 ta nō pōt esse uirt^{us} ifinita q^d fⁱⁿit^{us} de ifini
 to duratiōis v^{er}ū. n. solis est ifinite duratiōis
 q^uis sit magnitudie finite ul^{ter} lo^{qu} b^{on} finitate
 p^{er} n^{on} uigore z sic suaz n^{on} fⁱⁿta est motor lūe
 l^u sol^{is} moueat ifinito t^{em}p^{or}e z t^{em}p^{or}e est finit^{us} p^{er}
 uigore. h^{oc} rōel^{is} s^{ed} fōtes h^{oc} rōne ap^{er} z iō suf
 ficit d^{icit} euasie z rōez d^{icit} dē. Ad p^{ro}u^{er}ā

dic^t 2° q^d ap^{er} pōit illū p^{ro}cessū solū ad off
 dēdū q^d p^{er} motū sit idibilis iō nō suppo^{it}
 simpl^{it} p^{er} motore est idissibil^{is}. s^{ed} suppo^{it}
 q^d est dissibilis si est i magnitudie extē^{si}
 sic aduersari^{us} d^{icit} est n. dissibilis sic q^d h^{oc}
 ret p^{ar}tes ex p^{ar}tes. iō p^{er} mⁱⁿo^{rum} mⁱⁿo^{rum} z elu^{it} h^{oc} q^d
 iposibile est v^{er}it^{us} extē^{si} in magnitudine mo
 uere p^{er} t^{em}p^{or}e ifitū z h^{oc} sufficit ad d^{icit} dēduz
 p^{ro}u^{er}ā n^{on} af^{firm} si p^{ro}u^{er} motū est extē^{si}
 i magnitudie sic dic^t aduersari^{us} uel est si
 nitus z si nō moueret p^{er} tempus infini
 tum sicut rō tacta p^{ro}bat uel esset ifinit^{us}
 z h^{oc} nō q^u uel esset in magnitudine finita
 extensus z h^{oc} non q^u n^{on} talis pōt est ifinita
 uel i magnitudine finita z h^{oc} non sicut po
 stea p^{ro}ba^{ti}. Ali^{us} respondet egidius q^d iⁿ
 motores celestes sint idissibiles t^{em}p^{or}e b^{on}
 unus est maior uel potēti^{or} alio ut ille qui
 pōt mouere maius mobile pōt igit^{ur} unus
 motū ymaginari s^{ed} duple potētie ad mo
 toze o^mnⁱbus lūe z s^{ed} duple mobile co^ordens
 ei ymo sic poss^{it} fieri cathe. loquendo et
 tūc ille esset ut didius resp^{er}u motor^{um} orb^{is}
 lune z mobile eius ut didius resp^{er}u spē
 lune z de tali mō dicit q^d loquebat^{ur} p^{ro}ba^{ti}
 Ad 2^a mⁱⁿo^{rum} d^{icit} q^d ap^{er} intendit omnes
 motorem orbis celestis esse ifinitum et
 q^d motor spere lune esset ifinitū hoc mō
 ifinitū sic post apparebit. p^{er} 3^a dubitāōe
 est sciendum q^d ifinitas v^{er}it^{us} potest yma
 ginari duplici^{ter}. uno mō in uigore z esset
 ifinita uirtus uigoris que o^mnⁱ uelocitate
 q^ulib^{et} poss^{it} mouere uelocius z o^mnⁱ mobili
 dato q^ulib^{et} poss^{it} mouer^{ur} mai^{us} z h^{oc} nō lo^{qu}
 hic p^{ro}ba^{ti} q^u ut dē^{us} est ipse lo^{qu} g^onalit^{us} de
 o^mnⁱbus motorib^{us} celestib^{us} mō notum est q^d
 motor spere lune nō sit ifinitū v^{er}it^{us} in
 uigore eo q^d est mⁱⁿo^{rum} v^{er}it^{us} q^u motores
 orbis supio^{rum} mo^{rum} n. minus mobile alia
 est ifinita uirtut^{us} in duratiōe z est q^u mo
 tor ifinito t^{em}p^{or}e durat z de hac uide^t p^{ro}ba^{ti}
 esse locutus sic. n. omnis motor celestis
 est ifinitus q^u mouet p^{er} ifinituz tēpus
 S^{ed} replicat q^u p^{ro}ba^{ti} lo^{qu} de ifinitate
 cui repugnat esse in magnitudine mō infi
 nitū duratiōis nō repugnat esse in magni
 tudine. Itēz tē p^{ro}ba^{ti} p^{ro}ba^{ti} peteret p^{ro}u^{er} q^u tē
 p^{er} minus notū p^{ro}ba^{ti} magis notū magis

u. notat est qd virtus q mouet infinito tpre
sit ifinita duratiōe qd sit duratio e^o. Rñz
qd ifinitas duratiōis est duplex. una ē in
cēn^o z b^o uenit mē pme loquē^o nāl^z z oī
bus ppetuis. Alia ē i agen^o seu mo^o. Et
ē itez duplex. una actualis alia possibilis
actualis ē virtus actiua temp manēs siml^z
sine tui mutatione bn^o oē qd ex eius parte
regitur ad e^o agē p infinitū pō potētia
lis uō ē uirt^o actiua nata mouere p ifini^m
tpe nō tñ sil^z hñdo oēm dispōēz qd ex pte
eius regitur ad agere. pma ē i motorib^o
induisibili^o eo qd sine tui qēcūqz mutati
one saltē nāl^z loquē^o infinito tpe mouent^z
2^a ē in corpib^o celestib^o. mouēt eīz ifini^m
tpe i qd sunt mota z iō nō hz oēz dispōēz
sil^z qd ex pte eoz reg^r ad agē eūz mo^o eoz
re^r que nō hñt to^m sil^z p b^o tē pz fhm uo
luisse qd motores celestes sunt ifinite virtu
tis i duratiōe actuali. z tali repugnat eē
in magnitudine eo qd quelz actiua uirt^o i
magnitudine pōt p mo^m magnitudis atq
rere nouuz mo^m z nouaz uirtutē agendī
in ordine ad passuz. Et p hoc p3 qd dōm
est ad pma^z rōncm facta. Et ad secundam
hñz dicit qd l3 notuz sit p^mum motorem
eē ifinite duratiōis. nō tñ notuz erat qd ē
ifinitas in duratiōe actuali z ideo hoc
p^hs pbauit hic per hoc p3 qd dicēdum
ad tertiā dubitationez. u^m enīz ē qd sufficē
ad hanc ifinitatem de qua p^hs loquitur
q^z uirt^o i tñsmutabilis. l3 illa nō repitur
nisi in motorib^o celestib^o. z ideo pbauit
in illis esse hāc ifinitatem. Ad 4^{am} d^r qd
non al^z motor de quo ap^z loquit^z mouet
p ifinitū tpe qd ifinitū reiterationibus
seu circularib^o circa idē pāctum z b^o sufficē
ad cludēdum ipm eē ifinituz iuz moduz
dēm z dicēn. Ad quintam dīc egidius
qd qz p^mus motor mouet p^mum mobile
ifinitis reytationibus iō d3 compari ad
ipm tanq^m ifinites acceptum cuius ptes
ymaginarie sūt celum sel^z ul^z bis uel cēticos
z sic de alijs acceptis z sic uidet^z qd pars
prius transiit qd totū qz in minori tpe
p^z transiit due circuliōes qd decē
z decēz qd uiginti z sic deinceps propter
qd quilibet orbis celestis pnt ad ipsum

spanē motor z mobile ifinitum qz ē mobile
finitum ifinites acceptuz z iō nō est ibi
medietas ul^z 4^a qz ē fm hūc modū omni
ymaginabili finite mai^o ita rōn^o cludit
qz fūdatur super b^o qd mobile celeste hēat
ptes aliquotas finitas qd est pira modum
dēm. Ad sextā p3 ex dicit qd p^hs lo^r
de ifitate duratiōis actuali uirtutū actiue z
tali repugnat esse i imaginatiōe ut dēz est
in 3^a dubitatiōe 2° pbat qd i imaginatiōe
finita nō ē uirt^o ifinita z p^mittit qd maiō
potentia uel equalis mouet idēz mobile
uel equale in minore tpe z b^o ē qz ueloti^o
2^a suppo est qd si eēt uirtus ifinita motia
mobilis ipa mouēt i minōi tpe idē mobile
q^z q^z finita 3° p^mittit qd oīs motus est in
tpe nō in oti. Ex quibus format suam
rōncm si in magnitudine finita eēt uirtus
ifinita se^r qd uirtus finita z ifinita mo
neret idē mobile eadem uelocitate q^z ē
5 2^{am} suppositiōez z p^r q^z si po^a in
finita moueat aliquod mobile mouebit
ipm i aliq^z tpe p 3^{am} suppoēz qd tps uocēf
a z capiat uirt^o finita que moueat etiaz il
lud mobile q^z stat eēt qd mouebit in tēpoze
l3 minori qz ipsa est minor uocēf igit^z ei^z
tps a b. tūc est certa ppo^z t^z p^z. a b. ad tē
pus a. eo qd ut^z qz est finitus z illa sunt in
uicem pportionalia sit i^r qd sit maius in
centuplo q^z a. q^z si uirtus finita centuple
tur in pportione se^r qd centies uelocius
mouebit igit^z in l3centuplo tpre i^r in tpre
a. z sic uirtus finita centuple^a respectu
p^me z ifinita mouebūt eā uelo^z idem mo
bile qd est ppo^m 3° pbat qd ē i magitudi
ne ifi^a non potest esse uirtus si^a z itellige
extensa per illā magitudinem z intelligit
p^hs qd q^z uis magnitu^z ifinita esset ad in
maginationem totalis uirtus eius n^o pōz
esse finita z p^mo p^mittit qd l3 quādoque
i minori corpō ē maior uirt^o ut in paruo
plumbo maior grauitas q^z i dnplo ligno
tñ in corporib^o penit^z eiusdēz rōnis pter
qd in q^zitate sp in maiore est a^o uirtus
2° p^mittit qd magnitu^z ifinita in q^z po
nitur uirtus finita per a^o uerfarium sit. a
b. de qua sūmā pars finita que uocetur
b. c. z sit. d. mobile qd i^a pars finita pōt

mouere. tunc igitur b. c. mouebit. d. mobile
paliq; signum i aliquo certo tpe q sit. e.

Ex qbus infert 3^a suppo q capiatu r
magnitudine. a. b. dupla pars ad. partem
b. c. illa mouebit mobile. d. i duplo uelo^o
qz a pporzione in duplo maiori. eo q in
dupla magitudine erit i dup^o maior uirt^o
r sic i me^o tpris. e. q didiu; tep^o uocet. 3
t. r sic augen^o. b. c. fm qnacuz pporzoes
uoluo nō q sūabit magitudine ifitā. a. r
sp miorabit tpe. Tūc ex illis forāt rōem
suā sic illa uirt^o ē ifinita q mouz uelo^o q
qcauz finita s; v^o magitudis. a. b. mouet
uelo^o q qcauz finita. i^o ē ifinita. q ē 3 ad
uersariū. maior nota ē. r minor delarat qz
uirt^o ipius. a. b. moz uelo^o q. b. c. q^o qz
multiplicet eo q p tertiā suppo; b. c. nō
pōt tocies accipi q tisseatur magnitudo
ifinita. nō oīs v^o finita excederet. a. b.
c. aliquociēs multiplicata igit v^o totalis
a. b. mouebit uelo^o q qcauz si^o. aliā rō
nē ponit s; nō ēuis pbat eni q ex oppo^o
sue 2° nis se^o q po^o corpis finiti r po^o to
talis corpis ifiniti. ymo tocī r ptis mone
rent idē mobile eadē uelocitate. r 2° satif
p; ex deductioe rōnis 2° nis pcedētis.
S; 3° hos ap pccit^o p^o du^o qz in p^o rōe
u^o supponē q mobile q mouēt v^o ifini^o
si ez ēt mouē pōt uirt^o ifinita q ē simpl^o
f^o. nō eniz oz q unus possit illud q min^o
potest. 2° qz supponit q uirtus finita
pōt q^o multiplicari hoc. n. u^o f^o qz v^o u^o
intelligentie nō pōt augeri sic nec uirtus
tocī celi. 3° dic beat^o thomas q illud
q alicui debet nō aufferet ab eo pp poēz
cuiusq; alius. nō motui de p se dicit eē i
tpe r nō. otr igit ppter pōnē ifiniti nō re
mouēt a motu eē i tpe. cui^o tū 3° rīā pcedit
2° ap. 4° 3° met^o rōz i 2° metha. sic argu
it idē ē iudiciū siue uirt^o ifinita sit in ma
gnitudine siue ex. utrobiz. n. maior uirt^o
uelocius mouet. q uel rō phi non ualet l^o
simpl^o nulla erit uirtus ifinita q tamen ē
3° p^o in 8 octauo. Quāto iuxta idem
ad maioritate uirtutis se^o maiora^o ueloci
tatis sic maioratio diuturnitat. q si eēt uir
tus ifinita ipa siue i magitudine siue extra
uelocius mouēt i ifinitū r diuturnius mo

ueret q nō ē pole. Sexto qz ma^o ē q
rōes ille solū pcedunt d ifitate uigo^o r p;
i p^o pbatioe b^o nōbit i^o nō loqbat ut dēm
ē d ifitate dur. tōis r sic syllus quē h^o fac
ex hijs pbatīs peccat fm salatiā equoca
tōis u^o syllus erit. h^o nulla po^o ifinita est i
magnitudine. p^o mus motor est po^o ifinita
qz ifinito tpe mouet ut pus pbatatur q
nō ē in magnitudine. ecce maiorē h^o pba
tam intell^o de ifinitate uigo^o r miorēz
prius pbatā. de ifinitate duratōis. qz p;
equocatio. Ad has rōes rñz sustinēdo
rōnes phi ad primaz q pbs uult q dato
mobili q uirtus finita pōt mouere illud
ē t uirt^o ifinita pōt mouēt r uelocius qz
pōt minus h^o ē t pōt mains r sic nō pcedit
p^o ma. Ad 2° dī q f; v^o itatē q^o v^o tute
finita clara q^o l; maior pōt fieri a p^o ma cā
r sic ap. supponit v^o aut si hoc non placz
qz forte non fuit mēs phi. dicatur q ap.
illud supponit lab. ad v^o fatio penente v^o tu
tem ifinitā in magnitudine si eim ita esset
tunc uirtus finita q^o l; possz augeri iu
mēdo r augendo eam a uirtute ifinita di
uisibili quā ponit aduersarius. uel dicat
q lo^o fm ymaginatōez. r deducit ad unū
simpl^o ymagible. Ad 3° dicit q illd q
alicui p se dicit nō aufert ab eo per pōnē
cui^o qz possibilis sed nō ē hūciens q aufe
rat ab eo idest q se q^o hoc non dūcire p
positionē iposibil. Ad 4° dī b^o rus tho
mas q nō est sile de uirtute extenia i magi
tudine qz illa est agens nāle r sp agit fm
ultimū sui posse r ideo si esset ifinita mo
ueret i oti r d uirtute sepata a magitudi
ne qz illa ē libera r nō agit tā tū. p^o potest
sed tā tū q^o uult r uerū dī. Sed fōte q
ap. nō ita dixisset eo q pp imutabilitatem
uolūtatis dīne nō credidit deum esse libe
rum libtate oppois ideo potest dici q ap.
uoluit q nulla uirtus actuali ifinite siue i
uigore siue i duratōne ē i magitudine r
qz manifestū est per qd nois uirtus ifini
te duratōis actual^o q nō debet esse i magi
tudine. qz debet esse i tūsmutabil. ideo ap.
pbat de ifitate uigo^o r forte pccisset q
non u^o rcludit q nulla sit uirtus ifinita
in uigore q^o uis p suo pposito sufficiebat

Abi hcludē de virtutib⁹ i magnitudine exn
tib⁹. Ad 5^m. dī q^o nō fm idēz dī v^ous
ifita i uigore z i duratiōe ymo stat aliqd
magis durare z eē mīozis v^otutis. z eē. et
iō nō ē i ueniēis q^o sit v^ous ifinita i dura
tiōe actuali nō tñ i uigore z sic ifinito t^oz
mouet s³ nō ifinita uelocitate. Ad 6^m
dicī q^o p^o h^o hic ulz itelligit de oī mō ac
tuali ifinitatē z sic sōmabit rō sine q^oz
eguoatione sic nulla uirtus ifinita siue in
uigōf siue i duratiōe actuali ē i magitudi
ne motor p^o ē uirt^o ifinita ad minus in
duratione actuali g^o nō ē in magnitudine
3° pbat p^o h^o q^o p^oiectū post exitū a p^oicēte
nō mō^o ab aē ipm defferēte simul moto a
p^oicēte qz querit unū ille aer mouet post
remotionē a manu p^oicētis z non possit
ueniēē dici unū 4° pbat q^o p^oiectuz mō^o
ab aere inpl^o a p^oicēte siml pellēte aliū
aerē z p^oiectū z 2° aer mo^o 3^m aerē z sit p^o
iectū z sic deinceps. Ex q^o infert q^o motus
p^oiectiōis nō ē p^oissime 2° qz s³ p^oiectuz
solidum q^o mouet sit unum z idē tñ aer
sit puls^o z sit pellens ē 2° continue ali^o z aliū
qz nō est idemptitas mobilis. 5° pbat q^o
p^oiectum nō mō^o ab aere p^o ātipistatim et
drētur moueri p^o ātipistatim si ipm 2° tie ul
tra pelleret ab aere sequente ne fiet uacu
um dicī i^o p^o h^o si sic moueret oporteret q^o
ipz p^oiectum omnia postēiora seqrēt p^o li
neā rectā q^o nō est ueniēns z p^o 3° qz sic p^o
iectum mutaret locum ita tāt^o aer seqns
intrans illum locum itēz 2° aer tantus in
trans locum p^omi z 3° secundi z sic usqz
ad celum. Sexto pbat q^o p^oimum mouens
unus z idē exn^o mouet sēp qz o^o p^oimus
motum esse sēpīnum 2° continue z regula
rem z h^o esse nō possit nisi un^o z idē motor
sēp moueret idē mobile g^o 2° maior p^o ex
dictis z minor p^o qz mō^o p^oiectiōis nō p^oe
dicī unus eo q^o sit ab alio z alio motore
fm modum p^omissum in 4° p^opone huius
notabilis z p^o nō ad unitatem p^oe dictā
motus re^o unitas motoris etiam si motor
diuisis temporibus esset alius z alius ui
det uno t^oz mouere uelocius q^o a^o p^o mo
toris diuersā uirtutem z sic non esset eius
motus regularis 7^m pbat q^o p^oimum mo

uens est i circūferentia superiori mobil^o p^omi
qz ibi ei^o max^o az effect^o z p^o nō ibi ma
gis ifluit. qz illi uidet eē p^oping^o z mouēg
n^o ifinitū magis ifluit i p^opinquū q^o in di
stans 8° z ultimo pbat q^o p^omi^o motor
est simp^o indiuisibil^o. p^o sic qz si hēret ma
gnitudine ul^o hēret eā ifinitaz. z h^o nō qz
nulla est talis. ut p^o ex dictis in 3° libro l^o
solū ifinitā z h^o nō qz potentia ifinita non
pōt eē in magnitudine ifinita p^o 2^m p^obato
uz mō p^omus motor ē uirtut^o ifinite eo
q^o unus z idē exn^o mo^o ifinito t^oz p^o c^m
p^omissoz z talis nō ē uirtutis ifinite p^o p^o
p^omissoz z hec de toto textu hui^o octau^o
Dic p^omo querit ut^o p^omus motor sit infi
niti uigoris. 2° ut^o sit in circūferentia p^omi
mobilis. 3° an sit indiuisibilis. 4° ut^o p^o
iectuz post exitum a p^oicēte moueat ab
aere ipm z aliuz aerē 2° continue ultra pellēte
Pro p^o istoz ē notādus q^o p^ota hō attribu
ta nō p^o alio z alio. s³ simp^o z p^o uno z eo d^o
supponunt pp^o ipi^o summā simplicitatē tñ
in rōe frēq^o drūt ut oēs l^o p^oles p^ocedunt
intelligere malū z quū suuz itelligere sit
suuz uelle non tñ dicī uelle maluz sic in
p^oposito uigor dī dicī in ordie ad effēim
z duratio eius in rōne ad t^oz maior enim
uigor est 3° q^o maius mobile aut idēz uelo^o
sufficēt mouere. S³ maior duratio non a
maius mouen^o s³ a longiozi t^oz dicī p^oma
nendo z p^opter hoc non sequit^o p^oposituz
uigor dei est ifinitus igitur est ifinitus
uigor pp^o mutationē appellatiōis qz a^o nō si
gnificat q^o sit ifinitus aliq^o ifinitus i dō
ad eius ueritatē sufficīt ifinitas duratio
nis. z nō significat q^o sit ifinit^o in posse
mouere uelocius nel maius mobile. 2°
notā^o est q^o ifinit^o uigor dī q^o oē mobile
da^o i dabile etiā q^o m^o qz esset mai^o pōt mo
uere. 3° omni uelocitate data l^o dabili ad
mobile q^o t^oliber uelo^o pōt mouere. 3°
nota q^o h^o nō suppōit p^o motorē eē libez
libertate oppōis. sed eū ponit libez liber
tate q^o agit sui ipius g^ofa. qz pōit ipm de ne
cessitate 2° suare māz p^oma. al^o h^o fēt p^ocedē
nāl^o anihilatōem esse pōlem z creatōnem
quā nō pōit. z si dicas eē libez libertate
oppōis dicī p^ofectōem simp^o g^o fm p^o h^o i

¶ me cāe attributione. 2° qz ēt h ē pfecti^o
i nobis g p p^o ē h i deo. Rādēt ut credo
negando eīs unū reputaret q sic eē libez
dic mutabilitatē uolūtatis q hō n̄ uenit
s; replicaret aliq dō q maioris pfectō
nis eēt ab eterno p̄fuisse mūdā libertate
q̄ bonitate. nē. r iō h eēt h eo asserē^m
Rādēt p̄hs pur^o exp̄ctias nāles i sequēs
negan^o q̄ assūmī^t qz ab eīno p̄fuisse mū
dā libere s; eū nec eēt nec eē posset. Ad
2^m diceret q̄ ē pfectōis in nobis. qz ē p̄f
ctio s; qd. sic eē hōiem. sed n̄ se^o q̄ sit p̄f
ctionis simpl^r. His p̄missis r̄n̄ q̄ pure
loquendo s; exp̄ctias r lumen nāle. p^o
motor n̄ ē inf̄iti uigoris. qz n̄ poss; monē
uelo^o q̄ mouet ḡ cōn̄a est nota p 2^m p̄mis
sōz. r aīs p; p 3^m. qz n̄ est liber libertate
oppōis. r iō n̄ pōt alz uelle q̄ nunc uult.
2° qz naturalis p̄hs in luce nāli p̄cedens
n̄ d; ponere aliqd nisi sit pure no^m aut p
exp̄ctiā aut ex istis d̄ducibile plus q̄ su
um oppo^m sed p^m motorē eē inf̄initi uigo
ris n̄ ē aliq̄ istoz mōz no^m. ḡ rē. maior no
ta r minor p; qz oēs effect^o ḡ fiunt a p̄mo
motorē in ordine ad uidere nostr; sunt fi
niti. mo^o. n. ḡ a; nobis in hoc luce est mo^o
diurn^o ḡ finit^o est tā uelocitate q̄ magni
tudine. Sed h̄ uigor dei ab aliq̄ dato ui
gore q̄libet multiplicato n̄ pōt attingē
ḡ est inf̄init^o uigor. cōn̄a nota est r aīs a; qz
q̄tūcunq; mlti^r uigor itelligētie mouētis
sp̄rā saturni n̄nq̄ attingeret uigorē p^m.
eo q̄ sp̄ maneret dependens. r talis n̄ eā
ret uigori independenti q̄lis est uigor dei
2° qz uigor dei p̄ducit effect^m ab inf̄inita
distantia. s. de n̄ eē ad eē. 3° qz uigor dei n̄
h; finē nec in duratione nec in magnitudi
ne. ḡ ē n̄ finit^o. ḡ ē inf̄init^o. 4° qz uigor
dei est p̄ma cā inf̄initatis mo^o ḡ d; p̄pari
ad mo^m inf̄initatis mo^o ḡ est magis per se
r p̄mo modo inf̄initas mot^o magis per se
r p̄mo est q̄ sui^r ex inf̄initate mobil^r. ḡ uigō
dei d; p̄pari ad inf̄initatem mot^o ḡ sūmī^t
ab inf̄initate mobilis. sed tal^r est simp^r in
finit^o uigor. ḡ c. p^m aīs r p̄ma cōn̄a huius
rationis sunt satis nota. r minor p; qz euz
tribus modis potest ymaginari inf̄initos
notus uel inf̄initate mobilis uel inf̄initi

spacij. uel ex inf̄initis reiterationibus cir
ca idem centrum. p̄ma uidet esse magis p
se r alij duo magis per accidens r extrin
sece. ut uidet. Quinto dicit Egidius q̄
inf̄initas dātōis est so^m extensiuā r ex
t̄p̄r qualis non est dei. igit̄ deus debet esse
inf̄init^o in uigore. Sexto qz deus est quo
maius excogitari non potest. igitur conse
quentia tenet qz omni fingo contingit co
gitari maius. Ad hās rationes respon
deret p̄hs. ad p̄mam put credo q̄ uigor
dei ab aliquo rē potest intelligi duplici^r
uno modo in esse perfectionis essentialis
r sic concederet antecedens r negaret cō
sequentiā. r ad hoc uadit p̄batio antee
cedentis que fundatur super independē^o
rei. alio modo in esse seu in ratōne uigorif
r sic negatur antecedens. r ad probatio
nem dicitur q̄ quāuis nunquam fieret ui
gor independens. tamen fieret aliquoties
multiplicat^o bene maior in mouendo ma
ius mobile q̄ p̄ immo motor mouet r eti
am uelotius. uerbi gratia. si intelligentia
sp̄re saturni mouet decies minus mobi
le r decies tardius si in centuplo in pro
portione multiplicaretur moueret equa
le cum p̄mo motore. eque uelociter si
daretur. Ad secundam q̄ nulla est uel
esse potest inf̄inita distantia. qz inter eē
r non esse nulla est distantia. sunt enim
contradiete inter que nihil mediat. Tres
dicitur q̄ deus de non esse simpliciter ni
hil p̄ducit loquendo naturaliter pure qz
omne quod producit de materia produ
cit presupposita. Ad tertiam bene
conceditur q̄ uigor dei eēt finitus r q̄ est
inf̄initus prout opponitur finito contra
dictorie. sed in conclusione r in secundo
notabili ca^o p̄tatiue r transfinitio. scz
prout uigor dicitur maior uirtualiter. eo
q̄ maius pōt mouere n̄ aut quia h; extēst
onē aut intēstionē. Ad 4^{am} q̄ cā ifitat^r
motus non est illa q̄ sūmītur ex inf̄initate
mobil^r qz illa nec est nec potest eē cum ne
q̄at esse mobile inf̄initum sed p^o cā ifitat^r
mot^o est ex ifinit^r reytationib^o circa idem
centz r si b̄tus thomas dic̄ huius b̄riū di
cas q̄ fuit illius intentionis. Ad quintam

dicat q̄ infinitas durationis n̄ h̄z totā uir-
tutem actualem ⁊ potērial potest dici ex
tempore eo q̄ in ea motor non habet to-
tam uirtutem q̄ agit siml. sed per motum
successiue ⁊ in t̄p̄ regit eā secus est d̄ in
finitat̄ duratiō factie q̄l̄ ē motō celestiu
Ad sextam q̄ dens est q̄ maius excogita-
ri n̄ p̄t p̄fectiōe eēntiali s̄z b̄n̄ p̄t maius
excogitāi p̄fectiōe nigof. ⁊ ap. fōte negat
illā descriptiōem dei dicēs q̄ n̄ ymaginari
sed credere icōueniens est. aliq̄s. n. nō p̄t
ymaginari n̄ eē deuz. ⁊ nihil ex hoc seq̄
inueniens. Sic diceret p̄b̄s q̄ l̄z aliquis
ymaginari p̄t aliqd̄ deo maius nihil se^r i-
uueniens. ⁊ in oib̄z his suppo^r p̄m̄ moto-
rē eē deū. cui⁹ declaratio spectat ad i^m
metha. 2^a 3^a p̄m̄ motor est infitus infi-
nitate duratiōis actiue. B̄ p̄z p̄ rōem p̄bi. ēē
q̄ h̄z totā uirtutē q̄ eternalz p̄t agere sil
n̄ ex mutatiōe q̄cunq̄z. 3^a 3^a f̄m̄ ueritatē
⁊ fidē p̄mus motor. supposito q̄ sit idē q̄
de⁹. ē infiti uigoris. p̄z q̄z hanc ponit f̄i⁹
catolica. uer̄ est q̄ illa ex luīe nāli n̄ p̄t
uinci. Sed dices utz p̄^a cā est infite p̄fec-
tionis eēntis pro quo p̄mo nota q̄ infini-
tas essentialis cō infim̄ addit̄ p̄to eēntiali n̄
b̄rite ru^m ad op⁹ sic si d̄ret q̄ de⁹ ē inf^a
eēntia uel p̄fectiō. 2ª nōf q̄ infim̄ uno mō
d̄f̄ indeteriatū. q̄ i 3^a h̄ mā d̄f̄ ifi^a q̄z ad
formā recipiendā indeteriatā. ⁊ sic de⁹ est
finit⁹ q̄z ad eē bonū deteriat. 2ª infim̄ d̄f̄
n̄ f̄i^m ut oppo^r d̄dictorie fito. ⁊ d̄f̄ f̄i^m q̄ ē
magñū uel mltū mensurable p̄ aliqd̄ mi-
nus sui ḡnis. ⁊ sic est de⁹ infit⁹. nō. n. ē mē-
surabil̄ nec mag⁹ nec mult⁹. 3^a d̄f̄ extē
sū uel mltitudo q̄ p̄ nullū min⁹ sui ḡnis
est mensurable uel ēē intensuz q̄ p̄ nullū
ḡm̄ f̄i^m q̄tāl̄ multiplicatū est mensurabi-
le ⁊ oppo^r fito dicto p̄natiue. ⁊ n̄ est deus
sic infit⁹ cō nec mltitudinē seu intensiōez
nec ēē extensionē h̄cat 4^a d̄f̄ infitū p̄ fili-
tudinē. uñ infitus i magnitudine d̄f̄ q̄ nul-
la magnitudo p̄t eē maior. q̄z oi finita est
maior ⁊ quā nulla minor q̄tāl̄ multipli-
cata p̄t attingere sic p̄ similitudinē infituz
p̄fectiō d̄f̄ q̄ n^a p̄t eē maior. ⁊ q̄ est oi a^a
maior ⁊ q̄ n^a minor q̄tāl̄ multiplicata
p̄t attingere. ⁊ iuxta hoc r̄ndet̄ ad du^m

q̄ de⁹ seu p̄^a cā est infite p̄fectiōis eēntial̄
i^o ēt loquendo nāl̄. q̄z ei⁹ p̄fectiōe negt
esse p̄fectiō maior. ⁊ est oi finita maior. ⁊ q̄
libet sita q̄tāl̄ multiplicata nunq̄ ei⁹ p̄-
fectiōem ualet attingere. 2^a d̄f̄ q̄ cuiusl̄z
sp̄ci sp̄aliffie eēntial̄ f̄i⁹of̄ ididū q̄l̄z idī
duo sp̄ci sp̄aliffie eēnt̄ inferioris ē infite p̄-
fecti⁹. p̄z q̄z indidūz sp̄ci inferioris q̄ciēf̄
cunq̄z mltiplicat̄ i p̄fectiōe eēntiali n̄ atti-
geret p̄fectiōem eēntialē indidui sp̄ci sup̄
ori 3^a d̄f̄ q̄ t̄n̄ n^a eēntia citra p̄mā ē infite
p̄fectiōis eēntial̄. p̄z q̄z q̄libet illaz p̄fectiō
nū est alia p̄fectiō de facto maior. s. p̄fectiō
p̄^a. h̄ec de p̄o. Ad fam dubitatōem dicēf̄
p̄o q̄ cathegozōatice loquēdo p̄a cā ē ubi
q̄z potentialz ⁊ eēntialz. suppo^r ex fide. 2^a
dicēf̄ q̄ in luīe nāl̄ n̄ oīz ip̄am p̄nere ubi
q̄z. nec po^r nisi i mobili motu diurno. pa-
tet q̄z ei⁹ effect⁹ eis imediate a n̄ re-
piunt̄ alibi. eo q̄ oēs alios effectus nāl̄z lo-
quendo dicimus cū facere p̄ cās fas. q̄r̄
eū ex effectibus p̄cludamus cās. non uñ
p̄cludi euidenter ip̄m̄ alibi fore ex luīe nā-
li. tertio dicēf̄ q̄ p̄mus motor p̄ns est p̄ in-
distantiā cuiuslibet p̄ti p̄mi mobilis patet.
po^r. n. p̄ns p̄ indistantiā ⁊ n̄ ē ratio potior
q̄re potius uni p̄ti q̄ alteri. 4^a d̄f̄ q̄ quis
motor celestis p̄ns ē per idistantiā cuiuslibet
parti sui orbis. p̄z per idē p̄ q̄d̄ p̄cedēs.
Itē cū per itellec^m ⁊ uolūtātē orbē ⁊ par-
tes eius moueat ⁊ eā h̄n̄ oēs partes moue-
at. n̄ est ratio q̄re dicēf̄ uni parti p̄ls p̄ns
q̄ alteri. 5^a dicēf̄ q̄ antozōatice magis
dicēf̄ esse i d̄ferentia maōri sui orbis. eo
q̄z ibi maiorē eff̄m̄ fac̄ q̄z mo^m maxie ue-
locē mō cum cās per effectus coḡscimus
ut d̄c̄m̄ est i p̄beio ubi maiorē recipim⁹
eff̄m̄ per excellentiā magis ibi dicim⁹ eē
⁊ h̄ est celo quā p̄b̄s incendit de fo p̄nci-
pali. Quā^m ad tertium p̄ncipale sit p̄a
celo uocādo magnitudinē f̄m̄ duratiōz
p̄mus motor est infite magnitudinis ex-
tensue f̄m̄. p̄z q̄z infinito t̄p̄re durat.
2^a 3^a p̄m̄ motor nullā h̄z magnitudinēz
extensiuā aut intensiuā. Alib̄ p̄^r mltiplz.
p̄o. q̄z h̄eret̄ infitā. ⁊ hoc nō. q̄z illa negt
esse i finitā. ⁊ h̄ non q̄z p̄mus motor est in-
finit̄ infitate cui repugnat eē i magitudē

qz mouet sine sui mutatiōe p inf^m tps q
 non pōt facere aliq uirt^o exⁿs i magnitu
 dine fita ut dictum est p^o. 2^a qz p^m ens ē
 simpliciss^m mum qz n̄ eēt si hēret ptes. r p
 mus motor est p^m mouens. ut suppo^t ad
 p^os. g maior p^z i 2° metabasice. eē p^z qz p
 mum in entib^o d^z eē simplic^o ceteris po
 steriorib^o 3° qz l' eēt ppositū ex partibus
 diūsa^z rōm > magnitudine uel so^m ex
 magnitudine. nō p^m qz pars dignoz ppo
 nens ipm eēt pōz eo. nec 2^m qz sola magni
 tudo non pōt eē p^m in entib^o. Sed dices
 ipe de^o est subā simplex extensus magni
 tudine. tunc itez n̄ esset p^m qz indiget ma
 gnitudine ad sui p^ouatōez r exⁿtā. r sic n̄
 esset b se pfectissim^o. Item tunc n̄ cogno
 sceret. r sic n̄ esset pfectissimuz qf nec p^m
 r p^z p^a cōna. qz simplex subā extensa ma
 gnitudine sine mā nō cognoscit. eo qz n̄ u^f
 modus q talis cognoscere possit ob defe
 ctum organoz p q̄ repⁿitata deberet reci
 pere r cognitions formare. r de hoc eē
 p^os in 2° notabili fuerunt posite rōnes.
 hec de 3° pⁿcipali. Quantum ad 4^m
 r ultim^o est p^a p^o. p^oictum post exitum
 a p^oiciente n̄ mo^t ab aere p antis^m. r qd
 sit hoc dicere. hitum fuit in qnto h^o nota
 bilis. p^o p experientias. qz n̄ possz reddi rō
 pp quā candela deorsū reflirent sursum. qz
 aer insequens ne fieret uacūū por^o i pedi
 ret resilitōem q̄ p^omoueret. 2° qz n̄ possz
 dici qd mouet trochū pueroz motū mo
 tu circūg^o ratiōis in eodē loco. qz ibi aer n̄
 indigeret seq pp uacuum. eo qz troch^o cō
 tinue manet in eodē loco. 3° qz n̄ possz di
 ci uñ mola fabri diu tracta circularit^o p^o
 reditiōē trahentis moueret. nō. n. in seq^o
 aer fm circulum. 4° qz tunc p^oicta debe
 rent p to^m motum eque uelo^t moueri. qz
 p to^m mo^m est e^olis nixus nature ne fiat
 ua^m. iō aer insequens e^ol^o p^oelleret. falsi
 tas cōntis nota est. qz mo^t uiolentus saltē
 post me^m ipius cōtinue retardat. 2^a p
 positio qz p^oictum recte non mo^t. eo qd
 p^oiciens sil p^oicendo mouet aerē. q aer ul
 teri^o mouet p^oictū r aerē 2^m r sic diceps
 usqz ad finē mo^t. i^am p^obant qz rōes p^ome
 c^ois pcedētis. r a^oijs af sic. qz tu p manū

n̄ potes n̄ p^oicendo graue aerē mouet ad
 distantia. 20. uel. 30. pedum. i^a nec p^oicēn
 do graue. cōna t^z p locum a maiori. magis
 n. deberes mouere aerē sine graui resistē
 te. an^o p^z qz si a tē posita candela ad p^oictē
 ad distantia. 20. pedum moueret aerē uer
 sus candelā flāmā candele in n^o turbaret
 2° qz magis reōte debēs p^oicere sabā q̄
 pilā uel lapide uni^o libze. p^z falsitas de se
 r p^obat cōna. qz aer mo^t ad maiorē distan
 tiā sufficeret plus mouere min^o q̄ maius
 3° qz qn̄ aer sub^ostineret lapidē talis pō
 deris r tanti sicut frequenter p^oicē. n̄ u^f
 pp^ol^o facilitatē didentis aerē. 4° qz mo^t
 nani s fluxum aque p uirtutē e^oqz uelo^t
 cessatib^o equis trahere adhuc mo^t nauis
 ascendendo s fluxum r hoc n̄ pōt. saluari
 per aerem pellentē. g rē. maior p^z p exp^o
 tiā. r minor p^z tñ qz nullus pepulit aere^z
 retro. tum eē qz aer sequens n̄ tantā uirtu
 tem appor^oat nauis. qz onerata naui feno
 festucas feni reflectat retro. 5° qz multo i
 petnosius uent^o moueret aerem q̄ p^oicē
 sufficit r tñ uentus ueniens ad ptes p^oic
 tionis n̄ notabil^o iuuat r portat p^oictum
 ymo sine uirtute p^oicientis pilā uel plum
 bum n̄ moueret. qf nec sic moueret p^oic
 tum. 6° si p^oictum esset ex utroqz cono
 acutum per modum acus quō aer posset
 ipm sic ad longinquā distantia portare. >
 qf aer punctualis sit q a pte posteriori est
 sil cum p^oicto. Et si dicat qz h^o est s
 p^ohm dice^t qz n̄ sū astu ictus tenē eū. ubi ex
 p^oesse dictū suum disonum fuerit uerita
 ti. nel dicat qz h^o ponit icidentalit^o more
 alioz r non fm opinionē p^ophā. 3^a c^o rñ
 salis p^oieic^m mo^t a uirtute sibi impressa
 a p^oiciente q̄ aliq r co^oiter uocāt impe^m
 p^z ex alioz modoz in p^obatione n̄. n. mo^t
 ab aere per duas d^oclones p^ocedētēs. nec
 a p^oibiciente imediate. qz si p^oiciens eēt
 mortuus p^o recessuz p^oiecti a manu ipz
 p^oiectū non min^o moueret eē qz p^o pro
 iciens non est sil cum p^oiecto. cum mo
 uens debet sil esse cū moto igi^o nō u^f a q̄
 mouet nisi a tali re Et huic modo con
 cordant experientie de motu p^oiectoz
 prius aducte sicut post uidebitur qf ita

magis esse uerius. sed dices tu quod res est
ille impetus an est motus uel distinctus
a motu? si est distinctus. utrum est nature permanens
uel successiue. 3. in quod primo est. 4.
an omnes impetus sunt eiusdem speciei spaliis
sime essentialis? quod per illos impetus potest saluari
appentia. Ad primum istorum dicitur quod impetus ille est qualitas
ipsa mobili faciens in eo motum et est de
participata qualitate quod acquisita per productionem
mobilis et dispositionem ipsam ad melius uel peius.
id est distinctus a motu locali sic etiam ab effectu
est in motu alteratiois cum inducit sic sciam
sum inducit autem est motus alteratiois quod aliam
aia. Per idem dicitur ad primum quod est nature permanens
quod manet pila cadente dorsus ipsa pila
gescente an resiliendo. unde est tamen quod non diu
maet sic nec lumen in meo reoto lucido. Ad
tertium per ex dictis quod est de participata qualitate
de 3. si. n. tali impetui imponitur nomen ipsum ab
solute significans illud nomen est sub 3. spe qualita
tis nomen non ipsum significans. putat est acquisitum per
productionem rei et dispositionem subiectum aliquod ad
melius uel ad peius est sub participata qualitate.
unde est quod si ille talis impetus dicitur ab ipetendo
sic quod illa res impetus uocatur ex hoc quod actio
inclinetur suum subiectum ad motum. tunc est de
dicamento actiois. sic sectio dectio et filia.
Ad quartam est participata propositio quod non omnes impetus sunt
essentialiter spaliis siles. per quod impetum graue
mouens sursum foras grauis una cum graui
tate corrumpit impetum alij quod uelocitatem. et
motus deorsus descendit illa foras et fluat
et producit quod non est ita si essent spaliis siles
essentialiter. unde in foras sic ar. quod quod spaliis
silia essentialiter habent naturam ab eodem et fluari. sed
impetus sic mouens sursum et mouens deorsum
non ab eodem et fluat. igitur et. maior per de se. et
minor ex dictis. Item foras uni speciei spaliis
silia idem dicitur esse effectus ultimus. sed sic non est
de ipetibus. igitur maior per quod actus notificant
potentias non modo metha. et hoc de gra. minor
per quod impetus unum quod potest pellit sursum ut pic
ti sursum. et alius ut grauis descendit mo
uet dorsum. Sed dices impetus pile cadentis
est mouet sursum. respondeo quod hoc est per accensum quod
impetus ipse natus est mouere si possit. si in
per obstaculum prohibeat mouere deorsum.
mouet iteque sursum per accensum. sic radius icidens

de se se prederet in rem. sed si impediat per
medium reflectens aut refrangens reflectit
unde uenit uel saltem fractus transit. 2. per
positio nec omnes impetus uolenti sunt unius
speciei. per proportionales rationes quod aliquis talium
est natura et de se mouere recte ut sagitte aut
circulariter ut mole fabri. 3. pro nec
omnes naturales sunt spaliis essentialiter siles. per
quod ignis et terremotus naturaliter impetus naturaliter
mouet ad opposita loca. 4. pro frequenter
impetus uolenti diuersificant essentialiter
spaliis per diuersum modum imp
mendi. per quod si trochum in recto picias non
impetum impetus natus mouere giratiue.
sed si giratiue ipsum moueat impetum impe
tuum mouens trochum giratiue. Sed dices cum po
agens est eadem et passum idem. unde oritur
hec diuersitas sperica. respondeo quod ex motu
motus picientis diuersarum specierum per quod
manus alij et alij applicat mobili. nec mi
randum quod ex talibus motibus contingit
ut impetus proiectus impetus graui pic
to sursum sit uolentus et ab eadem manu in
petus impetus eidem graui pellens deorsum
sum est naturalis. quod per quod passum ad illud im
petum fert uim. h. n. naturam inclinatioem
ad sic moueri cum est extra locum. alias
non esset motus eius deorsum naturalis. et per
ad uirtutem ipsum sic mouentem. Ad 5. m.
dicitur quod per hunc impetum saluantur omnes appen
tie propter eum. n. pila resiliit cadens supra
terram eo quod impetus natus est mouere. et
quod non potest tunc deorsum mouet sursum. ut
dictum est ante. Similiter per hunc impetum
mouet mola fabri cessante homine quod gira
uit ipsam trochum pueri cessante uerberato
ne nauis motus fluxum aqua cessantibus e
quis trahere. fortitudo. n. impetus sufficit
mouere alijs motoribus disinentibus mo
uere. Et si queras quare impetus sic ultra non
sufficit mouere. respondeo quod hoc est quod est in
olentus corpozibus motis quod ipsum continet re
mittunt et tandem corrumpunt nisi ab exte
rius. Insuper propter defectum impetus
non potest ad tantam distantiam phici faba
ab eodem homine sic plumbum semilibre.
quod deficit in recipiendo pro puitatem mo
bilis seu quantitatatis sue. tantus. n. impetus

Etus requirit ad longā plectionem i ita
 paruum corp^o nequit recep^o. S³ dices
 ille impetus est forti^o apud piciens r per
 dñs arcus debet fortius ledere ppe se
 q̄ ad aliquantulam distātiā q̄b est con
 tra expientiam. Ista rō est bñ difficilis r
 ideo rñr ad eam euasue pbabiliter soluz
 uno modo q̄ piciens incipit inducere im
 petum a nō gradu r q̄ emissionē uirtutē
 impressit aeri circumexāti sūl moto cum
 plecto q̄ aer impetum plecti a piciēte in
 troductum ad aliquam distātiā intēdit
 r fortificat. Alio mō q̄b l³ ipetus in oti
 primo quo piciens desinit tāgere plectū
 esset fortissimus tñ nō eque bñ est applica
 tus ad ipsam mouere s³ applicat r tinue
 melius a^o aliquam distātiā me^o enim
 applicatio uirtutis motiue multum iuuat
 ad uelocitatem motus r tunc rñr dferur
 q̄ hoc e³ natura impet^o sic successiue me
 lius applicari ad aliquaz distātiā. 3° pōt
 dici q̄ impetus i pncipio est nōbiliter fō
 tis impōssus in partem quam tetigit pici
 ens sed i partes distātiōzes ad huc ē pu^o
 r remissus. sicut si aliquis truderet fōz
 mediante foz-platonem. constat q̄ in prin
 cipio solum impetus est in forte. r eo me
 diante imprimitur platonem. sic igitur dice
 retur q̄ licet in pncipio partes distātiō
 zes eque uelociter mouentur sic p̄pinqui
 ozes proicienti tamen hoc est partibus an
 teriozibus quasi portantibus r per suam
 uirtutem ultra pellentibus partes poste
 riores. r in processu partes priores impi
 munt impetum in partibus posteriorib^o
 eque fortem sine notabili differentia sic
 sicut ipse habent. r tunc mouetur plect^o
 uelotius r impetuosius. eo q̄ in pncipio
 impetus non erat per totum eque fortis
 sed debilis in partibus distātib^o a pro
 iciente. r post fit fortior quia uniformis
 quasi per totum. r hanc credo pbabilio
 rem uiam r substantabiliozem. Hec sunt
 dicta de hoc dubio. r de quarta parte p̄n
 cipali. r per dñs d̄ toto libro pbisicozum

Explicit liber pbisicozum rē.

a
 Prima alba
 Incipiunt
 tationes
 cōmuni non
 sicut mathaphisica

b
 entia naturalis
 gationem
 res. ut
 ut ad
 nem quo

c
 tamen motus
 mus sic
 infrigidissimum
 quod remouet
 magne sicut

d
 modo totum
 in omnes
 equales locato
 foz-possit

e
 ius talio
 transmutarentur
 sequitur q̄
 pendiculare
 in alio

f
 in quolibet

maior reuolutio
 suram cognitam
 Circa quintum
 Secundo

g
 alterum modo
 patet quic
 forma uel
 subiectum
 cut. q. est

b
 r in minori
 ter hoc est
 illius tempore
 p̄spacium
 quo spacio

i
 ordinis qui
 culari r si
 stentia sequitur
 q̄ r si

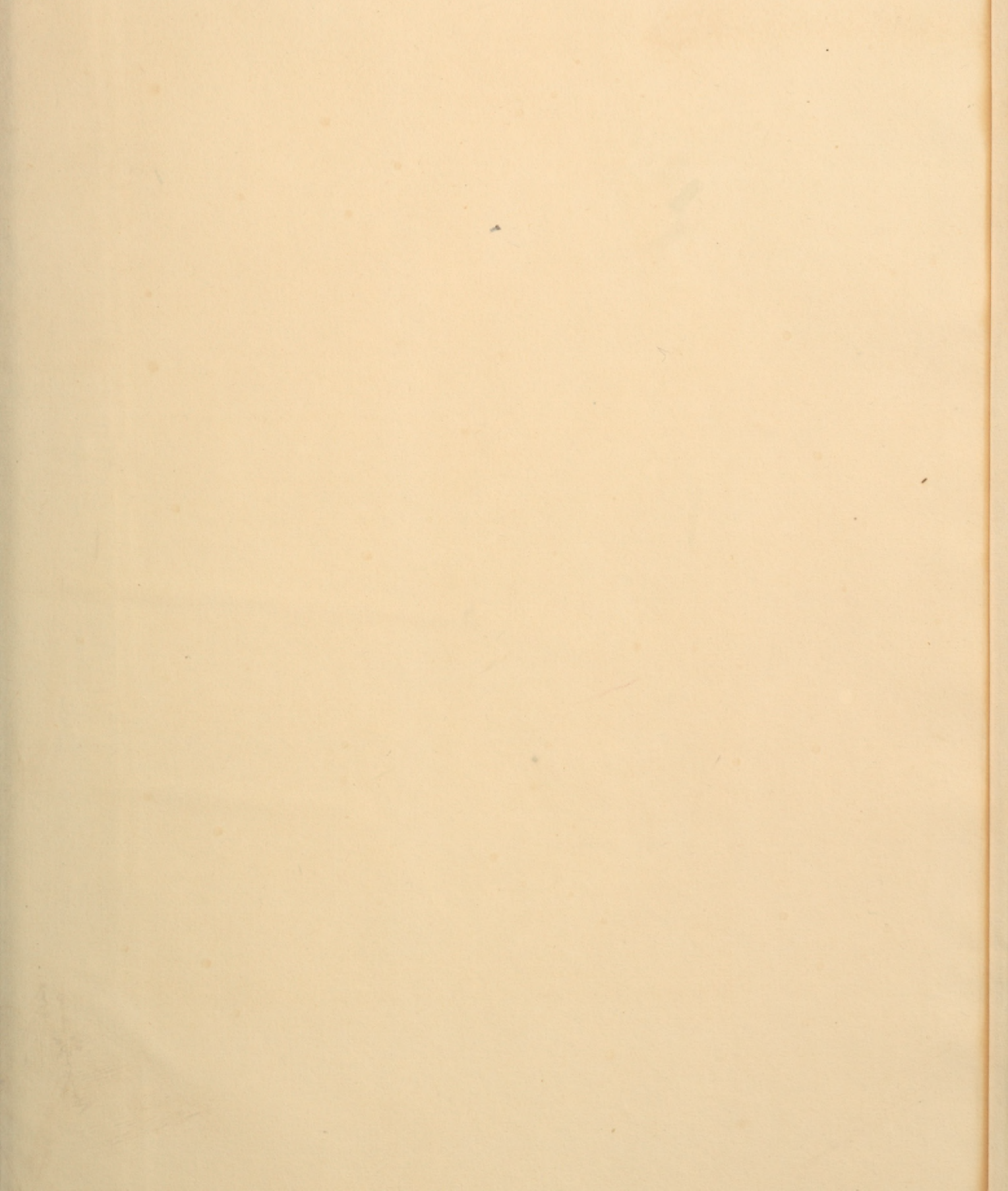
l²
 non supponit
 r ideo sicut
 probat q̄ est
 etiam non monetur

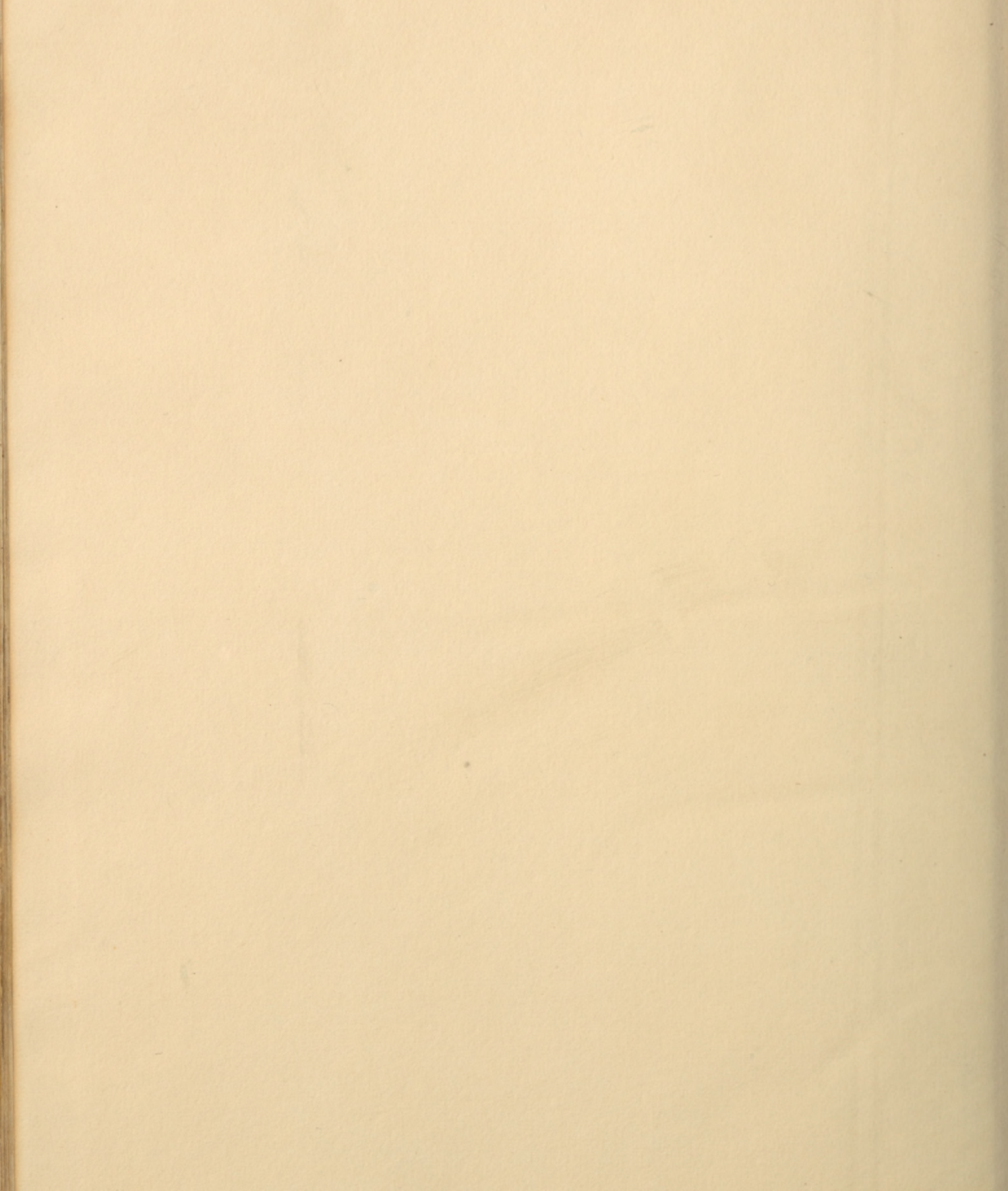
l
 solidum
 sit. r secundo
 mouere tunc
 prime cause

1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

★ ★ ARMY ★ ★
MEDICAL LIBRARY
Cleveland Branch

